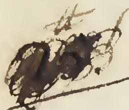
n. 430.

1.tt 10/

OSWALDI CROLLII BASILICA CHYMICA,

Pluribus selectis & secretissimis propria manuali experientia approbatis descriptionibus, & usu remediorum chymicorum selectissimorum aucta

A IOAN. HARTMANNO,
M.D. ET QVONDAM CHYMIATRIÆ
in Academia Marpurgensi Professi. celeberrimo,
& Principum Hassiæ Archiatro:

EDITA
A JOHANNE MICHAELIS
Philosophiæ & Medicinæ Doctore,
ET GEORG. EVERHARDO HARTMANNO
Authoris filio.

GENEVÆ,
Sumptibus Petri Chouët.
M. DC. XXXV.

Ad Illustrissimum & Sapientissimum
ANHALTINVM PRINCIPEM

CHRISTIANVM,

COMITEM ASCANIÆ,
DYNASTEN SERVESTÆ,
ac Bernburgi Dominum, &c.

DOMINVM ET PATRONVM suum Clementissimum,

OSWALDI CROLLII
EPISTOLA DEDICATORIA.

INDAGANTI mihi toto mentis conamine, Illustrissime, omníque laude dignissime PRINCEPS CHRISTIANE,

familiæ Anhaltinæ ſummum Decus, an nöſtris iſtis deploratiſſimis Temporibus, in quibus nil ferè à petulantiſſima inuidæ Linguæ Maledicentia tutum eſſe ſolet, hanc meam Basilicam Chymicam, variis ac diuturnis peregrinationibus, laboribus & vigiliis indefeſſis, ſumptibus haud exiguis, longa denique obſeruatione ac meditato ſtudio congeſtam ac ante aliquot annos conſcriptam, in lucem emitterem, anceplq; Iudiciorum pelagus ſubirem: Occurrerunt in ancipitis iudicij biuio hæſitanti impedimenta varia. Qui enim ratione iuſta ſe totos, hac noſtra infeliciſſima ætate ad veræ Sapientiæ ſtudia conuer-

uertunt, & relictis vanitatibus Ethnicis, ſpretíſque Scholaſticarum ſupra arenam fundatarum opinionum, errorúmq; labyrinthis, deinceps in abſtruſis Naturę Myſteriis diligenti inueſtigatione inquirendis, iiſdémq; labore ſagaci omnia vincente in lucem eruendis ſuam feliciter volunt impendere operam: Etſi opus arduum, magnum & laudabile ſuſceperunt, diuerſa tamen multorum hominum, & ſæpe ſine vllo ſuo merito iniquiſſima ſolent ſuperborum experiri iudicia. Tanta eſt enim ferrei, & à virtute alieniſſimi huius æui noſtri Malitiæ plenitudo, vt cuilibet integrũ ſit ſuam infantiam, nequitiam, & improbæ mentis arrogantiam

Perſcrutan. ini Scripturã, in qua Dei Miracula occultata ſunt.

mundo prodere, aliorum laudatos labores carpendo, ita vt ferè nil per rabularum liuorem intactum maneat. Dum enim alter alteri felicitatẽ ingenij inuidet, fit, vt quem quis imitari non possit, eundem odisse incipiat: Ignaui insuper homines mundanis irretiti illecebris, aut diuitiarum cupiditate flagrantes, eos contẽnere solent, quos virtute præstare vsumquefructum Talenti sibi concrediti ad DEI Laudem & gloriam cum proximo suo egeno communem habere animaduertunt. Postpositis tamen his remoris omnibus vicit me tandem non priuatum sed *publicum* Cõmodum, non Astrale & Ambitiosum scripturiendi, sed veritatis

Donorum dissimilitudo non rixatur inter bonos.

tis Chymicæ ab impoſtorum laruis repurgãdæ & manifeſtandæ ſtudium: Animus inprimis bene de omnibus liberalibus ac Philoſophicis Reipub. Spagyricæ, tam præſentis quàm poſteri ſeculi ingeniis merendi cupidiſſimus: Non ignorans homines (poſt celebrationem ac honorẽ Creatoris) hominum gratiâ procreatos, vt mutuis inter ſe ſtudiis & amicitiæ officiis ſocietatem colant, aliíque aliis, ſiquidem homo homini DEVS, in timore Altiſſimi ſuccurrere ac prodeſſe, tum poſſint, tum Charitatis Chriſtianæ vinculo iure etiam teneantur. Prodeat ergo fœtus ille, Nutu Dei, feliciter, ſub auſpiciis *Illuſtriſſimi re & nomine*

1. Petr. 4. ſect. 10.

CHRISTIANI PRINCIPIS: qui in singulari sua munificentia huius in lucem editionis facilem expeditúmque mihi laborem fecit: Quo nomine tota etiam Resp. Medica & Spagyrica, omnem inde prouenientem vtilitatem, excerptúmque fructum, meritò post DEVM Immortalem Celsitudinis ipsius Liberalitati, mecum acceptam feret: Et sic ad perpetuam Nominis eius memoriam & honorem illo fruẽtur etiam Nationes Exteræ. Alij autem Megistanes sibi inde capient, vt iisdem facultatum irritamentis & calcaribus multorum ingeniorum fortunæ indignatione deiectorum, humíque iacentium animos erigãt,

& quia

& quia virtutis amantiſſimi virtuti deditis libenter præſto ſunt, ſua benignitate, fauore ac munificentia priſtinam Principũ humanitatem imitati, viris dignis egeſtatis onere preſſis, ac cõmoditati publicæ conſulere cupientibus, & valentibus, clementer ſuccurrant. Dum autem multis abhinc ſeculis, Inclyte Princeps, conſuetudine diuturna ſit receptum, vt libri Noui Viris Principibus (quos omnium maximè myſteria maxima noſſe, & his donari præ aliis decet) conſecrẽtur, quo illorum patrocinio & fauore ceu Minerua ægide muniti: ab iniuria Inuidorum Calumniantium, prout eſt immundi huius mundi, vbi ſemper alter in alterius liuet & graſſatur

Principis eſt ſtudiũ ſapientiæ promouere ac Naturæ & Artis ſecreta indagare.

ingenium, corrupta consuetu-
do, eo magis vindicentur: non
dubitaui hos meos labores, &
hoc vigiliarum mearum munus
Tuarum Virtutum meritis a-
scriptum, Illustriss. Celsitudini
T. offerre, eámque huic Mæce-
natem & Patronum deligere, vt
si improbi quidam Sophistæ,
crassa liuoris & calumniandi in-
saniâ illud arrodere velint, ipsum
iam Tuum factum discretionis
perspicaciâ, ac iudicij candore
feliciter protegas atque defen-
das, siquidem antiquissimorum
Regum, Principum, & Sophorũ
Exẽplo laudatissimo inter pau-
cos hac nostra tempestate ferè
præcipuus existis, cui DEVS eius-
modi habilitatẽ, dexteritatém-
que

que mentis largitus eſt, vt talia oblata & intelligere & examine recto expendere ſciat: Et de quo ſibi meritò gaudere & gratulari poteſt, quod cognito ſummo *Triuno Bono, Diuino* ſcil. *macro- & microcoſmico*, DEI vtpote, *Luminis naturæ & ſuiipſius*, in reconditiſſimis illis ſcientiis, quibus in Sublunari mundo non ſanctiores, non præſtantiores aliæ vllæ, Cabalæ, videlicet, Magiæ & VVoarchadumiæ (æternæ cœleſtis noſtri Patris *Sapientiæ*, ſolius Veræ, pediſſequis caſtiſſimis) ſingulari Diuinæ Prouidentiæ Benignitate, Celſitudo Tua poſſit ſuum Nomen profiteri: & iuxta prudentiſſima Reipub. Gubernacula & ſceptra fe-

liciſſima etiam Philoſophorum, ac Sophorum ſtupenda cumulate addiſcere myſteria. Quæ fortunata Beatitudo è ſexcentis Proceribus vix vni: è Reipubl. Literariæ anteſignanis milleſimo contingere ſolet. Quapropter ſera poſteritas, iure aliquando mirari poterit, quod venerandæ antiquitatis veſtigia, etiam noſtro hoc caliginoſo ſæculo in magni illius Oſtanis, Oſiridis, & *Ter* Maximi *Hermetis* nepotibus & genuinis hæredibus deprehenſa & conſpecta fuerint, qui videlicet difficillimos rerum abſtruſarum aditus intueri, ſcrutari, contemplari, diſcernere & diiudicare valuerint. Sed ne multa verba, fortè nõ ſatis apto

loco

loco profundam, intra propositi cancellos me recipio. Talem igitur iure optimo Patronum & Principem eligere conueniebat, qui vt modo dictum per se posset curuũ discernere recto: qui oculis videret propriis, auribus non audiret alterius, nec ore loqueretur alieno. Et cui non auderent maligni Homines dicere:

Candida de nigris, & de candentib. atra.

Qui insuper artium maximarum rerúmque secretissimarum cognitione excelleret & abundaret, sicuti cum admiratione fatentur etiam literatissimi Viri, qui Celsitudin. eius familiariter norunt. Et cuius ceu Armatæ Palladis admirandas & Heroicas virtutes, iuxta inuictam animi

magnitudinem in expeditione Gallicana prope Rotomagum patefactam, qui oculata fide diligenter atque accuratiùs perspexissent præsentes nunquam satis ob dictionis inopiam pro merito laudare possent.

Quamuis autem longe pretiosiori munere dignus sis, tuáque virtus maiora mereatur, optime Princeps, tamen hoc exiguum Clientis literarium munusculum (submissæ meæ erga se obseruantiæ & gratitudinis debitæ monumentum) Celsit. Tua serena fronte in præsentia accipere non dedignabitur: Et cum hactenus fortuna non obtulerit melius, illud interea singulari suâ innatâ Clementiâ,

animo

animo donantis æſtimabit. Vale feliciſſime, Principum omnium noſtri ſeculi decus ſingulare, & theſaurum luminis gratiæ & naturæ in agro Cordis repoſitum diligentiſſima & piiſſima indagine, petendo, quærendo ac pulſando eruere perge ad Sacroſanctæ *Triunitatis* ineffabilis Bonitatem, Sapientiam & Potentiam agnoſcendam, ſuſpiciendam, atque celebrandam, donec tenebricoſo quaternarij Puncto ſuperfluo amandato, & adepto purificati ternarij Puncto copulatiuo ad Monadis ſimplicitatem reducto, poſt ſufficientem Supercœleſtium Virtutum, Metaphyſicarúmque Influentiarum ſpeculationem & comprehen-

ſionem, tandem peracta ſtatione fiamus denuo Beata immutabilíque. Quiete *VNVM* in ipſo *VNO*, in quo omnia ſunt *VNVM*: Huic Vni & Soli omnis laus, Honor, Virtus & Gloria, ab omni ſemper exhibeatur decantetúrque Creatura. Amen. Pragæ, Anno 1608. è Muſeo.

OSWAL-

OSWALDI CROLLII
PRÆFATIO
ADMONITORIA,
AD LECTOREM
Candidum,

In quâ, iuxta Medicinæ Chymicæ comprobatam præstantiam, & Hominis Microcosmi excellentem dignitatem à paucissimis obseruatam, de vtriusq; Philosophiæ, GRATIÆ *scilicet &* NATVRÆ *Mysteriis profundissimis & reconditissimis agitur.*

AVTOR AD ZOILVM.

Inuide, quid laceras Chymicorum Dîa reperta?
Hæc bona si non sunt, tu meliora doce.

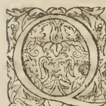
a

AD PIVM ET CANDIDVM Lectorem, Chymicæ ac Philosophicæ Medicinæ Studiosum,

OSVVALDI CROLLII ILLVSTRISS. PRINCIPIS CHRISTIANI ANHALTINI Medici,

Præfatio Admonitoria.

VAMVIS, *beneuole Lector, Romani Angeronam, Græci Harpocratem, Taciturnitatis nomine commendarint: omnes etiam antiqui Philosophi secreta prophanare, Naturæq; thesauros sordidis, & nondum defæcatis hominibus temerè prostituere, Actæonis exemplo grauiter prohibuerint: Attamen cùm Pater noster cœlestis, nos omnes affluenter suis donis præueniens, S O L sit, omnibus æqualiter lucens (sine respectu enim & inuidia Bonis & Malis, Gratis & Ingratis suam communicat lucem)*

Psal. 145. sect. 9. Matth. 5. Iohan. 1. sect. 5. Strabo ait tũ demum mortales imitari deos cùm benefici fuerint. Matth. 5. Luc. 19.

meritò hunc, cuius filij esse debemus, imitari tenemur: ijq; omnium maximè, quos sua gratiosa misericordia, è tenebroso Laborum Errorumq; labyrintho & circumferentia ad manifestam Quietis & Veritatis semitam ac centrum deduxit. Ideò talentum mihi à Patre Luminum concreditum impia quadam taciturnitate in sudario, diutius inhumana obruere inuidia non visum fuit: cū ingenuis animis Sapientiæ fores semper patere debeant, neq; talibus Μουσῶν θύραι *vnquam conspectæ fuerint* ἄφθονοι. *Benignum namq; & humanitatis plenum officium est, erranti proximo, viæ præmonstratorem se præbere facilem, non errantem verò, in via recta retinere. Quo nomine, amice lector, ad Diuinæ Majestatis & Liberalitatis (cuius instrumentum & calamum saltem me cunctarum suarum miserationum & præstitorum beneficiorum longè minorem, esse & opto & spero in hac euulgatione) laudem & gloriam: proximi etiam seu totius Reipublicæ Chymicæ commodum & incrementum, è cordis mei profundissimo scrinio, præstantissima depromo hic tibi Arcana Spagyrica (quorum præparatione post multiplices sumtuum, temporis, & laborum errores, propria mea manuali experientia sunt à me prius comprobatæ omnes) dualia in hunc vsque diem, simul & semel in publicum prodiisse,*

Victor. Dona Dei crescunt & augentur communicando.

Fuerunt etiam ex mea spontanea communicatione ab aliis quædā ex his pro Imperatore nostro Rudolpho præparata.

diisse, nec auditione accipere potui, nec è veterum intelligere monumentis. Alienum à me semper fuit, nugis & mendaciis, quorum seculum nostrum (fæx & amurca mundi) admodum ferax est, lectorem onerare: multò minus ingens volumen (qualia complura apud me diuturnis laboribus collecta latent) tædiosissimarum Receptarum formulis complere, quibus centonib. iam video Medicinæ studiosos obrui & ita intricari, vt ipsi ferè sub tam graui Receptarum pondere corruant & moriantur. Quæ autem per annos ferè viginti in molestiis meis ac variæ fortunæ laboriosis peregrinationibus, per Galliam, Italiam, Germaniam, Hungariam, Poloniam, Bohemiam, à Chymiatris, maximè experientiæ doctrinæq; viris, partim precibus, partim pretio & permutatione (vt taceam in praxi medica nutu Dei proprio studio inuenta mea, eaq; non pauca) indefatigata diligentia, & curiosa exploratione adeptus sum, vtilitati priuatæ communem præferens, charitate insuper Christiana miseria & necessitate ægrotantium motus, pro mea in rempub. medicam fidelitate, prius Vulcani beneficio probatissima, oculatis, vt ita dicam, manibus aspicere & contrectare volui, antequam illa emolumento publico à me donarentur, vt hoc pacto filij doctrinæ indagatores & amatores veritatis, quod

Quo plerunque maiores Receptæ, eò minores virtutes.

Benignum est, teste Plinio in Epist. ad Vespasianum, & plenũ ingenui pudoris fateri per quos profecimus.

ego magno meo malo didici, nunc optimo consequantur compendio, videlicet non fallaces (vt hactenus in tanta imposturarum fertilitate conquesti sunt) opiniones, sed multis experimentis exploratam, diuq; exoptatam veritatem. Et sic quoque nonnulla confecto prius magni anni Platonici curriculo cum fœnore ad suos integra, & longe splendidiore ornatu vestita reuertentur gratis, quàm ego eadem ab autoribus semilacera & pretio olim acceperam. Nam apud nonnullos, ad quos rumor multorum Arcanorum reconditorum me tædiosis itinerum difficultatibus & sumptibus pellexerat, ipsa præsentia, vt sæpe fieri solet, famam minuit: ita vt aut trita tunc mihi viderentur, quæ illi pro secretis ostentabant: aut mutila & manca, quorum defectus erat supplendus è multis descriptionibus à me in vnam redactis, comprobante nihilominus eandem prius proprio ignis examine: permutatione etiam ipsis non damnosa (secundum peruulgatam illam consuetudinem Chymicam, καὶ δὸς τὶ, καὶ λαβὲ τὶ) sæpe à me studia mea cum ipsis conferente, ouum in colloquio mutuo pro nuce accipiebant quâ longis, operosis & vanis laboribus fractâ, cariosum tandem reperi nucleum, aut nuclei loco cortices & siliquas obtinui: inde factum est, vt sine Naturæ VVLCANO, verissimo artium & mysterio-

rum

rum à poëtis decantato inuẽtore & doctore, maxima pars illorum (pace tantorum virorum salua hoc dixerim) qui nostra ætate, de secretioribus præparationibus Spagyricis ex aliorum relatu non sua scripserunt manuali experientia, hunc fructum Chymiæ studiosis attulerint, vt plerunque post magnos in vanum locatos sumptus tandem etiam causam ipsis perditi cum laboris, tum longissimi dederint temporis. Rem ita se habere fatebuntur mecum lubentes ij, qui meo exemplo & alieno damno non acquiescentes, talia pyrotechniæ & Chymiæ ministerio deinceps examinare, suoq; periculo proprio cautiores fieri mauelint: Et sicuti multa sunt in dictis quæ non reperiuntur in factis, ita multa cadunt inter Theoriam & praxin: Experietur, qui sibi de alieno periculo cupit facere proprium & decipi ab his, qui ab aliis fuerunt decepti. Ideò in hoc studio, nõ cuipiam vlterius habeatur fides, quàm quisque propriâ suâ experientiâ palpando & videndo per debitum ignis falsum à vero diiudicantis examen comprobatum reperit. Et quia secundum Aeschylum ille demum reputatur prudens ὁ χρήσιμα, οὐχ ὁ πολλ' εἰδώς, *malui pauciora & selectiora offerre, animo subinde reuoluens illud Damasceni: Medicamenta tibi pauca tenenda sunt, quorum vires & operationes multoties es expertus: Nihilominus in*

Discite aliorũ monitis cauere, ne insumptæ operæ pœniteat.

hac paucitate tibi cõfidenter asseuerare possum, in totius Naturæ maiestate & penu (si vniuersalem illam & celebratissimam Medicinam ab antiquissimis à condito mundo sapiẽtibus Philosophis possessam, & ad miraculum vsq; legitimis suis heredibus decantatã excipias) vix latẽter quiescere, præcipuis his medicinæ secretioris Arcanis oblatis selectiora & efficaciora, οὐ γὰρ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ, ἀλλὰ ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. Qui syncerius Philosophiæ operam nauando intima Naturæ penetralia præparationũ piâ assiduitate, naturaliumq; causarum diligenti contemplatione coniuncta debitè adierit, experientiæ insuper labores & difficultates non recusauerit, ex hoc Naturæ gremio reuelato, manuariæ operationis, solertia (si gratia fauoris Altissimi ipsi infusa fuerit) proferet longe maiora, quàm prima facie polliceri videntur. Quamuis autem vires singulis ordine assignatas, ego, à quo medicinam facio, non omnes expertus sim, sicuti ipsas opere ipso præstiti præparationes: attamen, quia potissimam partem vsu medico deprehendi veram, Spagyris in laboribus Chymicis prouectis & exercitatis, filiis videlicet artis, terminorum eius peritis ac veræ Philosophiæ fontibus prolutis, qui de his solo etiam intuitu haud iniquam censuram ferre, faciliq; coniectura assequi possunt, (eiusmodi enim & non

Vide Anaxagorã in suo libello περὶ τῆς ἐκστροφῶν φυσικῶν.

Fructus & summa vtilitas laborẽ artificis tempúsq; impensum satis superque cõpensabit.

non duræ ceruicis, obtusiq́; ingenij artificem hæ præparationes, nil cum Alchymistarum vulgo commune habentes, requirunt, ne indignissima calumnia τὰ τοῦ τεχνίτου σφάλματα, τῆς τέχνης εἶναι νομίζῃ) illis in quam artificibus ἐγχειρητικοῖς nullum erit dubium, quin & cæteræ vires ab expertissimis Chymiatris longo rerum vsu, certoq́; experimento comprobatæ, & nunc vnâ operâ publicatæ, indubiè desideratum præstando effectum sint voto & auidæ expectationi satisfacturæ. Ideò veri & profundiores Medici, diuino afflati spiritu, misericordiâ Samaritanâ erga ægrotantem proximum, cuiuscunque sortis & conditionis, moti, qui in timore DEI methodo conuenienti & artificiosa his sua propriâ operâ legitime, (nisi velint effectu desiderato defraudari) non alienâ vt plerunque fieri solet sophisticè & fraudulenter præparatis vtentur, experimento cognoscent, adhuc longe maiores efficacias, & virtutes inter medendum, si præsertim pro natura infirmi & iudicio præsentis medici offerantur, quam ego hic assignare nec potui nec debui, sicuti temporis filia DEI nutu docebit Veritas.

Qui propter intellectus inertiam suũ desideriũ non obtinet, ignorantiæ & imperitiæ suæ culpã, non naturæ defectui, nec mihi, sed sibi imputet.

Sed quibus me hoc publico promerito nunc fluctibus obiicio? quid obsecro in hac iudiciorum alea & diuersitate agendum? quid in tanto carptorum pessime vel optima arrodentium

prouentu faciendum? Scutum obiiciam intrepidus, quo me tuear, synceritatis videlicet meæ beneq́ de Republ. Spagyrica merendi studium: Hoc imperitorum superba non timebit iudicia, & omnia aduersariorum præuisa tela, Iracundiam puta, Maledictionem, Inuidiam, Superciliosum contemptum verissimum Inscitiæ testem, facillime retundet.

Ignorãtia Superbia & Nequitiæ indiuidui comites.

I. *Insurgent in me & irascentur grauiter primò secretiores Philosophi Hermetici, quibus potiora isthæc arcana antea fuerunt ex parte perspecta: conquerentes iniuriam sibi fieri, si illa, quæ summis studiis & longo temporum interuallo conquisita, altoq́ silentio hactenus compressa fuerunt, tam subitò lucem videant, & cum hominum vulgo communicentur: Fractorem me sigilli Chymici vocabunt, quod, mystico Pythagorico silentio non initiatus, & Hippocraticæ legis immemor τὰ ἱερὰ ἱεροῖς, Veritatem Chymicam, in vmbrarum & Inuidiæ carceribus hactenus detentam, liberauerim, liberatamq́ è vinculis foribus patefactis benignè communicauerim posteritati. Verùm hi, quia veræ Sapientiæ heredes, & Regni Philosophici ciues, clausâ inuidiæ fenestrâ, DEI & proximi semper amantes sunt, aut saltem esse debent, sublato in altum capite & oculis Cabalisticis, non ignorabunt in vera Cabala, Magia, & VVoar-*

VVoarchadumia longè potiores thesauros si hi Oratorij & Laboratorij beneficio, petendo videlicet, quærendo, & pulsando, indefessis laboribus & vigiliis eruendos repositos esse, à GRATIÆ *&* NATVRÆ *Lumine, Temporis tandem progressu, omnibus indifferenter manifestandos, vbi exacto prius* SANGVINEO FILII IVDICIO, PATRIS AQVEVM *indubitanter subsecuturo, in* TERTIO *demum* SPIRITVS SANCTI *seculo (olim per* IGNEM, *propter occulti manifestationem, renouando)* HELIAS *Artista* Reparator *omnium aduenerit: Cuilibet enim Diuinitatis Personæ, suum seculum esse destinatum, non obscurè colligere est, è duodecim tripartiti symboli Apostolici Articulis, totidem magni & vnici Dei, huius videlicet duraturi Mundi horis congruè correspondentibus. Et sic posteritati gratæ, in Chymicis Lumine Naturali expertæ, & à* DEO *ad harum præparationem incitatæ (Scientiæ videlicet ac Sapientiæ hæredibus dilectis) præsentes has mecum nullo modo inuidebunt micas: ab inexercitatis enim pigris seu ignaris contemptoribus Arcana hæc Chymica, ob manualis operationis ineptitudinem, bene intacta manebunt: sicuti etiam à prophanis, prauis, & indignis, reuelatorum mysteriorum Theologicorum Philosophicis apto loco (sermo-*

Siracid. c. 43. sect. 39. 37.

Zephan. c. 3. sect. 9. Malach. 4. sect. 5. 6. Zach. 14. sect. 9. Sirach. 48. sect. 30. 31. 32.

Soli qui sunt digni illa vere intelligēt, quibus videlicet Deus Rationem humanā per Mentem illuminauit.

ne breui sed sufficienti his qui intellecturi sunt) immixtorum, nullum erit ob spiritus Sapientiæ carentiam, ingeniorumq́; tarditatem comprehensionis & perceptionis periculum.

Ideò nemo temerarium se ostendat iudicē, ante veritatis causæ agnitionē sentētiam suam proferendo.

Spurij autem & Adulterini Theophrastæi (sceleratissimum hominum genus) rabidissime meam synceritatem accusare non desinent, ægerrime ferentes, quod deinceps simulata sua experientia, amicitia ficta, pietate fucata, pollicitationibus variis & vanis dolose suas imposturas venales, & magna pecunia redimendas, apud illos qui animum ad cauendum fallendumq́; minime instructum habent, circumferre non possint: Nec prout est quorundam de facie & vestitu se non facile manifestantium artificiosa vafricies, dum ex aliorum cōgressu

Tales furto ac benefactorum calumnia quærūt ingenij laudem.

2. & colloquiis sententias captando, sibi deinceps suppresso benefactorum nomine eruditionis, sapientiæ, prudentiæq́; famam apud magnates aucupantur, & quæ ab aliis bonis viris, technarum multitudine, suis videlicet fallacis ac versipellis astutiæ fraudibus ac versutiis expiscati sunt, more suo solito pretio amplius distrahere, multò minus ementitas suas, sine vlla veritatis scintillâ cacochymicas & sophisticas, literâ longâ dignas artes, pomposa specie vendere, quòd hac vice Pharisaicam pellem, vulpinum ac maledicum animum tegentem, (quo multos innocentes

centes virtute ſua & inculpata vitâ viros integerrimos, peſſimi illi ad arrugias condemnandi impoſtores, perfidi ac ſceleratæ linguæ famicidæ, quorum etiam vmbra nocet, non ſolùm mendaciter inſectari, verum etiam honeſtum laudabileq́ eorum nomen in odium, & periculum vocare conſueuerunt) ſibi detractam animaduertent. Natio hæc praua & adultera, cui decipere dulce eſt, mauult eſſe famæ magnæ, quã bonæ, & plerunque quia virtutibus nequeunt, ſceleribus innoteſcere volunt. Ideò his à cœtu omnium verè Philoſophantium in perpetuum excommunicatis impoſtoribus, myſteriorum DEI, ſecretorumq́ Naturæ ignaris & indignis (propter quos laudatiſſimum & honoratiſſimum veræ ac inclytæ Alchymiæ nomen, non ſolum apud rude vulgus, verùm etiam apud literatos, qui tamen ex ſua ignorantia aliorum ſcientiam metiuntur, infame ac odioſum immeritò euaſit) diſplicuiſſe, verè laudari eſt. Quid enim poteſt contingere illuſtrius, quàm ab illis perditiſſimis agyrtis & ſeplaſiariis ad haram potius quàm ad Aram Spagyricam idoneis vituperari, quorum laus ſæpè ſuſpendio digna, & à quibus non niſi optimi & doctiſſimi quique ſemper odio ſunt habiti?

Non artis hæc, ſed hominum arte abutentium ſunt vitia.

3. *Galeniſtarum verò pars ſyncerior & ſubtilior, Nicodemiana, ingenio mitiore, quæ propter*

metum & excommunicationem Rabinorum quorundam Athenienſium veritatem publicè profiteri, hactenus nondum auſa eſt, lucem hanc diutiſſimè exoptatam, obuiis vlnis excipiet auidiſſimè, abſit tamen omen, quod haud vano mentis augurio præſentio, ne poſt plenariam iſtorum perceptionem Inuidia *hinc certò ſubo-ritura doleat hæc vſui publico communia facta: ita vt poſteà iidem ſimulato contemptu, illa feruidius carpant: vel vt aliquando plus ſapere videantur, contractis ſuperciliis, ac concriſpatis naribus eadem (ſuis tamen vſibus, ſed ſine DEI benedictione, clanculum reſeruata) frigidiuſcule commendent. At cum Inuidiæ ſtimulis ſemper vulnerata conſpiciatur virtus, ac proficientium & Reipub. ſtudentium comes ſit Inuidia: imò ne Iupiter quidem, ſeu pluat, ſeu ſerenus ſit, omnibus placeat, & difficillimum ſit ingrato mundo operam gratam præſtare poſſe, miſericordia potius quàm ira hi digni ſunt, donec aliquando ex inuidiæ ſuæ Purgatorio cruciante, ſponte ſe liberent.*

Vbi inuidia & odium in cõſilio eſt, cæcum eſt ibi iudicium.

Omnibus placere nõ ſtudeo, cũ nec omnes nec omnia mihi placeant.

Pars verò craſſior & fæculentior, quæ veritate relicta, comitem ſibi errorem adiunxit, omnis humanitatis & veræ Philoſophicæ literaturæ planè rudis & expers, omnium maximè ludibriis ſuperciliosis hanc meam erga Rempublicam laceſſet beneuolentiam. Verùm enimuerò, cùm

rò, cùm ſecundum Comicum his maleferiatis Miſochymicis & Miſoſophis in ignorantia ſua ſepultis, nil quicquam iniuſtius: horum inſuper demerſæ in cœno & puluere ſcholaſtico mentes nil ſublime ſuſpicere poſſint, imò veteri ſemitæ & craſſæ ſuæ inſcitiæ immori malunt quàm vt diſcipuli habeantur eorum, in quos ſibi docendo imperium arrogarunt: nemini mirum videatur, ſi hi inſolentes & manifeſti Naturæ ſecretorum contemptores, elato ſupercilio, audito ſolo Chymiæ *Nomine inhorreſcentes, hucuſque diuiniſſimam hanc artem ſine omni rubore, ſtulta ac barbara quadam arrogantia improbando ridere, omni conuiciorum genere impudenter proſcindere, & inſtar canum, ignota allatrantium, ſtomacho ſe inſectari ac indigne lacerare, non ſunt veriti, quam tamen ne à limine quidem ſalutarunt vnquam: tum quod Diuinæ Sapientiæ exortes pro fatua mentis inſcitia, ambitioſaq́ ſtultitia, nulla habent arma alia, quibus contra Veritatem dimicent, ac margaritas proiectas conculcent, quàm Dux illorum illis ſuppeditauit* Binarius *ille Calumniator: tum etiam quod iracundiæ ſeu rabiei Cyclopicæ in Anticyram deportandæ cauſam non habeant aliam, quam (vt ipſimet & publicè & priuatim fatentur) legitimæ præparationis ignorationem. At cùm*

Alchymia duplex, Naturalis à filiis Artis in magno pretio habita: Sophiſtica ab iiſdem ſummopere deteſtata.

ignoti nulla cupido, & de ignotis tanquam de recte cognitis statuere, non ineptum modò, sed ne à turpitudine sit alienum, quomodo quæso eiusmodi Doctores scholastici ob intellectus inopiam Sanctuarium Naturæ nunquam ingressi, hominum non vulgarium non vulgaria studia condemnare vel audent, vel saltem iure possunt? Et cur Philosophiæ & Medicinæ Titulos & Honores iniuste vsurpant, & Nominis sui stipendia impetrant publica, si præclara illa opera, in quibus vniuersa Naturæ potestas viget, veritate tandem conuicti & compulsi, ceu miracula Magica cum plebeis admirentur? Nec tamen cessant condemnare multos famatissimos seculi nostri etiam literatissimis viris comparandos medicos, totius vitæ decursu in artis operibus versatos, & Arcanorum Naturæ peritissimos viros, quod (quamuis in vtraque Medicina & veteri & noua, tam è lectione probatissimorum Autorum, quàm ab ipsa Luminis Naturæ vulgaribus medicis planè incogniti experientia sufficienter instructi) vanissimos illos mundi Honores, & Doctoratus, vt vocant Autoritates, & Titulos (quibus nec Hippocratem nec Galenum, nec vllos illorum coætaneos, licet authenticos eorum iudicio, medicos præditos aut gloriatos legimus) propter suas Rationes non expetant,

Iohan. 5. sect. 44. Vide Paracelsum Tom. 5. in fragmẽtis medicis fol. 167. 168.

*tant, potissimum ne manifestata veritate seposita in Ethnicos Deorum Scholasticorum errores iurare, ipsisq́ immori Academico astringantur iuramento. Et hi quidem personati Tituli, etsi olim instituto laudabili virtutis calcar, & eruditionis præmium demeritum erant, hodie tamen in facultate præsertim medica, multis indignissimis, aut prece aut * pretio conferuntur (non loquor de illis, qui doctrinæ meritis Gradus sui iustos Titulos laureasq́ assequuntur) qui postquam primo biennio seu triennio studiorum suorum documenta daturi, figulinam in iactura vasis adeò nobilis experti sunt, procedendo secundum suam methodum omnia errata excusantem, siue viuat, siue moriatur æger, demum anno quarto, quinto, & sequentibus eruditionis in medico requisitæ insufficientiam & inopiam, proprio etiam nominis dedecore, & conscientiæ remorsu animaduertunt: Et tunc meritò dubitare deberent, num etiam Galeni Theoremata nobis non minus, vt scribit, quàm vrsis & apris destinata, eiusq́ medicinæ Methodi, nulla antiquitatis autoritate stabilitæ, quibus nostrum triumphat seculum, bonum haberent fundamentum, quia finem suo principio in magnis morborum curationibus non re-*

Impia Tyrannis, captiua tenere ad præfinitos autores studiosorũ ingenia, & initiãdis discipulis adimere libertatem indagandæ & sequendæ veritatis.

Fit hoc mediante pecunia & gratia, non scientiâ.

Error eiusmodi meditorũ terrã tegitur, vt dixit Socrates de temerariis medicis cũ corio humano, seu verius DEI imagine impune ludentibus, & cum animæ suæ detrimento nouum cœmiterium erigentibus.

ſpondere oculariter conuincuntur. Dum autem aliorum bonorum virorum literas pro nihilo ducunt, neſcientes artem medicam ita immenſam & amplam eſſe, vt præclarè nobiſcum agi exiſtimare debeamus, ſi vel in primo ſenectutis limine hanc ipſam quod ſatis ſit fuerimus aſſecuti, quamuis ex laboribus & aliorum obſeruationibus ſuæ ſocordiæ & pigritiæ, nil vlterius diſcendi argumentum ſumant, tandem tamen depoſita ſua pertinaci arrogantia, qua ſe longè eruditiores viros, laudi & vanæ gloriæ non ſtudentes, ſuperciliosè deprimere nituntur, à calce ad carceres reuocari, & ipſos Naturæ non Doctores aut Magiſtros, ſed Diſcipulos & Miniſtros renaſci oportet, ſi modò ſuam ſtationē deinceps cum laude & honore tueri, & inſcitiæ ac auaritiæ infames exprobrationes apud plebem deuitare velint. Quam multi mihi ex illo grege clanculum conqueſti ſunt, quorum tecta iam niue erant cooperta, & qui meliorem vitæ partem ferè in vulgaribus ſcholaſticarum vanitatum vanitatibus, & ad medendum nil planè facientibus opinationibus medicis ſine vllo fructu infelici pertinacia traduxerunt, ὅμοιοι καρκίνους μασσωμένοις, οἳ δι' ὀλίγον τρόφιμον, περὶ πολὰ ὀστέϊνα ἀσχολοῦν) : *quod agnitæ veritatis dulcedine allecti, poſt tam longas deuiationes & ſeram ſeriamq́; errorum, fatuitatum & ſtolidarum*

Solus DEVS eſt Naturæ Dominus & Magiſter: Gradus autē ſeu Titulus, licet maiorem in mundo autoritatē ac nominis exiſtimationem ob vanam gloriam afferat, ſapientiorem tamē & doctiorem efficit neminem. Dediſcenda deliramenta.

rum

rum persuasionum cognitionem ac confessionem salubri adhibita pœnitentia, depositis prius scientiarum impedimentis, Opinione *videlicet &* Fastu, *veluti postliminio non erubuerint, in ipso senio (quia pulchrum, senem Sapientiæ studere, & cum Diogene in stadio currente cursum non remittere) prudentis serpentis imitatione senectam deponere, ac nouâ assumtâ pelle, huius artis Chymicæ esse discipulos, suosq́; in posterum dies cum Arcanis & in DEO & in Natura consumere: ac iuxta magnum librum* GRATIÆ *(vnde Animæ nostræ salus æterna) etiam alterum* NATVRÆ *arcana tractans, ad salutem corporis spectantia, exquisitius rimari, nec præcipuos Naturæ thesauros, in quibus grauissimorum morborum medicinæ ab Altissimo collocatæ sunt, intactos relinquere: Ne autem in mortuis superficierum vmbris, seu externis Qualitatibus Galenicis errore infelici morerentur & sepelirentur, suæ senectuti πονηπ͂εῖον & Naturæ Fanum, ceu monumentum quoddam honoratissimum extruxerunt: E quo iuxta Creatoris luculentiorem cognitionem (ad quam tam per sedulam operum DEI scrutationem & admirationem, quàm per Creaturarum seu Naturalium rerum laboriosam examinationem & sequestrationem Philosophicam peruenerunt) hunc etiam eximium laborum suorum,*

Mundus regitur opinionibus.

Deus est primus liber ad vitam æternam: ex Deo enim vita Regula.

Firmamẽtum seu Cœlum cũ inclusis secundus est liber Naturalis ad vitã mortalem: ex Astris enim Physica scientia hauriẽda.

Beatitudo præsentis vitæ consistit in cognitione Naturæ, ideo post æterna in rebus temporalibus summum est inuestigatio secretorum Naturæ.

Eiusmodi medicum ceu insignẽ Terrenis Luminis magistrũ non pœnitet. Vide Agrippam lib. 6. epistola 6.

Mundani medici omnia pecuniæ & honoris proprÿ desiderio faciũt, cùm tamẽ Finis medicinæ non sit nummorum corrasio, sed manife-

vigiliarum, temporis & sumptuum sunt consecuti fructum: vt cùm deinceps ceu multa experientia confirmati medici, ad ægrotorum lectulos vocarentur, vbi non πολυγλωττία medici ad disputandum, sed eiusdem πολυπραξία ad curandum conducitur, non amplius opus fuerit conari in arte, quod desideratur externis resarcire illecebris: numerosa videlicet officiorum multitudine, subterfugia quærere, & molliendo sermones suos inscitiæ patrocinio, vt superciliosum medicorum vulgus (lautiores saltem ægrotantes infamis lucri causa, angustioris fortunæ rusticellis vt vocant neglectis, ambiens) difficultate primorum & præcipuorum officiorum perterritum facere consueuit. Ex hac vulgi farina seu furfure, aliquorum insuper ea est peruersitas & malitia, vt Carbonariorum (quos ita vocant) medicorum inuenta & Arcana medica, dolosa discendi cupiditate clàm captata, quibus cum successu atq; emolumento vti se posse animaduertunt, tumidis verbis annihilent, reiiciant & damnent, & vulgò tanquam venena prohibeant: ipsi verò interim debitas autoris laudes sibi ipsis vendicant, mendaci ac inuerso furto, artium inuentores & benefactores suos demeritis spoliant honoribus, vt medicamentis his technis acquisitis pro suis eò commodius & maiori cum ostentatione vti possint.

Et

Et his sanè laureatis Apuleiis, siue leonum siue vulpium pellibus indutis, ad Balnea Dianæ aditus non solùm præcludi debebat, Pythagora ipso vetante cibos in scaphium ponendos esse: verumetiam in hortum Chymicum iisdem ruditer irruentibus, selectissimas has præberi non conueniebat Lactucas, cum ipsis tribuli & Cardui sufficerent: Attamen cum stultorum & improborum calumniæ, secundum sapientum virorum iudicium, magno animo parui faciendæ sint, & olla feruens muscarum insessum non formidet, meliora me quoque sperare iuberent quorundam voluntates humaniores & faciliores redditæ, ac Censurarum violentiæ (iniquo veritatis odio deposito) mitigatæ, quibus vulgo & magnatibus inuisa & suspecta reddere talia DEI dona conati sunt: nolui bonos & immeritos experiri damnum ingratitudini sordidæ alioquin debitum: nec indignitate quorundam veræ & antiquæ Medicinæ sectatoribus benignos hos occludere fontes, qui & veterum doctrinam medicam exacto iudicio perpensam, quotidie ad incudem reuocant, & tempestiua ab erroribus pœnitentia desistentes, Paracelso etiam (inuidia & maledicentia fugata) suum, quem in practica & præparationibus meretur locum, relinquunt.

Statio secretorum Naturæ & Amoris Medici in proximum ægrotantē.

Paucorum culpa in multitudinis non debet redundare detrimentum.

Quamuis autem accusationum copia sæpe

iudicibus fastidiosa & suspecta extitit, tamen propter mundi iniustitiam isthæc, hoc loco, & his temporibus, vbi iniquitas abundare, & multorum caritas, quam in Christianis pectoribus erga fratres ardere æquissimum erat, refrigescere cœpit, commemorata, nullo modo superflua & parerga censeri debent: neq; verò Medicos pia doctrina præditos sermo hic offendet, quem de solis superbiæ, & inuidiæ, & Ignorantiæ mancipiis, Chymicæ Veritati contra conscientiam in DEI & Naturæ contumeliam, Reipublicæq; detrimentum reluctantibus, hîc dictum volo. Antequam verò ipsam Remediorum descriptionem aggrediar, operæpretium me non exiguum allaturum confido, si prius DEI summi auxilio fretus in hac Præfatione Admonitoria quædam pertractem, quæ à Philosophico Medico, summo mentis apice & diligentissima indagine sunt perlustranda.

Et primò, Quænam sit illa Medicina, ægritudines à corporibus humanis expellens, à paucissimis Medicis hactenus cognita & obseruata: cui addita est absoluta Elementorum & Hominis Microcosmi descriptio Philosophica, obliuionis ferè Ignorantiæ matris caligine obsita & inuoluta.

Secundò, vbinam illa Vera Medicina lateat.

Tertiò, quod corticibus tecta beneficio Vulcani

cani eruenda, & debito artificio præparanda sit.

Quartò, qua virtute & quo modo in corpus humanum illa agat, & morbos expellat.

Quintò, qualem ministrum requirat Medicum.

Sextò, de Antiquissimorum Philosophorum Medicina vniuersali & summa à multis decantatâ, à paucissimis non dico possessa, sed nec visa, nec credita, Coronidis & Epilogi loco aliquid, in proclamatæ Veritatis subsidium, agetur.

I. DE VERA MEDICINA.

Vera Medicina, de qua, implorata prius diuini auxilij assistentia, hic agere, decreuimus, merum est DEI Altissimi donum: non ab Ethnicis sed à supremæ vniuersitatis vnico Rectore, solo videlicet Deo, dierum Antiquissimo, & errare nescio, Luminum patre, petenda & discenda. Ideò non ex Creaturis, sed ex Deo discenda est sapientia, qui omnium Arcanorum conditor solus scit, quas proprietates cuiq; creato indidit: Nunquam enim à mortali præceptore aut litera mortua, tam rectè & commodè discitur, quàm ab eo, qui omnium rerum est perfectus artifex, sicuti est ipse Creator sublimis & gloriosus Deus, à quo ad nos profluit,

Sirac. c. 34. sect. 20. cap. 37. sect. 26. Vide Labyrinthum medicorũ apud Paracelsum.

Matth. 18. Ioh. 6. Psal. 58.

Frustra enim docet praeceptor discipulũ, qui ad artem nõ est natus ex Astris.

Medicina est gratia data à Deo, cuius fundamẽtum non sunt Academici libri, sed inuisibilis misericordia DEI & Donum: Illa insuper scripta quæ vero fundamẽto ac experientia innituntur.

Hæc Essentia medica vocatur in medicina Aurum.

non aliter atque à radiis solaribus calor, qui flores & omnis generis germina producit: Quid enim habet Homo, quod non supernè accepit? Omnes per retrogressionem discunt à primo, & hic à Deo, qui ei scientiam creauit: Medicus nasci debet è Lumine Gratiæ & Naturæ ab interno & inuisibili Homine, interno Angelo, Luce Naturæ, quæ instar veri Doctoris homines instruit: prout Spiritus Sanctus Apostolos linguis igneis instruxit: Exercendo confirmatur illa, & in lucem producitur, non stabilitur Humana, sed DEI & Naturæ institutione: Fundata enim est non supra figmenta Humana, sed supra Naturam, quam Deus sancto suo digito sublunaribus præcipuè vero Metallis perfectis impressit, ideò verum eius Fundamentum Deus est. Medicina ergo nihil aliud est, quàm creata & incarnata misericordia à patre cœlesti, egentibus & ærumnosis mortalibus erogata, vt patiens ægrotus sensibiliter videat, & experiatur benignum erga se in afflictionibus suis Creatoris sui amorem, misericordiam, & auxilium, sicq; Deus in suis mirabilibus glorificetur. Hæc autem vera Medicina seu Munia naturalis & Naturæ nucleus in vitali Sulphure continetur, totius Naturæ thesauro: & fundatur in Balsamo Vegetabilium, Mineralium & Animalium, cui omnium actionum in

Naturæ principium acceptum referimus: Illius potestate vnica, omnes omnium morborum curationes absolui possunt, si (vt paulo post dicetur) debitè præparata, & ab omnibus impuritatibus separata, legitimaq; methodo conuenienter, imbecilli, languenti & prostratæ Naturæ Humanæ à pie docto administretur Medico. Huius Medicinæ Fundamentum est, quantum minor Mundus id est Homo cum maiore & externo conueniat Mundo: sicuti per Astronomiam & Philosophiam duos globos superiorem & inferiorem explicantem abunde edocemur. Philosophia enim docet vires & proprietates Terræ & Aquæ, sicuti Astronomia Firmamenti & Aëris. Philosophia & Astronomia faciunt internum & perfectum Philosophum non solum in Macrocosmo, verumetiam in Microcosmo. Necesse igitur Macrocosmi tanquam parentis dispositionem Microcosmo filio scilicet accommodare, & Mundanam Anatomiam cum Microcosmi Anatomia debitè conferre. Exterior mundus est Theorica Anatomia, speculum in quo minor mundus id est Homo videtur, siquidem ex ipso Homine mirabilis & præcellentis suæ structuræ & creationis, quantum medico necessaria est, comprehendi non potest. Conueniunt autem non formâ externâ, aut corporali substantiâ, sed in omnibus

Medicina à Deo illuminante mirabiliter libro Naturæ, id est Cælo & Terræ inscripta, ibi per Chiromantiam & Physiognomiam legêda & inuestiganda.

viribus & virtutibus prout magnus mundus est, ita quoq; paruus, in essentiâ & internâ formâ planè vnum & idem sunt, forma saltem externa discernit Mundum & Hominem. Id nobis euidentissime palàm facit Naturæ lumen, quod nihil aliud est, quàm illius mundi visibilis cum corpore microcosmico diuina quædam analogia: Quicquid enim inuisibile in Homine latet, hoc in Anatomia visibili totius vniuersi manifestatur, quia Natura microcosmica in Microcosmo, est inuisibilis & incomprehensibilis: Ideò in magni mundi Anatomiâ visibili & comprehensibili, vtpote in suo parente omnia manifestantur: Parentes Hominis Cœlum & Terra, è quibus vltimo Homo creatus, & qui parentes nouit, & anatomisat, ille Hominis filij, Creaturæ videlicet perfectissimæ cognitionem veram in omnibus suis proprietatibus assecutus est, quia in ipso vt Centro omnia totius vniuersi confluunt: & ipsius Anatomia in sua Natura est Anatomia totius vniuersi. Externus mundus est figura Hominis, & Homo est mundus absconditus, quia visibilia in ipso sunt inuisibilia, & vbi fiunt visibilia, tunc morbi sunt, non sanitates, siquidem est microcosmus, non mundus: Et hæc est vera cognitio, vt Homo microcosmicè visibiliter & inuisibiliter seu magicè cognoscatur. Ex vtriusque Microcosmi & Macro-

Sine cognitione Luminis Naturæ seu maioris Mundi nullus Medicus potest habere exactã morborum & Microcosmi cognitionẽ.

Macrocosmus est Theoria & speculũ Hominis Microcosmi.

Finis Philosophiæ & Astronomiæ est Homo.

Macrocoſmi Anatomiâ verâ atq; ſolidâ, cuiuſq; ſani & perfecti medici excreſcit eruditio, cui demum tutò veluti ſacræ cuidam anchoræ inniti poteſt: Conſiderando omnium morborum originem, apparebit Naturam tam Macrocoſmi quàm Microcoſmi eſſe medicinam, morbum, & ſui ipſius medicum: Medicus ex Natura, neceſſe eſt vt creſcat, quia in ipſo, ab ipſo, ex ipſo nil eſt, niſi ex Naturâ, Natura inſtruit medicum non Homo. Et quia Hominis Materia eſt Extractũ quatuor Elementorum, oportet vt in ſe habeat familiaritatem cum omnibus Elementis & ſuis fructibus: imò abſque illis viuere non poteſt. Quis enim mortalium Aëre, Terra, Aqua & Igne aut fructibus illorum poteſt carere? Deus enim Elementa creauit, propter ſuos fructus, vt hominem nutriendo & medicando ſuſtentent. Omnia ergo Elementa externa præfigurant totum hominem, & illis cognitis, cognoſcitur Microcoſmus, ſunt enim ſimilia, & ſunt Microcoſmus, & in quatuor Elementis eſt vna Anatomia, eſſentia, materia, nullum aliud diſcrimen præter formam: Sic in rerum Natura eſt ignis, Aër, Aqua Terreſtris: rurſus Aqua, Terra Cœleſtis: ſimiliter Terrena, Ignea, Aërea, Aqua: poſtremò Aëreus Ignis, Aqua, Aërea, & Terra Aërea. Ita quatuor Mercurij genera, & quatuor genera Metallorum, Nix quadruplex, Amethyſti

Cognitio quatuor Elementorũ omnes morbos & curas vnius Hominis mõſtrat Medicinæ cognitio in exteriori mundo ſumenda videlicet ex Limbovn

de Hominis cognitio etiam dependet. Quodlibet Elementũ ſuam potentiã & operatione in omnib. quatuor Elementis perficit.

& gemmæ quadruplices cuiuſcunque ſemper ſunt quatuor, vnum in Firmamento ſeu Elemento cœleſti: alterum in Aëre: tertium in Aqua: quartum in Terra: Ita Homo quadruplex: Deus enim longè mirabilior in ſuis operibus inuiſibilibus, quàm viſibilibus, teſte Paracelſo, creauit in omnibus quatuor Elementis ad euitandum vacuum Creaturas viuas, inanimatas, (videlicet ſine Anima intellectuali) quadruplices ſcilicet Elementorum incolas, ab Hominibus ad imaginem DEI creatis, intellectu, ſapientia, artibus, operationibus & manſionibus diſcrepantes. Aquæ ſunt Nymphæ, Vndenæ, Meloſynæ, & harum monſtra ſeu ſpuriæ Sirenes Aquæ innatantes. Terræ ſunt Gnomi, Lemures, Sylphes, Montani, Zonnetti, quorum monſtra ſunt Pygmæi. Aëris ſeu noſtri mundi aërei ſunt vmbratiles, Syluestres, Satyri, horum monſtra ſunt Gigantes. Ignis ſeu Firmamenti ſunt Vulcanales, Pennates, Salamandræ, Superi, quorum monſtra ſunt Zundel. vt taceam Flagas, quas in multa millia genere diuiſas Theophraſtus Animæ Macrocoſmi incorporatas, in ſuis ſcriptis aſſerit. Sic etiam Quadruplex Medicina: exempli gratia COR Macrocoſmicum Igneum, Aëreum, Aqueum, Terreum, CORDI Microcoſmico Hominis in omnibus correſpondens: in Homine enim ſunt

omnia

omnia vnius operationis: sic etiam de reliquis membris corporis intelligendum: semper enim Microcosmi filij membra, quadruplicibus membris Macrocosmi parentis correspondere debent: Ita deprehendemus, quemlibet morbum & medicinam eiusdem esse Physiognomoniæ, Chiromantiæ & Anatomiæ: Qui huius Fundamenti intellectu caret, non potest esse probatus medicus: Sic etiam è Veterum scriptis compertum habemus inter Astrologos & Chymiologos non modicam esse cognationem: Cælestis enim Astronomia inferioris est quasi parens & Magistra, quandoquidem est vtrisque suum Cælum, suus Sol, sua Luna, sui alij Planetæ, & suæ stellæ: ita tamen vt Astrologia rerum superiorum, Chymiologia rerum inferiorum rationem habeat. Quicunque è nigris illis Philosophis diuina gratia fulti MENTEM consecuti sunt, artificiosaque Analogiâ corporum proprietates in superiori globo animaduersas Astris & corporibus inferioris globi legitimè accommodare poterunt, omnes difficultates Philosophicas, ænigmatica obscuritate inuolutas, compendiosa facilitate verissime aperient, & ad Indos vel Americos non sibi Philosophandi gratia deinceps peregrinandum esse fatebuntur. Prouidentiâ enim & bonitate Creatoris factum est vt inuisibilia reliquorum Elementorum

*Astra, in supremo Elemento visibili specie repræsentarentur, motuumq́ leges, & temporum prædestinationes clarè explicarent, quamuis nil sit in vniuersa inferioris Naturæ Familia, quod non innatis Astris, totam Astronomiam officiis prædestinatis accommodatam absoluere possit: sic Aestatis, Hiemis, Veris, Autumni sydera, vt docte P. Seuerinus Danus * annotat, in Terra continentur, in Aqua, Aëre, quæ nisi conspirarent cum Astris Firmamenti (cui soli è vulgaribus Philosophis plurimi errore infelici totam Astronomiam ascripserunt) steriles Cælestium vtique accusaremus impressiones in annonæ difficultate. Cælum namque duplex est: Externum, vt omnia corpora Astrorum in Cælo Firmamenti; & internum, quod est Astrum seu corpus inuisibile ac insensibile in omnibus cæli stellis: Istud corpus Astrorum inuisibile ac insensibile est Spiritus Mundi, seu Naturæ, vt vocat Paracelsus, Hylech, diffusus in omnia Astra, seu potius ipse est omnia Astra: Et sicuti iste Hylech in magno mundo omnia Astra particulariter continet: ita quoque internum Hominis cælum, quod est Spiritus Olympicus, omnia Astra particulariter complectitur. Atque sic Homo inuisibilis est omnia Astra non tantum, sed vnum &*

In sua Idea medicinæ Philosophica.

Testantur Arthritici qui instantem tēporum mutationem præsentientes sæpe suo dolore Vates & Astrologi fiunt inVolūtarij: sic multi ægroti præsentiunt mutationē futurorum in quatuor Elementis, & Elemēta Hominis interna præsentiunt mutationes externorū.

Vt Ratio Astra externa regit, ita medicina Astra interna. Astrum Hominis & Cæli vnum sunt.

idem

idem prorsus cum Spiritu mundi, sicuti albedo in niue. Quemadmodum omnia ab intra scaturiunt & procedunt ab inuisibilibus, & occultis, sic etiam visibiles corporales substantiæ veniunt ex incorporalibus, spiritualibus, ex Astris, & sunt corpora Astrorum, & manent in Astris: vnum in alio: Hinc sequitur quod non solùm omnia viuentia, sed etiam omnia crescentia, imò lapides & metalla, & quæcunque in vniuersa rerum Natura existunt, spiritu sydereo sunt prædita, qui vocatur Cœlum seu Astrum, Faber occultus, à quo omnis Rerum procedit Formatio, Figura, & color. Ab hoc proprio & interno Astro (quod Paracelsus vocat Ens seminis & virtutis) Sole videlicet microcosmi, generatur, producitur, pingitur, formatur, & regitur etiam Homo. Quando autem dicimus omnem Formam Rerum fieri ab Astris, non intelligendum est id de Cœli Carbonibus visibilibus, nec etiam de inuisibili corpore Astrorum in Firmamento, sed de cuiuslibet rei proprio Astro: Ideò superius Firmamentum in inferius specificatum non virtutes vel arcana infundit, vt falsa Philosophia opinatur stellas Firmamenti influere virtutes herbis, arboribus, minimè gentium: Quodlibet crescens & viuens fert suum proprium Cœlum ac Astrum apud se, & in se, superiores stellæ suo cursu per Zodiacum ex-

Formatio rerum est in Astris sicuti Ferrum in imaginatione fabri ferrarij.

Par in Paramiro de Ente Astrorum.

Hinc natiuitates etiam sunt erigendæ. Lege Paracelsum in Paramiro de Ente Astrorum.

citant inferiores crescentias, prouident ipsis roribus, pluuiis, tempestatibus, sed non influunt Astrum internum crescentium, non odorem, non colores, non formam, sed omnia ab interiori Astro seu Fabro occulto proueniunt, & non ab extra: astra externa nec inclinant nec necessitant Hominem (siquidem non ab ascendente, nec constellatione Planetarum, sed de manu DEI, per spiraculum vitæ habemus conditiones, proprietates, & mores, ideò Hominis Ratio astra externa debebat regere) sed Homo potius astra inclinat & sua Magica imaginatione inficit, & impressiones lethales causatur: nisi enim nos filij magnæ Creaturæ Patrem nostrum irritaremus nostris peccatis, maneret mansuetus erga nos, teste Paracelso in Paramiro lib. 2. de Origine morborum, cap. 7. Cursus externi Firmamenti cum suis constellationibus liber est, & à nullo regitur: ita cursus Firmamenti & stellarum in Microcosmo (qui non materialiter, sed in spiritibus corporum perficitur) cum suis constellationibus liber est, & minimè regitur ab externo Firmamento. Sicuti enim non potest Aër vel Sol, pomum aut pyrum supra arborem collocare, oportet vt à centro ad circumferentiam crescat ex Astro interno, è Cœlo interno, multò minus externum superius Cœlum potest influere virtutem crescentibus: Nihilominus

minus Fructus Astrorum seu seminum Cœlestium, Aëreorum, Terrestrium, Aquæ, in vnam Rempub. conspirarunt, eiusdem Anatomiæ ciues: quare societate & actionum grata vicissitudine se inuicem mutuò fouent. Hæc est toties decantata Aurea Catena, visibilis & inuisibilis Naturæ societas, hoc Cæli Opisq; matrimonium, hi Platonis Annuli, hæc abstrusa in intimis Naturæ adytis Philosophia, cuius adipiscendæ gratia scimus Democritum, Pythagoram, Platonem, Apollonium ad Brachmannes & Gymnosophistas, item ad Hermetis columnas in Aegyptum commigrasse. Hoc ergo fuit Antiquissimorum Philosophorum studium, à Lumine Naturæ, singulari DEI inspiratione ab ipsis comprehensum, in quo admiranda & infinita Creatoris nostri potentia & incomprehensibilis elucet Sapientia, ita vt inæstimabilem eius Bonitatem in Creaturis, & ineffabilium mysteriorum Infinitatem, satis admirari & prædicare non possimus.

Annuli Platonici & catena Homerica nil aliud sunt quàm Ordo & Series Rerum Diuinæ deseruiens Prouidentiæ, Rerũ gradaria & concatenata Sympathia.

Nec hoc silentio prætereundum, TRIA esse Rerum omnium Principia, *quæ in quolibet composito reperiuntur. Notissimum est enim ea, in quæ resoluuntur corpora naturalia, quoq; partes, ex quibus constabant, ab initio suæ compositionis existere: Nullum autem corpus à Natura compositum, in plura neq; pauciora potest artifi-*

cio solutionis partiri, quàm Tria, Mercurium *seu liquorem,* Sulphur *seu oleum, &* Sal: *In his tribus, quodlibet creatum generatur & conseruatur: Nam Sancta* Triunitas, *per suum* Triunum *prolatum verbum FIAT, omnia creauit TRIVNA analysi Spagyricâ teste: Deus per verbum FIAT produxit materiam primam, quæ ratione trium Principiorum contentorum primò triplex est, & postea hæ tres species separatæ sunt in quatuor diuersa corpora seu Elementa, non aliter ac si peritus artifex e Plumbo faciat Minium, Cerussam, Vitrum, & Spiritum Saturni. Ita Mundus cum omnibus creatis corporibus nihil aliud est quàm fumus coagulatus, è tribus substantiis, vt à Sulphure, Sale, Mercurio: Hæc enim tria sunt materia, è qua omnia corporalia creata sunt. Hoc à Spagyris visibili experientiâ & certificatione incontradicibili demonstrari potest: In lignis viridibus tria etiam existunt humiditatum genera, Primum aquosum Mercurio fugitiuo respondens, quod lignum à combustione præseruat: Alterum admodum pingue & oleaginosum inflammationis & combustionis caussam instar Sulphuris administrat: & hæc duo ab igne consumuntur: Tertium autem vnctuosum ac quantitate exiguum, in cinere remanet (Sal vide-*

videlicet) ſubtile eſt & perenne: Ita etiã materialis corporis humani cauſa eſt Terra triplici illa Salis, Mercurÿ, Sulphuriſq; ſubſtantiâ ditata: Sal coagulatione corporibus Soliditatem tribuit, colorem, ac Guſtum, Sulphur ſalis coagulationem benignâ commixtione temperat; dat Corpus, Subſtantiam & Tranſmutationem: Mercurius, qui inſtar Elixiris dat Virtutes, Vires, Arcana, aſſidua vitalis ac vegetatiui liquoris irrigatione, duo priora actionum frequentiâ ad ſiccitatem & ſenium in horas feſtinantia fouet, fluidaq; ac labili ſubſtantiâ mixtionem omnem facilem reddit. Tria hæc corporum omnium Principia, officiis proprietatibuſq; propter virtutis mixtionem plurimum ſunt diſtincta, licet vnam, ſimilaremq; corporum ſubſtantiam ſenſibus exhibent. Quidam Theophraſtæi, qui rerum occultarum plenius, examinatiuſq; perſcrutati ſunt cauſas, Quartum *addere ſolent, quod Spiritum vocant, qui quamuis è mineralibus & Vegetabilibus haberi poſſit, tamen in Animalibus propter ſubtilitatem artificis actionibus non ſubiicitur, nec capi poteſt: ſic Sulphur Igni, Sal Terræ, Mercurius Aquæ, Spiritus Aëri reſponderet. Et quia in Elementorum mentionem incidimus, de illis è compendioſa Seuerini traditione hæc pauca ſubiungemus: Vera Elementa planè ſpiritualia custodes ſunt,*

Deficienti ſale, id eſt Mumia, res ad Verimium generationẽ eſt idonea.

Spiritus Domini ſuper aquas.

nutrices, loca, mineræ, matrices, & receptacula totius Creaturæ: imò essentia, existentia, vita & actus Entium vniuersorum. Loca autem sunt Rerum non otiosa, sed suis proprietatibus instructa, quæ vitam & alimentum exhibent suis locatis, id est seminibus, vt ea de se proferant, quæ in thesauris & penetralibus recondita obseruant. Distributa sunt in globos duos, superiorem, Ignem seu Firmamentum scilicet & Aërem, albumini & testæ oui comparandum: inferiorem, Aquam, & Terram, vitello oui similem. In his quatuor Naturis incorporeis, inanibus, vacuis, Lucem & Seminales Rerum omnium Rationes Benedictione Diuina semel repletas, nec in æternum defecturas, incomprehensibili Magiâ ex æternis Diuinæ Sapientiæ Thesauris, imposuit Creator, virtute Verbi *explicantis vnitam multitudinem, & Spiritus* Gen.cap.1. *illius, qui super Aquas ferebatur:* Principia *corporum adiungens, quibus ceu vestimentis & domiciliis induerentur, in mundanam hanc scenam progressura: In Elementorum enim Thesauris inuisibilibus, tanquam in abysso delitescunt* Semina & Astra *rerum vincula, ab initio Creationis collata (visibilia inuisibilibus, summa infimis coniungentia) & destinatis temporibus progredientia, quorum beneficio Elementa conspirant & consentiunt, ac totius Naturæ*

turæ ſympathia cuſtoditur, illorumq; miniſterio Mundana Prouincia adminiſtratur, & noua ſobolis ſuffectione æternitatem æmulantur. Sine his Seminibus, quia Elementorum officia explicarunt, adipiſci non poteſt Elementorum cognitio, & vt ſemina Elementis, ſic iiſdem corporum Principia: Seminum indiſſociabiles comites, nexu indiſſolubili conſerta cohærent, & ad Generationum Liturgiam incomprehenſibili donorum varietate inſtructa ſunt: (Semina enim & Principia Rerum Generationis & Multiplicationis vim acceperunt poteſtate VERBI illius, cuius imperio vniuerſa obtemperant:) Quemadmodum autem Semina ab Elementis, vix vlla mentis ſubtilitate ab inuicem diſiungi poſſunt: ſic corporum Principia ab illis, Naturæ legibus nunquam vix vlla artis induſtria idq; non perfectè ſeparari queunt. Notandum etiam hoc loco, quod quædam Elementorum corpora, proprietatibus magis veſtita ſunt, & ſunt Arcanis deſtituta, nec habent in ſe Cherionium, ſteriles ſunt ſaltem qualitates Relollaceæ, in quibus nulla δυύαμις ad ſanandos morbos: quædam autem corpora Seminum proprietates imitantur, quæ habent Tincturas, in quibus, quamuis concurrant Caliditates, Frigiditates, Humiditates, Siccitates, ab iis tamen actiones non procedunt, pro præſentiâ ſaltem

Hipp. in lib. de Antiqua med. πάντα ἀπὸ δυνάμεων.

assistunt legatorum comites: in his Corporibus separatio potest fieri virtutum ab inualido, puri ab impuro. Elementa autem nostra Elementata visibilia quatuor, videlicet Ignis seu Firmamentum, Aër, Aqua, Terra, omnium rerum matrices, productrices & receptacula sunt. Fructus sunt Seminum, aliorumq; Elementorum perenni fluxu & irrigatione generationibus inseruientes: Ex tribus primis etiam sunt composita, & in eadem resoluuntur: Tria etiam nunc dicta in qualibet matrice reperiuntur, & quolibet cuiusque matricis fœtu. Anima in Homine est Elementum Igneum Cæleste: partes solidæ & spermaticæ sunt Terra: partes humidæ vt Sanguis & alij Humores sunt ex Elemento Aquæ: Aër est totum, quod vacuum est, & vbi nulla est substantia: Sed hæc, vt iam dictum, audienda sunt de Elementis Elementatis (vera enim Elementa sunt spiritualia) quia minima quæque Semina mundanam Oeconomiam æmulantur, & adumbratam Elementorum ac principiorum analogiam ostendunt: atque hoc pacto Rebus omnibus inesse Elementa fatemur, eaq; misceri & conseruari beneficio Balsami & Radicalis Tincturæ: Sic Aqua ipsa, quatuor Elementis instructa, fœcunda nutricatione, & multiplicatione Semina sua

In animantibus terram referunt ossa, Caro Aërem, Spiritus vitalis Ignem, Aquã verò Humores.

na sua fouet. Hæc è Seuerino hactenus allata, quia iniecto puluere ocu'is non attentè legentium caliginem & tenebras offundere possunt, Elementorum doctrinam lucidiorem subiungemus. Verus Philosophicus Medicus discens doctrinam quatuor Elementorum seu quatuor mundi columnarum, se ipsum saltem cognoscere discit & illud ex quo ortum habet: sicq; ab Externo cognoscit Interni fabricam, veram videlicet maioris & minoris mundi Anatomiam. Terra vt dictum cum Aqua est Centrum: Aër circulariter ambit Aquam & Terram: Nouem Sphæræ vel Firmamentum cum omnibus stellis sunt Ignis. Vera Elementa, cum suis propris Astris non sunt visibilia, aut sensibilia, sed sicuti Anima in Corpore est insensibilis, ita etiam Elementa in suis corporibus. Corpus Elementorum est res mortua & tenebricosa: Spiritus est vita, & diuisus est in Astra, quæ suas crescentias & fructus de se dant: Et vt anima suum corpus à se separat & in illo habitat: ita etiam hæc Elementa spiritualia in separatione rerum omnium excreuerunt à se corpora visibilia per separationem. Caliditas potentialis separabat à se stellas, vt herbæ in Terra flores à se separant: Humiditas Aërem: Frigiditas Aquam: Siccitas Terram: hoc est, ex Elemento Terræ prodiit corpus

Ex Flemẽtis formatæ sunt omnes creaturæ: Aëri attribuuntur animãtia, Terræ Vegetabilia, Aquæ mineralia. Ignis vnicuique dat Vitã. Quatuor matrices Rerum.

Terræ: ex Elemento Aquæ emanauit corpus Aquæ: ex Elemento Aëris efumauit corpus Aëris, & compactum est in sua Natura: ex Elemento Ignis emicuit corpus Ignis, & compactum est in sua substantia, Cælum videlicet visibile. Ex his corporibus Elementorum, tandem prodeunt ac proueniunt crescentia: & ex his demum fructus mediantibus & operantibus Astris: Nam omne corpus visibile non est à se nec ex se, sed à suo inuisibili Elemento & Astro. Ex Corpore Igneo emicuerunt Astra visibilia, seu Stellæ in Firmamento: ideò Ignis est nutrimentum & conseruatio stellarum, testatur Nostoch, quod igne vescantur, & eundem à se excernant denuò, licet in inferiori aëre supra terram in mucilaginosam materiam vertatur. Ex corpore Aquæ crescunt Metalla, Salia, Mineralia. Ex corpore Terræ crescunt Arbores & Herbæ. Nostra visibilia Elementa sunt aliorum saltem corpora & domicilia, & vim illorum impediunt & remorantur. Omnia enim, quæ visibili corpore copulata sunt, suffocant & frangunt vim, potentiam, & operationem interni Spiritus. Terra est duplex, Externa visibilis, Interna inuisibilis. Externa non est Elementum, sed est corpus Elementi, & est Sulphur, Mercurius, Sal. Elementum autem Terræ est vita & Spiritus, in quo Astra Terræ iacent, quæ per corpus Terræ produ-

Omne Productũ seu Crescens diuersum est & separatum à sua matrice generãte vt piscis ab Aqua. Ex quo quid nascitur, ex eodem etiã cibatur & conseruatur: Ita halec extra aquã citò moritur.

Hanc Regulam etiam Theologi & medici sibi applicent.

Terra per se mortua, sed Elementum est inuisibilis occulta vita.

producunt omnia crescentia: Terra enim licet videatur mortua, nihilominus in se continet omnium rerum semina, seminalesq; virtutes: Ideò ipsa dicitur Animalis, Vegetabilis, Mineralis, quæ ab omnibus reliquis Elementis fœcundata, omnium ex se ipsa est gignitiua: Sic arbores, herbæ, gramen, flores, fungi & omnia Terræ crescentia sunt corpora Astrorum, & fructus Terræ, ex inuisibilibus Astris ferunt suos fructus, vt flores, pira, poma, cerasa, & quilibet horum fructuum iterum est Astrum & Semen. Aqua etiam duplex est, Corpus videlicet, quod est Mercurius, Sulphur, & Sal: Elementum autem est vita & spiritus in quo Astra Aquæ continentur, quæ instar matris è sua abysso proferunt omnia mineralia, salia, metalla, lapides, gemmas, arenas, & omnes Aquæ fructus, qui tamen è Terra effundiuntur. Cuiusque enim Elementi Astrum in peregrina regione & matrice parturit, suosq; fructus deponit: Et insigni prouidentiâ cuncta videntur ad Terram declinare, eiusq; fœcunditatem promouere. Sic Firmamenti fructus in Aëre absoluuntur, hinc inferiori globo communicantur, sicuti nix ex Igne generata in Aëre & Terra reperitur. Aërei fructus ex Centro ad circumferentiam procedunt, ibi coagulationem & perfectionem consequuntur. Aquæ semina in Terræ gremio pariunt, deinde ad su-

Tanta Elementi Aquæ potestas, vt nec spiritualis Regeneratio fiat sine Aqua, sicut Christus ad Nicodemum dicit.

Ignis noster non est Elementũ, cùm instar mortis omnia consumat.

Cœlum est Quartum & primũ Elemẽtum reliqua omnia in se concludens

quemadmodũ testa ouum. Nullum Elementũ altero carere poteſt, ſed ſemper cõmixtio quatuor Elementorum in generatione omnium rerum reperitur.

Par. in Paramiro de Ente Aſtrorum dicit Aëre ante omnes Creaturas creatum.

Omnia humida à Sole attracta è Terra conſumuntur in aëre, cuius fructus ſunt ſpecies Tereniabin Manna.

Elementum Ignis ſecundum Paracelſum eſt Firmamentum Cœli.

perficiem tendunt: Terra verò in hanc circumferentiam, in quâ viuimus, vigemuſq́, fructus ſuos educit: Granum enim in Terra productum, colligitur in Aëre ſuper Terram: Ita vniuerſorum Elementorum procreationes ad Humanam prouinciam veluti ad deſideratum terminum voluntario feſtinant impetu, & benignâ irrigatione, omnes Naturæ partes fouent: Sic etiam æternæ legis immutabili decreto fieri videmus, Aquam non plus producere, quàm Terra enutrire, Aër fouere, & Ignis abſumere poſſit. Ita Aër duplex eſt: habet etiam ſuum Elementum in ſe, tanquam inhabitatorem. Balſamum eſt omnium creatorum, & vita reliquorum trium Elementorum, nec ſubtilius Elementum à Deo creatum, quod per ſe viuit, & omnibus dat vitam, ſine quo nec Firmamentum, nec Aqua, nec Terra poſſent ſuos fructus producere: imò Ignis ſine aëre non poſſet ardere, multò minus Ignis Creſcentiæ Cœli videlicet Carbones lucere. Similiter Firmamentum ſeu Ignis etiam duplex eſt: & habet in ſe ſuum Elementum tanquam inhabitatorem, & illud Elementum habet in ſe omnia Aſtra & ſemina: Ignis enim Elementum ſeu Firmamentum corporeum, ex ſe emiſit corpora ſtellarum, Solis, Lunæ, & Planetarum. Sicuti autem ex Terra

crescebant herbæ, flores & arbores, & manebant in Terra, ita etiam crescebant (tempore Creationis) ex Cœlo corpora stellarum, & manebant in Firmamento seu Cœlo, in suis orbibus natantia ceu volucres in aëre. Duodecim signa Cœlestia in Zodiaco, cum aliis stellis in Cœlo sunt fructus Ignis, veniunt ex inuisibilibus Astris Ignis: Quò enim Firmamentum subtilius est Terrâ, eò fructus eius aliorum trium Elementorum fructus superant subtilitate & operatione: Sic Septem gubernatores mundi nihil aliud sunt, quàm fructus Ignis: Ex Elemento Ignis separati sunt, & per separationem creuerunt, vt in Terra flores vel herbæ, sed flores manent in Terra, in suo loco immobiles, stellæ autem in Firmamento minimè, ambulant enim in Igne, & DEI Prouidentia natant illa Sphærica corpora in suis orbibus, sicut pisces in Aqua, pluma in Aëre, habentq; suum nutrimentum à Cœlo: Sunt etiam duplices vt omnia alia creata, visibile eorum corpus oculis videmus tanquam lucentem lucem, inuisibile Astrum seu spiritus sydereus in stellis aspectum nostrum fugit: Ita Solis corpus verè non est Sol, sed spiritus in corpore latens. Idem etiam de Homine audiendum. Porrò quatuor dictorum Elementorum Astra sunt semina in quatuor matricibus, semperq; duo sunt simul & in

Sicut in Terra flores, stellarum colores ita sydera in Cœlo Terræ pratum ostendunt.

vno, vtpote Corpus & Astrum, inuisibile ac visibile: Corporale crescit è Spirituali, manetq́; in eo, ac ita propagantur Virtutes Inuisibiles, Semina, Astra, per corporale Visibile in multa millena millia: sicuti Ignis se augmentat in ligno, vel in materia conuenienti semper vnus Ignis ex alio oritur: Angeli se augmentare non possunt, quia non habent corpus: Homo se augmentare potest mediante corpore. Omnia crescentia, herbæ, arbores, pisces, aues, animalia, possunt se augmentare beneficio corporis hoc modo (Semen enim vel Astrum sine corpore nil facere potest) quamprimum vbi Semen vel Astrum moritur, & putrescit in sua matrice, tunc Astrum progreditur in nouum corpus, & multiplicat se, vt Christus similitudine & exemplo Naturæ ipse vtitur, & inducit granum Tritici, quod in Terram proiectum morte putrescit, & demum fert multos fructus seu grana, quæ eandem vim habent quam habuerunt priora, de quibus descendunt. Putrefactio consumit & separat veterem Naturam, ac educit nouum fructum. Ideò Vita æterna non potest esse in aliquo corpore, nisi prius fuerit mortuum, quia mors est causa glorificationis ipsius corporis in Vita æterna, sicuti corruptio est causa nouellæ generationis Diuinæ substantiæ: Vita prima herbarum & medicamentorum moriatur necesse est, vt

per

per Putrefactionem & Regenerationem operâ Chymici habeatur Vita secunda, in quâ Tria Prima cum suis arcanis viribus medico necessariis se demum manifestant, nam absq; Regeneratione nullum Medicinæ Arcanum, quod sine omni qualitatum complexione consistit, haberi potest. Cognito itaq; externo Mundo cognoscit Philosophicus Medicus etiam Hominis Corpus Physicum à Terra nutrimentum capiens, & sydereum à Firmamento victitans, nempe Corpus Physicum nil aliud esse, quàm Sulphur, Sal, & Mercurium (omnia enim Corporalia vt paulò ante dictum his tribus continentur) & videt crescentia non ex quatuor Corporibus visibilibus, nec humoribus quatuor, sed ex Semine oriri inuisibili, sicuti herba aut arbor è semine crescit. Non Anatomia Localis microcosmi & cadauerũ, sed Anatomia Essata & Elementata mundi & microcosmi ostendit morbos & Recepta: Membra magni mundi sunt Remedia membrorum microcosmi, concordando externam & internam Anatomiam, non gradus contra gradus: Quemadmodum vna Anatomia viri & mulieris: ita etiam vna Anatomia morborum & medicinarum. Sicuti in Homine Homo morbi, ita etiam in Medicina Homo Medicinæ. Ac licet arcana Herbarum virtus seu stellæ Cœli medici nobis nota sint, po-

Anatomia morborum corporis ex Astris internis petẽda seu impressionibus, causantibus medico magis necessaria quàm illa Localis cadauerũ.

Basis verorum medicorum, Morborũ & Rerum Anatomia.

tissimum tamen etiam considerandum est medico, ut sciamus Naturæ Concordantiam, videlicet quomodo Astrum Medicinæ seu Cæli magici cum interiori Hominis Astro & Olympo concordandum sit, propter hanc similem Anatomiam Mumia sistit sanguinem Humanum. Luscinia morbis aranearum obnoxia esu illarum restituitur: Externum enim ducit ad internum, sicuti est in magno mundo, sic etiam in paruo: Qui igitur cognoscit crescentia & fructus Terræ, herbarum, arborum, quod videlicet omnia è semine vel Astris progrediantur, ille simul cognoscit in corpore Physico tam varios morbos latere, qui morbi non ex quatuor fictitiis humoribus seu qualitatibus, sed propter Analogiam maioris & minoris mundi è semine verius oriuntur: morbis magni mundi cognitis, non sunt morbi microcosmi incogniti: Quot species mineralium in Mundo, tot etiam in Homine: Tot enim genera morborum, quot species, corpora & semina crescentium: Numerus morborum non scitur, nisi quis sciat numerum omnium crescentium. In Elementis enim Humanæ Naturæ consentaneis, semina fouentur, & Astra Cælestia, Aërea, Aquatica & Terrestria, quæ digestis decretisq́; temporibus fructus producunt sanitatis vel morborum nuncios: Sic ergo tria prima sunt causa omnium morborum:

Causa & subiectum morborũ.

Ex mineralibus microcosmi (quæ Iliadus omnia in se continet) multi oriũtur morbi.

Morborũ origo ex tribus primis in quæ, Astra possunt aliquid imprimere, quemadmodum Ignis in lignum aut stramen, vel crocus in Aquã.

Morbi Elemẽtares Elementaribus Remediis, Astrales Astralibus, curentur:

In

In quocunque enim corpore illa per vnionem conueniunt, illud verè sanum indicari potest: in quo vero non (siquidem Sanitas in Temperatura consistit) morbum & mortis primæ radicem subintrasse planè statuendum est. Morbi hereditarij è semine vel Astris producti, partim vocantur Elementares, quia qualitatibus calidis, humidis, frigidis se manifestant: Alij, quorum maxima pars Astrales seu Firmamentales, qui oriuntur è Firmamento Hominis quod in Homine non minus integraliter continetur sicut Elementa: Et vt corpori visibili crescit suus cibus à Terra, ita etiam sydereo Hominis spiritui seu Homini inuisibili (qui exterioris domus incola est) ab Aëre & Igne seu Firmamento externo crescit suus cibus, videlicet ab Igne Firmamenti, vt artes omnes, opificia, linguæ facultates: Cœlum enim est pater & doctor omnium artium, excepta Theologia & Sancta Iustitia, quæ non ab Astris, sed immediatè à Spiritu Sancto discuntur: Nam omnes credentes & Renati manent incogniti & occultati Astronomo, vt videre est in Paracelsi Philosophia Sagaci. Quemadmodum enim Magnes ferrum attrahendo spiritum Martis exugit, relinquendo æruginem, ita Homo habet duplicem Magnetem ratione corporis, partim enim Astra ad se trahit, & prout Apes

De his Astralibus Remediis Sagaci & Adepto medico notis Galenici nil intelligunt.

Mors demonstrat hominem bipartitũ in Externũ & Internum: in Externo, qui est puluis & terra, latet morbi materia, & illud quod nos affligit: Ideo à simili medicina petenda & Spagyricè à fæcibus separãda:

Internus & Astralis Homo habet etiã sua medicamenta Medicina Adepta cognita.

Ex quo quid nascitur, ex eodem etiam cibatur, nutritur, viuit, seruatur, sanatur, ægrotat, punitur & moritur.

è floribus & herbis mel, ita ex illis suum cibum exugit, Sapientiam videlicet mundanam, sensus, cogitationes: partim verò sua vi attractiua ab Elementis allicit quotidianum nutrimentũ carnis & sanguinis suï: Ac sicuti corpus Elementale attrahit Elementaria corpora per famem & sitim, ita spiritus sydereus Hominis à radiis superiorum syderum, omnes artes, scientias, & facultates, omnemq́; Sapientiam humanam: Firmamentum enim est Lumen Naturæ quod Homini omnia naturaliter influit. Porro astra seu Elementa (quæ spiritus sunt) sunt ἄποια, id est sine qualitate, nec calida, nec frigida, nec sicca, nec humida, sed producta ex ipsis sunt qualitate prædita. E Terra enim prouenit Papauer, Opium, Lolium frigidum: Flammula, Persicaria calida: Ex Elementis namq; contraria crescunt. Ex Igne crescit Nix, Pluuia, Ros, Iris, Venti, Tonitru, Grando, Coruscatio, & similes meteoricæ impressiones omnes, ab Archæo Firmamenti ex tribus primis productæ. Sunt enim fructus & egestiones, vt loquitur Paracelsus, stellarum Firmamenti: imò sunt fructus inuisibilium Astrorum, quæ in stellis sunt & inuisibile visibile faciunt: Stellæ enim instar arborum Terrestrium suos fructus suppeditant. Inde manifeste liquet, quod morbi non curentur per contraria quasi calor deberet frigus pellere, ac si

ac si Elementa ex Homine essent expellenda: verùm per arcana vel Astra quæ medicus beneficio Chymiæ ex materia vltima in primam reducere potest: Et hæc arcana nec frigida nec calida sunt actu, tollunt omnes morbos sicuti securis arborem cædit, quæ nec frigida nec calida est: Eiusmodi etiam sunt Quintæ Essentiæ, Magisteria & similia.

Nunc De HOMINIS Microcosmi GENERATIONE, DIGNITATE ac EXCELLENTIA aliquid auxiliante DEO dicturus sum.

SIcuti summa Philosophia est animum illustrans se ipsum rectè nosse, ita extrema Turpitudo atq; morbus animi pestilentissimus se ipsum ignorare. Ignorantia, ait Trismegistus ad filium Tatium, est maximus hostis, & primarius vltor intra vnumquemque. Væ tibi Homo, qui negligis immensum patrimonium & talentum ac depositum tibi commissum, seu Thesaurum in vase fictili reconditum & effodiendum non animaduertis: Non vides Deum in temetipso, quem mundus non videt, nec recipere potest, licet nobis intimior sit, quam nos nobismetipsis sumus, siquidem in medio cordium nostrorum DEI spiritus habitat. In rei

Altissima & vtilissima sciẽtia est Dei cognitio & sui ipsius probè cogniti despectio.

Luca 16. Paul. 2. Cor. 4. Ioh. 14. ject. 17. 20.

veritate, toto vitæ curriculo nil aliud discere possumus, quàm Diuinum illud è Cœlo delapsum: Γνῶθι σεαυτὸν*: Agrippa ergo pie & docte disserit Veram viam (secundum Apollinis Delphici oraculum præ foribus eius templi scriptum) ad veram Sapientiam, perpetuámque Beatitudinem consequendam, si teipsum cognoueris, quia est in Homine omnium rerum, naturarumq́; Vera & Realis possessio: insuper vel ipsius omnium Creatoris peculiaris perfectaq́; Imago: Ideo oportere omnium rerum ac naturarum ipsiusq́; Creatoris cognitionem (in quâ solum vera Sapientia Beatitudoq́; consistit) à se ipso primum exordiri: sic quod Homo intelligens se ipsum, in se ipso, tanquam in quodam Deifico speculo intueatur, intelligatq́; omnia, quo nomine Dauid Ps.139.* dicit, Domine mirabilis est facta tua scientia ex me: E contra, qui seipsum ignorauerit, nullarum rerum veram, intrinsecamq́; ac essentialem cognitionem habere possit, sed similis brutis animantibus, quicquid extra se cognoscit, extra se permanebit: Nulla enim cognitio siue à Cœlo influxa, siue ingenij labore terrenaq́; diligentiâ acquisita, perpetuò manebit in animâ, sed obliuioni subiecta transibit, nisi sola illa, quæ in abdito Intellectu Essentiali cognitione intrinsecus recepta est: ipsa autem Essentialis intrinseca cognitio non est ex*

Prima Dei cognitio scire quid Homo sit. August. Ps.39. Qui enim se nouit, Deū nouit, quia Deus nusquā vult habitare quàm in Homine, vbi maximè conspicuus. Ab intra videmus Deum *sect.14.

est ex carne & Sanguine, nec in multitudine Librorum & lectionis, nec in pluralitate Experientiæ & antiquitate dierum, nec in persuasionibus Humani Verbi, & contentione Rationis, sed in ipsa passione Diuinorum, non in discendo, sed in patiendo Diuina, Hominis Mens perficitur. Totum situm est in cognitione, quia sumus ex omnibus & omnia in nobis portamus, non aliter ac ipse Deus Pater noster. Filius æqualiter possidet omnia cum patre suo: Omnia ergo bona Naturalia & Supernaturalia antea sunt in Homine, verùm vt per peccatum obtenebrabatur in nobis Diuinus ille Character, sic expurgato & expiato Peccato, rursus ille magis magisq́; illucescit: Cõcreata est nobis omniũ Rerum Notio, & in meditullio spiritus latent cuncta, saltem opus est excitatione nostri à stertore & somno qui per peccatum obdormiuimus in donis à Deo oblatis, vt nec videamus nec sentiamus, aut credamus illa bona esse in nobis præsentia: Est enim Humanus Intellectus maximarum disciplinarũ capax, vel vt Platoni placet, priusquam corpori iungatur, omnium scientiarũ plenus, qui corpore oppressus latet, vt ignis sub cinere sopitus, sed ab humoribus iam dictis excitatus & commotus splendet, & quæ suis Thesauris delituerant, ostendit opes. Nisi enim omnes Thesauri Cœlestis & Terrenæ Sapientiæ

Dionys. in lib Diuinorum Nominum. Iohan. 17. sect. 11.12. Iohan. 4. sect. 17.

antea essent in nobis, certè Christus non iussisset nos quærere, nec possemus inuenire, si nihil esset à Deo nobis datum aut depositum: Nobis ipsis igitur probè cognitis in vtroq; Lumine, secundum Spiritum & Naturam, tunc ope Diuina intrauimus ianuam apertam in nobis, & ante ostium cordis pulsanti Deo aperuimus, viuentes secundum DEI voluntatem, omnia habemus necessaria ad præsentem & æternam tam sapiētiam quàm vitam: Et ex hac sui contemplatione & cognitione sedulâ, oritur etiam immediatè vera DEI cognitio (neutra enim sine alterâ exacta & absoluta esse potest) & potest Homo bonam magnamq; partem cognitionis eius Qui est, ex sui ipsius consideratione venari, siquidem omnes ad DEI cognitionem, pro data capacitatis gratia obligamur. Dionysius ait, Nos Deum non ex ipsius Natura cognoscere posse, sed ex Creaturarum omnium ordinatissimâ dispositione ab ipso productâ, vt imagines quasdam ac similitudines Diuinorum ipsius Exemplarium præ se ferentes. Homo qui Deum ignorat, à Deo ignoratur, & qui relinquit DEI notitiam, à Deo relinquitur. Ignorantia autem DEI, omnium malorum fons, omnium scelerum radix est, per quam omnia vitia conualescunt & augentur: sicuti è contra in omni probitate & innocentiâ, omnium rerum cognoscere & amare

Lumine Naturæ bene cognito, cognoscitur Deus.

Apoc. 3. sect. 20.

Prin-

Principium ipsum, omnium Creatorem Deum, summa pietas, summa iustitia, summa sapientia, summaq; Hominis felicitas est. Eam ob causam Saluator noster verè dicit, Hanc esse Vitam æternam, vt patrem Verum Deum COGNOSCANT Homines, & IESVM CHRISTVM, videlicet vt Trinitas in credente agnoscatur & colatur, quæ cognitio sola affert vitam æternam: nam ambulans in Vita Christiana nascitur Filius DEI, natus Filius DEI necessario habet patrem, habens patrem obsignatur Spiritu Sancto: Qui autem cognoscit Filium, etiam nouit Patrem, nam hi vnum sunt. Cognitio DEI est Beatitudo & Vita Aeterna: nam qui Deum in Christo cognoscit, fit habitatio & Templum DEI, & sic Deificatur, fit enim filius DEI ex Deo natus: Et sicuti per cognitionem Mundi visibilis peruenimus ad cognitionem Opificis inuisibilis, ita ex Christo visibili seu vitâ Christi discimus nosse patrem, nam est via ad Patrem: sicuti autem nemo potest venire ad Filium, nisi audiat & discat ex Patre, ita nemo rectè poterit cognoscere Mundi machinam nisi doctus à Deo: Hinc patet Ethnicorum scripta de Natura plerumq; falsa esse, quibus Philosophia & reliquæ facultates contaminatæ & deprauatæ sunt. Vanum ergo esset scientiam ab illis quærere, qui in inquirendo

Inexcusabilis est Homo, qui ignorat Deum: maledictus autem, qui illum agnoscens non veneratur.

Ioh. 17. sect. 3.

Quo quis magis cognoscit Deum, eo magis ipsũ amat, & eo firmius credit in ipsum: & qui amãdo credit Deo, eidem adhæret, & qui Deo adhæret fit vnus spiritus cũ ipso.

omnem suam ætatem consumpserunt, ac tempus & industriam perdiderunt, nec ullam veritatem inuenire potuerunt, licet plurimi illorum ex ignorantiâ magis, quàm malitiæ errore ducti & abrepti fuere, Luce Veritatis illis nondum exortâ, Lumineq́ue Naturæ à Spiritu Sancto necdum accenso. Omnis Vera Philosophia cum reliquis facultatibus è Sacris literis fundari debet & redire in Deum, ut semen inter spinas ob defectum Solis apud Gentiles suffocatum, apud Christianos Renatos ad perfectionis complementum deueniat: ad perfectionem omnium artium requiritur Renascentia, & Vera Philosophia debet esse fundata supra lapidem angularem Christum: Quapropter summoperè nobis cauendum est, ne permittamus Ethnicorum errores Philosophicos supra Christianæ Philosophiæ rationes militare. Soli namq́ue Christiani, quibus Veritas insita est, semen ex Deo ad Philosophiam beneficio Regenerationis Ethnicis denegatæ habentes, verè & sine errore & Philosophari & reliquas facultates rectè tractare norunt: Post effusum enim Spiritum Sanctum Credentes possunt esse ex Deo docti. In summa in Cognitione DEI totius mundi Thesauro omnia sita sunt, adeò ut sine hac nemo possit venire ad Vitam æternam: Nam cognitionem sequitur Fides, Spes, Amor, Amorem sequitur Adhæsio,

Theologia enim est Fons Naturalis & Supernaturalis scientiæ.

Adhæsio, Adhæsionem sequitur vnio, in vnione sita est Beatitudo & sapientia. Hanc Regenerationem intra secreta religiosi pectoris sui silentio tectam sacer Hermes *& alij corde mundi, & vitâ sancti viri ante Incarnatum* Verbum, *per Spiritum Sanctum illuminati, melius cognouerunt, quàm è nostris plurimi, qui se Christianos vocare solent, & malunt potius* DEI *cognitores quàm amatores videri. O magnum miraculum! Homo cuius animus Deo per Christum vnitus, veram possidet omnium rerum Sapientiam, & omnium Arcanorum cognitionem absolutissimam.* 1. Ioh. 4. Sap. 1. Ioh. 17.

Porrò qui cognoscit seipsum, Fundamentaliter cognoscit in se omnia, ac intra Tempus & Aeternitatem locatus supra se contemplatur Deum æternum, Creatorem suum, ad cuius imaginem & similitudinem cum reliquis Angelis est amore imperscrutabili conditus: Iuxta se nouit Angelos æuiæternos pares socios & comites, à quibus corpore, & futuro iudicio saltem discriminatur: Infra se magnum videt Mundum visibilem, cuius simulachrum gerit, & omnes Creaturas, cum quibus symbolum habet, videlicet Parentem suum ex quo natus est secundum externum & mortale corpus. Natura enim Homini versatilis & versipellis ingenij vero Proteo, *flexibilem indidit* Anima enim Dei proles & Imago. Apoc. 22.

Siracid.15. sect.14. Ier. 21. sect.3.

animum, vt in medio huius mundi Paradiso constitutus, Diuinâ cooperante Gratiâ Sursum se erigendo in Quietum Angelum regenerari, vel fortunæ suæ faber Deorsum serpendo in Inquietum Brutum degenerare possit. Sed Creatura Rationalis libera, neglecta paterna admonitione, & obedientia debita, instar Furis & Latronis è medio ad seipsam reflexa, spreto Creatore suum Malum *& proprium Nihil, voluntario damno & exitio experta est: Et ita abutens indulgentissimi Patris liberalitate, quam dederat ille liberam optionem è salutari sibi noxiam fecit, & non contentus sua sorte more Luciferi ambitiosè appetens altiora ex opposito se locans contra Deum, tandem ex deliciarum horto, insperata metamorphosi in hanc lachrimabilem & tenebrosam Miseriæ & Ignorantiæ vallem deiectus fuit. Primus enim Homo relictus in manu consilij sui sponte sua, à recto calle declinauit in extremum Miseriæ gradum, & vtriusq; Boni & Mali possessionem in sui perniciem appetiit, prout Hermes & Moyses sufficienter demonstrant. Homo, mundi copula, vltimũ animal admirandum & honorandum sexto die loco lapsorum Angelorum post reliqua omnia è* Limo terræ, *seu totius mundi machina visibili è Cœlo seu Cœlestibus Sphæris & Terra compacta, videlicet è subtilissima Essentia totius*

Gen. 2. sect.17.

Arrogatio enim alterius bonorũ necessario duo incommoda affert secum, Furtum videlicet & sui ipsius Latrocinium & mortẽ. Lapsus est defectus ab vnitate ad alteritatem. Creauit Hominem Deus vt numerus & ruina Angelorũ inobedientium in RegnoCœlorum restauraretur.

tius machinæ mundi in vnum corpus concentrata extrahitur & formatur à summo Spagyro in formam corporalem: nimirum è præstantissimo composito & subtilissimo Extracto totius mundi, ex Centro omnium circulorum: Ideo Nazianz. de Hominis opificio, Homo à Deo post reliqua factus vt Deus in ipso exprimeret sub breui quodam compendio, quicquid diffuse antea fecerat, omnia videlicet membra totius mundi. Quemadmodum enim tota Oratio ex alphabeto & syllabis, ita Microcosmus seu Limus Terræ ab omnibus corporibus & creatis extractus & compactus est. Summus ac omnium opifex Deus æternitatis, accipiebat Quintum esse, ex omnibus creatis, & ex illis fingebat ac componebat Hominem horum omnium Principem & Finem, eiq; tanquam Filio in Terra locum Celsæ Diuinitatis eximium tenenti congratulatus est: Ex parte Corporea, seu corruptibilis Naturæ gerit Imaginem Macrocosmi sensibilis & Temporalis: Ex parte Animæ seu immortalis Naturæ gerit Imaginem mundi Archetypi, id est immortalis Sapientiæ ipsius DEI: Ita in illum ingrediebantur omnes Animalium, Vegetabilium & Mineralium proprietates: insuper ei Anima viuens inspiratur. Iam Deus est omnia à se ipso: Homo est omnia à Deo factus: Ideò vltimo creatur, vt per ipsum nota-

retur absolutio & perfectio rerum omnium. Et est Homo nexus, vinculum, nodus, compages, ac fasciculus omnium Creaturarum: Omnia enim creata, sunt ad ipsum ordinata, eumq́ tanquam DEI Oeconomum in huius mundi Hortum locatum respiciunt ac venerantur. Et sicuti Deus est Centrum & Circulus omnium à se productorum (vniuersæ siquidem Diuinæ Bonitatis opera circularia sunt & perfecta, ad ipsum à quo prodierunt, sphæricè rotata) Centrum, quod omnia ab ipso manant, & quia omnium rerum Essentia omnia etiam penetrat: Circulus autem, quod veluti omnicapax Tabernaculum omnia concludat ac complectatur: Intra Deum enim omnia, extra quem nihil tam ante productionem, quàm post productionem rerum, sublato videlicet hoc mundo visibili: Ita etiam Homo ad Creatoris sui imitationem, est Centrum Creaturarum, & Circulus omnium earundem. Nam non solum ad ipsum omnia in mundi machina respiciunt, tanquam ad Ducem & Rectorem, propter quem omnia etiam sunt creata: verum etiam supra ipsum vt Punctum medium & Retinaculum, omnes Sphæræ suos radios, operationes, reflexus & influxus, omnes item Creaturæ suas vires effundunt. Circulus verò Homo dicitur, quod in se omnes Creaturas contineat, & omnia ex

Ps. 8. Omnia subiecisti pedibus eius: Paracelsus excipit quatuor Elementorũ saganas & incolas.

Voluit Deus creator vt omnia per Hominem sibi honorẽ exhiberẽt. Sicuti Terra est corpus receptiuum omnium seminum, sic etiã Homo.

nia ex summo Bono manantia secum reducat ad fontem Aeternitatis, ex quo originaliter singula fluxerunt & emanarunt. Prima DEI imago mundus, Mundi Homo, Hominis Animal, Animalis Zoophitum, illius verò Planta, Plantæ autem Metalla, & horum Lapides, similitudines, imaginesque repræsentant. Magnus ergo mundus cum mundo paruo, per omnia vnus instar prolis cum parente suo, à prudenti Antiquitate sapienter quidem μικρόκοσμος, à multis verò hodiernis sine vllo intellectu ita vocatus, quod magnus visibilis mundus sit factus Homo: Et quemadmodum magnus mundus bipartitus visibilis & inuisibilis, ita etiam Homo paruus mundus duplex est, Visibilis secundum corpus, inuisibilis secundum Spiritum: Sunt autem in Homine duo spiritus, vnus è Firmamento sydereus Spiritus, alius venit è spiraculo vitæ, & ore Altissimi est Anima intellectualis à Deo inspirata. Ita Homo habet tres partes, Corpus mortale cum sydereo Spiritu, & Animam Aeuiæternam, quæ est domicilium Imaginis DEI vel Spiritus sancti in Homine. Si Homo Voluntate propriâ vel arrogatâ viuit, secundum Carnem & Sanguinem saltem, sensualiter est Brutum, & cognoscitur an secundum Paginæ Sacræ Epitheta, sit Canis, Vulpes, Lupus, Ouis, Sus, aut Viperarum progenies,

Spiritus primus ex Limbo, secũdus Spiritus è verbo Fiat.

In Homine duplex est Sapiẽtia, Angelica secundum quã viuendũ, & Animalis quæ negligenda.

Renascentia malã genesin vincit.

Luc. 19. sect. 13.

Matth. 7. sect. 1.

Matth. 15. sect. 15.

Corpus Inuisibile Hominis ex spiraculo Dei siue aeri aeternum, non subiicitur Astris vel Astronomo.

Genes. 1.

Matrix enim mundi est Aqua supra quam Spiritus Domini ferebatur

2. Petri 3.

Terra ex aqua emersit.

sicuti inferius in Tractatu de Signaturis disseremus latius: geminare enim hic sermonem superfluum foret: Si viuit Rationaliter, tunc est Homo: & dominatur Animantibus in suo corpore: Si verò imaginis DEI proprietate obseruatâ viuit secundum Dealem Spiritum ex Arbore Vitæ, seu secundum Talentum & Thesaurum in fictili sibi concreditum ac depositum, dominatur Astris & omnibus rebus. In Homine omnia sunt comprehensa & ipse fert omnia in se: Ex quo enim factus est, illud fert in se: E mundo factus est & mundum gerit in se, & à mundo geritur. Porrò sicuti Prima materia (quæ erat Essentia quædam ineffigiata confusa, quā Matrem mundi seu Chaos & Hylen Philosophi nominarunt) erat semen magni mundi, ita magnus mundus est semen Adami: vt enim Mundus absconditus erat in Aquis inuisibilibus supra Abyssum, ita Adam occultatus iacebat in mundo. Prima materia fiebat mundus, & Magnus Mundus fiebat Homo. Sicuti Arbor crescit è semine, semen est Arboris Initium, & semen est etiam Finis Arboris, quia in quolibet grano seu semine Arboris iterum abscondita est Arbor alia: Ita prima materia (quam Paracelsus Limbum nominat, cuius Terra VERBVM Domini) erat semen omnium creandorum, & Homo erat vltimus inter omnes quasi perfectum

ctum semen, quod ex se iterum gignere potest alium Hominem qualis ipse est: Et licet Homo non sit semen vt aliud semen, tamen habet potentiam de se emittendi semen, è quo similis Homo producitur, qualis ipse est: Et vt Adam totum mundum in se gerit, omniaq́ creata, ac à mundo conseruatur, ita quilibet ex eo natus idem gestat, quod ipse gestauit, videlicet totum mundum, ab illoq́ etiam gestatur & conserua-tur vt Adam: Omnes Homines vnus Homo, è carne, sanguine, & spiritu. Ergo cognitio Hominis debet sumi ex vtroq́ Lumine, quia filius nō cognoscitur ex se ipso solo, sed è patre: Homo autem habet patrem duplicem, Aeternum cuius imaginem gerit: & Mortalem, qui est totus mundus cum Creaturis omnibus, id est Limus Terræ seu Arcanum, & esse omnium Creaturarum pretiosissimum, omnibus Philosophis, medicis, Astronomis & Theologis ad cōsiderandum & examinandum propositum. In Homine enim ipso minore mundo, non est membrum, quod non respondeat alicui Elemento, alicui Planetæ, alicui Intelligentiæ, & alicui Mensuræ ac Numerationi in Archetypo. Corpus visibile Animæ idoneum indumentum ac domicilium Homo ab Elementis habet, Corpus inuisibile seu Animæ currum & vehiculum (quo intellectualis Anima & Terrenum Corpus instar ex-

Quemadmodū statuarius è ligno & figulus ex argilla mille diuersas formas ad placitum fingunt, ita Deus è materia prima omnia creata extraxit. Homo est qui Terra siue ager omnia semina in se continens. Sicuti filius nō minor est patre suo: Ita Homo non minor est Mundo. Nemo cognoscere Imaginem Potest nisi cognito illo cuius est imago. Hermes Hominem vocat Deū Terrenū.

Genes.2. sect 7. Hominis perfectio & dignitas. Sic Deus & Homo uniri non possent nisi per mediũ Saluatorẽ nostrum de duabus naturis Cœlesti & Terrestri, Diuinâ & Humana participantem. Par. dicit Animam seu Spiraculum vitæ per Astra ceu medium infundi in corpus Elementare à Deo.

tremorum ceu nodo, glutine, ac confœderationis vinculo connectuntur, atq; hoc medio tertio de vtroq; participante in vnum integrum Hominem copulantur & vniuntur (Sydereum, Aethereum & Astrale à Cœlo seu Firmamento possidet. Per hoc Medium, æthereum videlicet corpusculum, Anima intellectualis, iussu DEI, qui mundi maioris Centrum est, executione Intelligentiarum vtpote Spirituum, DEI in punctum Cordis medium, quod est Centrum mundi minoris (corporis videlicet Humani) primum infunditur & descendit, exinde per vniuersas sui corporis partes, membraq; diffunditur, quanto currum suum naturali iungit calori, per calorem spiritui ex corde genito, per hunc se immergit sanguini, per illum inhæret membris, atq; his omnibus æque sit proxima. Et quia dictum Aethereum corpus à cœlo participat, eundem etiam cursum retinet & seruat cum cursu Firmamenti, cuius vires peculiari vi magnetica haud secus ad se attrahit, quàm visibile corpus Elementorum efficaciam: atque sic manet cum ipso mundo visibili & inuisibili vnum, tanquam filius cum suo parente, quemadmodum Rubedo in Vino & Albedo in niue: Est enim in nobis totum Firmamentum cum Planetis & stellis: Et quemadmodum

modum Calor fornacem ferream ac Sol vitrum penetrat, ita etiam Hominem ſydera cum omnibus ſuis proprietatibus, ſicq́; ex ſydereo Firmamenti ſpiritu poſſumus omnia MENS. *Naturalia diſcere.* Animam Intellectualem *& Immortalem (quatuor ſuperius memoratis Elementorum incolis, ac brutis inſuper animantibus denegatam) ad DEI Imaginem & Diuinæ* Triunitatis *ſimul ac vnitatis ſimilitudinem creatam, ſeu Spiritum DEI inhalatione habet Homo, vt ſic etiam vnus ſit cum Parente cæleſti per omnia: Eſt enim in nobis per ſuum Spiritum, ex quo diſcimus Theologiam ſacram, omniaq́; Cæleſtia & Terrena Arcana ſine errore: Imò in ipſa ſumus, viuimus, & mouemur. Ac vt Deus eſt vnus in Eſſentiâ, Trinus in Perſonis, ſic Homo vnus in Perſona, Trinus in Eſſentiâ diſtinctâ, ſcilicet Terreno Corpore, Spiritu æthereo Schamaim, ac viua viuificante Anima à Deo inſpirata & Dei domicilio Triunus compoſitus eſt: Hoc teſtatur iuxta Sacram ſcripturam mirabilis concordantia Creatoris cum Creatura, in qua ſummus Creator voluit manifeſtari vnitrinus ſeu Triunus: inſuper vnanimis conſenſus omnium verè Philoſophantium è Lumine Naturæ: Si qui fortè ſint, qui negent has tres partes, oportet tamen vt fateantur Hominem è*

Zach.12. ſect.1.
Geneſ.2. ſect.7.
Eſ. 42. ſect.5.
Sap.2. ſect. 23.
1. Iohan.2. ſect. 27.
1. Ioh. 4. ſect. 14.
Luc.1. ſect. 47.
1. Theſ.5. ſect.23.
Gen. 2. ſect.7.
Vide Amphitheatrũ Khunradi cedro digniſſimum.

Paulus ſummus Philoſophus & Theologus etiam tres Hominis partes ponit, Spiritum, Animam, & Corpus.

Duæ Animæ ſeu Duo Spiritus ſunt in Homine: Mortalis ex Limbo, éſtque vita corporis Immortalis ex Deo.

Spiritus, vita eſt Animæ: Spiritus & anima, via ſunt corporis.

Ioh. 14.

Deus creauit Hominem vt eſſet ſuũ tabernaculũ tã in hoc quàm in futuro ſeculo.

LIMO TERRÆ *per verbum* FIAT *creatum, etiam æternum Spiritum ſeu ſpiraculum vitæ ex ore* DEI *inſpiratum, Limum videlicet Cœlorum à Domino accepiſſe. At Limus Terræ duplex eſt, viſibilis & inuiſibilis: Corpus ſeu domicilium habet à Terra & Aqua: Vitam ſeu incolam ab Aëre & Firmamento Ignis, hoc eſt Spiritum ſydereum, qui verè Homo eſt, non Caro & Sanguis: Et ſicuti Spiritus ſydereus eſt vita Corporis, ita Spiritus Domini eſt vita Intellectualis Animæ: Et vt ſydereus Spiritus in Corpore habitat, ac dies & noctes operatur, quia hic inuiſibilis Homo eſt ipſe Firmamentum & omnia in ſe habet, ita Spiritus Domini,* DEI VERBVM, *Homo æternus in Anima habitat: Domus eſt habitatio Animæ, Anima eſt habitatio & domicilium* DEI. *Cùm igitur Homo (complementum omnium operum* DEI *perfectiſſimum, totius vniuerſi completiſſima imago, & expreſſiſſimum* DEI *ſimulachrum, in quo creando quieuit, vt nil honoratius creandum præ manibus habens, in ipſoq́; veluti ſupremo artificio, concluſa & conſummata eſt omnis Creatoris ſapientia & poteſtas, quia omnia in ſe continet, quæ in Deo ſunt) ſexto die ex omnibus compoſitus, Creaturarum ſit vltima & Imago non ſolùm* DEI *æterni, ſed etiam mundi magni, quia cum illo omnia in ſe complectitur*

plectitur ac continet: sequitur quod tres etiam mundi seu Cœli in Homine reperiantur, & quod à tribus Mundis geratur, vel potius omnis sit Mundus, & totius vniuersi exploratissimum Exemplar: Ideò à quibusdam Quartus Mundus vocatur, in quo omnia illa inueniuntur, quæ sunt in reliquis tribus, qui etiam propterea Omnis Creaturæ appellatione censetur. Habet enim Spiritum seu Mentem à DEO: Quid enim est Spiritus Hominis ab Altissimo inspiratus aliud, quàm ipse Deus in nobis habitans? Corpus inuisibile seu Verus Internus Homo Ratione & Spiritu Astrali constans cum Angelis congruit, est enim socius illorum: Et si verus est Magus, Angelis non est inæqualis in omni operatione Magicâ, & est Dominus ac possessor omnium rerum. Corpus mortale Physicum ex machina mundi & omnibus creatis possidet: omnia enim Externa nil aliud sunt, quàm Corpus Hominis. Ideò etiam cum Triplici mundo Archetypo seu Deali, Intelligibili seu Angelico, Sensibili Elementali seu Corporali communicat, & cum omnibus symbolum, operationem & conuersationem habet.

Manil. Exemplúmque DEI quisque est in imagine parua. Naturatum, sapit Naturam sui Naturantis.

In Anima tanquam Hominis Cœlo Deus habitat.

2. Reg. 2. cap. sect. 24.

Communicat enim cum Deo Archetypo Animo seu Mente, quia ad Imaginem eius, propter spiraculum vitæ factus est, Anima Intellectualis Diuinæ Animæ quadam particula est,

1. *Mens seu Anima seu spiritus Rationalis auri-*

ga, instar æterni DEI concludit omnia Entia, Tempora, Loca.

Anima Intellectualis Diuinæ Animæ quædam particula est, quâ ipsâ Deus Mentis suæ semina quædam & effigiationem in nobis expressit, non absimili ratione quàm vt Echo ex reuerberatione aëris vocem suam de longo remittit, quo ipso Vegetalem exprimit animam. Mens verò eleuata in Deum Altissimum, & cum ipso vnita conuersatur cum Deo, & eadem opera efficit, nec reperitur aliquid in Homine, non vlla dispositio, in quo non fulgeat aliquid Diuinitatis, nec quicquam est in Deo, quod ipsum non repræsentetur in Homine.

2\. *Cum Angelis symbolum habet ratione Corporis inuisibilis & Animæ Rationalis, cuius beneficio operatur & conseruatur cum ipsis, &*

3\. *eandem habet cum eis sapientiam: Est enim Gabalis socius Angelorum. Sicuti etiam cum Firmamento & stellis, à quibus illud corpus Astrale seu Spiritum Sydereum accepit, qui Verus Homo est Astralis, quia Caro & Sanguis non est Homo, sed Spiritus in illis contentus, qui Spiritus Astralis est subiectum Rationis Humanæ sensus & sapientiam continentis, & cum corpore fit Animal. Hic Spiritus & Astra in Homine vnum sunt, at Corpus est huius Spiritus subiectum: Et sic Astra regunt Hominem in Spiritu, & Spiritus Hominis regit Corpus in Carne & Sanguine: Hic Spiritus mortalis est: Anima Intelle-*

Sicuti Homo re ipsa continet totam Naturam corporalem in suo corpore: Ita secundum intellectũ continet omnẽ mundum.

Intellectualis verò à Deo inſpirata, ſola eſt immortalis.

Cum Elementis: nam ab his accepit corpus Phyſicum Terreſtre mortale: Et quia mundus parens Hominis etiam ſecundum Paracelſum in ſe habet quatuor incolarum mundi quatuor Spiritus Elementares, inſuper etiam quintum genus Flagarum in millia genera diuiſarum ac Animæ macrocoſmi incorporatarum, Imaginatio horum quinq; Spirituum in Elementis, etiam in Homine microcoſmo erunt, ſed vſus Rationis Hominis ſecundum voluntatem & mandatum DEI eſt Catenæ inſtar, quâ eiuſmodi quinq; Spiritus coguntur & ligantur, vt cum ſua Imaginatione quieſcant. 4.

Cum Elementatis Animantibus, Vegetabilibus & Mineralibus omnibus: Horum enim omnium Naturam & proprietates in ſe poſſidet. 5.

Ergo Homo vltima Creatura præſtantiſſima & nobiliſſima eſt, quia totius mundi partes habet, & nihil eſt in maiori mundo, quod in ipſo Homine realiter non reperiatur. Filius per omnia ſimilis eſt parenti, cognito parente cognitus eſt filius. Homo itaque miraculum Naturæ maximum & admirabiliſſimum Extractum & Nucleus quatuor Elementorum, ſummum DEI τέχνασμα, & conſummatiſſimum

Ex nihilo omnia & ex omnib: Hom̃s: Magnus mundus erat matrix Adami, ſic omnium natorũ matrix mulieris eſt tota mũdi machina.

Ioh. 17. ſect. 11. 21. 22. 23.

mundi Exemplar, vere est Omnis Creatura, quia est omnis mundus, solaq́ hoc honore gaudet, quod cum omnibus symbolum habet, & cum omnibus operationem, & cum omnibus conuersationem: Imò ad tantam ascendet perfectionem, quod efficitur filius DEI, transformaturq́ in eandem imaginem, quæ est Deus, & cum ipso vnitur, quod neque Angelis, neque Mundo, neque cuique Creaturæ datum est, nisi soli Homini posse scilicet filium DEI fieri & vniri Deo.

Ioh. 1. sect. 12.

Sed antequam vlterius progrediamur, ipsa huius loci necessitas exigit, vt paulò fusius agamus de sydereo seu inuisibili Homine, videlicet de ortu eius & potentia. Hic Spiritus Olympicus si ab Aristotele obseruatus, & à Galeno æstimatus fuisset, non tam insignem ab Ethnicis errorum magistris promanantem intulisset in Philosophiam & Medicinam errorem, vt nunc Theologiam taceam. Homo inuisibilis seu Olympicus Spiritus, hunc in modum nobis innascitur. Adam & Eua non ex aliis parentibus sicuti nos posteri, sed ex LIMO TERRÆ *seu magno mundo, vt modo dictum, producebantur, quoad Corpus Mortale, quod est visibile, & Inuisibile. Tota enim mundi machina collecta & redacta est in Microcosmum, ita vt nil in toto mundo reperiatur, quod idem etiam non sit in vno*

Tam sensibile quã insensibile habet in se spiritum sydereum seu corpus sydereum.

Eua est transplantatus Adam.

Primi Homines è creatione, reliqui ab Ente seminis prouenjunt.

in vno Homine. Corpus Physicum, Elementare, Visibile & Tangibile ex Terra: Corpus verò inuisibile, insensibile, Sydereum (quod est domicilium vitæ Spiritus) ex Astris Firmamenti accipiebant: Sic Adam duo habebat corpora, Visibile scilicet Elementale, & inuisibile Sydereum. Iam ex propagatione duo semper nascuntur Homines, Corporeus, Elementalis, Visibilis, organum & instrumentum inuisibilis, & incorporeus Astralicus, qui mouet, gubernat & efficit artificia. Nam Astra in Homine per Hominem semper nunc in generatione ista duo producunt: Corpus quidem Visibile Elementare, ex quatuor Elementis, ex carne & sanguine in vtero matris: Corpus verò inuisibile, Sydereum, Philosophiæ Adeptæ capax, ex Astris Firmamenti: Manet enim iste Homo paruus mundus idem & vnum per omnia cum suo parente, qui est mundus magnus: Verùm sicut magnus mundus testâ suâ distinguitur ab Angelico mundo: Ita Homo minor mundus cute sua distinctus est à magno mundo. Hinc fit, vt Sydereus, Internus, Olympicus, Incorporeus Homo seu Gabalis idem sit cum Firmamento Astrorum, vt iam sæpius dictum, quod Rubedo cum vino, Albedo cum niue, vel Solis splendor cum aëre: Altera ergo pars Hominis, seu hoc sydereum corpus, vocatur Hominis Genius, quia à Firmamento ori-

Spiritus vitæ id est Spiraculũ.

Spiritus Limbi id est sydereus Animalis.

Corpus Limbi & spiraculi debent esse vnum cõiugium, alioquin natio praua & adultera: Nam sicut coniugium duorum est in omnibus perfectio, sic adulterium impedit Lumen Naturæ.

Vide Par. in Philosophia sagaci.

Paracelsus dicit Elemẽtum Ignis seu Firmamẽtum et, si sit subtilissimum, esse tame

corpus, quia fructus eius sunt corpora & absque corpore tales fructus nõ possent procreari. Sic ventus est corpus habens potestatem instar visibilis corporis aliud corpus euertendi: visibilia .n. nõ tãtũ sunt corpora, sed tã visibilia, quàm inuisibilia à Deo creata sunt corpora eiusdem potentiæ. Interior HomoCœlum Internum Ascendens, Constellatio Particularis. Hic Spiritus est ve-

tur, dicitur etiam Penatis, quod penes nos, seu nobiscum nascatur, vmbra visibilis corporis, Lar domesticus, Homo vmbratilis, Familiaris Sophorum Homunculus, Dæmon seu Genius bonus, Internus Paracelsi Adech, Spectrum, Naturæ Lumen, Euestrum præsagiens & Propheticum in Homine: Vocatur etiam Imaginatio, quæ in se claudit omnia Astra, estq; omnia Astra, & eundem cum Cœlo retinet cursum, Naturam atq; potentiam. Iam Astra (non enim loquor de septem Carbonibus Cœli visibilibus, Astrorum scilicet corporibus, sed de inuisibili & insensibili corpore Rerum omnium seu Astrali Spiritu) nihil aliud sunt quàm Angelorum virtutes: Angeli verò (solo DEI aspectu se cibantes) sunt sapientia DEI creata: Hinc fit, vt qui Deum cognoscit, etiam Astra habeat cognita: Cognitis autem Astris Mundus non potest esse ignotus, sic deinde mundi proles Homo. Astra formant ac producunt ex se omnia corporalia, & productis corporalibus simul etiam sese multiplicant: vt semen Frumenti seu Tritici est Astrum, corpus videlicet inuisibile, hoc proiectum in Terram producit ex se corpus visibile, & multa alia Astra ex sese progignit: Sic in aliis crescentibus ac viuentibus fit. Est autem Astrum nil aliud, quàm corpus insensibile, inuisibile, seu Spiritus viuus, sine Ratione tamen

in

in crescentibus: at in vitam habentibus vt in Homine, cum Ratione, estq́ diuersus, prout sunt diuersarum Rerum formæ. Corpora autem nihil aliud sunt, quàm Excrementum Astrorum, ex operatione eorundem producta in esse corporeum. Hoc quodlibet Astrum potest per se, vt imaginando, formando per operationem ex sese producat aliud Astrum corpore conclusum. Nullum enim corpus est sine Astro, sicut è contra nullum Astrum absq; corpore visibili. Cùm autem Hominis Imaginatio non vnum sed omnia Astra sit, etiam certè non vnam, sed multas producit operationes: Et licet Imaginatio sit incorporea ac inuisibilis, exaltata tamen & firmissimæ Fidei Naturali seu Ingenitæ, instar Miraculorum Ianuæ, coniuncta, fons est, & initium omnium Magicarum operationum, & absque Astralis & syderei Spiritus detrimento aut diminutione potestatem habet gignendi & producendi corpora visibilia, & quascunque operationes mirabiles præsens, absens, supra Humanæ Rationis captum proferre potest. In corporalibus Lux naturæ omnia facit visibilia, sic in æternis sola Fides omnia facit visibilia: Per Imaginationis impressionem fœtus in vtero matris afficitur signo notabili sine corporali contactu: Quod corpore facimus visibiliter, id fide facimus spirituum more: Ita Imaginatio efficit pestem &

ræ Astronomiæ Doctor. Esus pomi in vigorē produxit hoc corpus sydereum Semen, Astrum Vulcanus, Archæus idē sunt, & vnus Spiritus, sine Ratione tamen, ac diuersus prout sunt diuersæ multarum rerum formæ. Spiritus Astralicus in quolibet crescente eget corporea habitatione. Interior Homo est ipsum Cœlū seu omnia Astra. Lege apud Picum quo modo Trithemius aliquando varia Euestra

Triplicis mundi alternatim sibi impo-suerit in variáque figurarum genera se transformarit, & hoc pacto ipsi Pico petenti Hominis ad DEI Imaginẽ creati potentiã absconditam Reali demonstrarit Magia: Speculãtes trãsformamur in id, circa quod specu latio intentè suscipitur. Intellectus Hominis omnib assimilatur. Imaginationis Impressio ex Timore, Terrore, Mœrore est morbo-

similes morbos Firmamentales, inducit morbos ac sanitatem. Pestis quæ ex timore, terrore & metu prouenit, oritur per Imaginationem spiritus minoris mundi seu Spiritus syderei & Animalis (qui est mechanicus Astralis) in Homine, vt videmus in grauidis. per eundem Spiritum sydereum notam fœtui in vtero imprimentibus: Hic Spiritus sydereus ex Astris Homini innatus (ideò etiam vnitus manet cum Astris) est Magnes & magneticæ Naturæ in Homine. Quemadmodum enim Terrestris Magnes suo corpore spiritus est & ad se trahit: ita etiam corpus & spiritus in Hominis corpore visibili attrahunt, & hic est Magnes microcosmi: Sydereum corpus & spiritus in Hominis corpore visibili attrahunt, & hic est Magnes microcosmi: Sydereum corpus & spiritus attrahunt ad se vires Astrorum, vt in Lunaticis videre est, vbi manifestantur conuenientiæ, proprietates & affinitates talium virtutum magneticarum, quas Spiritus & corpus sydereum Hominis cum Astris habent. Hæc Quarta species Magiæ Naturalis Gamahæos dicta, adiumento artis, omnia inuisibiliter & spiritualiter facit, quæ alioquin natura, absq; eiusmodi arte adhibita visibiliter & corporaliter facere potis est. Domus est quasi mortua, sed Incola, putà spiritus motus perpetui Naturæ inuisibilis, Animæve

mundi scintillula magnetica viuit, & efficaciter operatur. In Astris Firmamenti latet omnis sapientia animalis, opificia, artes, scientiæ, omniumq; rerum cognitio. Nihil est ita occultum in mundo, quod non sit præfiguratum in Astris, imò omnia Astra Firmamenti, quæ sunt Tinctura speculationis animi nostri, possunt imaginando ex suâ vi ingenitâ res corporales & visibiles ex non apparenti producere, vt iam sereno Cœlo mox producitur nubes magna, & ex ea fit pluuia, lacus, nix, ros, tonitru, grando, quæ licet ante productionem Nihil sunt, tamen ex inuisibilibus producta fiunt magna corpora. Hoc exemplo innotescet nobis omnia in prima Creatione producta fuisse ex NIHILO DIVINO seu Inuisibili Puncto Cabalistico in aliquid, quod in momento Deus fecit, quia opera eius non patiuntur moram temporis: nam ex inuisibilibus Tenebris omnia processerunt & euocata fuerunt (VERBO dicente & Spiritu fouente) ad visibilem Lucem. Cùm autem Homo ex Astris Firmamenti suum sydereum corpus accipiat, & Hominis Imaginatio tota ab Astris Firmamenti pendeat, imò eadē sit & vna

rū & mortis origo: sicuti splendor Solis per vitrū ita Astra pestem per cutem immittunt. Sapientia est principium Incātationis, & ea faciūt Astra quæ cupit sapientia humana. Ratione corporis elementari est Spiritus, & perficit etiam Spirituales operationes. Cœlo omnia notissima sunt, omnes actiones, & euentus hominum in Astris depicta sunt. Quodlibet Animal suum in Cœlo habet signum Ascendens, sic etiam Homo Brutalis. Corpus Omne ex Spiritu visibili & incomprehensibili subsistente producitur. Triplex NIHIL, Diuinum, Priuatiuum, Negatiuum. Hoc est Organum Luminis Naturæ seu Astrorum. Cœlum totum nihil aliud est quàm Imaginatio. Operatur in Homine pestes, febres sine instrumento corporeo.

maneat cum ipsis, necesse est Firmamentum quoque habere Imaginationem sed sine Ratione, sicuti Homo, proles mundi cum Ratione. Homo ictu, iactu alterum lædit, idq; cum Ratione: vrtica & Ignis vrunt & lædunt sine Ratione. Præterea cùm Homo sit maioris mundi Quintum esse, sequitur etiam Hominem non solum imitari posse cœlum, sed illud quoq; regere suo nutu, atq; eidem dominari si vult. Omnes res habent naturalem obedientiam ad animam, & de necessitate habent motum & efficaciam ad id quod desiderat Anima forti desiderio, & omnes virtutes operationesq; Rerum Naturalium obediunt illi quando fertur in magnum excessum sui desiderij: vniuersas mundi virtutes in nostrum ministerium cogit, attractâ virtute ab ipso Archetypo operum nostrorum virtute, ad quem cùm ascendimus, necesse est omnem Creaturam nobis obedire, totusq; nos sequitur Cœlestium chorus. Per Fidem Naturalem Ingenitam, quâ ipsis spiritibus parificamur, omnes magicæ operationes atq; omnia mirabilia efficiuntur Imaginatione accedente. Imaginatio operatur in Homine instar Solis: vt enim Sol corporeus sine instrumento operatur in subiectum, redigendo illud in carbones, cineres, ita Hominis Cogitatio incorporea, tantùm spiritu cen instrumento visibili operatur in subiectum:

Fide possumus operari bona & mala concedente Deo.

subiectum: Quod corpus visibile facit etiam corpus inuisibile, seu Homo sydereus alteri damnum inferendo: Imaginatio Hominis est magnes attrahens vltra mille milliaria: Imò quicquid vult in Exaltatione sua, ex quatuor Elementis ad se attrahit. Efficax autem non est Imaginatio, nisi prius rem conceptam attrahat per vim Imaginationis attractiuam, vt ex se quasi spiritum natiuum Imaginationis Architectum procreet: postea Imaginatio quasi ingrauidata imprimit, quæ licet non sit tangibilis, instar venti tamen est corporea. Hinc Verus Magus seu sapiens, Astrorum operationem attrahere potest in imaginem, lapides, metalla, vt eandem cum Astris exerceant vim atque potentiam: Exemplum sit Speculum incensorium per quod radij Solis cum calore ad nos deriuantur. Quicquid oculis videmus in maiori mundo: hoc idem Imaginatio potest quoq; producere: sic omnes herbæ, omnia crescentia, omnia metalla, per imaginationem & veram Gabaliam possunt produci. Hæc autem est pars Magiæ Gabalistica dicta, quæ tribus columnis innititur: Primo VERIS Precibus *in Spiritu & Veritate factis, vbi in Sancto Sanctorum fit vnio DEI & Spiritus Creati, vbi Deus interno spiritu, nō vi vocabu-*

Hæc est ars Gabalistica.

Magia seu Fides montes transplantans imperiū habet in omnes Spiritus & ascendentes.

lorum, ſed in Silentio ſacro, abſq́ oris apertione & anhelitu compellatur: Secundò FIDE NATVRALI *ſeu Sapientia in creatione omnibus Hominibus æqualiter ceu peculio & patrimonio communi à Deo Patre communicata & ingenita: Tertio* Imaginatione *fortiter exaltata, cuius quanta & quam mira vis ſit, Naturæ lumen, tam in baculis Iacobi à Moyſe commemoratis, quam in prægnantibus fœtui rei deſideratæ notam imprimentibus, vt ſupra dictum, manifeſtè oſtendit. Imaginatio ſeu Fantaſia Hominis eſt inſtar Magnetis in ſuâ Naturâ, attrahens aliorum hominum Fantaſias, vt videmus in oſcitantibus. Vehemens imaginatio, non ſolum corpus proprium, ſed etiam alienum interdum tranſmutat, per modum imitationis, Virtute ſcilicet quadam, quam habet ſimilitudo Rei ad tranſmutandam Rem, quam vehemens Imaginatio mouet, ſicuti apparet in ſtupore & dentium ſtridore aut attritione ferri in ferrum &c. quæ dentibus ſtuporem ingenerat: ſimili modo oſcitatio ad oſcitandum promouet. Plures ſua Imaginatione triſti nec non diffidentia cauſam præbuerunt, vt à Spiritu immundo tentarentur, vel prorſus regerentur ab eodem. Plures etiam ſuâ imaginatione intentâ, demtâ impotentiæ ſuſpicione, conſtanti & firmiſſima fide ad Deum, altiſſima mente eleuata,*

Gen. 30. cap. circa finem.

Fides vera eſt cura falſæ Imaginationis. Multi per fidē Imaginationis infirmātur & conualeſcunt.

ſpe

ſpe infallibili, precibus aſſiduis & ardentibus effecerunt, vt ſubitò facti ſint Templum DEI viuentis. Totum ſitum eſt, vt Deus religioſè colatur à nobis, probitate ac ſanctitudine, vt ſciũt ſecretiores θεόσοφοι: ſiquidem per ardentem deuotamq; cum Timore & Tremore inuocantis intentionem, Intellectus ſeu Mens religioſo amore flagrans, iungitur intelligentiis ſeparatis. Oratio enim Interna ex pia mente orta nimio affectu, ardentiq; deſiderio continuata, vnit mentem cum Deo, & omnia diſcit & cognoſcit ex Deo. Quidnam poſſit Mentis ex vera fide diſpoſitio, pauci ſunt qui intelligunt, & longe pauciores, qui ex ea ritè norunt operari, ſupernaturali influentia, quæ corpus regit atq; gubernat: quanquam multi reperiuntur, qui diſpoſitionis huius cognitionem habent, verũ ob mundanas curas & ſollicitudines quibus obruuntur, nil operari poſſunt, quod Veram Sapientiam redoleat. Verùm de his hactenus: Spinoſiores videbuntur eiuſmodi ex remotiori Antiquitate petitæ contemplationes rudioribus: ſunt enim paucis lectæ, paucioribus intellectæ, & fuſiorem narrationem requirunt, quam vt hîc aſſcribi conueniat. Igitur ad propoſitum noſtrum reuertamur. Maximoperè intereſt, vt hoc verum occultæ Medicinæ Philoſophicæ Fundamentum Chymiæ ſtudioſis innoteſcat, propter Harmoni-

Mens purificata fluminis inſtar penetralia rerum attingit, ſuperatis vmbris.

cam concordantiam & conspirationem superiorum & inferiorum, maioris & minoris mundi, in quo manifestando, post Paracelsum Petrus Seuerinus *Danus, vnà cum* Pratensi *fideli Achate, meritò in numerum Antiquorum sapientum referendus, perpetuam sui nominis gloriam assecutus est, quod in sua Idæa Paracelsicæ Medicinæ inuictissimum hoc solida & inconcussa veritate stabilitum Fundamentum Filiis artis & veritatis patefecerit, frustrà ringentibus aduersariis, à præstantissimis nostri sæculi Hermeticis Medicis* Iosepho Quercetano *Regis Galliarum consiliario ac medico dignissimo, amico honorando:* Th. Bouio *Italo Veronensi,* Th. Muffeto *Anglo, in aureis ipsorum nulli obliuioni obnoxiis scriptis, satis superq; in perpetuum refutatis.*

II. VBINAM ILLA VERA Medicina lateat.

Triticum non crescit sine loco nec farina sine furfure habetur: ita mel sine aculeo non reperitur.

OMne quod Deus creauit Bonum in Extremis perfectum est & incorruptibile vt Cœlum: sed quicquid in hisce inferioribus continetur sublunaribus duplici præditum est Naturâ, Perfecta scilicet & Imperfecta, id est Quinta Essentia & fæcibus à se inuicem Vulcani beneficio separandis. Cum igitur Vera Medicina

corti-

corticibus, matricibus, receptaculis, ſiliquis, veſtimentis & domiciliis cõcludatur, ſicuti amygdalæ & omnes nuclei cortice & pelliculis teguntur (Natura enim Caſtaneæ nucleũ non niſi cortice & aſpero tegumento offert) neceſſum eſt, vt illa artificioſâ Chymicorũ Anatomiâ ab impuris Elementis ſeparetur, quò habeatur Medicina pura: Artis enim beneficio & induſtriâ vincula earum tolluntur, & remediorũ facultates è latebris ad faſtigium excitantur. In ſingulis ergo Rerum ordinibus, quæ Elementorum ſinu fouẽtur, videlicet in illis Tribus Naturæ Familiis Vegetabili, Animali & Minerali *(è quibus medicinæ ſufficientes ad tuendam ſanitatem, & morbos corporales profligandos peti ſolent) Vera illa & ſpecifica morborum materialium Medicina latet, quæ vt iam dictum eſt, non conſiſtit in externis, nudis, ſuperficiariis & Relollaceis (vt doctè diſſerit Theophraſtus) quatuor qualitatibus, ſed eſt virtus quædam ſpecifica,* αὐτοφυὴς, *in ipſis ſeminibus deliteſcens, cuique rei creſcenti à Creatore ſummo rerum Opifice, in prima ſtatim creatione inſita, vi* Verbi *illius omnipotentis, quò omnia è tenebris in lucem vocata ſunt: Ergo facultas & virtus ipſis corporibus mixtis (à radice Creationis inſtar animæ in corpore humano) indita, non ex-*

Talia Arcana regenerata ſuã ſine omni complexione qualitatum.

trinſecus accedit, nec à ſtellarum momentaneo poſitu infunditur, nec ex Atomorum fortuito congreſſu integratur, non procedit à corpore nec à mixtione corporis ſeu à forma viſibili, alioquin ſine corporis & Formæ deſtructione & corruptione ſeparari non poſſet, vt in Cinamomo & Pipere videmus, virtutibus illorum aut artificio extractis, aut vetuſtate & ſenio ſpontè euaneſcentibus, Quemadmodum autem omnes actiones Naturales à Spiritibus ſpiritualibuſq; Tincturis proficiſcuntur in quibus mechanicæ ſcientiæ Trium principiorum vigent: ita Remediorum actiones è Spiritibus, vitalibuſq; ſpirituum Tincturis procedunt, non è corporibus vel mortuis Relollaceiſq; qualitatibus. Et cùm apud Occultioris Naturæ interpretes in confeſſo ſit, nil in toto vniuerſo eſſe, cuius non ſit etiam particula in Homine (vt ſupra dictum) ipſo videlicet microcoſmo: imò omnium rerum ſemina in ipſo latere, Aſtrorum, Meteororum, Mineralium, Vegetabilium, Animalium, Spirituum etiam vel Dæmonum, ratione Spiritus Hominis: conſideratâ diligenter hac ſymmetricâ concordantia, & anagoge phyſicâ, Verorum etiam medicorum officium erat, inquirere, ſi laboraret exempli gratiâ Cor internum microcoſmi, id eſt Hominis, vt remedia mutuarentur confortantia à parente ſuo ſeu Corde macrocoſmi externo

Ideo Cœlũ eſt faber externorum ædificiorum, non Arcanorum, magnaliũ & myſteriorum quæ externam domum inhabitãt.

terno ipsi planè (si non figurâ & formâ externâ, tamen internâ) simili & analogicè repræsentata, qualia è Tribus illis Remediorum officinis multifariam depromi poterant. Creauit enim Deus inexhaustam Remediorum supellectilem, & cuiuis Regioni suam distribuit sufficientiam: Ita reperirent inter mineralia Aurũ (quod etiam per se spiritus omnes exhilarat, cùm quis in crumena eo abundauerit) Antimonium & similia, quæ ex Elemento Aquæ producuntur, sicuti Margaritæ ex aquæ stillicidiis, in conchis generatæ, item Ostrearum, Conchyliorum, Concharumq́; omnia corpora, vt specifica & Harmonica respicere & mederi Cordi &c. sicuti inter Mineralia Characteres Magici & Hieroglyphici non temerè aut oscitanter à prudenti Antiquitate ipsis attributi satis superq́; Intelligentiæ Lumine præditis innuunt, & Magice Philosophos secretiores de sua latente virtute admonitos alloquuntur. Quamuis potiora ex illis à Natura exquisitissimè & operosè præparata, iusto Naturæ decreto, benignum suum & vitale Elementum possessoribus denegant: Et multi vniuersas Naturæ leges confundunt, vt alimento tam exquisitè præparato, tandem potiantur: Nec dubium vllum est, quin Aurum compedibus liberatum, vt suas vires exercere possit, & in actum ex potentia Naturali ac debi-

Tota Natura inferior in tres diuiditur partes principales sc. Vegetabilem, Animalem & Mineralẽ.

ta Resolutione (eadem enim Resolutionis Rerum, quæ Compositionis via, quia Ars filia Naturæ matri, & Natura Arti consentit) reductum, actiones ostendet Diuinas, sed pauci tanto donantur munere Diuûm: Aurum vt compactum soluant potabile in Aurum. Inter Vegetabilia habuissent Crocum, Rutam, Scordium, Melissam, Chelidoniam, Macerem, Ocymum, & sexcenta eiusmodi. Inter Animalia Cornu Cerui, Monocerotis, Os de corde Cerui, & id genus alia: Quæ omnia debitè præparata, & facta Spiritualia (quæcunque enim ad curationem requiruntur, omnia in Spirituum potestate continentur, qui morborum diuersoria soli sciunt, terra siquidem omnis est mortua, cortices & siliquæ non gignunt, sed soli Spiritus Rerum in corporibus agunt) adhibitâ etiam methodo legitimâ, medentur afflicto Cordi, non externis illis & superficiariis, vt dictum est qualitatibus, sed vi interna, propria, specifica, Harmonica, simili: Formæ in medicina seu Astra medicamentorum, per Alchymiam à Corporibus separata, sunt vera directoria: Astrum enim seu Cœlum saltem Arcanum dirigit non corpus: nouit enim equus præsepe suum, aues nidum, aquilæ cadauer: & quodlibet medicamentum innata vi magnetica (quæ meritò ἰδιότης ἄῤῥητος dici potest) petit locum suum, & tendit ad membrum

Ars imitatu Naturam defectúmque eius supplet, corrigit, castigat, iuuat & promouet, imò etiam Naturam superat.

brum sibi conformatum, consentanea consentaneis, domestica domesticis naturali desiderio se applicant, quemadmodum à veris Philosophicis medicis diligentissimè fuit obseruatum, longa Experientia omnium indubitatissima Regula. Idcò Celsus Romanus medicus consentit ad Curandi rationem nil magis conferre, quàm Experientiam omnium artium matrem, qua constat doctissimos medicos non raro à rustica vetula victos: Idem de aliis sex principalibus membris & partibus corporis Humani audiendum: Externum Macrocosmicum Cerebrum est Oleum Argenti, Liquor Sapphiri, Smaragdi, Musci, Vitrioli &c. Internum microcosmicum confortans. Pulmonum & totius pectoris Balsamus, sunt flores C H I B V R seu Sulphuris.

Experimentum (vt & iudicium) sine Scientia fallax difficile & ad sortem est, sed cum Scientia certum & verum.

Hoc pacto non ad leues saltem morbos auxilia seu Remedia crassa Minerua parata, reperta fuissent, sed etiam ad Chronicos illos Astrales & Fixos qui ob radices tam altas multorum iudicio desperati, & à medicorum vulgo, loca, semina, natiuitates, radices ac morborum centra non intelligente æstimantur incurabiles. Nullus enim morbus est, quatenus morbus, qui non suam habeat medicinam, nisi occulta prædestinatione mortalibus incomprehensa, peculiari Numinis ira genitus (qui medicis

Remediorum nulla vsquam penuria, sed nostrorum plerumq; turpis ignorantia. Sicuti duo sunt genera Medicorum vnum quod miraculosè sanat, alterum

non commendatus est, sed Apostolis per fidem veram in Christum omnes morbos sanantibus) incurabilis euadat: aut cum Plinio Naturam in suis viribus vt iniustam Nouercam velimus insimulare mendacij, cùm tamen illa benigna Rerum Parens, prouidens & sagax Natura, dederit egentibus brutis animantibus naturali instinctu Remediorum cognitionem: Fatui ergo prorsus, & stolidi iudicij foret, maximum illum Rerum conditorem Hominibus hæc occulta fore voluisse: nam frustra creasset, præsertim cum animantibus intellectu carentibus hæc fecerit manifestissima. Ciconia in serpentum pastu Origano sibi salutem quærit: Sues à serpentibus læsæ Cancrorum pastu sibi medentur: Apri Hederâ: Grues Iunco: Testudo quando impetitur à serpente, comedit Origanum & confortatur per illud. Bufo quando alieno morsu & veneno vulneratur, solet adire Rutam vel Saluiam vel Plãtaginem, aut locum vulneris affricare, & sic à periculo veneni se liberare: ideò Saluia non lota cum periculo in pastu vtimur. Mustela pugnatura contra Regulum comedit Rutam. Pica cùm ægrotat, Lauri folium in nidum immittit, & ita conualescit: vpupa vua pasta læsa, Adianto sibi medetur: vrsi à Mandragora læsi deuoratis Formicis euadunt. Anseres, Anates, cæteræq; aquaticæ aues medentur sibi herba Helxine: Columbæ Ver-

Marginal note: naturaliter per medicamenta: Ita cuiuslibet morbi duæ sunt origines, vna Naturalis, altera Cœlestis: Verbũ Domini sanat Cœlestes, Naturale medijs naturalibus restituitur.

bæ Verbena: Hirundines Chelidonia: Accipitres Hieracio: Et alia denique Animalia alias innumeras inuenere Herbas. Nemo ergo sanæ mentis est, qui ambigat, Cœlestem Patrem (vt pium ac sacrum rerum omnium Parentem decet) filios ad Imaginem suam Creatos, & quorum gratia omnia condita sunt, hac in parte præterire, ac brutis postponere voluisse: Qui enim nobis suum filium dedit, & pro Spiritu sancto suo orare nos iussit, quanto magis totam Creaturam, visibilia & inuisibilia, subiiciet? Creauit enim Altissimus autor Naturæ Medicinam non mancam, sed perfectam de Terra, iussit medicos pia assiduitate illam inquirere, & fide debita præparatam cuiuis pathemati conuenienter adhibere. Diligenter etiam notandum est, quod omnia medicamenta quæ corporibus humanis applicantur, non sui ratione, sed DEI munere sunt efficacia, ac salubrem sortiuntur effectum. Nisi enim Deus affuerit, viresque infuderit Herbis, Quid rego Dictamnus, quid Panacæa iuuent?

Siracid. cap. 32. sect. 4.

Habent enim hæc inferiora, dico Animalia, Herbæ, Lapides, Metalla suam vim subministratam à Cælo, Cælum verò ab intelligentiis, hæ autem ab Opifice, in quo omnia virtute maxima præexistunt. Vita Naturalis ex fonte Vitæ est vniuersalis, Deo videlicet. Viuunt enim Ele-

menta ex Firmamento, hoc autem ex Intelligibili Mundo, & iste solum ex Deo, siue ex æterno eius Verbo. Est igitur omnis omnium vnica vita in omnibus, iuxta subiectum nihilo minus in quod influit, vario modo gliscens. Itaque si quid herbarum præsidio perficere statuimus, non tam herbis quàm Deo fidendum: Sic enim in propulsandis morbis res optatum felicemq; successum est habitura: alias conatus omnis in diuersum rapitur, vbi nulla subit Opificis, à quo omnia effectum sortiuntur, cogitatio, aut abest erga illum fiducia. Ita Assa mortuus, qui plus medicis, quàm Deo fidebat. Sola Medicina Cælestis siue Verbum DEI *(quod est Fermentum medicinarum, sine quo nulla medicina est efficax) sanat omnia, & per Verbi efficaciam (in quo latet, & à quo procedit omnis vis omnes etiam naturales actiones superans) medicamenta demum fiunt virtuosa: Et sicuti Cortex non est nucleus, sic herbæ non sunt medicina, sed signum saltem huius signati Verbi. Duplex est Medicina in Terra, Visibilis à Patre creata (quæ in corpus non debet administrari nisi per separationem puri ab impuro sit prius præparata) Inuisibilis à Filio per Verbum, & est vna medicina: medicus per Herbas sanat, Herbæ sunt media, in quibus medicina est,*

In omnib. igitur Dei Natura Domini voluntas expetenda non Natura.

2. Chr. 17. sect. 12. Psal 31. Sirach. 38. sect. 9 10. 11. 12.

eſt, Herba non eſt medicina, quæ inuiſibiliter in ipſo à Deo eſt abſcondita.

His prudenter, rectoq; iudicio conſideratis mirari ceſſabimus, quod Deus omnipotens per PROPHETAS *& Veros* Cabaliſtas *ſolo prolato* Verbo *Hominem ſanet: Viuus ſiquidem eſt Deus, & viui* DEI *viuum quoq;* Nomen, *& viui Nominis viuæ quoq; Literæ: Viuit Deus propter ſe, viuit Nomen eius propter ipſum, viuunt Literæ propter Nomen: & ſicuti vitam habet Deus in ſeipſo, ſic etiam Nomini ſuo dedit vitam habere in ſe ipſo, & Nomen porrò Literis.* *Act.3.ſect. 6.*

Per MAGOS *Veros, Naturæ accuratiſſimos Exploratores (non loquor de Nicromanticis)* Verbo Scripto ſeu Characteribus & Sigillis, *certo tempore ſecundùm Cœli virtutem fabrefactis, procul omni, quam ſola Ignorantia parit, Superſtitione, citra Nominis Diuini prophanationem & offenſam, vllámve Fidei & Religionis iniuriam: alioquin melius eſſet nos ſemper ægrotare, quam cum* DEI *contumelia ſanos eſſe: Characteres ſiquidem ſeu Nomina conſtellata ſecundum Agrippam non habent vires ratione Figuræ vel Pronuntiationis, ſed ratione Virtutis ſeu Officij à Deo vel Naturâ ad tale Nomen vel Characterem ordinanti: Nulla enim eſt virtus vel in Cælo vel in* *Talia Nomina ſunt Numina.*

Terra, quæ non descendat à Deo, quo non fauente, nihil quod habet dare & in actum traducere potest. Medicamenta sunt corpora visibilia, Verba sunt corpora inuisibilia, siue Herba siue Verbum *sanet, facit Naturalis Virtus Deus, id est Spiritus DEI Naturæ coadunatus, per Verbum suum FIAT. De Cura Characteristica, quæ verbis prolatis, scriptis, sculptis & de collo appensis Naturales operationes perficit, per Cœlestes proprietates syderum mirabili Influentiâ cum nostris corporibus concordantium, legatur Rogerius Bachon de mirabili potestate Artis & Naturæ.*

Characteres dicit Paracelsus esse Spirituū Composita & Syrupos.

Per Medicos *autem* Verbo Creato *seu Misericordia seu Incarnata: cùm hæc omnia saltem* Triunus & Solius Verbi Diuini, *omnia sanantis & conseruantis, efficaciâ fiant sicuti videmus in miraculis Saluatoris nostri, qui dum surdum & mutum restituit (cui omnes Officinæ totius mundi suis pilulis & syrupis non potuissent succurrere) non sanat per Naturam, sed per seipsum, facit hoc* Vno *scilicet* Verbo, *& ipse est illud* Verbum *(videlicet Misericordia DEI Increata) per quod omnia creata sunt, à quo simplicia promanant omnia, quodq́ cum Patre quotidie adhuc omnia in omnibus operatur. Quicquid enim operationis & virtutis est in Creaturis, tam in magno, quàm in paruo*

Non à solo pane. Matt. 4. sect. 4. Deut. 8. cap. 3. Luc. 4. sect. 4. Luc. 11. sect. 14. Gratia enim meritò superat Naturā, & signatū signum. Ioh. 1. sect. 3

paruo mundo, id totum à Deo Incarnato in suo explicato & manifestato fieri certissimum est vnius Spiritus implentis omnia vinculo, in vnum inseparabiliter colligata, qui Spiritus idcirco plenitudo mundi totius vna est, & meritò vocatur Plenitudo. Nam extra Deum nihil fit, in ipso omnia mouentur, viuunt & subsistunt: Hoc Verbum DEI, *Primogenitus omnis Creaturæ vere Panis est noster* ἐπιούσιος, *quem Saluator petere iussit, Mumia supercœlestis, Balsamum supernaturale, plus quàm propria Hominis Mumia aut Balsamum Naturale, mortales sustentans. Virtus in Pane est* DEI *benedictio, imò Deus ipse: Verbum in Cibo Terreno est verus Panis, bonis & malis datus: Non ex solo Pane, sed ex eo quod est in Pane viuit Homo: ita Cibus & Vita non sunt à Terra, sed à Deo per suum Verbum: Si Verbum non esset, & per se esset solus panis, tunc Terra esset noster Deus: sed nequaquam, non è Terra, sed ex Deo per suum verbum: Hoc igitur* Verbum *Vera est medicina sanans omnia, non omnibus innotuit, nec cuiusuis in puluere scholastico submerso datum est de illo libare aut scribere, amicus* θεῖα φράζων. *Paracelsus, Mosaicæ & Viuentis Philosophiæ discipulus, de Secretis Naturæ, & miraculis* DEI *scripsit, hoc est de* VERBO DEI INCARNATO *in creaturis reperiendo,*

Eccles. 24. sect. 8. 9. 10

Hâc benedictione sublata baculus panis fractus est, sicuti apud Prophetas minatur Deus populo suo. Ex mera Misericordia & Bonitate non iustitia habemus Panem duplicem, alimentariũ & sanitatis.

Ioh. 1. sect. 10.
Heb. 11. sect. 3.

Ps.107. sect.20. Deut.22. sect.47.

quod Medicina & Vitæ nostræ Baculus est: per hoc enim VERBVM, FIAT, *totius mundi semen, Cœlum & Terra creata sunt, illudq; in omnibus Creaturis efficax est, & cui meritò Creaturæ tanquam animæ suæ subiectæ sunt.*

Explicatio vulgaris dicti, in Herbis, Lapidibus & Verbis magnas esse virtutes.

Quicquid ergo Medicus NATVRALITER *seu* HERBIS *per moram Temporis successiue operantibus efficit: illud* MAGVS *seu Medicus Cœlestis* Characteribus & Lapidibus *Gamaæa scilicet Influentialis Coniugij Terrestri signo, per combinationem matrimonialem Superiorum & Inferiorum* ASTRALITER, *validissima impressione, subito & longè citius perficit: Ea enim est Naturæ mutua colligantia & continuitas, vt omnis Virtus Superior per singula Inferiora longa & continua serie radios suos dispertiendo, vsq; ad vltima instar funiculi tensi fluat: & Inferiora vice versa, per singula sua Superiora perueniant, quia vna est Virtus opifex, & specierum participatio per omnia diffunditur: Matrimonium Diuinum: Hinc Rerum Naturalium Inferiorum cum Superioribus, mira colligantia, continuitas, influentia & sympathia: Intercedente hoc matrimonio mundi, multa in magiâ & Cabalâ effici possunt.*

Et Verus CABALISTA *(quem Paracelsus vocat Naturalem Diuinum, qui Prophetis æqui-*

æquiparatur, & cuius mens vnita & coæquata DEO *facit omnia quæ vult, vult autem quæ ipse Deus)* DEALITER *supra Naturam, fiducia firma, & fide mirifica miraculorum* JANVA VNICO *Diuinissimo Nomine* IHSVH, *in quo recapitulantur & continentur omnia, id est in* VERBO MIRIFICO, *per Mentem, Fidem & Orationem, preces scilicet in Spiritu & Veritate factas in momento exequitur. Renascentia est Ager Medicinæ Cœlestis, quæ vno verbo curat sine medio Externo: vna illa operatio contingit ratione* DEI, *tanquam Artificis, & ratione Hominis tanquam Instrumenti: Hominibus enim innocentibus, & in lege Domini doctis, pro voto fidei seruit omnis Creatura, & exaudiuntur ad omnia, quæcunque petierint, teste Elia, Elisæo. Per preces enim, id est petendo, quærendo & pulsando, in Fide omnia impetramus: per fidelem Orationem recta & certissima via conscenditur ad summam Diuinarum atque Humanarum Rerum Sapientiam: Nam in his Tribus Punctis Principalibus, consistit etiam totum Fundamentum Magicæ & Cabalisticæ Artis, vt videre est apud Paracelsum de Signatura Rerum lib.3.*

Omnis Creatura timet, & reueretur Nomen illius, qui fecit eam.

Lege libros Regum.

1.Reg.3. sect.12. Sap.7.

Ideò etiam soli Creatori omnia in omnibus operanti, debetur Honor, Laus & Gloria ob desideratum Medicamenti seu Verbi sui

Corporis sanitas Deo debetur, non Medicus.

Notate medici, qui more Ethnicorum, posthabito & inconsulto Deo, qui solus sanat languores, neglecto ite Termino prædestinato iuxta voluntatē Diuinam, temeraria arrogātia certū spondētis & definitum, soli Diuino beneplacito committendū cōnualescētiæ Tempus.

exhibiti consecutum finem. Medico autem DEI & Naturæ obtemperanti ministro, manu seu instrumento, ne sibi quæ solius DEI sunt, vsurpet. fidelis saltem Laboris ac Charitatis debetur præmium, quod miseris & egentibus mortalibus potestatem à Deo acceptam legitimè administrarit. Nihil enim suum ibi est præter artem & legitimam administrationem, cuius gratiam refert non auxilij: Deus enim solus super omnia laudandus & benedicendus in omnibus, Honorem suum alteri non dat, & quia totum dedit, totum etiam rehabere & retrahere vult. Nihilominus tamen iubente Sacra scriptura, Honorari debet Medicus verax & syncerus, qui inter omnes artes & facultates Deo acceptissimus est, primò quia Deus per ipsum vtpote suum ministrum etiam nescientem & dormientem operatur, ac suam voluntatem exequitur, suppeditando Medicinam de Terra & Verbum *suum supernè, sine quo nulla Efficacia in medendo præstari potest, sine me enim, ait Saluator, nihil potestis facere: Secundo, quia iuxta infirmam curationem (siquidem Sanitas maximum Hominibus Bonum) omnes etiam mortales in Naturæ eiusq; Luminis inuestigatione ac cognitione (quem Homerus non sine causa iubet esse ἐπιστάμενον περὶ πάντων, omni scilicet cognitione refertissimum) merito anteire*

teire debebat: Tertiò, quia ipse solus, mirabilia DEI opera, tam in magno quàm in paruo mundo omnibus manifestat, ita vt non tantum per detecta arcana sua & mysteria, verum etiam per sanationem infirmorum DEI laus & gloria mediante medico summoperè euehatur & extollatur: Ideò etiam inter omnes scientias & facultates præstantissima meritò iudicatur Medicina, in qua magnalia DEI summa miraculose conspiciuntur, quæ ex Theologia seu Lumine Gratiæ, sumit initium, & in Lumine Naturæ perficitur.

Es. 48. sect. 11. Sir. ca. 30. Sir. 38. Act. 4. 15. 16. 17.

III. QVOMODO ILLA corticibus tecta, beneficio Vulcani eruenda & debite præparanda sit.

PErfectè omnia creata sunt, quoad primam materiam, sed Chymicus per Vulcanum vltimam materiam perficit, quia nulla res in hoc inferiori mundo generationi & corruptioni obnoxio adeò nobilis est, quæ non in se & respectu alterius Venenum habeat, iuxta Essentiam seu medicinam: In omnibus maximis DEI operibus, vbi malum, ibi etiam Remedium, vbi Virus, ibi Virtus. Ideo nil frustra

Medicus per VulcanumCreaturamDei perficit.

Sir. 39. sect. 26. *creatum, sed omnia in aliquem vsum: Nam ita à Natura comparatum est, vt semper Bonum & Malum in assiduam Timoris DEI recordationem coniuncta sint in omnibus rebus, quæ producant Elementa sublunaria. Quamprimum, ait Firmianus, Homini Virtutem Omnipotens indidit, confestim & Hostem adiecit, ne Virtus otio torpens Naturam suam amitteret. Adeò nil ex omni parte beatum dixit Poëta, vt Homo Diuinæ Naturæ particeps omnium animantium dominus, suos patiatur manes, & quibus exagitetur furias habeat. Rogerius Bachon Philosophus Anglus dicit, Deum Tenebras & Lucem facientem, vbi pro sua* MISERICORDIA *magnam Medicinam posuit, ibidem etiam potestate* Justitiæ *suæ incomprehensibilis* Venenum *pro custode, Tribulos videlicet & Rosarum spinas, præuaricationum comites indiuiduos ac vindices adiunxisse. Bonum sine malo cognosci non potest, & cognito hoste vitari potest damnum. Sic etiam Sacer Hermes antiquissimus Theologus, vnà cum Ecclesiastico scribit in claue, ex contrapositione & contrarietate omnia sublunaria oportere constare: & hoc propter generationem & corruptionem rerum aliter fieri esse τῶν ἀδυνάτων. Omnia enim cùm non habeant quæ timeant, contra leges agunt: neque aliter Homo potest ad*

Rigida DEI iustitia est morbus & venenum in omnibus rebus: E contra Misericordia DEI in Natura & in omnibus rebus est medicina.

Sap. 18. & sect. 15. 16. Sir. 39. sect. 36. Eccles. 33. sect. 15. 16.

ad summum fastigium venire, nisi manu semper agitata se ad salutem suam dimicandi tenore fundauerit. Deus enim per suam sapientiam ita ordinauit, vt æque bene sit ἀντιπάθεια sicuti est συμπάθεια, quo spectaculo Natura mortales ad eius secreta contemplanda & eruenda voluit promouere, vt si alter alterum perhorreat, Inuisus Inuidentis defectus resarcire vel mederi possit: Quapropter Heraclitus Naturam è Bello genitam, & Homerus Contentionem vocat: Homo est sui ipsius hostis, Causa dissolutionis & mortis est Regnum hoc nostrum in se ipso diuisum, intestinum videlicet duellum, siquidem in corpore microcosmico, propter coniunctionem rerum aduersarum perpetua lucta, ac conseruator & destructor sanitatis latet, quo nomine Sancti, mortale corpus vocarunt Infernum ac Purgatorium, in quo semper belligerandum est. Ideò cùm in vita Republica, Mortis Anatomia Hospitium inuenit, Natura medicos ministros esse præcepit, ac separatores, non magistros vel compositores. Remedia enim præparationes, separationes, & exaltationes requirunt, antequam latentes & ligatas virtutes explicare possint. Quemadmodum autem omnia Igne probantur, ita etiam Examen scientiæ medicinæ in igne debet fieri. Medicina & Chymia non possunt separari: Manifestat

Eccles. 3. sect. 14. 7. sect. 15. Sir. 42. sect. 25. Causa sympathiæ & antipathiæ.

Sir. 38. sect. 15.

enim Chymia, (non illa quo impostores ad suas Dealbationes & Rubefactiones vtuntur,) non solùm vera simplicia, magnalia, Arcana, mysteria, Virtutes, Vires sanationem concernentes, verumetiam ad imitationem Archæi Ventriculi seu Chymici Naturalis Innati docet segregare quodlibet mysterium in suum reseruaculum, & medicamenta infelicibus vestimentis obducta debitâ separatione ab impuritatibus & corruptibili ac fœda superficialium & externorum Elementorum commixtione expedire, vt pura illa Chrystallinaq; materia, seu Natura simplex exhibeatur corporibus: Sed hanc à carceribus & captiuitate expedire, Hoc opus, hic labor est. Digna prouincia in quâ omnes medici senescant, & plena exercitationis, sine siquidem Philosophia Chymica omnis Medicina mortua est: Absq; Alchymiæ cognitione neq; Theorica neq; Practica Medicina esse potest. Qui illam difficultate perterritus recusauerit, frustrà morborum loca inquirit. Non ergo imitandi sunt hac in parte Vulgares nostri medici, qui ex aliorum vigiliis, & laborum inuentis suæ ignauiæ patrocinia quærunt, & præparationem medicamentorum Pharmacopæis maxima ex parte negligentibus & auaris (de conscientiosis & sua fideli diligentiâ Reipublicæ tanquam Alchymiæ Vulcani inseruientibus hîc non loquor)

maximo

maximo ægrotantium incommodo committere solent. Per hanc enim artificiosam corporum resolutionem in conspectum venient proprietates, quæ antea compositionis virtute occultabantur. Per illam insuper tanquam artificialem quandam cynosuram, Chymiatri vela, non modo ad omnes Naturæ oras, sed etiam ad ipsum totius Creaturæ, singularum etiam eiusdem abstrusissimarum virtutum, admirationem, contemplationem, perceptionemq́ fecerunt, & insignem in plurimis sunt assecuti scientiam: nec immeritò. In hac ergo vera corporum Analysi, & vitali Anatomiâ, oportet medicum esse exercitatum (vt supra dictum) quia nulla est constans proprietas vllius corporis, quæ non vel in Sale, vel Mercurio, vel Sulphure eiusdem corporis deprehendatur. Primo autem Corpora omnia composita inferioris globi in tres ordines vel choros distribuenda sunt, in Animalia, Vegetabilia & Mineralia: indiuidua deinde horum omnium diligenter examinanda, & indiuiduorum partes: Ita inueniemus in singulis ordinibus illustres trium primarum differentias: Est enim in officina Rerum Sal animale, vegetabile minerale: animale, vegetabile, minerale Sulphur: Mercurius item vegetabilis, animalis, mineralis. Prima Rerum facies fuit pura, integra, perfecta sine corruptione & morte, Summus

Vegetabilia comprehendunt plantas, arbores Zoophyta: Animalia, bruta per ordinẽ Reptilia, Natãtia, Volatilia, Quadrupedia.

enim & omnium opifex Deus, ſua voluntate propter infinitam gloriam ſuam creauit omnia bona, vt omnia eum glorificarent, & ſanctè incorrupteq́ ſecundum præſcriptum ordinem viuerent. Homo primò ſanus creatus eſt, (morbi enim primam originem non ex viro, ſed ex muliere ducunt) verùm ingreſſus in mundum, peperit aditum ad mortem, quia apparuerunt duo contraria, externum corruptibile & internum integrum, ſine corruptione ſubſequente diu non potuerunt in vno ſtare. Poſt præuaricationem igitur & defectionem ab vnitate ad alteritatem, maledictione Diuinâ nouæ ſuperuenerunt

Sirac. cap. 38. ſect. 15. *Tincturæ (ἰλιὰς τῶν κακῶν) quarum mixtione in calamitoſam ſortem, vna cum calamitoſo mundi ſocio, tranſplantata eſt totius Creaturæ pulchritudo: Impuritas puris radicibus adiuncta, eaq́ fuit morborum prædeſtinatio. Morborum enim radices in certis indiuiduis vel ſpeciebus ſeorſim non conſiſtunt, ſed implantatæ & permixtæ puris primiſq́ rerum ſeminibus: Nutrimenta verò rerum Naturalium, fructus ſunt ſeminum, in quatuor matricibus vel Elementis vigentium. Natura igitur vt iam eſt, nihil in hoc ambitu ſublunari nobis puri dedit, ſed omnia permultis miſcuit impuritatibus, vt iſtam nobis Chymicam ſcientiam ab infantia noſcendam eſſe, ceu quodam neceſſitatis ſtimulo inculcaret,*

Morborũ calamitate & ſuper uētu Trāſplantatio Creaturæ facta: poſt defectionē tam ratione creationis, quàm propagationis hoſtē in ſinu ſuo gerũt mortales, mor-

ret, vt dum è Paradiso in huius mundi suburbium expulsi, in vtriusq; Limi Visibilis & Inuisibilis admiratione, inuestigatione, & cognitione TERRAM, id est totam mundi machinam coleremus, & in parando victu, aliisq; ad sustentandam hanc præsentem vitam necessariis, tanquam Naturæ operarij non in vmbrâ, sed in sudore vultus occuparemur, hoc pacto industriam nostram in hac TERRA LABORIS, per impositionem Crucis patienter ferendæ, ad consequendos Terrenæ & Cælestis Sapientiæ fructus excitaret, ne socordes inerti ac turpissimo tabesceremus otio, aut nil agendo (ad omnia vitia & peccata procliuiores) malè agere disceremus. Et hic est verus Creationis Hominis Finis, vt in DEI Timore & amore proximi, amissa recuperãdo Terrã laboret, non vt otietur, sed vt in Lumine Naturæ, non secundũ suã, sed secundũ Creatoris voluntatẽ ambulando, instrumentum, Habitatio, ac Tabernaculum DEI maneat, & ad euitandas malas & otiosas cogitationes, in Viis Domini ambulet, hoc est in suis operationibus per obseruationum Temporalium & Cælestium considerationẽ, miracula DEI per Naturam inuestiget, inuisibilia DEI opera manifestet, celebrans admirando infinitam Creatoris Sapientiam, Potentiam, & indesinentem erga genus Humanum, in operum suorum mirabilium, magnalium &

bos ac mortem suam annatã contrarietatis ac corruptione causantem.

Qui discit Deum & se ipsum cognoscere, ille bene Terram coluit.

Nimiâ licentiâ homines deteriores fiunt aut brutis similes: Labore autẽ pellitur Otium Sathanæ pulvinar.

mysteriorum indagandorum patefactione, Bonitatem. Sed relictis iam alimentis ad medicamenta veniendum est, in quibus nemo tam stolidæ ceruicis (nisi frugibus inuentis malit adhuc ad modum prioris hirsutioris æui glandibus seu putaminibus cum nucleis vesci) qui hanc artem improbabit Separatoriam, quæ Bonum à Malo, Vtile ab Inutili, Narcoticum ab Igne, Spiritum mineralem ab Anthos, Homogenea ab Heterogeneis, Venena à Medicinis & Balsamis salutaribus, Lucem à Tenebris, Vitam à Morte, Diem à nocte, Visibile ab Inuisibili, Cæleste Purum, Nucleum, Medullam, à Terrestri Impuro, Corticibus, Membranis, Inuolucris, Testis, Siliquis & fæcibus, Vestimenta & Domicilia medicamentorum corporibus humanis aduersa, ab Incola, Anima, mysterio Superelementali, Quinta Essentia planè corporum nostrorum Balsamo Interno, conueniente, amica & correspondente rite secernere & separare docet, vt colligatur essentia illa viuifica saltem, cuius facultas solutis vinculis exurgens altius & promptius se promit, & vires multò quàm antea maiores profert, & corporibus sanandis efficaciores. Venenata enim omnia Balsamum habent Humanæ Naturæ consentaneum, & nullum Venenatum est Animal, quod Veneni sui Antipharmacum in se non contineat, & in suo genere bonum sit, & dum

Solæ Purificationes sunt vera Correctiua omnium Remediorum.

Sicut mors separat æterna & caduca: ita Vulcanus bonum à malo.

Quintam essentiam è corpore. Sir. 39. sect. 39. 40.

& dum Homini est Venenum, alteri animali sæpe est familiare alimentum: Ita araneæ gallinis ac passeribus prosunt, bufones serpentibus, serpentes ceruis & ciconiis: Formæ autem hæ medicamentorum extractæ plus operantur, quàm cùm sunt in materiam immersæ, quæ potentiam & operationem Arcani impedire & infringere solet: Imò Anima seu forma vniuscuiusque Rei specifica, multo & plures & præstantiores virtutes operationesq́ habet, quam vel ipsum corpus, vel eiusdem Rei materia: siquidem omnis Res habet esse à Forma, quanto ergo magis de Forma, tanto magis de Entitate: Id quod Chymiæ osores propriâ conscientiâ coacti, & oculari demonstratione conuicti, inficias ire nequeunt. Et hinc commoda plura sequuntur: quod ratione minoris quantitatis medicamenti facilius & liberius multo ægri ipsum capiant, cùm plurimi sæpe ita sint difficiles, vt vitam potius cum morte commutare velint, quàm illarum crassarum & turbidarum potionum, complexionem humani corporis corrumpentium, plenos haurire calices, quas etiam ipse Medicus præscribens, & Apothecarius miscens in casu simili bibere exhorrescendo recusarent. Secundo quod horum vsu etiam reiterando non lædatur ventriculus, cùm nil obstet, quo minus actionem suam præstent (separata enim in ven-

Rationes cur Spagyrica medicamenta debitè præparata multis officinarum mixturis Heteroclitis sint præferenda.

triculo naturali impetu ad notiora feruntur sine impedimento diuersoria) & citissimè corpus afficiant, & ab ipso afficiantur: ac ita asperæ ac terrestres ipsorum partes interioribus adhærentes vlcerare, nec sæpius vtentes (sicuti per frequentem vulgarium vsum) valetudinarios facere possint. Tertiò quod ex iis essentiis omnis nociua qualitas (si tota prima præparatione auferre non possit) aliarum tamen exquisitissimarum permixtione omnino adimatur, aut saltem facilius obtundatur. Et quod diffiteri non possumus, Ars hæc Spagyrica adeo necessaria est, vt sine magno discrimine illa carere medici non possint: Nam in re vna simpliciq; sæpè substantiæ sunt dissimiles, sæpe contrariis proprietatibus insignitæ, quarum vna noxia, reliquæ salutares, vt in opio, melle apparet, quæ sine substantiarum separatione huius artis adminiculo perficienda dignosci neutiquam possunt. Galenistæ etiam solo huius artis beneficio tueri possunt suas Maximas, affirmantes omnia amara calida esse, cùm tamen Opium quamuis summè amarum stupefaciendi virtute excellat: Rosa item & Cichorea licet amaræ, nihilominus ad refrigerandum adhiberi solent. Responsi huius nodus Cultri Anatomici Ignis videlicet beneficio dissecandus est, & sic substantiarum facta separatione dignoscemus Simplicium tem-

temperaturam, & reperiemus in Opio Sulphur dulce Narcoticum, Sal amarum calidum, subtili resolutione penetrando sudores mouens, sine vlla vi stupefactiua. Et quod meritò admirandum (prout solertes medici norunt qui ex incommodis sciunt elicere commoda & vtilitates) Venena metallica licet pernitiosissima, huius artis ministerio & Ignis iudicio, eatenus posse corrigi & emendari, vt sine noxa tuto possint corpori ingeri, sicut Arsenici, effrenatæ malignitatis exemplum per salem petræ artificiosè Vulcani beneficio fixati manifestam fidem facit. Mineralia enim, quorum spiritus subtilitate nostros vincunt, & lapides pretiosi à medicamentorum numero excludi non debent: Rite præparata Vegetabilibus longe præstant in curandis morbis. Primò, quod molliori materiæ, qualis est Plantarum & Animantium, tanta virtus, fortesq; operationes imprimi non potuerint, quando quidem difficulter eas retinere posse videntur: Fieri etiam non posset, vt Vegetabilia corruptioni obnoxia corpus Humanum à corruptione vindicarent, sicuti perfectorum metallorum spiritus, nullis corruptionibus obnoxij, faciunt.

Venenum redactum in Arcanū non est Venenum, sed præstans medicina: sic Planetæ Terrestres liberantur à sua Lepra: & ingratissimi fœtores per digestionē in suauem vertuntur odorem.

Secundo, manifestum est, mineralia & imperfecta metalla, magnis virtutibus medicinalibus dotata esse, vt in Chirurgicis medicamētis

apparet, vbi vix vllum vnguentum præparatur, in quo non imperfectum metallum vel minerale admisceatur: Ergo absque dubio perfecta longe maiores vires ab Omnipotente acceperunt. Tertiò, quod Naturæ Animantia & Plantas non vni alicui actioni, sed multis virtutibus functionibusq; aptas gignere cupienti, minime licuerit ita contemperare mixtionem illorum corporum, vt vires illas admirabiles consequerentur, & solidam stabilemq; Balsami Naturam admitterent. Quartò, quod lapidum generatio temporis interuallo absoluitur maiori, breuiori autem absolute perfectorum corporum: Natura igitur longitudine temporis adiuta, maiore agendi facultate lapides pretiosos, aliaq; metallaria corpora exornare potuit: Varietate enim officiorum sensibilium & mobilium non distrahuntur. Adde quod lapides pretiosi meritò cæteris commendabiles sint, propter summam ipsorum temperiem & splendorem, qui in Granato Bohemico vix vllo ignis ardore domari aut corrumpi potest: idq; propter solam spirituum fixationem, quæ in ipso satis percipi potest: qua ratione etiam Auri vires in curatione morborum æmulatur, & Rubino Orientali, sustinenti Ignis examen vix tot horis, quot alter mensibus, meritò in vsu medico præferri debet. Hoc etiam hic obiter notandum est, quod Gemmæ

suum

ſuum colorem, Formam & Tincturam, per Aſtrorum formationem à metallis accipiant, ſecundum intenſionem aut remiſſionem colorum, ſunt enim metalla tranſplantata. Nam Rubini & Granati, auri habent Tincturam, Sapphiri & Turcoides argenti, Smaragdi & Chryſolithi cupri, Hiacynthi & Topaſi ferri, Adamantes ſtanni, Saturnus glutinamentum, cum pondere ſubminiſtrat, ſicuti è factitiis illis & ementitis gemmis è minij & ſilicum alborum puluere proportionabiliter mixto, additâ formâ metallicâ, per Ignis artificium ad oculum demonſtrari poteſt. Et quamuis Naturalibus ac genuinis colorum pulchritudine non cedant, pondere tamen & mollitie fucus & adulteratio ab intelligentibus Lithotomis facile deprehenditur. Si forte qui ſint, qui ex ſimplicitate dicant, Metallorum vſum in medicinâ nullum eſſe, ſaltem in ciuili vita, quamuis ſint Elementorum fructus æque bene vt Animalia & Vegetabilia, non ad Hominis nutrimentum, ſed medicinam creata in Hominis gratiam neq; illorum perfectorũ præcipue vllam eſſe cum corpore humano conuenientiam ac ſimilitudinem, licet illorum trium primorum etiam Homo particeps ſit, ſciant Animale Vegetabile, & Minerale ſperma vnum habere ortum, differre ſaltem Loci & Receptaculi Qualitate. Animalia, Vegetabilia & Mine-

Gemmæ ſunt ſtellæ Elementares.

Lege manuale Theophraſti.

Mineralia Hominis ſanitati conducunt, Dij enim corpus humanum accipit ſuã medicinã è mundo, quia mundus eſt, inde ſequitur omnia mineralia

homini cõducere, quodq; applicatum ad suum minerale in corpore physico contentum.

ralia principia, vna eademque per omnia sunt, sed varia Receptacula. Aliud enim est Vegetabilium, aliud Mineralium, siquidem omnia hæc descendunt ab vno genere principali principalissimo, & generalissimo (quod est generale semen omnium rerum seu primæ materiæ subiectum, postea in tria principalia genera diuidendum, Animale, Vegetabile & Minerale) à quo Natura recipit Argenti viui Naturam ad creandum omne aliud compositum. Omnia sunt ab vno principio, & tendunt ad vnum: In nocte Orphei & Hippocratis Orco, omnia sunt vnum, testante etiam πανσπερμίᾳ *Anaxagorica, male ab Aristotele intellecta & inique incusata: Sed postquam vnica illa Natura Essentia & materia Rerum omnium in hanc mundanam progreditur scenam, secundum DEI voluntatem, quæ est Specificum omnis Creaturæ, varia & multiplicis distinctionis mirabilia in itinere inducit corpora, iuxta Loci & Receptaculi dispositionem & varietatem: secundum spiritus etiam vniuersalis agitationem & operationem: hic crescunt Vegetabilia, illic Mineralia proueniunt, isthic generantur Animalia, & vnum cedit semper in Nutrimentum alterius. Hic enim ordo sublunari Oeconomiæ præscriptus est, vt Mineralia Vegetabilibus, hæc brutis, brutaque hominibus alimentum suppedi-*

Sic etiam Spiritus vitæ vnicus est per totum corpus humanum, sed quo ad corporis partes, quibus inest, varius.

suppeditent, quod fieri non posset, nisi natura vnius esset affinitate participans naturæ alterius, & hoc propinquitate, & vicinitate primi generis, à quo omnia processerunt.

Ex vno ergo fonte procedunt omnia, & post absolutum pensum, relicta Vanitatis statione reuertuntur ad loca sua, immutabili quiete beata: Spiritus ille vniuersalis totam agitans molem (Agrippa vocat subiectum omnis mirabilitatis, Ens nullo sensu comprehensibile) qui omnia in omnibus operatur, & orbem Terrarum impleuit, DEI Numen, totum mundum in se complectens. Auicenna vocat Animam mundi diffusam in omnibus rebus, fretus authoritate Platonis, Arabum & Chaldæorum, absque omni tamen superstitione & cultu idololatrico audiendum hoc, habito interim vni DEO honore & gloria sua quam alteri non dat: Natura inquã media, infima supremis Harmonico quodam concentu coniungens (& nunc Animalis nunc Vegetabilis nunc Mineralis pro subiecti & receptaculi diuersitate vocatur.) stupenda operari solet in tribus Naturæ familiis, sicuti inter cætera, etiam in puero Silesiaco, nostro sæculo memorabili manifestatum fuit exemplo, in cuius ore produxit non aureum, sed auro obductum maxillæ sinistræ inferioris dentem, quem olim Pragæ in aula illu-

Rom. 8. Vide Apocalypsin Hermetis Paracelsi. Anima mundi est vita quædam vnica, omnia replens, colligans & connectens, vt ex tribus generibus Creaturarum, Intellectuali, Cœlesti & corruptibili vnam reddat totius mundi machinam per virtutem quã habet ab Idæis omnia tam naturalia, quã artificialia fæ-

ſtriſſimi & laudatiſſimi Principis D. Petri Vrſini à Roſis, &c. & vidi contrectaui. Hermeticæ Philoſophiæ ac mirabilium DEI operum Indagatoribus ſolertiſſimis, qui abditarum in ipſa Naturæ majeſtate cauſarum ſecreta rimantur, nihilq; quod ſciri poſſit, ignorare velint (ſi quidem ea quæ naturalem ordinem excedunt perſcrutari non ſit vetitum) miraculum hoc ludentis Naturæ minus eſt mirabile, cùm ex occultioris Philoſophiæ penetralibus ſciant, eundem illum Spiritum, & Naturam mineralem quæ in Terræ viſceribus producit Aurum, etiam in Homine eſſe. Ille Spiritus in auro, idem eſt cum ſpiritu generante omnium Creaturarum, eſtq; eadem & vnica generatiua Natura per omnia diffuſa: Hic ſpiritus nunc Naturale corpus aſſumpſit: Primum mouens & Naturæ rector in omnibus rebus naturalibus eſt, conſeruat omnia, & ab illo ſunt omnes res, omniaq; inferiora Harmonico quodam concentu regit: Scribit Albertus Magnus ſuo tempore in corporibus & capitibus ſuſpenſorum quorundam fuiſſe repertum Aurum: in libro Mineralium dicit Aurum vbiq; reperiri: Non eſt res, inquit, ſine quatuor Elementis Elementata, in qua non inueniatur Aurum Naturaliter in vltima ſubtiliatione: Et ideò affirmant Philoſophi Miſterij ſui materiam vbiq; reperiri, quia in omni re Elementata conſiſtit.

[Margin:] cundat infundendo illis proprietates occultas quas Quintas Eſſentias appellare conſueuimus. Natura DEI Imago eſt Ignis Inuiſibilis ſeu vigor Igneus quo cuncta res multiplicantur.

[Margin:] Natura ſæpè in ſuo magiſterio ludit & lætatur de ſuo magiſtro, & de ſua arte & viribus.

ſiſtit. Item probat Albertus, quod maxima virtus mineralis eſt in quolibet Homine, & maximè in capite inter dentes: & ſuo tempore inuentum ſcribit in ſepulchris antiquorum mortuorum inter dentes aurum, in granis minutis & oblongis: quod eſſe non poſſet, niſi in Homine eſſet illa virtus mineralis, quæ virtus mineralis eſt in Elixire Philoſophorum. Sic Morienes præſtans ille Philoſophus, Chymiologiæ ſcientiſſimus & in ea exercitatiſſimus, cum Regi Calid interroganti de Elixiris materia reſpondiſſet: Ex te eſt ô Rex, & tu eius minera es: nequicquam de eadem à Raymundo Lullio Magiſterij ſcrutatore haud ſcio an ſolertiori an diligentiori diſcrepauit, cùm materiam ſuam ex re vili & impreciabili ſe traxiſſe dixiſſet. Riplæus in Portis vtrique ſuffragatur: Memento Hominem eſſe nobiliſſimam Creaturam, in quo eſt quatuor Elementorum proportionatorum per Naturam Neutralis Mercurialitas, quæ omnino nil conſtat, producitur per artem ex ſua minera. Rhaſin ſubiiciamus Riplæo, vt qui ab eo non vſque quaque diſſentiat: Libro Diuinitatis, inquit, ſcias Res Naturæ ſubtili artificio ita colligatas eſſe, quod in qualibet re, eſt res qualibet potentiâ, quamuis actu non videatur. Sed de his curioſiùs verba facere ſuperſedebo, alioquin congeriem Philoſophorum iſthæc confirmantium, non vul-

In mineralibus.

Lullius fuit diuinus ac cõſummatiſſimus Philoſophus, immeritò à Paracelſo culpatus.

Materia lapidis dicitur eſſe in omnib. rebus ratione primi mouentis in rebus naturalibus, qui Spiritus Vegetalis nun-

cupatur, quo nostra materia lapidis præ cæteris abundat, Spiritus hic tam est in animalibus, Vegetabilibus, quã mineralibus.

garibus argumentis & à superficie rerum sumptis, sed rationibus firmissimis & ex intimis rerum visceribus eductis, adducere huc possem testes videlicet graues, & exceptione quorumuis Sophistarum maiores. Sed hæc transeunter sint dicta.

Porro Subtiliandi, Extrahendi, & Separandi modus Chymicus Galeni tempore deficiens non admodum in vsu erat, (siliquas enim & cortices à nucleo non poterant separare,) huic ipsi prorsus incognitus, quem tamen magno desiderio desiderauit inscius, vt ex ipsismet verbis intelligere est, quando de simplicium medicamentorum facultatibus de aceti partibus calidis & frigidis secernendis se pericula omnia subiturum ait, si quam machinam inuenire queat, partium contrariarum separationis, vt in lacte sic in aceto: Qui si artis destillatoriæ peritus fuisset voti sui hac in parte compos fieri potuisset.

Lib. 1. c. 19. Lactis tria prima, Serum, Butyrũ, Caseus coagulatus, omnis enim Terrestreitas est Sal.

Neque verò Hippocrati aut Galeno pro dedecore aut opprobrio imputandum erit, quod hæc ignorauerint: DEVS enim & Natura (quæ Diuinorum operum ordo & series est, ac DEI potentiæ illiusque verbis & iussis obsequitur, ab eoq; vires mutuatur) nil facientes frustrà, non omnia simul vno & eodem tempore generi humano profundunt, sed dona quibusdam sæculis particularia successiue communicant, nec

vni omnia largiuntur, ſed vnicuique particulare donum diſtribuunt. Hinc apparet, quam diſſimile fuerit multorum Veterum iudicium, qui, ſi quid ipſi ignorabant, quod ab aliis ſciri etiam in longinquis regionibus audiſſent, illius perdiſcendi gratia, nullius non maris terræq́ periculum ſubierunt: Sine dubio, ſi Galeni ſeculum in Paracelſi tempora incidiſſet, eruditionem eius ſine inuidia veneratus fuiſſet, nec puduiſſet eum Carbonum: & prout erat diſcendi auidus, ipſi Theophraſto, tam pro trium primarum ſeparatione in aceto, quàm pro altiorum Magiſteriorum & Elixirium præparationibus communicandis, aliquot annis, gratis ſeruitutē ſeruire, & Ciniflonis, Argillarij, vigilíſve locum ſubire non recuſaſſet: nullam denique non admiſiſſet conditionem, quæ huic tam præſtanti ſcientiæ perdiſcendæ adminiculo fuiſſet, fruſtra iraſcentibus Cholericis & Melancholicis Philerastis medicis, qui cum in Medicina Spagyrica vix fuerint Alphabetarij, neque de Creatione & compoſitione Interni Hominis Aſtralis quicquam ſciuerint, multo minus de Mechanicis morborum Spiritibus, non erubeſcunt tamen, temere, & præſumptuoſe abſque conſcientia pudoris cancellos data opera tranſiliendo in nunquam ſatis laudatum, & aduerſariis ſuis millies meliorem Paracelſum,

Germaniæ immortale decus (qui ſupra quàm credi poteſt, omnium ſcientiarum Diuinarum & Humanarum abſolutam habuit cognitionem) magno conuitiorum numero inſurgere, ſcurram circumforaneum, omnis Philoſophiæ inſcium appellare non verentur, illumq́; non intellectum cum proprio ſuo dedecore, irrito licet conatu malitioſè opprimere: Vitæ ipſius Oeconomiam odio proſecuti ſunt viperino, vitia exaggerantes humana: atq; ita magna temeritate in ſemetipſos legem ſtatuunt iniquam: Sine vitiis non viuitur: optimus ille qui minimis vrgetur, non vident manticæ, quod à tergo eſt, quaſi ipſi etiam homines ſint, atq; iis ipſis vitiis, quæ inſectantur, vel maioribus obnoxij ſint, vel aliquando fuerint, vel adhuc obnoxij fieri poſſint, & ſic feſtucis fratrum intenti, noſtras obliuiſcimur trabes.

Vtinam illius temporis ambitioſi medici alios ſua laude fruſtrantes (ſecundum illum qui omnium Humanarum actionum & Artis Medicæ Finis eſt, videlicet vt Deum Optimum Maximum amemus, & proximum quemque perinde, ac nos ipſos) in Theophraſti pectore ſerpentis oculum geſtantes, non animaduerſis ſuis defectibus, illum orientem ſolem potuiſſent ferre, ac pro dignitate & merito ipſum tractaſſent mitius: imperfectiones eius humanas à nemine approbatas

approbatas pari sustinuissent misericordiæ affectu, quo Galenicæ impietati Moisis Christique scolam irridenti condonarunt: sine dubio posteritati gratæ Arcana sua diuinitus sibi concessa manifestasset clarius, minusque inuolutè & truncatè de Præparationibus verba fecisset: nec hodierna Respub. Spagyrica impiam quorundam, & maledicam illius temporis ingratitudinem etiamnum ad summum doloris experiretur, sensum, constantiam & tractandi æquabilitatem in Theophrasti scriptis requirendo, & in processu mechanico Præparationum veritatem desiderando. Inde fit, vt paucissimi hodie reperiantur, qui veras medicinas ex Theophrasti mente præparatas habent, de quibus in suis libris copiosè agit. Requirunt enim vere Philosophicas solutiones, mortificationes, cohibitiones, resuscitationes & similia, quæ sine vera Physica, Astronomia & Chymia intelligi non possunt; nec sine temporis longitudine & tædio Philosophistis moræ impatientibus molestissimo absoluuntur. Et puto hoc sæculum impium non dignum esse huiusmodi medicamentis. Sæpe enim Deus propter peccata mundi, eiusque summam ingratitudinem sua μεγαλεῖα Hominibus indignis, iusto suo iudicio subtrahere solet: Qui etiam nunquam permittet manifestationem illorum Secretorum, præci-

libr. 1. de pulsuum differẽtiis.

Vide Paracelsum in Paragrano.

Medicus sit Astronomus, alioquin medicinam eius Seductionem & Imposturã vocat Paracelsus. Ideo cum Icaro multi in magno marè submerguntur.

pue in his periculosis & corruptis Temporibus, in quibus Honor & dedecus, Virtus & vitium, Veritas & mendacium à malitioso mundo æquiparantur. Omnes etiam ferè Chrysopœiæ studio inflammati, medicamentorum debitam præparationem negligunt, cuius Rei vnica causa est, quod veram Philosophiam Paracelsi, eius Metaphysica non intelligant, librosque illos magnos à Theophrasto in Labyrintho medicorum indicatos, non prius diligenter euoluant, antequam ad præparationes, separationes, & Analysin veram Rerum Naturalium accedant. Video etiam plerosque Chymicos qui se aulis committunt, splendore aulicorum negotiorum à veritate abduci, & vanis aulicis adulationibus decipi, vt illa Dei magnalia vel negligant, vel potius ad huiusmodi stupenda Dei miracula reddantur inhabiles, vt iam tot annis animaduerto cœpisse plures bene, sed his nugis deceptos finiisse male. Ex qua causa Spagyria hæc Diuina admiranda & comprobata Ars (licet de summa incertitudine pessimisque imposturis à tot sæculis semper suspecta) sine causa à rudi plebe diffamatur (quod plerunque rebus melioribus cōtingere solitum est) ac cum altioribus scientiis etiam apud huic negotio intentos contempta iacet, & tanquam non de pane lucrando vilipenditur: Quæ de abusu, impo-

4. Columna Medicinæ. Philosophia, Alchymia, Astronomia, Physica, Virtus, seu Medicina.

impostura, & malis artibus dicuntur, non ea sunt propter quæ res alioquin bona damnari possit aut debeat: Quæ enim res, si eâ abutaris, in Hominis exitium verti non queat? adeo, vt quò melior, eò exitiabiliores habeat abusus. Et quis audet se Thrasonibus Atheniensibus opponere, qui Lucem Tenebras, & Tenebras Lucem esse contendunt? Et habent suarum vanissimarum vanitatum, vniuersum ferè immundum mundum defensorem: siquidem mundus non quærit Veritatem, sed suum proprium Honorem: Ideo Deus nos dat in sensum reprobum, vt inuicem odio & inuidia nos persequamur, & imminentis destructionis Regni nostri ipsimet causa simus. O fons Veritatis & Sapientiæ, aspice res nostras, & corda eorum, qui pio desiderio, ardentibusq́; votis aduersus imminentem hanc metamorphosin dies & noctes reluctantur. Sed Altissimus dabit his quoq; suo Tempore Finem: Et spero fauentibus superis, futurum breui, vt Deus aliqua excitet ingenia, quæ Veritatem in scientiis & facultatibus (siquidem Inuentio Artium nondum attigit vltimum finem) in lucem proferant, Zizaniam scientiarum eradicent, & deceptiones ac errores scholasticorum refutent non verbis, sed factis, nō Syllogismis, sed Re ipsa: quando enim Perfectum venerit, appropinquāte Renouationis & Regenerationis tēpore, omne

Imperfectum necessariò cadet: vbi enim Superbia cum Titulo & Gradu ac claro Nomine, ibi nulla Humilitas, nulla Vita Christi, nullus Spiritus sanctus, sicuti in multis manifeste apparet, qui Veterem Hominem è Spiritu Sydereo dominari permittunt. Deus interea omnes amatores veritatis suo Spiritu Sancto illuminet, & è vinculis profundarum Tenebrarum & contentionibus eruditorum Putatitiorum nunquam cessaturis clementer eripiat.

IV. QVA VIRTVTE, ET quomodo in corpus humanum Medicina agat, & morbos expellat.

In libro de Ratione.

QVod medici vulgò digladiantur, num secundum Hippocratis oraculum CONTRARIA CONTRARIORVM, *an vero secundũ Paracelsum* SIMILIA SIMILIVM *sint Remedia, obseruandum est horum duorum axiomatum locutiones, quamuis specie dissimiles repugnare videantur, in Anatomiâ Naturæ admitti. Ita Philosophorum mentem multi non assequuntur, quod non intelligant, quæ apud illos discordia esse videtur, bellam esse concordiam, si tempestiua & consona interpretatione conciliatur dissidium. Medicina enim nihil*

aliud est, quàm oppositio illorum, quæ desiderantur, videlicet virium & Balsami refectio, & ablatio eorum quæ redundant, scilicet impuritatum morbosarum: Ergo non aduersatur Paracelsus Hippocrati asseueranti famem cibo, sitim potu, repletionem euacuatione, inanitionem refectione, laborem quiete, quietem labore curari: & in vniuersum Contraria Contrariorum esse Remedia: Sed Galeno manifestè aduersatur, qui Contrarietatem Hippocraticam ad nudas illas qualitates ab Hippocrate damnatas præcipuè accommodat, primas enim & præcipuas Curationum Idéas ad refrigerationes, Calefactiones, Humectationes, Exsiccationes, harumq; complices errore infelici refert.

Solæ Remediorum NATVRÆ, *vt supra dictum, seu* δυνάμεις *Hippocraticæ morborum sunt medicatrices, medicus verò minister. Et hæc eadem Natura, Vita videlicet nostra & Balsamus seu Mumia Balsamica, corpus à corruptione quauis defendens, per medium Salini liquoris id est Balsami inferioris, è superiori in inferioribus enati, hæc inquam eadem Natura nostra (quæ interdum miracula edit, medicorum ope frustrà implorata, qui magno Nominis sui opprobrio & Artis medicæ dedecore nimis tempestiuè conclamando ægrotantem suis Prognosticis reliquerant) corporis Humani proprius*

ſibimet eſt medicus, qui ab extrinſeco medico nil aliud requirit, præter Inſtaurationem, aut, vt vulgo loquuntur, fortificationem, exteriore medicamento repurgatiſſimo, partiq́; peccanti Naturæ ſimili non accidente adhibitam: Atque ſic Balſamum Medicinale Balſamo Vitæ ſeu radicali & Naturali propter ſympathiam & ſymbolum commune, inſtar coadiutoris & ſymmiſtæ ſuccurrit. Inde labefactas vires Naturales reaſſumit, quibus recuperatis per ſe potens eſt, tanquam interna & congenita Antidotus, omnes inimicos ſuos à ſua monarchia pellere, virtute ſola Vitalium facultatum: Aegra corpora qualitatibus contrariis curare velle, nihil aliud eſt, præterquam Naturæ bello inteſtino ſatis labefactatæ, bellum intrinſecum in totalem ſui ruinam mouere: Adde quod contraria ſe mutuo non recipiant: Et ſi mutuo ſe non recipiunt, nec in ſe mutuo agunt, nec à ſe mutuo patiuntur aliquid: vbi igitur actio & paſſio vera non eſt, ibi etiam effectus Naturalis verus non ſequitur. Ergo medicamenta non poſſunt eſſe contraria loco affecto, ſed oportet vt illi ſint cognatiſſima, & eandem habeant (ob Harmoniam macro & microcoſmi) Naturam Externam, quam locus iſte affectus habet Internam, vt Natura Interna iſtius deficiens & confortetur & iuuetur ſuperbundantia Na-

Natura ſimilibus curat.

turæ illius Externæ: Ideo vocatur Microcosmus, quia totus mundus hominem conseruat, nutrit, & curat: Dum enim fructus Terræ, Aëris, Aquæ, Ignis Microcosmi ægrotant, oportet vt sui similibus fructibus Macrocosmi restituantur: Et sic Natura Naturam suam confortat & iuuat: Natura autem à Natura sua confortata & adiuta, expellit fortiter omnem inimicum suum, cùm Naturaliter omnis Natura conseruatiua sui maximè est: Atque ita Naturam habemus non modo sociam, sed amicam & officiosam adiutricem, siquidem illa sola est genuina medicatrix omnium morborum, teste etiam Galeno in libro suo decimo tertio method. Primum mouens omnis curationis, quippe absq; cuius robore vel vigore omnis medicina inutilis est, atq; frustranea, Natura conseruata in sui Temperatura in se ipsa est medicina, & suis infirmitatibus ipsa medetur, per innatam Mumiam: & vbi ipsa Interna Natura recusat esse medicina, ibi omnes morbi sunt lethales. Scitum enim nimis hoc est, Rem omnem Naturali quodam instinctu cupere perfici & conseruari: Ex aduerso à destructione sui vehementissimè abhorrere, eamq; quantum potest auersari: Corporis nostri partes gladio aut alio quouis modo offensæ, hoc nobis quotidiano probant experimento: Læsi enim Naturæ veluti

accurrentis opem sentiunt præsentaneam, & adeo indefessam, vt non prius quietura sit, quàm profligato vulnere deformi, læsas partes pristinæ restituerit integritati. Quod autem aliqui dicunt, Contraria contrariis curari, bene dicunt si non respicientes ad qualitates, sed virtutes contrariæ Naturæ hoc dicunt. Tot enim sunt virtutes Naturæ aduersæ vel malæ, quot sunt virtutes salubres siue bonæ: Et harum bonitas semper in conseruatione Naturæ, sicuti illarum malitia semper in destructione Naturæ occupatur, & consistit: Si ergo illæ volunt destruere, hæ in subsidium datæ sunt Naturæ laboranti, vt bonitate sua duplicem Naturæ bonitatem conseruent, expellant autem & vincant malitiam illarum: Sic rectè aduersæ vel contrariæ virtutes Naturæ malæ aduersis & contrariis virtutibus Naturæ bonis expelluntur & vincuntur: Sed qualitates contrariæ, qualitatibus contrariis non tolluntur, verum magis ambæ irritantur, & ad pugnam prouocantur: Ex qua pugnâ maior sequitur Naturæ Infirmatio, quàm Confirmatio, quoniam Natura non Qualitas est, sed Virtus, Virtutibus etiam non Qualitatibus iuuari vult, si contra inimicum malum suum præualere & pugnare feliciter debet: Non enim medicus est, qui morbum profligat, sed Natura ipsa (quæ est Interna Mumia seu Balsamum Internum)

ternum) malum sibi ipsi aduersum omne expellit si deficientibus propriis viribus eius Internis, Externis viribus illi subueniatur à medico suo ministro: Quamuis sæpe optimum medicamentum sit, nullum adhibere medicamentum, & operationem soli Archæo seu Arti Naturæ cõmittere, Interni enim corporis Natura plures morbos pellit, quam medicus cum sua medicina. Quare si in pestilentia ardente, opio frigidissimo cura perficitur aliquando, non propter opij frigiditatem perficitur illa, sed propter virtutem venenatam specificam opij, quæ maior est in gradu veneni quam venenata vis pestis illius occulta. Atq; sic Natura Venenum Veneno interficit, malum minus per malum fortius cogit: Et ita tam bonis quàm nociuis armis contra hostem pugnat, vt sua salua retineat, illumq; quocunq; modo è suo peculio profligat: Sicut enim hyems æstatem non tollit, & æstas hyemem non pellit, sed vnum alteri succedit tantum, sic qualitas qualitatem nunquam tollit: Sine virtute enim qualitas mortua est, & accidentalis tota, & per consequens, vitam & substantiam præstare nullam potest, quod tamen medicinam aliquam facere necesse est, si Naturam iuuare debet. Et hîc etiam obseruatu dignum, Radices morborum in corpore Humano neq; calidas esse neq; frigidas, sed cùm nihil esse possit sine calore,

Cessante Naturali medico, incipit Internus medicus.

ita etiam morbus calidus aut frigidus esse dicitur, licet illa accidentia & excrementa sint saltem morbi signa, non morbus ipse. Morbi enim perniciosissimi corporis proditores, non è materia corporis, seu quatuor humoribus oriuntur, sed è natura seminis seu à Trium principiorum Astris & mechanicis Spiritibus Inuisibilibus, qui spiritus cochleis & conchyliis suam etiam domum & habitationem externam fabricat. Fabricatores morborum ac Inuisibilia hæc Astra veteribus fuerunt incognita: Medicina est spiritus (non corpus) soli mago visibilis: Ideo in simplicibus corpus seu Terra relinquenda, & virtus, Cælum, seu Astrum accipiendum: Nam in microcosmo & medicina seposito corpore impuro, necesse est, vt vita pura in vitam agat, spiritus in spiritum, sicuti sol intangibilis niuem liquefaciendo euanescere facit: Ea siquidem omnium Arcanorum Natura, vt sine materia & corpore operationes perficiant, quandoquidem morbi etiam non sunt corpora: Et hæc est vera & viua Anatomia. Hic Mechanicus & Fabricator morborum in sua Radice & Origine debet superari & tolli, sicuti in Semine tota arbor potest destrui, non in Ramo: sic Faber Mechanicus seu principium generationis pyri suam habet in Radice habitationem, non in Ramo: Ita iniussa gramina dum virescunt, impe-

Par in Tinctura physicorũ.

impediuntur quo minus crescant, per Terræ corruptionem non euulsionem: vbi Centrum, Radix, & Semen morborum euelluntur & sanantur, tunc omnia sunt bene peracta: Non fumus ab igne exortus, sed ignis ipse extinguendus: Medicus enim, qui ex complexione medetur, similis est illi qui ignis flammam innocuam cupit extinguere, relictâ pruna seu carbone ignito: Illud quod ex semine nascitur, non pro morbo iudicandum est, sed Radix seminis vires complectens in curatione aggredienda. Paracelsus autem dum similia similibus conseruari & contrariis destrui affirmat, non respicit primas nec secundas qualitates, quas semper Relollaceas seu inualidas vocat, sed substantiam saltem CHERIONIVM, *δυνάμεις Hippocraticas & Virtutum, vt videre est* 18. *cap. Tract. primi secundæ partis Chirurg. magnæ & aliis in locis. Similia dicuntur morborum Remedia, quia ex eâdem anatomiâ Naturæ dicuntur, quia Signaturas, Proprietates & Radices similes continent: Contraria verò, quia defectus & desideria resarciunt, quia amica saturitate spiritus & impuritates consentaneas deliniunt, resolutiones, consumptiones & tacitas ablationes moliuntur. Similia autem similibus conseruari hoc pacto intelligit, Salem videlicet Sulphur & Mercurium microcosmi per Salem Sulphur &*

In primo Tractatu secundi libri Chirurgiæ magnæ. Gradus & Complexiones in morbis non considerantur. In libello de Antiqua medicina.

Quilibet enim morbus suo propriato proprio curari debet.

Mercurium macrocoſmi analogicè conuenientem: Et ſicuti in microcoſmo varia ſunt Sulphura (aliud enim capitis, aliud cordis &c.) Mercurij item varij, & varij Sales, ſic etiam in magno mundo his correſpondens apparebit varietas Sulphuris, Salis & Mercurij in herbis & mineralibus: Ignis miniſterium illorum conuenientiam, repugnantiam, & differentiam manifeſtare ſolet: Et quia omnes materiales morbos diſtribuit, ſecundum tres illas ſubſtantias, è quibus corpora noſtra ſunt compoſita, & ſecundum ſuperfluitates excrementitias à cibo & potu prouenientes: Morbos à Sulphure accenſo ortos (ſiquidem Sulphur viis quatuor deſtruitur & exaltatur, videlicet à quatuor Elementis) in corpore Humano vocat Sulphureos, vt ſunt omnes Inflammationes & Febres: A liquore prouenientes vocat Mercuriales: Mercurius enim ſeu calore digeſtiuæ Virtutis accidentalis, vel calore Exercitationis, vel calore ex Aſtris exorto exaltatur ſupra Naturalem gradum tribus viis: Calore namq; digeſtionis deſtillatur, & facit apoplexiam cum ſuis ſpeciebus: Calore Exercitationis ſublimatur, & facit Maniam & Phreneſin: Calore Aſtrorum præcipitatur, & facit ex eſculentis & poculentis Tartaro abundantibus Podagram, Chiragram Artheticam: A Sale excitatos vocat Salinos & Nitroſos. Sal namq; per exal-

exaltationem via quadruplici lædit sanitatem & graues morbos producit, Resolutione, Calcinatione (per amissionem liquidi & humidi Tēperamenti) Reuerberatione, Alcalizatione, vt sunt vlcera, Scabies, Serpigines, Impetigines, Pruritus & eiusmodi, qui omnes Salis resoluti morbi sunt. Causa destructionis Salis, Crapula digestionem destruens: Luxuria immodica, causa Resolutionis Salis microcosmi: Astra etiam deturbant Salem ex suo gradu: Sal illud in omnia genera Salium transmutari potest, & qualis est transmutatio, talis etiam est morbus. Dicit igitur Sulphur accensum in corpore microcosmico, Sulphure macrocosmi Harmonicè conuenienti esse curandum, sed qui finem illius propositum respicit, tale Remedium morbo erit contrarium, ad extinguendum enim tale Sulphur in corpore accensum (febrim puta si Ignis sit vniuersalis & scaturiginis initium in corde habeat) vult, vt sumatur Sulphur appropriatum (non liquor Mercurialis nec Sal) qualia multa in Naturæ Horto, & Familia Herbarum ac Mineraliū reperiuntur, vt Sulphur Vitrioli, Nitri, Salis vulgaris & similium. Similiter docet vlcera (per Sales excitata) debere curari per Sales: sed si scopus ipsius animaduertatur, tales Sales sunt contrarij illi, qui malum excitauit, & ipsi malo aduersantur: Sunt enim incarnatiui & consoli-

datiui, vt Thus, Mastix, Myrrha, Aloës: Inde liquet quod Salem quandoq; etiam nominet omne id quod liquescit, & resoluitur in humiditatem aqueam, & siccando indurescit caloris beneficio, vt sunt Arborum & Herbarum succi inspissati: vt ergo tria sunt, è quibus medicina omnis oritur, Mercurius, Sulphur, Sal: ita etiam tria morborum genera, Mercuriales, Sulphurei, Salini. Quicquid vlceratur, curatur per Mercurium incarnantem. Quicquid in visco stat, per Salem. Quicquid in igne, per Sulphur. Hoc ergo subductis rationibus ratum sit: Medicamenta, vtut morbo sint contraria, oportere tamen necessario illa Naturæ esse planè amica: Pacem enim illa quærit ab omni controuersia liberam, idq; solum amicorum ope & Auxilio, quæ si succubuit, Medicorum opera frustra implorari solet. E contra salua ipsa incredibilia facit miracula, sicuti Anno 1602. Pragæ vidimus in Noua vrbe in quodam Bohemo rustico nomine Matthæo, circiter 36. annos nato: qui dum per biennium mirâ & inaudita quadam gutturis dexteritate multoties apud bibulos iustæ magnitudinis ferreum cultrum, in guttur suum satis amplum ceu vaginam, corneo manubrio prius intrudendo instar præstigiatoris dedita opera occultaret, superbibendo bonum hoc nomine impetratum ceruisiæ haustum, & postea eundem iterum

Omnis Terrestreitas est Sal. Paracels.

Salis corrosionem sanat Consolida.

Sulphuris dissolutionem restaurat Crocus.

Mercurij nimiam sublimationem ingrossat aurum.

Natura nostra morbis medetur remotis impedimentis:

Cõtra hæc impedimẽta ægritudinem causantia Naturam iuuamus.

Stupenda & vera Historia.

terum pro libitu (singulari arte) cuspide retraheret, nescio qua sua infelici & dementi temeritate postridie Paschatos eiusdem anni, eundem eatenus deglutierit, vt planè in stomachū descenderet, & ab ipso nullo amplius artificio retrahi posset: & postquam ex apprehensione indubitatæ mortis subsecuturæ quasi semimortuus dictum cultrum septem integras septimanas & duos dies in suo ventriculo hospitatus esset, vsu & adiumento Emplastrorum Attractiuorum è Magnete & aliis, cuspis eiusdem naturali impulsu, iuxta orificium stomachi exitum moliri cœpit, quo deprehenso instanter petitum fuit à patiente (multis tamen propter imminens vitæ periculum factum dissuadentibus) vt incidendo extraheretur, quod tandem precibus in omnis fortunæ & valetudinis dubiæ tamen euentum à primario Regni & vrbis Chirurgo Floriano Matthis Brandeburgensi die iouis post festum Pentecostes hora septima matutina impetratum, & feliciter DEI nutu præstitum fuit. Color excisi cultri pollices transuersus nouem longi, nunc inter rariora Cæsaris repositi, (compluribus hominibus tam in aula Imperatoris quàm in vrbe incredibilis miraculi instar commonstrati) ita fuit immutatus in stomacho, ac si per illud tēpus in igne iacuisset. Rusticus a. spatio paucarū septimanarū adhibitis legitimis ab

experto Chirurgo remediis ſine vlla vlteriori ægritudine & moleſtia ſemper bene comedens, bibens, & dormiens, vt mihi aliquoties referebat, DEI auxilio, & multorum erga egenum liberalitate, contra determinatam Aphoriſmorum medicorum aſſertionem, priſtinam ſanitatem integram gratis recuperauit, & paulo poſt nuptias celebrauit. Similiter anno 1606. *Quidam Sileſius Pragæ accepta pecunia in præſentia multorum hominum deglutiit albos ſilices ad ripam collectos, numero quadraginta ſex pendentes ferè tres libras medicinales, quorum minimus magnitudinem oui columbini æquabat, ac omnes vix à me quatuor manipulis comprehendi poterant: Hoc temerario auſu per aliquot annos ſine valetudinis incommodo quæſtum hinc inde in vrbe fecit, &c.*

V. MEDICI NATVRÆ Miniſtri Officium.

SIcuti Philoſophiæ vulgaris Terminus non in Ariſtotelem collocatus eſt, vt ſolidè monſtrauit P. Ramus: ſic nec totius Naturæ Lumen, teſte Paracelſo, in ſolo Galeno eſt exhauſtum. Libertatem humani ingenij, Naturæ Lumen, diſcernendi iudicandiq́ facultatem, homines hominibus eripere non debent, deſiit enim Monarchia Græcorum. Ideo qui in arte medica excellere

cellere cupit (ſiquidem nemo poteſt veraciter doctus euadere, qui in vnius duntaxat facultatis rudimenta iurat) ab omni ſectæ genere debet eſſe alienus, nec iurare in alicuius autoris ſententiam, ſed nudam tantum Veritatem ſectari, eique ſubſcribere, ſemper memor illius Horatiani.

Quo me cunque rapit tempeſtas, deferor hoſpes.

Nullius addictus iurare in verba magiſtri. Nec aliorum inuenta, vni ſectæ adhærendo, in vniuerſum reijcienda ſunt, ſed omnes ſectæ, quotquot ſunt, familiariter ſunt agnoſcendæ, cum ſecundum nobiliſſimum ac ſapientiſſimũ Philoſophorum phœnicem Picum Mirandulanum, profundiſſimi ingenij, & multiplicis eruditionis inimitabile exemplar, in vnaquaque familia ſit aliquid inſigne, quod non ſit ei commune cum ceteris: Nullus liber tam malus & abiectus qui non aliquid boni ſæpè à præſtantiſſimis autoribus neglectum in ſe contineat: Aetas poſterior, ait Fabius, priori amplius erudiendæ laborauit, & dum ipſæ ſcientiæ cum ingeniis creſcunt, multos Ethnicorum turpiſſimos errores, Poſtea ſapientior proles, tanquam ſecunda ſpongia abſterſit: Neque dubium plura adhuc deliteſcere in Sapientiæ & Naturæ Theſauris occluſa (Temporibus &

Omnia occulta ex ordinatione diuina debent fieri manifeſta.

Nationibus in sæculi consumtionem immutabili lege destinata) sagacium hominum conatibus eruenda, quàm quæ nostris sensibus sunt peruia. Natura siquidem, cum sit circularis, difficulter ab vllo mortalium ob vitæ breuitatem integraliter comprehendi poterit: Hæc cum ita sint neutrorum siue veterum siue Theophrasti Medicina in totum reÿcienda: neque sic amplectenda, vt si quæ alia inuenta fuerit melior, huic quoque locum relinquamus, quia dies diem docet, & secunda prioris magister est, ambæ simul sunt conferendæ, & quicquid melius in vtraque fuerit retinendum, Homines cum sint, humana quoque patiuntur, alicubi errant, alicubi contraria & pugnantia scribunt, nonnunquam à se ipsis dissentiunt, in multis hallucinantur, nec omnes omnia vident. Solus Spiritus sanctus plenariam omnium scientiam habet, qui distribuit omnibus secundum certam mensuram, & spirans vbi vult, multa sibi reseruat, vt semper nos habeat, sui discipulos. Sit autem verus Medicus, *Naturæ minister, non Magister & Hippocratis ac Galeni sententia Philosophus medendi peritus: Et quia dum Philosophantium genera, quidam naturas rerum Elementares sub sphæra Lunæ, vulgari modo inquirunt, quidā longè splendidiores & veriori nomine Philosophi Arcana & Naturæ*

Experientia quotidiana, quæ suum finem nondum assecuta est, multa veterum errata detegit.

Naturæ secretiora vestigant, hi Naturæ penitiora adyta & sanctuarium eius ingrediuntur, ac veram habent cognitionem & experientiam Luminis Naturæ, unde veri Medici oriuntur: Nam innata vis Naturalis crescentium Terræ, per Chymiam copulata cum constellatione Firmamenti, mediante dexteritate medici, ab Influentia cælesti causata, hæc tria demum genuinum pariunt medicum: At secundum Paracelsum primò sit legitimus NATVRAE INTERPRES, cuius Oeconomiam solus scrutatur, eiusq; uniuersam latitudinem, omnes omnium Creaturarum species & genera per se cognita, tandem in Homine etiam intuetur. Philosophia docet vires & proprietates Terræ & Aquæ, sicuti Astronomia Firmamenti & Aëris: Philosophia & Astronomia faciunt perfectum Philosophum, non solum in macrocosmo, verum etiam in microcosmo. Medicus habeat cognitionem Philosophiæ & Astronomiæ: Chyromantia enim, Pyromantia, Geomantia, sunt Elementa Astronomiæ & Philosophiæ: Theophrasti enim Naturæ opificium, per uniuersæ Creaturæ ingentem hanc machinam contemplantur, admirantur: qui Cælorum corporumq; ardentium qualitates, affectiones, motus, cursus, recursus: tum eorum etiam ortus, occasus, antecessiones, consecutiones, progressus,

B. in Chirurgia magna.

Philosophus verus originẽ habet ex cognitione Cœli & Terræ, & illorũ Naturam & proprietatem exactè nouit. Ex admirari cœptum est Philosophari.

digressus, moras, impetus: qui semina deniq; & principia, dimensiones, ac instinctus corporum sublunarium omnium, magnis obseruationibus nec minori diligentiâ, cautè examinare, sagaciterq; perquirere student: Ex qua quidem solertiâ, & perpetuâ meditationis & cogitationis illa, quâ laborant siti, votisq; deinde scandunt, vt Naturæ mysteria & secreta maxima, non modò intellectu capere, sed & re ipsa imitari, & quod summum est etiam præstare norunt. Philosophus vbi desinit in Naturali Lumine Macrocosmi, ibi incipit Medicus in Naturalis Luminis Microcosmi Analogicâ Concordantia cum priori.

Per hanc meditationem, quæ frequēs est cogitatio, modus, causa & ratio vniuscuiusque Rei inuestigatur.

Philosophus à medico, & medicus à Philosopho oritur, vterque alterius radix, vterque vnum omniũ cocus Spagyrus.

Secundo sit etiam SPAGYRVS qui Rei medicæ habeat scientiam, purum ab impuro separare, ægrotumq; sanitati per præparationem Alchymicam restituere sapientem: Sicuti enim Aurum septies in igne probatur, ita etiam Medicus per Vulcanum bonum à malo separantem probari debet: insuper etiam è sua Experientia naturalium operum diligenti inspectione confirmata aliquid habeat. Nam Philosophia est Medicina Practica, porrigens medicis in manus omnem medicinam, & verus ille demum Medicus è Lumine Naturæ natus, cui Natura suam Experiētiam communicat. Nullus autem mortalium (adsit veriuerbio venia) in vniuersa Philo-

Philosophia est mater medicorũ & explicatrix morborum & remediorum.

Philosophia, & Medicina indubitato cœli fauore tam ardua & abdita arcana sciuit, ac in publicum protulit, sicuti THEOPHRASTVS ille PARACELSVS, vir & Philosophus omni æternitatis memoria & honore dignissimus, cuius peritiam nemo adhuc inuentus qui attingere, nedum superare potuerit, verus medicinæ monarcha, & primus Microcosmi medicus, qui de Interno Astrali Homine, eiusq; officio à Deo creato, item de magnorum morborum incurabilium origine tam Naturali quàm Metaphysica à temporibus Noë solus scripsit, quod è superiorum ætatum medicis ne per somnium vlli in mentem venit: multò minus nostris Philosophiæ Ethnicæ sectatoribus, à qua Gentili Philosophia, omnis error promanauit, quod vt supra dictum duplex Creaturarum corpus incognitum silentio præterierit, Corporeum videlicet Mortale, Elementatum, Physicum & Visibile ex Elementis: Astrale Sydereum & inuisibile à Firmamento & stellis. Intellectualis Anima Hominis, Lux Diuina spiraculo DEI & Diuinis fontibus emanans ad Inuisibilem pertinet Philosophiam, cuius Fundamentum CHRISTVS est: Christianè ergo debebamus Philosophari, non Ethnicè in linguis & artibus caducis & temporaneis, mortale & caducum æterno præferendo: Neq; solum Natura tota externè &

E fundamento fidei & Noua Regeneratione seu Cœlesti Transplantatione perfectè addiscuntur omnes scientiæ.

internè nobis cognoſcenda eſt, verùm etiam danda vnica opera, vt iuxta Fundamentalem eiuſmodi cognitionem ſuperno Luminis Gratiæ *beneficio, vnà cum Chriſto & omnibus Electis poſſideamus Vitam Aeternam ad quam à DEO creati ſumus, quæ vera Philoſophia Theologica eſt: Ideò Renaſcentia primùm quærenda, ſic reliqua Naturalia nobis nullo negotio adiicientur. Sed ad Theophraſtum reuertamur. Artis* Chymicæ *fuit inſigniter peritus, illius tamen author non eſt: Magnus Philoſophorum ingenio & memoria pro libris vtentium numerus eſt, qui ante natum Theophraſtum per illam claruerunt, & à quibus Paracelſus multa tacitè mutuatus eſt: Fuit enim inclyta Ars illa Pyronomica antiquiſſima, ab ignorantibus immeritò diffamata, ſolis potiſſimum Regibus, Principibus, & paucis quibuſdam Philoſophiæ Naturalis Indagatoribus ſolertiſſimis quondam cognitiſſima, non minimum tamen per ipſum Paracelſum Arcanorum Monarcham cepit incrementum: Et quia Antiquitatis doctrinam fatali quadam temporum hominumq́ue deprauatione & negligentia, multis annis deperditam, & obliteratam, Veram videlicet & Philoſophicam Medicinam ſuo tempore à nemine hactenus reſtituere tentatam, ſingulari DEI prouidentia & impul-*

Homo non poteſt habere maiorem Philoſophiam, quã è Deo in noua generatione.

Apud nullas nõ gentes efflóruit hæc Philoſophia.

ſu è

sa è tenebris in lucem eruere, restaurare, ampliare, eiusq́ obscuritatem magnam euoluere & illustrare, & à fucato dolo imposturaq́ larua repurgare, imò diuinâ quadam copulatione ex totius circuli ambitu ad vnicum centrum reuocare vniuersam scientiarum ac musarum consonantiam conatus est: Ecce Diabolus generis humani & Veritatis emergentis perpetuus hostis ac indiuiduus malitiosusq́ comes, excitauit etiam suos emissarios & satellites, illosq́ adhuc hodie concitat, qui Caninâ quadam Inuidiâ alios à pabulo, quo ipsis frui non licet, arcere student, & singulare illud bonum *humanis inuident necessitatibus: Et nescio, vtrum maiori impietate; quam blasphemiâ factum sit, vt quæ singularia* Theophrasti *peculiari influentiâ nati medici dona, in curandis morbis deploratissimis solitis medicinæ Autori (à quo ceu à Luminum Patre omne bonum & perfectum Donum) cum humili gratiarum actione debitaq́ reuerentiâ ascribere debebant, hæc pro animi sui in Veritatem virulentiâ, more Pharisæorum ipsi Diabolo maligno quasi effectori (quem Omnipotentis fune ligatum Lumine Gratiæ & Naturæ priuatum Deo benigno & glorioso potentiorem faciunt) non solum impio & sacrilego ausu, verum etiam nefario & inexpiabili scelere attribuerēt: Deo solo illa sunt*

Medicus à Deo creatus omnia potest. Iacob. c.1. sect.17. Omnis potestas à Domino Deo est, sine quo nihil potest omnis Creatura: sic omnia magnalia, mysteria, Arcana, soli Deo, non Diabolo, Creatura aut Astris imputanda.

*ascribenda, vt vniuersitatis auctori & Naturæ, Legiq́; eius, quæ illi Diabolo affingere non verentur, cui tamen in voluntatem aut intellectũ Hominis nulla est concessa potentia: Et sic Dæmones pro Deo colunt, Gloriam, Bonitatem, Omnipotentiamq́; DEI blasphemantes, eiusq́; Sapientiam seu Imaginem in homine latentem, malitiosa ignorantia obscurantes. Germani nostri medici patriæ suæ Germaniæ, non ita debebant esse iniurij, & contemnere Naturæ suæ concessa diuinitus Arcana: solum quæ sua non sunt, sed aliena potius expetunt, laudant, suaq́; vili quodam animo supprimunt, sicuti etiam cum deplorando iuuentutis in studiorum progressu impedimento P. Ramo ab inuidis suis popularibus in Philosophia simplici, communi & corruptibili contigit. Quemadmodum enim Aristotelici in hunc immeritò insurrexerunt, sic etiam medici promiscui in Theophrastum Paracelsum, cuius eruditionem meritò admirantur & obstupescunt * nationes Externæ. Nec hac sua medica contenti prouincia, falcem suam in alienam messem mittentes, ipsius Theologica, nec visa, nec lecta, nec ob ingenij suæ paupertatem intellecta (cùm tamen solus Intellectus diuinæ Sapientiæ afflatu correptus Veritatem iudicet) cauillari non sunt veriti, in quibus coniunctum* Theologicæ & Philosophicæ *Veritatis Pieta-*

** Sic enim scripsit, vt nobis spem omnẽ imitationis abstulerit. Vide librũ Paracelsi de Fundamento Sapientiæ Itẽ Sursum corda Percipiet qui scripta eius non oscitanter degustauerit, sed illa medullitus examinarit.*

Theologia & Medicina semota diuulsione coniungenda sunt, siquidem Corpus Animæ domicilium est.

Pietatisq́ perfecta è Libro Gratiæ & Naturæ *desumptum inuictissimum Fundamentum ingrato & indigno mundo frustra manifestare conatus est, videlicet vt mens nostra ad Deum eleuetur, & oculi nostri ad Veritatem erigantur requirendam, ac per Regenerationem ad Beatitudinis futuræ desiderium. Sine Philosophia enim summè pium esse planè ἀδυνάτον: nec etiam summè & Christianè in vtroq; Lumine Philosophari quis poterit vnquam, qui non verè pius sit: Nota enim sunt duo Lumina, intra quæ Omnia, extra quæ Nihil, & nulla perfecta rerum cognitio* Lumen Gratiæ *Verũ Theologum gignit, non tamen sine Philosophia:* Lumen Naturæ (*quæ est Gazophylacium Sapientiæ DEI sacris literis confirmatum*) *Verum Philosophum efficit, non tamen sine Theologia, quæ Fundamentum est Veræ Sapientiæ. Opera DEI bipartita sunt: Naturæ opera seu viam cõplectitur Philosophia: opera seu viam Christi ipsa Theologia: in his duabus viis Tempus nostrum caducum impendendum est, vt in pace & gaudio moriamur. Hinc patet omnem verum Theologum Philosophum esse, & omnẽ verum Philosophum Theologum. Tentarunt post Paracelsum eodem hoc recto & compendioso tramite incedentes beatæ & honoratæ memoriæ pientissimi & cum innocentia tum doctrina*

Numẽ & Lumẽ hæc sola duo Hominem perfectum reddũt, & Lumine Naturæ bene cognito, cognoscitur Deus seu Numen Gratiæ. Meditando seu contemplando cognoscimus, cognoscendo delectamur, delectando adhæremus, adhærendo possidemus, possidẽtes fruimur Veritate quæ est pabulũ Animæ nostræ.

Lege Diu. Dionys. & picum Mirãdulanũ. Cant. cantic cap. sect. 8.

integerrimi viri Paulus Braun Norinbergensis, Valentinus Weigelius, & Petrus Winzius (*instituti & illuminati non in sensuali incipientium, nec in rationali Proficientium, sed in perfectorum Tertia* MENTALI *seu* INTELLECTVALI *Pentecostes schola, in qua Prophetæ, Apostoli, & omnes verè docti in vita & Vestigiis Christi ambulantes sine labore & tædio didicerunt) qui testibus diuinis planè & nullo vnquam æuo intermorituris manuscriptis ingenij sui & depictis monumentis post se relictis (suo tempore in lucem Altissimi nutu prodituris ni in dignitate & in gratitudine mundi deterreantur) toti in eo fuerunt, vt secundum Diuinæ voluntatis beneplacitum lectorum Animi diuina cooperante gratia, adhuc in hoc corporis inferno ac miseriarum iugo hospitati, post seriam lapsus nostri cognitionē & deplorationem, per frequentem & assiduam Diuinorum cōtemplationem, & sui ipsius (per Christum) annihilationem, abnegationem, immolationem & mortificationem, relictis post tergum vmbris, ad seipsos in Templū Cordis introuersi, Talentum & Thesaurum ingentem intra semet absconditum & occlusum, assiduo Pietatis exercitio eruerent: ne cum miseris mortalibus, seipsos & per consequens omnia ignorantibus, Deumq; in semetipsis oscitanter negligentibus,*

Dum aliena auidius scrutamur, nos ipsos discimus ignorare, &

frustra

frustra ex cæcitate & ignorantia (abeuntes retro post vestigia gregum suorum) quærerent extra se, per multos libros, per mortales præceptores, per longinqua itinera proficiscentes, summo & diuturno labore, studio & defatigatione, illa, quæ tamen intus apud se possiderent abundanter, si videlicet planè sibi ipsis mortui, & per Sabbathum ac temporalium obliuionē toto Animali suppresso Homine, qui nil nisi TERRA est, ingressi in se ipsos cum Dauide Psal. 40. Expectando expectantes Deum magistrū in sancto suo Templo, in cordis Abysso seu in intimis Animæ nostræ Psal. 5. habitantem, suo spiritu in nobis loquentem, & omnia in nobis operari, mentemq́ illuminare cupientem non impedirent, quæ est Hominis salus summa & Beatitudo, atq; ipse destinatus Cabalæ Finis. Sed, proh dolor! malunt in se ipsis maximo suo damno & exitio sui iuris manere, infelices, insipientes & miseri Homines, quam in Deo, cum Deo, & apud Deum felices & sapientes esse. Cor Hominis Renati est DEI inhabitantis Edem seu Voluptatis hortus: Deus enim creauit Mundum & Hominem vt habitaret in eis tanquam in propria domo seu Templo, quamuis ob Tenebricosum quaternarij Punctum nunc non conspiciatur: at post consummationem huius Renouandi sæculi ex Hominis Ternario, secundum Animā, Spiritum, &

quando omnia percurristi quid te neglecto profecisti? Epist. 1. Ioh. 2 sect. 20 27. Psal. 98. Habacuc 2. sect. 19. Ps. 58. 84. 85. ad Philipp. 3. Zach. 2. sect 12. 1. Cor. 3. sect. 9. *Sopitis sensibus tranquilla mēte Deus expectandus, qui suam dat benedictionem vbi vasa sua reperit. Christus in Templo Cordis inueniēdus.*

Apocalyp. 21. sect. 23.

Corpus Regeneratio (Noua Hierusalem quam Vnitrina Essentia Dei & sacrosanctissima Trinitas inseparabiliter inhabitabit) non aliter coruscabit, quàm radians color igneus per Rubini vel Carbunculi pellucidum, immaculatum ac formosum corpus relucere ac scintillare consueuit. Terq́ Quaterq́ Beatum, in quo ceu Corporali Angelo ipse Deus Homo est, cuius animus incontaminatus Dei Hospitis Templum est, vbi Sinistra Hominis non scit quid faciat Dei Dextra. In hunc vnicum scopum Deum, omnium oculi, reiectis impedimentis in via occurrentibus, tendere debent (siquidem in hoc mundo Vanitas Vanitatum, & omnia Vanitas præter amare Deum, illiq́ soli inseruiendo adhærere) & sic per humilem subiectionem vniri cum vero esse, ne per inobedientiam, arrogatam voluntatem ac propriam complacentiam, Imaginis Natura & proprietate neglecta, relicto Deo, deuio errore tanquam Proprietarij in nos ipsos aut Creaturas prolabamur in Vanum, & in Malum seu nostrum Nihilum *recidamus necessariò: Anima enim si recurrit intra se ipsam & conuertitur in* Mentem, *appropinquat Deo, omnia videt, nec opus habet externa disciplina, Angelorum more, qui omnia ab intra discunt, audiunt, vident: Conuersa in sensus elongatur à Deo, & discedit à Deo impurum à puro.*

Creatura iure obligata est Creatori ad obediētiam, vt vna maneat cum Deo nostra voluntas. Genes. 6. sect. 3.

Lapsus Hominis & Malum nostrū est defectus ab vnitate ad alteritatem.

Seneca: Quoties inter Homines fui, semper minor Homo domū redij.

ro. Mysterium hoc spiritus Academicus capere non pôtest: Sola enim Pia ac Religiosa Humilitas, virtutum nobilissima, Illuminationis capax. Sed cùm Veritas hæc non possit comprehendi, nisi Intellectus noster per Verbum Domini incendatur, & Ratio per Mentem Lumen Diuinum accipiat, nec de his mysteriis hoc loco incommodo plura in publicum profari fas sit, à diuerticulo in quod iusta ratio me abduxerat ad Paracelsum medicum regredior.

O quàm difficulter stultescũt ij, qui se in sapiẽtiam humanam semel immerserũt.

Debebant autem nostri medici tanta DEI Dona in eo exosculari, & hominem, (quem μωμεῖσθαι facilius, quàm μιμεῖσθαι) ob artem ingeniosissimam potius amare, quàm ob mores & verba non omnibus obuia odisse. Barbariem scriptorum eius excuset sæculum, deplorandam commentariorum obscuritatem malitiosa hominum ingratitudo, inauditam nominum nouitatem mira Philosophorum consuetudo, qui ignauum pecus alienæ industriæ arrodendæ natum, à sanctissimarum scientiarum penetralibus semper arcuerunt, iuxta illud Platonis,

Artes vt lateant, sua perq; Aenigmata crescant.

Dominij iura & libertates vbiq; concessæ sunt. Quilibet in se descendat, si illa quæ Theophrastus nouit tenuisset, nunquid vellet omnibus hominibus hoc dicere: Faceret contra iuramen-

tum Hippocratis, qui etiam medicinam non omnes docere voluit. Imo occultandum est secretum, quod Deo soli conceditur reuelandum, & quod propalatum aut mortem vel carceres vel ignominiam, aut ad minimum continuum metum & spontaneum exilium (nisi mētiendo & defraudando maculam perpetuam tegendi sui causa, nomini suo inurere velint) procul à patria & suis securitatis gratia adferre solet, sicuti præter recentiorum exempla, testantur ipsius Lullij, Arnoldi, Zachariæ Parisiensis & aliorum. Veri Philosophi Hermetici sacramentum posuerunt, se patrum & præceptorum vestigia imitaturos, nec vlla temeritate seruatam à sæculorum exordiis Naturæ virginitatem prophanaturos: Iuratis tamen ac perpetua gratitudine & fide obligatis discipulis à Natura aut Institutione dignificatis præcepta dederunt, multo adhuc sudore enucleanda. Arbitrantur, qui iudicio parum valent, si quid Paracelsus in Methodicos Experientiæ, si quid in Empiricos Scientiæ expertes inuehatur, nulli medicorum generi eum parcere, se solum atque vnicum orbis Terrarum medicum profiteri: Damnat ille saltem medicorum vulgus tam Theoriæ quàm Practicæ imperitum: nec sanè illi pro medicis sunt habendi, qui cum nil medendo præstent, Verbose tantum & Syllogisticè, de

Sine labore nemo debet artē possidere.

cè, de rebus medicis digladiantur, quod est stultæ ambitionis signum, sibiq́ medicinæ methodum vendicant, genus hominũ fastu superbiáque tumidum, & ad opprimendam Artis Medicæ veritatem natum. E quibus nonnulli (quandoquidem superbis & inexpertis pœnitentia Reuocationis summo opere aduersatur) erga ipsum Theophrastum ita sunt animati, vt vel perire ægrum malint quàm medicamenta ab ipso præscripta vsurpare: plurimi etiam eam ob causam medicamenta eius contemnunt, ne si ista palàm vsurpentur, eorumq́ mirabilis conspiciatur effectus, de sua autoritate aliquid ipsis decedat: atq; ita, quò meliora, eo contemptibiliora apud ipsos sunt. Et quamuis Theophrasti censores, Methodici fallaces (qui comperendinando remedia, ægritudinem producunt suum ad compendium) genuinos Chymicos insimulent, quod Veram reliquerint methodum, nihil est, cum illa, quam Paracelsus sequitur & Rationi & Experientiæ consentanea sit, sicuti Intelligentiæ Lumine præditis manifestum est: Neque nos vllius autoritati ita debemus esse addicti, vt Veritatem ipsam non anteferamus, cum sine hâc Auctoritas omnis pernitiosa sit, nulliusq; momenti à prudentibus æstimari debeat: Non à quo, sed quid dicatur attendendum, & nemo tam aliorum iudicio

addictus sit, vt prorsus omni spolietur proprio.

Vera methodus consistit in cognitione Morbi eiusq́; Curatione, videlicet quæ victus Ratione Medicamentísque conuenientibus morbum pellit, sanitatémque introducit: Ideò VVimpenæus eruditè disserit grauissimos morbos hodie à Paracelsistis tres ob causas sanari.

PRIMO, quod morbi perfectius cognoscantur. olim enim, cùm omnes ad quatuor humores referrentur, ij non potuerunt curari, quorum causa fuit Tartarus alicui membro inhærens, qui ad nullum ex illis quatuor potest referri. Dum autem in Tartarum hîc incidimus, eius vberior mentio hoc commodo loco facienda est.

Omne mēbrum suā digestionē, separationem in se propriam habet, suū item emūctorium, excrementum.

Ex vltima cibi materia per Archæum stomachi digestionem videlicet, separationem & generationem separationis, emergit primum Ens ad Vitam, vnde corpori suum nutrimentum & cibus: Reducitur in Sulphur, Mercurium, & Sal, vt apparet in tribus præcipuis emunctoriis: Salis siquidem superfluum per vrinam separatur, Sulphuris per intestina secernendo excernitur, Mercurius seu liquor Nutrimenti locum occupat, si fortè in eo quid superfluum occurrat per poros pellitur.

Digestio prima stomachi non est digestio, sed præparatio, pro digestionibus particularium membrorum.

Omne quod comedimus & bibimus habet in se

*se mucilaginosum, luteum, & arenosum Tartarum sanitati humanæ nociuum: Natura non accipit nisi quod purum est: Stomachus qui est instrumentum Archæi Hominis, seu Internus Chymicus innatus ac à Deo implantatus, statim vbi ad se recepit comesta ac ingesta, separat impurum fæculentum Tartareum à puro Nutrimento: si stomachus validus, & maximè vi sua separatiua, purum transit ad membra nutrimenti causa, impurum per secessum exit: si stomachus debilis, mittitur impurum etiam per venas mesaraicas ad hepar, ibi secunda fit digestio & separatio: Hepar ergò ex duobus illis separat vicissim purum ab impuro, videlicet Rubinum à Chrystallo: Rubinus est nutrimentum omnium membrorum, cordis, cerebri, &c. Chrystallum seu quod non est nutrimentum expellit ad renes, & est vrina, quæ nil aliud est quam Sal expressum à Mercurialibus per violentiam separationis in resolutionem coactum, quod resoluitur per hepar in Aquam & expellitur: Si hepar ex debilitate non rectè separat, mittit mucilaginosum & calculosum ad renes, ibi in defectu bonæ separationis, ex potentia prædestinationis * mediante spiritu Salis coagulatur in Arenam seu Tartarum aut Bolarem aut Mucilaginosum. Tartarus ergo est Excrementum cibi & potus, qui in homine*

* *quando videlicet spiritus Salis, carnis scilicet & vrinæ vniuntur.*

Prima separatio Tartari vsneã dat quæ Hepatis est: secũda Grãdinẽ quæ Stomachi: Tertia Lapillum, qui Renũ & Vesicæ est. Quilibet Homo habet vsneam, & grandinẽ, lapidem vero non

per ſpiritum Salis coagulatur, niſi vi propria expulſiua immiſceatur excrementis, & ſimul egeratur, vnde alioquin quatuor ſpecies Tartari Calculus ſeu lapillus veſicæ, Arena renum, Bolus vt & Viſcus ſeu Lutoſum ſtomachi, item varij morbi veterib. incogniti oriuntur. Paracelſus inſuper Tartarum diſtinguit in Peregrinum ſcilicet ex cibo & potu ac Innatum (ex ſanguinis hæreditate) cruoris ſcilicet, quæ Tartarea innata diſpoſitio medico Naturam cogere neſcienti manet incurabilis, niſi beneficio Quintæ Eſſentiæ auri, quæ totum corpus renouat.

Tartarus ergò ſeu Naturalis ſuperfluitas (quæ mucilago Salis eſt) omnium coagulatorum corporum ferè mater eſt omnium morborum. Omnia enim alimenta habent iuxta medicinã etiam Venenum ſeu Tartaream Mucilaginoſam Impuritatem, ex ordinatione Diuina. Sunt autem quatuor genera Tartari, è quadruplicibus Elementorum fructibus nos nutrientibus originem ducentia. Primum genus oritur ex vſu creſcentium TERRÆ, *Leguminum, Herbarum, quibus veſcimur. Secundum prouenit ex illo noſtro Nutrimento, quod ex Aqua ſumimus, vt ſunt Piſces, Conchylia. Tertium eſt in Carne Quadrupedum & Volatilium. Quartum è Firmamento, cui Spiritus vini ſua ſubti-*

Paracelſ⁹ dicit Materiã morborum, Tartarũ videlicet, duplicem eſſe, Bolarem qualẽ habent lacticinia, carnes, piſces: & Viſcoſum,

subtilitate est simillimus, quod est validissimæ impressionis, dum videlicet Aër è vaporibus Terræ & Aquæ ac Firmamenti infectus, nos postea etiam inficit, vt videmus in acutis illis & pernitiosis morbis Astralibus, Pleuresi, Peste, Prunella, quos morbos ex stellarum impressionibus ortos vniuersalis medicina potenter expellit.

Bituminosum, Mucilaginosũ cuiusmodi excrementum in se habent legumina, caules, radices, frumenta.

Quatuor illa Tartari genera, in vrina se manifestant, & adiudicantur per artem separationis: Inde liquet, ex quo genere Tartari morbus sit. Qui ergo cognouit, quibus alimentis quis vsus fuerit morbum quoq; cognoscet: aut qui morbum cognouerit, alimenta non ignorabit: Ex quo Elemento morbus, ex eodem quoque curatio. Si Galenus cum suis asseclis horum Excrementorum cibi & potus maximam morborum partem in nobis parientium (quæ Paracelsus sub nomine Veneni & Tartari comprehendit) habuisset legitimam cognitionem, Cholera & Melancholia ex Agro medico, iam dudum radicitus euanuissent. Qui nescit hanc Tartaream morborum materiam è cibi & potus superfluitatibus excrementitiis procedentem, fieri non potest, vt sciat, quo medio fabricator morborum nos affligat, machinam minoris mundi destruendo & vitã expellendo: & ignorato Tartaro nescitur quid sit id, quod spiritum

Resolutio Tartari Microcosmici Tartarum à Nutrimento separãs est maximum Arcanum, sine qua claudicat morborum Tartareorum curatio vera.

coagulationis infringat, & Tartarum à Nutrimento ſeparet, videlicet Calor noſter Naturalis, ſeu calor Solis & Lunæ microcoſmicus in nobis exiſtens, quo inſtar Ignis lignum conſumentis, digeritur Nutrimentum, & ex illo bonus ſanguis generatur, niſi per ægritudinem & debilitationem ſeparatiuæ virtutis ſtomachi, hepatis, renum impediatur, & tunc confortandus eſt ſuo ſimili, id eſt Calore Solis & Lunæ macrocoſmico, ſi haberi poſſit, videlicet materiâ ſimpliciſſima generata à Deo optimo Maximo ex ſpiritu mundi (cum ſpiritu corporis noſtri vno & eôdem) ad reſtaurationem & conſeruationẽ Humanæ Naturæ, vel cum iis rebus, in quibus Sol & Lunæ potentia eſt, per artificium in actum deducta, videlicet conuerſa in talem ſimplicem ſpiritum, qualis eſt ſpiritus vitæ noſtræ, quod fit per reſolutionem & coniunctionem cum Nutrimento: Si verò Archæus noſtri purum ab impuro ſeparantis ſtomachi, hepatis, vel renum inficiatur, aut per externa accidentia vis eorum ſeparatiua impediatur, tunc cum chylo manent Excrementa, & fiunt præter morbos renum, & inteſtinorum Morbi Stomachici in ſtomacho, lecorales in iecore, Arthritici in glutine, neruis, artubus & iuncturis: vnde podagra, Chiragra, Gonagra, ex congelatione videlicet glutinis per ſpiritum Salis. Ideo Tartarus Elementorum

Spiritus vitalis in Homine & Elementalis eſt v-ſpiritus.

Tartarus differt ſecundũ loca meatuum, oris, ſtomachi, fundi ſtomachi in-

mentorum ab Archæo stomachi debet destrui, ne fiat Tartarus Hominis, siquidem spiritus Salis, qui est heros & Dominus coagulationis in variis subiectis, offendens materiam resolutam seu separatam à nutrimento & excremento, generat Calculum. Tantum de Tartaro.

testinorũ, hepatis, renum, vesicæ, carnis, sanguinis, medullæ.

SECVNDO, *quod perfectiora medicamenta nunc, quam olim habemus, vtpote ex Mineralibus, eorumq́ præparationes & debitæ administrationes Nigellis Cadmi filiis exercitatis innotuerint: Malo nodo malus cuneus applicandus: Ideo ad morbum ferreum Paracelsus adhibere iubet medicamentum conueniens chalybeum, siquidem extremi morbi extrema poscant remedia.*

TERTIO, *quia hoc tempore Harmonia maioris mundi cum minori patefacta est cognitaq́, ita vt sciatur, quodnam medicamentum ex præstantissimis huic vel illi membro familiare sit & amicum, vt Cerebro Argentum, Sapphirus, Vitriolum, Smaragdus. Cordi Aurum, Margaritæ, Crocus, Pulmoni Sulphur, & sic consequenter.*

Porro quod Paracelsus Galenum offendit, fecit Galenus idem aliis. Hippocrates etiã multa scripsit, quæ hodie à plerisq́ Galenicis reiiciuntur: Imo nec vulgaris medicinæ antistites inter

se conueniunt. Quam multa sunt de morbis particularibus inter ipsos suis pugnacissimis opinionibus discrepantes, morborumq́ mechanicos & fabros ignorantes controuersa & indecisa discordia digladiata? Sicuti inter Schekium & Fuchsium de Causa morborum continente: inter Argenterium & Fernelium de Febribus: inter Galenum & Rondeletium de Paralysi, Epilepsia & Calculo: inter Francaneianum, Rondeletium & Fallopium de morbo Gallico: inter Altomarum & Fernelium de Podagra. Quot millia secundum horum discrepantem methodum morientur adhuc, antequam in comitiis medicis de Causa genuina dictorum morborum post rixosas disputationes decernatur, & medicorum Familia in vnum conueniat? Botanicos sæpenumero de Lanâ plantarum indeciso negotio rixantes, quæstionibus, nominibusq́ otiosis, se ambitiosa contentione fatigantes, nunc breuitatis causa libenter omitto. Otiosum enim esset, istas infinitas & nunquam cessaturas contentiones ac digladiationes hîc recensere. Ideo hortor & suadeo, omnibus medicinæ Hippocraticæ & Galenicæ studiosis (in quibus Philosophica vena calet, quiq́ erga medicamentorum præparationem non sunt proterue animati, & sciunt maiorum inuenta industriæ nostræ non debere præcludere viam,

Plures opinionũ pugnas inuenies apud Agrippam de vanitate sciẽtiarum cap. de medicina.

quasi

quasi in nobis effœta sit vis naturæ) vt omissis veterum delictis, & aliorum erratis, de mutando suo malè instituto consilio commonefacti, vel prudentia eruditi, pedem errore cognito in tempore reducant, & in huius quoq; noui Philosophi ac Medici operibus, non quidem superficialiter & perfunctoriè, sed summâ mentis attentione legendis occupentur: Nam in hoc studiorum genere apum experientia & industria sequenda, quæ sua de fragrantissimo florum succo mella stipant & colligunt, optima quæque à prauis segregantes ac vtilia tantum tractantes: Idq; non eò me eis persuadere velim, quod omnia quæ sunt Paracelsi (sicuti è suis scriptis præcocibus quædam ipsemet retractat) tanquam Euangelia oracula venerari debeant, sicuti alios in Ethnicorum placitis adorandis facere videmus, sed quia ad Hippocratis scripta intimius & rectius intelligenda non paruum nobis præstare beneficium, & lucem maiorem adferre potest diligens & accurata eius lectio. Illi enim laudandi non sunt, qui sine iudicio omnia damnant, quæ Paracelsus habet, cùm tamen ne paragraphum legerunt, vel si aliquid eorum perlegissent, tamen ne tertium quidem totaliter intellexissent. Audite Philosophastri, qui spreto nucleo, cortici philosophorum saltem insistitis, & à Deo non è Chartaceis libris Spiritum

Intelligendi literam mortuam Theophrasti & Philosophorum petite. Scripta eius promotione ac impensis Serenissimi ac Reuerendissimi ERNESTI Principis Electoris Coloniensis bono publico communicata, aduersariis ansam pronunciandi porrexerunt quod dissensu implicentur euidentissimo, quia Expertis stylo scripsit magico, non vulgo, sed sibi & intelligentibus in scholâ magicâ educatis, Sapientiæ filiis, non Sophisticis & auri fame fascinatis Alchymistis, iustâ motus inuidiâ erga quosdam sui temporis iniquissimos ac inhumanos Medicos & Pharmacopæos, ipsi veneno multoties cum abbreuiatione vitæ insidiantes: Si manifestius scripsisset, tunc circumforanei & vulgares illi Alchymistæ medicos omnes superassent, ac artem prostituissent magna Naturæ iniuria. Mysteria sua sub vulgaribus & variis nominibus occultauit: ideo similitudines pro ipsa veritate non sunt sumendæ: Medicinæ enim Arcana id est Vim DEI latentem, seu VERBA Magica in Paracelso pauci intelligunt: Ideo natatore Delio & ingenio acerrimo opus habent & magicum etiã requirunt Intellectum, Mentis videlicet oculum purificatum, qui eorum sententias, & latitantia perscrutetur mysteria. Magiam vbique intelligo Veram ac licitam (non infamem & profanam γοητείαν Vulcano dignam, quam deplo-

rati ingenij & nefariæ curiositatis studiosi Homines sectantur) totius nobilissimæ Philosophiæ absolutam consummationem, maximam operum DEI Sapientiam, plenariamq́; occultæ Naturæ notitiam, quæ obseruato rerum consensu & dissensu conueniente applicatione agentium & patientium incredibilia, communemq́; Naturæ ordinem excedentia perficere solet. Animaduertent autem intelligentes Lectores Paracelsum ad Magni Hippocratis imitationem & exemplar, vtriusque Medicinæ tam Physicæ quã Chirurgicæ exercitationem coniunxisse: Medicinam enim duplicem statuit, Physicam, videlicet omnium morborum cognitionem, & Chirurgicam, quæ est eorundem sanatio, quæ instar carpentarij opera, sine manibus præstari non potest: Neutra enim nisi frequentissimo ægrorum damno & periculo sine altera tuto consistere & exerceri potest: Ideoq́; omnem Chirurgum necessariò Physicum esse debere, & vice versa, vt nimirum Integræ sponsæ, sit sponsus Integer: Consuluisse insuper constanter Remediorum delectus, eorumq́; præparationes & compositiones ipsis medicis faciendas, non aliis temerè committendas. Is enim vere genuinus est medicus, qui medicamenta debite cognita non Ratione vt Rationales Medici faciunt, sed propria sua manu præparare, & à veneno & fæcu-

lentiis suis separare, repurgare, & ad purã simplicitatẽ reducere didicit, eaq; imperito non cõmittere coco: Sunt enim bona mixta malis, neq; saccharum fæculenta impuritate, nec mel venenata amaritudine destituitur; præparata postea fide debita acri iudicio humanis necessitatibus legitime accommodat, vt semen morbi euellatur, & hoc pacto omnium ægrotorum querelis fideli celeritate occurratur. Ergo Theoria & Practica, scire & præparare in medico debent concurrere, quia iudicium sine Practica omnino sterile: Laboribus manuum & Practica operatrice discitur medicina, vbi Vulcanus indies noua ostendit & suauissima Remedia, quæ quotidie Natura melius meliusq; à superfluitatibus purgat, operatori suo Oeconomo tradit: Sed nostri temporis Magni Doctores, qui in vulgari arte medica consenuerunt, nolunt esse discipuli & tyrones, fodere erubescunt: Et quia annosa arbor difficulter transplantatur, ac veteres canes loris & venationi assuescere difficile est, malunt apertè veritati contradicere, eamq; obstinata canina voce allatrare & mordere, quam errores suos laborando emendare, ne non satis sapuisse, aut ab aliis aliquid melius didicisse videantur: Quamuis autem clament, Chymicum non esse medicum etiamsi peritissimus fuerit, sed qui iudicio Rationeq; (postposita Chymiâ)

miâ) singula morbis Remedia vsurpare didicerit, tamen illi Rationales medici ad lectum ægrotantis stantes, quo se vertant nesciunt, obstupescunt sæpe & magnorum morborum, quia non curatores, saltem adulatores fiunt, siquidem Ratione non Manu medicamenta præparare didicerunt. Nolo tamen hîc vllo modo patrocinium eorum suscipere qui Hippocratis & veterum scripta sine iudicio & intellectu reiicientes, Paracelsi quidem discipulos se gloriantur, sed neq; in illius Theoriâ mentem autoris agnoscunt, neq; in artis operibus quippiam laude dignum exequuntur. Sunt etiam quidam Pseudo-Theophrastæi, auaritiâ & temeritate sua, Diuinam prophanantes medicinam (quæ hodie multorum se sine honore sustentare conantium cogitur esse aratrum) ad fallendum efficacissimâ frontis impudentiâ qui fucatis nominibus Theophrasti Remedia se vsurpare iactitant, tã Philosophicæ quàm Vulgaris medicinæ prorsus ignari, quiq; contẽptis veterum scriptis illotis manibus medicinam arripiunt, nescio quibus Arcanis & Experientiis confisi, stultâ cõfidentiâ quoslibet sine Ratione & indicio morbos statim curandos suscipiunt: Imò cùm vix ignem fornaci rectè subiicere didicerunt, grauissimorum morborum curationes aggredi non dubitant: Et dum auaro oculo & Thrasonica

His Receptis fortuna amissis, tota ab illis euanescit sapientia: Experientia (absq; matre Experiẽtia Philosophia) incerta est.

Tales discunt particulis hominum, & experimenta per mortes, agunt [illegible]que imperitia periculum à lucrantur.

iactantia, omnes morbos persanare se posse ostẽtant, & gloriantur, magnaq́; audacia mentiri non erubescunt, ægrotantes, blandissimis desideratissimisq́; promissis & pretio amplissimo accepto, grato quidem, sed falsissimo valetudinis præsagio fouentes decipiunt, ægrisq́; desertis sæpe aufugiunt, aut morbum simul cum ægro è medio tollunt. Quamuis autem videamus in magnis & difficillimis morbis, vbi omnes sensuum subtilitates obstupescunt, desperata esse omnia Remedia tam Arabum quàm Græcorum, adeoq́; morborum ludibria: vanas item Indicationes & Analogismos omnes, ita vt Vetularum & Empiricorum absurdis Remediis non sine magna Medicorum ignominiâ & dedecore frequenter cedant: & multos Galenicos in multis magnis & periculosis morbis ab his circumforaneis & adulterinis Theophrastæis suis etiam illegitimè præparatis Remediis superatos esse constet: Tamen incertam illorum, audacem, temerariam, periculosam, impiam medicandi operam, quaq́; dubio experimento ægrotantes mortis periculo exponunt, nullus vir conscientiosus approbauit vnquam. Huic malo, vt deinceps obuiam eatur, & iniusta medicorum macula ob proclamatam artis suæ incertitudinem deleatur, consultum operaq́; pretium facient Medicinæ studiosi, qui Musarum sacerdotes & ministri facti sunt, & Musam

Nulla medicorum turba in ciuitate numerosior.

Otiũ puluinar Satanæ fugiendũ est, cùm sit & maior nugarũ [illegible] nouerca

Musam suam pio coniugio sibi copularunt, in quibus superbia & inuidia nondum radices egerunt, quiq; laborem & sudorem (quibus Dij omnia vendere perhibentur) optatissimo cuiq; otio anteferunt, quia perplexitate & obscuritatibus quibusdam non omnibus obuiis Chymicæ medicinæ Theoria Paracelsica, adhuc est obuoluta, vt neglecta manuum denigratione, ipsa Remedia, eorumq; præparandi modum à Paracelso & Chymiatris, Curandi verò methodum Indicationibus & Inuentionibus suis constantem ab Hippocrate & recentioribus mutuentur: Hac enim via duæ hæ, Veteris & Nouæ medicinæ scholæ, sine contradictione combinari, & in medico sine errore scandaloq; notabili rectè consistere poterunt, antiquata prius damnabili nostri temporis consuetudine inoleta, qua bonum cum malo indifferenter repudiari ac reiici solet. Hoc insuper animaduertendum, si sepósita superbia & auaritia probus & eruditus medicus (in quo præter Fiducialem DEI Timorem & proximi ægrotantis Amorem Conscientia & Experientia insignis requiritur) medicamentum exhibet, illud DEI manum esse, sin verò improbus & indoctus, venenum. Licet verò bona medicorũ pars vitam nostram alienis bonis fraudans, pro sua inhumana inuidia indignanter ferre soleat Medicinam cum suis præparationibus descri-

virtutum, ac semper pro cõmodo proximi negotiandum.

Paulatim à minorib. incipientes & ad maiora proficientes.

In hoc sciẽtiarũ contemptu bonum amittitur & Malum eligitur.

Summum medicinæ Fundamẽtum est Fides in Deum firma & Amor proximi, quo deficiente deficit omnis Ars.

Paracelsus non vult medicinã obscurandã esse.

ptam promiscuè cum hominum vulgo communicari, metuens, ne ex illa manifestatione publica, seu vt loquuntur profanatione, de suo lucro aliquid decedat, quia secundum stolidam vesani per omnia vulgi opinionem, publicata secreta vires suas amittere creduntur: murmurare tamen & pro gratia mihi Oedipi imprecationes reddere desinent illi lucripetæ, vbi perpenderint, non quemuis, nec à Deo nec à Natura ad medicinam vocatum, illam licet notam secundum artem requisitam, & methodicum ac ordinatum DOSEOS applicandi modum, siquidem vnum ephippium omnibus equis non quadret, nec infirmus ensem instar exercitati pugilis tractare valeat (vt taceam reliquas in piè docto medico requisitas circumstantias) ægrotanti legitimè administrare posse: Quod solius synceri, veracis & experti medici officium est proprium, qui religiosius, sanctiusq; eruditus in exhibitione medicamentorum piæ ac venerandæ Antiquitatis vestigia, & Medicorum Hermeticorum Benedictionis verba semper adhibere solitorum morem sequentur maximè laudabilem & religiosum, neq; se in pietate ab illis ne modicum quoduis opus absq; Diuina Inuocatione aggredi solitis patientur superari: Quicunq; omissa Benedictione aliqua creaturarum fungitur, hanc veluti furto & rapina à Deo credi-

Non quilibet ad medicinā aptus, nec cuiuis donum Medicinæ datum, & quamuis omnia Experientia sint arcana, imperiti tamen Dosin & sufficientiam verā in quauis Medicina consistit, nesciūt: Crocus enim & Theriaca si in maiore iusto copia exhibeantur in venenum abeunt, mi-

tur vsurpasse. Nos CHRISTVM professi in Mirifico Nomine IHSVH efferre debemus: sic enim ad Coloss. * *præcipit Doctor Gentium inquiens: Quæcunq; feceritis in verbo aut opere, omnia in Nomine Domini IHSVH Christi facite, gratias illi agentes & Deo per ipsum. Benedictio igitur DEI per preces impetranda, Inuoca me in die tribulationis tuæ, & eripiam te, & glorificabis me, ait Creator noster: Ante omnem igitur medicinam Deus Opt. Max. exorandus, vt medicina ab ipso ordinata tanquã medium Diuinos ac salutares effectus producat, vt glorificetur Nomen eius: Secundò post omnem meliorationem ac sanationem nunquam omittatur gratiarum actio deuota, ratione gratitudinis per se, & postea ad euitandam iram DEI contra ingratos: Hæc duo puncta ab omnibus ferè medicis prætermissa sunt, vnde ipsorum infortunia potissimùm acciderunt, ac postea culpa in artem est translata.*

nore vero inertes ignauæ iacent. Et sic Experientia solius medici erit.

* Cap. 3. sect 17.

1. Cor. 10. sect. 31.

Notandum etiam, quod quamuis Catharticum exempli gratia medicamentum æquè efficaciter operetur in improbo sicut in probo (quod Deus propter suam laudem & gloriam ac demonstrandæ suæ misericordiæ ergo permittit) finis tamen in vtroque longe diuersus sit & dispar, huic salutaris, illi nociuus: Cedit enim in maiorem certo subsecuturi grauioris morbi

incommodum infideli, impœnitenti, medicamentum qualecunq; sine imploratione gratiæ Diuinæ exhibitum & assumptum.

Sir.c.39. sect.30.

Hoc loco etiam obseruetur, quandoq; ægrum optimis & conuenientissimis medicamentis adhibitis non sanari propter has octo causas, quarum

Par.lib.de resuscitatione naturalium: fol.295.

PRIMA *est, Quod Terminus Vitæ instet, qui nullo ingenio humano, vel quocunque eius subsidio pertransiri potest. Nullum enim Remedium corpus corruptibile, à morte, peccatorum pœnâ & stipendio, vindicare potest: sed est res vna, quæ corruptionem aufert, iuuentutem renouat, & breuem vitam vt in Patriarchis prolongat. Quamuis autem, vt infra referemus, abbreuiari & prolongari possit vita, tamen ob peccatorum pœnam, æternæ legis immutabili decreto, necessario tandem moriendum est (coniunctio enim rerum diuersarum adfert necessariam secum dissolutionem) ne regressum in ætatibus (vt est apud Platonem) constituamus: Et in hoc casu etiam vniuersalis ac summæ medicinæ vsus irritus esset, quia coniugium vitæ & mortis, separatione necessitate immutabili destinatum, nulla artificum vel Naturæ industria perpetuum efficere potest: Leges enim Naturæ inuiolabiles sunt: Non ergo petendum, multò minus inueniendum auxilium, vltra Terminum*

Causa mortis est domesticus inimicus, quem nobiscum gerimus. Morte tollitur maledictio in Creaturis. Sir. 10. sect. 11. c. 14. sect. 18. c.41. sect. 5.

num illum vltimum à Deo nobis impositum.

SECVNDA, *Quod imperitorum medicorum ignorantia, medicamentisque pernitiosis eò deductus sit æger, vt bonorum medicamentorum vsu, quod corruptum, pernitiosum & immedicabile malum est, resarciri & sanari nequeat: Et hîc plerunque vocari solent Chymici, qui semper Trophili medici apud Plutarchum recordabuntur, affirmantis hunc perfectum esse medicum* ὁ τὰ δυνατὰ, καὶ τὰ μὴ δυνατὰ, δυνάμενος ἀναγνώσκειν *nec generosis & immeritis Remediis gloriosa ostentatione vnquam vtentur apud Apio indigentes ad infamiam* οὐ γὰρ μετανοεῖν, ἀλλὰ προνοεῖν χρὴ τὸν ἄνδρα τὸν σοφὸν; *Caueant etiam sua medicamina aliorum venenis admiscere, ne aut pernicies bonis, aut salus nocentibus adscribatur, quia dolendum est tam execrabilem esse quorundam medicorum inuidiam, vt antequam honorem & laudem alteri expertiori permittant, ad tuendam existimationem vacillantem potius decumbentem aliorum arte sanabilem in extremum exitium præcipitent; ideò etiam à plebe tales meritò Honesti Carnifices vocantur.*

TERTIA, *Quia medicus serò vocatur, videlicet Natura succubuit, & morbus vicit: alioquin si in ægrotum ægrum, medicina con-*

ueniens semen à seminatore medico Tempestiuè sertur, principiis obstando procul omni dubio iuxta Dei benedictionem expectatus resultabit sanitatis fructus.

QVARTA, *Quia æger non obtemperat: fit enim sæpenumero, vt ægrotus in medicamenta vel in medicum ea transferat errata, quæ ipse contra Auream apud Aelianum Locrensium legem mala viuendi ratione cõmisit.*

QVINTA, *Quia quædam Naturæ seu Proprietates hominum peculiares ad sanationem inidoneæ nec pronæ sunt, sicuti videmus etiam nonnulla ligna propter nodorum abundantiam ita ex naturali defectu & corruptelâ degenerare, vt nullo modo findi possint: Et multoties Tempus cum Astrorum mala inclinatione sanationi est contrarium: Quicquid enim sanatur ante tempus, recidiuæ obnoxium est, Sola siquidem Temporis hora seu messis dat firmam & fixam sanitatem: Pyrum maturum sponte cadit, immaturũ frustranea arboris succussione ad casum sollicitatur. Ideò his neglectis, præsertim in cura morborum Astralium, omnia sunt irrita, & frustra instituitur sanatio: Medici etiam dent operam, ne plus periculi sit à medico & medicina, quam ab ipso morbo ideò nunquam consulant, quæ in pernitiẽ vergant animarum & corporis, & præcipuum illorum*

In cura ratio Temporis obseruanda, nam aliã hyems, aliã æstas, atque autumnus exigit.

lorum sit studium, ne noceant vbi prodesse non possunt: Ita bona conseruatur conscientia, quæ perpetua est cordis lætitia.

SEXTA, *Quia morbi prædestinationis Terminũ attigerunt, ibi Naturæ legibus non conceditur regressus, vt in perfectis, absolutis & consũmatis, bituminosis, bolaribus, lapideis & arenosis coagulationibus: In eiusmodi. n. cõsummatis morbis frustra est omnis cura, sicuti etiam in cæcitate & surditate innata videre est. Quod. n. Natura semel ademit, reparare medicus nullo pacto põt, sicuti corporis substãtia malè cõformata & partes ex genitura trãspostita, mutari nequeũt.*

Quod Natura peccauit, nemo potest emendare.

SEPTIMA, *Quemadmodum medicos sordida ægrotantium Tenacitas (siquidem nulla pecunia honestius acquiritur & ægrius numeratur) in officio indiligentes facit: Ita sæpe etiam Aegrotantis Hæsitatio, Diffidentia, Incredulitas, erga diligentissimum medicum, effectum medicamenti remoratur, aut planè operam medentis impedit, vt taceam illos qui contempto Ordine* DEI, *nullis medicamentis exigente necessitate vti, sed à Deo sine* Mediorũ *per quæ operatur (quamuis sit ipsemet* Medicus) *adminiculo sanari cupiunt. Ordinationi Diuinæ non repugnandum: Habemus Medicinã duplicem Visibilem videlicet Creatam, & Inuisibilem* VERBVM DEI, *qui ergo Medicinã*

Pauperũ, gratuita semper à vero medico habẽda est ratio, inter cuius virtutes Charitas erga infirmos primo elucere debet.

Sir. 38. sect. 18. Medicus & Medicina sunt vera misericordia DEI.

ſanantur, VERBO DEI ſanantur, qui VERBVM ſuum contemnit, contemnit etiam Medicinam, & è contra: Dicens enim, Medicina nihil eſt, idem affirmat nullum eſſe Deum. Porro, vt dictum Animus patientis excitatus, confidendo auidius recipit medicinam: Ideo cùm Vitæ venenum ſit triſtitia, non ſine cauſa Hippocrates in ſuis Aphoriſmis loquitur de Fiducia ægrotantis erga medicum, & ea quæ offeruntur. Firma credulitas, ſpes indubia, amor & confidentia erga medicum & medicinam ad ſanitatem plurimum conferunt, etiam aliquando vel plùs, quam ipſa cum medico medicina. Fides Naturalis (non loquor de Fide Gratiæ ex Chriſto) ingenita à Deo Patre in prima Creatione, IMAGINATIO videlicet noſtra, ita potens eſt, vt morbos ſanare & excitare valeat, ſicuti manifeſte apparet tempore Peſtis, quando ex ſua propria Imaginatione, ex metu & terrore generat Baſiliſcum Cæli, intoxicantem Firmamentum microcoſmicum è ſua ſuperſtitione prout fides patientis adiuuat. Peſtis Naturalis fit Firmamentalis ac ſupernaturalis dum videlicet Iliaſter ſeu Eueſtrum Solis per peccata hominum ad iram & pœnam irritatum propter ſingularem participationem cum Eueſtro Hominis, mortales ob ſua delicta per influxum ſtellarum (Mumiam & Sulphur Hominis microcoſmi,

Animus hilaris iuge eſt conuiuium. Sirac. c. 38.

ſect. 19 20. Cap. 30. ſect. 25.

Ille medicus plures ſanat, de quo plures confidunt.

Imaginatio picis inſtar ſe habet, facile adhæreſcit & ignem leuiter concipit.

Stellæ ſunt virga Aſtrorũ Par. tract. 2. de peſtilitate.

cosmi, omnia macrocosmica venena innata latenter possidentis sua venenata malignitate & sinistro aspectu incendentium) inficit ac punit, & nulla quam potens etiam medicina sit, resistere & iuuare possit. Tanta est vis Syderei spiritus in corpus, vt quorsum ille imaginatur & somniat, ipsum corpus simul attollat atq; traducat, vt videmus in Noctambulonibus. Fideli omnia possibilia, quia Fides omnia incerta certificat: Deus nullo modo potest vinci nisi per fidẽ, qui ergo in Deum credit ille operatur per Deum, & Deo omnia sunt possibilia, quomodo autem id fiat, perscrutari non potest: Fides est saltem opus, opus videlicet illius, in quem creditur: Cogitationes superant Astrorum & Elementorum operationes: Dum enim cogitamus, & cogitationibus Fidem habemus, tunc Fides perficit opus, & sine Fide nil fit. Fides dat Imaginationem, Imaginatio dat Sydus, Sydus (ratione matrimonij cum Imaginatione) dat effectum vel opus. Fidem adhibere medicinæ dat spiritum medicinæ, spiritus dat cognitionem medicinæ, medicina dat sanitatem: Inde sequitur medicum ex fide oriri, prout credidit, promouet & adiuuat ipsum spiritus, spiritus videlicet Naturæ seu sydus medicinæ. Homo per fidem Imaginationis sæpe facit, quod optimi medici cum suis medicamentis idoneis nil possunt efficere: multoties

Voluntas & Imaginatio Hominis est mater pestis: Ideo imaginãdo potest Homo peste inficere totam regionem.

Lege Paracelsum de morbis inuisibilibus & de efficacia Fidei Naturæ, quæ ex Deo omnia potest Naturaliter.

etiam Fides seu Persuasio illa plures sanat, quam illa efficacia seu virtus medicamenti à medico exhibiti, vt superioribus annis indecantata illa Panacæa Anvvaldina vidimus, & nunc in nouo illo medicinali Fonte in finibus Misniæ & Bohemiæ hoc anno emerso, ad quem incredibilis infirmorum copia fere indies confluit: Causa non potest reddi alia, quam constans excessiuus affectus ipsius sumentis, quæ potestas est in ipsa Anima sumentis Pharmacum, quando excusso omni metu aut sinistra Imaginatione fertur in aliquem magnum sui desiderij excessum. Anima enim Rationalis excitata, & vehementi Imaginatione accensa, ipsam etiam Naturam superat, & per suas affectiones fortes, multa renouat in corpore proprio, & sanitatem vel ægritudinem immittit, neq; solum in corpore proprio, sed etiam in corporibus alienis: Qui morsus à cane rabido in rabiem incidit, apparent in vrina eius figuræ canum: Sic prægnantis mulieris cupiditas in corpus alienum agit, quando per sui obliuionem instar croci aquam tingentis inficit fœtum in vtero, rei desideratæ notâ: Suâ enim Imaginatione format infantem, non aliter vt figulus argillam. Timor, tremor, & appetitus sunt præcipua causa, vnde phantasia, æstimatio, Imaginatio grauidarum oritur: Dum igitur incipit imaginari, tunc

Ideo Damascenus: Oportet infirmo salutem imprimere & promittere, nec velis vnquam à spe deponere, etiam si ipse desperet.

Astra Firmamenti microcosmici, seu Astra humani Animi, cum phantasia, æstimatione & Imaginatione non aliter mouentur, quàm Externa Astra Firmamenti macrocosmici, vbi singulis momentis Astra ascendunt & descendunt, donec fiat Impressio, in qua Impressione Astra Imaginationis grauidæ mulieris, Influentiam & Impressionem fœtui imprimunt, quemadmodum cælatores pistillo sculpto, notam subiectæ materiæ. Sic manifestum est [a] affectus Animi, quando vehementissimi sunt, posse mortem inferre, vt legimus in historiis: Et hoc apud vulgus palam est, gaudio exuperantiore aut profusiore tristitia, nimio ardore vel odio interdum mori Homines, sæpe etiam morbis diuturnis ex eiusmodi passionibus leuari, quia teste [b] Auicenna Natura obedit cogitationibus & vehementibus desideriis Animæ, & affecto spiritu afficitur corpus in quo spiritus delitescit. Porro efficacia supradictæ Fidei Naturalis manifestauit se in [c] muliere illa hæmorrhoidica & Centurione. [d] Homo ad DEI similitudinem & imaginem cælestem quodammodo maiestatem redolentē creatus, habet magna in suis manibus

Sunt Impressiones Inferiorũ Astrorum.

[a] Ergo βέλτιόν ἐστι σῶμα ἢ ψυχὴν νοσεῖν. Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι.

[b] in l. de anima Anima passionibus corpus corrumpitur, & animi à corporis motibus non sunt impassibiles: Fides hæc Naturalis seu Sapientia Creatoris, Creatura ad similitudinem suam Creatæ impertita, licet possit omnia, seruare tamen debet Imaginis proprietatem. Omnia sunt possibilia credenti, & volenti: omnia impossibilia incredulo & nolenti, prout rem cogitat & per fidem imaginatur, ita oportet illam fieri. [c] *Matth.* 19 *sect.* 21. [d] *Gen. cap.* 32. *sect.* 25. 26. *&c.*

Fides summum & potentissimum habet inimicum Incredulitatẽ: nam Imaginatio Fide coniuncta omnia potest. Matt. 21. Fata etiã faciũt morbos incurabiles, quod deprehendimus ex denegatione auxilij à conuenientibus remedijs exhibitis expectati. Matt. 9. sect. 2.

& potestate. Quanta enim possit constans credulitas in Animo imaginando fortiter eleuato seu exaltato apud vulgus palam notum est, tanta siquidem potest, vt & miracula operetur in opinionibus & intensis operationibus falsis. Hæsitatio autem Credulitatis & diffidentia, non solum virtutem animi operantis, quæ inter vtrumq; extremum medium est, dissipant atque frangunt, sed etiam omne opus tam in Superstitione, quàm in vera Religione infirmant, & effectum quæsitum licet fortissimorum Experimentorum eneruant: Et quod hoc loco diligenter notetur, Saluator noster, vt Pagina sacra docet, in Capernaum οὐκ ἐδύνατο miracula edere, quia non credebant, & sua incredulitate ac falsa fide ei resistebant. Sicuti enim Homo nihil potest sine Deo, sic Deus vicissim non vult sine Homine, tanquam suo Organo, Deus & Creatura vterq; simul, neuter sine alio. Nemo igitur debet velle sine Deo, quia nemo potest esse sine Deo, in quo sumus, viuimus, & mouemur.

OCTAVA, *Ne peccata maiora conualescens ægrotus in Deum, proximum, & se ipsum, cum animæ suæ iactura committat, siquidem omnis morbus est piaculum, vel hac Diuinâ innatâ pœnâ, vindictâ & flagello ad vitæ emendationem in posterum à iusto iudice vocatur.*

Vel

Vel hâc visitatione Paterna, & imposita cruce patienter ferenda sibi & proximo exemplum sit, ad ardentiorem DEI Timorem & cultum quia permittit Deus sæpius, multas quosdam homines & magnas incidere ægritudines, quibus læta sanitas carnis, cum continuatione peccatorum, maximam, non sine æternæ salutis iactura intulisset ægritudinem mentis: Sanitas enim sine remissione peccatorum nil conducit, cùm potius sit condemnatio. Insuper peccata debilitant vires Animæ, ita quod impotens est ad corporis Regimen Naturale: Ideò debilitantur vires corporis & festinant ad mortem. Vel hoc infirmitatis iugo & fræno ceu purgatorio salutari in officio saltem pietatis contineri solet (quamuis pauci ex Infirmitate emendantur) dum amputatur ei peccandi licentia, qua fuerat abusurus, diutius in firma sanitate aut vita constitutus. Hiob.33. sect.19.

Et in his morbis Astrali impressione resistente & superûm Ira genitis, nulla medicina Corporalis (propter fores Naturæ diuino obice clausas) prodest, sed Cœlestis & Spiritualis, videlicet pænitentia seria peccata commissa cordialiter deflere, Iram Dei concitatam Emendatione vitæ & Reconciliatione cum proximo placare, Deo per Cœlestem Animarum medicum Saluatorem nostrum reconciliari, suamq; In sedatione iræ Dei, incipit medicus. Hiob.33. sect.26.

voluntatem iuſtiſſimo voluntatis Diuinæ beneplacito, patienter in omnibus deuotè & humiliter, cum firmiſſima Diuinæ Miſericordiæ participatione ſubiicere. Paracelſus vocat morbos Deales ex Ente Dei qui eiuſmodi morbos omnes infligit, & ſolus per bonos & malos operatur, Sanationem ait, Fide fieri, vel finito purgatorio, curationem demum per medicamenta tentandam. Cauſæ morborum Entis DEI ſunt imperſcrutabiles, hîc curatio debet in Fide quæri, non in Natura: ſicut etiam in cura morborum Dealium, Entis DEI vel in cura deifica ſeu Fideli obſeruandus eſt Terminus prædeſtinatus iuxta voluntatem Diuinam.

VI. DE VNICA ET SVMMA antiquiſſimorum Philoſophorum Medicina.

Hæc Philoſophia occulta Minerua & hæc margarita vnica pretioſiſſima omnem æſtimationem excedit.

PORRO, quod ad ſummam illam ac vniuerſalem Medicinam attinet Philoſophicam, vt auctarij vice etiam hoc addam, non legitur à Diuina Munificentiâ maius emanaſſe Donum Sapientiæ: Nec Anima Rationali exceptâ, quâ poſt Deum in Cælo & Terra nil admirabilius penſiculari poteſt, ſublimius, nobilius ac præſtantius ſub Cælo datum hominibus, quam hoc ſecretiſſimum ſecretorum Arcanorum Arcanum,

num, in quo cùm ad Planetas inferioris Astronomiæ, quorum imperfectiones & sordes fortissima sua impressione penetrando euanescere facit (omnem enim Sulphureitatem extraneam & immundam Terrestreitatem à metallicis & Humanis corporibus segregat) tum etiam ad sanitatem laborantem & deperditam Humani corporis, igneo suo vigore restituendam ac conseruandam, mira imo omnia fiant, vt nunc præter infinita alia vsum taceam Magicum & super cœlestem postquam finita Radiorum Solis & Lunæ Influentia Gonetica & quarta supra suam natiuam Terram reuolutione, omni creata potestate Influentiali tam in Elementali mundo, quàm Cœlesti aut supercœlesti absolutissimè dotatum est: Mirabilium omnium mirabilissimum; siquidem Deus in suis operibus Mirabilis, etiam sua Dona Mirabilia, in Mirabilibus hominibus occultare consueuit. Omnis Antiquitas, omnis etiam omnium Gentium & Linguarum in doctrinæ huius traditione Veritas, consensus doctissimorum omnium illorum, qui in omni sæculo summa cum admiratione multorum & laude vixerunt, hoc ita se habere testatur: Hoc insuper præter ocularem multorum sæculi nostri inspectationem ac certificationem ex scriptis illorum, tot Hieroglyphicis, Magicis & Mathematicis Velamentis,

Vide Monadem Ioannis Dee Londinensis, & Rogeriū Bacchonē.

tanta & tam certa Philoſophicæ Veritatis ſerie contextis ſtatuere haud difficile eſt. Quis igitur non admiretur & amplectatur tantum DEI ſummi Donum, pretium ſtudij, operæ & virtutis immortale, quod depulſo ſenio reiuueneſcentiam, perpetuam ſanitatem ac ſine proximi detrimento victum & amictum honeſtũ non per vſuram & fraudem, nec falſis mercemoniis, nec per oppreſſionem pauperum (vt iam diuites mundi ditantur) ſed per induſtriam operis & manuum laborem, Piis à Natura & Inſtitutione dignificatis pollicetur Philoſophis? Abſit itaque vt Priſcorum exemplo neglecto, talia DEI magnifacienda Magnalia, & ſtupendas Naturæ vires offuſcare, aut negare velim (qui enim ſpernit ſcientiam, ſpernit illum iuxta hanc artem veriſſimam Deus glorioſus & ſublimis) aut quod peius, ſicuti plurimi faciunt, tanquam otioſorum hominum ſpeculationes, aut inania inſanæ delirantiſq́; mentis ſomnia ac commenta calumniari, qui tamen apud ſapientes ſaltem iudicij ſui imbecillitatem produnt, & inſcitiæ ſuæ teſtes publicos aduocant: Calumniantes ergo & ignorantes, quos & Fatuos Philoſophi vocant, ab hiſce tam diuinis Epulis arcendi vt & delirantes ſuis Phantaſticis ſomniis penitus relinquendi. Nonnulli hîc arrigent aures, num proprio ingenio fretus auſim

etiam

etiam de huius quoque præparatione hoc loco gloriari, aut ostentationis ergo (vt Theatrici Philopluti & Philochremati Philosophistæ faciunt) absolutam huius artis cognitionem ambitiose mihi arrogare. Verùm cùm paulo ante lectori beneuolo promiserim, me experta saltem traditurum, nollem hoc loco (quod viri prudentis non est, sed impostorum proprium) de huius rei explorata certitudine vulgo sceleratissimè ementiri. Sacra namq; ac Diuina hæc non Sophistarum, sed philosophorum Ars atque Scientia, malè & perperam ab ignaris falsi damnata (siquidem inter omnes artes tam Liberales quã Mechanicas nulla tot impostoribus scateat vt hæc) merito ob admiranda quæ complectitur arcana veneranda est, & omnibus aliis scientiis terrenis anteferenda, à veris medicis, qui spiritu Diuinæ Sapientiæ illustrati honesto victu & amictu contenti & instructi (impossibile enim est indigentem aut non liberum Philosophari) Deum ad Salomonis exemplum non pro opibus largiendis, sed pro sapientia impetranda (vt aperiatur illis Diuinæ cognitionis armarium) veneratione religiosa precantur: & qui felicitatem suam Cœlo & DEI omnium bonorum largitoris saltem amore metiuntur: quos insuper amor secretorum & Naturæ iuxta Diuinam gratiam promouet & stimulat ad perscrutan-

Cotis vice fungẽs accipe me hic volo veluti Indicẽ, qui præ foribus stans aliis (quibus prodesse magis quàm mihi ipsi valeam) iter quod ingrediendum sit ostendit.

dum: & qui desiderio scientiæ consequendæ, absque vana spe lucri aut inanis gloriæ affectatione, nullum subire manuum laborem, honestum, diuturnum & possibilem in DEI Timore recusant: & tantis deniq; donis absq; malignitatis intentione neglecto aridæ sitis humanæ fonte, humillime cum metu & tremore vti ad Finē Magistro Naturæ debitū, Laudem scilicet & Honorē DEI, & suam proximiq; egeni vtilitatē constanti Taciturnitate, sine superbia omnium hominū inuidiam irritante, cupiunt: His inquã de auratæ doctrinæ Filiis (quorum aurū est Omnipotens Deus) maximum illud & omnibus diuitiis anteponendum Bonum, propter hominum sanitatem meritò & iure inuestigandum est, relictâ prouinciâ, metallica illis, qui fame impiâ, & sitibundo insaturabiliq; ditescendi desiderio, æqui & iniqui neglecto discrimine, dies noctesq; horrende & corporis & animæ suæ periculo diuexantur. Nullius enim Rei auarum esse oportet Philosophum, præterquam Sapientiæ, quæ est circa Res Diuinas: Ideò Verus Philosophus nunquam diuitias quæsiuit, nec appetiit, sed potius in Naturæ mysteriis delectatus est, siquidem adeptus, non vnius Regni tantum, sed totius ferè mundi valorem in crumenâ sua circumferre, & in Deo & cum Deo legitimè ceu totius mundi Dominus omnia possidere possit,

Sapientia cor in Constātia est.

Qui enim Thesaurū publice portāt, & vtuntur, illi deprædati cupiunt. Hiob. 22. sect. 25.

totiq;

totiq; Creaturæ in Dei Timore & seruitio imperare. At donum istud, neq; per iram, nec per vim intentatam, sed per Altissimi inspirationem vel immediatã, vel per Expertã præceptoris sapientis in hac arte demonstrationẽ acquiritur ocularem. Hoc ita se habere extra omnem controuersiã, nemo non fatetur rectè Philosophantium. Sed quotusquisq; est, qui dum certo subactoq; iudicio, mediisq; debitis cognitionem hanc ipsam quærit, Astra ita habeat benigna, vt per Cœlorum vestibulum & portam ad Apollinis sacraria intrare possit, & alienâ operâ montem Chymiæ ascendere? [a] *Quis enim alteri manum porrigere auderet, nisi Timore DEI, Sanctimoniâ vitæ, Fide intemerata ac Harpocraticâ iam dudum multis factis periculis eum cognouerit conspicuum? Qui desiderat hanc artem, mancipium aliorum arbitrij & pecuniæ non existat, & solus sit,*

Præbet amicorum nil nisi copia damnum.

Siquidem ipsa etiam socij morosa inhabilitas, arrogans loquacitas, pertinax incredulitas, inuidia & detestanda infidelitas, Epicuræa tandem indignitas in omni operatione effectum impedit, atque disturbat. Veneranda Antiquitas vno ore fatetur, à primo homine vsq; ad vltimũ neminem potuisse secretũ istius artis Diuinũ adinuenire suo ingenio Naturali, se-

[a] Sed vbi reperitur Aegyptius ille aies, & laudabimus eiusmodi Phœnicẽ. Vide Paracels. in frag. medicis ad Tomũ quartum referendis fol. 311.

Non datur alicui aditus nisi per reuelationem Diuinam, aut per vocem viuẽtis seu ostensibilẽ doctrinã.

Nulla est rerũ perfectio absq; Diuinitatis auxilio & eius demonstratione.

cundum Rationem Naturalem solam, nec secundum Experientiam, cùm ipsum supra Rationem existat, vt quid Diuinum & occultum, attestantibus hoc ipsum perpetuis & molestis laboribus illorum præsertim qui hanc Scientiam assidua lectione & collatione autorum addiscere insudarunt: Sed Deum gloriosum, gratiarum largitorem optimum suis fidelibus sapientibus, & ipsum timentibus ac honorantibus id aperuisse & propalasse, vt suam omnipotentem bonitatem intelligant, recolant & ament, eumq; in suis mirabilibus glorificando omnibusq; viribus, ei sine aliqua sorditie, vitio aut peccato in Sanctitate & Iustitia requisita inseruiendo videant, quantum ipse fecit pro hominibus bonæ voluntatis: Et sic finaliter qui misericordia Infinitus est, gratiis infinitis, feruentissimo Pietatis & Gratitudinis amore accensi, dignum inueniant, cuius sanctissimum & tremendum nomen sit benedictum in sæcula.

Sir. c. 38.

His collecta mente perpensis, nemini videatur mirum, si inter tot millia quærentium (postposito præpostero ordine Regni DEI & Lapidis Cœlestis studio præcipuo) ne vni Naturæ fores ablato retrò portam Diuino obice reserentur, Voluntate proculdubio Omnipotentis DEI resistente, qui hominum scrutatur Corda & Renes, suaq; munera & dat & subtrahit cui vult.

Hæc vnica & vera via ad omnia secreta est, vt secundum Saluatoris præceptum ad Deum omnis Boni autorē recurramus.

Opus

Opus enim hoc non in Posse volentis, sed in Velle miserentis DEI consistit, qui nouit non expedire omnibus ad salutem, habere cum Sanitate Honores & Diuitias. Et quamuis alicui Horti Philosophici clauis forte contingat (sicuti scio quibusdam euenisse) attamen propter pessulatam Ianuam, Gratiæ videlicet & Benedictionis Diuinæ denegationem & resistentiam, nunquam potuerunt aperire, multo minus intrare, & desideratos Hermeticæ Arboris decerpere fructus, mysteriique huius suauissimis potiri nucleis. Sic nostro sæculo impostores quidam Verissimum Fermentum Philosophicum (ab aliis tamen præparatum) illicitis mediis per fas & nefas acquisitum, propter principij ignorationem vlterius multiplicare non potuerunt, siquidem sanctissima hæc scientia tales imperitos Thrasones nunquam in sua penetralia intromittit. Hoc est illud opus, sub Virginis Philosophicæ vestimento reconditum, quod nec frater fratrem docere voluit (Ideo vanus conatus Adeptum Philosophum promeritis beneficiis, beneuolentiâ, seu quocunque excogitando officiorum genere ad communicationem velle incitare) Hoc est illud in Mentis Memoriæque Thesauris secretissimis repositum & sepultum Secretum, super quo tura ferunt occultiores sagaci ingenij subtilitate genuini Philo-

m

Deus non vult omnibus scientium manifestare, propter euitationẽ scandalorum.

sophi (qui maledictionem DEI Sophorumque posteris relictam execrationem veriti, de industria sunt scabri & salebrosi, ne quibuslibet abstrusiores suos sensus proderent, & nobilissimã in huius Scientiæ gemmã porcis & suibus proijcerent) quod non indicarent in aliquo libro: neque aliquis eorum in sinu cordis hanc cognitionem seruantium patefecit illam, nisi intellectum habentibus allegoricè: Ea siquidem facultas Philosophis concessa, vt quia Rerum Domini facti sunt, etiam Nomina ad arbitrium dispensare possint, & suos partus pro libitu vestire: Licet egregiè & summa cum ingenuitate Veri Philosophi sese mutuo vnum eundemque molientes: colentes agrum, perceperunt semper, sicuti in præceptis illorum, tanquam in speculo, sagacis ingenij viris, à Deo ad eiusmodi mysteria electis, dignis & in arte iuratis innotuit satis: attribuerunt autem illud Deo glorioso, vt pro suo beneplacito inspiraret cui vellet, & prohiberet à quo vellet: affirmantes nihilominus sancte, neminem ad optatum finem (posthabitis omnibus particularibus virtute tingendi naturaliter prorsus destitutis, nisi è primo fonte progrediantur) posse peruenire, antequam per circularem Elementorum rotam Artis & Naturæ beneficio ad Hexagoni formam Solis Pinguedo seu Sanguis & lunariæ Ros in vnum coniun-

Hoc non creditur, sed tentatum cum laboris, tædij & dãni lucro circa finẽ acta probantẽ certificatur.

In hoc se totius negotij cardo vertit, vt Aurum Sale Naturæ Animatum præcipuũ

coniungantur corpus, quod nisi Deus Altissimus voluerit, nunquam fiet, qui vnus singulare hoc Spiritus Sancti donum, & impretiabile pretium, & cui & quando visum est ex speciali misericordia benigne impertitur. Et cui non vult aliquid de suis Thesauris largiri, is technis quibuscunq; adhibitis, inuito Deo nihil abstulerit vnquam: Spiritus enim ex gratia procedit, qui quos vult inspirat. Cùm igitur omnis conatus mortalium sit irritus, quem Deus non promouerit (nisi quis indubitatissimæ huius Veritatis iactura, velit negare Deum esse vniuersi moderatorem, & Creatoris sui contradicendi voluntati, se temerario, giganteo sacrilego opponere ausu, Numinisq; indignationem manifesto incurrere periculo) mirari satis non possum quod nostro sæculo, multi magni inutiliter tēpus & pecuniā consumentes viri, cum mundo decipi cupienti sibi ab aureis circumforaneorum, & contra conscientiam vitiosorum & mendacissimorum impostorum pollicitationibus patiantur imponi, non reputantes secum, sine artibus liberalibus & præclaris (quibus illi Philosophistæ Impostores qui de Fontibus Naturæ ne guttulam gustauerunt, prorsus destituuntur) nullam mysteriorum perfectam vnquam perceptionē esse acquirendam: Suis Phantasticis &

fiat subiectum medicina Philosophorum metallica. Lege 1. Geneseos sect. 27. & 28. Tabulam Hermetis. Morienem Alanum Rodargirū Monadem Treuisanum Lullium. Leuit. cap. 26. sect. 20 Magni viri committunt magnos errores. Ps. 25. sect. 14. Sir. 43. sect. 37. Prou. 3. sect. 32. Sap. 1. sect. 4.

Phreneticis inuentionibus, Gymnosophistæ illi, credulorum hominum aures ditant, pecunia inanes vt reddant loculos, pollicentur magna & mentiuntur omnia, & nihil præstant credentibus incautis aliud, quàm terq́ quatérque deceptos semper nouis præstigiis, dolis & fraudibus subtilissimis denuo fallere: à quorum consortio non aliter est fugiendum, quàm à sæuissimis inferni cruciatibus. Et quod potissimum Sapientiam Domini, cuius mysterium saltem apud Timentes eum, in eiusmodi animas malignas & indignas non ingredi, quæ totum vitæ decursum in Vanitatum & Fraudium inquisitionibus transegere, & vniuersum ferè mundũ frustratoriis suis Dealbationum, Rubefactionum, Incrustationumq́ operibus, dedita opera malitiosè deceperunt. Atque ita illis Pandoræ fabulam ludentibus, nihil aliud tandem contingit, quàm quod euenturum ipsis Alphidius prædixerat, vt consumpto per circulationem cerebro, pro Tinctura colorem, pro Lapide Hermetico saxum vel vitrum, & pro Thesauro carbones ac cineres reperirent: Et quis non admiretur efficacem hanc Impostorum vim transmutatoriam, quæ sapientes in stultos, robustos in infirmos, diuites in pauperes, & pauperes obæratos in desperatos ac fugitiuos tandem transplantat mendicos? Quemadmodum autem Philosopho-

Hæc in lucro perfecto opere sophistico, quia taliũ fumiuendulorum finis est Puluis & Cinis.

Pietas est clauis ad omniũ Arcanorũ notitiã per necessaria. Vide Rodargiri

rum

rum Inuidia, erga Artis & Scientiæ filios, non ſuæ ſed DEI gloriæ ſtudioſos, & qui vitam ad DEI leudem ac honorem, proximi commodum, animæq; ſuæ ſalutem duxerunt, non extenditur: ſic Adeptus ſeu conſummatus Philoſophus, Arcanorum DEI cuſtos, operiſq; dignificationē imitatus, poſtquam Hermetis pluſquam viginti annorum labores Nutu Dei feliciter exegit, metuens crimen Diuinæ Majeſtatis læſæ, centies atrociſſimam mortem, omniaque ſupplicia ſubire formidabit minus, quàm maximum & locupletiſſimum hunc Theſaurum Terrenum, Beneficium DEI Perfectum deſcendens à Patre Luminum (non aliter ac Regnum aliquod ſocietatis impatiens) à Rege Regum, ac Domino Dominantium, omniſque iniuſti vindice tremendo & horrendo, ſibi ſoli cuſtodiendum concreditum, per iram aut vim qualemcunque intentatam, impiis, Filiorum Artis & Scientiæ inimicis aut indignis cum totius mundi pernicie abutendum in ſempiternæ maledictionis iudicium, vllo modo publicare, quia ſcit certiſſimè à Sancta Trinitate & Christo cunctorum viuorum & mortuorum iuſto ac ſeuero Iudice ſe grauiſſimè puniendum, cum animæ ſuæ damnatione æternaque ſalutis iactura, niſi villicationis & Talenti concrediti rationem ſufficientem reddere poſſit, ad formidandum, ante quod om-

BRITTO-SARMATI Carmen in Zodiaco Piſcium, contra ſacrilegos milites in ſacrarium Philoſophiæ proterue & minaciter irruentes.

Nulli hominū carnali reuelare expedit: quia maledictus eris per tanti ſecreti manifeſtationem.

Lullius: Qui publicat Artem mala morietur morte, quia à Deo ſolo donandum & reuelādum ſecretū eſt, qui Naturam creauit & non ab al-

nes stabimus, & expauescendum Tribunal illius Maximi & Aeterni iudicis (cuius Terribilis & Ineffabilis Majestas iure omnibus mortalibus metuenda) qui tempore magni Iudicij meritorum facturus examen, nullius malefactoris opus iustificabit, & nullum benefactorem præmiis priuabit: Quando videlicet in die Terroris axes polorum inhibebit, & motus Elementorum cessabunt, tunc omnia corruent, ac calor Centri, cum calore Solis coniunctus omnem corruptionem Elementorum conflagrabit, vbi omne malum & impurum instar plumbi proicietur cum damnatis in Abyssum, ibi omnia sulphure inextinguibili instar vitri inconsumptibilis liquidi indesinenter ardentis in æternum sine consumptione torquebuntur: Et omne quod est de virtutibus & pura Veritate ac Natura Elementorum Ignem Cœli non extimescentium, instar essentiæ puræ, claræ, incorruptibilis, & fixæ in Terra serena resplendente Crystallina remanebit, & cum saluatis felicibus (instar Aquilæ vel Fumi ab igne excitati sursum sublatus) in æternum requiescet: Quando enim Deus voluntate sua omnia innouando mutabit, ac Crystallina reddet, tunc motus Supernæ Naturæ morabitur in illis sine corruptione, Rom. 8. sect. 19. vsq. ad 23. Lege Isacum Holandum in opere minerali. Vtinam magnates nostri temporis

auro

tero: Ipse enim cui vult & quibus interest reuelari, illis reuelabit, & non aliis, quia est Donum DEI & nullius mortalis Hominis. Hiob 34. sect. 11. Prouerb. 24 sect. 12. Apoc. 2. sect. 23. itē c. 22. sect. 12. Esa. 3. sect. 10. 11. Ierem. 17. sect. 10. Item c. 32. sect. 19. Ezech. 33. sect. 20.

Consummatio sæculi per Ignem. Apoc. 20. sect. 10.

Mare vitreum Igni permixtum.

auro & argento è ſubditorum ſuorum reditibus ſufficienter ditati, partem aliquam ſumptuum in piè & conſcientiosè doctos rerumq; Chymicarum expertos viros erogarent, ac è Tribus illis Naturæ Familiis, Animalium, Vegetabilium & Mineralium, vnicuiq; idoneo & expetenti vnam ſaltem indagandam diſtribuerent, vt ex iiſdem, in quibus vniuerſa Medicina fundata eſt, Ignis ſeparatione in ſua Tria Prima ſelectiſſima eruerent myſteria medica. Conclaue Philoſophicum cuiuſdam Principis tali Theſauro pretioſiſſimo & ſaluberrimo refertum, etiam cum Pactoli diuitiis contenderet, ſiquidem inſtar Magnetis ſpectantium oculos ad patefactam occultæ Naturæ opulentiam contemplandam prouocaret & paſceret: E cuius iucundæ & inſatiabilis pulchritudinis intuitu, quæ obſecro & oculorum recreatio, & admirabilis animi ad ipſum Creatorem eleuatio? Hîc videre ſelectiſſimam Vegetabilium copiam Anatomia Harmonica corporis noſtri correſpondentem membris, veſtimentis detractis mira & gratiſſima varietate in ſua Tria manifeſtatam: & viſibilem factam: illic Animalium: iſthic Mineralium & Metallorum: DIANAM videlicet TRIVNAM nudam, tot varietatis coloribus & Forma in vnaquaq; claſſe ſemper Triplici MERCVRIALI

Proprietas Ignis eſt impuritatem Elementorum ſeparare.

Pulchritudo omnis ſiue corporea ſiue incorporea nihil aliud eſt quàm Diuini vultus atque Luminis ſplẽdor rebus creatis inſitus, per formoſa corpora relucens ac refulgens, & amantes omnes inſtar DEI imaginis ſtupeſcere compellẽs. Quantum enim Res in ſe habet Luminis, tantum etiã habet Numinis.

Limpidissima, SVLPHVREA seu Oleosa Coloratissima, & SALINA candidissima resplendentem, quæ se alioquin ab inquinato mortalium intuitu vestire solet, & hominum cœtus in hac mundana scena, non nisi tecta ingredi cupit: Opus certè magno Rege & Principe dignum: FRANCISCI Primi Galliarum Regis; Philosophorum & literatorum virorum maximi Fautoris, laudabile vnum è Tribus, sed morte præuentum propositum. Et hoc Talento (reseruato sibi ad suos vsus fonte solo, riuulos verò superfluos deriuando foràs) Deo in proximo egeno & suis membris benefacere, an non Humanitatis & Liberalitatis opus, ac Eleemosynarij in hoc magno Hospitali Pietatis officium omni laude ac sempiterna memoria dignissimum? Et hac via in Timore DEI & Amore proximi progredientibus, sine vllo dubio Luminum Pater (à quo solo tanquam efficiente Principali & Finali omnium Creaturarum & operationum causa, omne bonum Donum post vitæ emendationem petendo, quærendo, & pulsando impetrandum est) pium & laudabile propositum (Timentium enim eum facit voluntatẽ longè maioribus & fortè insperatis cumulatè coacervaret beneficiis: Hæc enim sola semita, non tãtum ad omnia Naturæ optata Arcana perueniendi est Regia, sed quod omniũ potissimum ad ipsum vniuersi

Ex DEI Lumine reuelãtur secreta & absondita patefiunt. Sine eo enim nihil boni & perfecti attingi potest.

Ps 145. sect. 19. Prou. 10. sect. 24.

vniuersi opificem, quo VNO omnis BONITATIS Diuinæ OCEANO Infinito per Regenerationem (alteritate per vnitatem absorpta) in Sabbatho Sabbathorum seu Iubilæo Aeterno cuius gratia creati sumus comprehenso, attigimus suffragante Diuina Clementia scopum & metam veram, cuius fruitione plenaria olim non aliter delectabimur, quàm ærumnosus exul & peregrinus (per varios vitæ casus, per saxa, per ignes, per sentes & vepres agitatus) legitimæ tandem patriæ restitutus: siquidem Dulcia non meruit, qui non gustauit amara: Sine Cruce & morte ad amissa bona reditus fieri nullo modo potest: nec Deus vult Hominem mortalem à se nunc peregrinantem ad immortalem beatitudinem & gloriam delicato peruenire itinere, sed per Ignem Tentationis & Tribulationis, cum tristi & amara morte, quia Coronatio & lachrymarum abstersio demum superatorum hostium victoriam subsequitur, digna enim est & maioribus prælijs Vita æterna.

Diuina fiducia neminem ad bene agendum destituit.

Qui nouit Vnum, nouit Omnia, qui discit Multa, discit Nihil.

Sir. c.34. sect. 12.13. 14.

Beatitudo consistit in apprehensione summi Boni.

Deus est immutabilis Quies, ad quam omnes Creaturæ omni conatu anhelant & gemunt.

Quamuis autem, vt ad supremam medicinam reuertar, aduersa fortuna me honestæ syncerissimæque Veritatis semper studiosissimum multoties ad supremi illius Philosophici sacrarij

Leuit. c.25. Tob. 12. sect. 13. Sir. 2. sect. 5. Prou. 17. sect. 3.

Sine Certamine & Pugna non peruenitur ad Patientiæ Victoriam & Coronam, per Angusta itur ad Augusta.

penetralia (non auri argentiq́ faciendi gratia, siquidem postposita habendi satagentiâ pauco contenti sat diuites sunt, sed ardore quodam medicinæ Veræ consequendæ & iusto admirandorum DEI operum desiderio) frustra licet aspirantem, & anhelantem non solum deduxerit, sed nescio quo meo sinistro & infelicissimo fato etiam factum fuerit, vt quo feruentiori conatu animi, secretissima illa studia sectatus fuerim auidius, eò obtrectante maleuolorum Inuidia & Fortunæ fructibus hactenus iactatus fuerim acerbius, æquitatis necessitas exigit, quandiu vlterius non datur, ipsa me tantæ Rei cogitatione sola & recordatione saltem consoler. Quid, cui quando, & quantum, nouit ipse Deus, cuius Nomen glorificetur, & in Aeternum sit benedictum: qui sæpe bonus auertit, poterant
Num.cap sect. 33. *quæ forte nocere: nec vitam illorum miseram*
Ps 78. sect. 31. *expetendam esse reor, quibus felicitas damno*
Ps.104. 105. *cessit & nocumentum inde susceperunt, vnde*
Tob.12. sect.7. *beneficium debebant reportare: & qui summa in fortuna, vbi iam felicitatem illis Fatorum indulgentia maiorem tribuere vix vllam potuisset, propter compedes iniectas fortunam desiderant: & quibus Deus quædam largitur ad pœnam iratus, quæ beneficij loco negare solet propitius. Attamen cum opera DEI sint annuncianda, & celebranda, & vt hoc*

monu-

monumento relicto constet olim, nostri quoque sæculi hominibus felicitatem suam posteris non inuidentibus Beneficentiam illam Diuinam non fuisse negatam, in Veritatis attestationem & subsidium, non possum hoc loco non meminisse singularis illius Diuinæ erga me Clementiæ, quod mihi non sine manifesto superum fauore ceu oculato testi, in peregrinationibus meis isthæc fortuna, compluribus expetentibus denegata, contigerit, vt illam intueri & gustare licuerit, apud Magnum aliquem, cui in æternum bene sIt, & Cumprimis egregium Helioc Antharum borEàLem, nunc in Christo quiescentem: cuiuSmodi l'ENtis DenIque confueVerunt latitare tempOrum currIcVlis. Vnde diu maximo Naturæ per artem miraculo cum stupore attonitus, inter varias & multiplices Inferioris Astronomiæ metamorphoses (via Antiquorum Humida nondum tamen intensè ad Basilisci oculum exaltata) in frigido factas, mihi hoc vnum prodigium, omnium mirabilium separans admirationem, cumprimis stupendum & spectatu dignissimum fuit, quod vnica illius Laticis exhibita gutta (in qua tanquam penuario omnium corporum Cælestium & Terrestrium dispersæ virtutes admirando artificio inuisibiliter coaceruatæ, imò in qua totus mundus Astralicè concentratus erat) ho-

Basiliscus Philosophicus instar Fulguris repentè & ex improuiso comburit quodcunque metallum imperfectum, & subitò aliam formam nouã producit. Meritò igitur Indagatio illius omnibus Veritatis studiosis deberet esse cõmendatissima.

minem deploratæ valetudinis & morti vicinũ sua Ignea, Astrali & Cælesti Natura inuisibili influendo Cordi radium Vitæ Naturalis, Vitæq; organa renouando, & defunctam Naturam (per accidentium ægritudinem causantium remotionem) reparando, vna nocte ad firmam & perfectam reuocarit incolumitatem: Corpora enim Humana subitò & quasi miraculosè à quibuscunque infirmitatibus desperatis (secundum Deum videlicet, nam multi morbi sunt innata pœna Diuina, quorum curatio in Natura non quærenda) Regalis hæc, & omnium aliarum medicinarum Imperatrix resurgere facit: siquidem totus hic nouus mundus regeneratus, paruum veterem corruptibilem mundum hoc est Hominem virtute Regenerationis suæ renouare, quicquid in Humano corpore læsum restaurare, superfluum consumere, defectum resarcire, & totum microcosmum in verum Temperamentum reducere, & in illo conseruare potis est, vsque ad præfinitum mortis Terminum, ob peccata mortalibus impositum.

Contra mortem nullus medicus, nisi Christus.

Eodem Spiritu mundi, eodem Calore Solis & Lunæ, quo humana corpora, ab infirmitatibus & accidentibus mundantur etiam metalla imperfecta & impura, absque nouo generationis & corruptionis motu, per solum alterationis modum, & accidentium, eorum ægritudinem

cau-

causantium remotionem (cum metalla non specie, sed accidentibus saltem differant) Veræ Sanitati, quæ est aureitas, restituuntur.

Vulgaribus nostris, emunctæ licet naris Atheniensibus, has Vulcanicas metamorphoses, & hanc DEI Virtutem Naturæ coniunctam nescientibus, ac medicinæ Ethnicæ admiratoribus, qui excusandæ inscitiæ suæ causa inepte satis Prudentum dicta pro fabulis & figmentis habent, non mirum, cum intellectus intelligentium, nullis præceptis aut traditionibus fatuorum hominum obfuscatus, vix apprehendere valeat, si hoc propter tantorum mysteriorum proclamatam incertitudinem videbitur vt ignorantibus & merito non notificandum secretum incredibile (quamuis vero verius sit) quia de Calore SOLIS & LVNÆ *in sua vita nil audiuerunt vnquam: multo minus quod Magiæ Mechanicæ beneficio Elementum* TERRÆ *supra aquam natare possit. Hoc scire vere Philosophicum est, medico Astrali cumprimis necessarium, quorum nullus ad vllam mirabilium effectuum operationem vel cognitionem pertingere, nec nisi huic Scientiæ adhæreat de sua arte certus esse potest, præsertim in desperatarum infirmitatum nostri corporis cura, quatuor videlicet omnium morborum monarchis, Epilepsia, Podagra, Hydrope, Lepra. Hæc quatuor*

Hæc dubitatio incredula, quia pauci reperiũtur, qui firma conscientia credũt artem esse veram, lucro potius quàm damno vt antea maioribus sic deinceps posteris omnibus cedet: Ea enim ratione prospicit Deus vere Philosophãtium securitati. Exod. 32. sect. 20. Hiob. 14. sect. 19.

ſumma morborum genera Paracelſus operibus demonſtrans ſe à Deo medicinam edoctum, cum Chriſti non Dæmonis adiutorio mirifica arte ſuſtulit, non obuiis & tritis noſtris Medicinis purgantibus, ſed pauciſſimis conceſſis Reſtaurantibus ſeu regenerantibus, quibus Natura renouata poſtea omnia noxia ſua ſponte expellit, ſicuti Epitaphium ipſius, Salisburgi, poſteritati veraciter, ſatis ſuperq́; teſtatur. Omnes infirmitates prouenientes ex humorum corruptione quãtumcunq; graues & deſperatæ curæ hac medicina vniuerſali (inſtar dolabri dedolantis omnis generis ligna) ſanantur, niſi infirmus fuerit in vltimo Termino ſibi à ſupremo Ente conſtituto: vel morbus præter Naturam à Deo pœnæ loco, & afflictionis ſingularis, immiſſus. Nemo autem hoc peculiare ac cœleſte Donum, vt ſupra dictum, vſurpare poteſt, niſi is, cui Deus ipſe contulerit, qui ſolus & obſcuritatem horum myſteriorum illuminat & claritatem offuſcat, vt neq; planiſſima quis intelligat, niſi ab ipſo illuminatus fuerit, neq; obſcuriſſima quæq; non conſequatur, ſi ab ipſo illuſtrata fuerint: Tanta enim facultas à ſummi creatoris affluenti & peculiari Gratiâ, venit. Ideo Lullius diuinus ille & perfectiſſimus Philoſophus, meritò concludit, oportere inter Artiſtam & Deum cauſam primam, abſq; contrarietate concordantiam eſſe, vt primus

Non eſt Chriſtianum Diabolo maiorem poſſibilitate & vim aſcribere velle, quam Infinitæ Diuinæ Sapientiæ & Omnipotẽtiæ. Verorum medicorũ præcipuũ Fundamẽtum & Scopus, quia non prima ſed ſecunda natiuitas conducit.

mus motor, tanquam Forma principalis moueat Intelligentiam id est Artistæ Animam, ad veram Intelligentiam, vt patefiat sibi id, quod est occultum in magisterio huius artis. Benedictus erit ille, cui Dominus Deus inspirare volet Dona gratiæ suæ: Nam Dominus est Cæli, qui scit Cor illius in quibus Forma & modo vellet vti. Videmus nihilominus peccari interdum non solum ingratitudine erga Deum, verum etiam miris & Adepto Philosopho indignis erga immeritum proximum technis: quibus olim aliquot clarissimi viri & nostro sæculo duo diuersarum nationum manifestati Philosophi, dona Dei contra horrendissima Philosophorum Anathemata abutentes, sibi postea (siquidem quilibet secundum dexteritatem suam à spiritu sydereo causatam ac excitatam suæ fortunæ faber est) cum perenni Nominis sui dedecore, iuxta immeritam Verissimæ Artis Philosophicæ proclamationem, dolendum & commiserandum attraxerunt exitium, DEI iusti Vindicis Ira (tam ob arrogantem superbiam, loquacitatem pœna & pœnitentia concomitantibus prouocantem, quam ob imposturarum fraudes ad primi silentij Harpocratici, securitatis suæ gratia vicissim tegendam commissas) miserè consumpti & refrænati.

Origo magisterij Philosophici.

Secus faciunt plurimi qui de patefactione quæuis imaginaria saltem apud alios gloriãtur, & ita sua credulitate ac persuasione

Antiquiores illi peritioresq; felici sydere

se impediunt, quo minus discendo vlterius proficere possint.

Deus primo sæculo se per Lumen Naturæ manifestauit.

nati Philosophi, Hermetis scientiæ inuentoris filij, apud quos nil Veritate antiquius, nil turpius Falsitate atque deceptione, & quibus semper sine teste multitudinis imperitæ tutius operæpretium fuit in Receptu esse, *quàm* Fronte *videri aut haberi: quique sui memoriam nulla labe contaminatam ad posteros transmittere conati sunt, non vt multi nimium creduli opinantur, quod imaginationibus suis friuolis decepti, alios vicissim voluerint decipere, quod non cadit in virum probum: Hi inquam Naturæ non publici sed occulti Secretarij, in Naturali Lumine in ipsis vigente, pro viribus sibi diuinitus concessis Rationem ducem optimum secuti, omnes summa, tum animi, tum corporis, intentione ad Virtutis vnum eundémque potius tendentes scopum, nil maioris esse gloriæ sunt arbitrati, quàm prudenter & Quieto Silentio iuxta DEI Timorem & Amorem proximi* Mente *rectè* Sana *in* Corpore Sano *tranquillè gaudere posse: Hæc est Philosophia Adepta, quā Paracelsus in Tinctura Physicorum explicat Vitam diuturnam & sanam absque omni infirmitate, vsque ad mortem Naturalem, eiusque vitæ longæ honestam sustentationem in hac scilicet miseriarum valle, vt scilicet DEO absque indigentia & proximi detrimento inseruire possimus: Hanc quidem felicitatem, multa licet sint*

sint animi & diuturna quadam auiditate venati plurimi: eandem tamen nec alio in medio, nec artibus vllis se adepturos vnquam, nisi per admirandam abstrusissimamq; complexionem quandam omnium totius Creaturæ in vnica quadam massa confluentium & concurrentium virtutum (Viâ saltem Regiâ illa ac Ratione Philosophica præstandam) existimarunt: Omnibus his virtutibus spiritualibus, actiuisque qualitatibus, magno ingenij Artisque beneficio instar mundi minoris in vnam Massam (quam Lapidem seu Puluerem suum vocare consueuere) coaceruatis & concentratis (vnita siquidem vis fortior dispersa) præter MENTIS *suauissimam quandam & mirabilem illustrationem (est enim Lux Naturæ in Tenebris mundi coruscans) omnium item rerum Naturalium & Cælestium secretorum scientiã, operationemq; perfectam, imo iuxta omnium Rerum affluentem Abundantiam, Sanitatis beneficiũ legitimo huius summi & admirandi Magisterij vsu ad miraculum vsq; consecuti sunt: Cuius in suis monumentis scriptis nostri prædecessores Philosophi, in schola Hermetis enutriti, licet in reticendo artis secreto, constanti Taciturnitate planè elingues (scientes videlicet quibus periculis artium arduarum Indagatores & Secretarij Naturæ publici sint obnoxij, vt sem-*

Artis industria Naturæ defecti⁹ vt suppleatur necesse est, cum Natura ad sui perfectionem semper tẽdat, laboret & anhele., ipsa sua indole. Prov. 3. sect. 16.

Sub Anathematis pœna, non sunt ausi loqui nisi in pictura verborum Ænigmaticorum, quia non habebant licentiam à magistro Naturæ, ne sibi ipsis periculum accerserẽt aliisque malefici ansam praberẽt,

Prov. 10. sect. 10. per de salute vel quiete desperabundi, peruagari cogantur) hanc tamen Rationem tradere solent: quod summa illa Medicina per artificium Natura sagaci Scientiæ Magistra cooperante, vt iam dictum, præparata, sit Vita & Lux illuminans & viuificans Balsamum nostrum, hoc est vitæ spiritum seu vaporem cœlestem non visibilem: sit Vita nostræ Essentia: Quinta Essentia ex 4. Elementis cōposita, in qua sunt actualiter omnia Elementa, cum omnibus suis actibus, cum concordantia maxima, æquatione vera, secundum omnem Naturæ possibilitatem æquata, & Catena aurea ligata, absque aliqua contrarietate: sed omnia aggregata in tam subtili Materia & Forma tam subtili, & tam simplicitati propinqua respectiuo modo, sicuti in Fulgure & in Basilisci oculo, vt per Experientiam patet, in curatione morborum & metallorum metamorphosi: Hæc res ita se habet respectu quatuor qualitatum corporis, sicut se habet Cœlum incorruptibile respectu 4. Elementorum. Hanc Quintam Essentiam vitæ radicem creauit Altissimus in Natura, ad conseruationem quatuor qualitatum corporis Humani, sicuti Cœlum ad conseruationem vniuersi. Est Ignis cœlestis non vrens, anima & vita Creaturarū omniū. subiectum in quo præter Elementorū vires & operationes, omnes Firmamenti,

Excitat motum in corporib⁹, & viuificat Elementa, viuificantur autem Elementa cum in actum suū excitātur: nam Vita Naturalis nil aliud est, quam actus Elementorū.

Vita Rerum Naturalium est Lucis Idaalis vnio, cum Cœlo Terraque pariter Idaalibus.

etiam

etiam cœlestes virtutes tam stellarum Fixarum, quàm Planetarum, inuisibili modo infunduntur & imprimuntur, siquidem omnium corporum cœlestium Influxus, qui sublunaribus vnicuiq; particulatim communicantur, hi in hoc vno concentrantur: Theatrum secretorum Luminis Naturæ totius: Speculum mysteriorum DEI, *& Miraculum vniuersæ Naturæ: Totius mundi machinæ Quinta Essentia, & totus mundus Regeneratus; in quo totius Naturæ Thesaurus iacet: Subiectum & Instrumentum omnium Virtutum Naturalium & Transnaturalium: Filius* SOLIS & LVNÆ, *qui suo ascensu in Cœlum & descensu in Terram omnes vires superiorum & inferiorum adeptus est: Habitaculum omnium Formarum metallicarum, mineralium & Vegetabilium, à* DEO *sub* LVNÆ *globo creatarum: Imo quod sit vere spiritus vitæ penetrans omnes alios spiritus, cum spiritu corporis nostri planè vnus & idem: Vinculum inter Corpus & Animam, quo delectatur illud supercœleste, retineturq; ne fugiat à corporeo carcere; vt enim pax fiat inter istos inimicos Animam & corpus, Balsamo vitæ medio opus est ab Externis petito, quo internum instauretur ad retinendum vel sustentandum*

Hac ex arte omnium penè rerum notitia, & hoc in Lapide vniuersa rerũ natura elucet.

Tinctura est Qu. Essentia de microcosmo ad primum perfectissimũ esse & vnarium numerum Cabalisticum quã proximè accedit.

P. vocat Balsamũ perfectum, perpetuũ, Catholicon Physicorũ: Defensiuum senectutis, medicamentum vniuersale, quod instar ignis inuisibilis omnes morbos consumit. Hanc Q. Essentiam Animarũ mediam Naturam, Veteres illi Rerum consultissimi vocauerunt,

Ignem Vitæ longæ, sine quo fomite recedit à corpore non secus atq; à lychno flamma, deficiente oleo: Materia simplicissima generata à Domino Opt. Max. ex spiritu Mundi, ad restaurationem & conseruationem Humanæ Naturæ, cunctis nostri temporis medicis prorsus incognita: Non enim in Scholis illorum prouenit, qui Templum Apollinis non per debitum ostium, sed per Tectum deuium irruentes, sedem illius occuparunt, veluti Scribæ olim & Pharisæi sedem Moysis: Et dum scientiarum claues in captiuitate iniqua detinent; suis placitis nihil efficiunt aliud quàm vt sinistrè docentes, ipsi non ingrediantur Naturæ Academiam, & alios rectè discendo ingredi cupientes, suis dehortationibus perniciosis in laudabili remorentur cursu, ita vt nunquam ad Veritatis cognitionem perueniant, & vbinam ea lateat, nescire cogantur: Quia verò omnium morborum corporalium origo vera secundum saniores medicos est Naturalis proportionis Primorum Trium enormitas (seu vt cum medicorum vulgo loquar Immoderatio & intemperies quatuor Elementorum seu Humorum) ex quibus corpus Humanum compositum ægrotat & bene habet: hæc autem supra dicta medicina, quæ in se ipsa est Creationis nostræ materia, sit congenea & vniformis substantia, in æqualitate consistens, Anima subtilissima,

tilissima, secreta à fæcibus & veluti simplex Elementorum substantia, Quintum esse seu Virtus Quinta de puriori essentia quatuor Elementorum resultans, purificata, incorruptibilis, comparatur cœlo, nec admittit ullum malignū spiritum, sed fugiunt ab illa: Et quia Temperatæ corruptioni seu putrefactioni minimum obnoxia est, ideò quantum per Naturam possibile est omnem corruptibilitatem accidentalem, è qua infirmitas prouenire potest, expellit, ac per omnia membra interiorem instaurat vigorem, morbosq́; Trium Principiorum exaltatione factos, reconciliatione iterum curat: Sanitas Hominis in concordantia & unione Trium substantiarum Primarum consistit: ubi verò exaltantur & per Astra incenduntur, sequuntur bella intestina: Et quia Tres Primæ substantiæ morborum volatiles sunt, Ignis Essentiæ morbum consumentis, & purum ab impuro separantis cedunt. Insuper illa Virtus Quinta corporis Humani Elementa seu Humores in pace & fœdere Harmonico colligat, & inæquales æquando ad verum Temperamentum reducit, caloremq́; insitum ac humidum substantificum corrobo-rat, Vitæ oleum & igniculum cœlesti suo vigore in æqualitate conseruat (quamdiu enim Radi-

Quando elementa purificata reducuntur ad purum & æqualitatem similitatem, tunc habetur Medicina prolongans vitā, quia sic Elementa sunt æqualia: nā inæqualitas & dominium unius in alterum generat morbos.

Sanitas consistit in Temperato corpore.

Nemini videatur mirum, quod ad Solis cœlestis Lutum desiccātis & Ceram liquefacientis exemplum, actus solus unius Rei, non quoad se, sed secundum Recipientis Naturam variè diuersificatur.

calis Humor, Balsamus Vitalis, & Vitæ nostræ Nectar pretiosissimum, siquidē confortatiua vis corporis Humani & Animalium ex spiritu Vitæ procedit, manet in sua quantitate, non sentitur morbus) ægrumq́; sanitati ac temperiei restituit, Naturam suam suo in esse retinet, & Nectar Vitæ nostræ in bono & laudabili conseruat Temperamento, sicq́; ad mortem vsq; Naturalem (id est, ad eum vitæ Terminum, quem Omnipotens Deus Homini propter inobedientiam tam primi parentis, quam cuiusq; propriam instituit) morbo tutum atq; integrum cum Iuuentutis nitore & tempore consistendi (quæ est ætas Pulchritudinis & Fortitudinis Humanæ) conseruabit prædispositum Hominem, qui illa prudenter & conuenienter cum pia Nominis Diuini inuocatione vsus fuerit, modò corporis constitutio & complexio eius supra modum non sit læsa. In hac ergo Qu. Essentia & Spirituali Medicina, quæ est, de Natura & Calore Cæli, & non nostra Mortali & corruptibili, possibile est, Verum medicinæ Fontem, Conseruationem Vitæ, Restitutionem sanitatis, Renouationem iuuentutis deperditæ, & serenæ valetudinis optatum inuenire: ac Naturaliter loquendo, nulla est in toto mundo hâc verâ Philosophorū Theriacâ melior Medicina Balsamica, quæ instar Elixiris vitæ superlatiua & vltima corporis Humani

mani

mani consolatio est, omnes actiuitates conseruans in Natura Humana & vires ex Naturæ defectu diminutas restaurans: In omni enim genere vnum quid est, quid primum in eo genere gradum tenet, quia ergo hæc Medicina genita est ex incorruptibiliori & efficaciori materia, quæ sub cælo sit, Anima vel Spiritu mundi, nimirum omnium Cœlestium, & Terrestrium vires in se continente, ideo primum teneat gradum in ordine medicinarum, & hac vtens Homo, cum aliorum ciborum moderatione, poterit ad veterum Patrū ætates accedere. Ex duobus SOLIS & LVNÆ *fontibus, vt docte differit* Suchtenius, *oritur Spiritus mundanus Naturalis & Vitalis cuncta permeans Entia, omnibus vitã & consistentiam præbens, per quem vt mediatorem omnis occulta proprietas, omnis virtus, omnis vita propagatur in inferiora corpora, in herbas, in metalla, in lapides, in animalia: ita vt nihil sit in toto mundo quod huius spiritus scintillâ careat vel carere possit. Hic spiritus Cœlestis, cum Naturali nostro spiritu vnus & idem, cùm in nostro corpore fuerit indebito statu non diminutus aut per res extraneas impeditus, est Calor iste noster Naturalis, quo omnis Res ad sustentationem & multiplicationem indiuiduorū digeritur: Digerit enim nutrimentum ab Homine assumptum, & generat bonū sanguinem*

Calor Naturalis, quo digeritur omnis Res ad sustentationem, & multiplicationem Indiuiduorū est Calor Solis & Lunæ.

Spiritus est Vita & Balsamus omniū Rerum Naturalium.

Vita Hominis est Astralis Balsamus, Impressio Balsamica, Cœlestis & inuisibilis Ignis, Aër Infusus, & Tingens Spiritus Salis.

in omnibus membris: Sanguine existente puro, exiſtit, & ſpiritus Cordis vitalis fortis, purus & ſanus, ſicq́ totum corpus rectè & ſanè viuit: Si verò impeditus per ægritudinem fuerit, quo minus hoc ſuum officium faciat, ſequitur mala decoctio nutrimenti: Inde generatio impuri ſanguinis, ex hoc ſpiritus Cordis vitalis debilitatur. Vnde oritur Senectus obliuionis domus, tandem ſequitur plenaria exſtinctio, conſumptio & diſſipatio ſpiritus illius quæ Mors eſt Naturalis: Vt ergo conſumptio & diſſipatio dicti ſpiritus (quatenus per Naturam licet) vitetur, augendus & confortandus erit ſpiritus ac calor iſte in corporibus Humanis exiſtens Naturalis ſic diminutus vel impeditus, quò fortius & melius ſuo officio fungatur.

Cùm autem omne agens cùm agere cœperit, non ad inferius ſeipſo mouet, ſed ad ſui par, ſimile & conſentaneum: Confortatio etiam hæc fieri debebit per ſuum ſimile, nempe per Calorem illum Cœleſtem Solis & Lunæ, aliorumq́ Planetarum, vel cum rebus iis, in quibus Virtus SOLIS & LVNÆ *potentiſſima eſt, plurimumq́ abundat, minuſve cohibetur à materia: Hæ enim res citius & perfectius agunt, promptiuſq́ generant ſibi ſimile: Imo quod facilius etiam ex iſtis ſpiritus vel Ignis iſte ſupernus per artificium elicitur: cuius propria ſunt Calor, non*

Spiritus mundi ſeu Cœleſtis & Naturalis ſpiritus noſtri corporis eſt vnus & idem ſpiri.

vrens

vrens vt Elementalis, sed omnia fœcundans, & Lux omnibus vitam tribuens. Ignis autem Elementalis & Inferioris propria sunt Calor ardens, omnia consumens, & obscuritas sterilitate cuncta replens.

tus: Ergo Calor Solis & Lunæ generatus ex ipso ictu spiritus, est res magis decocta, & per consequens magis perfecta.

Excluditur ergo hic iste, simul etiam cum eo omnia diuersa vel contraria, qualia sunt omnia Elementa Inferiora. Hæc enim & alia omnia, quæ in se Naturalem compositionem includunt (quatenus adhuc crassiori materiæ immersa nondum ab ea separata sunt) corruptioni & transmutationi sunt subiecta: Conseruantia verò medicamina & admodum durabilia esse debent, & à corruptione remota: Nam cùm Humanum corpus à corruptione seruare debeant, ea inprimis durabilia sint oportet, sicus magis corrumperent, quàm seruarent. Addo, quod vanum esset per rem putridam & corruptibilem, corpus corruptibile velle conseruare, Infirmum sanare per rem infirmam, Rem formare per rem deformitati subiectam. Omne enim corruptibile infirmum & debile additum suo simili, coaugmentat illud & sic corruptibilitas illa augetur, & non diminuitur, vti videmus multos, & quidem plurimos nostræ ætatis medicos crassis & corporalibus suis medicamentorum compositionibus Hominem sanum, & à morbis immunem reddere frustrà conari: Altior namq;

Vnum simile additum suo simili facit illud magis simile.

hîc ſpeculatio requiritur: Morbi enim cùm ſint non corporales, ſed ſpirituales vtpote in ſpiritibus deliteſcentes, medicamina etiam poſcunt ſpiritualia. Volentibus igitur in iuuenibus ſpiritum iſtum vitalem (qui eſt humidum & Calidum Radicale, Mumia innata, & ſedem in medio Hominis corde habet, tanquam ſuſtentaculum omnis vitæ noſtræ) conſeruare, in ſenibus verò languentem reſtaurare, & eos velut ad iuuentutem reducere, quoad vires, ſicq́ vitam Hominis in ſummam ſanitatem adducere, opus erit quærere non Elementalem, ſed Calorem illum Cœleſtem Solis & Lunæ habitantem in incorruptibiliori ſubſtantia ſub lunæ globo reperibili, hunc calori vel ſpiritui noſtro ſimilem reddere, quod fit, cùm in medicinam & cibum ſuauiſſimum præparatus fuerit, ita vt per os aſſumptus, ſtatim per humanum corpus penetret, omnem rem, maximè carnem ſibi vnitam teneat incorruptam, virtutem & ſpiritum vitæ nutriat, augeat & reſtauret, omne crudum digerat, omnem exceſſum cuiuſcunq; qualitatis amputet, humidum naturale faciat abundare, & calorem vel Ignem Naturalem debilem confortari, inflammari & augmentari procuret. Hoc veri medici & ſanioris Philoſophi erit officium: Sic enim corpus noſtrum ſine corruptione ſeruare, ſenectutem retardare, floridam

Spiritus Vitalis in Homine & Elementalis eſt vnus ſpiritus. Calidum Innatũ & Humidum primigenium microcoſmicum à calore & Humore Solis & Lunæ macrocoſmico ſuſtentantur, tãquam vno, eodémque Cœleſti illo & Naturali noſtro ſpiritu.

Par. Tinctura Balſamum ita mundi-

dam iuuentutem in vigore vsq; ad extremum vitæ finem retinere, & nisi peccati stipendium obstaret, in æterna sanitate conseruare, & ab interitu tueri posset. Paracelsus vocat Elementum IGNIS, *quod instar solis Terreni seu inferioris Firmamenti in omnibus morbis tollendis, & frigidis demortuis membris refocillandis sit summum Arcanum, operatur enim ille Ignis Essentialis in corpore vt Flamma & vrtica extra corpus. Cuius etiam (vt hoc loco ab inusta ac iniusta calumnia meritò vindicetur) hæc fuit mens, vbi de perfecti huius Ignis Vitæ viribus agit, vt Balsamus Naturæ, Mumia Balsamica, Vitale Corpus, Liquor vitæ, Humor natiuus seu Radicalis, quem Spiritus Vitæ agit, restauretur, confortetur, ac conseruetur quasi incorruptus vsque ad extremam eius consumptionem, id est, ad vltimum Vitæ spiritum absque vlla ægritudine, dolore & molestia, quod ipsum tamen in aliorum deploratis & desperatis morbis sanandis ab illo ad miraculum præstitum, ob* VENENVM *toties sibi ab inuidis & inhumanis aduersariis oblatum in suo corpore diutius præstare impeditus fuit, (immatura siquidem & violenta hausti Veneni morte sublatus Naturalem Terminum Vitæ assecutus est) non autem vt multi suo alienissimo commento malitiosè cauillantur, quod præsumptuosè*

ficat, vt etiã proles hæreditaria in decima progenie sentiat effectũ sanitatis.

Humores vitæ spiritum vitæ nutriunt.

Vide apud Par. in Tomo quinto inter Fragmenta medica. fol. 162.

Desinite ergo impostert cul pare Paracelsum, quod longitudinem vitæ aliis pollicitus sit & ipse vix iustã attigerit ætatem.

sibi sua hac medicina aditum & viam ad Immortalem corporis sanitatem cum suis Antecessoribus demortuis Philosophis in hoc impio mundo & vera miseriarum valle sternere voluerit, quod ipsis vt peregrinis & aduenis huius mundi ne per somnium in mentem venit. DEVS omnium Creaturarum Centrum est, cui quo quis propinquior, eò beatior & minus variabilis & mutabilis est: Quô verò quid magis ab isto Centro seu vno, voluntate scilicet DEI immutabili, recedit ad Creaturarum circumferentiam, varietatem & pluralitatem, eò infelicius, imperfectius & mutabilius est: In vnitate est Beatitudo, non in circumferentia, in Christo est pax, quies animarum, non in mundo. Qui ergo per immensam Bonitatem DEI, nos sine intermissione præcurrentem, oblitus omnium Rerum, & relictis sensibilibus & Temporalibus in transitu saltem vtendis, vnitus fuerit isti vni Centro, iuuenescit magis, quàm senescit: Et hæc est vera Cabalistarum, & Paracelsi Vita longa, toties votis & sancta spe in suis hymnis & soliloquiis expetita, Vita Enoch digna: sicut è contra, qui huic vnitissimæ Fontali & vnicæ vnitati per adhæsionem non vnitur, necesse est perire in æternum, ac per mortem se-

Eiusmodi plura comminiscuntur & redarguunt è malitiosa ignorantia, quæ nusquam somniauit Paracelsus.

Vltra murum Paradisi seu Æternitatis Horizontem videndus est Deus, qui est proprius locus contemplantium.

Qui vnitus cum Deo in Centro manet instar DEI & Angelorum non senescit.

In vanum exurgent Paracelsi cortices exurgere consueti qui hanc interpretationem clamabunt esse coactiorem & longius petitam.

cundum

cundam separari à Luce & Vita, coniiciq́ in Exteriores Caliginosi mundi Tenebras, quæ carentia conspectus DEI, omnium pœnarum acerbissima est.

Omnium rerum cognoscere opificem ipsum Deum, & in illum tota similitudinis imagine ceu essentiali quodam contactu sine vinculo transire, quo ipse transformeris, efficiarísque Deus, ea demum Vera solidaq́ Philosophia. Igitur Adeptorum Philosophorum, quorum ex saturitate Vitæ Terrenæ πολίτευμα in cœlo est, quibus vnum est in omnibus Omnia, & Omnia sunt in vno vnum: quiq́ hæc transitoria semper sinistro, & cœlum dextro intuentur oculo: horum inquam MENS à superiori cauillo longè semper remota & aliena fuit. Dum enim relicto post tergum Mundo in maligno posito, meditatione tranquilla & religiosa, è corporis sui sepulchro seu è mortuis Tenebrarum operibus Diuina cooperante gratia excitati, potuerunt Lumina Cordis aperire, & per separationem Mentis à Terrenis obstaculis in se ipso, in Sabbatho Cordis ad Deum diuerti, & Beatissimo Spectaculo vno videlicet ac simplici ab intra intuitu, Essentiali quodam Diuinitatis contactu, Omnia videre in vno, & in DEI Lumine tanquam æternitatis speculo contemplari pulchritudinem Summi Boni, Creaturæ Veteri incom-

Rom. 6. ad Col. 23. Mysteriũ Matrimonij Diuini cum Homine.

Hu⁹ radij seu veri lapidis cœlestis accessu omnes sordes purificantur, tenebræ ignorantiæ depelluntur.

Sir. 18. sect. 8.

Ps. 90. sect. 10.

Rom. 8.

Quicquid Deus non est, nihil est, & pro nihilo computari debet.

prehensibilem, INFORTVNIVM *putarunt; quæ in hac miseriarum & ignorantiæ valle est, moram: Inquietum enim est cor nostrum, donec relicto post tergum Nihili pulcherrimo (Tenebrarum scilicet & vmbræ mortis regione) redeamus ad* ENS ENTIVM *(à quo peregrinamur) tanquam ad præfixum scopum omnis desiderij & voluntatis, ad quem omnis creatura anhelat & suspirat. Ideò denudati ab omni Creatura & relicti, relinquunt se, & à se totaliter exeunt, spretis omnibus & corporeis, & incorporeis, ab imperfecto ad vnum & perfectum suspirando festinant, cuius cognitio & contemplatio (id quod venerandæ canitiei Hermes sapientissimus ille ac pientissimus Philosophorum Naturalium Antesignanus & Primus Propheta in sua Monade etiam agnouit) est sacrum Cœleste & occultum silentium, sensuum rerumq́ omnium quies, vbi tandem absoluto miseriarum, laborum, & peregrinationum penso, vnanimi amicitia, omnes animi in vna* MENTE, *quæ est super omnem* MENTEM *ineffabili quodam modo vnum penitus euadunt. Intima* DEI *visio & cognitio* DEI *Intuitiua, quæ etiam in hoc mundo Animæ separatæ per Lumen Gratiæ contingit, si quis modò se expedire velit, ac Deo subditum reddere. Ita multi sancti viri virtute Deifici Spiritus in hac vita*

Lactātius Hermetē non tā inter Philosophos, quā inter Sibyllas & Prophetas, vt verum Orphea commemorat.

Vnico Ictu præsentiali intuētur omnia.

vita primitias Resurrectionis degustarunt, & Patriæ Cœlestis prægustum senserunt. Mors videlicet illa Sanctorum spiritualis (quam Hebræi Mortis osculum vocant) in conspectu DEI pretiosa, si dici mors debeat Vitæ plenitudo: Mori oportet Mundo, Carni, Sanguini, & toti Homini Animali, qui per excessum MENTIS *velit ad hæc secretorum Penetralia ingredi, & in Paradisum intrare: Homo sola Mente viuens, vt Angelus euadit, ac toto (vt sic dixerim) pectore Deum quodammodo concipit. Scopus ad quem omnis dilectissimi, sancti & intimi Amici* DEI *iuxta Altissimi Imaginem seu inspirationem, & non secundum Terræ Limum viuentes tendunt, qui se ex Amore Diuino in fontem Abyssi, seu Nihilitudinis Pelagus libenter præcipitant, & per Vitam Christi Sancta Sanctorum ingrediuntur, vt in Sabbatho viuant in Requie & Beatitudine cum Deo, & sic Aeternitatis Ambrosiano Nectare perenni potentur. Per Animam stantem, suam Diuinitatis Imaginem complexam seu* MENTEM DEO *per Christum vnitam actuali potimur Beatitudine.*

Exod.33. Es.6. 2.Cor.11. Ps.115. sect.15.

Etsi vero verba producendæ vitæ Vanorum hominum esse dicantur, nec Naturæ tamen nec Rationi repugnat Hominem sibi posse suam prolongare vitam, vltra communem Homi-

Vlterior longæ vitæ extensio possibilis est: Ideo Porta Ge-

nethliacorum vitæ mētā præfigentium opinionem reiicit, affirmando eum, qui infirmitates cauet, & noxia vitat, longiorem vitam augere posse.
Par. cap. 7. Labyrinthi medicorum.

num ætatem, vsq; in magnum tempus, duas ob causas: quarum PRIMA est, quod nullus certus Terminus in NATVRALIBVS appareat constitutus, quo die nobis moriendum sit, sed hoc in nostra manu & potestate positum ac situm est, abrumpendi vitam si volumus, & sine DEI offensâ prolongandi si modo possumus, & sapientiam habemus: Loquor hîc de Naturali morte Philosophicè, quæ est tantum consumptio Naturalis Humidi & Caloris, vt demonstrabile in lychno accenso, non Theologicè de morte illa Fatali, & vltimo Termino cuilibet à DEO præfixo, quo non solùm Naturæ debitum exoluere, sed pro peccatis pœnam reddere cogimur. Mors est Terminus, qui præteriri non potest, non autem dies vel hora, quia viuimus è Gratia DEI Terminum sine hora. Sicuti enim Deus nostros capillos numerauit, ita etiam annos supputat, relinquendo videlicet illos in nostra potestate: Et quia DEI beneplacitum fuit, vt Homo in sempiternum viueret, inde facilè percipi potest, ipsi quoq; propter legitimam generis humani matrimonialem propagationem & augmentationem non displicere Hominis etiam in hoc mundo vitam diuturnam ac longæuam, præcipue in Timore & Seruitio Creatoris transactam, semper tamen citra vltimum ac Fixum DIVINÆ *mortalibus incognitum* PRÆDE-

STINATIONIS *Terminum vel punctum deputatum, primis parentibus & hæredibus impositum, propter Lapsum ab Originali Iustitia, qui præteriri non potest. Quemadmodum Homo multis modis constitutum vitæ Terminum morbis circumuentum non attingere, & sic vitæ spatium abbreuiare potest: eodē modo poterit impedimenta hæc remouendo vitam prorogare, vt tandem Naturæ suæ constitutum vitæ Terminum attingat.* ALTERA *Causa est, quod Deus supra nominatam Medicinam, ad vitæ conseruationem creauit, quæ possit corpus nostrum tàm à corruptione parentum, quam à defectu proprij regiminis conseruare, infirmum curare, & deperditum restaurare: imò omnes morbos naturalem mortem causantes à nobis abigere, donec veniat Terribilium omnium Terribilissimū vltimata mors (quæ est Mumiæ Interitus) ab altissimo Creatore Deo in peccatorum stipendium ordinata. Ideò Paracelsus dicit, mortem ex Iliadi resolutione, per industriam medici impediri posse, at illam quæ ex Ente minime: Sicuti autem Ignis aliquis potest à nobis conseruari adiectis lignis: ita quoque vita nostra prolongari potest adhibitis Remediis & arcanis, ex fonte donorum DEI deriuatis, quibus Radicalis Humidi & Innati Caloris debilitatio seu Ignis Ligno ali-*

Vide Par. de vita longa.

Vide Par. in lib. 8. Archid. de elixiriis.

Est conseruatio corporis Humani ab omni accidētali corruptione.

Mors minister Deî expectat bella nostra intestina.

Mors duplex ex Iliado & Ente.

Anima perpetuitatis seu spiritus Lucis.

Perpetuus cum Luce Naturæ cōiunctus, eiusmodi cōiunctionem & vitam non finit esse breuem.

tur atque fouetur: Hoc ſaltem in nobis deſideratur, quod exortes ſapientiæ ligna non cognoſcamus, quibus vita noſtra eſſet fouenda atque prolonganda. Adam plenus ſcientiæ, perfectæque cognitionis rerum omnium Natu. alium, aliique plures coætanei eius, noſtra longè frugaliorem vitam viuentes, tot ſæcula attigerunt, non Natura aut proprietate Temporis, alioquin omnibus Longæuitas contigiſſet, ſed auxilio Arcanorum & Sapientiâ paucis reuelatâ ſpecialique à Deo hac in parte cognitione acceptâ, qua produxerunt vitam in tot annos, vltra communem viuendi ſtatum. Multi ſancti viri, ante Diluuium Medicina vniuerſali vſi ſunt, quam Adam etiam habuit in ſua Familia, teſte Lactantio, quæ confortat Balſamum Internum & inſtar Ignis Homogenea congregat & his contraria Heterogenea ſegregat. Neque eorum ſtandum iudiciis, qui myſteriorũ Elementi Aquæ ignari, efficaciam creſcentium atque frugum eluiſſe Diluuium ſomniant, ſeu corpora humana viribus ſuis per Aquam ſpoliata eſſe: Nam omnia creſcentia Aquæ beneficio germinantia adhuc in eodem ſunt vigore, & eadem efficacia, ſicuti tempore Adami. Ideoque nihil amplius nobis deeſt, præter Arcanorum cognitionem, & vſum illorum. Et ita non creſcentibus, ſed nobis ea cognoſcendi Sapientiã Dilu-

Diluuium eluit. Hæc secretorum secretissima semper fuerunt occultata à vulgo Philosophantium, & maximè postquam Homines cœperunt abuti Sapientiâ, disponentes ad malum, quam Deus in salutem & vtilitatem eorundem concesserat.

Par. Hominibus in mundo se multiplicantibus, sapientibus sapientes reseruata secum sapientia manserũt in Centro, alios ipsa destitutos ablegarũt in circumferẽtiam.

At sicuti pauci Naturalem Terminum attingunt, ita quoq; pauci rationem prolongandi vitam norunt: Et huius rei sunt Causæ perplures. Nam abrumpitur vita bifariam, vel per MENTEM, vnde Mentales morbi qui sunt inuisibiles, & afficiunt nos in nostra Mente orti, vt sunt Incantatio, Imaginatio, Aestimatio, Influentia, Superstitio, qui omnes è spirituali affectione procedunt: Contra eiusmodi inflictus nulla corporalis custodia, aut tegumentum prodest, sed Fides resistens, vel aliud medium Magicum requiritur in his fascinis amoliendis, & licet cura sit difficilis, est tamen possibilis. Et Et hi morbi solis medicis Adeptis cogniti, citra medicinæ Naturalis adminiculum sanantur. Inest enim Hominum animis Virtus quædam delitescens, immutandi, attrahendi, ligandi, potissimum si maximo Imaginationis Mentis, Voluntatisque excessu, in id, quod vel attrahere, vel immutare, vel ligare, vel impedire cupiat: Hoc illis non videtur mirum, qui sciũt operationes Magnetis Natura Antipathici,

MENS & ENS abrumpũt nobis vitam.

Non obstãte quod dicatur, actum Imaginationis esse immanentem, & Imaginatione vnius, corpus alterius non posse alterari.

ſpiritualiter ac inuiſibiliter faſcinantis, vires mirificas.

Ne autem ſpiritus noſter, his quinque læſionibus ſupernaturalibus inflictis; ſuffocetur, neue vita penitus abrumpatur, tunc cui â ſupernaturali & præſidio magico, citra omnem Diuini Nominis profanationem, horum Aſtra maligna auertuntur in aliud quid: Et ſic qui ex Mente proceſſerunt morbi, mentalem requirunt medicationem, de quibus plura apud Paracelſum in Philoſophia Sagaci: Pietas eſt ſumma medela, cuſtodia atq; conſeruatio contra eiuſmodi mala, ſicuti DEI auxiliares manus in omnibus morbis ſunt ſummum præſeruatiuum. Vel abbreuiatur per ENTEM, vt per morbos Entales ſeu Corporales: Multi enim viuentes vt edant, voluptuoſamq; abundantiam Naturali neceſſitati paucis contentæ præponentes, crapula ſibi abbreuiant vitam, & reperiunt mortem in olla: Ieiuniis ſanitas conſeruatur, ac optimum Regimen ad prolongandam vitam eſt moderata Diæta. Et hæc cura Naturalium læſionum membrorum videlicet ex Enti è Naturalibus cauſis & mediis (Elementis ſcilicet & Arcanis) petenda. Nam quilibet morbi ſuam poſtulant propriam ſanationem, reſpuunt alienam: Medicationes corporales non proſunt mentalibus ſeu ſupernaturalibus, nec medicationes mentales

[Margin: 2. Reg. 4. Sir. 37. ſect. 34. c. 31. ſect. 22. 23. 24.]

vtiles

vtiles esse possunt corporalibus morbis. Hoc etiam non prætereundum, quod in vtero matris sæpe corrumpamur, sæpe in partu & educatione impedimur, & multis variis accidentibus possumus detineri, quò minus ad vitæ Naturalem Terminum pertingamus, sicuti abunde in suis libris à Theophrasto notatum est. Sed ne instituti nostri immemores latius, quàm Præfationis ratio admiserit, vagemur, hîc scribendi vela complicabo. Quicquid ergo laboribus, vigiliis, studiis & peregrinationibus lucri feci, quod tam Medicinam & Philosophiam illustrare, quàm Lumen GRATIÆ & NATVRÆ *manifestare possit (licet longe maiora sint diuina mysteria, quàm vt Humanorum verborum splendore queant illustrari) quantum diuina permisit Minerua, in hac prolixa & Admonitoria Præfatione opportunis inserui locis, & quoad licuit, quantumq; fas fuit, Doctrinæ Filiis & Sapientiæ hæredibus (qui secundis meditationibus prudentioribus, lotis & Animæ & linguæ manibus, relegendo hæc sine vlla superfluitate aut diminutione in* DEI *Lumine in medium allatæ sæpius per reiterationis speculationes, enucleatè ac considerato iudicio percurrent) ex intimo & penitissimo Cordis Armario candidè communicaui: siquidem non satis est scire, quod scias, sed ad publicam quoq; vtili-*

Lege, perlege, relege ac reitera lectionem, nec te laboris, vt spero pœnitebit.

Propria vtilitas Reipub. cōmodo non præponenda.

tatem pertinet publico ſcripto, quod publice interſit, palam facere, non faſtum aut inanem captando gloriam, ſed iuuandi ſtudio incitatus, vt poſteritati conſulatur, & ſumma D E I *benignitas colatur, venereturque: tum quod videam in ſcholis publicis maxima ex parte hodie potius eruditionis oſtentandæ, quam auditorum profectus gratia doceri: tum quod non cuilibet diſcendi & proficiendi cupido (ſiue lauta ſiue res anguſta ſit domi) ea contingat felicitas, quæ mihi peculiari Numinis beneficio accidit, quòd videlicet, in duabus laudatiſſimis & honoratiſſimis Familiis,* ESNÆA *in Gallia apud Boios,* & BAPPENHEIMIA *Mareſchallorum Imperij pluſquam decennium magno ſtudiorum meorum commodo liberaliter tranſegerim: Et dum generoſam meæ fidei & diligentiæ cõmiſſam Proſapiam inſtituerem, factum eſt, vt variis medico cumprimis* LIBRVM Naturæ *(cuius qualibet regio folium eſt) non manibus, ſed pedibus fructuoſe euoluere cupienti, vtiliſſimis peregrinationibus (maximè dum cum illuſtri & generoſo* MAXIMILIANO *Mareſchallo infelici tunc ſua ſorte detenti parentis ipſius* CONRADI *Antiquæ Fidei & Virtutis nunc in Chriſto quieſcentis Herois liberationem ſollicito) cùm non promiſcuè literatis optatiſſimus contigerit congreſſus, quorum aditum*

Schola medica non tecta eſt lateribus, ſed firmamento: ideo Codex Naturæ pedibus eſt euoluendus à perambulano ex Paracelſi mente medico.

tum sine his adminiculis alioquin difficilem expertus essem. Accessit insuper & hoc præcipuum ac potissimum adiumentum, quod illustrissimus omniumq́ literatorum obseruantia perpetua dignissimus & Heroicus Princeps CHRISTIANVS ANHALTINVS, *&c. suo plusquam singulari in Musas secretiores fauore & laudabili patrocinio, me ferendo & deponendo huic oneri planè imparem (videlicet in omnibus his præparandis, & Ignis beneficio examinandis medicamentis) sumtibus subleuarit necessariis. Quo egregio in totam Rempublicam Spagyricam studio, promerito & exemplo (aliis magnatibus hoc loco à me ad imitationem proposito) Celsitudo ipsius illustrissima, iuxta beata sumptuum præmia non solum æternam Nominis Famam & gloriam merito sibi ac iure conciliabit, verùm etiam ab exteris nationibus, omnium temporum posteritate immortalis memoriæ gratiam referet. Porrò quod ad ordinem & Dispositionem medicamentorum attinet, hanc mihi (dum suo quilibet fruitur sensu) pro genij & ingenij mei modulo ac arbitrio ita placuit instituere: Cuilibet erit integrum suas adiungere vlteriores Experientias, sibiq́ pro animi sui sententia ad suos priuatos vsus amplificatam disponere aliter: Et ita non dubitabo, hanc Chymicæ Segetis*

messem, frugumq́ mearum primitias, & hoc difficilis & laboriosæ diligentiæ Spagyricum munus, quo non puto me potuisse præstantius Patriæ & Reipublicæ relinquere, pia doctrina præditis (Canes & porcos ab omni virtute & gratia alienos, Scarabæos, etiam in suis sterquiliniis relinquendos non moror) futurum gratissimum, iisq́ omnium maximè, qui consumpserunt suam iuuentutem cum infinitis laboribus ad prosequendam Scientiam, quiq́ intelligentiæ Lumine non orbati, in Vulcani schola Spagyrica, & Hermetrita enutriti, iam antè obseruatis medicorum consuetis canonibus, tam de morborum causis, quàm de eorundem methodica curandi ratione instituenda, è probatis authoribus sufficienter edocti sunt. Non enim ad vitandam prolixitatem, hoc loco tractari potuerunt omnia: Scimus non paucas relictas esse dubitationes inexplicatas: nec mirum, Multa nescientes de multis dubitare necesse est: Et lege Philosophica cautum est, vt ipsis initiatis discipulis & inuestigationi Intelligentium, quædam sint relinquenda occulta tædia: Ita enim probantur ingenia, & idonea redduntur Philosophorum scholis. Qui potest capere capiat: Et qui non intelligit, aut discat aut os premat & taceat: Nihilominus Indagator solers Antiquæ Primæ

Non tam multa diximus, quin plura adhuc dicenda reliquerimus. His hæc scripta sunt, qui ingenio perspicaci & felici à Deo mentem illustratā & Animā sale sapiētia conditā possidēt.

mæ & Sacræ Philosophiæ alumnus, qui in Timore Dei, pias inclinauit aures, & Rationem sepo∫ita Phantasia bene dispositam cum subtili ingenio & profundo intellectu habuerit, oculorum non vulgari acie deprehendet & coniiciet, in hoc aperto Naturæ foro (Omnipotente concedente) ex PAVCIS *significationem* MVLTORVM: *Et qui Veritatis patiens, posito liuore, candido animo ad hæc legenda accesserit, & diligenti ac considerato* MENTIS *iudicio affectibus non deprauato omnia examinauerit penitius, fores & intima vtriusque Luminis penetralia reserata fauente supremi Opificis virtute magna tandem fatebitur gratitudine, & ex omnibus probe intellectis* ORANDO & LABORANDO *fructus sua expectatione proferet longè vberiores. Si fortè qui sint obliquæ opinionis, Veritatis nescij & morosi palati Homines, qui temeraria sua ignorantia in ingenium nostrum ingrati beneficium pro iniuria reputant, & pro merito hoc publico, ad* DEI *gloriam ac proximi commodum promouendum, Reipublicæ egenti sincere de manu* DEI *communicato, opus non habeant, illi suis superbis & temerariis censuris cum corniculæ Aesopicæ, aut farraginum consarcinationis Exprobratione (quandoquidem è palea granum eruere,*

Sufficiunt intelligenti pauca.

verum à falso secernere non minoris artis & felicitatis quam tædiosissimi laboris) indubitatæ experientiæ sedulitates laboriosas, alienosq; sudores (iudicent hi, quibus in re simili sudatum est) iniuste non exagitent, neque cum Timone *μισανθρώπῳ toruum vidente animum amarulentum posteritati ratificent, aut crudelem suam ac detestandam inhumanitatem, seu iniquissimum Veritatis assumptum odium insurgendo toti mundo publicent, nisi responsi loco è literatorum cœtu plane exclusi generis humani perduelles & publicæ salutis aduersarij eliminandi iure iam ante vocari velint: Illos etiam Veritatis studiosos, qui gratanter hos nostros labores, & fidelem diligentiam excipient, non deterreant: aut si possunt, dum ipsis hac vice suarum quoque Obseruationum publicandarum porrigitur ansa, fontes suos deriuent foras, ac, ne ipsis ficulneæ maledictio*
Matth.21. sect.19. *contingat, lucem accensam sub modio depromant, & omissis otiosis logomachiis, scholasticisq; quæstionibus ac disputationibus inutilibus (versatili enim & litigioso Philosopho Sceptico, cuius non veri inueniendi, sed altercandi propositum, cuique vocis contentione quiduis probare ac defendere, & quiduis diluere procliue est) meo exemplo incitati & prouocati, prout bonos ac synceros Reipublicæ Medicæ*

dicæ & Spagyricæ ciues decet, (siquidem Medicina perfectionis Terminum nondum assecuta est, sed multa futuris sæculis manifestanda restant) propria sua experientia proferant his meliora, & LAZARO egeno non VERBIS syllogisticis aut Leuiticis, sed Opera *succurrant Samaritana. Hoc si fecerint, depositisq́ue maledicentis Ignauiæ signaturis, ex Fucis, inani clamore & strepitu saltem terribilibus in Apes transplantentur, & nobiscum deinceps grata concordia, pio amore mutuisq́ue officiis repudiata multitudine & fornicatione in vnionem & mellificium conspirent Spagyricum, præstantiamq́ue Chymiæ aduersus Calumniantium linguas* Reipsa *propugnent, & bonam hanc nostram operam suo ingenio doctrináque, sine inuidia & maledicentia, ipso opere meliorem reddere nitantur: nullum planè erit dubium, quin iuxta alias arcanas, adhuc in occulto delitescentes, sciencias, Antiqua illa, Vera & Philosophica Medicina, vetustate & iniuria temporis, nostri etiam corruptissimi sæculi indignitate, (hominum peccatis haud dubie ita concurrentibus) nondum planè manifestata, breui, fauentibus superis, nitori pristino ac deperdito splendori restituatur cum saluberrimo totius generis humani*

Quis enim Medicinæ finem perscrutari potis est?

commodo & debito Spagyricorum Medicorum honore, quorum opera immensum illud Misericordiæ diuinæ pelagus Instrumenti & Calami loco ad tam salutare negotium perficiendum vti voluerit. Id faxit illa sancta Triunitas, cuius Nomen ineffabile in sæculum sæculi sit benedictum.

Amen.

ILLV-

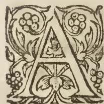

ILLVSTRISS. ET CELSISS.
Principi ac Dominæ, Dominæ

ÆMILIÆ ELISABETHÆ,

Landgrauiæ HASSIÆ, Comitiſſæ in Catzenelnbogen, Diez, Ziegenhain & Nidda, Natæ Comitiſſæ ab Hanaw Muntzenberg, &c.

Principi ac Dominæ meæ clementiſſimæ.

POLLINIS oraculis & Sibyllæ foliis verius eſt, *Illuſtriſſima ac Domina clementiſſima*, quo res diuinior, nobilior, iucundior, eò minus

ab obtrectatorum gannitibus & morsibus viperinis tuta est. Id quod de vera & sincera chymia etiam affirmari posse, summoperè dolendum & detestandum est. Eo enim temeritatis & dementiæ deuentum est, vt non desint, qui tam bardè contra omnem veritatem, propriámque suam conscientiam, ipsósque sensus, de optimis optimorum chymicorum inuentis & chymia ipsa, iudicent, quin asserere non dubitent & erubescant, chymiam esse pestem Veneficam, Dæmonum culinam, è Phlegethonteis paludibus prolatam, ex agro Medico proscribendam, & ad Garamantas vsque relegandam. Sed ex odio, inuidiâ, ignorantiâ.

Parisienses & alij.

Namq; nec est chymiæ maior vel iniquior hostis
Quam qui vel nequiit, vel discere noluit artem.

Liuinus Fischerus de aurea auri tinctura.

Con-

Conceptam hanc opinionem illis relinquimus, cum citius Herculi claua, quam ipsis hæc malè concepta opinio euelli queat. Approbanda magis sententia eorum,

Queis meliori luto finxit præcordia Titan.

Et rectè cecinisse statuo Lipsiensium quondam Hippocratem;

Hanc quisquis temnit, sacra Iouæ munera temnit
Impius, inq́ Deum malè gratus & est absurdus,
Vt dubitem, Anticyrisne tribus sanare sit istum.

D. Siglicius P P. ad D. Hoffmannũ de vero vsu & fero abusu medicamẽtorum chymicorum.

Hæc enim est Physices firmissima basis, medulla & anima, ita vt vix quisquam in Physicis contemplationibus & naturæ perscrutatione, sine hac, excellere possit. Hæc Pharmaceuticæ Herculeum fulcrum & totius Meditrinæ corona Regia & po-

Sennertus lib. 5. Instit. part. 3. sect. 2. c. 1. & de cõsensu & dissensu.

lita columna. Hæc artis noſtræ quaſi ſumma perfectio, cuius manuductione

Tollere humo, Victorq; Virûm Volitare per ora.

Norſtius in complemento epiſt. lib. 2. ſect. 18. Renealmus in obſeruat. Med. Petrus Fabri. Matthiolus in epiſtolis medic.

Huius beneficio morbi deſperati & ab aliis relicti citò tuto & iucundè curantur, inquit Galliæ quondam Hermes. Hinc Hermetis nepos Matthiolus dicere audet: *Neminem medicum abſolutum eſſe poſſe, imò nec mediocrem, niſi in chymica arte ſit exercitatus.* Hæc veluti ſplendidiſſima Dianæ Lampas, abdita naturæ penetralia colluſtrat & clauſtra referat. Hæc fractis nucibus duriſſimis, nucleum nobis dulciſſimum eruit. Hæc res nobiſcum loqui facit. Ex ſinu ipſius, tanquam Amaltheæ cornu, infinita bona in totum genus humanum redundant. Hæc venena pernitioſiſſima in pretioſiſſima alexipharmaca tranſ-

transmutat. Hæc in Dei cognitionem nos perducit. Hac restituuntur illi qui tantum deuorarunt remediorum

Quantum quadrijugi possunt agitare iuuenci.

In huius itaque admirationem rapti, infiniti Imperatores, Reges, Principes, Marchiones, Duces, Comites, Barones, Inter Imperatores primum locum obtinet, Imperator inuictissimus Rudolphus, qui inter tot præclarissimè gestarum triumphos, non postremæ gloriæ sibi duxit, magno & memorabili exemplo, Vulcanicis operationibus manum admouere, & seriis ad incolumitatem imperij curis fessum animum, hisce operationibus recreare, & vsum harum publicum & communem facere. In huius admirationem raptus Celsissimus Princeps Mauritius, Hassiæ

Landgrauius, qui dum in viuis erat, micuit

---- Inter omnes
Principes, ſidus velut inter igneis
Luna minores.

Hic ſe totum naturalium miraculorum inquiſitioni conſecrauit, & vt hæc ſuccederet feliciter, chymica corporum reſolutione, analyſi, ſeparatione, tanquam diuina virgula eſt vſus. Ex hoc oblectamine ſummo perfuſus, in hac multum horarum, ſumptuum, laborum impendit. Huius cauſa ſæpius ſomnum non vidit, optimè Princeps intelligens, non ſecus ac priſci Cæſares, Reges, Duces, immortalem nominis gloriam, quam

---- nec ventura ſilebunt
Luſtra, nec ignota rapiet ſub nube vetuſtas.

ſinceram animi voluptatem, & infi-

nitas fruges ſua ſuorúmque vtilitate ſtipatas, ex aſſiduâ artis chymicæ cultura perceperunt, haud dubie ſe meſſurum fore. Non alium in finem ſæpius arcana propriis manibus confecit, & ægrotantibus ipſe exhibuit & eos faucibus Lethi liberauit. Hunc in finem fideles exploratores in varias, longéque remotas regiones, qui recondita ſpagyrica arcana hinc inde conquirerent, non ſine permagnis impendiis amandauit. Hunc in finem propria manu ſpagyricis famę celebritate notis, ſæpius ſcripſit, & cum iis coram doctiſſimè contulit, nec non Alexandrinis beneficiis & muneribus dignos affecit. Huius amore allectus artis etiam imperitiores, ſolitâ liberalitate, quâ neminem vacuum & mæſtum à ſeſe demittere conſueuit, beneficiiſque non contemnendis affecit. Magnum illum

Quercetanum, Galliæ Regis Archiatrum, de Chymiatrica & vniuerſa medicina bene meritum (rumpantur vt Ilia Codris, Momiſque inuidis & perfidis, mortuo Leoni inſultantibus) Lutetiâ Pariſiorum accerſiuit, cúmque eo de variis arcanis & ſecretis contulit & collaborauit, & annuis ſtipendiis ampliſſimis, quã diu vixit, honorauit. Qui tamen plura à Litteratorum Principum Phænice, & parente meo p.m. vidiſſe, didiciſſe, audiuiſſe, quam attuliſſe, faſſus, quodque ipſum candidus & gratiſſimus vir in ſcriptis ſuis aureis hinc inde inculcat. Hunc in finem inſtructiſſimum, aſpectu iucundiſſimum Myrothecium ſpagyricum, innumeris remediorum formulis, ſalibus eſſentialibus, fixis, floribus, ſpiritibus, eſſentiis, extractis, tincturis, magiſteriis, arcanis, ſpecificis, elixiribus,

ribus, locupletatum, boni publici & ſubditorum cauſa, ad miraculum exteriorum & peregrinantium, erectum fuit. Huius amore inſtinctus Laboratorium publicum illud per totam Europam notiſſimum, in celeberrimâ Academiâ Marpurgenſi ſumptibus non exiguis in vſum medicinam docentium & diſcentium, nouo & inaudito exemplo, ne quid ad incrementum, ornamentum & complementum Facultatis Medicæ, quam ſingulari amore & fauore proſequutus eſt, deeſſet, conſtrui curauit. Non alium etiam in finem Profeſſio chymiatrica, in publica Medicorum pulpita, auſpiciis & iuſſibus Celſiſſimi huius Principis, per parentem meum p.m. introducta eſt. Huius Magni Principis inſtinctu parens p.m. collegia chymica aperuit, Practicam chymiatricam & notas haſce

in Crollium conſcripſit & Diſcipulis ſuis intimioribus communicauit. Patris mei μακαρίου veſtigia & exemplum, iure quaſi hæreditario perſequens, chymicum ſtudium omni ſtudio mihi colendum propoſui, quē in finem haſce parentis notas, à diuerſis nationibus dudum deſideratas, & hactenus ab artis cultoribus deſcriptas publici iuris facere & C. V. in grati animi indicinam publicam, humiliter offerre, dicare & dedicare volui & debui, V.C. humillimè rogitans, vt eas benignâ & ſerenâ fronte accipere, meque contra Zoilos & Ariſtarchos, qui Theonino dente ſcriptum hoc arroſuri ſint, defendere haud dedignetur. Deum Trinum & vnum, vt C. V. cum tota Domo Haſſiacâ & Sereniſſimum Principem ſub vmbrâ alarum ſuarum paternè protegere, & vlteriora trophæa

trophæa glorioſa, contra Eccleſiæ & Germaniæ ſanguinolentos hoſtes, clementer largiri, & ab omni malo ſartos tectóſque omnes conſeruare velit, ardentiſſimis ſuſpiriis adoro. In quo voto deſino, & me gratioſæ clementiæ, quam hactenus ſatis ſum expertus, & experior cottidie, totius Domus Haſſiacæ, tutelaríque patrocinio, commendo & recommendo.

Caſſellis Anno reſtauratæ Salutis M.DC.XXXIV. Calendis Septembris.

V. C.

Subiectiſſimus,

GEORGIVS EVERHARDVS Hartmannus Philochymicus.

OSWALDI CROLLII
BASILICA
CHYMICA,

PLVRIBVS SELECTIS ET secretissimis propria manuali experientiâ approbatis descriptionibus, & usu remediorum Spagyricorum selectissimorum aucta

A JOHAN. HARTMANNO,
Med. Doct. & quondam chymiatriæ in Acad. Marpurgensi Professore clarissimo & Principum Hassiæ Archiatro.

A

BASILICA CHYMICA.[a]

SANATIONES *omnium morborum (vt hîc*[b] *etiam conuenientissimè significantibus* P. Seuerini *verbis vtar) sunt duplices.*

Vniuersalis, *quæ est ablatio Radicum seu impuritatum morbidarum, vel ab ortu hæreditarióve parentum semine,*[c] *vel postea alimentorum vsu & culpâ, siue externarum Impressionum Iniuriâ in Humanam Anatomiam insitarum: perficitur* Balsamo *Naturali Remediorum Humanæ Naturæ consentaneo*[d] *resoluente, consumente & dissipante Impuritatum seminarias Tincturas: corroborante verò, consolidante & custodiente Innatum Balsamum (quandiu enim, secundum Paracelsum, Humidum radicale manet in sua quantitate, non sentitur morbus.) Et quia hîc Indicationum pluralitates, particularitates, ordines locum non habent, vno eodemq; Remedio absoluitur. Ideò non sine causa dicit Lullius, posse hanc vnicam supremam & vniuersalem medicinam, ad quam omnes medicinæ particulares reductæ sunt, corpori Humano administrari, sine Infirmitatis cognitione, quia sapiens Natura per suum instinctum dedit ei Virtutes curan-*

Vna est communis omnium hominum Mumia, Spiritus vitæ; ergò & vna potest esse Medicina, quia morbus in homine nihil aliud est, quàm affectio qua Mumia seu Spiritus vitæ

Iunctio in homine impeditur: probatur Exemplis, videlicet solis, salis, panis, veneni, aëris, ignis, omnes homines indifferenter afficientibus: Horũ si summus sanatur, sanantur inferiores.

di omnes infirmitates naturales & rectificandi se ipsam. Quatuor summa Morborum [c] genera exaltata [f] & consummata, vniuersali solummodo curationi subiiciuntur (Epilepsia videlicet, Podagra, Hydrops, Lepra) ad quorum familiam omnes reliqui Inferiores morbi, tanquam ad fontes & principia, deducuntur. Optanda quidem esset Vniuersalis hæc Curatio, [g] sed pauci hoc diuûm munere digni habentur. Raymund. Lullius sedulò & fideliter Medicos, ad perfectionem aspirantes, iubet quærere Vniuersalem illam medicinam, quæ vna est sanatiua omnis Infirmitatis, [h] & confortatiua Spiritualium Virtutum, siquidem in ea, tanquam in vnum proprium subiectum facta est omnium Operatiuarum Virtutum totius Medicinæ (per tres Naturæ Familias [i] alioquin particulariter & confusè distributarum) Naturæ cursu Realis & Vniuersalis coniunctio, congregatio & colligatio: Et qui tale habet [k] omnium morborum Antidotum in hoc mundo, DEI habet Donum, quia Thesaurus est perennis, incomparabilis & innumerabilis. Quæcunque infirmitas hoc competenti adminiculo Naturali administrato non sanatur (siquidem ex denegatione auxilij, Digitum Domini Naturæ animaduertere non obscurè poterimus) tolerabilius tamen facit malum, donec Infirmum liberet ipse

Deus

Deus Omnipotens.

Particularis, *in qua non semper Radices ipsæ,* [l] *vel Seminales Tincturæ morborum tolluntur, sed sæpius fructus, symptomata, paroxysmi, dolores mitigantur, prohibentur, ad exaltationes venire non permittuntur, excrementorum euacuationes instituuntur, & debilitatæ Naturæ corroborationes adiunguntur, Remediorum consentaneis Spiritibus, qui morborum diuersoria soli sciunt. Nihilominus hæc Particularis Curatio, non est contemnenda: Sæpe enim in morbis grauissimis Vniuersalis officio fungitur, quia Deus è misericordia sua quædam Secreta Particularia Vniuersalia manifestauit, quæ in se continent Naturam totius Cœli,* [m] *alia totius Aëris,* [n] *quædam totius Terræ,* [o] *per quæ morbi facilè dignoscuntur & curantur: Specifica enim & appropriata Remedia facta Spiritualia Vniuersalem Curationem sæpè æmulantur, Impuritatum Radicibus consumptis, & Balsami Virtute confirmata. Vtique beati essemus in defectu Vniuersalis, si saltem Particulares, subalternas, specificas, indiuiduas Curationum species attingere liceret. Hactenus Seuerinus.*

Viâ Particulari *Morbi materiales* [p] *expelluntur.* Primò *per vniuersalia emunctoria, per quæ Natura Remediis adiuta materiam mor-*

bidam excernere & compeſcere conſueuit, ſequentibus viis ſeptem, ſcilicet

per Vomitiua.
Cathartica.
Diuretica.
Diaphoretica.
Confortantia.
Anodyna.
Odorifera.

Secundò *Morbi fugantur Viâ Particulari, per Remedia appropriata & ſpecifica,* [1] *ſicuti eſt*

Specificum
- Septem Principalium Membrorum *corporis Humani.*
- Capitale, *ſcilicet*
  - Epilepticũ.
  - Apoplecticum.
- Ophthalmicum.
- Odontalgicum.
- Pectorale.
- Cordiale.
- Stomachicum.
- Vterinum.
- Febrile.
- Peſtilentiale:
- Podagricum.
- Nephriticum.
- Hydropicum.

Dyſen-

Dysentericum.
Venereum.
Venenatum.
Vulnerarium, *vlcerosum, pustulosum.*

a Liber hic inscribitur Basilica Chymica, quemadmodum nimirum in aula regia, seu principali, magnificus & pretiosissimus quarumcumque rerum apparatus, ita etiam hic non nisi selectissimorum medicamentorum. Videtur Germanicæ originis, quasi Baltsamen.

b Nam in præfatione, eiusdem, Seuerini Dani vsus est verbis ex capite 14. ideæ Med. Philos. Multi putant Petrum Seuerinum non esse authorem Ideæ, sed Pratensem illum, cuius carmen in fine annexum est, quod comparatio carminis & totius scripti indicare videtur.

c Distinguendum est semen à spermate. Sperma est totum illud corpus, quod oculis cernitur, sed semen est pars in quolibet grano seu spermate.

d Remedia debent esse similia balsamo, summum est axioma medicorum à Dictatore Hippocrate in sanam Therapeuticam introductum lib. 2. de flatibus. & 2. aph. 22. Contrariorum contraria sunt remedia. Huic oppositum videtur Hermeticorum dicterium: Similia similibus curantur. Verùm nulla est contrarietatis apparentia, sed rectè vtrumque est intelligendum: Remedia nimirum similia debent esse naturæ, seu balsamo & calori natiuo, quem in expugnando morbo iuuare debent, contraria verò esse oportet ipsi morbo.

- Morbi sunt
  - Simplices quatuor morbi, ad quos omnes reliqui referuntur
    - 1. Lepra, cui affines sunt cutanei, morbi,
      - Vlcera omnia, pruritus, scabies, alopecia, furfures, squamæ, fissuræ, cutis fæditates, pustulæ, anthraces, malum mortuum, cancer, carbũculus, furunculus, phlegmone, clauus, abscessus, vitiligo, morphæa, psora, achores, tineæ, gutta rosacea, lichen, impetigo, &c.
    - 2. Podagra, cui accedunt,
      - Colicæ, Nephritides, omnium dẽtium dolores, Arthritides, dolorificæ fluxiones, cephalæa &c.
    - 3. Hydrops. cuius sunt
      - Febres.
      - Apostemata vterina.
      - Icteritia.
      - Cachexiæ omnigenum genus.
    - 4. Epilepsia, ad quam referũtur morbi capitis & alij: vt,
      - Catarrhi, paralysis, palpitationes cordis, spasmi, vertigines, melancholiæ, apoplexiæ, suffocationes vteri.

Mixti

Mixti & transplantati vnde
- Catarrhi podagrici.
- Paralyses.
- Leprosæ.
- Febres arthriticæ.
- Noui morbi: Morbus Gallicus, vel Lues venerea, Anglici sudores, petechię, prunellæ, dysenteriæ, pleuritis.

Vel:

Morbi sunt
- Primi seu solitarij: Epilepsia. Podagra. Hydrops. Lepra.
- Secundarij & dependentes omnes.

f Ideóque etiam vocantur Astralia.

g Argumenta eorum, qui negant, videri possunt apud Doringium de Medicina & Medicis.

h Docuit tamen experientia, medicinam hanc, dosi, quantum par erat maiori, exhibitam, etiam mortem intulisse, sed placidissimam. Ergo eam omnis dolorifici sensus expertem esse, necesse est.

i Vegetabilium, mineralium & animalium.

k Habuisse fertur, Arnoldus Villanouus, Basilius Monachus, qui tecto nomine Asam Phalaiam, quasi ἀσφαλείαν, hoc est, securitatem, nominat. Paracelsus & alij. Crollius se vidisse & gustasse fatetur apud Michaëlem Sendiuogium Polonum.

l Quia interdum fit, vt ipsæ Tincturæ radicésque hâc peculiari sanatione sanentur.

m Vt Sol habet signaturam Solis cælestis.

n Vt Ros majalis.

o Ros Solis siue Rorella.

p Qui cum impuritate, & Tartaro coniuncti sunt.

q Sanatio alia est

- Vniuersalis & perfecta ablatio, impuritatũ seu radicum morbidarum mixtione nõ necessariâ in humana anatomia insitarum, quæ balsamo naturali remediorũ naturæ humanæ cõsentanea perficitur, resoluente, consumente & dissipante impuritatum semi narium tincturas, corroborante verò, consolidãte, custodiente innatum Microcosmi Balsamũ, & hæc requiritur in morbis
  - Hæreditariis, & qui ad perfectionem peruenerunt.
  - Consummatis
    - Epilepsia.
    - Podagra.
    - Hydrope.
    - Lepra.
- Particularis, in qua non semper radices ipsæ, vel seminales Tincturæ morborum tolluntur, sed sæpius fructus, symptomata, paroxysmus, dolores mitigantur, prohibentur, ad exaltationem peruenire non admittuntur, excrementorum euacuationes instituuntur,

tuuntur,& debilitatæ naturæ corroborationes adiunguntur. Hęc locum habet in morbis infra nominatis, qui nondum ad extremitates peruenerunt, & eorum affinibus seu congeneribus.

1. Vniuersalis curatio fit per ablationem, resolutionem, & consumptionem: iisdem modis etiam procedendum vt in particulari.

Ablationes, resolutiones, consumptiones fiunt per { 1. Vomitiua. 2. Cathartica. 3. Diuretica. 4. Diaphoretica. }

2. Perficitur vniuersalis curatio per corroborationem Balsami naturalis, consolidationes, regenerationes, virium refectiones, humectationes, malignitatis sedationes.

Hæc omnia fiunt particulariter per { Confortantia. Annodyna, adde odorifera. { Humectantia calorem. Sitim sedantia. Sanguinis missionem. } }

Particularis curatio solùm fit per specifica. Sed specifica illa semper sunt cum proprietatibus Vniuersalis: Aufferunt nimirum, resoluunt, & consumunt, denique sunt particularia & singularia singulis indiuiduis partibus.

r Remedia chymica & specifica 1. ritè præparentur. 2. ritè præparata iustis & appropriatis vehiculis. 3. iusta dosi seu quantitate, exhibeantur. Hæc etiam specifica aut specialiora remedia ita sunt comparata, vt nisi ab eo, qui Methodo medendi benè instructus sit, cum felici successu vsurpari

queant, vnde non demiretur, aut Crollium arguat, si fortè quis empiricus, in eorundem applicatione, citra discretionem, fine votóque suo frustretur.

I.

VNIVERSALE DIGESTIVVM seu maturatiuum.

IN morbis, [a] *qui constant ex Impuritatibus mobilibus* [b] *superficiariis, qui non egerunt fixas radices,* [c] *neque ad difficiles coagulationes* [d] *destinati, quod ex dolorum signaturis* [e] *& symptomatum inconstantibus & turgidis efferuescentiis deprehenditur, quales sunt Febres* [f] *plurimæ, Catarrhi, Tusses, Raucedines & similes affectus, in illis non opus est Digestiuo; tutò & subitò tolluntur Purgantium & Mundificantium ope. Impuritates verò Febriculosæ* [g] *& Inflammatoriæ, quæ Tincturas habent difficiliores, quoniam resolutiones & Vaporum coagulationes admittunt fixas: difficulter resolubiles (tales in suspectis* [h] *partibus & consentaneis mineris perpetuò recipiuntur,) per* Concoctionem *Hippocratis, vel* Mitigationem *Paracelsi, seu* Epicrasin *Galeni, (æquipollentes videlicet indicationes curatiuas) tutissimè & conuenienter curantur: non obtemperant enim facultatibus crudis Purgantium medicamentorum communium, quæ corporeis & crudis spiritibus*

ſpiritibus agunt, quæ ſpirituum morboſorum efferueſcentias exaſperant: Poſteaquam verò ſpirituum feruores ceſſauerint, reſolutaq; materia coagulationem conſentaneam acceperit, quia vinculis ſpirituum deſtituitur, faciles admittit Purgationes.

In morbis Chronicis, [i] *vt Epilepſiis, Quartanis, Colicis, Nephritide, Podagricis, & omnibus affectibus Tartareis, Hydrope & Leproſis affectibus Impuritates Radicales* Reſolutione, *non Concoctione, propriè & primò curantur. Fruſtra enim Concoctionum ſigna in eis* [k] *expectantur: Reſolutione confeſtim inſtituenda eſt cura, Conſumptione, Deſtructione, Ablatione: ſi Mitigatio confluxerit,* [l] *felicius propoſitum aſſequemur. Fructus* [m] *verò, Paroxyſmi, & fr uctuum efferueſcentiæ in nonnullis ſpeciebus prædictorum morborum concoctionum* [n] *Contemperationum Indicationes requirunt: Et ibi locum habet Hippocratis decretum aſſerentis, Concocta* [o] *ſolum medicanda, niſi turgeant.*

a Statim purga in motbis, qui conſtant ex impuritatibus mobilibus, ſuperficiariis, ex dolorum ſignatura & inconſtantibus ſymptomatum, efferueſcentiis, & turgidis deprehenditur. Vbi verò impuritates periculoſæ & inflammatoriæ, prius coque.

b Eiectu facilibus.

c Qui non peruenerunt ad venosum genus.

d Obstructiones.

e Impressionibus & Tincturis.

f Vt stomachi, renum, Ephemeræ.

g Quotidianæ & quartanæ.

h Quæ antea iisdem morbis obnoxiæ fuerunt, & in quibus iam aliqua morbi causa hæret, quæ antecedente alia externa consentanea facilè recrudescat.

i Scilicet incipientibus.

k Ab initio.

l Si Coctio accesserit.

m Omnia symptomata & accidentia.

n Morbi chronici dicti, per se non egent his concoctionibus, sed respectu suorum symptomatum. In Febribus etiam malignis, & Vngaricis non est expectanda concoctio.

- *o* Quidam morbi concoctione
  - Non egent, qui constant
    - 1. Impuritatibus mobilibus.
    - 2. Superficiariis.
    - 3. Fixis radicibus constantibus
      - Febres ventriculi.
      - Catarrhi.
      - Tusses, raucedines.
  - 2. Acuti morbi, seu periculosiores, in quibus impuritatum resolutiones mobiles sunt.
  - 2. Facilè obtemperantes, non ad difficiles coagulationes definitæ.
    - Febres acutæ.
    - Apostemata.

Egent,

Egent, qui non obtēperant facultatib. crudis purgātium.

1. Qui habent tincturas difficillimas, quarum resolutiones & vapores coagulationes admittunt fixas difficulter resolubiles.
2. Morbi chronici per se non egent, nisi habitâ ratione paroxysmorum. Itaque egent & non egent concoctione.

De Concoctione apud Hippocratem in lib. de veteri medicina exstat. Concoctiones perficiuntur ex contemperatione, mixtione, & mutua rerum permistarum digestione.

TARTARVS VITRIOLATVS.[a]

♃. Salis [b] Tartari albissimi, aliquot vicibus secundum artem Chymicam dissoluti, filtrati & coagulati cum aqua agrimoniæ, [c] exempli gratiâ, uncias quatuor, resolue in cella supra marmor, aut beneficio manicæ in oleum. Habito hoc oleo puro accipe olei Vitrioli [d] optimè rectificati uncias duas, illudq́ guttatim [e] supra Tartari oleum in vitro capaci instilla : tunc fiet coagulum albissimum, humiditas supernatans euocetur lento calore ad siccitatem Salis, ita habetur Tartarum album Vitriolatum fixum [f].

Obseruationes.

I. Seruetur modus in affundendo Vitrioli oleo ne sapor Salis repercussi sit nimium acidus, sed quasi nauseabundus : si enim nimium de-

Si olei Vitrioli nimis parua quantitas affundatur, facit saltem vomitum.

oleo Vitrioli affundatur, tunc non purgat, alioquin per quatuor emunctoria, Vomitum, [g] *secessum (si purgantibus* [h] *immisceatur) item per vrinam & sudorem operatur.*

II. Si possit fieri per infundibulum [i] *angustissimi orificij, ita vt certo artificio olei Vitrioli guttæ paulatim saltem & successiuè stillent in oleum Tartari, consultius erit, nam sic boni spiritus, qui ex mutuâ subitæ mixtionis efferuescentiâ se vaporando eleuant & euanescunt, retinebuntur.*

III. Vitrum supra modum incalescit ex coniunctione duorum illorum Ignium. [k] *In hac mutua efferuescentia obseruetur Epilepsiæ generatio, quando videlicet Spiritus Vitæ in Microcosmo à Heterogeneis concitatus, simili modo ebullit* [l].

IV. Qui ad duas [m] *partes olei Tartari vnam partem Salis vel liquoris Corallorum velit addere, antequam oleum Vitrioli guttatim affundat, ei integrum esto.*

Digestiuum *ex illo Tartaro Vitriolato parari potest, quod necessitate exigente* [n] *purgantibus medicamentis præmittendum est, in hunc modum:*

♃. Tartari Vitriolati ℥.j. solue in duabus [o] *vini mensuris, addatur ad libitum aqua decoctionis Passularum & Cinamomi.*

De

De hac mixtura exhibeto duos vel tres[p] *dies, vbi opus est, manè post sumptum sorbile ouum*[q] *haustum vnum, ad prandium alterum, tertium circa vesperam. Postea exhibeatur Catharticum è Panchymagogo. In omnibus febribus & quartana miranda præstat, resoluit enim Tartarum*[r] *in corpore humano efficacissimè.*

Vires Tartari Vitriolati.

I. In Hemicrania, morbo regio, omnium viscerum obstructionibus, in liquore idoneo[s] *seu vino albo exhibetur ægrotantibus per aliquot dies in aurora, & si opus fuerit, dosis augeatur.*

II. In calculo exhibetur in Aqua Petroselini vel Parietariæ, vel vino albo[t].

III. Efficacissimum Renum deoppilatiuum & detersiuum, si ℈ ß.[u] *cum Iulepi Rosacei ℥ ij. & aqua Cinamomi ℥ß.*[uu] *misceatur & adhibeatur.*

IV. In contracturis & venarum obstructionibus, è Tartaro ortum habentibus, vtere per vicem sex[x] *vel octo granis in aqua decoctionis vuarum Passularum & Cinamomi.*

V. Sudorem prouocat in aqua Cardui benedicti vel vino albo.

VI. In Hydrope[y] *vt crassi & serosi humores expurgentur.*

♃. ℈. j. & misce cum ℥ß. mellis Rosati solutiui, vini Enulati [z] *℥. ij. & exhibe.*[aa]

VII. In Mensium suppressionibus. [bb]

♃. ℈. j. & exhibe in syrupo Artemisiæ vel Betonicæ, vel misce cum melle Rosato, in aqua Pulegij soluto.

VIII. Vtiliter etiam in febribus [cc] *exhibetur.*

IX. Purgat per inferiora, & omnes obstructiones tollit, si misceatur Cathartico, vel offeratur in syrupo Rosarum vel Violarum solutiuo, vel melle Rosato solutiuo.

X. In Melancholia [dd] *& Splenis duritie, in aquis* [ee] *appropriatis offertur.*

Dos à ℈ß. ad integrum.[ff]

In Hydromelite, propter saporis emendationem, commodissimè offertur.

a Sal Tartari Vitriolatum, Sal Tartari essensificatum fixum.

b Sal Tartari per calcinationem ad albedinem fit, ex capite mortuo post destillationem Spiritus Tartari, quod postea positione in cellâ vel alio loco humido per deliquium soluitur in oleum. Quidam Loco Salis Tartari sumunt Cremorem ad præscriptum Quercetani & aliorum.

c Vel alia aperiente, cichorij, endiuiæ, Taraxici &c.

d Vel communis, vel ex Venere & Marte quod infra, in stomachico habebitur.

e Propter summam efferuescentiam, si nimirum

rum confusa miscerentur confertim, contrariis nominibus inter se pugnantibus, ob summam, quæ cum maximo calore suboritur, ebullitionem, vitrum capax dissiliret. Tam diu poteris affundere, donec strepitus cesset.

f Præparari etiam sic potest. ℞. Tartari calcinati, extrahe sal cum aqua pluuiali destillata, huius liquoris ℞. ℥ ij. Spiritus Vitrioli sine oleo & phlegmate ℥ iij. instilla in liquorem Tartari, sed nullum coagulum fundum petit, abstrahe autem partem, & euapora, tunc reperientur in fundo Lapilli. Vel sali Tartari rectificato superfunditur Spiritus Vitrioli, abstrahitur & nihil nisi phlegma ascendit. Repetitur toties, donec Spiritus Vitrioli post destillationem sit integer, nihilque de acredine discedat. NB Si salia vegetabilium optime depurata & ab omni immunditie repurgata, soluantur in aqua propria destillata, postea cum optimo Spiritu Vitrioli coniungantur, procedatúrque secundum modum iam dictum, poteris etiam talem puluerem digerentem, imò ferè purgantem præparare, in febribus & aliis morbis vtilissimum.

g Rarò per vomitum, nisi ventriculus multa colluuie humorum scateat.

h Si cum extracto vel resina scammonij misceatur, vel cum eiusdem tinctura impregnetur, de quo vide praxin nostræ editionis p.8.

i est superuacanea, vix retinentur.

k scilicet naturæ, & potentialium.

l Vide Libauium synt.tom.1.pag.353. vbi vehementer, pro more suo, hunc locum exagitat.

m non est necessaria hæc obseruatio.

n In morbis chronicis & diuturnis.

o Potius in vna, ſcilicet ℔ iij. medicinalibus, ferventiſſimè id affundendo.

p Vel plures & ad 14. interdum.

q non opus eſt.

r Per Tartarum intelligunt quidam obſtructionem, vbi enim hæc eſt, ibi & Tartarum eſſe, & contra, putant,

ſ ℞. Juſculi Gallinæ cochlearia decem in paropſide ſuper ignem lentum calefac, ac Tartarum Vitriolatum doſi congrua & cum cochleari argenteo tam diu mouendo, donec ſoluatur, & iuſculum aceſcat. Poteſt quoque addi olei cinnamomi parum, ad iucunditatem conciliandam. Huic Digeſtiuo vniuerſali æquipollet Cremor ſeu Cryſtallus Tartari, hoc nomine olim à Quercetano appellatus. Beguinus in Tyrocinio vocat Sal eſſentiale Tartari. Ratio conficiendi hæc eſt. Tartarus crudus albiſſimus craſſo modo contunditur, cū aqua ſimplici limpida lauatur & eluitur, donec omnes impuritates ablatæ, puluis verò fuerit albus, ſine fæcibus. Poſtea adiecta aqua fontana ad ſupereminentiam vnius palmi coquitur in lebete ampliore terreo, donec videtur ſupereminens cuticula, quæ remoto ab igne lebete, frigidiore loco expoſito, paulatim ſupercreſcentes cryſtalli tandem remouentur & colliguntur, vnà cum lapillis ad ſpondilla vaſis ſubter aquam adnatis, exſicca & reduc in puluerem (cremor plurimum facit in illis qui ſunt alui difficilioris in purgando) Coctionem hanc & collectionem cuticulæ & cryſtallorum ſæpe repete, ad ſufficientem nempe quantitatem. Eſt ſummum deoppilatiuum in Melancholia hypochondriaca, tam alui, quàm Tartari, in ſplene & venis meſaraicis,

cis, ſtabulantis. Doſis ſæpiùs repetatur. In cæteris æquiualet viribus Tartaro Vitriolato. Externè ad ſplenem adhibentur inunctiones ex olei de capparibus ℥ j. olei violarum ℥ ß. Pulu. ſcolopendriæ, cuſcutæ ana ʒ j. croci ℈ ß. ceræ albæ q. ſ. Quod ſi obſtructio contumax fuerit, emplaſtrum ex ammoniaco & aceto ſquillitico diſſoluto factum, applicetur ſuper alutam extenſam. Mirificè nimirum morbum ſoluunt & obſtructiones expediunt. Vide praxin editionis noſtræ p. 2. 127.

t Ononidis, fragarum, ſaxifragiæ.

u Vel ſcrupulus integer.

vv ſufficiunt ℥ iij.

x Repetendo manè, meridie, veſperi per dies pluſculos, felicius abſoluetur cura, ſi addatur Spiritus Tartari ℈ j. Vide infra de ſpiritu Tartari. Tit. 5. de Diaphoreticis.

y Scilicet confirmata.

z Ex radice, quod præclarum in hydrope.

aa Repetendo ſæpius ad declinationem vſque morbi.

bb Stato tempore, quod verſus indicat: Luna vetus veteres, iuuenes noua Luna repurgat.

cc Longis præſertim, & in cachexiam vel hydropem deſinentibus. In febribus melancholicis & pituitoſis dari poteſt cum oximelite, vel aqua borraginis. In bilioſis vix dari poſſe putant quidam.

dd Scilicet Hypochondriaca.

ee Scolopendrij, cuſcutæ, florum Lini. Prodeſt ſi admiſceantur folia Galyopſidis. Eſt Galyopſis ſpecificum in ſpleneticis affectibus. Credo eſſe Milzatellam vel Lamium luteum. Vide praxin

nostræ editionis p. 132.

ff Dosis potius a.℈j.ad ℈ij.

II.

VOMITIVVM.

IN quo ciendo, Antimoniales, Vitriolatæ & Helleborinæ [a] facultates vigent, quæ nil praui in ventriculo relinquunt, sed omnem [b] impuritatem radicitus euellunt [c].

Hellebori Vomitiuum reperitur apud Conradinum expertissimum medicum, in libello de febri Vngarica: Hoc loco de Vitriolo agemus: Antimonij præparationes sequentur paulò post.

a Hellebori albi.

b *i.e.* Omnes humores.

VOMITORIVM CONRADINI.

c Conradini Vomitorij Processus est talis: In dicto nimirum libro mutilatus inuenitur. Rad. bryoniæ, cyclaminis ana ℥ij. Hellebori albi ℥j. Has radices probè mundatas, lotas, vicissimque exsiccatas in vmbra, comminue in puluerem, affunde spiritum vini ad supereminentiam duorũ vel trium digitorum. Stent in B. per aliquot dies, deinde lentè destilla per alembicum, fæces exime & comminue. Spiritum vini antea destillatum vicissim affunde, & relinque aliquandiu in vase calido probè obturato, postea filtra & habebis verum vomitorium. VSVS. Pennæ extremas plumas, quas reliquis

quis excerptis, solas reliqueris, in ista aqua saltem madefac intingendo, & sic madefactum immerge in haustum vini maluatici, aut alterius & ablue. Postea vinum bibe & breui euomes.

GILLA[a] THEOPHRASTI seu Sal Vitrioli.

Crystalli Vitrioli, è Venere seu Marte præparati (vt paulò post dicetur in Specifico stomachico) resoluantur in phlegmate acido, [b] *quod primò egreditur è destillatione Vitrioli vulgaris, & simul per octo dies circulentur. De hoc circulato liquore detur à ℈ j. ad ʒß. seu ℈ ij.*[c]

Longè efficaciùs & commodiùs operabitur hic liquor, quàm Sal è capite mortuo vulgaris Vitrioli, seu albi Goslariensis quomodo [d] *extractum.*

a Gilla vocatur à Paracelso lib. de rebus naturalibus cap. 8. vbi agit de facultatibus Vitrioli crudi & colcotharis (aliàs etiam dicitur der rothe Heinze) Grilia non Gillá atque id nominis Vitriolus accepisse videtur secretè. Liquorem verò Vitrioli ad cerebri magnos illos affectus, vertiginem, Phrenesin, maniam, caducum, 3. & 4. cap. 2. de viribus morborum internorum, vocat arcanum, quod ex Gilla extractum est. Siue itaque illo, siue hoc nomine appelletur, perinde erit, Cæterùm Paracelsus procul dubio crudum in priori loco intellexit Vitriolum, proptereáque aliam speciem, ab artificiali ex Marte & Venere factam diuersam. Dosis nimi-

rum Paracelsi 6. comet ℞. duntaxat, id est, 3. guttæ quæ forsan 1. ß. gr. faciunt; quam per vicem repetendam esse ait, si forsan priores vomitiones non succederent. Hæc verò dosis authoris nostri nimis est magna, & præstaret, saltem Vitriolo crudo aliquoties mundificato, & in aqua centaurij minoris, quæ imprimis eius operationes emeticas promouet, soluto ac crystallisato ea dosi, quam Paracelsus præscribit, vti.

PHLEGMA VITRIOLI ACIDVM.

b Phlegma Vitrioli acidum & aromaticum: ad sequentem modum præparatum, præferendum. ℞. Vitrioli cærulei optimi q. s. destilla ex cineribus per alembicum phlegma, nullis tamen simul prodeuntibus spiritibus: Idem phlegma reaffundatur capiti mortuo, ac cohobetur aliquoties, septima vice vrgendo paulo fortius. Aqua illa tam suauem acquirit odorem, præsertim si post vltimam distillationem aliquandiu calore moderato circuletur. Est alioquin arcanum ad capitis dolorem & epilepsiam, si dimidium cochlear manè & sero sumatur per se & aluum blandè subducit. Cum hoc Phlegmate Gilla Paracelsi & Vitriolum vomitorium rectiùs administrari possunt. NB. In exhibitione vomitoriorum Vitriolatorum, cauendum ab asthmate, aliísque pectoris affectibus. Vitriolum nimirum crudum venenum est, quia asthma procreat, & suffocando necat. Qui Vitriolum crudum ad bassam vocem conciliandam vsurpant, in grauos tandem morbos incidunt.

c Rarò datur vltra scrupulum vnum.

d Lege quoquo modo. Hæc nimirum *Salia* extracta

extracta rarò efficacia sunt. Sal verò Vitrioli, ex solo capite mortuo, ex quo flores sulphuris sublimatione eleuati sunt, de quibus agemus infrà de pestilentiali, in aqua fœniculi vel vino à gr. 6. ad 8. vel 10. exhibitus, facillimè vomitum, interdum sedes, sudores, interdum vomitum conciliant.

VITRIOLVM ALBVM [a] vomitiuum.

Vel solue Vitriolum album in aqua pluuiali & euapora, donec quasi crusta [b] *appareat, postea per quatuor dies in loco frigido ponas, & concrescent* [c] *Crystalli, quos eximes, & aquam iterum euaporabis vt antea: Hic labor penitus tertiò reiteretur coagulando & dissoluendo: vltimò ter eodem modo procedatur cum aqua Rosarum. Crystalli tandem supra calorem leuem siccentur, & spontè redigentur in puluerem album. Hoc lene est Vomitiuum, & cerebrum benignè expurgat* [e].

Vsus & Dosis Gillæ & Salis Vitrioli.

Gillæ si ℈ j. è vino [f] *bibatur, è vestigio* [g] *vomitum mouet, quo ventriculus tum onere leuatur, tum robur acquirit, nec quicquam inferunt nocumenti* [h].

In Febribus [i].

Lumbricis [k].

Omnis generis infirmitatibus ventriculi.

Defluxionibus salsis.

Synouia: Hîc ℥.j. in cereuisiæ [m] *haustu exhibetur.*

Peste [n].

Doloribus Dorsi, ℥ ß. in vino calido [o].

Vulnerum recentium curam promouet, si quaternis auroris [p] *continuis ℥ ß. in cereuisia calida assumatur.*

Dosis vtriusq; à ℈. ad duos, habitâ ratione complexionis & sexûs [q].

Sal potest misceri cum sacchara Candi, [r] *demum in aqua Fœniculi dissolutum calidè exhiberi.*

Offertur etiam in iure carnium, haustu cereuisiæ [s] *vel vini, in aqua cum melle mixta, vel in Conserua Rosarum.*

Puerulis contra Lumbricos, quatuor, quinque, octo grana in cochleari vini Maluatici exhibentur.

Operatur hoc medicamentum variè, [t] *per vomitum, sedes, interdum etiam sudores & somnum facit.*

a Germanis dicitur Galitzstein/oder Augenstein/ ab vsu in affectibus oculorum.

b Supernatans.

c Fit difficulter.

d Ad cuticulam.

e Quia fluxiones omnes expurgat.

f Generoso parumper infusione Galangæ, aut nucis myristicæ, rectificato.

g Non

g Non ſemper, quia naturæ ſunt diuerſæ.

h De hoc maximè dubitatum, quia experientiâ compertum eſt, Gillam hanc ſeu vomitum maximè nocere oculis, ita, vt ſi ſæpius ea quis vtatur, planè viſum amittat.

i Cum aqua cichorij, centaurij minoris, cardui benedicti, endiuiæ.

k Cum aqua hypericonis Tanaceti, decocto C. C.

l In aqua ſerpilli, betonicæ, maioranæ, meliſſæ.

m Vinum nocet ſynouiæ, cereuiſia verò propter lupulum & hordeum, quod extrinſecus etiam applicatur in decoctis, prodeſt ſpecificè.

n Cum aqua cardui benedicti, vlmariæ, Aër valdè corrigitur ſuffimigio Vitrioli in lateres calidè aſperſo.

o Vinum minus conuenit propter febrem, quæ plerunque adeſſe ſolet in doloribus renum, vnde dorſum dolet propter conſenſum. Si abſit febris, dari poteſt in vino. Aliàs potius in aqua fœniculi.

p Modo oſſa non etiam fuerint læſa.

q Poteſt doſis hæc, vrgente neceſſitate, intra 8. vel 10. dies duplicari, triplicari. Item per tot vices repeti.

r Tale fuit Penoti ℞. Salis Vitrioli ʒ ß. ſolue in aqua conueniente, adde ſacchari candi q.ſ. filtra & tepide bibe, euomes ſine dolore.

ſ In epilepſia in aqua florum pæoniæ vel viſci quercini. In ſuffocatione matricis, in aqua artemiſiæ, vel vino bugloſſato. nam aciditate ſua matricis putrilaginoſos vapores ſedat. In venenis in aqua hyperici cum Tinctura croci impræ-gnata.

t Non ratione medicamenti, sed propter subiecti disparitatem.

AQVA BENEDICTA.

Martinus Rulandus pater, in suis centuriis curationum empiricarum, sæpissimè aquâ suâ benedictâ, quam ita vocat, vomitoria & ruptoria, eámque centuria 5. curat. 5. 95. componi dicit, ex croco metallorum, pisi quantitate in aqua, vino, vel cereuisia, vel mulsa macerato, cuius postea infusi, vel etiam ebulliti & colati propinat ab ℥ß. ad ℥ij. Quidnam igitur hic crocus metallorum sit, & ex quo conficiatur, iamdiu hactenus multi scire desiderarunt anxiè, & enata sunt exinde nonnulla commentaria à diuersis, in diuersas quoque sententias abeuntibus. Vide itaque Josephum Quercetanum in Pharmacopœa cap. 7. in fine de aquis. It. in alexicaco. Tyrocinium chymicum cap. 12. lib. 2. cum notis meis D. Beguino communicatis, editum. Libauium in vtroque syntagmate & alios. Parari eum ex Antimonio seu stibio, (quod Quercetanus magnesiam Saturninam appellat) certum est, de modo autem non omnes conueniunt. Libauius syntagmate secundo Crocum metallorum Rulandi manu descriptum depromit, mancum tamen & ad aquam benedictam inutilem, ideóque minus quoque ab ipso Libauio, magno illo chymico practico, si Diis placet, in vsum reuocatum, à Rulando filio verò ex disputatione septima sub præsidio meo habitarum, furtim excerptum, & pro patris inuentis apud Libauium venditatum. Ex multis istis operandi formulis seu modis, omnium magis exquisita est, quæ sequitur; multoties vsu probata,

Quid sit crocus metallorum.

sed

ſed requirit ſolertem artificem & diligentem præparatorem.

CROCI METALLORVM *præparatio.*

℞. Nitri puri, bene defæcati ℔j. vel ℔ij. antimonij totidem, fluat nitrum in ſattagine lento admodum igne, ſine vllâ tamen violentiâ vaſis ignitione, remoue ab igne vas & adde antimonij probè tenuitérque pulueriſati: Si miſceri ſeſe patiuntur inuicem ſine inflammatione & detonatione bene quidem. Sin minus abſiſte aliquandiu, donec iuſtam refrigerationem nitrum nactum, omninò ſibi puluerem antimonij paulatim ab initio, ſed poſtea confertim commiſcendo pati & retinere queat, omnia verò continuò ſpatula ferreâ agitentur. Vbi inuicem omnia probè fuerint mixta, accende totum carbone viuo, vel potius candente ferro, vbi detonuerunt, paratus eſt Crocus metallorum. Tunc nimirum Antimonium hoc modo elaboratum, non abſimile croco relinquitur.

VSVS CROCI METALLORVM.

Vſus & Doſis generalis eſt, gr. vj. vel xij. macerentur, & vrgente neceſſitate ebulliant in aqua, vel vino, vel cereuiſia, vel hydromelite, vel alio liquore qualicunque, modò ipſi morbo conueniente: cuius colati ab ℥ß. ad ℥ij. bibitur vel frigidè vel calidè. Appellatur Aqua Benedicta, hæc nimirum cum maxima Salute ægrotorum in morbis etiam incurabilibus propinatur, aut per ſe, aut aliis liquoribus permiſta, ceu ipſius Rulandi demonſtratio-

nes luculenter oſtendunt, & experientia cottidiana fidem facit.

1. Datur in capitis doloribus, ſæpe ab impuritatibus ventriculi illud lancinantibus cum aqua bugloſſæ, veronicæ, betonicæ.

2. In epilepſia, cum aqua pæoniæ, florum tiliæ, ceraſorum nigrorum, conſerua lauendulæ.

3. In pleurithide tam nothâ, quàm exquiſita, cum aqua cardui mariæ, cardui benedicti, papaueris, Rhæados.

4. In tuſſi inueteratâ, aſthmate, peripneumonia, angina, cum aqua violarum, tuſſilaginis, hyſſopi.

5. In melancholia hypochondriaca, cum aqua capillorum Veneris, vel decocto ceterach.

6. In omnibus ventriculi affectibus porrigitur cum aqua menthæ, abſinthij.

7. In omnibus febribus, præſertim quotidiana, & tertiana intermittente, cum aqua centaurij minoris, cardui benedicti, cichorij, Taraxici.

8. In peſte, vbi ab initio vomitus ſunt accerſendi, cum aqua vlmariæ, cardui benedicti, fraxini, angelicæ, ſcorzoneræ, Galegæ.

9. In præſeruatione ab arthritide, eiúſque ſpeciebus omnibus, cum aqua ſerpilli.

10. In coagulatione ſanguinis, vbicunque in corpore humano fuerit, cum aqua cærefolii vel Bellidis minoris, ante ſuppurationem.

Hæc vomitoria dari debent in principio morbi. Vſus præterea e iuſdē eſt inſignis, in clyſteribus ʒ. nimirum ß. vel etiam integra, croci metallorum maceratur, vel ebullit in aqua appropriata, vel vino, colatura miſcetur iuri vel decocto ſimpliciū emollientium

lientium in sufficiente quantitate, vt fiat clyster, vide Quercetanum cap.7. Ex Croco denique metallorum insigni paratur quoque aqua ophthalmica, de qua vide Quercetanum dicto loco.

AQVA BENEDICTA D. HARTMANNI.

In vsu medico, quando vomitiones imprimis necessariæ sunt, multum confert aqua, quam ex instituto Rulandi voco benedictam, toties in centuriis medicis ab ipso decantata. Eius modum conficiendi tradidi, superiori æstate, in Tyrocinio Chymico (à Gluckradio edito) à me explicato ad caput 12. tit. de epate Antimonij. Itaque idem hûc commodè transferri potest. Adieci quoque vsum meum medicum, ac lubenter profiteor, in designatis ad prædictum vsum medicum morbis, nihil mihi familiarius esse, ac insuper gratiam ago Deo, toties adhibito hoc eleganti Pharmaco, diuinam benedictionem singulariter mihi fuisse ostensam. Eidem autem aquæ æquipollet simplex infusio vitri Antimonij per se, sine vlla additione aliqua, vel fluoris, hoc est, borracis, vel alterius cuiusdam rei, præparati, in vino albo Rhenensi. Puluerisatum vitrum V.G. ℥ j. vel ℥ ij. in ℔. iij. vel iiij. vini infundũtur, & vitro bene firmitérque cooperculato aliquandiu insolantur, donec nempe liquor citrinum colorem induat, postea filtretur, & vicissim in vitro bene clauso asseruetur. Eius à ℈ j. vsus ad ℈. iij. vel ad ℈ v. ad summum in aqua distillata appropriata, datur ad vomitiones ciendas, magno cum fructu, præsertim in iis morbis, qui non aliter quàm vomitionibus curari possunt & volunt: quales sunt, omnes tusses, pleuritides, anginæ, anorexiæ, ructus, ac- *Morbi per vomitum quinã curandi.*

que infiniti alij in prima regione ventris hoſpitantes. Cæterùm hoc vnicè admirandum exſtat in infuſione vitri Antimonij cum vino, non exhauriri nempe vim emeticam eiuſdem vnâ vel alterâ infuſione repetitâ, ſed penè in infinitum poſſe infundi, atque ad vſus identidem eoſdem reuocari, & nihil planè vel admodum pauxillum perdere, priore imminuto. Vnde ſat apparet, vim illam catharticam maximè ſitam eſſe, non in corpore quodam, ſed ſpirituali ſubſtantia: Spiritus ſunt adminiſtri & effectores harum operationum. Quinimò idem puluis vitri Antimonij ſæpius antea infuſus, & tandem ad infundendum tardior factus, exſiccatus & de nouo in vitrum fuſus priſtinas in infuſione vires recuperat, atque ita in infinitum ſufficit. Id quod monere volui.

Admirandũ in vitro antimonij.

Vis cathartica vbi conſiſtat.

Cautela.

Jubeo verò, quemadmodum ſemper, ita & hìc diligentes ſint rerum præparationes, ſimul prudentem eſſe in adminiſtratione horum medicamentorum: quæ quia operationis ſunt euidentis & celeris, non niſi ſummam exhibentis notitiam requirunt. Eſt prætereа ſyrupus ex aqua benedicta confectus, mihi in paribus vſibus familiaris, cuius præparatio talis eſt.

SYRVPVS VOMITIVVS D. Hartmanni.

♃. Vitri antimonij vel etiam Croci antimonij (vtriuſque nimirum par eſt ratio) tinctura imprægnati, vt idem ante oſtenſum eſt, ℨvj. aquæ roſarum odoratiſſimæ ℥ß. pulu. Cinnamomi ℨij. relinque per horas 24. in loco calido, poſtea cola, in colatura diſſolue ſacchari albiſſimi ℥viij. coque l.a. fiat ſyrupus

pus ad mediocrem consistentiam. Dosis est à ℥ j. ad ℥ ij. vel etiam iij. si opus fuerit ex cochleari, absorpto paulò post iusculo Gallinæ vel carnium, sine sale & pane pauco, id quod etiam in prioris aquæ benedictæ exhibitione faciendum. Hac syrupi dosi feliciter tolluntur colici dolores, ad paresin tendentes, eodem catarrhi suffocatiui, & plerumque ad pulmones & cor delapsi, mirificè exterminantur: Si præsertim capitis postea ratione habitâ & fluxus sistatur & cerebrum confortetur. *Dosis.* *Vsus.*

NB. Vtrumque medicamentum solet apud diuersos diuersas operationes edere, plerumque verò per superiora purgant: nonnunquam etiam succedentibus, vel etiam solis alui secessibus, aliquando & sudoribus simul, vel solùm, prodeuntibus. *Obseruatio.*

CAVTELAE IN EXHIBITIONE aquæ, & aliorum, scitu summè necessariæ.

1. Vomitu ij purgandi sunt: Qui facilè vomunt, stomachum fortem habent, amplo sunt pectore, capite firmo, ad vomendum assueti, & quibus materia morbifica sursum fertur.

2. Pictocholi, & qui à medicis πτηρυγώδεις appellantur, imbecilles viribus quique difficulter vomunt; item qui obnoxij sunt cephalalgiæ, hæmorrhagiæ, oculorum suffusioni, pulmonum morbis, lipothymiæ, & vteri suffocationi, non temerè, quod Pseudochymici & empirici factitant, & sæpe de corio alieno audacter & scelerate ludunt, ad vomendum concitandi.

3. Exhibiturus aquam benedictam & alia vomitoria accuratè consideret circumstãtias: ne quid

nimis minúſve: vt tempeſtiuè: præmittendum quid poſt faciendum.

4. Tempus exhibendorum vomitoriorum opportuniſſimum eſt, Luna creſcens. Tunc enim humores luxuriantes, & turgentes, tutò & facilè per vomitum excluduntur.

5. Vomiturus calidè ſe contineat, & calidis pannis vitalia foueat: ne à refrigeratione tormina, vt ſæpe fit, oriantur.

6. Cereuiſia non exhibeatur mox à vomitorio aſſumpto, ſed demum, vbi æger bis térve vomuerit. Aliàs enim vim vomitorij obtundit, non promouet.

7. Cum materia probè eſt commota; & amara iam prodeunt: copioſior cereuiſiæ hauſtus exhibendus; & ſub finem, ad ſtomachum tandem eluendum, & quod reſtat praui, eliciendum, copioſiſſimus.

8. Sit autem cereuiſia tepida: Hæc enim nauſeam mouet: non calida, quâ ventriculus delectatur; nec vinum.

9. Prodeſt iuſculum ſemper hauſtum acidulum, modò opportunè id offeratur. Acida enim omnes reliquias ad inferiora præcipitant & deturbant.

10. In bilioſis naturis, vomitus bilis vltimè prodeuntis, non ſtatim inhibendus; nec permittendum, vt ea commota rurſus reſideat & colligatur, ſed quotidie pars eius aliqua educenda, aut repetito vomitorio, ſed mitiori aut purgantibus aut diureticis præcipitantibus non volatilibus aut ſpirituoſis, ſed acidis aut ſalibus, vino item abſinthite, aut infuſo ex abſinthio, cuſcuta, carduo benedicto,

cto, sena, Rhabarbaro, centaurio.

11. Non superdormiendum vomitoriis: præsertim corporibus existentibus biliosis: ne per somnum bilis in cerebrum vehatur. Vbi tamen æger satis vomuisse visus fuerit: somnus concedi poterit.

12. Cùm vires à vomitu fatigantur, confortationis gratiâ, vinum calidum, cum aliquot guttulis olei caryophyllorum, in linteis ad ventriculi fundum, tepidè apponatur.

13. Post vomitus confortantia requiruntur, præsertim acida. Imprimis verò confert corallium fermentatum, cum rosarum conseruâ mixtum.

14. Æger per interualla cibetur, crustâ panis superiori tostâ, & maceratâ, per quartam horæ partem, in vino, iure aliquo, aut cereuisia, quæ ferè ob bilem melior, nuce moschata & cinnamomo conspersis.

15. Si vomitus nimius à datis hisce subsequatur, præsentaneum est remedium potus lactis cocti cum pane, aut cochlear vnum syrupi de mastiche, cum spiritu eiusdem, vel Theriaca antiqua, Ventriculo imponatur emplastrum de crustâ panis vel cataplasmata ex fermento & mentha; Nihil hisce proficientibus præsentaneum & certum remedium est, si offeratur pillula vna Laudani opiati: Reliqua vomitoria videantur in praxi chymiatrica p.3.4.5. nostræ editionis. *Vomitus nimij curatio.*

III.

CATHARTICVM RESOLVtiuum, mundificatiuum, abluens.

Pollet Scammoneatis, & Colocynthiacis viribus [a].

Obseruationes.

1. *Omne Laxatiuum constet tribus Energiis, secundum Paracelsum, vt laxet Naturam ab Euacuatione fessam, & debilitatam confortet, & mitiget* [b].

2. *Purgationes, quæ symptomata venenatarum* [c] *proprietatum etiamnum relictarum testimonia, & virium deiectionem adducunt, sunt perpetuò fugiendæ.*

3. *In verâ purgandi ratione (in quâ non deiectionum numero, vel copia, facultatum potestatem & præstantiam æstimamus, sed vbi morborum Radices, Impuritatesq́; ablatas ex symptomatum remissione, & virium restitutione animaduertimus) officium tunc absoluisse Remedia iudicamus, siue absoluta* [d] *consumptione, siue sensibili excretione Impuritates tollant, siue vrinas, siue dolores, siue deiectiones moueant.*

4. *Cathartica, non qualitatis vi,* [e] *hoc est, caliditatis, frigiditatis, humiditatis, siccitatis ratione operantur, sed occultâ proprietate, formaq́;*

maq́; ſpecificâ, videlicet totius ſubſtantiæ proprietate, quæ caloris impulſu, ac cœleſti vi incitante, humorem ſibi familiarem & affinem ad excretionem expellit.

5. *In morbis Chronicis,*[f] *Criticis, & longis, non Purgationibus, ſed Arcanis*[g] *vtendum, non enim ſanantur ſine Spagyricis gradibus*[h].

6. *Si in morbis Chronicis Purgationes inſtituantur, debent fieri tardè, paulatim & cum tempore.*

7. *Quamuis fortibus & violentis medicamentis non temerè vtendum eſſe, nec corpus inconſultè mouendum, præcipiat Plato in Timæo,*[i] *& longè ante eum Hippocrates, qui Democritum amicum & familiarem Helleboro & ſimilibus curare noluit, affirmans nullum eſſe medicamentum ſolutiuum, quod non deprædetur aliquam partem de viribus & ſubſtantiâ noſtri corporis: hancq́; ob cauſam Auicenna rectè dicat, Medicinas*[k] *etiamſi non ſint venenoſæ, eas*[l] *tamen bibere, Naturæ laborioſum eſſe: attamen morborum fixæ Radices Purgationes Antimoniales, Vitriolatas & Mercuriales requirant, à quibus*[m] *meritò abſtinere poſſemus, niſi melior eaq́; innocua*[n] *præparandi via innotuiſſet, & huius ſæculi medicorum Nutrix Intemperantia, ſpretâ auorum frugalitate, ad eorum vſum nos etiam inuitos adigeret.*

a Mercurialibus & antimoniatis potiùs,exinde verò ſcammoneatis & colocynthiacis.

b Tam morbum,quàm ſymptomata.

c Vel non ablatarum,vel non correctarum.

d Vniuerſali.

e Non ſola qualitas cathartici communicatur liquori infuſionis, ſed inſidet & firmata eſt in peculiari quadam ſubſtantia, quæ purgationis & omnis operationis ſocia eſt: Quæritur autem 1. de ſubiecto facultatis purgantis,vbi conſiſtat? Non in qualitate Sola,quia illa facultatem mouet, & in ſeparatis elementis: Sic elementa vini ſunt,ignis ardens, ſiue aër igneſcens, aqua Phlegmatica & Sal Tartari terreſtris nempe portio, vinum integrum his iunctis conſtans, temperamenti proprietate moderatè calefacit, nempe igneſcere, non inflammari: At in ſpiritu ſeu aëre ſeparato ineſt ignis quidam actu, nulla inibi temperies, ſed pura quaſi qualitas,qualis in igne quæritur. Igitur hæc facultas,multò minus eſt in temperamento. Temperamentum eſt iunctorum & multorum contrariorũ. Erit itaque in principio aliquo hypoſtatico, vel Sale,ſulphure,Mercurio:Sed potius in ſale Mercuriali, quàm in aliis, id quod apparet in extractis purgantium per ſpiritum aceti.Illa nimirum non æquè purgant,ac alia extracta,quare, exempli gratiâ, ſpiritus aceti,Sulphuris extrahit, interim ſal remanet. Diaphoretica autem vis cum conſiſtat in ſulphure, illa eſt per ſpiritum vini extrahenda. 2. Quæritur quomodo agant purgantia. 1.ὁμοιότητι τῆς ὅλης οὐσίας humores attrahunt ex ſententia Galeni. 2.Facultatem expultricem ſtimulant. 3. Hæc propter ſubſtantiæ ſimilitudinem humores in corpore vel quanti-

Subiectum facultatis purgantis vbi conſiſtat?

Quomodo agant purgantia.

quantitate vel qualitate augent, vnde alterius accessionis natura pertæsa expulsionem molitur. 4. Siue solutio suis virtutibus mercurialibus, arsenicalibus, antimonialibus spiritibus stipatis, excutiendi officium designatur.

f In quibus purgationes nihil efficiunt.

g Specificis medicamentis spagyricè præparatis.

h Operationibus.

i Fermè in fine eius σύγχρονος.

k Scilicet purgantes fortiores.

l Ex toto.

m Scilicet crudis, & non rite præparatis.

n Chymica.

TVRPETVM MINERALE.[a]

Quia inter varia præstantissima, quæ hoc loco trademus, Purgantia, Primò in Mercurium incidimus; quamuis eius Impuritates profundius [b] *admixtæ sunt, attamen ingeniosâ adaptatione possunt tolli.*[c]

Philosophi Hermetici hunc Mercurium vulgi non nisi pro famulo [d] *& seruo fugitiuo quodam habuerunt hactenus: neque arbitrandum, illos in suis scriptis Philosophicis quemlibet accipere, & sine vllo discrimine propinare voluisse Mercurium. Vera illa Philosophica & Nobilissima Lympha haud sese multis offert, & non nisi Philosophis ancillari libuit. Hanc licet venantur plurimi, repererunt tamen pauci: In Phi-*

losophia Cabalistica per Virginem Mariam, sicuti Saluator noster per Fermentum medicinæ denotatur, quia affirmant illam Ante, In, & Post partum semper manere Virginem: Sed ad institutum medicum.

Vulgaris [e] *hic Mercurius certa præparatione, dosi & mixturâ* [f] *diuinum euadit Pharmacum, & in plurimis morbis longè efficaciùs operatur, modò eadem illi adhibeatur fides, quàm decantata illa superiorum temporum Panacæa,* [g] *è Puluere cinnabaris natiui* [h] *tenuissimè triti, admixto croco & conchis confecta, in cuius examine minimo adhibito igne Mercurium adhuc crudum per fumum ascendere & nummum aureum dealbare olim multoties deprehendi.*

Ad præparandum Mercurium, variæ rationes fuerunt à Chymiatris excogitatæ: quorum aliqui (nec malè) per spiritum Salis communis, Aquas Fortes, Oleum Vitrioli, alij per se aut cum silicibus [i] *longitudine temporis perficere conati sunt.*

Turpetum quid? *a* Est omne medicamentum, quod fit è Mercurio purgatiuum. Apud plerosque chymicos Turbith vel Turpetum nihil aliud est, quàm Mercurius præcipitatus.

b Magis opinione, quàm reipsa.

c Cum operatione legitima ductione manus coniuncta

coniuncta, verba sunt Seuerini in idæâ medicinæ.

d Quia ad præparationem auri vsurpant.

e Qui ex Hispania, vel Vngaria affertur, qui ex Polonia nimis aqueus & Hispanico longè inferior. Optimus ille est, cuius drachma in cochleari argenteo puro, super carbones posita, post euaporationem, maculam relinquit flauam vel albam. Sed qui cochlear denigrat, Purgari debet, antequam ad Vsum medicum adhibeatur. *Mercurij optimi nota.*

f Non miscetur commodè cum conserua, quia citra masticationem aliqualem vix sumi possunt; præcipitati verò omnes masticati dentes lædunt. *Cautela.*

g Habuit alias Anwaldinus Panacæam veram quam exhibuit, ab alio quidem confectam & acceptam secum attulit ex Italia, & multis eâdem in grauissimis morbis consuluit. Postea ne tandem omnem veram Panacæam perderet, composuit illud Pharmacum, quod Crollius refert, eíque veræ Panaceæ particulam adiecit, vt hac ratione dictum Pharmacum de veræ panacææ viribus participaret. *Panacæa Anvvaldina.*

h Minij.

i Mercurij per silices præcipitandi sint ℥ ij. aut ad summum ℥ iij. Lapillorum ferè ℔ ij. instar fabarum, tantisper igne arenæ aliquoties circum volitando, detinendo, donec Mercurius planè fuerit præcipitatus & silicibus adhæreſcat, à quibus postea concussione separatur. Dosis à gr. iiij. ad vi.

Via præcipitandi Mercurium commodior & securior vix dabitur, quàm sequens.

Mercurius Præcipitatus.

℞ Mercurij bene purificati [a] libram semis.

cui affundatur ℔ *j. Olei Sulphuris* [b] *per campanam facti & rectificati (Hoc enim oleum præ omnibus aliis corrosiuis eum optimè, & oleo Vitrioli longè potentius* [c] *præcipitat, & coagulat, ita vt maiorem etiam patiatur ignitionem* [d]*) compositum per duos dies in arena digeratur, postea per retortam vitream luto* [e] *munitam paulatim* [f] *destilla, liquorem egressum iterum affunde, & hoc tertiò reitera. Quartâ vice potest adhuc semel aliquid de recenti Sulphuris oleo affundi,* [g] *& circa finem aucto Igne inter destillandum ita abstrahi, vt retorta candescat, sic in ipsa destillatione præcipitatur* [h] *Mercurius in massam albam: Postea fracta retorta* [i] *exime illam, ac supra marmor tere, & aqua calida pluuiali destillata salsedinem diligenter ablue in vitro oris ampli: agitetur probè, & per horas quatuor semper aqua prius subsideat, antequàm effundatur: edulcorationem toties reiterabis, quousq; nullam salsedinem in affusa aqua deprehendes, & Mercurium remanentem videas versum in puluerem flauissimum,* [k] *quem postea prius exiccatum phialæ oblongo collo bombyce claudendæ impones, & in ignem arenæ vehementissimum* [l] *per octo dies digerendum collocabis, si fortè adhuc aliquid de Mercurio non satis præcipitato immixtum esset, illud spontè sublimabit se in Vi-*

tri

tricollum, quod postea ferreo circulo candente frangeS, & superiorem partem, in quâ crudus Mercurius affixus hæret, cautè & leniter auferes, massam verò in fundo restantem eximas, & ter spiritum vini desuper incendas, & postea ad suos vsus reponas: Ita securè datur intra corpus.

Præcipitaui aliquando amalgamata Auri & Argenti seorsim, per duos annos, & quamuis pulverem rubicundum nanciscerer, tamen nondum erat debitè fixus, nec in vsum medicum commodè adhiberi poterat, sine vlteriori præparatione.

Qui volet eiusmodi præcipitatum per amalgationes intra tres vel quatuor menses bono igne adhibito conficere [m] *videbit pulchras, cupressi instar, in ipso vitro crescentias,* [n] *& sæpius massam eximendo ac terendo habebit ignis violentiâ materiam terream,* [o] *postea per oleum Sulphuris, vt iam dictum, in puluerem flauum præcipitandam* [p] *& figendam.*

Obseruationes.

1. *Signum veri præcipitati est, si cum auro* [q] *fortiter teratur, nec aurum inde dealbetur, sicuti ex contactu Mercurij fieri consueuit.*
2. *Non est necesse, vt sit omninò fixus,* [r] *ea enim ratione amitteret vim suam purgandi.*
3. *Nullus est præcipitatus qui non possit re-*

duci,[f] *si fixus planè esset, non posset in corpus humanum operari,*[t] *ratione cruditatis*[u] *suas operationes perficit.*

Vires.

Mercurius[uu] *est Balsamum Naturæ, in quo est virtus Incarnatiua, quæ mirabiliter renouat, & clarificat ab omnibus Impuritatibus corpus microcosmicum Lue venerea*[x] *infectum: vbi enim tota massa sanguinea in vniuerso venarum ambitu corrupta est & referta multorum morborum seminariis, tunc hæc metallica, vt ignis*[y] *attenuata, eam penetrãdi vim acquirũt, vt habitum totius corporis permeent.*

1. *Remedium est contra infirmitates causatas ex humorum putredine, & in morbis deploratis*[z] *vix experimur aliquid præsentius.*

2. *Educit omnes vitiosos humores, & cerebri defluxiones*[aa]*.*

3. *Purificat sanguinem in venis, & medullam*[bb] *in ossibus.*

4. *In Hydrope est Remedium appropriatum, habet enim vim expellendi*[cc]*.*

5. *In Podagra exhibetur cum Pillulis Ruffi*[dd] *& oleo mellis.*

6. *In Pleurisi cum specifico vehiculo*[ee]*.*

7. *Contra venena & scabiem*[ff]*.*

8. *In omnibus febribus continuis & intermittentibus, addendo semper quatuor vel quin-*

que guttas olei Vitrioli cum Pilulis Ruffi.

9. *Catholicon est in expurganda Lue Venerea,* [gg] *huius enim horrendæ Luis solus ῥιζότομος dici meretur: radicitùs enim tollit & omnia vlcera Venerea, & similes fluxiones reiteratâ Dosi.*

10. *In Ictero* [hh] *nil præstantius.*

11. *Datur etiam in Peste, cum Pilulis pestilentialibus Ruffi.*

12. *In vlceribus* [ii] *malignis & fœtidis expurgandis commiscetur vnguentis.*

Paracelsus in Luis curatione exhibuit cum Electuario de succo Rosarum, & Phædro cum spiritu Tartari successu felicissimo pustulas Venereas expulit.

Huserus p.m. [kk] *affirmauit mihi, se, ex eius frequentissimâ exhibitione, nullam vnquam deprehendisse noxam, nisi quod interdum propter biliosas vomitiones, ægrotantes de dolore, aliquando etiam de ardore quodam gutturis ac oris, conquesti sint, qui statim adhibito leui gargarismo,* [ll] *vel vsu Terræ sigillatæ, si ardor in gutture fuit, sopiebatur.*

Dosis & vsus.

A gr. 3. 4. 5. ad 6. in corporibus præsertim robustis.

Offertur cum Pilulis appropriatis [mm].

In doloribus capitis cum Pilulis Cochiis.

In doloribus brachiorum cum Pilul. de Hermodactyl.

Vel miscetur Extractis purgantibus [nn].

In succo Liquiritiæ melius operatur, quàm in Theriaca: offertur etiam in Conserua Rosarum [oo] *aut in sacchara Rosaceo, vel deglutiatur in pane hostiario, superbibendo tantillum vini.*

a Mercurij purificatio docetur infra in arcano corallino. Fit autem ea per lixiuium calcis viuæ & cinerum claueliatorum, vel etiam per lixiuium saponatiorum: Similis est ei, per acetum destillatum & sal commune, sæpius nimirum cum illis agitando mercurium, & vicissim à sordibus eluendo. Vide notas meas ad Tyrocinium chymicum Beguini à Gluckradio editas, lib. 2. cap. 13. Potior tamen & instituto magis conueniens est purgatio sequens.

PVRGATIO MERCVRII OPTIMA.

℞. Mercurij crudi q.v. affunde in cucurbita integra oblongiori, non decurtata, spiritum vini optimum ad supereminentiam duorum digitorum: Postea agita aliquandiu, sursum deorsúmque acriter mouendo intra manus, & superius orificium cucurbitæ diligenter pollice inter agitandum obturando, videbis omnem mercurialem nigredinem in spiritu vini & ad latera vasis separari, spiritum vini nigredine infectum decanta, & recentem superfunde, ac vicissim identidémque agitando reliquam nigredinem separa. Hanc operationem tam diu

diu perfice, donec omnis nigredo ablata fuerit, quàm in nonnullis mercuriis multa fæce inquinatis quarta ipsorum penè pars pondere æquat; Spiritum vini per Balneum euoca, relicta nigredine in fundo. Illum Spiritum vini iisdem operis, vel etiam aliis reserua. Hac purgatione mercurius nitidissimum & summè cælestinum colorem puritatis testem egregiè ostendit. Nigredinem autem illam non prorsus abiiciendam esse, sed ad pediculos & vermes necandos, pro cingulo asseruandum esse, quidam volunt.

b Quomodo oleum sulphuris per campanam fiat, docét Tyrocinium chymicum Beguini cum notis meis, lib. 2. cap. 4. sub titulo: spiritus sulphuris.

c Videtur nimirum sulphur ad præcipitationem, quæ fixationis quædam species est, magis idoneos habere spiritus. Verùm æquè sufficit spiritus vitrioli: neque nimirum caret potestate figendi. Deinde penè vnus idémque est spiritus vitrioli & sulphuris: ex eodem nimirum principio mercuriali vitrioli acido deriuantur. *Spiritus vitrioli & sulphuris non differunt.*

d Post absolutam præcipitationem,

e Non opus est.

f Lento igne.

g In noua, & optimè luto munita retorta.

h Relinquitur.

i Circulo ignito, vel filis sulphureis.

k Flauescit illicò, vbi aqua fuerit affusa.

l Non admodum tamen aliàs rursum fluit.

m Vt docet Tyrocinium chymicum Beguini. lib. 2. cap. 19. sub titulo: Alia Mercurij præcipitatio.

n Scilicet ab ipſo amalgamate.

o In fundo ſubſidentem.

p Præcipitatos alios & varios hûc transfer ex Tyrocinio, cum notis meis à Gluckradio editis lib. 2. cap. 13. Item præcipitatum egregium in diſputatione chymicotechnicâ, à Rhenano ſecundò edita, ſub titulo Solis è puteo emergentis, theſi 120. pag. 34. & 35. iſtius libri: Nos hîc ſuperpondij loco etiam ſubiiciemus præcipitatos elegantes & multarum virium.

PRAECIPITATIO MERCVRII egregia.

Primò fiat aqua fortis ex nitri ℔ ij. vitrioli ℔ j. aluminis non calcinati, ℥ vj. Salis communis ℥ vj. miſce, deſtilla & fiat more ſolito aqua, vt docet Tyrocinium l. 3. cap. . ℞ Mercurij purificati q. v. ſolue cum aqua, quantum ſoluere vis (NB. Soluendum de Mercurio, quantum nempe ſolui ab aqua poteſt, alioquin non libenter fit præcipitatio) mercurio ſic ſoluto affunde aquæ fontanæ frigidæ ℥ ij. vel ℥ iij. & relinque aliquandiu in loco tranquillo, extra ignem per aliquot horas, vt ad fundum præcipitetur Mercurius ſua ſponte. Quod ſi igitur Mercurius ſe præcipitauerit, affunde multum aquę frigidæ, relinque ad ſubſidendum, aquam ſupernatantem effunde, & aliam affunde, & relictam aliquandiu viciſſim deplue, idque tantiſper fac, donec nulla acrimonia in Mercurio præcipitato animaduerti queat. Hunc exime, & in matraciolo vel bocialo lati orificij, ſine alembico leniſſimo igne digere, vſque ad ſiccitatem. Puluerem exſiccatum exime, & ad partem vnam huius præcipitati adde

aceti

aceti destillati acerrimi partes quatuor, pone in cucurbita probè obturata, & digere per diem vnum atque alterum in Balneo, tandem sine destillatione aceti, eodem modo in bocialo lati orificij exsicca & exsiccatum reserua. Dosis granum i. ad v. vel vj. Potest etiam infantibus exhiberi granum vnum, contra alui obstructionem, si necessitas postulat. Non minus egregia est pręcipitatio sequens, quamuis composita, magnarum tamen virium.

MERCVRIVS PRAECIPITATVS Solaris.

℞ Auri puri & optimè purgati ℥ß. redige in crusculos tenues, & more solito solue in aqua Regia, ex sale communi, non verò ammoniaco, quia illud mercurium volatilem reddit. Vitri antimonij ℥ß. & Mercurij probè mundati ℥ iij. in aqua forti solue, singula nempe seorsim ac in separatis vitris, ita tamen, vt solutiones omnes probè sint claræ & transparentes. Omnes istas aquas confunde, & aquam abstrahe per alembicum, & nouam aquam Regiam affunde, sæpiùs & identidem euoca, ídque fac tantisper, donec præcipitatus in ignita ferrea lamina penitùs nullum fumum de se emittat. Quo signo præsente totum præcipitatum diligenter sub tegula calcina, sic nimirum spiritus aquæ Regis omnes exploduntur & dissipantur. Tandem ab eodem spiritum vini sexies destilla, donec quodammodo figitur Mercurius. Denuò sub tegula igniendus & lente calcinandus.

1. In morbo Gallico summum est remedium mundificatiuum. Mundificat enim sanguinem in venis, medullam in ossibus, & quicquid in carne, *Vsus.*

D

neruis & ſub cute latet immunditiei, expurgat.

2. In hydrope magnum eſt ſolamen: Quia aquam ducit, & fontem exſiccat.

3. Caducis prodeſt.

4. Colicam ſiſtit.

5. Quartanis medetur.

6. Ictericis conuenit.

7. Ecthichiomene, cancrum, fiſtulas & alia vlcera curat.

8. In peſte & venenis opitulatur.

AVRVM VITAE.

℞ Aquæ fortis, ex vitriolo, nitro & alumine ana factæ ℥ iiij. Salis Ammoniaci ℥ j. miſce & deſtilla ex alembico per arenam, vt fiat aqua Regis. In huius ℥ ij. diſſolue auri finiſſimi ℥ß. & ſolutionem reſerua in calido: Deinde in aquæ fortis communis ℔ j. diſſolue Mercurij crudi bene purgati ℥ vj. Solutionem poſtea vtramque tam auri, quàm Mercurij ſimul miſce, & illicò omnia apparebunt nigerrima, deinde ex arenâ per alembicum deſtilla lento igne, ſed gradatim aucto, donec, quæ in fundo ſunt, rubeſcant, & ſpiritus euaporaſſe videantur, tandem auge ignem, vt ſubtus cucurbita aliquandiu candeat. Exime & puluerem ſub capula in catillo ſubinde cum ferreo baculo miſto, calcina, donec ſpiritus ab aqua forti probè ſeparati fuerint. Tandem aquâ dulci omnem ſalſedinem aufer, & poſtquam extremò ſpiritus vini correctus ab eodem ſæpius per cohobia deſtillatus fuerit, puluerem auri vitæ ſerua. Vſus eius egregius in peſte, & aliis morbis plurimis.

PRAE-

PRAECIPITATVS LVTEVS diaphoreticus.

Mercurium, per ſalem communem & vitriolum ſublimatum, vt docet Tyrocinium chymicum Beguini, cum notis meis à Gluckradio editis, cap. 18. lib. 2. ſub titulo Mercurius ſublimatus, ℞ iſtius Mercurij q.v. coque in aqua fontana, ebulliendo ad ignem lentum: deinde in hanc ſolutionem claram & puram, à fæcibus nempe reſtantibus, per inclinationem vel etiam per filtrum ſeparatam, guttatim immitte olei Tartari per deliquium factum ex ſale eius, q.ſ. ac ſtatim præcipitatur Mercurius ad fundum inſtar pulueris lutei coloris. Deplue aquam per inclinationem, & puluerem aqua deſtillata vel pluuiali vel fontana aliquoties eluendo edulcora, donec aqua, quâ eluitur, retineat nihil ſaporis acris. Poſtremò puluerem ſedulò & quidem lento igne exſicca & ſerua. Huius vis ſaltem eſt diaphoretica à gr. v. vj. ad vij. in theriacâ vel mithridato, aut horum alterutrius extracto, datur ieiuno ſtomacho bis in hebdomade. Mirificè ſoluit omnes obſtructiones inprimis verò icterum. Igitur eius vſus loco alicuius digeſtiui, adde oppilationes internorum viſcerum, ſæpenumerò grauiſſimorum morborum cauſſas aperiendas, admodum vtilis & neceſſarius. *Doſis & vſus.* Eſt præterea validum contra ipſa venena experimentum. Quomodo autem præcipitatus, cum Mercurio ſublimato ad dulcedinem, & tandem etiam ad vim purgantem ſit transferendus, oſtendendum erit paulò poſt, vbi de Panchymagogo dulci agendum. Hiſce formulis etiam præcipitatum, qui eſt Luis venereæ proprius, cuius mentionē

feci in notis ad Tyrocinium chymicum Beguini, à Gluckradio editis lib.2.cap.13.& cuius genuina descriptio habetur in thesibus medicochimicis posterioris calami, eius descriptio est sequens.

MERCVRIVS PRAECIPITATVS Antiuenereus.

℞ Mercurij purgati ℔ j. dissolue in s. q. aquæ fortis factæ ex vitrioli ℔ iij. & salis Petræ ℔ ij. postea destilla per alembicum ex arena aquam & spiritum sensim. Postquam aliquantulum spiritus desinere incipiunt, auge ignem, vt vitrum parum candeat, ac spadiceum quodammodò appareat: sic enim in alembico & ad spondilia cucurbitæ ex Mercurio flores inutiles flaui & subrubei sese eleuant. Omnibus refrigeratis exime & frange cucurbitam, reiectis ad spondilia floribus inutilibus, & inuenies rubeum puluerem in fundo, quem tam diu in aqua calida in paropside terrea laua, donec nihil acredinis superenit. Deinde eidem pulueri exsiccato affunde oleum salis Tartari ad supereminentiã duorum digitorum, abstrahe iterum ter destillando in arena phlegma. Sed tertia vice auge ignem, etiam fundo cucurbitæ paululum ab igne rubescente, atque hoc modo adscendit Mercurij quædam portio cruda, seu viua quæ omninò separanda. Relictam in fundo materiam contunde, & aqua dulci calida toties elue, donec nulla salsedo, nullæque sordes amplius relictæ fuerint solo nempe puluere rubeo relicto, quem exsiccatum & in cucurbitam positum imbibe cum aquâ ouorum, ac septem vicibus eandem ab eodem in arena per alembicum abstrahe. Relictum in fundo aqua calida aliquoties

ties laua, affuſúmque ſpiritum vini rectificatum ſepties inde deſtilla cohobiis tot repetitis. Tandem exempto pulueri alcohol vini affunde, vt benè humectetur, quod admoto igne ſuccende, & tamdiu ſpatula ferrea moue, donec ardendo conſumptum ſit. Iſtius præcipitati ℞ pro doſi gr. iij. vel v. Pro vèhiculo verò addatur ſcammonij præparati, cuius præparationis deſcriptionem infra de purgantibus tradam, vel Panchymagogi mei, tantum, quantum ſufficit ad formandas pillulas. Poteſt quoque admiſceri ſuccus Glycirrizæ. Hydropi vnicè medetur præcipitatus, primo loco à me adiectus, & in diagridio à gr. iij. ad gr. v. exhibetur. Oportet autem vt ex inſtituto morbi primo exhibeatur Turbith, poſtea verò diuretica adiiciantur. Hoc nimirum ſemper in hydrope faciendum eſt perito Medico, vt prius per aluum ſubducere ſatagat aquam, ter aut quater exhibendo catharticum diebus continuis vel intermediis, quam per Vrinam: Secus omne ſerum ad vreteres & renes deuoluitur: Vbi poſtea per aggregationem ſæpe pertinaciſſima ſymptomata ſuboriri ſolent. Sed de his omnibus infra de ſpecifico hydropico. Quomodo verò nonnulli præcipitati ſub variis coloribus apparentes fieri ſoleant, appendicis loco ſubiungere placet. *Cautela.*

I. MERCVRIVS GRYSEVS *tantum purgans.*

1. ℞ Mercurij præcipitati communis flaui vel albi, ſæpiùs cum aqua roſarum abluatur, exſiccetur: poſtea cum ſpiritu vini optimo imbibatur, & addantur æquales partes Camphoræ cum ſpiritu vini, ſoluta coniungantur ac viciſſim lento igne ſpi-

ritus vini inde euocetur ad ſiccitatem; & Mercurius euadet gryſeus. Huius doſis à gr.iij.ad vj.cum extracto Theriacæ miſtus, ad horas 6. ante paroxyſmum exhibitus, mirificè pellit omnes febres, per ſeceſſum tantùm operando. Eſt etiam in peſte, morbíſque epidemiis aliis, præſertim verò in ſudore Anglico precioſa Antidotus.

II. *MERCVRIVS INCARNATVS præcipitatus.*

Solue ℥ j. Mercurij viui bene purgati, in ℥ ij. aquæ fortis, ſolutioni adde aquæ communis calidæ ℥ iij. ac infunde poſtea vrinam ſani hominis recentem, tantum, quantum ad deliquium ipſius Mercurij requiritur. Præcipitabitur Mercurius Incarnatus, qui aliquoties aqua edulcorandus, ſolùm per ſeceſſus mouet. Doſis à gr.vj. ad xj.

III. *PRAECIPITATVS LVTEVS.*

Simili modo ſuper mercurium in aqua forti communi antea infunde aquam communem, poſtea paulatim oleum Tartari correctum guttatim adde, & præcipitabitur Mercurius inſtar Luti, qui probè à corroſiuis per aquam ſimplicem vindicatus, nihil aliud in corpore, quàm per inferiora impuritates exturbat. Doſis gr.vj. ad x.

IV. *PRAECIPITATVS VIRIDIS.*

In aqua forti communi ſolue mercurij viui mundificati ℥ iij. In eadem ſolue Veneris ℥ ß. ac coniunge ſolutionem, deinde ex arenâ deſtilla aquam fortem, vrgendo paulò vehementiùs in fine ignem, vt maxima pars ſpirituum tollatur. Quod reliquum

fuerit

fuerit in fundo, exſicca & digere cum ſpiritu aceti in Balneo per diem & noctem. Vltimò ebulliendo, vt potiſſima pars Mercurij in aceto ſoluatur, acetũ impraegnatum ex Balneo lentè deſtilla, & praecipitatus viridis in fundo reſtitabit. Non eſt eluendus, ſed rectà exſiccandus. Eſt ſpecificum in gonorrhęa virulenta, iam iam ad praecipitium Luis venereae declinante. Doſis à gr. ij. iij. ad viij. Datur in Conſerua roſarum manè. Et licet Gonorrhaea ceſſare viſa ſit: redit tamẽ ab hoc ſpecifico exhibito. Ideóque doſes conuenientes tamdiu ſingulis diebus iterandae, donec omnis fluxus fuerit ſedatus & ſublatus. Mouet nimirum ſimul hoc Pharmacum gonorrhaeam, & eandem tollit. Vide Praxin chymiatricam editionis noſtrae pag. 212. de Lue venerea.

NB. Cautelam de Mercurio & Antimonio. Mercurius nocet bilioſis, qui admodum humiditates ad ſe allicit, id quod videre eſt in vlceribus & affectibus internarum partium. Hinc freno ablato bilis, magis efferueſcit. Quod autem mercurius in bilioſis, hoc antimonium in pituitoſis, nec vnquam exitus votis reſpondet, ſi promiſcuè propinentur. *Cautela.*

q Hac ratione nimitum mercurio nonnihil de ſua priſtina natura, quam habet ad aurum, perdidit. Melius igitur praecipitatus, ſecuriúſque intra corpus aſſumi poteſt.

r Vt vehementem ſuſtineat ignitionem.

ſ Ad priſtinam faciem, ad volubilitatem, Daß er wieder lebendig werde.

t Purgando.

u Non totalis & annatae, ſed aliquantulum imminutae, quam ſpiritus ſalini, per quos vel praecipi-

catur vel ſublimatur, *illi* præſtiterunt.

vv Dextrè præparatus.

x Præſertim.

y Et ſalium cooperantium.

z Vbi ſcilicet purgandum vel reſoluendum.

Cautela. *aa* Quos etiam cauſatur, intempeſtiuè exhibitus; ſi præſertim ſaliuationes excitat, vbi illæ non requiruntur. Extra nimirum morbum venereum omnes ſaliuationes ſunt cerebro inimicæ.

bb Et quod in muſculis, cute, & ſub cute latet, expurgat.

cc Aquam ſeu ſerum.

Pilulæ Ruffi. *dd* Potius in pilulis de Hermodactylis. Pilulæ Ruffi ex Ægineta lib. 2. cap. 36. ℞ aloës, ammoniaci ana ℥ j. myrrhæ ℥ ß. cum ſucco limonum fiat maſſa.

ee Cum aqua florum papaueris Rhæados, cardui benedicti, cardui mariæ. Ad pleurifin & aſthma imprimis eſt conducibilis Mercurius præcipitatus cum auro. In robuſtis doſis eius eſt gr. ij. primo die, iiij. ſecundo die, & vj. tertio die in extracto vel pilulis de agariço, quantum ad incorporandum in formâ pilularum ſufficit, propinatum. Is & infantibus tuſſientibus & anhelofis, ſeu præcordiorum plenitudine (Hertzgeſpan) laborantibus mirificè prodeſt. Si exhibeatur primo die gr. ß. ſecundo gr. j. tertio gr. j ß. in aliquo ſyrupo pectorali.

ff Et peſtem.

gg Cuius alexicacus eſt, non per illinitionem aut fumigationem, vt Itali faciunt.

hh Cui tamen mirificè opitulatur præcipitatus luteus diaphoreticus, de quo ſupra.

ii Præcipitatus in vlceribus malignis & fætidis expur-

expurgandis, melius commiſcetur oleo communi, quàm vnguentis & quidem hoc modo. ℞ Olei communis vel Roſacei ℔ j. Mercurij præcipitati ℥ j. coque in ſartagine igne lento, donec oleum fiat obſcurè nigrum, poſtea decanta & ſerua in vitro: hoc oleum Vnguentis mixtum, vel etiam in petiis per ſe fiſtulis, & aliis locis vlceroſis applicatum, maximè ſanat.

kk Johannes Huſerus, Medicus Electoris Colonienſis, qui edidit opera Paracelſica.

ll Ex ſaluia, floribus prunellæ, ceruicariæ & aliis abſtergentibus.

mm Omnium optimè exhiberi poteſt cum Reſina ſcammonij ritè præparata, de qua infra.

nn Quale eſt extractum Panchymagogon vegetabile, cuius deſcriptio infra tradetur.

oo Non probo, quia iſta adhuc maſticantur in ore, & ita ſaliuationem excitant.

ARCANVM CORALLINVM Paracelſi, [a] ſeu Mercurius Sublimatus rubeus non corroſiuus.

℞ Mercurij ℔ j. purgetur [b] per lixiuium è calce viua & cineribus clauellatis ſexies, vel ſepties, poſtea cum ſale & aceto tamdiu lauetur, donec in colorem cæleſtem abierit, & ſic erit paratus ad ſublimationem.

℞ Iſtius purgati ℔ j. Salis Petræ (quod tamen diligenter purificatum [c] & ſeparatum ſit

ab omni Sale vulgari, [d] *alioquin ſublimatus puluis fieret ſupra modum corroſiuus: Examen ritè ſeparati Salis poteſt fieri in hunc modum, ſi Sal Petræ ſupra laminam ignitam totus incenſus auolet, nullo Salis veſtigio remanente) & Vitrioli ad rubedinem calcinati* [e] *ana* [f] ℔ *ij. pulueriſentur omnia & miſceantur, irrorentur ſaltem aceto deſtillato acerrimo, & cum piſtillo ligneo bene ſimul incorporentur, donec mortificatus* [g] *videatur Mercurius: Maſſam poſtea totam impone lutatæ Cucurbitæ* [h] *mediocris capacitatis, verùm parietibus Cucurbitæ non maculatis* [i] *aut prius probè abſterſis, deſtillatio in arena* [k] *inſtituatur, per noctem adhibeatur ignis, vt phlegma aceti egrediatur, poſtea ſucceſſiuè augendo & continuando ignem ad 24.* [l] *horas ſublimatio continuetur: in capitellum* [m] *ſubnigro colore aſcendet Mercurius viuus, in medio alembici puluis erit flaui coloris, paulo ſupra materiam* [n] *rubicundi: Effracto vitro collige ſublimatum puluerem omnem, ſcilicet tam rubeum, quàm flauum, & accipe* ℔ *j. Salis Petræ & Aluminis calcinati* [o] *tantundem (calcinatio Aluminis in tigillo fiat modo vulgari, non ita vehementi igne, ne ſpiritus euaneſcant) terantur omnia & impaſtentur, vt antea, ſaltem humectando cum prioris deſtillati aceti phlegmate, ſublima denuò in nouo alembico vt*

co vt prius: In continuo igne ſpatio 12. horarum [p] *abſoluitur operatio, & puluis aſcendit, infra rubicundiſſimo colore, paulo ſupra flauo, & in capitello nigricante: Poſtquam omnia refrixerunt, vitro rupto ſingula cautè eximantur: quod rubrum eſt ac inferiori loco parietibus vitri adhæſit ſupra caput mortuum, purum eſt & maturum,* [h] *hoc ſeorſim colligatur & edulcoretur aquis Cordialibus,* [r] *vltimò incendendo deſuper aliquoties Spiritum vini: Flauum ſeorſim collectum poteſt etiam in tigillo mediocri ſaltem igne calcinari, vt rubeſcat, & poſtea dicto modo edulcorari:* [f] *Fæces nigræ in capitello cum capite mortuo in fundo abiiciantur* [t].

Magnum Paracelſi ſecretum & inuentum.

Huſerus prætulit hunc Sublimatum Turpeto, illoq́ in multis deſperatis morbis feliciſſimè vſus eſt.

Vſus & Doſis.

In Hydrope.
Morbo Gallico [u].
Podagra.

Doſis à tribus granis ad quinque, in Theriaca, ſucco Roſarum, Pilulis Catholicis [uu].

Inſuper ſunt duo ſecretiſſimi [x] *modi tractandi Mercurium pro medicina corporis.*

In primo modo Mercurius, ſine vlla additio-

ne, certis instrumentis per se redigitur in Cinnabarim rubicundissimam.

In secundo modo mortificantur corrosiui spiritus Vitrioli & Salis in Mercurio sublimato, è quo miro & simplici artificio homogeneo fit puluis Crystallinus planè insipidus: Vnum è præstantissimis Catharticis, per se, vel cum aliis Catapotiis, in vsu medico radicaliter omnia noxia è corpore humano pellens. Hoc illis non videbitur mirum, qui sciunt Mercurium esse balsamum Naturæ, in quo est virtus Incarnatiua & Regeneratiua, mirabiliter renouans & clarificans ab omnibus Impuritatibus.

a Libauius posteriori tomo arcanorum chymicorum, malè consarcinatorum, hoc arcanum corallinum, ab autore nostro Paracelso attributum, negat ipsius esse, sed vel Crollium vel Huserum inuentorem esse affirmat, quia in Paracelsi operibus sic non exstet, & ipse corallini alterius faciat mentionem in libro 3. de malè curatis ægris restituendis cap. 25. Quod vtrumque prolationis argumentum nullum est. Etsi in publici iuris factis scriptis & operibus Paracelsi non extet, nec conuenit cum Corallini descriptione, quam Paracelsus in prædicto libro 3. de malè curatis ægris restituendis posuit, autorem tamen ipsum Paracelsum ostendit tractatus, quem ipse clauem & manuductionem in suos libros indigitare voluit, ad quendam amicum scriptus, sed à nullo hactenus euulgatus, sed apud paucos, inprimis Huserum, qui scripta Paracelsi edidit,

didit, delitescens, nuper verò à Rhenano in libello Solis è puteo emergentis aliquota parte euulgatum. In principio quidem & fine eiusdem descriptionis, ad chirurgiam suam lectorem remittit, vbi nempe de arcano corallino agens, eius vires vberiores tradidit, sed nuspiam vestigium eius apparet, nisi quod de corallato supra allegato loco egerit, parum aut nihil huic descriptioni respondente. Quod si itaque Libauius clauem Paracelsi vidisset, vel saltem Geberi librum fornacum & in eo caput 9. legisset, vtique intellexisset, & olim notum fuisse, quomodo Mercurius ex sale petræ & vitriolo sublimetur rubeus & splendidus.

b Mercurius vt ritè purgari possit, vide supra de Mercuriis præcipitatis.

c Si vis probare nitri bonitatem, mitte nitrum in carbonem ignitum, si omne auolauerit, bonum: si autem aliquid remanserit, malum. *Nitri proba.*

d Aduentitio.

e Hoc est, Colcotharis.

f Si fuerit Vitriolum Veneris aut Martis.

g Nuspiam appareat.

h Terreæ.

i Ab materia indenda.

k Vel igne nudo seu aperto.

l Vel amplius.

m Cucurbitæ.

n Non ad latera.

o Est totaliter tantùm peragenda, ne, si leuiter tantùm calcinetur, reuiuiscat Mercurius, si fortiter, spiritus euanescant.

p Extremis duabus horis fundo ipsius cucurbitæ incandescente.

q Quia mercurius adeptus est corallinum colorem.

r Melissæ, borraginis, buglossæ, anthos, rosarum violarum, &c.

s Aut quod melius, pulueres tam flaui, quàm rubei, inuicem misti, ponuntur in phiola, igne arenæ per aliquot dies & rubescent.

t Hoc est, tamen asseruentur, qui mercurius exinde potest viuificari.

MODVS ARCANI CORALLINI præparandi compendiosior.

Ingeniosa quorundam sagacitas alium adinuenit conficiendi arcani corallini modum, eo, quem autor noster posuit, multo faciliorem & præstantiorem. Apparatus est eiusmodi. ℞ Caput mortuum ex aqua forti ex Vitriolo & nitro ana facti q. p. & ex eodem aqua calida fontana saltem extrahe. Huius salis probè exsiccati ℞ ℥ vj. Mercurij crudi probè purgati ℥ ij. Nitri purificati ʒ ij. Misce & tere omnia simul cum aceto imbibendo, donec in salia ista mercurius absumptus fuerit. Deinde ex cucurbita cum alembico, more solito, sublima, & primò cum aliquota parte mercurij crudi sublimabitur pars quædam alba, quædam lutea, quædam crocea, quædam verò rubicundissima, sine omni corrosione, collige croceam & rubeam abiectis cæteris, & mixta pone denuò in phiolam vel matracium, & in arena etiam extremè feruidâ aut aliter sublima per se, vt omnia summè rubefiant, postea elue siue edulcora, & desuper spiritum vini accende. Eius dosis est vt antea. Tollit scabiem, vlcera, cancrum,

fistulas.

fiſtulas. Eſt vera metallorum Theriaca. Vocatur Paracelſo Laudanum mercuriale ſiue metallicum.

MODVS CONFICIENDI ARCANVM corallinum compendioſiſſimus.

℞. Mercurij probè loti & optimè purgati ℥ iiij. Spiritûs nitri optimè rectificati tantundem, ſolue mercurium lotum, vt nihil ſuperſit: Solutionem in phiala ſatis apta & longioris colli, coque in arena & progreditur ipſe ſpiritus partim rubeus, partim albus, ipſéque mercurius paulatim ſeſe ad fundum in cryſtallos ſiſtit, coque continuè ebulliendo, donec omnis ſpiritus ablatus ſit, & ipſe mercurius in fundo reſideat inſtar lapidis albi. Hunc exime poſtero die & tere minutiſſimè, videbíſque quantitatem mercurij ℥ j ß. auctiorem, huic in phiala affunde recentem ſpiritum nitri, & coque viciſſim per diem integrum. NB. In hac coctione vix videbis ipſum ebullientem, niſi quod interdum cum impetu & ſtridore quaſi ſurgat, totum ſeſe eleuando, ſed nihil nocet: perge coquendo, ac tertiò ſuperaffunde tantundem ſpiritus Nitri, vt antea, & coque tertiò, ac id quidem igne auctiore. Spiritus nitri tranſit quidem per collum, ſed ſine rubedine, nec etiam fortiter ebullit, perge ita donec omnis ſpiritus nitri ſit ablatus. Videbis in fundo Mercurium corallatum elegantem, quem tandem igne leni calcina paululùm igniendo. Dulcis eſt ſine omni corroſiuo, cuius vſus eſt idem, & quidem felicior, qui in hoc Crolliano.

Pone in phiolâ Hermeticè ſigillatâ ad calorem cinerum integrum octiduum, extrahitur tinctura auri, inſtar ſanguinis rubea, quam denuò relicto in

fundo albicante auri corpore,in alia phiala hermeticè ſigillata, coagula lento igne in athanore in lapidem rubeum, quem ſuper lapide porphyrio in loco frigido humido ſolue in oleum, quod denuò reiectis fæcibus coagula,& tertiò eandem coagulationem repete. Eſt ſummum elixir vitæ,& laudanum mercuriale probè in vitro ſeruandum. Eius doſis gr.j.cum extracto theriacæ & puluere liquiritiæ q. ſ. ad incorporandum in formam pilularem, ſuperbibito hauſtu vini in quolibet morbo,repetitis,ſi neceſſitas flagitat,doſibus. NB.Corpus albicans auri in fundo remanens phialæ, quod Luna fixa nominari ſolet,priſtinum colorem recuperat,ſi per antimonium fundatur. Vide Paracelſi chyrurgiam magnam.

Vſus & doſis.

LAVDANVM MINERALE D.Hartmanni.

Ex arcano corallino deinceps etiam aliud, & quidem præſtans admodum alexipharmacum fieri poteſt. Extrahe illud cum aceto deſtillato,in leni calore,tamdiu donec acetum fiat coloris lutei; poſtea ſeuoca inde acetum, & ex relicto extracto rubedinem cum ſpiritu vini extrahe, quo ablato manet puluis rubeus, quem ſerua. Eius grana ij. in conuenienti liquore in morbis etiam deploratis propinata veſperi laxant aluum, tandem ſudorem & ſomnum conciliant, vocatur mihi Laudanum minerale.

u Item ſcabie, vlceribus,fiſtulis.

vv Vel in extracto Panchymagogo vegetabili, vel extracto Trochiſcorum alhandal.

x Duo iſti modi tractandi mercurium,quos au

tor

tor noster recenset, sed non explicat, digni sunt, vt sciantur & tractentur, dum hæc scribebat erant secretissimi. Nunc omnibus noti. Primus modus est præcipitatio per se, sine additione alterius cuiusdam rei, compendiosa tamen, nec multum operæ requirens, modò instrumenta etiam affabrè facta sint. Secundus, est Mercurius dulcis, vt vocatur à Beguino, seu Panchymagogon Quercetani, ex mercurio sublimato & argento viuo, crudo purgato certis ponderibus coniunctis, & denuò sublimatis, præparatum.

MODVS PRAECIPITANDI *Mercurium per se.*

Fiant in officinis Vitrariis compressæ & latæ phiolæ, intus vix latitudinem vnius cubiti altæ ac angustissimi vix acum admittentis orificij, iuxta latifundium immittatur mercurius crudus, probè & planè purgatus, vt tandem fundum cooperiat, & pars vitri aliquota saltem à superiori tegumento vacua remaneat. Eam igitur definitè admodum in arenam ad æquilibrium colloca, vt nullibi mercurij quantitas altior depressiórque propter situm forsan inæqualem, existat, ac coque primùm lentò, postmodum fortiori igne, donec sponte sua in puluerem rubicundissimum instar cinnabaris abeat, qui edulcoretur sedulò aquis cordialibus vel spiritu vini, exhibeatur à gr. iiij. ad vj. Sudores valde mouet, & luem veneream septies vel sexies exhibitus, penitus eradicat & eliminat, si cætera quoque ad hanc curam necessaria in promptu fuerint. Febres præterea etiam omnes planè, tam continuas, quàm intermittentes, tollit.

MERCVRIVS DVLCIS, *Panchymagogon Quercetani.*

Mercurius dulcis Draco mitigatus, vt vocatur ab autore Tyrocinij chymici Beguini lib.2.cap.18. fit ex mercurio sublimato & mercurio crudo certis ponderibus coniunctis, & de nouo sublimatis. Hoc nimirum modo corrosiui spiritus in sublimato per homogeneum artificium tolluntur, hoc est per Mercurium viuum mortificantur, ac totum cōpositum inde ἄποιον, hoc est sine sapore aliquo acri conficitur, sed ad dulcedinem tendente: de eo legatur Quercetanus in Tetrade grauissimorum affectuum capitis. Tyrocinium in allegato loco addit in præparatione sua Colcothar, hoc est Vitriolum ad rubedinem calcinatum, sed nulla cum necessitate. Per se enim sine alterius rei alienæ additione facilè per sublimationem coëunt.

Modus itaque est talis. ℞. Mercurij sublimati puri & sinceri, vt docui in notis ad dictum caput Tyrocinij à Gluckradio editis, ℥ viij. Mercurij probè purgati ℥ vj. terendo inuicem, partem post partem, misce in mortario lapideo, donec in sublimatum Mercurius viuus absumptus fuerit, deinde sublima ex phiola, ad medietatem tantùm impleta, in arena, donec totum ad superiorem phiolæ capacitatem adscenderit, id quod plerumque spatio viij. vel x. horarum fit, Fracto vitro Mercurium crudum hac primâ destillatione simul prodeuntem curiosè aufer, residuum denuò priore pacto sublima, idque tertiò aut quartò repete sine vlla additione rei externæ, & euadet sublimatus instar crystalli pellucidus, qui omnem acrimoniam subitò depo-

depoſuit. Spiritus nimirum vitriolati in Mercurio ſublimato reſtantes & vigentes, per homogeneum artificium, vt autor loquitur, hoc eſt, per Mercurium crudum currentem rectificatur. Non nimirum actione & paſſione illa mutua miſtionis & triturationis illi ſpiritus diſcedunt, & puluerem relinquunt quaſi mortuum, ceu Libauius exiſtimat: Sed planè emoriuntur, vt iidem vel aeres alij ſpiritus ab aliis ſolent mortificari. Finitis ſublimationibus maſſa denſior in puluerem redigitur ſubtilem, aqua roſacea ſæpius eluendum. Eius grana xv. ad xx. vel xxx. in robuſtis, cum extracto aliquo purgante, vt extracto Trochiſcorum alhandal gr. iiij. aut v. in pilulas paruas conformata, dentur. Omnes humores noxios ſine aliqua perturbatione expurgat. Exhibetur in omnibus affectibus, ac dari ſolet conuenientiùs poſt mediam noctem. Euidentior eius eſt operatio, ſi ad grana xvi. huius admiſceantur gr. ij. florum butyri antimonij, ſeu mercurij vitæ, probè prius & diu inuicem terendo piſtillo, non metallico, nec ligneo, huic nimirum adhæreſcerent, & poſtea doſes in pilulas conformando (3. horas debent teri, & ita melius operantur, quò magis teritur, eò maior eſt operatio, nec nimirum vomitum ciet) poſſunt ſecundo die repeti. Si nihil vitij adeſt, nihil expellit. Poſt aſſumptionem quieſcendum eſt. Hoc medicamento quidam ſingulis menſibus vſi ſunt. *Doſis.* *Vſus.*

NB. Non exhibendus eſt in aliquo vehiculo, vt liquore, ſed tantùm in forma pilularum. Tyrocinium etiam chymicum ſubſtituit alium Mercurium dulcem, ſed mancum. Huius redintegratio eſt huiuſmodi. *Cautela.*

MERCVRIVS DVLCIS ALIVS.

℞. Mercurij crudi, & Reguli antimonij, cum mercurio sublimato ad butyrum eliciendum facti, ℔ß. Vitrioli rubificati ℥ iiij. salis fusi ℥ vj. Misce simul, & in sublimatorio vitreo desuper funde aquæ fortis (in repetitionibus aqua fortis non adfundenda est, sed saltem sublimatum cum capite mortuo miscendo) ascendit mercurius albissimus sublimatus, quem denuo cum capite mortuo misce & tandem sublimato denuò, & tertia vice repetito. ℞. Huius sublimati ℥ iiij. adde eiusdem Mercurij viui ex regulo antimonij facti, folior. lunæ & talci læuigati ana ℥ j. Fiat puluis, sublima in phiala, vt supra, ex arena quatuor vicibus. Postea puluerem mercurij in phialam recentem conde, & in arenis calidis per integram horam, vel etiam vlteriùs sublima: sic nimirum egregiè albescit. Morbum Gallicum recentem perfectè curat. Singulis octo vel decem diebus eius gr. vj. ad xv. in pulpa pomi assi exhibendo, & diætæ conuenientis regulam obseruando.

Alij modi mercurium dulcem præparandi. Possunt præterea alij Mercurij dulces fieri, earundem vel maiorum virium. Sic nimirum.

Si I. Mercurius crudus probè purgatus in spiritu nitri, de quo autor infra, solutus, & vicissim abstractâ per destillationem aquâ exsiccatus edulcoratúsque, postremóque cum alio mercurio crudo æquali pondere aliquoties sublimatus fuerit, dulcis fiat, & lentè per inferiora purget, dosis à gr. vj. ad xij.

II. Eodem modo si Mercurius præcipitatus luteus, quem supra ad præcipitatum autoris addidi, per

di, per se sublimatus fuerit, dulcescit & in parua quantitate octo scilicet granorum ventrem mouet.

Aqua ad scabiem, fistulas, vlcera maligna. Postremò vt & hoc addam, ex omnibus hisce mercuriis dulcibus potest parari aqua vtilissima ad fistulas & vlcera maligna, non tantùm detergenda, sed etiam cicatrisanda; præcipuè verò in lue venerea, quia talia inueterata nullam curationem perfectam, quoquo modo, nisi mercurialia admista fuerint, admittunt. Valet etiam ad scabiem sine noxâ penitus curandam. Fallopius appellat aquam aluminis. In aquam bullientem proiice calcem viuam recentem, & relinque aliquandiu, àquam supernatantem filtra, & in ℔ j. eius ebulliendo dissolue Mercurij dulcis ℥ j. cola, & prædictis vsibus asserua, eluendo nimirum eâ aquâ. In omnibus inflammationibus prodest, item in vlceribus Gallicis, item in apertis & nigris.

FLORES [a] BVTYRI Antimonij.

℞. Antimonij Vngarici, & Mercurij sublimati [b] *ana* [c] *℔ j. terantur* [d] *ac misceantur diligenter, & in retorta vitrea luto* [e] *obducta in arena mediocri igne destillentur, tunc liquor* [f] *instar Butyri seu glaciei egreditur, si concrescit in collo retortæ, vt sæpe fieri solet, tunc admota pruna forcipe comprehensa liquescat, ne obstructione* [g] *impediatur destillatio.*

Hunc liquorem vulgò [h] *vocant Mercurium Vitæ, cùm tamen sit summè corrosiuus: Et fuerunt quidam* [i] *ita temerarij, qui cum illo impunè luserunt* [l] *de corio humano.*

Si aqua calida illi affundatur, tunc Salia corrosiua [m] *resoluuntur, & flores albi* [n] *petunt fundum, qui diligentissimè ab omni salsedine multoties aquâ calidâ* [o] *edulcorandi: Ille puluis siccus seruatur ad vsum medicum, & in complexionibus fortibus exhibetur maiori cum successu intra corpus, quàm vulgares Antimonij flores albi per sublimationem præparati* [p].

Qui Butyrum illud Antimoniale prius volet rectificare, [q] *antequam aquam affundat, ei liberum esto: Ita enim habebit flores candidiores.* [r] *Num in Chymia* [s] *aliquid præstare possit hoc oleum, iudicent ij, qui illud cum auro radicaliter soluto fermentare, & per rotam Philosophicam,* [t] *secundum artem requisitam deducere norunt* [u].

Vsus & Vires.

In Peste.

Capitis morbis.

Febribus, [uu] *si fortè moueant vomitum, non formidari debet* [x].

Lue Venerea [y].

Lepra.

Hydrope,

Hydrope, [z] *vbi plerunque ſine vomitu per inferiora ſuas operationes perficit.*

Vlceribus malignis.

Doſis.

Duo, tria vel quatuor grana [aa] *cum Panchymagogo, vel Conſerua Roſarum, Violarum, Vitello oui, ſyrupo Cidoniorum.*

Obſerua diligenter, vt ſemper poſt omnem purgantis Antimonij exhibitionem te in lecto contineas, [bb] *& paulò poſt ſumptionem ius ſorbile ſumas, ita minori moleſtia euomes, quàm ſi ventriculum habeas vacuum. Reiteretur hauſtus iuſculi aut cereuiſiæ calidæ, bis, ter, quater, ſi opus.*

a Propriè flores non ſunt, nec nimirum eleuantur ſurſum per ſublimationem, ſed ſaltem præcipitantur; hoc eſt. affuſâ aquâ communi ad liquorem butyraceum antimonij, labeſcente toto liquore tandem puluis albus apparet, quem autor florum nomine indigitat. Beguinus lib.2.cap.12. Tyrocinij vocat mercurium vitæ, vel puluerem emeticum. Vocatur etiam puluis Angelicus, in Italia puluis Algorethi; Victorius enim Algorethus, Medicus & Phyſicus Veronenſis, id nominis ipſi dedit. Aliàs & aquilæ albæ nomine venit.

b Communiter per ſal & vitriolum.

c Nonnulli, vt Beguinus dimidiam partem antimonij accipit.

d In marmore; ſed cauendum eſt à fumo, qui inter terendum eleuatur; eſt enim à ſulphure anti-

monij & ſublimato ipſo venenoſus.

e Non opus,ſi in arena fiat deſtillatio,& melius deſtillatio fit in arena.

f Externè ad collum retortæ.

g Scilicet ipſius retortæ. Finitâ deſtillatione liquoris omnis,vrge igne vehementiore, & da quoque ignem ſuppreſſionis per horas aliquot (ignis ſuppreſſionis, qui ſupra arenam imponitur, non ein gedämpfft Fewer/ vt malè Libauius vult,) refrigeratis vaſis omnibus, extremo collo retortæ infarctam cinnabarim collige, quæ poſtea bis vel ter ſublimata,purior ſubtiliórque redditur. Ex ea paratur præſtans Diaphoreticum, ſi eius partes æquales cum magiſteriis cranij humani, corallorum, & perlarum commiſceantur.Eius vſus eſt in Epilepſia & Paralyſi,quas ſolo ſudore repetitis vicibus,ſi bis ſingulis ſeptimanis vſurpetur, præcedentibus tamen euacuationibus (per puluerem laxatiuum ſenæ deſcriptionis Wieri) neceſſariis & appropriatis tandem tollit. Eius doſis eſt à gr.10.ad 16. in aqua ſenecionis ad ſudandum aliquoties exhibitum. Eryſipelata capitis,præſertim in mulierculis, iſtis affectibus valde obnoxiis,mirificè ſanat. NB. Aliàs difficulter,ſi eryſipelas eſt ab ebullitione ſanguinis menſtrui,nimirum ſi ſint plethoricæ. Vide practicam Chymiatricam noſtræ editionis,non Francofurtenſis pag.14.37.49.52.

Diaphoreticum ex Cinnabari.

Eryſipelas capitis.

h Empirici.

i Scilicet ex iis.

l Aliàs huius liquoris ſeu olei antimonij vſus eſt externus, in gangrænâ & ſpacelo. Quod ſi nimirum in gangrænoſis membris ſana pars à putreſcente terminetur, ſolâ illinitione circulari huius olei, putredo

Olei antimonij vſus externus.

putredo arcetur à sanâ parte, non serpit latius, & sectio subsequens feliciùs institui potest. Sic circa carbunculum pestilentialem, si hoc oleo circulus fiat, ille paulatim emoriendo excutitur & labitur, deinceps conuenientibus emplastris persanandus.

m Vitrioli & salis.

n Hoc est, Mercurius ipse liberatus à salibus corrosiuis aqua stillatitia dulci.

SPIRITVS VITRIOLI Philosophicus.

o Frigida potius, aliàs flores fiunt flaui, aqua illa, quæ imbibisse dicitur vim corrosiuam salium, si per lenem euaporationem ex vitro à phlegmate liberetur, & aciditas reliqua per retortam pellatur, exhibet spiritum vitrioli elegantem, quem ego Philosophicum appello. Ex sale nimirum vitriolato communi modo non fit, sed ex tenuissima illa substantia vitriolata, quam mercurius sublimatus ab antimonio per superiorem destillationem in oleiformem liquorem redactus, antè sublimando ex vitriolo & sale extraxerat, & secum licet liquorosus fuerit factus, id quod solius antimonij beneficio fit, transsumserat: quæ tandem post aquæ simplicis adiectionem ab isto mercurio in puluerem album præcipitando in aquam separatur. Estque hic spiritus vitriolatus potioris virtutis, quàm ille, qui vulgari modo perficitur. Eius guttæ iij. vel iiij. vel ad summum viij. in haustulo vini, vel vehiculo conuenienti datæ medentur febribus, luem veneream mitigant, lienem & venas meseraicas soluunt, ventriculum debilitatum à phlegmate crasso infar-

Vsus & dosis.

ctum confortant, inprimis verò pestem in aqua Vlmariæ & cardui benedicti tollunt. In melancholia hypochondriaca mirè prodest. Eo etiam extrahuntur tincturæ mineralium, corallia & perlæ dissoluuntur. Vide etiam praxin chymiatricam nostræ editionis, non spuriç Francofurtensis p. 26. 52. 100.

Mercurius vi. æ correitus. p Vomitum simul & secessum mouet hic puluis datus cum aqua conuenienti. Idem felicius obtinetur, si puluis emeticus diligenter edulcoratus & exsiccatus in matraciis seu phiolis, in igne arenæ fouetur, donec nimirum rubere inceperit. Hic itaque puluis postea sæpius abstracto spiritu vini dosi 4. vel 5. granorum tantùm per aluum purgat quascunque impuritates.

Mercurius vitæ catharticus. Quod si cum Sale communi aliquoties diuriúsque tritus, & salsedo postea diligenter per aquam communem eluendo ablata fuerit, solam vim per secessum purgandi obtinet. Alio modo vis emetica Mercurio tollitur. Nitrum funde in crucibulo, adde mercuriũ vitæ, sensim eum iniiciendo & agitando, crucibulum ab igne remoueatur. Postea refrigeretur, & Mercurium in fundo instar reguli inuenies, quem exemptum aqua edulcora. Ex mercurio vitæ, prius denuò per retortam euocatis partibus minus fixis, (hac nimirum ratione, si fortius vrgeatur, emanabit vicissim liquor oleaginosus butyri Antimonialis, reliquum verò in retorta fixum manet) in crucibulo strenuè igne liquefacto fit vi-

Vitrum Mercurij. trum transparens opacum, vel etiam, si diu in igne contineatur, hyacinthiuum, quod minori cum molestia à gr. ij. per se ad gr. iij. in infusione purgat, sæpius etiam nullos ciendo vomitus. Extrahitur idem vitrum, quod succinum antimonij à quibusdam

appel-

appellatur, cum aceto destillato, quod postea minori dosi gr.ij.vel iij.sudorem mouet.

q Id quod omninò necessarium est.

r Subtiliores.

s Transmutatoria.

t Igne Athanoris.

u Fuit autor in ea persuasione seductus à variis istis, in corrosiuis salinis tincturas metallicas quærentibus laboratoribus, sed hanc operationem inanem esse testatur experientia.

vv Longe ante paroxysmum.

x Quia febres interdum hospitantur in ventriculo & primis viis.

y Vide notas meas à Glucktadio editas lib.2. cap.13. tit.de Mercurio vitæ.

z Repetatur dosis continuo triduo iij. aut iiij. gran. ac postea decoctum sarseparillæ propinetur. Hydrop.quidem, sed NB.in senioribus hæc operatio procidentiam ani operatur difficulter, aut postea vix sanabilem. Beguinus cum D.Vauterio, Montispeliensi Medico, duos quartanarios Hydropicos à præcipuis medicis derelictos hoc mercurio vitæ curauit. *Cautela.*

aa Ad summum.

bb Ne nempe sentiatur frigus, quod symptomatum grauium causa est & autor. NB. In omnibus purgationibus cauendum, ne caput & pedes refrigerentur. *Cautela.*

FLORES ANTIMONII correcti[a].

Primò habeantur flores Antimonij albi vul-

gari Chymicorum more præparati, ſublimatione ſcilicet, mediantibus ollis artificiosè ſibi mutuo incumbentibus: Vel ſumantur illi, qui beneficio retortæ parantur, tum pulueriſatum Antimonium arenæ puræ admixtum ſine omni capite mortuo ignis violentia in flores redigitur.

Poſtea ♃ Salis Tartari frequentiori ſolutione[b] *& coagulatione ſummè depurati quantum vis, & affunde tantum de aceto deſtillato, quantum pro ſolutione Salis ſufficit, abſtrahe acetum lento igne in Balneo, vel fac vt euaporet, affunde viciſſim acetum deſtillatum, vt dictum, & abſtrahe eodem modo reiterando laborem, donec*[c] *acetum eiuſdem ſaporis deſtillando egrediatur, quod octaua vel nona imbibitione & deſtillatione fiet. Huius igitur Salis aceti ſpiritu imprægnati & exſiccati accipe exempli gratiâ ℥ j. & ß. Florum Antimonij alborum ℥ j. miſce & in crucibulo ad ignem*[d] *liqueſcant, maſſam liquefactam ferè inſtar ſanguinis rubeam effunde ſupra marmor, vbi refrixit, erit coloris cineritij: Poſtea tere materiam, & affunde illi in vitro ſequentem aquam Vitæ aromatiſatam.*

♃ Galangæ.
Galliæ Moſchatæ.
Caryophyllorum.
Cinnamomi[e].

Maceris

Maceris ana ℥ß.
Croci ʒij.

Terantur mediocriter, & affundatur Alcohol [f] vini sine phlegmate, in lento cinerum calore Tincturam extrahe, postea per declinationem aufer tinctum spiritum vini, & affunde recentem, donec amplius non tingatur: demum omnem Spiritum vini tinctum & aromatisatum affunde Tartaro & Antimonio simul, vt dictum est, liquefacto, addendo Salis [g] Perlarum & Corallorum ana ʒij. Omnia vitro clauso digerantur in calore cinerum per duos dies: Postea adaptato capitello destilletur lento igne spiritus vini, remanebit in fundo Tinctura Aromatum cum puluere Antimonij & Tartari, abstrahantur omnia ad siccitatem: color erit instar Caryophyllorum: Ita habebis Antimonium optimè præparatum. Seruetur in vitro clauso puluis, quia in aëre resoluitur: Sine vlla formidine tutò intra corpus exhiberi potest.

Vsus, Vires, & Dosis.

Mirabilia operantur hi Flores.
In Peste.
Febribus acutis.
Mania.
Philtro.
Dementiis.
Fascinationibus.

Morbis omnibus in vniuersum opitulantur, quos atra bilis excitat.

Epilepsiis & aliis plurimis morbis succurrunt.

Per aluum, per superiora, per poros, per insensibilem transpirationem noxia copiosè expurgant.

Dosis à gr. 7. ad 8. & 10. præsertim in robustioribus.

a Flores Antimonij crudi in vsum medicum accersendi non sunt, nisi corrigantur; id quod etiam de vitro eiusdem rectè pronuntiatum est. Id autor obseruat, qui vtrumque correctum in vsum medicum adhibet. Flores antimonij fiunt communi more per sublimationem, scilicet in aliquot ollis, supernè ad orificium cucurbitæ sese inuicem excipientibus, ceu monet tyrocinium lib. 2. cap. 18. Possunt autem tam albi quàm flaui & rubei flores ex antimonio fieri.

FLORES ANTIMONII ALBI.

Ad albos conficiendos via est expedita autoris & Tyrocinij allegato loco. Sed felicius proueniũt, si fictilis cucurbita, ex bona materia facta & loricata, prope fundum sit tubulata, eíque postea in furnum firmiter collocatæ adaptentur alembici cæci se inuicem capientes, eáque parte, quâ se capiunt mutuò, perforati: eorum sint numero sex vel plures. In summitate ponatur alembicus vitreus rostratus, cui cucurbita maior seu regalis (Herrnkolbe) pro excipulo adposita sit. Primùm igitur, vbi ignis

gradibus

gradibus successiuè admotis cucurbita per se vacua ignita facta fuerit, ex antimonio trito seu puluere cochleare vnum paulatim & per vices per tubulum iniiciendum. Liquescit id statim & vi ignis tolluntur flores sursum, in superimpositos alembicos cæcos. Antimonium verò iniectum est cum ferreo stylo extrema parte incuruato, sæpius per tubulum mouendum: sic nimirum citius & velocius sursum feruntur. Omnibus ritè institutis etiam ad remotissimum alembicum rostratum flores eleuantur cum aliquota parte phlegmatis acidi, quod in cucurbitam annexam colligendum est. Præstat nimirum mirè in lumbricis expellendis cum aqua vel decocto radicis gentianæ gutt. iij. iiij. vel v. sumptæ; hic itaque est modus florum alborum. *Liquor contra vermes.*

FLORES ANTIMONII RVBEI.

Flores & rubei antimonij quandoque prodeunt, quando antimonij puluis arenæ mixtus, per retortam terream vel cucurbitam fictilem situ obliquo expellitur. Sic nimirum antimonium ipsum, flauis & rubeis floribus in excipulum cucurbitæ maioris applicatum prodit: Hi flores omnes albi & rubei eximi possunt, & rubei sunt cæteris vehementiores. Flores etiam antimonij fiunt communi more per sublimationem in aliquot ollis supernè ad orificium sese excipientibus, igne primò non admodum valido, sed tandem auctiore, donec prodeant tam albi quàm flaui flores. NB. Parum antimonij sumendum est. Omnium commodissima via est in hunc modum.

Fiat primo cucurbita terrea, non admodum corpulenta seu ventriata, sed penè æqualiter à su-

periori orificio ad fundum fastigiata; cui recipientis loco aliud vas seu instrumentum obliquum adaptetur, ex simili materiâ confectum, & probè coctum, duos pedes longum & extrema parte figuratum sit in modum capitis cum rostro subtus desinente in excipulum aliud phlegmati prodeunti coaceruando vtile.

COMMODISSIMA VIA PRAEPARANDI flores Antimonij.

℞. Antimonij ℥ ix. & in bocciam seu cucurbitam dictam, adaptatis instrumentis reliquis, obliquè iacentibus, vrge ignis gradibus remissis primò, postea auctis, tandem vehementioribus per xxx. horas, & prodit antimonium in floribus partim rubeis partim purpureis in adiectum instrumẽtum eminens scilicet capitellum, sine omni capite mortuo, nisi quod crystalli ad superiorem partem retortæ ex ipso antimonio crudo eleuati fuerint. Flores omnes post finitam operationem diligenter colligendi sunt. Dosis gr. ij. vel iij. Hi flores quidem vomitiui sunt (rubei vehementiores) sed si ex vini & mellis spiritu calcinentur vel circulentur, omnem deponunt violentiam, retinebúntque solam deiiciendi facultatem. Violentia nimirum à cruditate, quæ menstruorum nobilium clementia & coctione mitescit. Spiritus vini affundatur melli, stet in sublimatorio aliquandiu, postea destilletur, in fine augeatur ignis, vt spiritus quoque mellis transeat, & iungatur spiritui vini. Quinimò, iidem flores si in scutella vitrea, charta supernè duntaxat tectâ ponantur ad mediocrem calorem fornacis per hyemem ad mensis vnius vel alterius spacium: agitentur

tentur quotidie bis,ne non agitari nigrescant. Flores manent rubei, sed tamen bene porosi & leues. Mouent sedes duntaxat sine vomitu, perbenignè fæces expurgando. Dosis à gr.v.ad viij.

PILVLAE ANTIMONIALES *duplices.*

Ex floribus porro albis nobiles admodum pilulæ confici possunt, quæ mirabiliter operantur, & maiorem partem per aluum purgant, sæpius per superiora, sed tum demum fortius, quando prima regio ventris impuritatum mineris, ideóque etiam ex indicationum lege exterminandis referta fuerit. Hæc autem vis vomitiua facilè tolli potest, relicta tantùm facultate purgandi per inferiora. Sunt igitur pilulæ Antimoniales mihi duplices: priores sunt emeticæ, hoc est ἄνω ϰ̀ ϰάτω, per inferiora & superiora purgantes.

Posteriores saltem per aluum purgant. Ambarum compositionem & vsum hactenus mihi in secretis habitum fideliter communico. Primò omnium fiat aqua fortis ex vitrioli ad flauedinem calcinati & salis communis ana ℔ iij. quibus adde terræ figulinæ duplum aut triplum, & misce. Postea ex retorta fac igne nudo aquam, deinceps in Balneo à phlegmate deliberandam, vt soli nimirum spiritus maneant. ℞ Deinde flores antimonij albos, adde æqualem partem istius aquæ, & per Balneum lento igne phlegma inutile euoca: spiritus nimirum coaceruantur cum floribus, & aquositas tantùm mittitur. Affunde recentem aquam præparatam, atq; denuo euoca phlegma, ídque tantisper fac, quantisper Flores à spiritu adiecto probè imprægnati ni-

hil amplius ſpirituum eiuſdem aquæ apud ſe retinere queant. Hoc igitur modo prægnantes flores ex retorta deſtilla, & diligenter excipe humiditatem aqueam, primò quidem prodeuntem. Eſt nimirum ea ſeparanda. Exeuntibus verò guttulis albicantibus ponderoſis & paruis, aliud excipulum adpodendum eſt, & oleum colligendum tam diu, donec omnia prolecta fuerint, relicto poſt ſe capite Mortuo inutili. (Hic liquor prodit conſimili planè modo & facie cum butyro antimonij, ſeu Mercurio vitæ: quare iſtius loco hic ſumi poſſe videtur.) Hoc oleum paulatim in excipulo coagulatur, & in cryſtallos concreſcit; qui de nouo ſecunda vice per retortam ſunt purificandi. Prodit nimirum idem oleum, ſed purius & elegantius. Hoc oleum eſt baſis iſtarum pilularum emeticarum, tum per aluum tantùm purgantium. Nam ſi eius olei particula in aquam deſtillatam pluuialem iniecta fuerit, præcipitatur in puluerem albiſſimum, rarum & mollem, ſæpius aqua deſtillata ab omni acrimonia eluendum, qui poſtea cum extractis purgantibus, quantum ad incorporandum ſatis ſit, in pilulas à gr. j. ad iij. redactus omnes humores noxios per aluum & ſeceſſum purgat. Si verò iſtius olei particula iniiciatur in æquiponderans oleum Tartari, per deliquium factum, ac per vnum atque alterum diem relicta inuicem, tandem aliquoties eluēdo purificata & dulcificata fuerint, flores redduntur admodum molles & delicati, qui ſimiliter cum extractis purgantibus, in pilulas redacti doſ. à gr. j. ad iiij. tantùm per aluum mouent leniter & ſine omni moleſtia & tormine. Vtriaſque verò fortis pilulæ in omnibus morbis vbi euacuatione opus

eſt,

est, adhiberi possunt commodissimè, id quod deinde in specificis cæteris monebimus,

Hinc constat etiam, ipsa experientiâ teste, dari antimonij præparationem, nec verò vnam, sed plures, quæ blandè tantùm per aluum moueant, secus quàm autor noster infra, vbi de Panchymagogo agit, & plerique alij cum ipso inficiantur fieri posse; quia nesciunt, vel planè impossibile esse statuunt. Filio meo Jacobo dedi Anno 1614. 31. Octobris pilulam ex iis vnum granum saltem pendentem, mouit sexies aluum fortiter sine vllo tormine & feliciter. Florum butyri antimonij seu mercurij vitæ vis emetica est ab ipso antimonio, quæ tamen perit solius salis attritu, vt penè mitius catharticum non sit. Insuper leui artificio fiunt flores, per aluum duntaxat purgantes, hoc modo: Solue Tartarum calcinatum in aqua feruente, traiice per filtrum, & postea phlegma leni euaporatione tolle (NB. Si sal tartari aceti spiritu sæpius imprægnatum cum triplo argillæ, pòst destilletur per retortam, prodit arcanum tartari præstantissimum, in affectibus ventriculi, renum, deoppilationibus &c.) Solutionem verò mundam in vasculo serua. Funde in crucibulo antimonium crudum, fusúmque in priorem tartari solutionem immitte. Præcipitabuntur ad fundum flores antimonij rubei. Quorum, prius per aquam communem ab omni salsedine liberatorum & exsiccatorum, ♃.gr. vj. vel viij. vel x. adde sulphuris vitrioli gr. ij. & propina in syrupo capillorum Veneris, vel alio extracto conuenienti. Mirificè, sed admodum leniter exhauriunt etiam à distantissimis locis vel partibus, trahendo fluxus capitis & Podagricos.

Error Crollij & aliorum.

SVLPHVR VITRIOLI.

Sulphur vitrioli sic confice. ℞ Vitriolum ad albedinem in hypocausto calido, vel in Sole calcinati q.v. solue in aqua calida, affunde guttatim oleum Tartari, & sulphur vitrioli fundum petet; quod edulcoratum exsicca. Confert quoque affectibus pulmonum. Præparationes hæ, mihi perquam familiares hactenus seu pro secretis habitæ.

TINCTVRA AVRI.

NB. Hoc oleum florum rectificatum, si cum calce auri, diligenter præparata, coniungitur & digeritur aliquandiu per mensem vnum, aurum extrahit rubicundissimè; quod si illud oleum vicissim inde destilletur, aurum eleuatur, quod spiritus vini statim soluit in aurum potabile non contemnendum. Eius vires sunt diaphoreticæ, nam eius guttæ iij. iiij. vel v. in vino exhibitæ, confestim sudorem mouent, vt indusium aliquoties sit mutandum. Oleum verò antimonij, quod primâ hac destillatione ab auro prodiit, purgat leniter, soluit omnes obstructiones, & multa alia præstat.

b Id quod necessarium aliàs non procedit.
c Tandem.
d Subitò.
e Vel cassiæ ligneæ veræ, quæ melior.
f Alioquin dicitur puluis sine humiditate.
g Vel Magisterij.

ELE-

ELECTVARIVM[a] Antimonij.

℞ *Vitrum Antimonij fuſum Sole & Luna in Aquario ſeu Piſcibus exiſtentibus: teratur ſubtiliter aliquoties affundendo acetum deſtillatum,*[b] *& iterum exſiccando in cineribus: Sic habebis maſſam albam, quam in puluerem teres.*

Huius pulueris ſume ℥. ij.
Theriacæ[c] *Andromachi tantundem.*
Nucis muſcatæ ʒ. ij.
Maſticis tantundem.
Corticum Arantiorum.
Corallorum rub. præparatorum ana ʒ. ij.
Caryophillorum.
Sem. Fœniculi.
Coriandri præparati ana ℥. ij.

Pulueriſentur optimè & commiſceantur, fiátque cum myua Cydoniorum q. ſ. eſt maſſa, de qua formentur pilulæ in forma piſorum.

Vires.

Mirabiliter operantur
In peſte.
Quartana.
Hydrope.
Longis & obfirmatis morbis.
Diuturnis putridis febribus.

Cachexiâ.
Melancholiâ.
Insania.
Delirio.
Venenorum haustorum symptomatibus.

Dosis.

Debiliori datur pilula vna [d].

Fortiori duæ, habita ratione ægrotantis virium.

Cautiones in exhibitione Antimonij & Turpeti.

1. *In exhibitione horum duorum Catharthicorum cauendum, ne sint constipationes,* [e] *dolores Colici, aut vnum membrorum principalium læsum,* [f] *pulmonem* [g] *puta, Iecur, alioquin à graui vomitu & commotione periculum* [h].

2. *Quibus Antimonium offertur, iis nec ante eius assumptionem, nec post, vena est incidenda* [i].

3. *Vbi sese vomitus mouet, solet exhiberi offa aut ius Pisorum leuiter coctorum, vel gallinarum non pingue, aut calidæ Cereuisiæ haustus, reiterando si opus aliquoties, vt quis facilius vomat, & medicamenti acceleretur actio.*

4. *Offerantur semper duabus vel tribus horis ante & post pastum.*

5. *Picro-*

5. *Picrocholis & iis qui difficulter vomunt, ac qui viribus imbecillibus sunt prædíti, non temerè offerri debet, ne stomachus ex eius vsu grauius vellicetur, distendaturq́, & vires ægri in totum deiiciantur.*

6. *Iis rectè datur, qui ad vomitum sunt procliues, stomachum fortem habent, thoracem amplũ & latum,* [m] *quiq́ vomere aliàs sunt assueti, & quibus humorũ materia sursum fertur.*

7. *Si morbus occurrit contumax,* [n] *hic maturandus cum vsu Turpeti* [o] *per duos dies, postea Antimonium exhibeatur.*

8. *In peste si offeratur Antimonium, obseruandum, vt vnâ operâ supra bubonem maturatiuum* [p] *Attractiuum, supra Anthracem Attractiuum* [q] *ponatur, alioquin instar scirrhi indurescit, & aliquot menses durities illa non remittit.*

Ad compescendum Vomitum nimium in hypercatharsi.

Offertur Theriaca recens vel Rob [r] *de Cidoniis: Emplastrum de crusta* [s] *panis ventriculo imponitur: Et plantis pedum panis tostus aceto madefactus.*

Si summus adsit dolor capitis.

Apponitur capiti & fronti linteum madefactum aqua Lactucæ & Rosarum, cum aceto & oleo Rosarum.

a Vocatur Electarium antimonij, quia vitrum antimonij rectè præparatum & aliquoties rectè correctum, cùm aliis speciebus theriacalibus iunctum, repræsentat medicamentum instar electuarij, cuius vsus multus. Vitrum autem antimonij, quod ideò dicitur, quia id in vitri formam transparentem abit, ex solo puluere antimonij crudi, diutius leni igne ad cineritium colorem calcinato, mense Ianuario vel Februario, secundum autoris mentem, per se fusum commendabilius est ad hanc compositionem, quàm illud, quod vulgari modo per boracem & antimonium crudum fieri solet. Est nimirum sincerius, & propter influxus cælestes, Solis & Lunæ, Aquarij & Piscium signis aqueis existentium ad operationes felicius edendas præstantius.

Vitrum antimonij.

Tempus fundendi vitrũ antimonij.

b Ad correctionem vitri antimonij sumit autor noster acetum destillatum forte, quod quidem absonum non est: sed melior, & quidem fixationi cuidam propinquior est illa correctio eiusdem vitri, quæ per oleum seu per spiritum vitrioli instituitur: sic nimirum leuiores & crudiores eius partes, à quibus tanta vomituriendi vis & violentia dependet, fortiùs maturantur, & vt facilius & ferè solùm per aluum moueat, aptius redditur. Procedendum itaque potius erit hoc modo.

VITRI ANTIMONII CORRECTIO.

In Pulueris tenuissimi vitri siccati & iusto tempore præparati ℥ ij. instilla spiritus vel olei vitrioli correcti ʒ ij. misce diligenter, postea in catino ad lentum ignem exsicca, & denuò eadem quantitate spiritum vitrioli affusum euapora, ídque septies vel

etiam

etiam nouies repete, ſemper prouidendo, vt puluis vitri antimonij ſingulis vicibus probè exſiccatus maneat. Hunc pulucrem eadem proportione miſce poſtea cum ſpeciebus theriacalibus ab autore enumeratis, & quod quæris, habebis magis exoptatum.

Aliam non abſimilem præparationem vitri antimonij, vide in praxi chymiatrica editionis veræ noſtræ p. 10. quod in conſerua, rotulis, pyrâ moſcatellina, confecturâ ſine nauſea aſſumi poteſt.

ANTIMONII VITRVM correctiſſimum aliud.

℞ Pulu. antimonij bene triti, miſce cum ſale communi, ana, & ſublima in tigillo lutato, & ſurgit antimonium inſtar gliſcentis materiæ ſaturninæ, coquendo ſolue ſalem & puluerem antimonij, diligenter exſicca, & calcina poſtea moderàto igne in olla ſemper mouendo & ignem intendendo, donec omnia incanduerint, tere optimè, & poſtea fluat in tigillo duplicato, igne amenio, poſtea effunde guttatim in peluim, tunc rubini colorem acquirit. Infanti gr. j. decem annorum ij. XL. annorum gr. v. in vino, purgat tantùm per ſedes, in mulſa verò per ſuperiora.

GLOBVLI EX VITRO ANTIMONII ad Febres.

Eſt & alia vitri antimonij præparatio, mihi in febribus vſitata, cuius compoſitionem huius loci communicabo, vſum reſeruaturus ad ſpecificum febrile, de quo infra. ℞ Vitri antimonij iuſto tempore, ſi poteſt fieri, & diligentiſſimè præparati, præ-

tereáque cum ſpiritu vitrioli albificati, & tenuiſſimè pulueriſati ℥ß. aliàs ℥ j ß ſacchari candi. ℥ iij. farinæ triticeæ ℥ iiij. croci electi ℈ j. Coque cum aqua communi lento igne ad plenam ſpiſſitudinem pultis, cauendum tamen ſtudioſè, ne in fine aduratur, ſed ferè panis formam habeat: fac inde globulos & diligenter reconde. Seruantur in integritate ſua quadriennium: poſtea tandem ſcabritiem contrahunt, minus deinde vtiles. Doſin & vſum docebo infra de ſpecifico febrili.

c Purgantibus vehementioribus aliquot grana Lapidis Bezoardici veri adiici debere monet Boëtius à Bood in tractatu de gemmis. Id notandum. Similem ob rationem & addendum eſt Bezoardicum minerale.

d Vel per ſe vel cum debito liquore deglutienda.

e Alui.

f Vehementer, cæteroquin in affectibus principalium lenioribus, etiam vſus antimonij non formidandus, nimirum multum confert.

g Aſt feliciter exhibetur in pleuritide, peripneumonia, aſthmate, empyemate & vomica. Non igitur de pulmone læſo ſimpliciter intelligendum eſt, nimirum in eius affectibus ſanum eſt remedium, exceptis eiuſdem exulcerationibus antiquioribus. In empyemate magnum arcanum.

Cautela.

h Cautela de antimonio. Antimonium frequentet nimis vſurpatum tandem extrahit humiditates innatas & conuulſiones excitat. Vnde in biliosis corporibus & ſiccis tam frequens eſſe non debet.

i Quales cauſas habeat autor, quod ante & poſt antimo-

post antimonium sumptum vena nulla sit incidenda, non video. Antimonium enim iisdem pollet virtutibus purgantibus, quibus reliqua cathartica omnia. Helleborus vehementius mouet vomitus, scatet igitur antimonialibus virtutibus: at quis vnquam vetuit, post vel ante hellebori exhibitionem indicatione requirente, phlebotomiam? Idcirco neque in antimonij ipsius exhibitione ea formidanda. Deinde quoque experientia toties & Rulando Patri & aliis fidem fecit, vbi vel ante vel post aquæ benedictæ exhibitionem, quæ tota est antimonialis in pleuritide aliísque morbis vena secta fuit, & feliciter profligato morbo, nullum inde creatum periculum.

An post sumptum antimoniũ vena secanda?

k Lege ante, raro post.

l Sc. Antimonium & Turpethum.

m Longum item collum.

n Chronicus.

o Lege digestiui vniuersalis seu Tartari vitriolati.

p Emplastrum.

q Vide infra de specifico pestilentiali.

r Vel succus cydoniorum crudus, vel pilula vna vel dosis vna de Laudano opiato, quod citissime etiam vomitum compescit. Vide praxin chymiatricam editionis nostræ p. 5.

ſ Cum vino & aceto cocta.

t Verbenæ potius. Vide practicam chymiatricam nostræ editionis p. 27.

PANCHYMAGOGON[a].

Inter omnia medicamenta Cathartica, licet nec labori nec sumptui pepercerim, nullum tamen multiplici experimento facto potius

adhuc inuestigare, quod minori molestia assumptum operationes desideratas felicius exequeretur, quàm Panchymagogon.

Si Antimonium, quod apud vulgus propter vomitionum vehementiam infame & abominabile euasit, ita præparari posset, vt saltem per inferiora [b] suam obiret functionem sine vlla vulgari vehementiâ, quæ tamen in assignatis meis præparationibus antecedentibus ipsi maxima ex parte adempta est, vix daretur in rerum natura Catharticum iucundius: Sed præparationem eiusmodi sæpissimè attentatam, nondum licuit Pyrotechniæ beneficio impetrare, multò minus illam apud vllum Chymicum videre, quamuis ostentationis gratia multi de illa, vt de Auro potabili, falsò glorientur.

℞ Specierum Diarrhod. Abbat.
Diambræ [c] ana ℥.j.

Ex his Tinctura in digestione per quatuordecim dies, vt decet, quotidie aliquoties mouendo, per spiritum vini [d] extrahitur & seorsim custoditur.

Deinde ℞ Pulpæ Colocynt. [e] ʒ.vij.
Turpeti gummosi ʒ.v.
Agarici optimi ℥.j.
Rad. Hellebori nigri veri ℥.j.
Scammonij selecti ʒ.vj.
Foliorum Senæ ℥.iiij.

Rhab.

Rhab. selecti ℥.iij.
Elaterij ʒ.ij.
Seminis Ebuli triti ℥.iij.
Hermodactyl. ʒ.iij.

Incidenda incidantur, & terenda terantur, ac Spiritus vini specierum tinctus,[f] *his purgantibus medicamentis superfundatur, sicq; in lento B.M. calore per dies octo vel quatuordecim maceretur (caue ne Spiritus vini vitrum rumpat) Tinctum postea Spiritum aufer per inclinationem, & recentem affunde, tamdiu, donec omnis Tinctura & vis purgatrix extracta sit: vltimo Spiritum vini*[g] *Tinctũ simul mixtum abstrahe in lento Balnei calore, donec crassamentum instar mellis in fundo relinquatur: circa finem adde olei*[h] *Cinnamomi, Caryophillorum, Nucistæ ana guttas decem, Salis*[i] *Perlarum & Corallorum ana ʒ.ij. Salem è fæcibus calcinatis arte*[k] *extractum cum rasura Cranei*[l] *lotone vno maioris efficacia ergò admiscere poteris. Non datur melius Catharticum, quod minori molestia purget.*

Vsus & Dosis.

Ex hac compositione sumitur à ℈. vno ad duos ex vino Maluatico[m] *vel alio generoso, è iusculo vel aliis Catapotiis aggregatiuis admixtis.*

Sunt qui in vſu aliquot guttas olei Vitrioli addere ſolent.

In puluere Liquiritiæ ſine moleſtia omnes noxios humores expurgat.

Poſſunt inde efformari pilulæ & per ſe deglutiri, vel, quod optimum, diſſoluatur in hauſtu vini Maluatici.

ALIA DESCRIPTIO.

℞ Pulpæ Colocynth. ʒ vj.
Agarici.
Scam. ſelect. ana ℥ß.
Hellebori nigri.
Specierum Diarrhod. Abb.
Aloës ſucco citrini ana ℥ j.

Extrahatur ex omnibus per Spiritum vini Eſſentia, à qua poſtea in Balneo Spiritus vini ſeparãdus. Et quia in Extractione Purgantium ſæpe ſolet vis purgatrix debilitari, [n] ideò quidam ſolent ad vnam partem Extractorum addere crudorum Purgantium Partem alteram: adde ergo ſuperioribus, antequam Extractum in fundo remanens planè inſpiſſetur,

Trochiſcorum Alhandal ʒ vj.
Diacryd. præparati.
Agarici Trochiſcati ana ℥ß.
Aloës Epatici ℥ j.

Omnia

Omnia ſint puluerisata, & redigantur in maſſam iuſtæ conſiſtentiæ.

Doſis à gr. 10. *ad* 15, *&* 20. *forma pilulari.*

a Hæc deſcriptio Panchymagogi eſt Iſaaci Hollandi inuentum, reperitur nimirum in opere eius vegetabili, éſtque valdè commendabile. Tyrocinium illud inter extracta retulit lib.2.c.9. Panchymagogon autem dicitur præterea, quod omnes humores trahat.

b Quæ de deſiderato antimonij ſola per aluum deturbandi vi pollentis voto adiicit autor, reclamant diſſidentium opinionum iudicia, quæ eſt experientia, & teſtimonium tot clariſſimorum virorum. Præparatur nimirum antimonium ſola per aluum mouendi vi præditum: Antimonio nimirum omnis vis emetica adimitur, ita vt nec ſupra nec infra moueat, ſolam diaphoreſin procreet: Id autem fit ab arte. Si itaque ars omnem poteſt adimere vim purgandi, ergo ſolam quæ per aluum ducit in eodem retinere poteſt, alteram mitigare vel prorſus tollere: Vtrumque nimirum eſt pars operationis ſolius tam per aluum quàm per vomitum. Quod itaque totum abolet, poteſt etiam alterutrum abolere: Sic igitur autor noſter paulo ante flores antimonij correxit, ne nimirum tam vehementer ſurſum moueant. Sic ibidem in notis ad flores antimonij diximus eoſdem flores circulatione per nobiliora menſtrua ſpiritus vini & mellis, denique per ſimplicem digeſtionem cicurari, ne ſurſum moueant. Et flores antimonij ſolâ tritione cum ſale communi aliquandiu continuata vim vomendi amittunt.

An detur Antimonium ſolũ per inferiora purgãs?

SPIRITVS VITRIOLI PVRGANS.

Insuper si vitrum antimonij puluerisatum, aut etiam Flores cum oleo vel spiritu vitrioli non(quod probè notandum) rectificato ad supereminentiam duorum digitorum olei vel spiritus infundantur in matratio, & relinquantur aliquandiu in calore leni, fit extractio nigro-punicea. Eius guttæ 4.5.6. vsque ad 10. in aliquo liquore conuenienti exhibitæ tantum per aluum impuritates ventris feliciter, sine omni noxa, nausea, & vomitu educunt; catharticum admodum vtile, & multis morbis accommodatum. Ab experientia itaque standum potius quàm temerè pronunciandum.

c His addunt alij Masticbes, rosf. rubrarum, seminis anisi, fæniculi ana ʒ I ß.

d Alij commodius extractionem per aquam cinnamomi cum viño paratam instituunt.

e Antiquæ.

f Essentia chymica.

g Solue in eo menstruo Aloës succotrinæ ℥ ij. traiice per filtrum adde superioribus.

h Olea adiicienda in pauxillo spiritu vini solui possunt & debent, sic nimirum cum extractis miscentur.

i Magisteria potius.

k Aqua fæniculi.

l Vel ossium microcosmi calcinatorum.

m Si indurescit cum spiritu rosarum vel violarum distemperetur, postea in maluatico dissoluatur.

An ad extracta purgantium spiritus vini adhiberi debeat?

n Vtrum ad extracta purgantia conficienda spiritus vini pro idoneo menstruo adhiberi possit; post

post alios multos disputat autor Tyrocinij chymici lib.2.cap.9.de extractis. Existimat autem, quod in nonnullis vis purgans, digestione per spiritum vini, infringatur: ast cōmittere videtur elenchum: non enim infringit, sed eam ad se non trahit. Facultas enim purgantium hospitatur in sale volatili mercuriali: ea itaque desiderat simile menstruum, cuius symbolum est idem cum eodem, quod extrahendum est. Spiritus autem vini sulphureus est, naturámque sulphuris retinet: itaque ille attrahit ex rebus id, quod suæ naturæ est, nimirum sulphur; sales mercuriales intactos relinquit: is itaque potius ad eorum extractionem facit, quorum essentia consistit in sulphure, qualia sunt diaphoretica; de purgantibus non item. Nec hanc nostram sententiam labefactare potest eorum opinio, quæ contrarium persuadere conatur, quod scilicet nulla vis purgandi in illis relinquatur, quibus spiritus vini affunditur; dicunt enim, extrahi quidem vim catharticam à spiritu vini, sed ab eo non facilè separari posse, sed, dum abstrahitur, eam secum rapere. Verum diuersum dictat experientia. Nam primò, quomodo spiritus vini potest attrahere ad se id, quod non est suæ naturæ, vti modo dictum? Deinde si vim purgandi planè extrahat, quî fit, quod, vbi eiusmodi extractum, hoc menstruo inquinatū, postea probè exsiccatum fuerit, accommodatum aliud affusum, vim catharticam, in ipso adhuc delitescentem, optimè in apricum proferat? Et tandem quod additur, vim catharticam à spiritu vini non facilè separari posse, huic itidem experientia manifestò repugnat. Quis enim negabit, quod spiritus vini, menstrui loco in extracto colocynthi-

dis adhibitus, non facilè à tinctura purgante separari possit? Quocirca nec vis purgandi in vini spiritu figitur: magmata enim purgantium, à spiritu vini, extractionis ministerio absoluto, relicta, aliis menstruis postea excitata, vim purgandi, à vini spiritu non attractam, demum mittunt, quæ nulla esset. Ad extracta itaque purgantium, excepta colocynthide, scammonea, elaterio, quorum vehementia per spiritum vini corrigitur, rectè conficienda, inseruiant alia menstrua, qualia sunt, hydromel vinosum, vinum canariæ, serum lactis, aquæ pomorum redolentium, betonicæ, fæniculi, anisi, rosarum, vlmariæ, cardui benedicti, fumariæ & similium, vbi imprimis semper guttulæ aliquot olei tartari, per deliquium concinnati admixtæ fuerint; sic enim illæ sal Mercuriale citius aggrediuntur ac ad se rapiunt. Ex his omnibus satis liquet, quænam causa, quod in extractis sæpe vis purgatrix debilitetur, vt non rarò purgantia quædam in substantia in praxi addere soleamus. Quamobrem bene notandum & animaduertendum, quænam huic, vel illi purganti, menstrua sint adhibenda.

Sic paraui panchymagogum Anno 1615. mense Decembri.

℞ Foliorum sennæ selectiss. ℥ iiij.
Rad. Hellebori nigri veri ℥ iij.
Turbethi gummosi.
Polypodij quercini.
Agarici albissimi.
Pulpæ colocynthidis ana ℥ ij.
Medullæ seminis carthami.
Rhabarbari electi.
Hermodactylorum ana ℥ j ß.

Scam-

Scammonij fini ℥j.
Elaterij ʒß.
Spec.aromatic.caryophillat.ʒ iij.
Spec.Diambræ.
Corticum citri ana ʒ ij.

F. Extract. cum aqua cinnamomi cum vino facta. Huius extracti simplicis erant ℥ viij. addidi ℥ iij. Balsami aloëtici, addidi quoque
Magisterij perlarum.
Corallorum ana ℈ß.
Olei macis.
Cinnamomi.
Caryophillorum ana gutt. x.

Dosis est à gr.10.ad ℈ j.pro ratione & modo eorum qui purgantur. Vide Pansam in libro de proroganda vita parte 2.p.113.

Sic paraui Panchymagogum Anno 1619. Mense Octobri.

℞ Aloës succotrinæ ℔ß.
Rhabarbari optimi ℥ v.
Foliorum senæ selectiss. ℥ iiij.
Agarici albissimi ℥ iij.
Turbethi electi ℥ ij.ß.
Rhad.Mechoacannæ albissimæ ℥ ij.
Rad. Hellebori nigri veri ℥ß.
Pulpæ colocynthidis ℥ j.
Radicum chelapu.
Scammonij ana ʒ v.
Rad.Esulæ præparatæ ʒß.
Hermodactylorum ʒ iij.
Cinnamomi acuti.
Zingiberis albissimi.
Macis ana ʒ ij.

Galangæ.
Zedoariæ.
Caryophillorum.
Cardamomi.
Corticum citri.
Squinanthi ana ʒ j.

Infusio fiat cum spiritu vini q. s. & aquæ fæniculi vel anisi ℔ j. per octiduum, singulis diebus agitando, postea coletur per linteum cum expressione forti, fiátque extractum: adde in fine reliqua quæ Crollius addit: inprimis addatur extractioni essentia spec. Diambræ, Diarhodonis. M. omnia exactè.

ALIA NON MINVS FACILIS & nobilis.

℞. Foliorum senæ sine omnibus stipitibus ℥ ij.
Rhabarbari electi ℥ j ß.
Rhad. Hellebori nigri Austriaci ℥ j.
Turbethi albi gummosi.
Polypodij querni.
Trochiscorum alhandal.
Agarici Trochiscati ana ℥ ß.
Medullæ seminis carthami.
Myrrhæ rubræ selectæ ana ʒ iij.
Spec. aromat. Caryophillat.
Diambræ ana ʒ ij.
Corticum citri ℥ j.

Concisa & contusa extrahantur simul omnia cum affusione spiritus vini boni & aquæ cinnamomi ana ℔ j ß. postea exprimatur, fæces denuo extrahantur cum sola aqua cinnamomi tenuiori, percoletur postea secundum mentem Crollij. Extracto

cto adde extracti aloës cum aqua betonicæ vel veronicæ facti ℥ iij. Fiat mistio, deinceps ad maiorem consistentiam in calido redigendum, adde olei Caryophillorum gutt.x. Dosis à gr.x. ad xx.

ALIA DESCRIPTIO.

℞ Rhabarbari.
Turbethi optimi.
Pulpæ colocynthidis.
Agarici albissimi ana ℥ ij.
Hellebori nigri veri ℥ j ß.
Albi ℥ ß.
Zingiberis albi ℥ j.
Rad. Cucumeris asinini.
Hermodactylorum.
Euphorbij ana ℥ ß.
Squinanthi.
Rad. Asari ana ʒ ij.

Digerantur per horas 24. in s.q. aquæ anisi vase clauso, deinde bulliant ad lentum ignem ad medietatis consumptionem, cola & inspissa, adde
Scammonij puluerisati ʒ vj.
Aloës succotrinæ optimæ ʒ j.
Benzoini.
Moschi.
Ambræ gryseæ ana gr. vij.
Camphoræ ℈ ß.
Illine oleo anisi.

PANCHYMAGOGON ALIUD.

℞ Rad. Ireos.
Cyperi.
Asari.

Angelicæ.
Ligni aloës ana ℨj.
Rad. Cucumeris aſinini ℨij.
Turbethi albi gummoſi ℥j.
Croci.
Squinanthi ana ℨß.
Rhabarbari optimi.
Agarici Albiſſimi ana ℥j.
Hellebori nigri veri.
Diagridij ana ℥j ß.
Pulpæ colocynthidis ℨvj.
Aloës ſuccotrinæ ℥ij.

Diſſolue Aloën & Diagridium in ſ.q. aquæ ſtent in B. per dies 3. aut plures ſæpius agitando, reliqua infunde in ſ. q. Sp. vini nonnunquam mouendo, poſtea euaporando ad extractionis conſiſtentiam: Miſce vtrumque extractum, adde

Moſchi.
Ambræ.
Camphoræ ana gr. x.

Et redige in iuſtam pilularem maſſam, illine oleo aniſi.

EXTRACTVM MECHOACANNAE.

℞ Rad. Mechoacannæ electæ, non carioſæ ℥iij.
Turbethi gummoſi & albi ℥j.
Zingiberis albi ℨij.
Rad. Polypodij ℥ß.

Incíſis craſſo modo affunde ſpiritus vini optimi, aquæ betonicæ & quidem eius, quæ ab aloë eſt abſtracta, ana ℔ß. ſtet ad biduum in loco calido ac macerentur in vaſe vitreo clauſo, deinde fiat ſuccorum expreſſio fortiſſima ſub prælo: fæcibus reli-

ctis

ctis aliam affunde aquam betonicæ, vt parum emineat, deinde maceratum exprime, expressi liquores colligantur, & adde

Mannæ purissimæ ℨij.
Scammonij mundati ℨj.

Agitando misceantur, adde

Spiritus Vitrioli gutt. v.
Olei cinnamomi gutt. iij.

Dosis ℈j. plus minus.

EXTRACTVM COLOCYNTHIDIS ET *Scammonij ad incorporationem florum Antimonij præparatorum de quibus supra sæpius.*

℞ Colocynthidis non recentis, sed ab aliquot annis reseruatæ sine interioribus arillis & nucleis ℔ß.

Scammonij puri & electi ℥iij.

Incisa extrahantur cum spiritu vini, donec omnia extracta fuerint, postea seruato menstruo ad consistentiam idem cum eodem spiritu vini antea vsurpato solue, & reiectis fæcibus seruatóque menstruo per destillationem denuò coagula & serua. Dosis per se à gr. xij. ad xv. Eius vsum in pilulis cum eodem incorporandis valde probo.

SCAMMONII VERA præparatio[a].

℞ Scammonij selecti non adulterati ℔ß. *teratur & cribretur, postea affundatur parum*

ſucci Roſarum pallidarum, vel quod melius ſyl-ueſtrium, [b] *expreſſi & colati (additâ vnâ atque alterâ guttulâ ſpiritus Vitrioli. In frigido ſeruatur ille ſuccus ad vſum, ne aceſcat) ac in Sole ſeu retrò fornacem exſiccatio inſtituatur. Hæc imbibitio & exſiccatio* [c] *vigeſies ſeu trigeſies renouetur, ſic enim lenta, viſcoſa ac tenax malignitas Scammonij diſſipatur, quæ alioquin adhæſione ſua in ventriculi tunicis tormina & cruciatus excitare conſueuit. Qui volet, poterit priori ſucco ad libitum ſucci Cidoniorum expreſſi & depurati dimidiam partem adiungere: ſic efficacius & minori moleſtia purgabit: & cum hoc Scammonio præparato poteris omnium Catharticorum vim purgantem excitare & acuere.*

Vſus.

In multis morbis Euacuatione [d] *egentibus.*

Doſis.

Grana quinque: Robuſtiori à gr. 12. *ad* 15. *&* 20. *offerri poſſunt* [e].

Formentur inde pilulæ, vel in puluerem poſt exſiccationem teritur, & grana 15. *vel* 20. *illius pulueris in ſyrupo Roſaceo offeruntur.*

OPTIMA SCAMMONII præparatio.

Scammonium ſelectum præparetur per im-

bibitiones

bibitiones & exsiccationes reiteratas cum succo Rosarum, vt iam dictum est, deinde ad manus sit bonum Alcohol vini f *sine phlegmate (in quo per* 24. *horas prius in Balneo maduerit tantillum sem. Anisi, Fœniculi, Cinnamomi & Spicæ nardi) quantitate tanta quæ sufficiat pro extrahenda Tinctura seu Scammony essentia, affundatur ad eminentiam trium vel quatuor digitorum Scammonio mediocriter trito, & in Balneo Mariæ per tres vel quatuor dies stent, quotidie aliquoties mouendo, sic Spiritus vini Tincturam extrahet: Tinctum Spiritum purum per inclinationem aufer, & affunde nouum Spiritum reiterando laborem, donec nullum Alcohol amplius tingatur. Postea omnis Spiritus Tinctus mixtus abstrahatur in Balneo Mariæ, remanebit Scammonium instar mellis in fundo, quod vlterius exsiccetur calore leni in vase conuenienti. De hoc Extracto adhuc molli instar panis recens cocti sumatur ℥j. & succi Cidoniorum depurati ℥iiij. succi depurati Rosarum rubearum ℥j. misce omnia in vase conuenienti vitreo, & lento calore effundatur Extractum in succum, mouendo paulatim spatula argentea, vt succi exhalent, & Extractum priorem acquirat consistentiam pro efformandis pilulis. Antequam planè omnis humor exhalet, ad ℥j. Scammonij adde Salis seu magiste-*

rij Perlarum & Corallorum ana ʒ. j. Efformentur pilulæ j. ij. vel iij. Ita habebis præstantissimum Catharticum, quod sine molestia & nausea purgabit.

Dosis.

A granis 10. *ad* 12. *&* 20.

Nota in Extractione Scammonij, quod proprium habeat, vt subsidat, antequam humore priuetur: Itaq; si duas partes Spiritus vini vel liquoris per alembicum à Tinctura traduxeris, poteris desinere, & cum Balneum refrixit, vitrum eximes, in quo ad fundum videbis deiectum Scammonium, vel etiam pendere in residuo liquore instar liquidæ picis colore pellucido.

Hoc loco industrij obiter admoniti sint, posse debita quantitate Essentiam Cathartici (vnius vel plurium) Spiritu vini extractam & eidem adhuc immixtam, Electuario Cidoniorum vel Citriorum opaco seu pellucido circa finem decoctionis supra lentum calorem misceri, & postea ad iustam consistentiam secundum artem denuò incoqui, ita remanebit vis purgans Electuariis immixta post Spiritus vini euaporationem.

Hæc Cathartica debita dosi in minima quantitate, necessitate exigente delicatulis & nauseabundis, cum magno emolumento & nulla

ægro-

ægrotantium molestia aut animaduersione, fraude honesta, fuco ingenioso, & officioso, Medicis à Platone permisso mendacio possunt exhiberi, cùm nullum ingratum præ se ferant saporem.

PRAEPARATIO SCAMMONII *breuior.*

a Scammonij vtilem quidem, sed valde laboriosam, autor noster hic proponit, breuiorem, faciliorem, nec ἐνεργείᾳ sua carentem propono hanc præparationem. ℞ Scammonium finum seu electum in marmore tenuissimè tritum, imbibe cum pauxillo spiritus vitrioli vel sulphuris per campanam facti, adiiciendo 3. vel 4. guttas (alias pro quantitate scammonij guttas aliquot) olei stillatitij ex semine anisi vel fæniculi, contere diligenter, & quàm diutissimè, vt fiat massa instar picis viscida, quam in vesicam ceu alias pilularum massas adseruare solent, serua. Hæc nimirum præparatio cũ spiritu vitrioli; est planè Philosophica. Cùm nimirum antimonium exuberanti calefaciendi qualitate, quæ à Mercurio & sale volatili mordicante depender, præditum sit, hoc nobili menstruo perfectè corrigatur. Nec nimirum potest mordicans illud sal amplius vigere, sed retunditur quasi, & ad beneficam operationem redigitur istud, per mortificationẽ, ab actione ex spiritu vitrioli & oleo anisi contraria proficiscentem. Eandẽ rationem & modũ in euphorbio ritè dextréque præparãdo & corrigendo necessariũ esse obseruarunt chymici, quod sanè nullo modo in pilulas aliáque cõcinnanda inde remedia admittendũ fuerit, nisi genuinam hanc

Vera scammonij correctio per spiritum vitrioli.

præparationem ſapientis manus admiſerit. Huius præparati ſcammonij doſis à gr.xv. ad xxv. purgat leniter & ſine moleſtia. Poteſt idem ſupplere vicem extracti colocynthidis & ſcammonij ad incorporationem pilularum mercurialium & antimonialium ante præſcripti. Vſus ipſius planè neceſſarius eſt ad Turpetum minerale. Huius grana ij.iij.vel iiij. in ſcammonij hoc modo præparati gr. xv.inuoluta in lue venerea repetitis vicibus exhibita,potenter morbum aggrediuntur. Quidam ſucco chelidoniæ antimonium corrigunt & quidem optimè. Cæterum eodem modo præparantur omnes ſucci purgantes,aloë,elaterium,Gummi de Peru &c. Mitigatur nimirum hoc modo eorum vehementia , & facilius intra corpus , forma pilulari ſcilicet ſumuntur.

b Scilicet dimidiam partem.Is nimirum ſuccus aſtringit, itaque impedit vim purgandi.

Scammonij nō præparati noxa. *c* Scammonium non præparatum 1.Flatus mordaces gignit. 2. Inflammat acredinis exuberantia ſpiritus,febres hac ratione excitat. 3. Vehementer attrahit & aperit.4.Abradit acri ſucco inteſtina,diſenteriam,tenaſmum excitat.5.Obeſt cordi,iecori, ventriculo ſubſtantiæ proprietate.

d Præſertim billioſis.

e Accommodentur hæ doſes ad reliqua etiam purgantia, cum conſideratione tamen facultatis ſingulorum.

f Scammonium etiam cum aqua maioranæ vel alia aliqua odorifera calida macerando extrahitur, poſtmodum ſeparatur & noua affunditur dum nihil amplius extrahit. Abſtracta tum per Balneum aqua, in fundo reſidet ſcammonium purum &

can-

candicans, deinceps ex præſcripto autoris cum ſuccis cydoniorum & roſarum depuratis ad conſiſtentiam pilularum redigendum.

SPECIFICVM PVRGANS Paracelſi[a].

Primò Purificatio Vitrioli à Sulphure fiat ſequenti modo.

℞ Vitriolum Vngaricum,[b] & ſolue in aqua communi in aheno cupreo, ſoluto inſperge oleum Tartari[c] commune, ad tres libras Vitrioli vnciæ quatuor olei Tartari circiter requiruntur, refrigeſcant vnà, poſteà quod clarum eſt aufer, [d] Sulphur enim fœtidum huic operationi inidoneum, inſtar argillæ fundum petiit: claram ſolutionem fac paulatim euaporare donec ferè cruſtam incipiat obducere, poſtea in frigido in lapillos concreſcet Vitriolum, quod ſeruetur.

Secundò Deſtillatio Spiritus Tartari inſtituitur in hunc modum:

℞ ℔ ij. Tartari albi crudi,[e] affunde menſuram [f] Spiritus vini, clauſo vaſis orificio in calido hypocauſto, per quatuordecim dies vnà digerantur: Poſtea deſtilla in lento cinerum igne donec incipiant guttæ flauæ oleoſæ egredi, vbi ceſſandum. Egreſſum Spiritum ſeorſim ſerua, caput mortuum permitte, vt igne forti tam diu euaporet, donec Tartarus mediocriter calci-

natus sit, non tamen ad albedinem, sed in colore nigro desinendum: supra hunc Tartarum affunde priorem Spiritum egressum, stet per tres dies in Balnei putrefactione, postea destilletur primò in arena, deinde in aperto igne fortissimo, per alembicum lutatum non nimis altum, sic requisitus Tartari spiritus elicitur.

Tertiò accipe remanentis prioris Tartari calcinati (è quo Spiritus extractus est) ℔ j. *Vitrioli præparati, vt suprà dictum est, libram quoq; vnam, trita* [b] *misce in vitro magno, affunde iam antè destillatum Tartari spiritum, addita mensura vini albi generosi & antiqui: Vitrum claudatur alembico cæco, stet quatuordecim dies in lento calore: postea destillare incipe, Primò lentissimo igne in arena, vt saltem subtilis Spiritus vini, Tartari & Vitrioli ascendat, quem seorsim diligenter collectum asseruato: vbi iam phlegma dulce egreditur, illud seorsim colligito: postea materiam iterum tere, concrescit enim, & destilla vehementi igne aperto in retorta luto obducta, primò tamen paulatim incipiendo, ne materia liquescat: vltimò fortissimo igne pelle (vt in præparatione olei Vitrioli fieri solet) donec spiritus omnes egressi sint. Hos vltimos spiritus fortes, misce cum primis subtilibus spiritibus, medium enim phlegma dulce nullius vsus abiiciendum.*

Quartò,

Quartò, iam extrahe è capite mortuo Salem ſecundum artem notam, beneficio Aquæ[h] *communis, ſi opus ſit, reuerberetur materia, & iterum extrahatur. Hanc reuerberationem & extractionem toties reitera, donec omnis ſalſedo extracta ſit. Extractiones*[i] *Salium miſce, & aquam euaporando abſtrahe. Salem ſuper marmor tritum pone in alembico oblongo, affunde ad eminentiam trium vel quatuor digitorum proprios ſpiritus, primos videlicet ſubtiles & vltimos fortes (etſi aliquid phlegmatis adhuc immixtum ſit, nil inde incommodi) collocetur in B.M. per aliquot dies, tunc extrahit ſpiritus è ſalibus ſuam propriam eſſentiam,*[k] *quicquid ſolutum & extractum eſt leniter per inclinationem effunde, ac affunde plus de remanente ſpiritu, denuo extrahat reiterando tandiu, donec ſpiritus extrahendo non amplius coloretur.*

Quintò, has ſpiritus extractiones miſce & cohoba in B.M. ad quatuordecim dies, ſemper quod egreſſum eſt reaffundendo: vltimò in arena fortiter deſtilla quicquid vult egredi: quod reſiduum eſt pelle igne aperto, tunc ſalia vna cum ſpiritu egrediuntur.

Sextò, egreſſos ſales cum ſpiritibus cohoba in B.M. ad placitum, ſic ſalia ſpontè incipient ſe repercutere, craſſo modo & viſibili in fundum) ſit inde liquor albus inſtar calcis Lunæ in

aqua valenti [l] soluta) ac tum in B. M. subtili calore spiritus proprius potest abstrahi, vt materia in fundo ad pulticulæ consistentiam remaneat.

Et sic purgans specificum non sine magno labore & tempore paratum est.

Modus parandi facilior in secunda operationis reiteratione.

Residuus spiritus, post primam absolutam operationem vltimò abstractus, pro secunda præparatione potest asseruari, ita labor erit facilior, videlicet vt saltem vulgaris Vitrioli salem & salem Tartari [m] accipias in æquali pondere, & hoc spiritu ex illis Essentiam seu Sales extrahas, & modo prædicto in omnibus procedas.

Quia autem Purgatiuum in magna copia citò fieri non potest, neq; solum Realgaria [n] mineralia, sed etiam Terrestres [o] Impuritates à corpore microcosmi expurgari debeant, abbreuiationis ergò quædam herbarum Salia extracta fieri possunt per alembicum volatilia, & in æquali pondere cum specifico Purgante misceri & exhiberi simul in Dosi priori, tunc efficacius solet operari.

Salia

Salia herbarum ita præparantur.

℞ *Hellebori nigri,*
Cardui benedicti, } *herbas & radices.*
Imperatoriæ,
Rad. Petroſelini, Angelicæ,
Centaureæ, Pimpinellæ,
Tormentillæ, Chelidoniæ,
Herbarum & florum Cichorij,
Herbarum Hyperici, Aronis,
Vincetoxici, Verbaſci,
Pentaphylli ana omnium pro libitu.

Siccentur in vmbra, non in Sole: incidantur & ponantur in doliolo affuſa aqua incoctionis tantilli Lupuli & Fermenti, fermententur in hypocauſto, [q] *ſæpius mouendo per tres ſeptimanas,* [r] *poſtea deſtilla in veſica cuprea, vt moris eſt, cum refrigerio ſpirituum, ſicuti in deſtillatione Spiritus vini fieri ſolet: Hunc ſpiritum mediocriter rectifica,* [t] *non tamen ad ſummum.* [u] *Fæces remanẽtes (poteris illis ſiccas ſimiles herbas addere, vt habeas maiorem copiam)* [uu] *in cineres redige, & ſalem extrahe: Sali exſiccato affunde ſpiritum proprium, vt in B. M. ſpacio aliquot dierum eſſentiam eliciat, effunde hunc & affunde nouum reiterando donec non amplius extrahat.* [x] *Extractiones miſce & cohoba aliquot dies in B.M. (ſi fortè fæces fundum pe-*

terent, has per tritorium chartæ Emporeticæ separare poteris) postea inbulliente Balneo destilla, tunc Sal simul ascendit: si fortè aliquid remaneret, plus spiritus affunde, ac iterum cohoba, & tum in arena destilla: quicquid egressum est accipiatur, & affundatur bona quantitas sui phlegmatis,[y] stent in loco frigido, tunc subtile destillatum Sal fundum petit, spiritum per inclinationem aufer & serua pro secundo Extractionis vsu, quod fundum petiit, parum edulcorari potest, & exsiccari in hypocausto, tunc restabit [z] Sal Herbarum efficacissimum in vsu medico, cuius

Vsus secundum Theophrastum talis est:

♃ partem vnam Specifici [aa] purgantis, partem alteram Essentiæ Croci Orientalis cum S. v. extractæ, à qua Spiritus vini non separatus est, circula duas vel tres septimanas, & ad vsum serua. Datur etiam sine essentia Croci, sed præstat cum illa propter Cordis confortationem.

Vires, Modus exhibendi, Dosis.

In omnibus morbis euacuatione egentibus sine discrimine.[bb]

In omnibus putrefactionibus & superfluis humiditatibus corporis vndecunque proueniant.

Datur in vino vel absinthite, Maluatico, iusculo, succo Rosarum, ventriculo ieiuno.

Pro-

Prouectioris ætatis hominibus, vtpote 20. 30. 40. & 50. annorum grana quatuor dantur: adolescentibus quindecim annorum grana tria, pueris & infantibus duo grana. Incalescant per horam post sumptionem in lecto, deinde surgat patiens, ambulet, vel sedeat, si in duabus horis non operatur, eandem Dosin denuo exhibe, ieiunet tres horas cum custodia [cc] *integri diei ab aëre. Quacunque viâ operetur, ne sis sollicitus, siue per vomitum, sedes, sudorem, vrinam. Sequenti die quiescat patiens. Tertia die auge Dosin dimidia parte (vt si ante grana quatuor exhibueris, iam sex offeras) seruet Diætam primi diei: sequenti iterum quiescat. Si necessitas flagitat, offer tertia, quarta, quinta, sexta vice, prout morbus est longus.* [dd] *Sufficientiæ* [ee] *hoc signum est: Dum superest in corpore Impuritas, purgat & discurrit in membris hinc inde, & præcipuè in Centro morbi dolorem excitat. In defectu Impuritatis non facit dolorem, & vix amplius purgat, quia humorem radicalem* [ff] *non aggreditur more vulgarium Catharticorum.*

r Paracelsus libro 4. Archidox. Specifici purgantis præparationem breuiter describit. Jubet nimirum magisterium vitrioli cum magisterio Tartari ad æquales partes essentiæ Croci comiungere, inque pelicano per mensis vnius spatium digerere. Quomodo verò magisteria fiant non exprimit;

nec in vllo Paracelsi scripto vestigium exstat vllius modi ad hanc præparationem necessarij. Solertes autem artifices mentem Paracelsi, quantum potuerunt aliquantulum consequuti, hanc descriptionem ab autore nostro propositam, certitudine quidem sua non carentem, sed laboriosam admodum & tædio plenam substituerunt. Eam verò vt pro genuina agnoscamus, causæ in promptu sunt nullæ. Paracelsica nimirum technoergemata ad leges naturæ commensurata haud difficilia esse probè nouimus. Ea itaque quo faciliora, eò magis occultata, & periphrasi tum dictionum, tum descriptionum pro more obscurata ab eodem Paracelso. Nos prius autoris verba considerabimus, postea faciliorem modum huius purgantis specifici præparandi ex praxi & experientia propria fideliter monstrabo.

Paracelsi præparationes breues, non difficiles.

b Cæruleum.

c Per deliquium.

d Decanta.

e Melior est cremor Tartari, de quo egimus, in digestiuo vniuersali.

f Libras quatuor.

g Admista argilla sicca vel alia terra, quæ sit ad materiam tripla. Si argilla admista non est, liquescit materia.

h Calidæ.

i Priores & posteriores.

k Cum quadam flauedine tendente ad rubedinem.

l Forti.

m Siue seorsim siue coniunctim extractum.

n Hoc

n Hoc eſt, impuritates exaltatæ vt in morbis acutis, peſte &c.

o Tartarum in morbis chronicis.

p Nonnulli planè omittunt imperatoriam, Angelicam, pimpinellam, chelidonium, vincetoxicum, pentaphyllum.

q Vel alio loco calido.

r Donec aciditatem quandam contraxiſſe viſæ ſint.

ſ Lege Juniperi aut aliorum ſpirituum ex vegetabilibus vel etiam ſeminibus.

t Deſtilla igne lento.

u Non ex toto, vt nimirum aliquid phlegmatis ſecum retineat.

vv Cinerum & fæcum.

x Aut quod melius, procede ſtatim cum illis, ſicut paulo poſt in deſtillatione ſpiritus Tartari dicetur.

y Antea poſt rectificationem ſpirituum reſidui.

z In fundo.

aa Hoc eſt, ℞ Specifici purgantis, eſſentiæ croci, ſpecifici vegetabilis ana q.p.

bb Non conſiderato eo humore, qui peccare videtur, ſiue ſit bilis, ſiue ſit pituita.

cc Alioquin grauia ſequuntur ſymptomata.

dd Semper tamen reſpiciendum ad naturam ipſius ægroti.

ee Purgantis.

ff Hoc eſt, vires non labefactat.

MODVS FACILIOR PRAEPARANDI Specificum, purgans Paracelſi.

Compendioſior & ad elaborandum facilior eſt

modus à me inuentus & sæpius elaboratus. Destilletur spiritus Tartari ceu præcipit autor infra de Diaphoreticis, sine tamē adiectione spiritus vini. Istius ℔ j. adde spiritus vini ℔ ij. spiritus vitrioli rectificati ℥ ij. & simul super colcathar vitrioli & caput mortuum Tartari, ex quo nempe spiritus profectus, postea autem ad nigredinem calcinatum fuerit, affunde inq. vase bene clauso, digere in Balneo Mariæ per dies plusculos. Tandem destilla per retortam igne nudo; sed ab initio admodum miti & lento, ne nimirum spiritus, qui tenerrimi sunt exhalent & pereant. In fine vrge igne vehementiori: Hæc destillatio vix trium dierum spatio absoluitur. Ex eo capite mortuo quod post destillationem hanc reliquum fuerit, prius tamen in furno figulino probè vehementérque calcinato, elice vulgati modo sal, ac cum præcedenti spiritu destillato per quindecim dies in Balneo Mariæ digere, tandem vtrumque cum argilla sicca, vel etiam cum pumice calcinato impasta, & ex retorta terrea igne aperto destilla. Sic prodibit cùm spiritu ipsum sal omne spirituosum factum, ac eidem liquori prolecto miscebitur. Hunc verò liquorem secundum autorem per iteratas vices cohoba, hoc est aliquoties destilla, vel saltem in Balnei digestione relinque, donec sponte sua sales in fundo repercussi, apparere inceperint, exoptatæ denique purgationi inseruientes. Lucraberis hac ratione plus quàm dimidium temporis, alias prolixiori illæ præparationi insumendum, nec bonitate sua autoris modus proponderat, cùm compendiosior conficiendi ratio prolixitate & multitudine operationum præstantior sit. Dosis & vsus extat apud autorem.

MODVS

MODVS MAGISTRALIS ARCANORVM & Vegetabilium.

Possunt autem ex illis vegetabilibus ad specificum purgatiuum necessariis, quemadmodum ex aliis omnibus arcana subtilia quodam modo extrahi, nondum quidem multis cognita: sed tamen planè Philosophica: conseruantur nimirum integræ omnes virtutes, quibus alioquin crudæ vigent, prætetea rediguntur in liquorem palato & stomacho gratum, cuius minima pars tantum potest, quantum integra quotacumque. Eum modum discipulis meis omnibus fideliter commendo, vt sincerè sibi traditum, sanctè quoque custodiant. Ex herbis quibuslibet & radicibus; nominatim verò ex iis, de quibus autor noster præcipit, siue omnibus viridibus siue quibusdam exsiccatis: vno & eodem tempore non omnes haberi possunt fermentatis aliquantum & digestis fac spiritum & phlegma: illum à phlegmate partim separatum serua seorsim quemadmodum & phlegma. Ex capite mortuo calcinato more communi cum phlegmate salia elice, vt fiant lixiuia, quę euaporata ad olei formam quandam substantiam coniunge cum suo spiritu antea reseruato, ac misce cum triplo vel quadruplo aut argillæ aut pumicis calcinati, & ex retorta igne paulatim inualescente destilla in receptaculum amplissimum, cuius in fundo prius posita etiam sint vegetabilia in mediocri quantitate coniuncta, si ex pluribus, vel vnum solum, si ex vno solo saltem fiat destillatio (non quidē planè sicca, sed aliquantulū flaccida, humore scilicet elementari vel aduentitio aliquantulum iā tum absumto)

prodibit ſpiritus ac ſimul quoque ſalia ſpiritualiter, quæ iniecta vegetabilia calcinabuntur, quaſi in ſeſe contracta videantur, ac liquor erit rubeus. Peracta deſtillatione, omne quod in receptaculo fuerit, deſtilla per retortam ex reuerberio clauſo, & prodibit liquor rubicundus cum aliquo fætore, omnibus aliis vehiculis poſtea miſcibilis in ſeſe retinens totam facultatem totius mixti. Poteſt exhiberi per ſe vel in aliis appropriatis vehiculis à ℈j. ad plures. Quod ſi ſpecificum purgans ſupra ex vitriolo, Tartaro factum & cum croci eſſentia miſtum pondere ſuo in iſtiuſmodi liquore, vel ex aliis herbis quas autor noſter appoſuit, vel etiam ex aliis prædicto modo præparatis, appropriatis tamen & conuenientibus propinatum fuerit, felicius effectum ſuum ſortietur: atque hac ratione tam realgaria, quàm terreſtres impuritates exactius ex corpore exterminabit.

IV.

DIVRETICVM.[a]

QVia non per aluum excerni volunt omnium morborum Impuritates, igitur Diureticis & Diaphoreticis opus.[b]

a Diuretica varia è variis præparata exhibentur, non vulgaria verò ſunt & eiuſmodi. 1. Aqua ex nucleis perſicorum pulueriſat. cum vino maluatico maceratorum deſtillata, cochlear vnum exhibitum efficaciſſimum eſt. Silices albiſſimi fluuiatiles igniti in vino generoſo extinguantur toties, donec planè in puluerem redacti fuerint, quod in terna

quarta

quarta exstinctione fieri solet. 3. Olei ceræ 3. vel 4. guttæ in aqua vrticæ maioris exhibitæ, inuncto simul loco affecto cum oleis ceræ, laterum, scorpionum, fortiter ad vrinæ & calculi expulsionem faciunt. 4. Julepus Diureticus & oxymel Diureticum, vide in practica chymiatrica nostræ editionis p. 17.

b Diuretica autem non semper nec vbique applicanda.

I. SAL SVCCINI.[a]

Huius præparandi modum paulò post olei Succini descriptionem indicabo.

Dosis & Vsus.

A granis tribus ad 4. 6. 8. *&* 10. *in aqua Petroselini seu Ononidis.*

Mirabiliter pellit remoratam vrinam.[b]

a Alij ex fortiter calcinati capite mortuo succini in oleo destillati sal fixum, per aquam communem collectum, & crebris solutionibus & coagulationibus purificatum cum sale volatili iungunt, ac totius compositionis ℈ j. cum ℈ ij. visci quercini in aqua radicum vel florum pæoniæ ter exhibent, vel ante, vel in ipso paroxysmo, omnémque epilepsiam, modò à transplantatione non prouenientem, hoc modo curant, præmissis tamen iuxta methodum præmittendis.

b Summum etiam secretum in partu difficili facilitando.

II. SPIRITVS SALIS.[a]

℞ Salis Cracouiensis[b] *natiui, vel Salis ma-*

rini exſiccati vel calcinati[c] ℔ *iiij. affundendo aquam pluuialem, impaſta vel malaxa*[d] *cum albæ argillæ figulinæ recentis, & per ſetaceum cribratæ libris duabus (vel quod melius, argillæ loco ſumatur matrix, ſi haberi poſſit, ſeu cortex Terram ſigillatam inuoluens & proximè ambiens, & è qua terra ſigillata tanquam nucleus eruitur, ſic enim efficaciorem liquorem ad vſus medicos habebis) inde facias orbiculos rotundos ſeu oblongos, quos retro fornacem ad duritiem exſiccatos impone retortæ terreæ luto obductæ, vix ad dimidietatem impletæ, iungatur Recipiens ſatis capax, & ſeruatis Ignis gradibus, donec phlegma egreſſum eſt, vltimò pelle forti & indeſinenti igne aperto continuando, donec ſpiritus albi omnes egreſſi ſunt. Deſtillatio eadem quæ in paranda aqua Forti adhiberi ſolet*[e].

Vſus & Doſis.

Duæ vel tres[f] *guttæ in aqua Cardui benedicti & Parietariæ ſubitò remoratam pellunt vrinam, ſicuti etiam aqua Vitæ per ſe optimè à phlegmate rectificata facit.*

Obſeruationes de Spiritu ſeu Oleo Salis.

Mirum quod hic Spiritus cum Sale communi ſingularem antipathiam & naturam contrariam[g] *habet.*

Primò,

Primò, ratione Sitis: Sal commune excitat ſitim: Spiritus hic pellit eandem, quod manifeſtè apparet in hydropicis.

Secundò, ratione Putrefactionis: Sal commune omnia à putrefactione præſeruat, & mordax eſt: Spiritus hic abſumit,[h] *corrodendo ſpatio vnius diei, at ſine dolore, quicquid in vulneribus aut affectionibus aliis putredini obnoxium.*

Tertiò, ratione Guſtus: Sal commune eſt acre & mordax: Spiritus habet ſaporem γλυκύπικρον, & odorem ſucci expreſſi è pomis agreſtibus.

Sequuntur vires & virtutes Olei, ſecundùm Paracelſum.

Sal ſimplex, omnium condimentorum condimentum, omne ſtomacho inſuaue inſuetumq́ ſuaue & nutritioni aptum facit, & cùm putredinem neſciat, maximè omnia à putredine vendicat, & naturali corpori ſalutaris, humanæ naturæ adeò conducibilis, vt ſine eo viuere neſciamus, corporibus inditus quicquid adeſt humidi abſumit, & quod reliquum eſt ſolidæ ſubſtantiæ adſtrictione contrahit, vnde corpora condita ſiccat, & à putredine vindicat. Hæ igitur virtutes, cum crudo inſint Sali, quantò potiores Spiritui eius conuenienter præparato?

1. *Paracelſus illo vſus eſt in omnibus morbis bis in menſe*[i] *ſemper tres guttas exhibēdo: Re-*

nouat[k] *Hominem, præsertim si aliquot folia auri in illo soluantur, Sal enim omnia*[l] *præseruat. Alioquin etiam spiritum Salis feliciter cum oleo Vitrioli miscuit,*[m] *& postea ad varios morbos intra corpus cum maximo successu exhibuit, præsertim in hydropicis cum aqua Absynthij.*

2. *Leprosos,*[n] *& alios tam virorum quàm mulierum morbos*[o] *in vino sumptum sanat, & sanguinem purificat.*

3. *In hydrope miscetur Sali Absynthij, vel aliquot guttæ offeruntur in aqua Absynthij, quotidie, donec Hydrops in paucis diebus euanescat.*

4. *Ad confortationem capitis in aqua Lauendulæ, Maioranæ, Saluiæ.*

5. *Ad Cor in aquis Cordialibus frigidis, Violarum, Rosarum, item Borraginis, Melissæ.*

6. *Ad Stomachum, cum aqua Menthæ, ita appetentiam cibi auget.*

7. *Ad Hepar cum Cichorio, Lactuca, Carduo benedicto.*

8. *Ad Splenem, cum Endiuia, Portulaca.*

9. *In Peste, cum aqua appropriata Cordiali: Infecta etiam*[p] *regio illo vngatur, apostema retrocedit, & venenum sine noxa expellitur per aliud emunctorium.*

Si guttæ quatuor cum ℥ß. Electuarij[q] *Iuni-*

perini

perini offerantur, expectato sudore, vt singulare commendat Theophrastus in Peste & Venenis, quia cor confortat & sanguinem purificat.

10. *In aceto si offerat, pellit sudorem Anglicum* [r].

11. *Renes & Vesicam expurgat, & calculum rumpit. Vsus eius cum Balneo* [f] *certò iuuat.*

12. *Lumbricos pellunt aliquot guttæ in Aqua Artemisiæ* [t].

13. *Herniosos* [u] *Paracelsus in loco affecto hoc liquore vnxit,* [uu] *adhibito Balneo Hernioso* [x]*: aliquot etiam guttæ intra corpus dentur, ita intra paucos dies patiens sanabitur.*

14. *In Colica, duæ vel quinque guttæ in forti vino præsentaneum remedium* [z].

15. *Pellunt febres* [aa] *etiam diuturnas guttæ quatuor in aqua Vitæ* [bb].

16. *In Ictero* [cc] *tres vel quatuor guttæ prosunt, continuetur, donec patiens sit restitutus, quod fit in tribus septimanis* [dd].

17. *In Iliaca, Dysenteria, Paralysi, Apoplexia, Podagra in aquis appropriatis* [ee].

18. *Vlcera interna etiam sanat.*

Dosis.

4.5. & 7. *guttæ in cochl. vini Maluatici, vel aqua Cinnamomi, vel alia appropriata.*

Vſus eius ab extra.

1. *Cum aquis appropriatis mixta, vtiliter parti dolenti Podagricæ inungitur.*

2. *Penetrat omnes venas, carnem, oſſa, & promouet omnium vlcerum curam.*

3. *Vbi membra contracta,*[ff] *& de ſede mota ſunt, ſiue ſit contractura, ſiue Apoſtemata, inunctio inſtituatur, cum appropriatis vnguentis.*

4. *Omnia vlcera cacoethea, inſanabilia, fœtida, vt Fiſtulam, Cancrum, Lupum, & ſimilia Phagedænica cum inunctione continuata in paruo tempore ſanabis.*

a Elegantior fit ſpiritus ſalis, ſi ille ex Muria ſeu ſale marino, vt ſale Hiſpanico, Gallico cum terra ſigillata cruda in tripla aut quadrupla proportione mixto, tandem per retortam igne forti & nudo per gradus aucto deſtillatur. Sed in hiſce ſalis deſtillationibus primo non totum ſal in ſpiritum abit, ſed in capite mortuo tum adhuc reſidet, poteſt verò ex eodem capite mortuo ſal liberari per aquam communem, in qua illud caput mortuum coctum fuerit. Vnde idem ſal ſpiritui primo loco aduenienti adiectum, ínque calido loco aliquandiu digeſtum, tandem cum noua terra ſigillata diligenter exſiccata coniunctum fuerit, ſubinde repetitis vicibus vniuerſa ſubſtantia ſalis in forma ſpiritus tranſibit. Quantum nimirum ſalis primo deſtillati ſpiritus in repetitis digeſtionibus ſoluunt, tanto ſingulis deſtillationibus ſpiritus augeatur, vt nimirum poſtremo totus ſal, ſi ita placuerit, abiturus ſit.

Hoc

Hoc ſpiritu puriori aurum potabile optimum præparatur. Extrahit nimirum tincturam relicto in fundo corpore auri albo, luna fixa nominata.

SPIRITVS SALIS COMPOSITVS.

Eſt & alius ſpiritus ſalis elegantior & purior, magnarum virtutum, ſed compoſitus ex nitro & ſale communi confectus, cuius præparatio compendioſior eſt talis.

℞ Nitri puriſſimi & ſalis communis decrepiti ana q.p. miſce cum tripla quantitate (alij quadrupla) argillæ ſiccæ & exinde igne nudo more ſolito ſpiritum prouoca. Huius ſpiritus ℞ ℔ j. adde ſalis communis fuſi ℥ iiij. digere aliquandiu, vt nimirum ſal adiectum à ſpiritu ſolui poſſit, & protinus per retortam deſtilla. Augebis hac ratione ſpiritum & fortiorem reddes, quem eodem planè modo cum nouo ſale fuſo eadem quantitate ſumpto pro lubitu toties augebis, quoties & quamdiu placuerit. Ab illo ſpiritu per Balneum Mariæ abſtrahe phlegma, & deinceps ex retorta ſpiritum rectifica, tandem cum alcohol vini coniunge anà, poſtea circulando, cohobando inuicem ſpiritus iſtos, vini nimirum & ſalium inſeparabiliter vnitorum. Hic ſpiritus adeo reſiſtit ſiti, vt hydropici non expetant per triduum.

Poteſt etiam ex ſale marino dulce oleum elici hoc modo. Soluatur illud in aqua pluuiali deſtillata, & filtretur & calcinetur igne moderato ſemper mouendo, ne fluat, idque fiat 15. aut ſæpius, poſtea idem ſal extrahatur cum ſpiritu vini optimo, quo ablato ſal lapilleſcet, ex iſtis cryſtallis cũ argilla

vel terra ſigillata cruda impaſtatis fiat more vſitato ſpiritus fulgeſcens, vlterius cum alcohole vini coniungendus, & ſæpius cum eo per cohobia deſtillandus. Glorioſa eſt admodum apud chymicos de oleo ſalis dulci oſtentatio, ſed nunquam demonſtrari poteſt. Tale nimirum oleum ſatis dulce ſeu ſpiritus ſalis dulcis, ab ipſo ſale nulla deſtillatione elici poteſt abſque ſpiritu vini vel olei Tartari. Spiritus itaque vini ſolus eſt, qui dulcedinem hanc procurat, ſiue ab initio cum ſale deſtillando coniungatur, ſiue poſtea ſpiritus ſalis cum eodem ſæpius cohobando, deſtilletur: ſic nimirum non alio modo omnem acrimoniam à ſpiritu ſalis aufert, eúmque ſubdulcem reddit, ſimili modo in cæteris ſpiritibus idem efficiendo.

b Præſertim antiqui. Recens hic ſal difficile emittit ſuos ſpiritus, facilius ſi iam vetuſtus vt 20. vel 30. annorum.

c Hoc eſt, decrepitati ſeu leuiter vſti.

d Sal fuſum nullum planè ſpiritum de ſe emittit, niſi viciſſim diſcontinuetur.

CRYSTALLI SALIS DVLCES inſtar ſacchari.

e Sal etiam in ſummam dulcedinem hac genuina & philoſophica ſic rediges: Fiat primo retorta terrea ampla & fortis: ita tamen, vt ex ſuperiori capacitate ventris exterius fiſtula terrea perpendiculariter penè in medium corpus retortæ deſinat, quę ſit foris orificij latioris, ſed intus anguſtioris. Iam igitur ſalis communis vel marini, qui melior eſt, ℔ iij. vel iiij. imponantur, & vaſe ad deſtillandum cum recipiente adaptato capaciſſimo, tamdiu per gradus

dus augeatur ignis, donec ſal intus fluat, tum per fiſtulam vna vel altera guttula aquæ frigidæ immittatur, & è veſtigio orificio fiſtulæ prominente terra figulina præparata obſtructo, in retorta ſpirituum copia mediante humiditate ſoluitur. Hoc nimirum toties cum aqua frigida continuandum eſt, donec maſſa ſalis hac ratione in ſpiritum fuerit redacta. Ab eo autem per lenem deſtillationem Balnei remoueatur phlegma, reliquúmque frigidiori loco exponatur, & ſubcreſcent lapilli inſtar nitri, ſacchari dulcedinem referentes, qui per deliquium in liquorem diſſolui poſſunt, & guttæ v. vel vj. pluribus diebus hydropicis exhibitæ omnem ſitim tollunt, illis integro quatriduo, vel etiam pluribus diebus potum nullum expetentibus. Eſſentialem nimirum humiditatem, quæ multum in hydropicis exhauritur, ſpiritus ſalis adiuuat, & ventriculum & reliqua viſcera corroborat. Sal verò tanquam miſtum corpus eſſentialem humiditatem aliàs non promouet, ſed etiam auferr. Sitis itaque à ſumpto ſale non minuitur, ſed promouetur. Si ad ℔ j. ſalis exſiccati, accipiantur ℔ ij. carbonum puluerisat. optiméque miſceantur, ex ℔ ſalis accipies ℔ j. ſpirituum.

Vſus & doſis.

Hydropis cura.

f Ad viij. vel xij.

g Id non aliunde dependet, quam à ratione mixtionis, ſal nimirum tanquam corpus mixtum habet in ſe partes diuerſas, quarum ſingulæ alias atque alias habent qualitates & alios effectus. Coniunctum verò id oſtendunt, quod mixti eſt.

h Eſt nimirum tenuis, igitur facilè penetrat.

i Potius in ſeptimana.

k Hoc autem potius de oleo compoſito ex ſale

& nitro facto prædicandum.

l Lege conseruat.

m Proportione longa.

n Lepra Græcorum est sanabilis, Judæorum autem insanabilis, nisi digito Dei sanctur.

o Cutaneos.

p Corporis regio.

q Mellis.

r Et alios humores superfluos.

s Diuretico emolliente, parietariæ, maluæ, meliloti.

t Vel mellis.

u Recentes.

vv Cum pinguedine erinacei.

x Quod fit ex chamomilla, meliloto, debita insuper ligatura. Balsamum salis Gemmæ vide in Practica chymiatrica de bubonocele, enterocele, & epiplocele p. 168. nostræ editionis.

y Præsertim flatulenta si aluus sit libera.

z Compositus præfertur, præsertim si cum spiritu vini sit mistus.

aa Præsertim ventriculi.

bb Ante paroxysmum exhibitæ.

cc Planè inueterato, in decocto fragariæ, manè & vesperi.

dd Citius.

ee Olei bubuli in maio destillati, fraxini, filicis.

ff Paracelsus hoc modo operatus est: Miscuit oleum salis cum æquali portione olei vitrioli & spiritus Terebinthinæ prudenter & guttatim (propter strepitum & efferuescentiæ periculum) separatim. Videbis materiam viscidã & nigram phlegmati

mati innatare. Hæc coniuncta & bene mixta rectifica, accipies lapidum parum, illa in spiritu Terebinthinæ miscendo, postea membra contracta prius cum Balneo sequenti lota inunxit.

℞ Summit. origani.
Juniperi.
Fol. quercus.
Absinthij.
Gallitrichi ana M iiij. vel v.

Conorum abietum, (Danzapffen der längsten) num. vj. vel vij.

Coque cum aqua communi ad iustam coctionem. Vtrumque sępius repetiit, donec omnia membra fuerunt restituta, sæpius spatio octidui vnam curam absoluit. Magnum hoc sæpe vsum habet in aridura membrorum, In schwindung der Glieder/ in inueteratis contracturis, adde oleum succini. Prodest membrum affectum post inunctionem inuoluere pelli vulpinæ. Contracturis nimirum valde succurrit. Vide practicam chymiatricam nostræ editionis p. 236. *Aridura remediũ.*

SPIRITVS SALIS NITRI. [a]

Eodem planè modo [b] & simili Ignis regimine Spiritus Salis Nitri destillatur, qui per fumum rubicundum egreditur.

Hoc saltem notandum quod ad j. partem Salis Petræ purificati, tres partes argillæ figulinæ admisceri solent, pro efformandis globis oblongis, post exsiccationem demum ad opus adhibendis.

Vſus & Doſis.

In Colica:[c] *Et hoc nemini videatur mirum, ſiquidem in ſimili affectu crudum Nitrum nonnulli offerunt: nam ſpiritus Salis microcoſmici efferueſcentia & malignitas ex huius debito vſu mirè inhibetur & reprimitur.*

In Pleureſi.

Prunella [d].

Miſcetur cum ana Spiritus vini, & de illâ mixtura dantur ℈ ij. vel ʒ integra in hauſtu aquæ Fontanæ tepidæ. Si in Colicâ vtimur, tunc ab extra vmbilicus oleo Nuciſtæ expreſſo cum tantillo Zibeti admixto inungitur: Intolerabiles cruciatus & dolores confeſtim non ſolùm ſedat, ſed & diſcutit & reſoluit malignos, crudos, nitroſos atq; vitioſos humores, qui niſi impediantur, ne ad partes neruoſas & articulos repant, quod non rarò fit propter certam ſympathiam, qua cum talibus membris habent illi humores aliquid mixti, condolenda ſequitur articulorum impotentia, laxatio & reſolutio: Circa finem curæ [e] *Enulæ Campanæ vſus Salem reſolutum efficaciter expellit. Porro Nitri ſeu Salis Fuſilis vires reconditæ à Filiis Hermetis ſemper in magno pretio fuerunt habitæ.*

a Nitrum animale eſt, vegetabile & minerale: idémque in his omnibus vires exſerere animaduertitur. Finita huius ſpiritus deſtillatione omnia prius bene

bene refrigerescant & relinquantur aliquandiu, donec spiritus probè conquieuerint, quod spatio v. vel vj. dierum & noctium fieri solet. NB. In albedine phlegmatica latent spiritus corrosiui, minus vtiles ad opus medico-chymicum. Horum verò spirituum rubescentium ex ℔ j. vix ℥ j ß. vel ʒ ij. recipies. Quare, si optimè procedere voles, phlegma seorsim, & rubescentes spiritus etiam seorsim accipies.

b Melius procedit operatio sine globorum efformatione, si nempe saltem terra bene admisceatur pulueri salis nitri, ac tandem ipsa destillatio instituatur.

c Ante vsum huius spiritus aluus prius soluenda est. Datur cum aquæ fontanæ tepidæ ℥ ij. mixturæ ex spiritu vini & nitro, mouet sudores & confestim sedat dolores colicos. Vide Praxin chymiatricam nostræ editionis p. 111. de colica passione. *Cautela.*

d Datur etiam hic spiritus, loco refrigerij in febribus inconuenientibus vehiculis, scilicet in aqua endiuiæ, cichorij, taraxici, & ad sitim sedandum à gutt. vj. ad xj. conuenientior exhibetur ipso lapide Prunellæ, quia nauseam interdum excitat.

e Non in fine tantum, sed etiam in principio colicæ, Enulæ decoctum mirificè valet. *Decoctum enulæ.*

℞ Radicum Enulæ in taleolas incisæ ℥ j.
Seminis Fæniculi pulueris. ℥ ß.
Aquæ melissæ ℔ ij. vel iij.

Coque in diplomate ad horam vnam & dimidiam, postea per manicam Hippocratis cola, colati primum haustum vesperi ituro cubitum, secundum mane, tertium etiam vesperi, & ita perge, si opus est, & cura erit absoluta.

V.

DIAPHORETICVM.

Multi sunt morbi qui saltem per sudore & pororum emunctoria curari volunt, vt Pestes & Pleureses.

SVdor in Peste & Morbo Vngarico[a] *est vniuersalis euacuatio Veneni totius corporis, non in sanguine modo, sed etiam in habitu*[b] *corporis, adeoq; in omnibus partibus hærentis. Huius sudoris beneficio Venenum, quod circumstans frigus ad cor propulerat, excluditur: Nam vt attractione spiritus,*[c] *simul etiam venenatam auram attrahimus, ita sudore oportet illud ipsum ex omnibus membris exterminari: Nulla enim corporis pars, licet parua, aëris est expers: proinde sudare omnes possunt: Ideo sudor est vniuersalis euacuatio, siquidem ferè tertia pars omnium morborum, qui corpus humanum infestant, per sudorem curari possunt.*

ANTIMONIVM DIAphoreticum.[d]

℞ ℔ j.[e] *Mercurij sublimati per Vitriolum & Salem, adde iij. ℔ Antimonij Vngarici, terantur inuicem & misceantur, ac retortæ Vitreæ*[f] *luto munitæ omnia indantur, adiuncto receptaculo clauso, destillatio fiat in arena cum Ignis regimine, ne guttæ in collo instar*

Butyri

Butyri congelentur, eo apparente mox carbo ignitus cum forcipe admouendus erit tam propè, vt vitro non noceat, & tamen resoluat, idq́ toties iterandum, quoties necesse fuerit: Liquorem egressum semel rectifica[g]*: postea calore*[h] *liquefactum effunde in vitrum capax*[i]*, quod collum longum habeat, & affunde aquam Regis (alij solo Spiritu nitri*[k] *vtuntur) guttatim saltem fiat, propter strepitum*[l] *& efferuescentiæ periculum, vbi videris totam materiam solutam esse planè, affunde exempli gratiâ si* ℔ß *olei fuit, etiam lotonem vnum auri*[m] *in aqua Regis seorsim prius soluti, ita mixtio manebit clara, non turbida, & rubicundissimi coloris, alioquin nisi ita processeris, turbida fiet solutio, & aurum non verè se incorporabit, ac post abstractionem apparebunt adhuc auri scintillæ micantes. Totam hanc claram & rubicundissimam solutionem pone in alembico bene lutato, addito capitello & receptaculo, iuncturis bene munitis, seruatis postea gradibus Ignis incipe phlegma abstrahere (spacio duorum dierum operatio absoluitur) vltimò fortificando*[m] *Ignem ita, vt fundus Cucurbitæ candescat: Parum se sublimat, quod absoluto opere, vase refrigerato & fracto abiiciendum: reliquum in fundo etiam in parietibus hærebit, colore subflauo, instar Terræ*

ſicciſſimæ & hiantis, nullius ferè ſaporis: adhæret linguæ ſine corroſione inſtar cornu aduſti & calcinati. A ℔ *j. olei habebis poſt exſiccationem libram Terræ dimidiam* [n]. *Calx illa fixa non eſt edulcoranda, niſi velis, ſed in crucibulo per dimidiam* [o] *horam ignienda: Mirum, quod examen Ignis in crucibulo ſuſtineat, & omnia corroſiua in ipſa mortua ſint.*

In vſu Chymico, quamuis hæc terra ſitiens fixa ſit, & beneficio vulgaris Sulphuris [p] *arte admixti, auro in fluxu peculiari induſtria maneat admixta, non tamen in cineritio optatæ & expectatæ fixioni ſolet reſpondere.*

In vſu medico vnum eſt è Spagyricis medicamentis maximè πολύχρυσον.

Conſtitit mihi ferè ducentis Daleris, ego candido lectori cum reliquis gratis communico.

Vires & Vſus.

Arcanum ſummum in variis & ferè omnibus morbis per ſudorem & vrinam operans efficaciſſimè, non purgat, [q] *nec debilitat ægrotantes, ſed plurimum ſudorem & vrinam* [r] *moderatè ciendo, ratione auri* [ſ] *additi Naturam confortat.*

In Lue Venerea [t].
Peſte [u].
Podagra [uu].

Hydrope.

Hydrope[x].
Febribus[y].
Obstructionibus & doloribus Lienis[z].
Calculo[aa].

Dosis 3. 5. 7. 8. *grana in aquis conuenientibus.*

Circumferuntur descriptiones Mercurij Vitæ, quibus nonnulli hoc corrosiuum oleum per cornu Ceruicum Saturni essentia essensificatum in puluerem Diaphoreticum redigere conantur. Operosus est labor, [bb] *nec propria experientia optatum & desideratum videre licuit euentum. Nam adhuc acredinem retinet ille puluis, nec ita fixus est, vt hic noster, per dicta corrosiua fixatus, quæ in hac operatione omnia moriuntur & euanescunt, quod summè mirandum*[cc] *est. Ergo hac descriptione contentus sis, lector beneuole, qua tibi vix offeretur alia melior.*

a Febribus malignis omnibus.

b Scilicet tota substantiâ, membranis, musculis, carne.

c Aëris per anhelationem.

d Antimonium Diaphoreticum hactenus appellaui Bezoardicum minerale, ab ipso Quercetano sæpius dilaudatum, nec quantum opinor, ab alio, quam à me primum erutum, & quidem ansa cogitandi mihi data à Fratre Basilio Valentino, qui in additamento ad claues Philosophicas sub titulo

antimonij, vbi butyri mentionem faciens, tandem concludit & pronuntiat: Idem oleum (sic nimirum vocat butyrum antimonij) potest amplius præparari cum adiectione aquæ factæ ex petrarum serpente Aus der Steinschlange/ & necessario aromate, non illo, quod ex Indiis adfertur, Nothwendiger Gewürtz nicht die aus India gebracht wird. Puluis ille, inquit vlterius, insignes possidet vires ad exterminandos veteratos multos & exulceratos morbos, sub quibus verbis Basilius Monachus Bezoardici præparationem occultam describit. Facit nimirum ex sale Petræ der Steinschlangen / cum sale communi das beste Gewürtz/ aquam, cuius beneficio aut solius, aut cum aqua Regis, butyrum illud valde corrosiuum planè emoritur, & in puluerem Bezoardicum conuertitur. Libauius in explicando variè se torquet, id quod magis carpendi, quàm inquirendi studio facit, vide in tomo altero arcanorum chymicorum cap. 32. de igne naturæ, & in eodem t. apocalypseos hermeticæ partis prioris cap. 9. & 10.

Libauij error. Certum autem est, Libauium, vt de aliis ita de confectione huius Bezoardici iudicare instar Argi foris oculatissimi, domi verò Tyresiæ: Nunquam verò is loquaculam linguam cum experientia chymica coniunxit, aut si fecit, non tamen ita fecit, quemadmodum bonum artificem facere decet. Ergo hominis procacitatem scribendi non miror, & forsan ostendam publicè vbinam is fuerit in laboratorio, quod is totus profitetur, atque ego sic, qualis in balneo canis. Cæterum neque Crollium neque me aliquid noui protulisse lubenter fatemur, neque ea vnquam vtriusque nostrum mens fuit. Rubeum verò hoc idem antimonium diaphoreticum,

phoreticum, vel propriis vel aliis verbis descripsisse, ceu Libauius ad finem d. 18. cap. partis prioris Apocalypseos Hermeticæ friuole asserere audet, mendacium est, cuius merito Libauium supersedere decuisset. Rubeus in libello de destillationibus, præter quem ab ipso nihil editum est, toto capite 22. Sect. 2. agit de stibio vel antimonio eiúsque præparationibus variis, ac in fine facit mentionem medicinæ ex Mercurio sublimato, Regulo antimonij & auro, seorsim in aqua separationum solutæ, confusæ & cohobiis destillatæ, in rubeum puluerem crematæ. Sed quantum is distat ab antimonio Diaphoretico? Hic etiamsi antimonium ad butyri confectionem ascisscitur; de eius tamen substantia parum aut nihil ingreditur: ibi regulus egreditur & figitur totus. Deinde Mercurius sublimatus cum illo rubeo puluere rubeus vix manet, sed in singulis destillationibus aquæ fortis tandem ascendit, atque licet aliquid maneat, idem tamen in calcinatione totum cum fumo abit, hic verò mercurius sublimatus, qui est butyrum antimonij, figitur. Tertio puluis ille Rubeus Rubei est corrosiuus: Bezoardicum verò minerale neutiquam. Postremò puluis Rubei est idem cum auro vitæ, itaque inter Mercurios præcipitatos numeratur, éstque simul catharticus. Nostrum verò Bezoardicum: Crollij nimirum & meum non est tale. Desinat itaque Libauius calamum mendacem in alios stringere, nisi propterea vicissim pessimè audire velit. Noti sunt hominis mores & pestilens inuidia, quam timere aut laudare non est cordati viri.

e Autor in præcedentibus, in confectione nimirũ florũ antimonij ex mercurio sublimato & anti-

monio crudo, ſumpſit partes æquales vtriuſque, eaſdem etiam hic ſumere non erit abſonum.

f Si vitrum non ſit forte.

g Per retortam.

h Vel aqua, vel igne, vel arena.

i Cucurbitam amplam.

k Idque melius eſſe deprehendi.

l Claudendum poſtea ne ſpiritus exhalent, & relinquendum per horas 12. vel etiam vltra.

VERA BEZOARDICI SOLARIS præparatio.

m Hanc adiectionem auri nullo modo neceſſariam eſſe vel vtilem experientia & ſequens ratio euincit. Aurum nimirum redit in priſtinum corpus: nullo ergo modo agere neque puluerem antimonij virtuoſiorem reddere poteſt. Quod ſi verò aurum eſſet planè à corporeitate ſua reductum in ſpiritualem ſubſtantiam, vtique eius additio eſſet valde vtilis. Si etiam per minima aurum ipſi Bezoardico mixtum eſt, vires ſuas exſerit. Quod ſi verò placet facere Bezoardicum ſolare, ne labor & ſumptus irritus fiat, ſic procedendum eſt. Dicemus infra in deſtillatione prima ſpiritus nitri, vel aquam fortem ab ipſo butyro progredi menſtruum colore rubicundiſſimo tranſparente, illúdque denuo poſtea ſuæ radici ex aqua prodiit, nempe ipſi antimonio coniungi per repetita nimirum cohobia. Quod ſi verò illud menſtruum prima vice productum aſſeruetur, & cum eo ſoluatur aurum finum, hoc eſt finatum q. placet de auro vero ſoluto abſtrahatur illud menſtruum leni calore vſque ad pelliculam, ſeu oleoſitatem, ac recẽs rubicundum menſtruum

ab

ab eodem auro soluto denuo, idq; tertia vel quarta vice destilletur ex retorta oblongioris colli, bene loricatâ & hermeticè clausa semper leni calore, ne nimirum spiritus prodeant: ac iis destillationibus finitis tandem hæc ipsa solutio auro impraegnata à spiritibus illis ex retorta aliquantum fortiori igne pellitur, quod destillatum fuerit iterum affunditur, idque tantisper fit, donec ipsum aurum rubicundissimo colore instar rubini eleuabitur. Hoc aurum spirituale redditum, à butyro antimonij in spiritu nitri vel aqua regis soluto iunctum prioribus destillationibus necessariis repetitis, cum illo vniri, ac denuo figi, & post extremam calcinationem in Bezoardicum purpurei coloris (quod signum est auri spiritualiter soluti & per minima coniuncti) præparari potest magnarum virium in medicina.

DIAPHORETICVM SOLARE *Korndorfferi.*

Ex eo auro etiam fit Diaphoreticum illud magnum Bartholomei Korndorfferi, qui fuit Præceptor Paracelsi: cum alcohole nimirum vini præstantissimo, soluitur, separatísque fæcibus hæc solutio in Pelicano ad certissimum calorem Balnei per mensem digeritur: interea temporis aurum spirituale ab ipso spiritu vini sponte sua se separat, ínque fundo vasis seorsim quiescit, fluctuando desuper nobili menstruo solo, quo per inclinationem caute separato, calx auri aquis dulcibus aliquoties eluitur & lentissimo calore exsiccatur. Tandem in iustæ proportionis phiola hermeticè obsignata lento primum calore athanoris post auctiori figi-

tur, donec in puluerem purpureum desinat, qui denique in spiritu vini optimo solutus, inque vna exigua dosi guttarum iij. aut iiij. exhibitus vitam sanitatémque conseruando omnes morbos per sudorem expellit. Diaphoreticum tale, cui vix vllum comparari posset.

m Vt fortior sit prima hæc destillatio non est consultum. Repetenda nimirum sunt per idem menstruum cohobia, ita tamen, vt semper aliquid recentis nitri spiritus (quod melius deprehendi) vel aquæ Regis addatur. Hac nimirum ratione repetitæ cohobationis plus de antimonij puluere figitur, id quod vnica saltem, & quidem in fine fortiori destillatione petiret: Atque hoc vnum est ex istis de quibus aliquando ad Rulandum scripsi, Crollium siluisse. Alterum est, quod in destillatione menstrui prima, illud seu spiritus nitri, præsertim si celerius vrgeatur, planè rubicundum, & illa rubedo non ex sese, sed aliunde nimirum à spiritibus antimonialibus (stibium nimirum continet in se rubedinem quandam volatilem) simul ad antimonialis butyri confectionem, h.e. ad Mercurium sublimatum in butyraceam quandam mucilaginem & conuersionem maximè facientibus per repetita cohobia tandem & cum puluere Bezoardico figitur & hoc modo redditur excellentius. Ista nimirum rubedo aquæ fortis insigniter vtilis est, ad corpus auri Volatile reddendum, inque quandam spiritualitatem reuocandum.

n Nimirum si tertia vice fuerit destillatum, inde menstruum, ex butyri antimonij ℔ j. habebis ℥ xij. vel ℥ xiv. etiam, post repetitam cohobationem.

o Imo per duodecim horas.

p Ἐγχείρημα

p Ἐγχείρημα est tale: Accipe duplum sulphuris communis ad partem vnam huius terræ fixæ scilicet Bezoardici mineralis, tere & misce in marmore, liquefac postea in tigillo, & liquefaciendo fac flammam concipiat sulphur, quam permitte donec sponte cessarit, relinquitur puluis gryseus, qui in fluxu auri in idem proiectus, admiscetur auro, sed ex ℥j. vix ℈iiij. manent, denuò tamen in cineritio conflagrando pereuntes.

q Neque per superiora neque per inferiora.

r In quibusdam, sed raiò.

ſ Etiam sine auro.

t Per se non admodum quidem, sed præmissis præmittendis necessariis, postea cum aliis sudoriferis, imprimis cum aqua persicariæ exhibetur.

u In aqua vlmariæ, scordij, scorzoneræ.

vv In aqua filicis, chamedryos.

x In aqua ebuli.

y In decocto centaurij minoris vel aqua febrifuga.

z In aqua specifica ad Lienem, scolopédriæ &c.

aa In aqua ononidis, saxifragiæ, fragariæ, petroselini.

bb Non caret tamen hæc operatio sua euidentiâ, ideóque non prorsus est contemnenda, primo imprægnatur Cornu cerui vstum cum essentia seu dulcedine saturni, eum in morem, qui obseruatur à docimastis, quoties ex cineribus & ossibus animalium maiorum combustis faciunt capellas: Hæ igitur capellæ ex solo cornu cerui vsto & essentia saturnina prius cusæ igniantur sub tegula, vt consueuit fieri, postea terãtur: deinde puluis ille cũ æquali parte butyri antimonij iungatur, tãdẽ inde & tertia

vice idem butyrum abſtrahitur deſtillatione, poſteáque per ſpiritum aceti vini fortiſſimum figatur, repetita cohobatione, vt ſupra oſtenſum eſt. Hac nimirum ratione à corroſiuis metus nullus fuerit; ea nimirum ſimiliter partim à cornu cerui vſto, & eſſentia ſaturni (de qua vide infra de ſaccharo ſaturni) & ab aceto emoriuntur & mortificantur, ſalutari duntaxat relicta ſubſtantia iiſdem vſibus cum ſuperiori vſurpanda.

cc Vbi nempe maneat aciditas.

ANTIMONIVM DIAPHORETICVM, vel Antimonium fixum.

Eſt antimonium Diaphoreticum aliud, quod cum eiuſdem ſola calcinatione fit per nitrum. Vnde nimirum per hanc calcinationem ter repetitam, quam alioquin chymici detonationem vocant, omnes ſulphureæ & Mercuriales partes pereunt, & relinquitur ſola pars terreſtris, quæ vim exſiccandi & ſudorem promouendi obtinet. Deſcribit illud Beguinus in Tyrocinio chymico lib.2. cap.12. ſub titulo antimonij diaphoretici, & quidem rectè. Sed docuit experientia ipſa, in elaboratione huius medicamenti liquefactionem, quam ibidem Beguinus innuit, non debere eſſe metallicam ſed tantam, quanta eius opus eſt ad fluxum inſtar ſalis iniectæ mixturæ. Præterea poſt ternas ſingulas cum nitro calcinationes, illud ſemper aqua calida dulci eluédum eſt, & puluis ſiccandus, qui extremò albeſcit. In qua ſanè operatione acquieſcit Tyrocinium & alij. Sed longè ſubtiliores fiunt pulueres, ſi poſt extremam calcinationem, & aliqualem liquefactionem totum illud, quod remanſit, tritum coquatur

in aqua

in aqua fontana per aliquot horas, postea calens decoctum per filtrum transmittatur, & loco frigido relinquatur: sic nimirum per hanc ebullitionem id, quod subtilius, in aqua soluitur & tandem præcipitatur in puluerem admodum albicantem & tenuem, sæpius eluendum & exsiccandum. Quod si acetum destillatum immittatur in idem decoctum filtratum, facilius & celerius puluis iste cadit, maiorum virtutum. Basilius Valentinus in curru Triumphali antimonij sub titulo florum antimonij fixorum seu pulueris albi antimonij (sic nimirum ille & alij appellant) valde commendat ad interiora apostemata, eius enim gr. xv. propinat quinquies singulis diebus. Idem maximè præualere ait in lue venerea eodem modo & dosi vsurpatum. Neque verò vtrumque extra rem: In posteriori adfectu cum spiritu Guaiaci exhibitum mirabiliter totam substantiam sanguinis renouat & morbum Neopolitanum funditus extirpat.

BEZOARDICA MINERALIA VARIA.

Bezoardicum minerale aut fit per se, hoc est sine vlla additione alterius metalli, aut fit cum iisdem.

BEZOARDICVM MINERALE simplex.

Per se est primo id, quod voco Bezoardicum simplex, cuius Quercetanus sæpius meminit, à clarissimo Sennerto postea ex mea communicatione clarius expressum in Institutionibus Medicinæ lib. 5. part. 3. Sect. 3. cap. 18. Per se vt fiat, expedita est ratio; Vel nimirum à solo butyro antimonij rectificato, spiritus nitri subinde fortificatus terna destil-

latione prolicitur, demum calcinatur, & fit Bezoardicum simplex albissimæ formæ & coloris, multæ efficacitatis. Aut postquam butyrum antimonij semel factum, deinde ex scoriis reguli antimonij sine marte facti prius cum aceto destillato (alij cum spiritu vini) tinctura rubra extracta, & in formam pulueris liberata, ac super eundem puluerem butyrum antimonij denuo destillatum fuerit; idem rubicundissimi fiet coloris. Quod si igitur cum spiritu nitri more debito fixetur, fit Bezoardicum simplex, propria tinctura antimoniali prægnans magnarum virtutum.

BEZOARDICVM SCHEVNEMANNI.

Bezoardicum minerale seu Nepenthes aliud describit Scheunemannus in libello de fonte S. Annæ, quem vocat Hydromantiam pag. 59. debiliori Draconi hoc est, antimonij regulo addit martem ante pugnam deuorandum, quo deuorato ad pugnam hoc est, destillandum producit, & confestim magnas ebullitiones edunt h.e. incalescunt vehementer, atque ita destillat exinde butyrum, apparente serenitate h.e. posteaquam omnia prodierunt, martem relictum post destillationem abluit: & solari æstu resuscitat h.e. soluit in spiritu nitri, quē postea cum dracone hoc est, cum butyro & spiritu nitro soluto soluit & destillat, atque ita figit more alioquin vsitato. Vide pluribus ipsum autorem.

BEZOARDICVM SOLARE.

1. Est ab ipso autore descriptum, aurum nimirum ingreditur, sed admodum corpulentum, nec aliquantulum attenuatum, ad edendum itaque vires

res minus habile, vt supra aliquoties demonstratum. Præstantius est hoc. 2. Solue aurum in aqua Philosophica seu regia ex nitro & ammoniaco facta, cuius preparationem docent commentaria nostra ad Tyrocinium chymicum Beguini, à Glukradio edita in fine lib. 2. c. 5. A soluto eandem aquam toties per retortam destilla, recenti soluente subinde affusa, donec p[illegible]rtam aurum transierit rubicundissimè, quod postea cum Mercurio vulgari ad fundum præcipita, (Mercurius iste debet bene purificatus esse: alias noxiæ Mercurij fæces manent cum auro) denuo præcipitatum, & ab eodem per calcinationem liberatum prodit purpurei coloris. Hunc puluerem denuo in aqua regis solutum, & ad solutionem butyri antimonij decupla proportione cum eadem aqua Regis iunctum euocato per retortam menstruo, ac destillationibus sæpe repetitis postea per calcinationem sub tegula (vnter eines Müffel) reduc in puluerem, si lenis, si vero intensior, calcinatio instituatur in purpureum. Bezoardicum nullis non laudibus dignum, proptereáque magni faciendum.

3. Idem assequeris, si aurum per spiritum nitri fortificatum, ceu paulò antea ostensum est, solutum & quantitate auctum, dicta proportione cum butyro antimonij iunxeris, & per menstruum repetitas separationes demum calcinando in puluerem rubeum verteris.

BEZOARDICVM LVNARE.

1. Solue Lunam finam seu capellatam in aqua forti, abstrahe ad siccitatē vel oleositatē in Balneo, ex hac elice per spiritum vini tincturam viridem,

quam seuocato paululum à Luna spiritu vini, iunge proportione octupla cum butyro antimonij in spiritu Nitri soluto & l.a. destillando fige. Habes Bezoardicum viridiusculum ad capitis adfectus vtilissimum, præsertim ad Erysipelas capitis mulierculatum, valde vsitata, vide praxin chymiatricam p. 13.

2. Vel ex Lunâ sulphure communi calcinata, cum spiritu vrinæ, de quo in præparationibus Microcosmicis sub titulo vrinæ, ad extrahendum ex metallis vitriolo dixi, colorem cæruleum extrahe, quem vltromarinum vel Lazurinum aliàs appellant, quem, in aqua forti solutum, cum butyri decuplo antimonij in aqua forti liquefacti iunge. Cæteris institutis laboribus habebis eiusdem, vel etiam maioris virtutis Bezoardicum Lunare.

3. Vel ♃ Lunam finam, solue in aqua forti, eam præcipita cum oleo salis Tartari per deliquium vel solutionem in aqua communi facta in vase maiori. Præcipitabitur ad fundum instar gossipij. Postea edulcoretur & cum aceto destillato extrahatur, tunc acquirit colorem cæruleum, si verò diutius steterit, viridem. Cum hâc Tincturâ procede vt cum reliquis.

4. Omnium verò præstantissimum futurum est Bezoardicum Lunare, si luna cum spiritu nitri in vitriolum redacta, & cum butyro antimonij l.a. in puluerem fixatum fuerit. Hâc nimirum ratione corpus lunæ à spiritibus nitri aliquo modo tenuius redditum facilius cum butyro antimonij per minuta miscetur, atque ad effectum medicum producendum efficacius fit.

BEZOAR-

BEZOARDICVM SATVRNINVM.

Simili prorsus modo Bezoardicum saturninum ex vitro Saturni, quod fit ex minio & silicibus simul fusis & aliquoties cum eodem butyro antimonio rectificato, tincturam extrahe, illúdque dicto modo cum spiritu nitri fige. Est in omnibus affectibus splenis remedium efficax.

BEZOARDICVM IOVIALE.

℞ Reguli antimonij sine marte facti ℥vj. cui in crucibulo fuso adde Jouis Anglici purissimi similiter fusi ℥iiij. vt fiat amalgama, postea in marmore reduc in puluerem subtilissimum, cui adde Mercurij sublimati optimi partem æqualem hoc est ℥x. ac ex retorta vt supra, inde factum butyrum ternis destillationibus cum spiritu nitri fige, postea calcina, ignitúmque in spiritu vini extingue, exsicca & serua. Fit puluis gryseus. Dosis à gr. j. ad ij. potentissimè mouet sudores, ad omnia, maximè verò ad obstructiones epatis, polychrestum.

BEZOARDICVM MARTIALE.

Ex Croco Martis solius ignis beneficio ad perscriptum Tyrocinij lib. 2. cap. 15. facto, cum butyro antimonij rectificato in digestione elice Tincturam rubicundissimam: butyrum tinctura antimonij impraegnatum fige cum menstruo spiritus nitri more vsitato. Est specificum & præsentissimum remedium in omnibus fluxionibus ventris, præsertim ab epate ortum suum capientibus. Color ipsius epatis colorem refert Leberfarb. Vide Scheunemannum in hydromantia Paracelsica p. 59. vbi habet Bezoardicum martiale.

BEZOARDICVM VENEREVM.

Eodem planè modo ex squama æris elicitur Tinctura cum butyro antimonij correcto per digestionem, & cum toties decantato menstruo spiritu nitri nimirum figitur. Præter cæteras virtutes obtinet vim alexitericam in qualibet gonorrhæa certissimam.

BEZOARDICVM MERCVRIALE.

Ex vitro Mercurij vitæ, cuius descriptio tradita est, cum butyro antimonij correcto elicitur Tinctura rubea. Idem igitur per spiritum nitri fixatum, transit in Bezoardicum excellens virtute & prioribus non cedens. (NB. Si iungeres mercurium vitæ cum butyro antimonij & postea cum spiritu nitri figeres, quid quæso inde fieret? an non egregium purgans correctum cum eodem butyro, in maiori dosi exhibendum? cogita diligenter.)

His itaque modis possunt Bezoardica seu Diaphoretica cum omnibus metallis fieri, in quibus virtuosæ partes ipsorum metallorum cum butyro antimonij coniunctæ, per nobile menstruum salis nitri simul figuntur, ac in nobiles medicinas abeunt: Quin imò ad easdem formulas illorum plura alia ex iisdem effingi & confici possunt, de quibus prius seculum forsan non cogitauit. Eat nunc Libauius, & nihil noui prolatum esse contentiosè dictitet.

SPIRITVS TARTARI.

℞ Tartari vini albi optimi (quod frangendo vide-

do videlicet nitescit[a]*) libras sex, laua ex aqua pluuiali tepida,*[b] *donec nulla pulucrulenta conspiciatur spurcities, tandem è vino tepido*[c] *optimè eluatur, & siccetur ad Solem, vel in hypocausto, & redigatur in puluerem: Vel puluerisatus Tartarus in aqua pluuiali calida abluatur & soluatur,*[d] *quod non solutum remansit in fundo, in aqua pluuiali coquatur, vt soluatur, postea filtretur, aqua paulatim euaporet, & vltima medietas in loco frigido ponatur, vt Tartarus iterum lapillescat,*[e] *& hic est Tartarus purificatus (per se etiam Catharticus*[f]*, si drachma vna è iusculo carnis sumatur) & ad destillandum aptissimus: Indatur Cucurbitæ luto oblitæ,*[g] *& aperto igne destilletur instar Aquæ Fortis, ita tamen adhibenda est multa cautio, vt commissuræ Receptaculi capacissimi probè adapti sint diligenter propter spirituum penetrantiam luto munitæ, ne huius aquæ spiritualis euanida virtus in auras euolet. Ignis Primò sit lentus, postea fortificetur, donec omnes spiritus exierint, & Recipiens nubibus repletus iterum factus sit transparens & pellucidus. Da operam, ne ignis nimium inualescat, propter summam spirituum penetrationẽ. Aqua primũ emanat, deinde fœtidũ oleum: separentur per tritorium:*[h] *Aqua seu spiritus primùm corrigitur & rectificatur in cellario,*

collocando octiduum in gelidam aut madidam arenam: Oleum corrigitur ex aceto destillato per retortam igne aperto, tunc eliciatur cum aceto, atque emanat nunc rubrum, nunc citrinum, atque ita acetum recipit Empyreuma in oleum, & oleum aureo colore sine fœtore succedit. Spiritus seu Aqua postea in cineribus per alembicum destillatur, & rectificatur bis vel ter, vt sit purus, nec ita odore grauis, qui tamen planè tolli sine virium amissione non potest. Si salem è capite suo mortuo arte extrahas, & spiritum hunc desuper in Balneo rectifices,[i] *tunc fœtor*[k] *magna ex parte perit: Eodem enim modo*[l] *omnia olea à fœtore per abstractionem à suo Sale proprio rectificari possunt.*

Vel circula[m] *illum spiritum cum spiritu vini ana in digestione, ita odor gratior erit: Vel supra Caryophillos poteris illum rectificare.*

Vel aliquot guttæ olei Vitrioli cum duobus vel tribus cochlearibus Spiritus vini digerantur, & postea misceantur cum Tartari spiritu, sic etiam fœtor perit.

Sunt qui aquæ Rosarum aliquid propter odoris emendationem miscent[n].

Obseruatio.

Fœtor ille spiritus Tartari in totum non est aufe-

auferendus, nec formidandus, cùm habeat signaturam Fœtorum, quando videlicet in Peste, vel in aliis morbis venenatis exhibitus, magno iuuamine profluentes fœtidos sudores è corpore copiosè expellit.

Vires & Vsus.

1. *Præ omnibus ferè aliis medicamentis & Arcanis hoc solùm excellit in tollendis omnibus obstructionibus* [o] *& putrefactionibus.*

2. *Si ter quotidie exhibeatur, multum facit in Paralysi, totum enim corpus penetrat & roborat,* [p] *quod in hoc morbo maximè requiritur.*

3. *In Hydrope etiam feliciter vtimur cum Aqua Soldanellæ & Ebuli: Assumitur etiam cum oleo Vitrioli, tunc aquas per vrinam* [q] *pellit, quicquid hac viâ non perficitur, difficulter tentabitur aliâ* [r].

4. *Vitia menstruorum retentorum corrigit* [s].

5. *Initia Lepræ profligat* [t].

6. *In Erysipelate cum æquali pondere Theriacæ* [u] *circa finem morbi ʒj. exhibetur, ita tamen, vt venæ sectio in robustioribus præcedat.*

7. *Icteritiam & omnes inde exortos morbos expellit* [uu].

8. *In Lue Venerea* [x] *singulare est medicamentum, si Turbit minerale simul exhibeatur: Expellit enim è Centro Luem internam, postea*

crustæ oleo Guajacino inunctæ decidunt.

9. *A Centro ad circumferentiam & superficiem expellit omnem scabiem latentem, serpiginem, lentiginem* [y].

10. *Prouocat sudorem.*

11. *Prodest Pleuritidi & Anginæ* [z].

12. *In morbis capitis etiam vtimur* [aa].

13. *In Febribus* [bb].

14. *In contracturis.* [cc] *Huius enim vsu Dauidem Syderocratem Spirensem quondam medicum, olim generosam Dominam Catharinam Bappenheimiam, nunc in Christo quiescentem, neque manus, neque pedes è doloribus Colicis mouentem, ad perfectam sanitatem, adhibitis etiam Balsamis externis, restituisse vidi.*

15. *In puncturis Laterum* [dd].

Dosis.

A scrupulo vno ad duos in aquis specificis & conuenientibus.

Sulphur Tartari verum, [ee] *summè causticum, ab Expertis Philosophis olim in magno semper pretio fuit habitum: Extrahitur beneficio spiritus Homogenij, & à quibusdam per se vel cum Leone resoluto rotatur, an auidæ illorum expectationi satisfaciat, iudicium esto penes experientiam.*

a Signum

a Signum boni Tartari.

b Non est necessarium semper, vt sit tepida.

c Non est opus.

d Ebulliendo.

e Partim ad superficiem decocti, partim ad latera vasis.

f Vocatur alias cremor Tartari, seu sal essentiale Tartari, de quo nos supra egimus in initio sub tit. digestiui vniuersalis, qui sanè ad hanc spiritus præparationem accommodatissimus est, purior nimirum per ebullitionem factus, deinceps quoque spiritum puriorem reddit.

g Retortæ terreæ.

h Satius est ab initio non separare, sed ad vlteriorem rectificationem, totiusque spiritus fortificationem, quæ fit à sale proprio, cuius spiritui tandem iungitur & vnitur totum, vlterius hoc modo elaborare. Ex capite mortuo nigricante elice sal more solito, ceu actum est in specifico purgante. Hanc verò aliquot solutionibus & coagulationibus purificatum coniunge cum illo toto, quod priore destillatione prodiit, & in vase bene clauso digere in Balneo, donec nimirum sal omnis solutus fuerit. Quod vbi animaduerteris, totum argilla sicca misce & impasta, & denuò per retortam igne nudo vrge. Prodibit cum spiritu & oleo rectificatus sal totus spiritualiter imposterum à spiritu Tartari non separabilis: ideóque cum eodem coniunctus, eundem magis penetrantem & ad efficiendum habiliorem reddit. Postea oleum fætens separandum est à spiritu, & tam oleum quam spiritus secundum mentem autoris corrigendus. Ita possunt omnia salia extrahi.

i Melius est simul cum eodem spiritu idem spirituale reddere, quam saltem ab eodem rectificare.

k Alij felicius ad obstructiones contumaces, enormes & difficiles sic præparant.

SPIRITVS TARTARI APERITIVVS compositus.

Ex cremore Tartari, vt dictum est, prolecti spiritus simplicis ℔ j. addunt spiritus vini ℥ iiij. quibus mixtis vitrioli ad rubedinem mediocri igne exsiccati ℔ ij. irrorant sensim imbuendo, digerunt in Balneo per octiduum, mox per retortam adhibitis ignis gradibus omnibus pellunt. Totum deinceps quod prodiit, super caput mortuum nigrum Tartari, ex quo nimirum spiritus simplex est factus, fundunt, per 24. horas digerunt, postea aquam Tinctura Tartari imbutam, per inclinationem separant, feces residuas Tartari ad albedinem calcinant, ex quibus per aquam prius tinctam sal per horas 24. in calido relinquendo extrahunt, aquam verò hanc per filtrum purificant, & ad contumaces obstructiones viscerum, ad fædos colores, febres diuturnas, aquam intercutem, magno cum successu exhibent à ℈ j. ad ℈ ij. in aquis appropriatis.

l Salia in leni destillatione retinent fætorem, qui est ab oleo combustibili, quo ab vtroque ablato redduntur puriora.

m Id quod alias etiam in eo, qui cum sale suo essensificatus est, verùm expedit vel cum vino vel cum caryophilis.

n Eius operatio debet esse iusta, aliàs quæcunque miscentur, eum imbecilliorem reddunt.

o Ob-

o Obstructiones & putrefactiones potissimum à sale vel separato à sanguine, vel resoluto. In obstructionibus autem præfertur spiritus Tartari compositus aperitiuus.

p Neruos à pituita viscida, & viscida putrilagine liberat, quod in hoc morbo maximè requiritur.

q Præmissis præmittendis,

r Itaque superior præparatio cum spiritu Vitrioli non est contemnenda, sed magnifacienda.

s In aqua artemisiæ vel infuso florum borraginis.

t In vino.

u In aqua fl. sambuci vel senecionis.

vv In decocto fragariæ vel rad. chelidoniæ. Præfertur tamen spiritus compositus.

x Aliquoties postea spiritum Guagaci in aqua persicariæ extremo Septembri & Octobri collectæ. Maculæ verò ex lue venerea tolluntur sacharo Saturni, dissoluto in aqua rosarum & inuncto.

y In aqua fumaria balsamica.

z In aqua cardui benedicti, carduimariæ, flor. papaueris, Rhæados.

aa In aqua maioranæ, verbenæ.

bb In decocto centaurij minoris, Taraxici, Nicotianæ.

cc In contracturis è colica à vehementioribus purgantibus imprimis abstinendum. Conueniunt hic purgantia è vegetabilibus non è metallis. Præmisso autem panchymagogo nostro vegetabili, vel extracto Hellebori nigri, quotidie exhibendus spiritus Tartari. Quandoque etiam sudandum, sed non nimium: constat nimirum experientia & ratio ipsa dictitat, hic paulatim progrediendum esse,

tandem ad topica deueniẽdum, quorum omnium imprimis est præstantissimum Galbanetum Paracelsi, cuius præparationem & modum applicandi vide in practica chymiatrica nostræ editionis, non Francofurtensis pag. 48.49.50.& 233.234.& nulla contractura resistit: plerumque spatio 14. dierum curatur; si scilicet Medici prudentia cum patientis æquanimitate corresponderit.

dd In aqua vel syrupo florum papaueris Rhæados, vel aqua florum prunorum syluestrium.

ee Sulphur Tartari causticum est eiusdem Tinctura Extracta, alioquin magnarum virium in Medicina. Non defuerunt quidam, qui olim & recens ex hoc sulphure medicinas metallorum quæsiuerunt. Sed quicquid ab iis fit, id præter mentem sinceriorum Philosophorum & naturæ conuenientiam fieri certum est. Nos relictis secus sentientium diuersis opinionibus, hoc loco medicinalia tractabimus. Genuina eius præparatio est.

SVLPHVR SEV TINCTVRA Tartari vera.

Primo itaque præparatur Sal Tartari defæcatissimũ, quod crebris solutionibus, coagulationibus & fusionibus tandem acquiritur: Id summe depuratum in valido crucibulo igne valido fundatur, inque fluxu tamdiu seruetur, donec ex viridi colore in cæruleum transierit, tantæ acrimoniæ & erosionis, vt ad gustum linguę admotum instar ignis vrat. Extrahitur per spiritum vini, homogeneum nẽpe, superfundendo eundem lentè non confertim, ad eminentiam 3. digitorum, ac relinquendo aliquandiu in frigido, postea vero in cineribus leniter ebulliendo,

liendo, & hanc extractionem tamdiu repetendo, quam diu opus possibile fuerit. Separato autem per destillationem spiritu vini manet liquor rubeus instar sanguinis, odoris fragrantissimi, qui denique cũ recẽti spiritu vini ad eminentiam vnius digiti coniunctus, & in phiola lento calore Athanoris aliquãdiu digestus, partim in forma liquida rubet. Eius guttæ iiij. ad viij. in vino generoso exhibitæ per vrinam vehementer pellunt inferiorum viscerum morbos. Præstantissimum in Melancholia hypochondriaca, hydrope, cachexia & omnibus obstructionibus, remedium. Et quod admirari licet, alui segnitiem vel à purgantium, vel puluere serpentum crebro vsu, vel naturâ, vel senio contractam, mirificè restituit, & lubricitatem intestinorum ad expultricẽ virtutem excitandã promouet, si singulis diebus eius guttę 2. vel 3. in vino ante somnũ sumantur.

Tollit calculum renum & vesicæ. Ex ℔ j. vix remanet ℥ j ß. salis Tartari. Signum perfectionis est, quando in fluxu acquirit colorem cæruleum. Vide etiam Practicam chymiatricam nostræ editionis p. 17. 114. 128. 136. 140. &c.

DIAPHORETICVM IN PERACVTIS *Paracelsi vel mixtura simplex.*

Paracelsus in consiliis Medicis, quæ exstant tomo 5. edit. Germ. in quarto pag. 128. facit mentionem alicuius diaphoretici in peracutis, cuius rudimenta etiam habet in libro de Peste ad Sterzingenses Tom. 3. p. 116. & 117. eiusdem editionis. Illud verò est magnarũ virtutum, proptereáque non negligendũ. Nonnulli hodierni Practici vocant mixturã simplicẽ. Est nimirum medicamẽtum compositum per se, ex Tartari spiritu, spiritu Theriacali, myrrha

& ſpiritu vitrioli; ſed quod poſtea ad varias mixturas quorumlibet aliorum miſcibilium, aliis morbis vtilium, tanquam baſis vſurpari & miſceri poſſit, eius reſpectu vocatur ſimplex. Conſtat ex tribus ſpiritibus, ſpiritu nimirum aquę Theriacalis camphoratæ, ſpiritu tartari, & ſpiritu vitrioli, digna & elaboratione & conſideratione. Eius præparatio eſt eiuſmodi. Primo fiat ſpiritus Tartari eo modo, quem diximus. Deinde fiat ſpiritus Theriacalis hoc modo.

℞ Theriacæ Andromachi veteris ℥ v.
Myrrhæ rubræ finæ ℥ ij.ß.
Croci orientalis ℥ ß.

His mixtis in cucurbita ſuperfunde.

Spiritus vini correctiſſimi ℥ x.

Adaptato alembico conueniente cæco & iuncturis bene clauſis reponuntur aliquandiu poſt fornacem, vel in æſtate ad ſolem. Poſtea impoſito alembico roſtrato apto (prius in eundem reponitur Camphoræ electæ ℥ ij. tritæ) commiſſuris vero vaſorum diligenter obſtructis, leniſſimo Balnei calore extillatur liquor ab initio, qui tandem ebullitione Balnei augetur, & ipſa camphora ſimul tranſit & ſpiritus prodit elegans. Refrigeratis vaſis liquor deſtillatus affunditur materiæ, à qua euocatus eſt, clauſiſque iuncturis digeſtio primum, poſtea deſtillatio inſtituitur, eáque vel tertio repetuntur. Atque hoc modo habetur aqua Theriacalis optima & penetrantiſſima, cum aliquot olei guttulis præſtantiſſimis inde ſeparandis contra venena & peſtem, doſis gutt. iij. vel iiij. valde vtilis. Deinde fiat ſpiritus Vitrioli hoc modo. ℞ Vitrioli Vngarici optimè ſoluendo, & coagulando purificati & mun-

dati q.s. imbibe cum spiritu vini optimo, vt fiat quasi pasta. Postea ex retorta forti igne nudo apposito receptaculo capaci, destilla primo spiritum vini, ac inde etiam phlegma, gradibus nimirum ignis obseruatis: tandem vrge fortissimo igne, donec omnes spiritus exierint. Refrigeratis vasis ex Balneo à destillato spiritu primum seuocetur spiritus vini, postea & phlegma, reliquum verò spiritum Vitrioli per retortam ex arena pelle, & habebis spiritum Vitrioli correctum. Ex his tribus spiritibus fiat itaque illud Diaphoreticum Paracelsi in peracutis, hac proportione.

℞ Spiritus aquæ Theriacalis camphoratæ ℥ v.
Spiritus Tartari ℥ iij.
Vitrioli ℥ j.

Misce & serua diligenter in vase clauso in loco tranquillo. S. Diaphoreticum Paracelsi in peracutis. Dosis eius est ʒ j. in conuenienti vehiculo vel liquore, pro patientis aut morborum varietate. Est in infinitis grauissimis præsertim acutis morbis summum Diaphoreticum. In epilepsia feliciter curanda excellit. Pleuriticis præsens est remedium, obstructiones viscerum soluit, inflammationes sedat, venenum à corde ad exteriores partes per sudorem expellit. Febrium æstum compescit, earúmque materiam consumit; melancholicis prodest, Matricem frigidam calefacit, & suffocationes hystericas sistit, menstrua prouocat, superflua sistit.

AVRVM TRANSPARENS.

Coronidis loco pro tertio & quarto Diaphoretico adiicio aurum transparens, quod & perspectibile vocant barbaro planè nomine, tum Panaj

cæam ex ſulphure antimonij compoſitam; illud eſt vitrum antimonij tranſlucidum, cui in fuſione admiſtum eſt aurum, à qua miſtione & tranſparentia id nomen accepit. Præparatio eſt eiuſmodi.

℞ Auri puriſſimi ℥ß. antimonij Vngarici ℥ viij. pone in tigillo ad ignem, vt inuicem fundatur, & vbi fuſus eſt, effunde: Caue tamen ne in regulum abeat. Hanc mixturam probè probéque contere, vt fiat puluis ſubtiliſſimus, qui calcinandus eſt eo modo, quo antimonium calcinant, quando vitrum conficere volunt, donec non amplius fumiget. Quando igitur puluerem ita fixum habes, tigillum ad ignem pone, vt apprimè candeat, vt abeat in vitrum; Poſtea paulatim eo modo puluerem in vitrum funde, & fluat tantiſper, donec vitrum hoc ſit rubeum & tranſparens, quod bacillo aliquo ferreo explorare potes. Et inuenies aurum in fundo crucibuli dimidia parte diminutum. Vitrum in peluim effunde, & habebis aurum tranſparens cum Vitro antimonij æquali pondere permiſtum. Accipe huius auri tranſparentis pulueriſati ad placitum, ipſique affunde ſpiritum vini ex vino facti & optimè rectificati ad eminentiam 4. digitorum, & clauſo vaſe ſepone ad calorem digeſtiuum, & ſpiritus ex auro extrahet Tincturam rubicundiſſimam, quam ad vſus reſeruabis. Hic ſpiritus à ℈ j. ad ℈. iij. vel plures exhibitus mouet ſudorem, mundificat ſanguinem ab omnibus impuritatibus & fæculentiis tartareis, ſalem microcoſmicum reſolutũ, ex quo hydrops, coagulat, & phlegmata noxia ex corpore exterminat. Podagricos iuuat, & à dolore & morbo liberat, ſi præſertim cum arcano ſilicis fuerit propinatus,

natus, de quo infra in specifico podagrico. Dolores ex lue venereâ in periostiis brachiorum & tibiarum ortos mirificè tollit, ac insuper in lue venerea feliciter curanda, præsertim in delicatis, cum decoctis nobilibus chinæ, salsaparillæ & guaiaci multum prodest. Curat vlcera. In peste & aliis morbis epidemicis magnum est solamen. Spiritus hic, nec vomitum, nauseam, aut vllam sedem prouocat, quod vulgaris vitri antimonij non facit, sed cum impetu maximo purgat, quod albo calculo probè notandum.

PANACAEA SVLPHVRIS Antimonij.

Panaceæ instar est sulphur antimonij verum, cum Regulo antimonij ad dictum iam in auro transparente modum fuso & facto, iunctum & fixatum. Habet nimirum in se vim hydroticã, ideóque quibuslibet morbis ritè rectéque ex corpore expellendis inseruire potest. Præparatio est talis. Ex cinnabari antimonij suprà ad flores butyri antimonij, post butyrum destillatum concinnatè eliciatur sulphur rubeum hoc modo: Fiat lixiuium fortissimum ex cineribus clauellatis & calce viua ana, vt moris est, cum quo exactè purificato prius & filtrato cinnabaris antimonij puluerisata ebulliat per 3. vel 4. horas: lixiuium redditur rubicundum, argentum verò viuum in fundo vasis fluit currens. Tinctum lixiuium per inclinationem separatum & adhuc calidum per chartam bibulam colatum quiescat per horas 8. vel plures, atque ita sulphur antimonij fundum petet in forma pulueris rubei, quod à lixiuio separatum, edulcorandum est aqua

communi ſępius poſtea lento calore exſiccandum. Huius & Reguli antimonij ♃ ana V. G. ℥j. olei ſulphuris per campanam facti vel olei Vitrioli ʒiij. digere per aliquot dies in retorta vitrea in loco calido, deinde deſtilla ex arenâ ter cohobando, vrge poſtremâ vice igne quarti gradus per 12. horas, & erit totum fixum in igne remanens. Huius ♃ ℥j. Salis ſeu Magiſterij corallorum ʒij. Miſce exactè & fiat puluis. Doſis à gr. x. ad xv. & xx. Repete exhibitionem ſæpius in morbis quibuſlibet, præſertim verò in morbis epidemiis & malignitatem aliquam ſecum conuehentibus. Vide etiam Practicam chymiatricam noſtræ editionis p. 14.

VI.

CONFORTATIVVM.

Confortans & corroborans [a] *Internum & Innatum Balſamum, clarificando & mundificando ſpiritus & Elementa omnia microcoſmi: In quo ſecundum Paracelſum non curandum, calidáne res ſit an frigida* [b]*: ſed arcani conſideranda vis.*

Ita curationes, quæ corroboratione, ſedatione & mitigatione abſoluuntur, tutiores ſunt, præſtantiores, altiores, vtpote ad Balſami Innati Naturam ac proprietates propius accedentes, & quoad fieri poteſt cum prioribus curationum Indicationibus, id eſt, cum Purgantibus, Reſoluentibus Abluentibus, cum Diureticis, Diaphoreticis,

reticis, & Mundificantibus misceri & coniungi debent.

Sic Natura confortata per διαπνόησιν, seu insensibilem Transpirationem, sæpè etiam Criticè [c] *per hæmorrhagiam spontè concitatam, materiam morbidam deponere, & exonerare, magno ægrotantis leuamine & salute insperata consueuit.*

SAL [d] MARGARITARVM ORIENTALIVM.

Variæ excogitata sunt viæ [e] *soluendi Margaritas, per spiritum vitrioli, per spiritum Guaiaci rectificatum: item per aquam Locustarum Quercus* [f] *nouellæ: simplicissima & optima videtur per acetum destillatum.*

Post solutionem abstrahitur acetum ad siccitatem, & Sal aqua pluuiali destillata, vel quod melius, Rore Majali supra Triticum collecto, solutum & filtratum denuò euaporatione siccescat, reiterando quinquies vel sexies hunc laborem, donec Sal candidissimum habeas ab omni acetositate acri liberum.

Vsus & Vires Salis Perlarum.

Cordiale est nobilissimum, Auro potabili in temperatura & operatione, quam proximè accedit.

1. *In Contracturis, resolutione Neruorum,*

Conuulsione, & Phrenitide [g].

2. *Corpus sanum conseruat* [h], *læsum pristinæ sanitati restituit, lac muliebre emendat, vtriusq; semen sexus auget & corrigit* [i].

3. *In confortatione cerebri, memoriæ, & Cordis conducit, in aqua Cinnamomi, Borraginis, Buglossæ, Saluiæ* [k].

4. *Prophylacticum Apoplexiæ, & Vertiginis* [l].

5. *Exsiccat & consumit omnes prauos humores* [m] *in corpore existentes, è quibus Podagra, Arthritici dolores, & Febres solent existere* [n].

6. *Contra Tabem, ariduram, & marcorem senilem* [o].

7. *Vtimur etiam in Hydrope ad confortationem præmissis generalioribus* [p].

8. *Contra Calculum singulare* [q].

9. *Renouat, auget & confirmat humidum Radicale, ita etiam à senectute debilitatis summopere conducit* [r].

10. *Certissimum præseruatiuum contra Paralysin bis in sept.* 10. *grana in vino Maluatico* [s].

11. *Mitigatiuum in morbo Venereo quotidie decem grana sumendo, ídque per decem dies* [t].

12. *In Epilepsia singulare est medicamentum:*

tum: vſus eius per 6. ſeptimanas mane & veſperi [u].

13. *Præſeruatiuum in Podagra, quotidie 10. granis Salis vtendo, & per 12. dies continuando* [uu].

14. *Fortificat humorem Vitæ & Naturam internam in omnibus membris* [x].

15. *Contra Tremorem & pulſationem Cordis* [y], *item animi deliquia in aqua Cinnamomi.*

16. *Fœtum in vtero etiam fortificat* [z].

Doſis.

Doſis Salis à gr. 10.12.15. *ad* ℈. *j. ex aquis conuenientibus, Cinnamomi, Bugloſſæ.*

Offertur etiam in aqua Roris Majalis [aa] *ſupra triticum, vel frumentum collecti.* *Herbæ & flores inter deſtillandum flauas guttas emittētes.*

Vel ex Aqua Rorellæ vel Roris Solis [bb], *quæ deſtillando flaua egreditur, quod mirum eſt, ſicuti etiam Crocus facit, & Verbaſci florum ſuccus expreſſus inſolatus & deſtillatus.*

Notandum, ſi perlæ per acetum Botrin [cc] *reſoluantur, & edulcoratum Sal in cella ſuis menſibus in liquorem fluat, tunc huius liquoris aliquot guttæ* [dd], *miro & iucundo ſpectaculo coagulant optimum vini Alcohol in Butyrum ſciſſile* [ee].

a Scilicet ſpecificum generale.

b In confortatiuis non ita accuratè reſpiciendū eſt ad qualitates morbi, an ille calidus vel frigidus.

c Semper ante dies criticos natura confortanda.

d Sal dicitur, quia ſalis inſtar reſoluitur, ſed propriè eſt magiſterium. Magiſteria nimirum illa dicuntur, in quibus omnia ſimul manent, quod in hac præparatione margaritarum videre licet, per acetum deſtillatum. Quod ſi in hanc ſolutionem per acetum purificatum factam ſpiritus vini infundatur, paulo poſt per deliquium perlæ ad fundum deſtillantur. Spiritus nimirum aceti cum ſpiritu vini miſcetur. Tertium itaque nimirum perlæ, ſpiritibus aceti liberatæ, hac ratione viſibiliter prodeunt. Hic puluis exſiccatus facile ſoluitur, inq́ue vola manus fluorem accipere dicitur.

e Perlarum præparationes inueniuntur quam plurimæ, ac imprimis earundem ſal ad mentem autoris noſtri elaboratus ſua virtute exquiſita non caret. Neque verò ideo vulgarem perlarum præparationem contemnimus. Ex iis nimirum ſic præparatis ſunt duæ illæ compoſitiones in officinis Diamargariti nempe calidi & frigidi. Sic verò vulgo præparantur. A ſordibus expurgatæ, aqua roſarum, caryophillorum, meliſſæ, violarum lotæ, porphyrio lapide ſine vllius metalli miniſterio tantiſper teruntur, donec leuigentur, eum plane in modum, quem pictores in coloribus ſuis leuigandis obſeruant. Cæterum per hanc leuigationem etiam operoſam in tam minutiſſimas particulas perlas haud redigere poſſunt, vt omnem ſuam corpulentiam depoſuiſſe videantur. Igitur eam elaborationem deſiderant & inueſtigant chymiatri, quæ vires ſuas maximas melius exſerere poſſit nempe quales ſunt: Sal de quo autor, Magiſterium, Quinta Eſſentia.

Sal

Sal perlarum ſic vocatur, quia proximè accedit ad formam ſalis:nec hic nimirum ad tertium hypoſtaticum principium,quod ex hoc quoque ſale perlarum, tandem poſtquam ſulphur & Mercurius remota fuerint, elici poteſt:ſed tantum reſpiciendum eſt ad perlarum in liquorem beneficio menſtrui ſoluentis redactarum, tandem poſt ablatum ſoluens in ſalis quandam formam habentis reductionem. Laudat autor pro ſoluente perlarum menſtruo acetum deſtillarum vini,quod extra rem non eſt; ſed neque reliqui ſucci ſunt aſpernandi. Quidam per ſuccum limonum expreſſum & Betulæ liquorem ſolutionem perlarum ſic expediunt.

♃.Succi limonum expreſſi & depurati ℔ ij.

Cum ℔ viij.liquoris Betulæ menſe Aprili collecti, in olla deuitreata leniter coquunt ad caſum ℔ vij. cui denuo addendo ℔ j. ſucci limonum primum deſtillant,poſtea ex cucurbita bis vel ter,hoc menſtruum ſeruant in vitro probè obſtructo,deinde perlas vino lotas & exſiccatas integras in idem emittunt, inque liquorem inſtar vini recentioris ſeu muſti ſoluunt,quem poſtea in aqua meliſſæ vel alia cordiali exhibent à ℥ j. ad ℥ß. Communiſſima perlarum ſolutio eſt cum aceto; ſi ſcilicet ita proceſſum fuerit,quemadmodum autor iubet. Nonnulli ſic acetũ cõficiunt, deſtillant à cineribus Herbæ Kali geniculati ℔ j. (quibus fiunt lixiuia item ſapones, item iis vtuntur vitrarij ad purificandum vitrum) ſenſim prius infuſi, propter metum ſcilicet efferueſcentiæ, aceti deſtillati optimi ℔ vj. cohobando bis vel ter: Acetum tale fit dulce,& non admodum mordax; nec tamen magnis caret viribus: dico enim,corallia,vt & perlas,ſoluit. Ex illa porro

perlarum & corallorum ſolutione cum aceto deſtillato fiunt eorundem magiſteria, de quibus vide Tyrocinium chymicum Beguini cum notis meis lib.2. cap.19. Immiſſo nimirum in hanc ſolutionem oleo Tartari per deliquium comparato; lacteſcit ſolutio. Hac nimirum ratione perlæ & corallia ſoluta viciſſim à menſtruo liberantur & ad fundum paulatim ſubſident, ſæpius deinde decantato menſtruo ſoluente & præcipitante aqua dulci eluenda & exſiccanda. Magiſterij perlarum reſolubilis præparationem per ſuccum auri vide in praxi chymiatrica editionis Lipſenſis pag.20. Cunctis iſtis menſtruis palmam facilè præripit ſpiritus quidam ſecretus, paucis cognitus, cum ſuo phlegmate, ſi perlæ in marmore ſaltem tritæ, ſoluantur in hoc phlegmate: ſolutæ poſtea & à fecibus liberatæ, cum pauxillo alterius ſpiritus infuſi præcipitentur in liquamen, inſtar ſpermatis, tantæ volatilitatis, vt etiam viſu dignoſcatur in aulas abire. Hac via præparatum Magiſterium corallorum & perlarum, dicitur Magiſterium perlarum Butyraceum, quia butyri inſtar in ore liqueſcit, de quo infra in magiſterio corallorum.

Magiſterium perlarum butyraceum.

Magiſterium perlarum Riuierij Medici Regis Galliæ vide in practica chymiatrica editionis noſtræ Lipſenſis p.184.185. Summum præſeruatiuum arthritidis.

ARCANVM PERLARVM.

Præſtantiſſimum ex perlis præparatur arcanum, quod eſt magnarum virium, idque beneficio ſpiritus ligni Guaiaci, qui conficitur hoc modo. Ex ſatis magna quantitate ſcobis ligni Guaiaci per retortam

Spiritus Ligni Guaiaci.

tam igne arenæ vel etiam nudo elicitur spiritus acidus, prodeunte simul oleo fætente. Hoc autem à spiritu est separandum & aliis vsibus asseruandum (rectificandum autem est oleum per panem tostum, & pauxillum Tartari omnem fœtidam emittit pinguedinem, præparationem etiam vide in practica chymiatrica nostræ editionis pag. 212.) Cum hoc spiritu rectificato extrahe perlarum puluerem in porphyrio rectissime leuigatum, reponendo in lentam digestionem, & extractio fit rubicundissima. Reitera hanc extractionem, bis aut ter: Postea perlarum pulueres in igne leniter calcina & vicissim extrahe semper cum nouo spiritu Guaiaci. Postremo perlas fortius calcina, & idem sal cum eodem menstruo extrahe. Extracta omnia misce & per alembicum in Balneo euoca phlegma, vsque dum in superficie extracti liquoris apparuerit cuticula versicolor, quæ signum præbet abstracti phlegmatis, soliusque arcani seu essentiæ perlarum cum spiritu Guaiaci in forma coagulata quodammodo restitantis, quæ vix abinuicem separari poterunt. Hæc essentia seu arcanum perlarum cum aquæ melissæ q.s. subito soluitur, inque rubentem pellucidum colorem vertitur boni coloris saporisque elegantis. Arcani dosis est guttæ vj. ad xiiij.

QVINTA PERLARVM ESSENTIA.

Sal & magisterium perlarum in medicina maximè sunt vtilia, præstat tamen earum quinta essentia, quæ nempe est interior & purior eorum succus seu liquor per multas solutiones & digestiones tandem inde extractus. Eius modum conficiendi docet Anselmus Bood in libello suo de gemmis c.38.

lib.2.pag.87. sed cum aliquota parte descriptio illa manca sit, ad amussim respondebit sequens. Perlarum quantitas electa soluenda est in spiritu aceti vini, idque non aliter est absoluendum quàm in autore est dictum: menstruo aceto nimirum per destillationem remoto, sal perlarum denuo in nouo aceto destillato soluendum est, & fæces remouendæ, abstracto denuo per destillationem menstruo eodem, deinceps hæc operatio solutionis per spiritum aceti & coagulationis, semper reiectis fæcibus, est peragenda, donec nullæ amplius fæces ab vltimis solutionibus restiterint, atque ideo ipsæ perlæ ab omni immunditie liberatæ fuerint. Hinc cum aqua pluuiali vel Rore majali sal perlarum purificatum est soluendum, & sępius remoto hoc menstruo aqueo omnes spiritus aceti residui cum perlis, per destillationem ex cineribus auferendi, id quod ostendit ipsius aquæ postremò destillatæ dulcedo aliqua, spirituum aceti separationem factam esse coarguens. Huic sali perlarum defæcatissimo in phiola affunde alcohol vini rectificatum ad 2. digitorũ eminentiam, ac orificio vasis bene occluso illud ad digerendum pone in Balneo per 8. vel 10. dies. perlæ cum tempore essentiam suam instar olei spissi ad superficiem ipsius spiritus vini remittunt, quã cautè separa, alióque alcohole vini superaffuso, æqualis temporis spatio digestione instituta eam toties collige, quoties visum fuerit. Conuertitur autem totum verè sal, relictis paucissimis feculis, in Essentiam. Hanc de nouo cum spiritu vini aliquandiu circula, postea leni destillatione Balnei spiritum vini separa & serua. Eadem porro perlarum essentia cum spiritu vini ex retorta per Balneum seu reuer-

bera-

beratorium ſiccum inſtitutis cohobiis tandem omnis tranſit, maiorum virtutum propter ſummam ſuam ſubtilitatem. De vſu huius conſtat ex viribus ſalis margaritarum. Doſis à gutt. vj. ad x. vel ad xiiij.

f Cymarum & ſummitatum, Newe Sprößlinge.

g In aqua bugloſſæ, enulæ campanæ, florum tiliæ, lilij conuallij,

h In vino maluatico vel aqua cinnamomi.

i In aqua fæniculi.

k In aqua cordium, cerui, apri, vel aqua cordiali Herculis Saxoniæ.

l In aqua lauendulæ, ceraſorum nigrorum, florum tiliæ, Lilij conuallij, epileptica Langij, Anhaltina.

m Et fluxiones.

n In aqua ſerpilli, melius in ſerpilli eſſentia cum vino extracta.

o In aqua Tuſſilaginis, pulmonariæ.

p In aqua vincetoxici, chamedrios.

q In aqua vrticæ maioris, Raphani, ononidis, petroſelini.

r In aqua cinnamomi.

ſ In aqua herbæ paralyſis. Hoc mirifice præſtat arcanum perlarum, de quo ſupra.

t In aqua perſicariæ.

u In aqua fl. Tiliæ, pæoniæ, Felicius arcanum perlarum.

vv In aqua braſſicæ maioris.

x Cum maluatico, vel lacte muliebri.

y In aqua cordiali ſaxonicæ.

z In aqua vitę mulierum, vel Balſamo embryonum.

aa Deſtillata.

bb Collecti luna crescente, solis primo ortu.

cc Hoc est. Terebinthinatum, vel etiam spiritum salis nitri soluantur & edulcorentur, fluunt in cella mense Iunio, Iulio, Augusto in liquorem.

dd Immissæ.

ee Sed in calido in formam pristinam resolubile.

SAL [a] CORALLORVM.

Eodem modo Sal Corallorum paratur, Concharum margaritiferarum [b], *oculorum Cancri, & aliorum Crustaceorum lapidum* [c].

Resoluuntur autem omnia hæc Salia mensibus Iunio, Iulio & Augusto demum, in cellariis, supra porphyrium vel vitream tabulam, in liquorem, tunc enim propter Antiperistasin cellæ sunt frigidiores: Aliis autem mensibus frustra resolutionem attentabis, aut solitis mensibus indicatis difficiliorem.

Tincturam Corallorum [d] *veram & genuinam apud neminem adhuc videre contigit: Optima enim quæ affusione Aquæ mellis extrahi creditur, potius Tinctura Aquæ mellis est, quàm Corallorum. Multa enim sunt Menstrua, si stant aliquandiu in digestione, per se sponte rubescunt (vt in spiritu Terebinthinæ multoties licet rectificato videre est) & ita incircumspectos decipiunt arbitrantes se Tincturam Rei soluendæ habere, cùm tamen ipsius sit Menstrui soluentis.*

Nec

Nec Spiritus vini Sali Corallorum affusus licet coloretur in digestione Balnei rubedinem veram extrahere videtur. Sunt qui Corallos in Spiritu Salis soluunt, affundendo postea solutioni rectificatissimum vini spiritum, quem supernatando dicunt tincturam ad se attrahere, & per tritorij separationem & abstractionem in B. per se postea recuperari posse.

Vsus & Vires Salis Corallorum.

Sicuti coralli mirabiliter crescunt, ita etiam mirabilia sunt illorum Arcana, mysteria, secreta & magnalia: quemadmodum enim rutilantes integri ex commentatione Paracelsi excellentes sunt contra Phantasiam, Phantasmata, Spectra, Euestra [e]*, Melancholiam: sic Sal vsu medico singulares virtutes etiam de se exhibet.*

1. *Salis Corallorum ea vis est & Natura, sanguinem in vniuerso corpore sic mundificare & renouare, vt omnibus morbis & affectionibus, ex sanguine corrupto ortum ducentibus, breue intra tempus sublatis ac sanatis, corpori veluti redintegrato, alacris pristinæ sanitatis vigor restituatur.*

2. *Sistit omnes fluxus muliebres immodicos in aqua Plantaginis* [f].

3. *Omnes fluxus ventris* [g].

4. *Omnem sanguinis profluentiam & reie-*

ctionem, hæmorrhoïdas [h].

5. *Ad mundificationem vel renouationem sanguinis in aqua Fumariæ vel Cichorij.*

6. *Sistit putredines, roborat Cor & spiritus vitales, ipsumq́; tuetur à labe Veneni* [i].

7. *Confortat & corroborat Stomachum & calidum innatum* [k].

8. *Omnes obstructiones tollit, in præcipuis membris Pulmone, Iecore, Renibus* [l].

9. *Concretum sanguinem dirimit* [m].

10. *In vehementissima suffocatione matricis* [n], *vbi omnia irrita, item in menstruis superfluis cum aqua Artemisiæ, Melissæ, Pulegij.*

11. *In Hydrope, Spasmo, Paralysi, Epilepsia, in aqua Cinnamomi continuando.*

12. *Contra Calculum in aqua Ononidis.*

Dosis.

A granis 6. 10. ad ℈. j. vel duos ratione ætatis, & secundum morbi vehementiam.

In ouo sorbili loco Salis communis, iusculo, vino generoso, aqua Cinnamomi: possunt etiam tabellæ parari.

Extra.

Sanat vlcera [o].

a Ad sal corallorum parandum eadem menstrua, quæ antea ad perlarum solutionem accommodata fuerunt, proficiunt; Nec alia est via magisterij corallorum, quàm quæ ante in perlis fuit. Maioris verò lucis gratia probe obseruetur, & hæc

magi-

magifterij butyracei corallorum per ignem magicum præparatio. ℞. Corallorum rubrorum minutissime puluerisatorum q. v. superfunde ignem magicum, hoc est spiritum soluentem spagyricum, actilico bullire incipit, tanquam suppositus ignis esset: Color præterea rubeus in bullis apparebit, sed qui subinde euanescit. Spiritus verò instar spumæ lactis albæ commixtus, videbitur, crassa & fæculenta materia fundum petendo. Hunc lacteum & spumantem spagyricum spiritum à fecibus aufer leniter decantando, & in arena igne fortiori destilla, relicto in fundo puluere pene inpalpabili; quem per rorem maialem destillatum aliquoties, edulcorandum & ad solem exsiccandum serua. Butyri instar in ore liquescit. Magnum arcanum ad menstrua inordinatè fluentia corrigenda, stomachoque robur conciliandum in morbis dissolutis, vt in dysenteria, Diarhæa & Epilepsia. *Magisterium corallorum butyraceum.*

b Mater perlarum, Perlenmutter.

c Crystallorum, lapidis iudaici, silicum, Lyncis, spongiarum, percarum.

d Tincturarum corallorum quamuis factu difficilem, non tamen plane impossibilem esse euincit experientia: nec quæ extractione mellis fit, potius Tincturæ mellis adscribenda est: Nam spiritus mellis dextre paratus soluit aurum per sulphur & Mercurium calcinatum vt docet Beguinus in Tyrocinio chymico lib. 2. cap. 16. eiusque Tincturam elicit, quæ non est ab auro in eodem spiritu soluto. Multo magis igitur tincturam corallorum ad se raptam postea meliori menstruo alcoholi viui nempe libens tradet. Hæc itaque corallorum Tinctura per spiritum mellis rectissimè præparatur hoc *Tinctura corallorũ per spiritũ mellis.*

modo. In cineribus ex melle cum ſacculis arena repletis pugni magnitudine & in mel deſtillandũ iniectis fit lege artis ſpiritus mellis per alembicum. Is ſupra fragmenta corallorum cum ſpiritu cum nitro prius calcinatorum fuſus coloratur ſubinde. quo decantato, ſimili modo per eundem ſpiritum mellis in Balneo lente abſtrahitur. Reſiduum in fundo manens bis terve aqua deſtillata ſoluitur, & euaporata aqua coagulatur, indeque cum ſpiritu vini Tinctura rubicundiſſima extrahitur, deinde abſtracto alcohole vini ad maiorem conſiſtentiam redigenda. Sic itaque cum ſpiritu mellis vera Tinctura corallorum extrahitur. Circumferuntur Tincturæ corallorum multiplices, nec tamen veræ, ſed tantum ad imponendum excogitatæ, quæ ſanè etiam autori noſtro ſcrupulum mouiſſe videtur, cum liberè profiteatur, ſe veram & genuinam corallorum Tincturam nunquam vidiſſe. Eſt tamen ab experientiâ comprobatum, Corallia mittere ſuam Tincturam, eamque deponere in nobiliora menſtrua, modò rectè omnia fiant & cætera quoque neceſſaria iuſto ordine ac lege adhibeantur. Nos duos modos docebimus propria experientia comprobatos.

PRIMVS MODVS TINCTVRAE corallorum.

Corallia primum in aceto fortiſſimo ſoluantur, poſtea, vt autor noſter docuit, ablato menſtruo per deſtillationem ſal eorundem colligatur. Hoc ſal deinde imprægnetur aceto deſtillato tantiſper, donec nihil iſtius ſpiritus amplius in idẽ ſal recipi poſſit. Progrediendũ itaq; hac ratione: Ad ſingulas

libras

libras salis corallorum adde prima vice aceti destillati acerrimi ℥ ij. & leniter inde destilla, exstillabit saltem phlegma insipidum. Secunda vice adde ℥ iij. aceti prioris, & vicissim leniter destilla, atque ita perge, singulis vicibus aceti ℥ j. adiiciendum, augendo & exinde destillando, donec acetum destillatum tam acre inde prodierit, perinde ac primò infusum fuerit. Vide Tyrocinium cap. 3. lib. 2. de quinta corallorum Essentia, Beguini tamen processus non est perfectus. Sal iste impraegnatus diebus 20. in Balneo calente putrefiat, & postea ex retorta in reuerberio clauso siue Balneo sicco destilletur, ita tamen, vt prius phlegma inutile euaporet: postea prodeuntes spiritus albicantes seorsim in capaci recipiente excipiantur & ita pergendum, donec omnes spiritus cum oleo rubro instar sanguinis prodierint. Hic spiritus est boni odoris, ardétque instar spiritus vini, estque denuo per retortam rectificandus remanente oleo rubro. Hoc nobile menstruum, puta ab aceto partim ab ipsis coralliis productum, ex recentibus coralliis impositis extrahit Tincturam rubicundissimam, quae si denuò ab hoc spiritu destillatione liberata, & tandem cum spiritu vini vel alia aqua cordiali & appropriata coniuncta, aut per cohobia cum iisdem volatilis facta fuerit, est elegantissima corallorum Tinctura, suauissimi saporis, fragrantissimíque odoris.

SECVNDVS MODVS TINCTVRAE Corallorum.

Altera Tinctura praestantior priore, vtut menstruum illud ex corallis Tincturam extrahat, est tamen ex aceto destillato potius quã ex corallis ipsis,

Hoc ergo, quia non sincerum, instituto medico vix satisfacere potest. Est igitur alius modus peruestigandus, quo Tinctura ex corallis eleganter extrahi possit; isque est talis: Calcinantur prius corallia non puluerisata, sed integra igne reuerberij primum lento, vt saltem viua flamma corallia in testis (scutellis terreis) in furno reuerberij posita, superficie tenus tangat. Corallia hoc modo primo gradu albescunt, colorémque natiuum abscondunt. Tamdiu ergo gradibus ignis inuicem succedentibus corallorum corpus est fatigandum, donec ex albedine in flauedinem, & ex flauedine in rubedinem summam reducantur, corpore toto reddito spongioso & leui, id quod plerumque biduo vel triduo absoluitur. Hoc igitur signum dum in promptu fuerit, tunc demùm corallia beneficio graduum ignis facto sunt habilia ad propriam tincturam in aliud menstruum deponenda. Sic itaque præparata corallia si in spiritum vini, vel in alcohol spiritus roris majalis, iniiciantur, paulo post sponte sua in id idem alcohol tincturam deponant, fæcibus illis sine vlla virtute in fundo remanentibus. Tinctura igitur hæc aliquantulum menstruo vini per destillationem inde ablato, fit rubicundissima cum quadam dulcedine. Est tantarum virium, vt post eius vsum aliquoties repetitum, impossibile sit vllam impuritatem in sanguine totius corporis humani superstitem esse posse. Exhibetur in vehiculis conuenientibus à gutt. iij. ad vj. viij. & x. Hæc sanè Tinctura corallorum Medico commendatissima esse debet ob stupendas eius vires, vt quæ cum spiritibus hominum magnam conuenientiam habet.

NB. Tincturam Corallorum in 2. part. Medullæ destil-

destillatoriæ Conradi Kunradts.

e Euestrum est alioquin perpetuum & æternum illud in quatuor elementis mundi. Secundò significat spiritum Propheticum, qui per præcedens signum præsagit, & aliquid certi prædicit.

f Quercus tormentillæ, spermatis ranarum.

g In aqua vel decocto radicis Tormentillæ.

h In aqua plantaginis, bursæ pastoris.

i In aqua borraginis, buglossæ, cordiali Saxonicæ.

k In aqua menthæ, pulegij.

l In aquis acetosæ, graminis, centaurij minoris, cuscutæ, epaticæ nobilis. Hinc factum est, cur autor supra in digestiuo vniuersali salem vel liquorem corallorum admiscendum esse suasit, ad maiorem nimirum deoppilationem.

m In aqua chærefolij vel bellidis minoris.

n Si accipias Tincturæ auri cum spiritu mellis factæ & Tincturæ corallorum ana gr.vj. vel vij. & misceas cum gr.vj. vel vij. Magisterij perlarum nihil habebis præstantius in affectibus vterinis deploratis.

o Aspergendo vel etiam emplastris miscendo.

LIQVORES [a] GEMMARVM, vt Rubinorum, Granatorum, Hyacinthorum, Topasiorum, Amethystorum, Crystallorum, item & Silicum sic parantur.

Cum Sulphure [b] *ter vel quater comburuntur earum pulueres* [c] *in igne Rotæ* [d], *in crucibulo*

tum cooperculo, vltimò Carbonibus tegitur totum crucibulum: abluitur Sulphur, & faces[e] *tritæ cum ana Salis nitri purificati miscentur & calcinantur in tigillo clauso in igne Rotæ vt fluant, Sal à puluere, propter corrosionem, aqua calida abluitur, postea pulueri edulcorato Menstruum Terebinthinatum*[f] *affunditur, diligenter primis horis mouendo omnia, ne materia lapidescat, sic resoluentur: Menstruum*[g] *postea abstrahatur*[h] *in alembico, & Sal in fundo remanens dulcificetur aliquoties, semper filtrando aqua destillata & euaporando. Postea illum Salem supra nominatis mensibus ponito supra marmor in cella vinaria, vt in liquorem*[i] *resoluatur. Fæces in fundo remanentes post sufficientem Menstrui affusi extractionem iterum possunt comburi nouo Sulphure, & pro vlteriori Extractione Salis denuo modo priori in vsum adhiberi.*

a Liquores gemmarum etiam inter confortantia numerantur; ídque non tam opinione, ceu multorum est opinio, quam propter ipsam naturam lapidum pretiosorum fieri videtur. Illæ nimirum ab eodem principio nascuntur, quo reliqua metalla & mineralia. Cum iis itaque & proprietatibus consentaneis & coloribus, cæterisque accidentibus correspondent: Hinc igitur meritò eorum liquores siue essentiæ, quæ puriores ipsarum partes sunt, à compedibus elementaribus & durioris coagula-

gulationis substantia liberatæ, intra corpus sumi possunt, melius instituto medico sat facientes, quam si in integris fistulis, vel puluere, vel per se propinentur, vel cum aliis alexiteriis admiscentur. NB. Problema de lapide Bezoardico cur eò vtamur crudo, quia nimirum leuis est & blandus, vt facilè abradi possit, in aquâ hærens aut ad lignum facilè liquescat.

b Æquali parte.

c Facti in mortario ferreo.

d Circulari paulatim admoto.

e Caput mortuum Gemmarum & Lapidum.

f Supra raphanum syluestrem destillatum.

g Solutione gemmarum prægnans.

h In arena.

i Quod si super istum liquorem bonum vini alcohol effusum fuerit, id ex eodem tincturam seu sulphur in se imbibit, separatq́ue eum à sale subtus in vase restitante & natante, separato vtroque Tincturam in formam crassiorem ablato menstruo reduc. A salis vero liquore euoca spiritum vini, & cum recenti spiritu vini & aceto Terebinthinato ana destilla per retortam, & post ablatum menstruum prodeunt sales in forma olei.

ACETVM RADICATVM, quod Hüserus Acetum Terebinthinatum vocabat, Verum Menstruum omnium duriorum Lapidum.

♃ Exempli gratia ℔ ij. vel iij. [a] *Terebinthinæ, affunde vltimæ medietatis aceti destillati* [b] *libras duas, & destilla secundum artem*

in arena primò lento igne, donec acetum cum ſpiritu Terebinthinæ egreſſum ſit, poſtea auge ignem, & exibit oleum flauum (& aqua rubicunda acerrima, quando oleum rubrum vult ſtillare, ceſſandum eſt à labore.) Separa poſtea ſpiritum Terebinthinæ, & oleum ab aceto per tritorium, & ſolum acetum ſupra Zinziber[c] *rectifica*[d].

Huius aceti[e] *parata copia in promptu habenda, cum illo enim dicto modo vna opera ſoluentur omnes lapides Paracelſi contra calculum, vt paulo poſt ſuo loco dicetur*[f].

a Vel ℔ iiij. Terebinthinæ, vel quod melius, craſſioris fæcis, quæ reſidet in fundo vaſis.

b hoc eſt, ſpiritus aceti vini.

c Melius eſt abſque Zinzibere.

d Bis vel ter, donec nullas fæces poſt deſtillationem relinquat, ſed omnino puriſſimum euadat.

e Fit & alio modo acetum acerrimum. ℞ Mellis optimi part. vnam, aquæ fluuialis partes viij. coquantur ſimul vſque ad medietatem, ceu in hydromelite coquendo fieri alias ſolet, poſtea vaſculo inde, & per ſuperius foramen in linteo ſuſpende farinæ ſeminis erucæ q. ſ. relinque in calido, vel ſoli expone, donec deferueat, fit paulatim acetum acerrimum, quod deſtillatum etiam ſilices reliquoſque lapides etiam ſine vlla præcedente calcinatione ſoluit, aliis quoque vſibus accommodatum.

f Poteſt etiam phlegma ipſius Terebinthinæ per ſe cum ſpiritu deſtillato aſſeruari, aliquoties rectificari,

ctificari, & tandem cum forti aceto destillato coniungi, ad similes operationes solutionum sustinendas, sed prior modus potior est & melior.

OLEVM CINNAMOMI.

Oleum Cinnamomi [a] *legitimè præparatum, inter efficacissima confortantia Spagyrica referri potest.*

Et licet eius præparandi modus cuiuis in Chymicis exercitato sit obuius: hic tamen obiter admoneo, aromata destillanda in puluerem non esse redigenda, vt quidam præposterè facere solent, sed tantum in frusta confringenda, modicumq́; contundenda, alioquin dimidio minus tibi olei suppeditabunt, vt periculo facto aliquoties sum expertus.

Hac via maior olei copia haberi potest, quàm vulgaribus destillationibus.

Confractum selectissimum Cinnamomum in retortam vitream immittas, & in Balneo vaporoso [b] *destilles, tunc exit Aqua & oleum* [c] *simul: Illam Aquam recenti ligno affunde & perge in destillatione* [d], *quam continuaueris aliquoties dicto modo, habebis magnam copiam Aquæ & olei, faces* [e] *in fundo omnino aridas subnigras & insipidas.*

Vires & Vsus.

1. *Omnia principalia membra corporis con-*

fortat, inprimis Ventriculum frigidum, Cor, & Cerebrum, anhelitusq; fœtorem abigit, eiusque suauitatem inducit[f].

2. *In vniuersum Balsamo Naturali (sicuti etiam oleum Caryophyllorum) respondet, intus putrefactionem arcet: Extrinsecus omnia recentia Vulnera seu vlcera consolidat*[g].

3. *Tollit Tussim frigidam, & Capitis dolorem*[h].

4. *Cor exhilarat & omnia membra confortat, si illo inungantur*[i].

5. *Prouocat menses*[k].

6. *Partum promouet*[l].

7. *In deliquiis animi singulare est medicamentum, sicuti etiam Croci Essentia, per aquam Vitis*[m] *extracta, summa est medicina, vbi aliquis quasi ad desperationem*[n] *è nimia tristitia venit.*

Dosis[o].

2. *vel 3. guttæ è vino, aqua melissæ, vel alia specifica.*

Hâc viâ ferè ex omnibus aromatibus Olea elicere poteris longè efficaciora & subtiliora, quàm vulgari viâ præparata: è Caryophyllis scilicet, Nuce muscata, Macere &c.

Hac olea si in vsum medicum adhibere volueris, fiat hoc aluo aperta, & grauidis[p] *vltra guttam non offerenda: Vsus Olei Cinnamomi conue-*

conuenientior hyeme, quàm æstate.

Fuerunt qui mediantibus hisce Oleis aromaticis Calci auri [g] *peculiariter præparato extraxerunt essentiam coloratam magno ægrotantium iuuamine in vsum medicum adhibitam.*

a Præstantius est oleum ex cassia lignea vera, malè à quibusdam inter canella & cinnamomum relata. Habet nimirum in se lentorem quendam & mucilaginem, ipsa masticatione deprehensibilem; quæ in cinnamomo non deprehenditur; præterea sapor eius cum acumine fortiori, & magis oleaginoso; quamobrem oleum quoque, ex ea destillatum, fortius, maiorísque virtutis esse, maximè consentaneum est.

b Reuerberio sicco.

c Quod si in fine igne fortiori vrseris, oleum quidem fætidum prodibit, sed tamen ab empyreumate, ad eundem modum, quem supra in oleo Tartari fætido autor dixit, liberatur. Est præstantissimum vulnerarium, quodlibet vulnus siue recens, siue vetus citissime sanans. Multo autem magis id fit in Cassia cum mucilagine.

d Hoc est, corticibus recentibus cinnamomi, præmissa digestione in calido.

e Sali conficiendo perquam vtiles, si cum sulphure fæces calcinentur fit crystallinum.

f Cum vehiculis conuenientibus & appropriatis.

g Si scilicet sic destillatum, aliàs si cum vino acre & corrosiuum.

h In tabulis bechicis.

i Hinc quidam id membris arthriticis inungunt.

k In aqua artemisiæ vel saluiæ, pulegij, fl. cheiri.

l In iisdem prædictis aquis.

m Mense Martio collectam ex putatis vitibus, & iterum destillatam.

n Et in Melancholia Hypochondriaca.

o Dosis à guttis iij. ad viij.

p Propter obstructionem earundem.

q Detegenda est hic nonnullorum empiricorum versutia & impostura, dum cum oleis aromatum præsertim destillatis aurum potabile (putabile potius) fabricare conati sunt & student adhuc; vt eiusmodi stelliones à veris Doctoribus chymiatricis & Medicis quilibet vir bonus discernere valeat. Thurneisserus & post eum Huserus, ac ab illis aliquot multi cum oleis aromatum destillatis, inprimis vero oleo cinnamomi, caryophyllorum, thymi & Tiliæ, cum oleo camphoræ, quod vocabant, limaturam solis, vel eius calcem in coloratam essentiam quandam redigebant, ac pro auro potabili magno pretio vendebant. Sed falsò. Processus est talis: Camphora prius electa soluatur in aqua forti, ex nitro & alumine ana factâ, ac paulo post innatabit aquæ camphora, instar olei flaui; quod sæpè separandum & seorsim seruandum est. Deinde sint in promptu olea caryophyllorum, cinnamomi, thymi, & tiliæ, ac insuper calx solis subtilissima.

Aurum potabile falsum.

Igitur ℞ olei caryophyllorum ʒ v.
Cinnamomi
Thymi ana ʒ ij.
Tiliæ ʒ j.
Olei camphoræ per aquam fortem soluti ℥ iv.

Calcis

Calcis solis subtilissimæ ℥ iv.

Hæc singula sigillatim in suis vasis statuantur præsentia:celeriter enim res expedienda est:in prõptu insuper sint duæ conchæ vitreæ satis capaces, quę, ad miscendum superiora, probè tersæ & idoneæ sint. Vna concha capit oleum camphoræ: in hoc calx solis immittatur, & simul oleum caryophyllorum infundatur, statim omnia feruere & ebullire videbuntur.Extemplò itaque ex illa conchâ in alteram; hinc inde trans vasando, totum mixtũ fundatur, ac refundatur, vt, cum incalescere & ebullire visa sint,calx solis simul cum illis misceatur, & inter bulliendum quasi soluatur:fiunt enim omnia rubicundissima,& crassa,instar sanguinis.Dum hæc transvasando perficiuntur, deinceps etiam residua addantur olea, ac, identidem transvasando, misceantur omnia diligenter. NB. Conchæ vitreæ, quemadmodum & olea ad hanc operationem requisita, debent planè esse sine omni phlegmate aquoso; alioquin res ipsa non succederet. Hanc igitur compositionem Turnheisserus pro magno secreto habuit, & admodum carè vendidit, scilicet ℥ß pro 18.Imperialibus. Atqui Philosophus Hermeticus hanc empiricam & crassam operationem vituperio dignam existimat:est enim fallax & nimis à veritate aliena. Camphora quidem ab aqua forti redigitur in oleosum liquorem:simul enim spiritus illius aquæ fortis in se continet:oleum itaque reuera non est. Jam igitur quando miscetur liquor hic cum cæteris oleis pinguibus, fit mutua ebullitio, quæ non aliunde est,quam à salium aquæ fortis spiritibus, aliàs simili modo cum aliis oleis, propter contrariam naturam pugnantibus:parum itaque ac

fere nihil de Sole simul soluitur; aut, si quid soluitur, id à nullo oleorum fit; sed merè ab ipsis corrosiuis spiritibus, inuicem ab oleis incalescentibus. Præterea eadem olea, sine calce Solari inter se, eo vt diximus modo, confusa & mista, deinceps crassa fiunt & rubent: hæc igitur rubedo est ab ipsis non protinus ab auro. Quid itaque de istiusmodi fucis boni sperandum sit, modò liquet. Verisimile igitur est autorem nostrum parum & nihil hisce attribuendum, obiter saltem monere voluisse, nec tantam stultitiam defendere.

ELIXIR [a] PROPRIETATIS PARACELSI.

℞ Myrrhæ Alexand.
Aloës Epat.
Croci Orientalis [b] *ana* ℥.4.

Pulueriſentur omnia diligenter, & in vitrum indantur, humectando optimo Spiritu vini Alcoholisato, postea affunditur rectificatum oleum Sulphuris per campanam factum (præparetur illud oleum è Sulphure flauo vel subgryseo, tempore pluuio [c]*, sic maiorem copiam habebis) ad eminentiam 4. digitorum, ponatur in digestione & circulatione per duos menses* [d]*, tandem quod tinctum & extractum fuit per inclinationem separa, materiæ in fundo restanti bonum Spiritum vini affunde, & circulando per menses duos iterum coloratum extrahe, se-*

para, ac priori liquori colorato misce. Faces in fundo lentè[e] *destillentur, quod primum egreditur, addatur superiori Tincturæ, & ita per mensem adhuc sine destillatione*[f] *circulentur. Sapor est suauis, non amarus, multo minus Empyreuma sapiens, vt fieri solet vulgariter destillando.*

Diligenter obseruandum, materiam primo irrorandam Spiritu vini[g], *vt fiat quasi pasta, & demum oleum Sulphuris affundendum, alioquin tota materia in nigredinem*[h] *comburetur, id quod Paracelsus studiose occultauit.*

Vires & Vsus.

Balsamum priscorum est, vt Paracelsus ait, tenuium prorsus partium calefaciens, & siccans, sicq; à putrefactione conseruans. Est perfectum Elixir, in eo sunt omnes virtutes. Naturalis Balsami, & virtus conseruatiua maxima, præcipuè in senibus.

1. *Miranda in affectionibus Thoracis & Pulmonis præstat*[i].

2. *Aduersus pestiferæ Luis contagia populatim grassantia, aëremq; corruptum mirè efficax*[k].

3. *Humores Ventriculi diuersos educit*[l], *stomachum cum intestinis confortat, & à doloribus præseruat*[m].

4. *Hecticis, Catharrosis & Tussientibus in*

genere subuenit, & pectus mundificat [n].

5. *Capitis & Stomachi refrigerationi prodest* [o].

6. *Hæmicraniam & Vertiginem curat* [p].

7. *Oculorum caliginem depellit* [q].

8. *Cor & memoriam confortat* [r].

9. *Paulatim Pruritum, dolorem item Iliorum & Costarum leuat* [s].

10. *Calculos Renum rumpit* [t].

11. *Quartanam curat* [u].

12. *A Paralysi & Podagra præseruat* [uu].

13. *Intellectum & omnes sensus acuit* [x].

14. *Melancholiam aufert, & lætitiam adfert* [y].

15. *Senectutem fortissima iuuentutis conseruatione arcet, ac canitiem retardat* [z].

16. *Vitam ex nimia cibi & potus sumptione abbreuiatam prolongat* [aa].

17. *Vulnera & vlcera interiora breui conglutinat tempore* [bb].

18. *Omnes demum tam calidas, quàm frigidas infirmitates occulta quadam proprietate curat.*

Dosis.

A 6. ad 10. & 12. guttas in vino vel aqua conuenienti & specifica.

a Elixir in genere est medicina sanans omnes morbos humanos, & auferens à metallis imperfectis

ctis impuritatem. Elixiria sunt species chymicæ ex pluribus diuersi generis simplicium speciebus compositæ. Talis speciei est Elixir Proprietatis, quod Paracelsus ita vocat Archidoxeos lib. 8. titulo 6. Elixirios. Cur autem à proprietate hoc elixir appellet, videtur in promptu esse ratio. In eo nimirum maximè reperire licet, naturales Proprietates harmonicas ad efficiendum id, cui proximè destinatum est. Hæ facultates igitur non conciliantur ingredientibus in hoc elixir, à præparatione, sed potius sunt ingenitæ iisque propriæ, felicius tantum sese exserentes, quando dextra accesserit extractio, de qua recte autor noster præcipit. Paracelsus nimirum eiusdem descriptionem aliquantulum mancam reliquit.

b Præstat crocus Vngaricus vel Austriacus, quia facilius absque impostura habetur.

c Vel in cella.

d Ita sunt verba Paracelsi 8. archidox. Vide Phytopæum in vincetoxico.

e Per Balneum ne empyreuma redoleant.

f Vase bene clauso.

g Impregnatur Angelica, valeriana, Enula, zedoaria, Petasitide & Pimpinella.

h à spiritu sulphuris in myrrham & aloen propter pinguedines suas agente.

i In aqua tussilaginis, hyssopi, pulmonariæ, scabiosæ.

k in aqua Vlmariæ, Vincetoxici, Valerianæ, &c.

l abstergendo.

m in aqua menthæ, pulegij, vino absinthiaco, maluatico.

n in aqua betonicæ, potius tamen in arcano tuſſilaginis.

o in aqua zinziberis, ſpiritu calami aromatici.

p in aqua borraginis, bugloſſæ.

q in aqua fœniculi, euphraſiæ, rutæ, chelidonij, valerianæ.

r in aqua magnanimitatis, florum anthos vel potius eius arcano.

ſ in aqua florum ſambuci, chamomillæ, prunorum ſylueſtrium.

t in aqua ſaxifragiæ, ononidis, petroſelini.

u in aqua naſturtij aquatici, vel decocto raparum.

vv in aqua herbæ paralyticæ, chamedrios.

x in aqua magnanimitatis.

y in vino maluatico, vel vino meliſſæ.

z in aqua cinnanomi.

aa in ſpiritu granorum Iuniperi.

bb eorumque mala auertit in aqua veronicæ.

BALSAMA CONFORTANTIA [a] beneficio ceræ inſpiſſata.

Quia Olea Aromatica forma liquida propter effuſionis periculum, aut vitri rupturam, ſatis aptè & commodè circumferri non poſſunt, cœperunt Chymiatri cogitare de modo inſpiſſandi, ita vt illorum varia pixidibus ſtanneis aut argenteis, ſed probè inauratis, eò commodius circumferri, & vrgente neceſſitate ad manus eſſe poſſint.

Ad

Ad illa autem conficienda satis sit hac vice solertibus saltem innuisse, requiri ad cuiusque præparationem tam Oleum destillatione prolectum, quàm Tincturam per S.v. Alcoholisatum extractam & inspissatam per separationem ab eodem Spiritu: item Salem post incinerationem ministerio Aquæ suo capite mortuo prolectum: Medium, quod iustam consistentiam dat, rasuram esse Ceræ albæ sæpius in aqua Rosarum coctæ, vt acredo tollatur, nec vllam saporis alienam qualitatem referat: Hæc omnia si debito & Chymico artificio misceantur, habentur odorifera Balsama aromatum & vegetabilium, tam pro externo illitu, & inunctione Narium & Temporum, quàm pro interno vsu efficacissima, secundum simplicium vsum & proprietatem.

a Balsama confortantia nihil aliud sunt, quàm olea aromatica composita, aliarum rerum additione, quæ instar basium sunt, spissiora facta, vt scilicet rectius circumferri & retineri possint. Cæterùm ad horum balsamorum compositionem an certum pondus principiorum per omnia obseruari debeat, vel etiam possit, controuertitur. Nos negamus. Quædam nimirum sicciora sunt, habéntque Tincturam planè aridam, quale est cinnamomum: quædam habent Tincturas oleosissimas, vt nux Moschata, Macis, fœniculum, anisum, Caryophylli: quædam mediocrem obtinent naturam, vt

Zingiber. Prout igitur naturæ ſunt vel ſiccioris & aridioris, pro eo etiam olei pondus variat. In genere verò tantum baſis conſiſtentis admiſcetur, quantum ſufficit ad olei coagulationem, quo poſtea cum tinctura eò felicius permiſceri queat. Exempli gratia in balſamo fæniculi, hæc ponderum ratio.

BALSAMVS FAENICVLI.

℞ Tincturæ Fæniculi ex ſemine per ſp. vini factæ ʒ iij.
Ceræ albæ ℥ß.
Olei Fæniculi ʒ ij.

Ceram optimè mundatam, & raſam tenuiter, leni calore ignis funde, fuſæ adde oleum, & extra ignem ſpatula ferrea agitando miſce, donec conſiſtat; adde poſtea Tincturam cum ſpiritu vini extractam, & iterum miſce. Cùm omnia iam ad conſiſtentiam ſuam perductę fuerint & refrixerint, adde ſalis Fæniculi ad ſingulas vncias totius compoſiti ʒß. quæ faciunt ʒ ij. atque ita ſeruetur vſui. Quia vero cera per vetuſtatem rancida fit, & hinc talibus compoſitionibus ingratum ſaporem conciliat, inſuper naturæ emplaſticæ & eſſentiæ craſſæ perſpirationem prohibentis Galenus lib. 7. de medicamentorum facultatibus, ideo & poros claudat, clauſis verò poris, ſterilem balſamorum operationem ſubſequi neceſſe ſit; & ſterilem operationem non niſi effectus ſterilis ſubſequatur, in compoſitione horum balſamorum cera videtur inutilis, vt igitur hæc omnia euitentur, prudentes medici ex oleo Nucis Moſchatæ expreſſo per ſpiritum vini Tincturam extrahunt, donec corpus albiſſimum reſiduum fuerit; Quod cum planè inſipidum nul-

liuſque

liusque qualitatis peregrinæ capax sit, id loco ceræ vel mannæ ad consistentiam balsamis conciliandũ sumunt, oleo nempe & tinctura aromatum, cum eorundem sale, in istud magma immistis. Alij crassamentum sumunt, quod post expressum oleum ex nuce moschata relinquitur & spiritu vini extrahũt, procedunt vt iam dictum. Ad Balsamorum ex vegetabilibus confectionem maximè conducit medulla ex ossibus ceruinis sumta & eliquata ac postea seposita: Hæc potest esse basis genuina etiam & maximè conueniens ad oleorum & principiorum impastationem.

Balsami cinnamomi descriptionem & vsum vide in Practica chymiatrica editionis nostræ veteæ Lipsensis p.18.

AMBRA ESSENTIFICATA.

Septenarium confortatiuorum ab autore nostro positorum claudat ambra rectificata, cuius vsum sæpe laudauit Imperator Rudolphus: eam verò compositionem accepit à Regina Angliæ Elisabetha, cui in vsu magno pariter eadem fuit. ♃ Ambræ Gryseæ puræ & probæ partes viij. Moschi odoratissimi p.1. & pauxillum sachari candi albissimi, omnia puluerisentur, postea supra marmor cum spiritu rosarum ardente, de quo Tyrocinium lib.2. cap.2. sub titulo aquæ Rosarum ardentis, terendum inuicem & quidem diutius, sæpius aliquid de spiritu Rosarum ardente affundendo, vt totum fiat instar pulmenti. Hoc reponatur ad vitrum diligentissimè clausum, ac subtus terram in æstate defodiendo, serua per mensem, vel sesquimensem, donec totum fiat homogeneum. Hunc denuò cum nouo

ſpiritu Roſarum terendo diſtempera, & rurſum priori modo, repone, poſteà omnia ad vſum reſerua. Doſis eſt inſtar piſi minoris in liquore vinoſo. Omnium viſcerum confortatiuum ſummum, imprimis verò vim generandi vnicè promouet: vide infra ſpecificum venereum ex ſatyrione & pane.

Spiritus fuliginis deſcriptionem & vſum vide in Practica chymiatrica noſtræ editionis p.18.19.

Auri potabilis Anglici, Liquoris hyacinthi deſcriptio & vſus extat in Practica chymiatrica editionis Lipſienſis p.21.22.

VII.

ANODYNVM[a], MITIGAtiuum, Somniferum, Sedans.

MVlti ſunt morbi, qui abſq; Anodynis ſanari non poſſunt. Ergo in omnium morborum curationibus, vbi dolorum comites vigiliæ, viriumq; reſolutiones adfuerint, Anodyna intrinſeca appropriata poſſunt adminiſtrari, vt ablatis ſymptomatum ipſis radicibus pernitioſorum cruciatibus, amica quies Naturæ reddatur.

Somnus enim eſt arcanum in medicina, ſupra omnes gemmas & Lapides pretioſos: Et qui in arcanum ſomniferum à vera Eſſentia ſumptum (quando videlicet morbi inimici quieſcentes intempeſtiuè à ſomno excitati ſunt) poteſt

test Naturæ egenti commodè applicare, magnifaciendus est apud ægrotum medicus.

LAVDANVM [b] PARACELSI LAVDATISSIMVM.

℞ Opij Thebaici[c] ℥ iij.
Succi Hyoscyami debito tempore collecti, & in Sole prius inspissati ℥ j & ß.
Specierum Diambræ & Diamoschi fideliter dispensatorum ana ℥ ij. *cum dimidia.*
Mumiæ Transmarinæ selectæ ℥ ß.
Salis Perlarum.
Corallorum ana ʒ iij.
Liquoris Succini albi per Alcohol vini extracti.
Ossis de Corde Cerui ana ʒ j.
Lapidis Bezoartici.
Vnicornu animalis vel mineralis ana ʒ j.
Moschi
Ambræ ana ℈ j.
In defectu genuini auri potabilis nullis corrosiuis inquinati addantur
Oleorum Anisi
Carui
Arantiorum
Citriorum
Nucistæ

Caryophyllorum
Cinnamomi
Succini ana guttæ xij.

Fiat ex his secundum artem Chymicam massa seu Extractum, è quo ad necessarios vsus possint pilulæ efformari.

OBSERVATIONES IN præparatione Laudani.

1. *Radices & cortices Hyoscyami iuniores, recentes, succulentæ, exteriores, (abiecto interno trunco lignoso) colligantur Sole & Luna existentibus vel in Ariete vel in Libra ante plenilunium, alij colligunt, si fieri possit, in ipsa hora, quando Luna in dictis signis renouatur. Expressus succus despumatus, & filtro traiectus in loco calido coagulatur ad spissitudinem mellis, & postea in sole indurescit, ab hoc spiritu vini Tinctura extrahitur.*

2. *Opium purgetur prius in liquore Hyssopi, vel aqua destillata* [e], *vt cum Aloë fieri solet, postea extrahatur etiam spiritu vini* [f].

3. *Succus Hyoscyami & opium (antequam misceantur reliquis prius in digestione reiiciant sua sulphura & venena) noxia (quod spumæ instar superficiem petit) inde enim tam varia & calamitosa proueniunt symptomata illis ægrotantibus, qui Opio & Hyoscyamo non debitè*

defæ-

defæcato vtuntur, quod à paucissimis hactenus animaduersum, hîc quoq; Rempub. Chymicam celare nolui.

4. *Extrahenda extrahantur spiritu vini rectificato, quo diutius postea inuicem digerantur, eò potentior etiam erit operatio.*

5. *Pro mulieribus & hystericis propter suffocationem matricis Ambra & Moscus omittantur in compositione vel ad supprimendum odorem, aliquot grana Castorei addantur ad dosin vnam, antequam mulieribus exhibeatur.*

6. *Fæces Opij, Hyoscyami, specierum Diambræ &c. post Tincturæ extractionem calcinantur, & sal secundum artem extractum miscetur circa finem integræ compositioni.*

7. *Ab omnibus illis, quæ spiritu vini extracta sunt, tandem post digestionem duorum mensium, spiritus vini in Balneo iterum abstrahatur ferè ad mellis consistentiam, & tum demum Sal perlarum, Corallorum, Mumia trita, Lapis Bezoar, Vnicornu ℥, Os de Corde cerui, Moschus, Ambra puluerisata miscentur: Et quia Olea destillata difficulter Extracto miscentur, & semper supernatare solent, omnibus Oleis nominatis in vitro prius inuicem mixtis aliquot guttæ spiritus vini affundi solent, & diligenter commisceri, ita inuicem vniuntur, & postea facile*

permiſcentur toti compoſitioni, quæ tandem in lentiſſima cinerum digeſtione in alembico cæco per menſem maioris efficacia & operationis ergo fermentari poterit.

a Anodyna communiter ſunt parergorica, quæ cùm dolorem tollunt, doloris verò & cruciatuum paſſiones enormes leni introducto ſomno plerumque conſopiuntur, ac ſępe etiam dum quieſcit cum corpore morbus, ſimul dolorum cauſæ extirpantur: tantum nimirum ſitum eſt in mitigationum momento. Quicunque igitur eſſentiale anodynum ritè rectéque præparatum, ipſi naturæ conuenienter applicare poterit, is meritò gaudebit ſe inſtructum eſſe theſauro Attalico, poſſidere Panacæam, ad obliterandum quoſcumque dolores tam internos quàm externos & cruciatus. Ad id nimirum in acie nouaculæ, tanquam ad ſacram ſalutis anchoram confugere poterit, nec colica, lumbago, cardialgia, delirium, vigiliæ, febrium inquietudines, vomitus, pleuritides, arthritis, calculus, catarrhus, vteri ſuffocatio, Morbus comitialis, ſeu Herculeus, aliíque quam plurimi morbi repugnabunt. Laudani deſcriptiones circumferuntur infinitæ, & peculiares ſunt, peculiaribus, nihil niſi quod ſuum eſt, crepantibus. Paracelſus lib. 7. Archidox. Specificum anodynum deſcribit, quod plerique imitantur, paucis immutatis. Semper nimirum baſis totius compoſitionis eſt opium, licet non ignoremus, Paracelſo etiam aliud fuiſſe Laudanum; ſed metallicum, ex auro factum, cuius tamen compoſitionis nullibi facit mentionem. Autor noſter à Paracelſi Laudano non eſt omninò alienus, neque id etiam imme-

immeritò. Vtrum verò Laudanum laudatum, illaudatam Hyoscyami tincturam in familiam suam suscipere debeat, semper ego dubitaui. Rationes sufficientes exposui, in tractatu de opio Laudanóque opiato, & in notis meis ad Tyrocinium chymicum à Gluckradio editis lib. 2. c. 9. de extractis, quæ quia satis prægnantes, & dignæ sunt, quæ à studioso confectionis Laudani obseruentur, eadem omnia hic sibi repetenda censeant Domini collegæ. Itaq; nec autoris descriptionem citra aliquam noxam, vtut alioquin diligentissimè propter alia ingredientia consarcinata, ac propterea salutaris esse videatur, iudicare possunt. Quin & etiam ipsum opium à fœtido sulphure ναρκώσιν exquisitè possidente, licet in liquore vel aqua hyssopi lauetur, aut etiam cum spiritu vini extrahatur, non liberatur. Itaque satis est, id bene prius corrigere, & postea alij succo cum paucis miscere, de quo sanè satis prolixè in allegato nostro Tractatu, & notis ad Beguini Tyrocinium.

ANODYNVM SPECIFICVM Paracelsi.

Anodynum specificum ad mentem Paracelsi in Archidoxis exstat; eius descriptio est sequens. Fiat primo aqua ex spermate ranarum, ceu docet autor noster infra in sperniola composita. ℞ Huius destillatæ aquæ, succi aurantiorum acidorum vel etiam limonum ana ℥ vj. opij Thebaici crudi (melius tamen à sulphure separati) ʒ j. Cinnamomi, caryophyllorum, croci orientalis ana ℥ ß. stent per mensem in sole vel fimo equino pro maceratione, postea cola per expressionem, deinde per chartam colatam aromatiza cũ Ambræ ℈ iv. Moschi ℈ ß. So-

lutionis vel salis corallum, perlarum ana ℨß. Ex remanentiis in cinerem redactis fiat sal, qui admisceatur. Serua pro vsu interno. Dosis à ℨj. ad ℨiij.

b Laudanum dicitur, quod Laudatum sit medicamentum, ob insignes scilicet effectus eius & operationes, quas in grauissimis morbis & atrocissimis sopiendis doloribus, magno cum fructu experimur. Nepenthes etiam dicitur, quod luctum sedet.

LAVDANI OPIATI SINCERA descriptio.

Laudani opiati cum opio (est nimirum laudanum etiam sine opio, & tamen anodynum, à sulphure nimirum vitrioli, de quo paulò post) cõpositio sincera & facilis mihi vsitata est hæc. ℞ Opij Thebaici, sinceri, tenacis nec emarcidi q.p. scinde in particulas seu bracteolas paruas & tenues, ac in scutella vitrea igne lento arenæ vel cinerum exsicca tantisper, donec sponte sua & cum digitis in puluerem comminui possit, ac bene & aromaticè oleat, ab initio nimirum grossum & fætidum sulphur valde fætet. Ablato seu euaporato hoc fætido sulphure, in quo omnis consistit vis narcotica & stupefactiua, extrahe cum aceto destillato opium correctum, superfundendo illud ad supereminentiam v. vel vj. digitorum, & aliquandiu in calido relinquendo; Acetum coloratum à fæcibus per filtrum traiiciendo separa, rursumque recens acetum fæcibus affunde, id quod repetita digestione colore rubicundo tinctum fuerit, denuo priori modo separa, & vlterius ab extractione cessa, acetum coloratum

loratum omne in Balneo destilla vsque ad mellaginem seu extractum ipsius opij. Huius si fuerit ℥ j. adde Magisterij vel salis corallorum & perlarum, de quibus supra de specificis confortatiuis, ana ʒß. extracti croci cum spiritu vini facti ʒ ij. Misce omnia diligenter & serua: in fine addi possunt aliquot guttulæ olei caryophyllorum. Hoc laudanum est penè inculpabile & securè sine omni alicuius peregrinæ affectionis metu potest administrari; id quod sanè de vtraque autoris nostri compositione vtut industriè admodum concinnata sperare vix licet. Dosis à gr. ij. ad iiij.

VSVS LAVDANI OPIATI.

Vsus generalis laudani opiati est: 1. Dolores omnes sedat. 2. Somnum inducit. 3. Omnem fluxionem sistit. 4. Ardorem consumit. 5. Naturam confortat, &c. Vsus specialis in delirio, phrenitide, febribus, pleuritide, vomitu & arthritide, lumbagine, vteri suffocatione, morbo comitiali &c. vno die, nisi summus dolor efflagitet, bis dari non debet. Crollius ter exhibet, vesperi, media nocte, & manè. Vide Practicam Chymiatricam pag. 23. 24. 25. &c.

LAVDANVM SINE OPIO.

De Laudano, quod nullum capit opium, & tamen anodynum est, à sulphure vitriolato anodyno fixo, (quod se vidisse negat autor infra de specifico stomachico) multa tum apud Quercetanum, præsertim in cōsilio de nobili virgine, tum etiam apud Libauium in syntagmate arcanorum dicuntur & enarrantur, verisimile tamen mihi est, neutrū ipso-

rum ipsius præparationis modum, multo minus elegantem inde compositionem laudani præstantissimi, & ex eodem aliorum duorum, quorum vnum est Epilepticorum, alterum matricis suffocationum, sciuisse. Ego ne videar id ipsum inuidisse vel occultasse, facillimum & verissimum modum præparandi sulphur vitrioli anodynum docebo, & quomodo deinceps cum eodem alia duo Laudana excellentissima fiant candidè explicabo.

℞ Limaturæ Martis purissimæ sine omni puluere part.1. Vitrioli Vngarici cærulei, aut Vitrioli Veneris de quo infra in specifico stomachico, partes ij. tere & misce omnia diligenter, imbibe in cucurbitâ vitrea ad imum detruncatâ aceto destillato, vt supernatet digitum dimidiū. Postea coque & coagula igne arenę ad siccitatem, in fine verò vrge igne paulum fortiori, vt nimirum quodammodo rubescant. Huic pulueri affunde aliud acetum destillatum recens, ad eminentiam quatuor digitorum, relinque in calido per aliquot horas, & tingetur acetum, quod deplendo filtra, aliud affunde, ídque similiter tinctum inclinatione sine fæcum perturbatione aufer, vt antea: atque ita procede, donec acetum non amplius tingatur. In hoc aceto collecto & tincto sulphur vitrioli vrens; si nimirum explorandi gratia, ex eius aliquota parte acetum euaporaueris, & quod restabit aliquoties aquâ fontanâ purâ edulcoraueris, illúdque sedulo super charta emporetica igne lento exsiccaueris, videbis igne admoto flammam concipere, & penitus etiam ab igne corrumpi instar sulphuris. Hoc sulphur vitrioli καυστικὸν ita figitur & anodynum redditur. In acetum tinctura sulphuris impregnatum, immitte gut-

tatim olei Tartari q.ſ.ilicóque ſulphur præcipitatur & figitur. Acetum deſtillatum ſupernatans abiice & puluerem in fundo relictum aquâ fontanâ aliquoties curioſè admodum elue, & habebis ſulphur vitrioli anodynum & fixum, tantoperè deprædicatum & à multis quæſitum, ídque baſis ſit ſequentium paucis cognitorum laudanorum. Vide etiam Praxin chymiatricam noſtræ editionis pag. 23.24. Poſtea

℞ Pulu. Santali rubei,
Citrini ana ℥ j.
Macis,
Galangæ,
Piperis nigri
longi ana ʒ iij.
Ligni aloës
Cardamomi { maioris / minoris } ana ʒ ij.

Extrahantur omnia more conſueto cum ſpiritu vini. Eodem modo extrahe cum aqua cichorij
Myrrhæ rubræ
Mumiæ Ægyptiacæ ana ℥ j.
& vtrinque tincturas diligenter collectas & per filtrum miſtas coniunge & adde
Sulphuris Vitrioli Narcotici ℥ ij.
Circuletur in vaſe clauſo in Balneo per quinque dies, poſtea extrahe deſtillando menſtrua ad mellaginem, huic adde
Extracti Croci ℥ß.
Salis vel magiſterij perlarum
Corallorum ana ℥ j.
redige in maſſam. Anodynum reuera præſtantiſſimum & magnum.

LAVDANVM EPILEPTICVM.

℞ Laudani ex Sulphure Vitrioli ℥ ij.(fit autem hoc laudanum eadem præparatione, lege & ingredientium mensura, vt in laudano opiati, nisi quod pro opij essentiâ, sulphur vitrioli anodynum accipiatur. Olei camphoræ veri ℥ ß & præsto erit laudanum Epilepticum quod morbum comitialem certissimè sanat. olei camphoræ genuinam & veram descriptionem vide in Practica chymiatrica pag. 44. nostræ Lipsiensis editionis. Huius dantur gr.ij. ad iiij. vel in Paroxysmo, & ita citò soluitur, vel deinceps quotidie aliquid aliquandiu, præsertim circa nouilunia, cæteris ad hanc curam obseruatis: nec paroxysmus tantum soluitur, sed morbus etiam omnino aboletur. Nota, oleum camphoræ citò exhalat, proinde satius esset, si totaliter huic specifico epilepticorum laudano non admisceretur: sed potius dosi iam exhibendæ proportionaliter adiiceretur. Vide Practicam pag. 44. 45.

LAVDANVM HYSTERICVM.

℞ Laudani Vitriolati ℥ ij.
extracti verrucarum in pedibus equorum nascentium ℥ iij.

Misce diligenter & serua. Præsentaneum est remedium ad vteri suffocationem, si illud à gr.j. ad iij. in liquore appropriato exhibueris. extractum lichenum vt præparetur, extat in Practica chymiatrica p.181. nostræ editionis.

c Thebaicum optimum est, & præstantissimum illud dicitur, quod ex Cairo aduehitur, albicátque, vt etiam vult Galenus. Ex Syria verò, Alexandriâ &

aliis

aliis regionibus allatum, nigrum, & minus bonum eſt. Nec minoris virtutis eſt illud quod ex Cambaia hodie affertur.

d Menſe martio.

e Hæc obſeruatio nulla eſt.

f Opium & ſuccus hyoſciami difficulter ſpiritu vini venenoſum ſulphur deponunt, potius idem à ſpiritu vini tenuius redditum, poſtea efficiacus fit, & laudani compoſitionem deteriorem facit. Itaque hanc ipſam præparationem approbare nequeo. Optima omnium eſt illa ſupra tradita, quæ fit primo per lentam euaporationem opij, in valdè exigua fruſtula ſciſſi, & poſtea leni igne euaporati, vt tandem extincto nempe priori fœtido odore gratiſſimè ſuauiſſiméque oleat: poſtea idem opium à ſulphure immodico liberatum cum ſolo aceto vini deſtillato extrahatur. Præterea opium cum ſpiritu vini extrahi nolim, propterea, quia illud, vt ſupra oſtenſum eſt, ad Panchij magogon vegetabile, potius ſulphure aggreditur quàm Mercurium & ſalem. Eſt verò in ſulphure potentiſſima illa via narcotica humanæ naturæ inimica: acetum verò ſaltem quod purius eſt de ſulphure ſumit, reliqua verò principia ad ſe non trahit. Igitur præſtat in hoc genere acetum.

g Vt à laudani confectione meritò Hyoſciami eſſentia excluditur, & omittitur; ita alia ſunt, quæ poſſunt excludi, vnicornu, lapis Bezoardicus, ambra, moſchus, olea diſtillata varia & pretioſa, quæ non tam virtutem medicamenti, quam precium & doſin, etiam in minimâ quantitate abominabilem, adaugent. Omninò enim technurgemata pharmaceutica, quò ſimpliciora, eò perfectiora

censeri debent; nam & crebrius & facilius suo fine potiuntur, quia sunt αὐταρκῆ, primamque naturam æmulantur, quæ modicis comeatibus iter suum peragit ad opus perficiendum.

ELECTVARIVM LAVDANI.

℞. *Opij*
Succi è Rad. Hyoscyami Essentificatorum ana ℥ j.
Essentiæ radicis Mandragoræ cum S. v. extractæ ʒ vj.
Specierum Diambræ sine Moscho & Ambra præparat. ℥ iij.
Salis Perlarum.
Corallorum ana ʒ ij.
Carabe [a]
Mumiæ ana ℈ iij.
Croci Orientalis ℈ ij.
Vnicornu ℈ j.
Terræ Strigensis ʒ j.
Mellis despumati ℥ xij.

Dissoluatur Essentia Opij & Hyoscyami (si sit nimis liquida, fac vt Spiritus vini prius sufficienter lento calore ab illis euaporet) in melle supra ignem, postquam probè mixta fuerint, adde Salia Perlarum & Corallorum, postea reliquos pulueres tenuissimè tritos, Carabe scilicet, Mumiam, Crocum, Vnicornu, Terram sigilla-

sigillatam, cum speciebus Diambræ paulatim insperge tepidè diligenter miscendo in formam Electuarij.

Vires & Vsus.

Laudabile medicamentum, quod planè suo nomini responderit, si laudanum dicas.

Mirum atq; iterum mirum, cur à quibusdam sciolis Opij vsus intra corpus formidetur, cùm laudanum Opiatum ab omnibus Venenis & impuritatibus liberum sit, vt taceam præstantissima corrigentia admixta. Id de Officinarum & Veterum Compositionibus, quas Opium & Hyoscyami semen ingrediuntur, affirmari non potest, vt de Philonio Romano, Persico, Tarsensi, Athanasia magna, Aurea Alexandrina Nicolai, Triphera, Theriaca, Mithridat. Andromachi, Trochiscis de Alkekengi, Pilulis ae Cynoglossa, &c.

Anodynum hoc specificum φάρμακα πρὸς πάσας παθῶν ὀδυνας *Extremum est refugium.*

1. *In omnibus doloribus acutis, frigidis & calidis, tam externis quàm internis, vbi præ vehementiâ homines ferè exanimantur, maximè in dolore Colico cum aqua Menthæ (aluus sit libera & aperta) Nephritico, Pleuritico, Arthritico.*

2. *In sistendis omnibus defluxionibus om-*

nium humorum & Catharrorum tenuium, præſertim in principio.

Item in omnibus profluuiis Inteſtinorum ſiue ratione humorum peccantium & mordentium, ſiue ratione humorum purgantium, cum Maſtice tunc & Terra ſigillata datur.

3. *In Vigiliis & inquietudinibus immodicis intra & extra, ſi ab extra vis adhibere, tunc è granis* 4. *vel* 6. *cum tribus guttis olei Nucis Muſcatæ, vel tantillo expreſſo oleo fac turundam lineam, & naribus indendo mirificè ſomnum inducet: vbi altius dormiunt, poteſt turunda eximi: ita Hæmorrhagia Narium deſperata ſanata fuit, è gr.*16. *duas pilulas formando, & vtramq; Narem pilulâ vnâ occludendo.*

4. *In omni Febrium genere ex aqua Abſinthij & Rutæ (quæ ſunt ſpecificæ Febrifugæ) ſi calor diu durat, poſt quartam horam reiteretur vna Doſis. In ardentiſſimis Febribus ſitim reſtinguit & ſomnum conciliat, præcipuè quando Febres ſomnum inducant laborioſâ vigiliâ permixtum.*

5. *Aſthmatici & Phthiſici, ſi in aqua Hiſſopi vtantur, diu illo poſſunt foueri. In Tuſſi cautione opus eſt, ne ſcilicet viribus valde infirmis exhibeatur, & cum recrementorum copia in Thorace continetur: Etenim quamuis Tuſſim leniat, ac ſomnum accerſat, Thoracis tamen anguſtiam*

gustiam adauget. Quare præstat in Tussi ex eo semper minus dari, & præterea extenuantia ac abstergentia ei misceri, vt Oxymel, [e] aut quod ex Marrubio conficitur: Tunc potissimum datur, vbi id, quod influit, tenue est & acre: si enim tale quid sit, nil inde nocumenti, si antidotum dederis: Nam ea quæ tenuia sunt, mediocriter crassa reddit, & contemperat, doloremq́ hinc prouenientem finit: In maxima Tussi additur Tragacanthum [f].

6. *Conseruat Calorem natiuum, corroborat spiritus, & reparat vires, præsertim illud, in quo est Moschus [g].*

7. *Efficax est contra affectus Melancholicos præter rationem mæstos, Cardiacos [h].*

8. *Feliciter etiam vtimur in Vomitu, Singultu, in exoluto & debilitato Ventriculo [i].*

9. *In sanguinis excretione [k], & Menstruorum nimia euacuatione, cum Croco Martis [l] & Corallis rubeis.*

10. *In Phrenesi, Mania, intra & extra illinitur [m] Temporibus cum Aqua Vitæ.*

11. *In Epilepsia cum spiritu Vitrioli & essentia Camphoræ cum oleo Amygdalarum [n] extracta, solet offerri.*

Dosis.

A granis 2. ad 3. 4. Si aluus est libera, tunc

efficaciter operatur: Offertur etiam in Aquis specificis & appropriatis illisq; remiscetur, secundum 7. membra & morbos. Si morbus est vehemens, potest circa noctem longè à cæna pilula j. dari, mediâ nocte altera, manè tertia [o].

ELECTVARII *idem Vsus, nisi quod Dosis augeatur. Datur à ℈j. ad ʒj. & ß. in appropriato liquore, vino, vel aqua Cinamomi: Puerperis & infantibus etiam tutò potest exhiberi* [p].

a Succini.

b Sigillatæ Silesiacæ.

c Tantum confortant, medicamentum non probè corrigunt.

d Acetum squiliticum.

e Albo.

f Diatragacanthi species.

g In aqua cinnamomi vel vino maluatico.

h In aqua borraginis, buglossæ, melissæ & horum florum decoctis.

i In aqua menthæ, vino, aqua cinnamomi Cydoniata.

k Essentia Croci Martis.

l Si vena fuerit rupta.

m In substantia externè nunquam adhibendum est, sed dissoluetur, vt docet Gallius.

n Dulcium.

o Repetitâ semper post sex horas dosi, si dolor non cesset.

p Vrgente scilicet necessitate.

VIII.

VIII.

ODORIFERVM.

IVuatur Humana Natura odoribus, iuuanturq́ spiritus: ideo Philagrius apud Aëtium non inscitè dicit: Naturam odore grata lubenter amplecti, & inde recreatam ac quasi reuiuiscentem vires suas à morbi ferociâ pressas reuocare: Odor enim naribus haustus ad cor & cerebrum trahitur, Spiritum compressum suffocatumq́ excitat, halantem & fugacem retinet: Imò sunt etiam regiones calidæ, vbi Astomos solis odoribus viuere Plinius [a] *innuit. Aër ratione sanitatis habet plurimum momenti, qui enim à fœtore* [b] *ægrotat, difficulter sanatur, quia ingratus odor cum spiritu permeat ad omnes corporis partes, maximè ad cerebrum & pectus. Odore Elixiris vitæ ex variis aromatibus compositi, dicit Baptista* [c] *Porta, se multiplici Experientia multorum exhalantem retinuisse animam: In multis igitur morbis rectificandi & corrigendi sunt spiritus vitæ: Principalia enim membra & vitales spiritus (quæ vtraque à quouis Veneno omnium primò molestantur & inficiuntur) mirabiliter odoratis reficiuntur, ac venenati excluduntur fumi: Oportet enim spiritum spiritu* [d] *& odore recreari ac instaurari:*

Sunt enim odores suaues nostris spiritibus solis vitæ nostræ autoribus analogi & communicabiles. Videmus, vt ad ingratos odores nares obturemus, & spiritum cohibeamus, ne percipiamus fœtorem, à quo dum sentitur facile debilitamur. Adhæc vbi spiritus nostri, deliquiis animi vel conuulsionibus conclusi, premuntur ac deiiciuntur, statim atque odorifera nobis admota percipimus, erigimur, animumque ac vires recuperamus. Videmus matricis os deorsum sursúmque verti, vbi suauis odor spirat: Ad eundem modum non solùm in Peste, sed etiam in Vulgarica febre & similibus Venenatis morbis, spiritus, qui attractione contagij inficiuntur & contaminantur, suffitibus emendari & restitui tum possunt tum debent, vt videre est apud Conradinum in libello suo de Febre Vngarica, in qua Candelas & Aquas odoriferas varias describit.

In Conficiendo Specifico odorifero, odoris flagrantiâ deficientem animum mirè reuocante, qui volet sequi Paracelsi processum in Archidoxis[e]*, operam & sumptus in illo per digestionem præparando mecum perdet. Zibetta, Gummata, Tragacanthum in digestione ingratum nanciscuntur odorem.*

℞ Macis.
Caryophyllorum.

Cina-

Cinamomi [f] electi ana ℥ ij.
Ambari [g] grisei ℥j.
Musci [h] ʒß.
Zibettæ [i] ℥ ij.
Gummi Arabici ℥j.
Tragacanthi prius supra fornacem siccati ℥ ij.

Hæc duo gummata cum Moscho terantur.

Omnibus diligenter tritis misce Zibettam, & affunde Aquæ Namphæ [k] optimæ seu Damascenæ odoriferæ pro libitu, ex odoratis specificis & aqua Rosarum præparatæ, in qua prius per octo dies in digestione modicum de Paracelsi Carbon [l] vel Zibetta occidentali admixtum sit: Huius aquæ prius bombycem vel setaceum colandæ affunde diligenter agitando, quantum pro incorporatione massæ sufficit; ex qua postea vel poma, seu scuta & pentacula Cordis formam habentia effingito, & in vitro sine digestione indurari permittito.

Vel hoc modo parari potest.

℞ *Aquarum Rorismarini*
Liliorum alborum
Basiliconis
Rosarum
Majoranæ
Spicæ
Lauendulæ ana q. s.

Pro humectatione Macis, Caryophyllorum, Cinamomi ana ʒ ij. prius tamen aromata mediante setaceo in tenuissimum puluerem redigantur, adde Ambræ pulu. ℥ß. Moschi Alexand. ʒ ij. Zibettæ ℥ j. Omnibus diligenter mixtis, adde puluerisati gummi Arabici ʒ ij. Tragacanthi puluerisati ʒ iij. diligenter agita, & relinque per noctem, donec omnia bene incorporentur, sequenti die efforma placentulas seu scuta intra duo folia in calido confestim siccanda, & ad vsus seponenda.

Vires & Vsus.

Quemadmodum Zibetta suo odore stercora expellit: ita Specificum odoriferum morbos ab ægrotis eiicit: Et quemadmodum Tirus immiscetur compositioni Theriacæ, vt penetrare faciat vim aliorum Ingredientium ad membra principaliora: ita etiam propter maiorem penetrationem Carbon additur, cuius prævalens odor ingratus (qui tamen in digestione, sicuti Experientia me docuit, in suauissimum & gratissimum transmutatur) citius penetrat, quàm operationes omnes Liliorum, vt verè Theophrastus innuit.

Vsus huius Specifici odoriferi, quando medicamenta non possunt intra corpus sumi, vt in Apoplexia, Epilepsia. Multi enim talibus odoribus excitantur, nō quod planè morbus inde tollatur seu

seu curetur, sed quod via præparetur: Per virtutem enim odoris corpori communicatam sanguis mouetur, & Cor supra modum refocillatur.

In Apoplexia.
Epilepsia.
Colica.
Suffocatione Matricis.

In aura pestilentiali maligna.

In confortanda Venere, [m] *mariti illo etiam ad vsus suos vtuntur.*

Miscetur tantillum cum oleo Nucistæ expresso, vt fiat quasi Linimentum, & in supradictis morbis debito modo adhibetur [n].

a Libro 7. cap. 2.

b Interiore, quia cerebrum & pulmones inficiuntur.

c In Magia naturali.

d Verba Conradini lib. 4.

e Lib. 7. tit. de specifico odorifero.

f Vel cassiæ ligneæ, quæ melior.

g Species bituminis albi melior.

h Sanies vom Biesenthier/ Muscus Alexandrinus optimus, sed carô pretiô Venditur ℥ j. 17. coronatis.

i Si Zibeta inungatur membrum Virile vel Vmbilicus mulierum, libenter viros admittunt.

k Lege Naphtæ: fit ex aurantiorum floribus. vide Renodeum lib. 1. sect. 6. cap. 4. p. 449.

l Carbon Paracelsi cuius nullibi mentionē facit, quàm in specifico odorifero, archidox. 7. sed sine significatione, nudo tamē ibidē posito nomine, quid sit dubitant multi. Illud verò nihil aliud est, quàm

ſtercus ſeu ſulphur humanum, in digeſtione aliquandiu poſitum, & ex fœtidiſſimo illo odore, ſponte ſua longa digeſtione ſummam ſuaueolentiam nactum, prout textus Paracelſi dicto loco ab ipſo allegatur, docet, & autor noſter tum hac tum ſequenti pagina innuet. Vocat Zibetam occidentalem ad doctrinam illius, quæ ex Indiis orientalibus ad nos defertur. Ex occidentalibus Indiis Zibetam ad nos adferri haud conſentaneum eſt.

Occidens verò in homine ſunt poſteriora, quemadmodum anticis partibus oriens tribuitur. Sic igitur per ſimilitudinem Zibetam occidentalem, intelligit ſtercus humanum, longa digeſtione in ſuauiſſimum odorem commutatum, quod Paracelſus carbos appellauit; in libro quem ſcripſit ad Carboantes Friesenden / in quo omnia ſua ſecreta poſuit.

m Vngendo membrum virile hominis.
n Externè ad nares.

MEDICAMENTVM SPECIFICVM OMNIVM SEPTEM membrorum principalium.

Conſerua membra principalia, ait Paracelſus, & non facilè mors eueniet, nam abſq; membri principalis conſeruatione non poteſt curari morbus. Si enim vitam velis conſeruare, non ſolùm cor in ſuo eſſe conſerues, ſed etiam cerebrum, Hepar, Pulmonem, Lienem, Renes

Renes & Fel. Nam quamuis Cor ſit centrum ipſius corporis atque radix, tamen quodlibet membrum Principale deſtructum adfert mortem.

℞ Olei Succini ter vel quater per aquam
Majoranæ rectificati ʒ ij.
Spiritus Vitrioli veri [b].
Salis [c] *Cranij microcoſmici ana ℥ß.*
Tincturæ Croci Orientalis.
Granorum [d] *Alkermes ana ʒ ij.*
Salis Margaritarum
Corallorum ana ℥ j.
Olei Cinamomi & Maceris ana ʒß.
Lactis Sulphuris ℥ j.
Extracti Spodij ℥ j ß.
Magiſterij Tartari ℥ j.
Antimonij Diaphoretici ℥ß.
Tincturæ Croci Martis
Chelidoniæ
Rhabarb. ana ℥ß.
Liquoris Cryſtalli
Calculi [f] *microcoſmici ana ℥ j.*

Cum extracta & inſpiſſata Theriacæ Eſſentia, [g] *melle Iuniperino, Conſerua Roſarum, addendo pro libitu ſaccharo Roſaceo, redigantur omnia ſupra dicta diligenter mixta in iuſtam Electuarij conſiſtentiam, addita Moſchi & Ambræ ana ʒ j.*

Propter Ventriculi sympathiam cum reliquis membris addantur ℨ ij. olei Vitrioli Veneris, cum ℨß olei Nucistæ destillati.

Vsus & Dosis.

Vsus huius medicamenti in deploratis morbis, vbi nec ægroto, nec ipsi medico constat de genere seu morbi specie.

Et quia in omnibus morbis internis necessariò vnum (si non plura) ex illis septem membris afficitur, poterit etiam in omnibus ægritudinibus tutissimè exhiberi. Absq; membri enim principalis conseruatione non potest curari morbus.

Dosis à gr. 5. 6. 7. vsq; ad 10. in vino vel aqua Cardui benedicti, vel appropriata, secundum septem membra.

a Hactenus fuerunt Vniuersalia, sequuntur nunc particularia, quorum numero sunt 18.

b Philosophicus præstantior est.

c Vel magisterij.

d Quæ fit per extractionem pomorum redolentium. Vide etiam Practicam nostræ editionis pag. 21.

e Tartari Vitriolati.

f Vide præparationes meas Microcosmicas.

g Cum spiritu vini extracta.

SPE-

SPECIFICVM CAPITALE.

MVltas Paracelſus virtutes tribuit in curanda Epilepſia Volatilitati [a] *ſpiritus Vitrioli: At illius apud nullum adhuc Chymicum data mihi fuit videndi facultas, nec vllus mihi affirmare potuit, quod confirmatam Epilepſiam ſolo* [b] *vulgari & ſimpliciter præparato Vitrioli ſpiritu tollere potuerit. Hunc ſequentem Spiritum efficaciſſimum vſu medico deprehendi.*

VITRIOLI SPIRITVS.

♃ *Vitriolum Hungaricum,* [c] *ſeu Cyprium, vel Romanum* [d] *perinde eſt (quamuis illud in Sileſia in mineris* auff dem Ziegmantel [e] *Huſerus ſemper plurimi fecerit, conficitur enim è Minera auri, Argenti, Ferri & Veneris) ſolue in aqua deſtillata vel rore Majali,* [f] *& ſolutum cola, poſtea collocetur in digeſtionem cinerum ſeu arenæ vel fimi, in alembico negligenter ſaltem obturato, quia nil euaporat: ſtet per menſem, tunc ad ſuperficiem eiicit fæces ſeparandas: Iterum ponatur in digeſtione tamdiu, donec nullas fæces amplius reiiciat, poſtea coletur, quod clarum eſt, in lento igne Balnei vel arenæ deſtilletur, ſpatio aliquot horarum duarum vel trium*

phlegma egreditur, quod auferendum est, postea sequuntur spiritus (vbi hi incipiunt ascendere, quod gustando poteris deprehendere, senties enim aciditatem, & videbis, vt in destillatione aquæ Vitæ fieri solet, striarum instar in alembicum ascendere) qui mutato vase Recipiente seorsim colligendi[i] *sunt. Hic spiritus Vitrioli ad odoris suauitatem, & dulcis aciditatis gratiam reductus, in quo nec sensibilis corrosio in lingua apparet, nec tarda austeritas, sed spiritualis aciditas, vtile est medicamentum & curationibus necessarium. Qui volet vlterius persequi destillationem, auctiore igne oleum profluens, ad suos vsus seorsim colliget, & huius rectificati olei partem vnam cum quatuor vel sex partibus Spiritus vini alcoholizati in Balneo Rorido, per aliquot menses*[k] *digeret, & postea destillabit, habebit Oleum Vitrioli, supernatans aqua suauissimi odoris & iucundi saporis, separetur per tritorium: In vsu medico maxima est efficacia*[n].

Oleum Vitrioli subdulce.[m]

a Volatilitas spiritus Vitrioli passim commendatur à Paracelso, ad Epilepsiæ curationes per quã vtilis, acquisitu impossibilis non est, modò rectè instituantur omnia operationum momenta. Quinimò ipse autor noster Crollius, nihil forsan tale cogitans, tamen in alterâ spiritus Vitrioli præparatione spiritum Vitrioli describit & facit. Ex toto nimirum destillatus & aqua pluuiali vel rore majali destillato

destillato affuso, surgit tenerrimus vitrioli spiritus, aciditate sua suauissima volatilitatem suam prodens. Deinde experientia fidem facit, in destillatione vitrioli crudi, sed purgati & defæcati paulò post vbi phlegma prodit, vasa externa, quæ sunt alembicus & excipulum, vehementer incalescere, quod sane ab ipso phelgmate, qua phlegma, non prouenit, alioquin in tota eius productione hæc instrumentorum calefactio sentiretur, quod tamen non fit. Ac sub eo tempore, prodeunte nimirum spiritu vitrioli volatili, plerumque in vitro elegantes venulæ vel striæ apparent, id quod & à spiritu ipso humidiore acidulo, aromatico ac volatili, qui per hunc modum pure elicitur & separatur. ℞. Vitriolum crudum sed probè depuratum & digestum, destilla per retortam, igne nudo, ita vt simul post phlegma subsequantur spiritus, quantum eius fieri potest, omnes. Quibus in excipulo subsidentibus, dum instrumenta adhuc calent, aufer excipulum, illud statim aquæ ferventis, adaptato alembico sed probè affixo & recipiente paruo & aptè & cautè colloca. Videbis statim volatilem spiritum per alembicum in excipulum transire, quem seorsim collectum, diligenter serva. Ex vj. vel viij. ℔. vitrioli vix ℥iij. ad summum ℥ß. haberi potest.

b Qui epilepsiam non hæreditariam h.e. non transplantatam, sed aliunde infectam, solo & simpliciter præparato spiritu vitrioli tollere potuerit, est aliquis, modo in præparatione & administratione omnia rectè fiant. Solue vitriolum Vngaricum verum non corruptum, in rore maiali destillato, abiectis fecibus, & ablato ad satietatem mens-

ſtruo,idem denuo lapideſcere ſine in frigido, poſtea vel calore ſolis vel hypocauſti, iſtius vitrioli exſiccati ℔.v. vel vj.deſtilla per retortam igne nudo, tam phlegma quam ſpiritus omnes. Caput mortuum exemptum tere, & ſuper idem cohobiis octo hanc deſtillationem ſicuti prius repete,idque non niſi per nonum alembicum abſolue. Habebis ſpiritum vitrioli penetrantiſſimum, arcanum ſummum in epilepſia. Eius nimirum ℈ß. vel ℈j. in aqua radicis pæoniæ, lauendulæ ℥j dilutus & paroxyſmo exhibitus, eundem ſiſtit; Deinceps vero non neglectis cæteris requiſitis in cibo & potu obſeruandis, luna præſertim decreſcente quotidiè propinatus morbum potentiſſimè ſoluit.

c Viride optimum non cæruleum.

d Eſt Saphirum.

e Prædatores ibi peregrinantibus pallia & alia eripuerint.

f Deſtillato, vel ſaltem filtrato, quia ab herbis inquinatis colligitur.

g Vt & ad fundum ſpumoſas, ſulphur fœtidum.

h Vſque ad cuticulam deſtilletur,in frigido denuo creſcant lapilli; toties colligendi, quoties id fieri poteſt. Huius vitrioli ℔ vj. vel vij. probe loricata igne deſtilletur nudo.

i Eo vſque vrgendo,donec omnes ſpiritus acidi prodierint.

k 1.2.3. phiola hermeticè clauſa.

l Vix credi poteſt, cum non ſit ſupernatans quid.

m Poteſt etiam hoc oleum vitrioli dulce fieri, huncin modum.

OLEVM

OLEVM VITRIOLI DVLCE.

Oleum in sartagine ferreâ noua cum aqua communi tandiu coquatur, donec sal corrosiuum ad fundum sartaginis collectum fuerit, & tunc reliquum oleum dulcescet. Idem facit ferrum candens, in oleo vitrioli aliquoties extinctum. Sed ab hisce εὐχειρήμασι virtutes ipsius olei valde imminuuntur, nec effectus medici inde sperantur.

n Melioris efficaciæ est spiritus vitrioli Philosophicus, supra in butyro antimonij descriptus, mirabilia præstat, in epilepsia, apoplexia, omnibus affectibus capitis & ventriculi, imprimis volatilis, cuius præparatio paucissimis constat. Corrosiuus non est, sed sola austeritate gratus, eius virtutes euidentiores etiam sunt. *Spiritus Vitrioli Philosophicus.*

Alia descriptio[a] Spiritus Vitrioli.

℞ Vitrioli crudi, ac vt paulò ante dictum, depurati, duas saltem libras, destilla & pelle fortissimo igne, vt Spiritus & Oleum egrediantur: Liquori egresso adde duas partes aquæ pluuialis destillatæ, & in B.M. noua destillatio instituatur, tunc subtilissimus Spiritus Vitrioli cum aqua pluuiali eleuatur in hac rectificatione & egreditur, relicto acidissimo Oleo in fundo. Ille egressus Spiritus aqua pluuiali immixtus summè penetrans est, & in Febri Vngarica, & aliis febribus ardētib. efficacissimè operari solet.

a Hac descriptione autor noster ferè ad spiritus vitrioli volatilis descriptioné peruenisset. Est verò

ſolus ille ſpiritus volatilis cum aqua pluuiali mixtus, aqua vix poteſt auferri, ſed ſecundum modum, quem dedi ſupra, ſtatim ſeorſim haberi poteſt. Ad epilepſiam puerorum exterminandam efficaciſſimus eſt ſpiritus vitrioli antiepilepticus meus puerorum, cuius deſcriptionem & vſum fideliter communico.

SPIRITVS VITRIOLI ANTIEPIlepticus Puerorum.

℞ Vitrioli Vngarici depuratiſſimi ℔ iiij. adde vrinæ puerorum ſanorum recenter collectæ ℔ viij. digere vaſe clauſo aliquandiu in Balneo Marię, poſtea in eodem deſtilla ad ſiccitatem duplex phlegma, quorum primum inſigne eſt parengoricum ad dolores Podagricos alióſque ſuauiter demulcendum, alterum eſt inſigne ophthalmicum, ad quæuis oculorum vitia vtiliſſimum. Caput mortuum pulueriſatum ex retorta terrea valida, igne nudo, ſed tamen ab initio valdè lento in excipulum capax vrge, prodeuntibus confertim ſpiritibus liquor emanat precioſiſſimus ſulphurei odoris & auſteriuſculi ſaporis, qui per retortam ſemel atque iterum rectificatus, ac probè in vitro clauſo reſeruatus, omnem puerorum epilepſiam radicitus tollit. Eius ℈ j. cum aquæ radicis pæoniæ & florum tiliæ ana ℥ j. miſceantur & ſeruentur. De hac mixtione exhibe in paroxyſmo, prius membris contractis & conuulſis reductis, cochleare ſemis, & paulò poſt recollectis ſenſibus ad ſe redibunt, quo animaduerſo denuo aliquid exhibe, atque ita etiam tertio. Quod ſi quidem paroxyſmus rediturus ſit, vt ſæpe fit, eundem proceſſum ter repete, nec diffide

de quin secunda vice hic mo b... pueris & infantibus valdè familiaris penitus radicitúsque aboleri possit, si præterim postea cerebrum confortantia adhibita fuerint, ceu sunt magisterium perlarum, corallorum, cranij humani, vt & tabulæ nostræ antiepilepticæ, quarum descriptio exstat in Practica chymiatrica nostræ editionis, non Francofurtensis pag. 41.

EPILEPTICVM MEDICAMENTVM.

Primò Vitriolum [a] ad flauedinem calcinatum imbibere conuenit Spiritu vini, vt fiat massa.

Mirum ad Lunæ vices Cerebrum cõmoueri, augescente humectari, & minuente siccari, vt in Epilepticis videre est, qui crescẽtis Lunæ damna sentiunt.

Huius accipe ℔ j. & ß.

Rasuræ Cranij Hominis iustificati [b].

Visci querni [c].

Vngulæ Alcis.

Granorum Pæoniæ [d] ana ℥ j.

Omnia scindantur & tundantur, postea mixta destillentur per retortam seruatis gradibus, vltimò violento Igne pellantur.

Huius egressi liquoris ℔ j. rectificetur in Balneo Mariæ supra.

Castorei.

Specierum Diamoschi dulcis ana ℥ ß.

Anacardi [e] ʒ vj.

Postea adde Spiritus vini ℔ iiij.

Salis Pæoniæ ʒ j.

Liquoris Salis Perlarum & Corallorum ana ℥j.
Olei Anisi.
Succini ana ℈ ij.
Misce & digere in Balneo per mensem [f].

Vsus & Dosis.

In aqua Paoniæ datur de liquore dicto cochleare semis vel integrum nouem dies continuando, post exhibitum medicamentum per tres horas maneat ieiunus.

a Purificatum.

b Nunquam sepulti vel terræ demandati.

c Quando debeat colligi, vide in Praxi nostra chymiatrica editionis Lipsiensis pag. 40.

d Mense Julio collectorum ante ortum Solis.

e Scilicet mellis Anacardini.

f Ad caduci etiam inueterati curam à proprietate & mira præstat & multum facit. 1. Cerebri humani arcanum vel spiritus, cuius præparatio exstat in praxi chymiatrica, pag. 37. 38. & sumitur luna decrescente. 2. Puluis epilepticus duplex, magnarum virium ex cinabari antimonij, cuius descriptio & dosis etiam reperitur in prax chymiatrica pag. 37. 3. Puluis de spinâ mustelę piscis von den Alraupen/ vel de spina serpentis aut viperæ. 4. Puluis præseruatiuus de stercore vaccæ nigræ. Vide Praxin pag. 36. 5. Puluis epatum viridium Ranarum, quo Serenissimus Fridericus IV. Elector Palatinus ab epilepsia graui, quam in adolescentia contraxerat, quæque radices altos fixerat, liberatus est, nunquam postea

per

per vitam reuerso paroxysmo vllo. 6. Amuletum ex frutice in salice inuenti in epilepsia etiam inueterata palmam reliquis internis facilè eripit, quod pręter omnem impietatem vel superstitionem tum in colligendo tum in applicando prorsus est admirabile. Huius amuleti licet nulla ratio certa reddi possit, hæc actio nimirum abstrusa est, à sensu remota: Experientia tamen hactenus vel toties confirmata fidem facit & veritatem ostendit. Vide prolixè Praxin chymiatricam editionis veræ Lipsiensis pag. 39. 40. 7. Circumfertur laudata ab aliis medicis confectio antiepileptica, quam Paracelsus Ferdinando Regi Romanorum, œniponti tradidisse dicitur, quæ cum procul dubio non careat viribus potentibus, eam annectere superioribus placuit.

CONFECTIO ANTEPILEPTICA *Paracelsi.*

Primo ex tribus craniis humanis non sepultis, sed more violenta peremptis inque aëre exsiccatis, crassiusculè contusis ex retorta igne lento arenæ, postea obseruatis gradibus auctiore, dari potest ignis suppressionis, in receptaculum capax destillat liquor, quem super easdem feces tertiâ vice destillando euocat, tandem per alembicum rectificat. Huius liquoris accipit ℥ vij. vel ℥ viij. addit spec. Diamoschi dulcis ℥ß. Castorei, mellis anacardini ana ʒ iij. & viciſſim è cineribus per retortá destillat. Extremò adiicit liquoris perlarũ ℈ iv. olei vitrioli, vel potius spiritus antiepileptici supra pręscripti ℈ j. De hac tota mixtura epilepsię laborãti, exhibuit cochleare vnũ quotidie ieiuno stomacho, ad nouendiũ cõtinuando. Perhibetur hoc vnico Paracelsum

mirabilia præstitisse. Ideo Cæsari expetenti communicasse, sed rogasse ne decoctoribus syruporum hæc patefierent. 8. Eidem Paracelso etiam adscribitur essentia cranij humani, quam propter mucilaginosam substantiam Galredam cranij humani solitus fuerit appellare, alij Gelatinam vocant, earundem virium in comitiali morbo, hydra Lernæâ perniciosiore eliminando.

GALREDA VEL GELATINA *Cranij Humani.*

℞ Limaturæ cranij humani nunquam humati, humoréque aduentitio priuati, cum alcohole vini saluiato ad supereminentiam 6. digitorum, per mẽsem dimidium digerit, deinde more aquæ fortis, per retortam pellit, reaffusum liquorem, cum capite mortuo denuo digerit, ac vicissim destillat ídque tertio repetit. Tandem omne abstractum aliquandiu circulat, abstractóque alcohole vini è lento Balneo, & essentiam cranij instar coaguli seu Galredæ remanentem seruat. Epilepsiæ verum curatiuum, si eius grana aliquot in conuenienti vehiculo exhibeantur. 9. Est Luna potabilis seu Tinctura Lunæ, cuius descriptionem Vide in praxi chymiatrica p. 29. 30. 10. Est aqua Epileptica. Vide Practicam pag. 41. 11. Magisterium Cranij humani, quod fit, si supra cranium puluerisatum, affunditur spiritus vitrioli & fermentatur, postea bis vel ter abstrahatur, remanebit magisterium cranij humani elegantissimum.

APO-

APOPLEPTICVM.

Aqua vitæ Apoplectica eximia.

℞ Exempli gratia, Florum Lilij Conuallij[a]
Tiliæ
Pæoniæ
Primulæ veris
Maioranæ
Lauendulæ
Saluiæ
Betonicæ
Roris marini.

Cerasorum syluestrium nigrorum[b] & dulcium, Luna decrescente[c] decerptorum ana q.s.

Tritis omnibus & mixtis (vel seorsim flores, seorsim Cerasa destillentur) adde Sinapi seminis[d] triti ℔ j. vel ij. pone ad putrefactionem affusa conuenienti aquæ communis[e] quantitate, in qua tantillum Lupuli & Fermenti incoctum sit, vt omnia possint fermentare, postea secundum artem destilla, & inde elicies spiritum[f] inflammabilem, quem circula cum ana spiritus Vitrioli præcedentis, & in Apoplexia, pro morbi & ægri ratione cochleare semis exhibe, addita vna atque altera gutta olei Succini[g].

Ab extra etiam tempora & vertex Capitis vtiliter illo liquore inunguntur.

a Exſiccatorum.

b Recentium.

c Non ita exactè obſeruandum decerpendi tempus.

d Hoc eſt farina ſinapi.

e Melius ros majalis ſuper triticum collectus.

f Quem ſeorſim ſerua, & ſimiliter phlegma. Ex capite mortuo cum phlegmate fac lixiuium, quod euaporando redige ad mellis conſiſtentiam, ac cum ſpiritu reſeruato & argilla q.ſ.impaſta, ac ex retorta in excipulum capaciſſimum, ſuper alios flores aliquantulum exſiccatos deſtilla, hunc liquorem rubeſcentem poſtea à floribus rectifica per cucurbitam, & quod primo egreditur deſtilla per phiolam oblongi colli.

g Præſtantiſſima quidem eſt hæc autoris aqua antapoplectica, ſimplicior mihi eſt in vſu ex ſolis floribus lilij conuallij & lauendulæ, cuius deſcriptio extat in Practica chymiatrica noſtræ editionis pag.43. Præſtantiſſima eſt hæc aqua in Apoplexia. Præſeruat nimirum ab eadem, ac, ſi illa iam tum corpus occupauerit, ſoluit. Imprimis in linguæ paralyſi præſtans. Doſis eſt ſemicochleare.

OLEVM SVCCINI.

In hoc parando diligentia non vulgari opus eſt, requirit enim conuenientem & debitum ignem. Albo Succino è puriſſimo & mero Bitumine

mine in mari generato, in medicina vtimur, non flauo [a].

℞ Ergo Fragmentorum Succini albi (exempli gratia ij. vel iij. ℔) & crasso modo tundas, non in puluerem tenuem teras: Eluantur prius si opus sit aqua communi sordes, deinde ponatur in Cucurbita vel alembico non nimis alto, & effundatur bona quantitas aquæ Rosaceæ & Betonicæ [b] *(quod fit ne Oleum comburatur, & vt harum aquarum vehiculo facilius stillare incipiat) imponatur capitellum capax cum rostro satis amplo, & vas recipiens adaptetur, & in arena clausis vtrobiq; pro more vitrorum iuncturis, seruato Ignis gradu conuenienti & continuo ne refrigescat, (alioquin instar picis nigrescit & vitrum frangit) destillatio absoluatur. Caue etiam ne Ignis nimium inualescat, alioquin recipiens periclitatur.*

Primò egreditur aqua & oleum album cum spiritibus nubium instar, deinde non amplius spiritus egreditur visibilis, sed in capitello stria apparent, vt in destillatione Spiritus vini videre est: tandem venit oleum flauum: hîc cessandum à destillatione vel mutato recipiente excipe seorsim oleum rubeonigrum subsecuturum: vltimò ascendit Sal sublimatione: Caput mortuum in fundo manet, friabile, nigrum & leue.

Antequam Oleum Succini albi rectificetur, bene abluatur prius in aqua communi, voluendo sæpius, postea rectificetur lentè in B. M. per aquam Rosarum vel Maioranæ. Post rectificationem potest etiam vlterius cum noua Rosarum vel Maioranæ aqua aliquoties misceri, semper post residentiam & separationem olei ab aqua, renouando aquam. Sic fætor perire solet.

A libra vna Succini post rectificationem vix tres vel quatuor lotones veri olei albi haberi possunt.

SAL SVCCINI.

Salem sublimatione vi ignis eleuatum collige & solue in aqua Maioranæ & filtra aquam in B. paulatim abstrahe: Iterum solue, filtra & coagula, hoc aliquoties reiteretur: tunc habetur SAL DIVRETICVM *efficacissimum: cuius superius facta est mentio* [c].

Vires olei succini.

Efficacissimum Opobalsamum Europæum meritò vocari potest, quia sua facultate omnia alia remedia superat in Apoplexia & Epilepsia curanda: olim Sacrum appellabatur, propter vires eius nimirum admirandas & arcanas.

1. *In*

1. *In PESTE vna gutta manè & vesperi naribus affricatur, sic nullum venenum conficere potest: Correpto datur à ℈ j. ad duos in aqua Carduibenedicti.*

2. *Vehementer prodest illis, qui periculosos capitis morbos timent, qualis est Apoplexia, Paralysis, Epilepsia. Nam si quis in aquis appropriatis, puta Betonicæ, Tiliæ, Lauendulæ, Cerasorum nigrorum, &c. vnam atq; alteram guttulam Olei illius ieiuno stomacho* [d] *assumat, nil periculi erit ab illis morbis: Idem præstant placentulæ seu Rotulæ ex saccharo confectæ, quibus aliquot guttæ Olei immixtæ sunt. Et si Apoplexia, Epilepsia, Paralysi quis corripiatur, vix est præstantius remedium, quàm Olei è succino albo destillati guttæ aliquot in spiritum Epilepticum* [e] *infusæ & exhibitæ. Prodest etiam ceruicem & nares vngere dicto oleo, & certò pellitur morbus, & recipientes se, sensum & motum recuperant correpti, non aliter ac suffitus eiusdem Succini albi supra carbones naribus Epileptici admotis paroxismum ipsi sedat.*

3. *Nerui, venæ aut partes neruosæ Spasmo aut similibus contracturis infestatæ, vngantur hoc oleo:* [f] *ita vtere, vt pauxillum immisceatur vnguentis, quibus nerui refocillari solent.*

4. *Vna atq; altera guttula aquæ petroselini immixta & assumpta calculos & alias super-*

fluitates meatuum vrinalium pellit [g].

5. *Scrupulus semis vel integer si aquæ Verbenæ vel Artemisiæ, vel Maluatico infundatur, & mulieri parturienti propinetur, partum promouet* [h].

6. *Prodest frigidis defluxionibus capitis, qui huius vsu consumuntur, & cerebrum reficitur.*

7. *Guttulæ aliquot naribus Cordis fossulis seu pectoris stillinantur, illis mulieribus, quæ suffocationes, præcipitationes & strangulationes vteri habent, sedāt matricis motum. Similis efficaciæ sunt Rotulæ ex oleo Succini cum sacharo confectæ, si vna atq; altera assumatur.*

8. *Confert quoq; in deliquiis animi, languore & palpitatione Cordis.*

9. *Confortat non solùm facultatem virtutis Vitalis Cordis, verum etiam Animalis Cerebri ac Naturalis Hepatis: ideoq; in concoctione & digestione magnas vtilitates ciere solet.*

10. *In Febribus tres guttæ in aqua Cardui benedicti ante paroxysmum* [i] *expectato sudore assumuntur, sic Febres pelluntur.*

11. *In retentione vrinæ tres vel quatuor guttæ in aqua Fragariæ vel vino sumantur, mirabiliter promouet illam* [k].

12. *In Exsiccatione Catarrhi conducit* [l].

13. *Dolores dentium è defluxionibus exor-*

tos

tos curat, si cum aqua Plantaginis miscentur, & inde gargarismus fiat.

14. *In Icteritia datur cum aqua Endiuiæ, Cuscutæ, Cichor. Chelidon.*

15. *In Colica* ℈ j. *vel* ʒß *exhibetur in Cereuisia.*

16. *In Suffocatione matricis septem vel octo guttæ in aqua Pulegij.*

17. *In Expulsione fœtus & secundinæ, septem vel octo guttæ in aqua Sauinæ, Artemisiæ*[m].

18. *In mensium retentione 7. vel 8. guttæ in aqua Melissæ.*

19. *In contractura quidem, contractus in manibus & pedibus fuit restitutus illitu Olei Succini.*

20. *In Vomitu sanguinis tres guttæ in aqua Tussilaginis, Tormentillæ, Prunorum syluestrium.*

21. *Vertiginem & Scotomiam curat.*

22. *Cerebri stuporem miraculosè remouet.*

23. *Visum cum aqua Fœniculi confortat.*

24. *In Punctura lateris efficaciter adhibetur.*

Dosis.

A guttis 4.6.7.10. usq; ad ℈ j. *ratione morbi & complexionis*[n].

a Quod si album succinum haberi nequit, est enim rarius & pretiosius flauo, hoc æquè præstat, nisi quod artificio prius ad albedinem redigendum sit; id quod hoc modo præstabis.

SVCCINI ALBI PRAEPARATIO artificialis.

℞ Succini flaui, E.g. ℔ j. pone in cucurbitam terream validam; superadde salis marini, vel si eo cares, salis gemmæ aut salis communis optimi ℔ ij. superaffunde aquæ pluuiatilis tantum, quantum satis est ad soluendum salem: quo soluto, iterum super affunde recentem aquam fluuialem, ebulliant postea superimposito alembico cæco, ad dies 14. integros, continuo igne, & tandem succini particulam exemptam fractámque examina. Quod si satis alba sit, desistendum est ab opere coctionis; sin minus, diutius insistendum, donec nempe albedinem sufficientem ostenderit. Inter bulliendum prouidendum fuerit, ne aqua deficiat, itaque identidem alia feruens aqua superaducienda.

b Nonnulli tantum per retortam destillant sine vehiculis aquarum destillatarum, saltem obseruantes olea diuersa prodeuntia; quæ sigillatim colligunt. Primum prodit album, postea flauum, deinde rubrum. Hæc olea postea rectificantur. Ab aliis adduntur fragmentis succini, vel arena alba pura, vel ossa combusta, vel etiam silices calcinati. Hæc enim omnia eâ potestate pollent, vt succinum ebulliens quasi supprimant, nec idem permittant, vt per retortam in recipiens dilabatur vel fluat; quæ sanè ratio est accommodatior, & ad destillandum oleum succini securior.

c Capite

c Capite de diureticis.

d Continuando.

e Contra epilepsiam & apoplexiam.

f Oleum vitrioli & succini ana in articulis corroborandis præstans est remedium. Vide Praxin pag. 49.

g Arenulas, tartarum, renum præsertim, si vna atque altera gutta olei Terebinthinæ admisceatur.

h Fortius operabitur, si adiiciantur guttæ 5. vel 6. olei cumini aut carui.

i Antegressa tamen præparatione.

k Vel vino silicum, de quo supra cap. de diureticis.

l Sacculum ex puluere chamæpytheos, oleo succini illinendo, & supra suturam coronalem gestando.

m Vel si guttæ 8. vel 9. imponantur simul in Vmbilicum, fætum siue mortuum siue viuum educit.

n Senibus maxime vtilis est. Externus eius vsus potest esse talis.

VSVS EXTERNVS OLEI SVCCINI.

℞. Olei succini ℥j.
Mellis ℔j.
Salis communis ℥ij.

Misceantur & emplastri loco super vlcera ardentia ponantur; ardorem extrahit, dolorem sedat & sanat, die Wundsucht. Huius olei ℥ß. cum opodeldoch ℔j. diligenter mista, adeo illud confortat, vt vlcera ab omnibus accidentibus, præsertim vero ab ardoribus & humoribus præ-

seruet & defendat: extrahit etiam ex Vulneribus officula, festucas, turundarumque particulas, per imprudentiam chirurgi profundius illapsas.

BALSAMVM APOPLE-cticum. [a]

℞. *Olei Nucistæ expressi* ℥ ij. [b]
Ambræ griseæ ʒ j.
nigræ [c] ʒ j. & ß.
Moschi ʒ j. & ß.
Zibettæ ʒ ij. & ß.
Oleorum stillatiorum Lauendulæ, in quo
Lilij conuallij flores maduerint ʒ ß.
Cinamomi ℈ ß.
Majoranæ ʒ ß.
Caryophyllorum gutt. 6.
Succini ʒ j.
Rutæ ʒ ß.

Ex his omnibus secundum artem mixtis fiat in iusta consistentia Balsamum: qui volet aliquid de Balsamo Peruuiano odorifero addere, ei erit integrum.

Vires & Vsus.

1. *Apoplecticis, Epilepticis, & Vertiginosis mirè confert, si extremitates narium, tempora, vertex interius, etiam palatum, exigente necessitate, inungantur, noctu & die per interualla.*

Pri

Pro præseruatione singulis septimanis tantillo, alæ Narium mixta hac pulpa pollice modice inuncto, vna cum vertice semel atq; iterum inungantur.

2. *Contra malignam & pestiferam auram.*

3. *Omnes Animales & Vitales spiritus recreat.*

4. *Arcanum in Colica* [d], *si vmbilicus eo inungatur.*

5. *Matricis ægritudinibus mirè confert, si inungatur ventriculus & vmbilicus,* [e] *etiam Naturalia mulieris suffocationem patientis, tunc confestim recreantur: ad Nares autem illarum eo tempore fœtida adhibeantur, qualia sunt Castoreum, Assa fœtida.*

Vsus ab extra saltem est: tantillum extremitatibus narium admouetur pro libitu: per vnum aut alterum diem suauis ille odor vix euanescit [g].

a Austriacum dicitur. Senibus omnibus vtilissimum. Hanc compositionem sunt qui adscribunt Cratoni à Krafftheim.

b Olei N. cutæ quantitas ℥ ij. est nimia, hæc nimirum compositio exinde fit durior & morosior ad tractandum: itaque sufficit ℥ j. eius, ad reliqua huius compositionis ingredientia.

c Melius albæ.

d Propter Zibetam præsertim, quæ alias inuncta solet exturbare stercora.

e Si præsertim ex eodem in linteo factus pessus genitalibus mulierum indatur.

f Oleum anthracis s. carbonum fossilium, vel odor è pennis perdicum, aut è propriis capillis accensis, oleum sanguinis humani, hirci.

g Seruatur in vase aureo, vel argenteo deaurato. Descriptionem elegantem Balsami nostri apoplectici, vide in Praxi chymiatrica editionis Lipsiensis pag. 45.

OPHTHALMICVM.

℞ *Vini Maluatici* ℔ j.
Aquæ stillatitiæ albuminum ouorum coctione induratorum ℔ j.
Aquæ sanguinis humani ℥ j.
Aquæ Rosarum albarum
rubearum ana ℥ iij.
Aquæ Chelidoniæ, Rutæ
Euphrasiæ, Fœniculi
Valerianæ, Fumiterræ
Pulegij ana ℥ ij.
Mellis virginei cochl. j. & ß.
Aluminis Roch.
Sacchari candidi
Vitrioli albi ana ℥ ß.
Camphoræ ʒ iij.
Salis Euphrasiæ
Fœniculi
Saturni ana ʒ j.

Salis

Salis Margaritarum
Corallorum ana ℈ ij.
Caryophyllorum
Zinziberis
Maſtichis ana ʒ j.
Tutiæ præparatæ (*id eſt, in aqua Roſarum & vino Cretico ana ſexies extinguatur ac tenuiſſimè teratur*) ℥ j. & ß.
Aloës ℥ß.

Terenda terantur & miſceantur, ſtent in vitro clauſo aut in caloris digeſtione per menſem, vel quod melius, ſub dio Soli & Rori exponatur per 40. *quotidie mouendo aliquoties, dies, ſic demum inſolata promenda vſui. Qui in vaſe Aurichalcino vult parare & exponere, faciat pro libitu.*

Nota Aloën in mortario cum aquis dictis prius remiſcendam mouendo quatenus in aquam abeat, & ſtrigmenti [a] *modo coëat, idq́; donec Aqua remiſceatur, poſtea reliquis addatur* [b].

Vſus.

1. *Ad omnes oculorum affectiones,*
inflammationes,
lippitudines,
nebulas,
fiſtulas, & eiuſmodi.

Modus applicandi.

Iaceat in lecto æger supinus, & iniecta intra apertos oculos aquæ lachrima, vel gutta cum pluma gallinæ nigræ indatur, claudat reseretq́; oculos infirmus, vt per oculorum cauitates intrusa aqua per oculum diffundatur, id bis terve in die, & curabitur.

Si nebulæ fuerint supra vel infra corneam, conficito puluerem è Sacchara candido, Alumine combusto, & sepiæ osse, [c] *sed tenuissimè contusum & succretum incerniculo, vt tactum effugiat, vt cùm cubitum pergit ex canaliculo pennæ, parum de hoc puluere insuffletur, moxq́; aquæ* [d] *guttatim instillabis, oculos claudat ac dormiat, nam citissimè diluetur.*

Vel si sint maculæ, misceantur cum ℥ß illius liquoris Ophthalmici, Laterini olei quater rectificati, & olei Fœniculi semel rectificati, ana guttæ 4. item duæ guttæ olei Succini rectificati, ac in die de hoc liquore bene mixto bis, manè & vesperi, semper vna atq; altera gutta oculo indantur.

Mirum & stupendum Ophtalmicum fit è Cancris & Chelidonia, quod si debito artificio & tempore præparetur oculos ad desperationem læsos virtuosissimè restituit, & omnia vulnera [e] *spatio 24. horarum conglutinat* [f].

a Ramenti.

b In

b In Balneo, si aloë succotrina, in aqua digeratur, sponte resoluitur & feces post se relinquet.

c Calcinato.

d Ophtalmicæ.

e Excepto neruoso Vulnere.

f Ad oculorum vitia alia chronica, & visus imbecillitatem dantur adhuc aquæ variæ. Hæc quæ ab autore proponitur licet multa habeat ingredientia, ex optimis tamen est optima. Duo autem à specifica proprietate visum multis modis acuunt; ac à quacunque causâ læsum ad miraculum vsque restituunt. Súntque arcana Valerianæ totius & Euphrasiæ, philosophicè planè præparata, ad eum modum, quem antea innui, vbi nempe aqua cum spiritu ex vegetabili destillatione elicitur, postea ex capite mortuo Sal extractum cum eodem spiritu per destillationem prolecto digerendo vnitur, & postea cum eodem igne aperto simul in forma spiritus, vt supra ad spiritum Tartari factum est, supra similem herbam marcidam & in excipulum propositum dicitur: qui essentiam ab illa planta extrahens tandem per retortam igne Balnei sicci producitur & arcanum dici meretur. Dosis à gutt. iij. ad viij. vel x. Vide etiam Practicam chymiatricam editionis Lipsiẽsis p. 56. Quod si porro externè aquis ophtalmicis aliquid de specifico fellis Lucij piscis addideris, effectus subsequetur citius, etiam quibusuis oculorũ vnguibus, nebulis, pterugiis feliciter euanescentibus præparationem. Vide in Practica chymiatrica nostræ editionis p. 59. Ex albumine ouorum quoque præparatur aqua præstãtissima, quę qualiacunque oculorum Vulnera citra aliquam cicatricem consolidat, éstque magnarũ virtutũ: modum pręparandi

Arcanum Valerianæ, euphrasiæ.

randi vide in Praxi chymiatrica veræ editionis p. 59. Aquæ ophtalmicæ ex chelydonia & cancris descriptio exstat in Practica chymiatrica p. 61. quæ oculos ad desperationē vsque læsos restituit, virtuosissimè eorum Vulnera spatio 24. horar. glutinat. Ad caliginem, rubedinem, lacrymas oculorum aqua nostra ex saccharo cando & vitriolo purificato reperitur in Practica nostra chymiatricâ pag. 61. Aqua ex floribus cichorij ophtalmica reperitur in Practica nostra chymiatrica p. 57. 58. Est & alia aqua præstantissima ad oculorum deponendas vngulas, suffusiones, & clarificandum visum mirabilis.

℞ Aquæ rosarum
Fæniculi
Chelidonij
Euphrasiæ
Apij ana ℥ ij.

adde Mercurij sublimati & tenuissime puluerat. ℈ß. cùm ille solutus fuerit, aquam filtra & serua, quotidie manè ieiuno ventriculo gutta vna vel altera in oculos læsos immittitur.

Huc referri possunt Aqua saphyrina Anshelmi Boetij de Boodt tract. de gemmis lib. 2. cap. 43. pag. 95. Aqua ophtalmica Angeli Salæ ex stanno Anglico. Item Aqua ophtalmica eiusdem ex Venere, in recensione 7. Planetarum spagirica p. 88. & 91. quæ admirandarum virtutum.

ODONTALGICVM:
Oleum Anodynum.

℞ *Olei Caryophyllorum rectificati* ℥ß.
solue

solue in illo ʒß Camphoræ, adde postea spiritus Terebinthinæ[b] quater rectificati ʒß. & mixtum hunc liquorem ad necessarios vsus serua.

Vsus.

Gutta j. vel altera denti dolenti eroso cum gossypio indatur ad sopiendos dolores[c].

Aqua eiusdem efficaciæ.

℞ Serpilli
Origani
Saluiæ
Mentastri
Hydropiperis seu persicariæ
Rasuræ Guajaci
Rasuræ Tamarisci
Buxianæ m.j.

affunde S. v. Opiaticum, videlicet à Laudani confectione residuum, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, stent in calore, vitro clauso, donec tingatur spiritus: De hoc spiritu Tincto tantillum in ore contineatur, parte illa vbi sunt dolentes dentes, postea iterum expuatur: reiteretur, si opus est. Si dens sit concauus, gossypium intinctum imponatur. Efficacissimè omnes dolores dentium sopit[d].

a Odontalgica reperiuntur apud Practicos varia. Sequentia sunt omnium tutissima, mihíque verificata. 1. Radix Lapathi acuti in taleolas secta & ex-

ficcata dentibus dolentibus impofita, dolorem fuperfluum extrahit. Radix vere & autumno colligatur, vide Praxin chymiatricam noftræ editionis p. 70. 2. Idem facit decoctum Lappæ maioris radicis ex aceto aliquandiu ore detentum; & decoctum radicis vrticæ maioris, fi ex deftillatione dolor prouenit. ibidem. 3. Si puluis gallarum in fucco radicis pyrethri, 10. vel 1 . imbibitus & exficcatus cum fermento miftus in forma globuli impofitus fuerit, fubitò dentibus vehementer dolentibus medetur, eos etiam firmiores facit, vermiculos in eorum cauernis vigentes enecat, fluxionéfque omnes ad gingiuas delapfas extrahit, eáfque confortat. 4. Oleum Buxi cuius præparatio & modus adhibendi extat in Practica noftra chymiatricâ noftræ editionis, pag. 73.

b Omitti poteft, propter ingratum faporem.

c Idem præftat oleum Camphoræ, item oleum Ligni Heraclini.

d Ad inflammationem dentium confert, decoctum Guaiaci cum albumine & nitro fixo in ore detentum. Item ♃ particulam Laudani opiati, diftempera cum oleo caryophillorum, goffipio excipe & denti dolenti impone.

PECTORALE.

Lac Sulphuris.[a]

♃ Sulphuris flaui triti vel cribrati, vel florum Sulphuris [b] partem j. & Salis Tartari [c] partes tres, pone in vitro ore capaci, luto obducto collocetur in arenam, affundatur aqua pluuialis deftillata ad eminentiam 6. digitorum: Vitri quarta

quarta pars sit vacua, quæ extra arenam promineat, subiice ignem successiuè, vt bulliat, lignea spatula diligenter agitetur, donec Sulphur ferè omne in illis ebullitionibus solutum sit, quod spatio 5. vel 6. horarum fit, tunc enim liquor rubescit, mediocriter saltem se inspissando instar lixiuij: Si aqua inter bulliendum [d] *euanescit, affundatur alia feruida: Vltimò vbi ferè omne Sulphur solutum est, & liquor rubeus ad eminentiam trium digitorum transuersorum restat, tunc ita calidè filtratur, per chartam Emporeticam, & de filtrata calida solutione parum in alio vitro ponitur, & confestim dum adhuc calet, affunditur vinum (sunt qui aceto destillato vtuntur, sed vinum præstat) lentè, celeri tamen & alto lapsu, tamdiu, donec calorem spissi lactis acquirat. Hoc postea in peculiari vitro seruatur, & proceditur eodem modo cum restante solutione calida & vino: vltimò omnem lacteum liquorem misce, & pone in loco tepido, donec albedo Sulphuris à vino cærulei & rubei coloris in fundum descendendo se separauerit, abstrahe tunc vinum per inclinationem, & affunde aquam pluuialem destillatam miscendo: stet diem & noctem, ac iterum effundatur affundendo nouam: Hoc toties reiteretur, donec nulla nigredo seu impuritas in aqua amplius appareat,*

nec sensibilis fœtor, postea post debitam residentiam & effusionem aquæ siccatur per se in hypocausto, & seruatur instar pollinis, vel antequam planè siccetur, misceatur aqua Cinamomi, vel alia appropriata, vt fiat pultis instar vel lactis, & priusquam ad vsum medicum adhibeatur, diligenter moueatur [f].

Vires, Vsus, & Dosis Lactis Sulphuris.

1. *Balsamum est humidi radicalis.*
2. *Confortat vires Naturales.*
3. *Purificat sanguinem ab omnibus impuritatibus, vnde varij morbi oriri solent.*
4. *Præseruatiuum Apoplexiæ.*
   Conuulsionis neruorum.
   Lepræ.
   Luis venereæ.
5. *Specificum Pulmonum, præseruat & sanat Asthma* [g].
6. *Tollit antiquam & recentem Tussim.*
7. *Consumit & exsiccat fluxus Capitis.*
8. *Confortat Cerebrum.*
9. *Ventositates Ventriculi & Colicam impedit.*
10. *Hecticis* [h] *& aridis peculiariter sua confortatione prodest, cum aqua Cinamomi si misceatur, vt fiat instar lactis liquidi.*

11. *Phthi-*

11. *Phthisicos* [i] *oculariter iuuat, agendo in humidum radicale, testimonio ægrotantium.*

12. *In Arthritide, Podagra, Sciatica, & similibus morbis, summopere etiam conducit.*

13. *Instar Ignis occulti consumit morbum non aliter ac Ignis vulgaris lignum absumit.*

Dosis [k].

Tantum pulueris miscetur, vt vehiculum quasi albicante colore tingatur: manè & vesperi j. cochl. Ante exhibitionem diligenter liquori immisceatur.

Offertur in aquis stillatitiis Cinamomi, Melissæ, Lauendulæ, aqua Epilepticâ: vel in Spiritu vini.

a Alij vocant sulphur album, Magisterium, Cremorem, item butyrum sulphuris, supereminentiam sulphuris. Autor aliàs huius compositionis est Doctor Samuel Schlegel/ Anhaltini Principis Medicus, à quo Comitem de Alta flamma hoc sibi coemisse fertur quingentis coronatis.

b Qui meliores sunt.

c Fusi.

d Supra impone alembicum cæcum; hac ratione aqua non euaporat.

e Austeriusculum alias non procedit.

f Libauio hîc multa videntur hyperbolica.

g Rob. nucum inprimis asthmati medetur, cum aqua destillata ex fruticibus rubi idæi distemperatum, & quantum placet, sumptum. Dissoluit nimirum mirabiliter, inprimis si aquæ, quæ fit ex saccha-

ro albissimo & raphani taleolis, simul in patinis duabus subinde commotis, recens factæ, cochleare vnum manè seóque adhibetur. Vide Practicam chymiatricam pag. 80.

Secundo succus bryoniæ seu vitis albę omnibus præstat; præparandi modum vide in Praxi chymiatrica de pectoris angustia, pag. 80.

h Primi & secundi gradus, his nimirum tam igneum non conducit.

i In aqua Tussilaginis. Contra Libauius in hecticis & aridis, macilentis propter summam vim exsiccandi non conducere putat.

k Quercetanus ℨ j. pro cathartico exhibet.

CORDIALE.

PRæcipuum in medico, qui ægrotum curat, vt Cor bene defendat, & postea morbum aggrediatur. Quibus Harmonica Analogia Superiorum & Inferiorum innotuit, & qui ex Astrologorum suffragiis, duobus Maximis Cæli Luminibus duo maxima hominis viscera, COR videlicet & CEREBRVM, dicata esse didicere, diffiteri nequeunt, maximum Confortatiuum Cordis in Natura Rerum latenter quiescere in Auro septem sigillis [a] *munito, sicuti in præfatione vtrâque satis annotatum est. Fatentur vulgares medici Aurum Cor confortare, quod non de communi Auro mortuo, aspectu saltem Cor exhilarante, sed de Philosophico viuo, Regenerato,*

perato, Plusquamperfecto, & in omni liquore resolubili audiendum. Et quamuis gemmæ quædam Auro præferantur, non tamen hoc fit, quod Auro sint meliores, sed quia rariores & pauciores inueniuntur. Auro enim Natura non contemptibiles indidit virtutes, quas qui scit eruere, & arte tractare poterit, comperiet Aurum quod mortuum & sterile videbatur, viuum adeo esse & prægnans, vt germinet, ac de se nouum Aurum, nouis & iisdem infinitis progeneret incrementis. Quod autem metallorum generatio non adeo vt in Vegetabilibus & Animalibus ad oculum patet, in causa est crassa illa Terrestris moles, per quam Spiritus Vegetatiuus velut carcere inclusus impeditur, quo minus officio suo fungi, sibi similia generare possit: Hic si per artē à Terrestri illa domo & sepulchro liberatus & ab omnib. inquinamentis exolutus fuerit, sine dubio æque vt omnes aliæ Creaturæ vis generatiuæ particeps erit, fructūq; suo semini correspōdentem proferre poterit, sicq; metallum producet metallum, Aurū generabit Aurū. Inde Verus Philosophus mirabilem & omnibus expetendam concinnabit medelam, qua & metallorum imperfectorum, & humanorum corporum morbis incurabilibus affectorum omnia vitia tollet. Felicem illum & terq; quaterq; felicē medicū, qui materia vniuersalis debita tria prima

In auro est omniū magisteriorū reseruaculum: auri enim Quinta essentia resistit Solis & reliquorum Planetarum operationibus in Homine,

summopere purificata ac debita proportione iuncta, ita Rotatione Physica per omnes colores requisitos in Phœnicem incombustibilem redigere poterit, cuius beneficio Aurum in fluxu actualiter vegetari & animari, ipseq́ Phœnix eâdem operâ inseparabili modo aurificari possit: Fortunatum inquam illum medicum, qui fauente Sole *Cœlesti, ex Anatomiæ Magicæ & Philosophicæ Pyronomiæ legibus* Solem metallicum, *per illam plurimorum nominum Hylealem Aquam* [b] *solutum & regeneratum* Solis Vegetabilis *seu spiritus vini generosi appropriato vehiculo* Soli Animali *seu Cordi microcosmico hominis videlicet Spiritui vitæ tanquam simili rite ac Harmonice applicare nouit. Cum donorum dator mei hâc in parte nondum misertus sit, vt supra dixi, licet varias tentarim vias, & è centum ferè descriptionibus Auri Potabilis, seu Putabilis potius, multas irrito conatu post temporis & sumptuum iacturas in igne examinauerim, nollem etiam hoc loco candidum lectorem Chymicum naso suspendere, quia promisi me Experta saltem in hoc meo libro traditurum: Vt tamen auidæ quorundam expectationi satisfaciam, vnam saltem descriptionem non ita pridem mihi fideliter communicatam paulò post inseram, quæ quamuis à veritate non videtur esse aliena, illam tamen mea Expe-*

Quatuor Naturæ Principia. Inter Cœlestia Sol obtinet primas. Inter Vegetabilia Vinum. Inter Animalia Homo. Inter Mineralia Aurum.

Experientia non comprobatam, lectori cupido, cui integrum est, examinandam offero. Rationes autem & Viæ Alchymistarum vulgarium in conficiendo Auro Potabili, ineptæ, humanæ naturæ inconducibiles, & à proposito Philosophorum longissimæ sunt, quicquid etiam hoc nomine glorientur & mentiantur. Nam quicquid redigitur in corpus, hoc ipsum crudum & indecoctum est: Naturam enim bonum in melius per alterationis modum transfert: Sed hoc Aurum quod ab ipsis tractatur, neque alterationem passum est, neque solutionẽ Physicam, In melius ergo non deducitur: Et quamuis multi per Spiritum Salis vulgarem, nonnulli per Spiritum vini Alcoholisatum, alij per Acetum radicatum, alij prius per Salia corrosiua, postea per Spiritum Terebinthinæ seu Olea Aromatica & similia deliramenta conantur Aurum vt stirpem metallicam, quam ab Animalium & Vegetabilium prouincia immeritò excludunt, soluere, in vanum tamen laborare omnes ipsa Experientia testatur. Aqua Sapientiæ Philosophorum vna est, quæ omnia metalla & lapides ab impuro Puncti Quaternarij[c] coagulationis vinculo Philosophicè & Naturaliter liberat: nec est sub Cœlo modus alius dissoluendi Physicè Corpus Solis, quàm per Vniuersale Menstruum Mercuriale Philosophorum

Cœlũ aureum nullo impuro mediante reseratur, ideo faculenus & ponderosus Lu ifer olim è Cœlo spirituali deiectus fuit.

Veteres non sine causa dixerũt in Sole & Sale contineri omnia, videlicet non illo excrementitio, sed centrali Bal-

totius Naturæ secretissimum, quo dum per ignorantiam & difficultatem acquirendi caremus, consueuerunt in defectu Perdicum, famem etiam Carnes bubulæ sedare, siquidem coquus in absentia ligni quercini ad coquendos cibos, vtitur fagino seu betulino. Porrô Aurum in quo est Elementorum [d] adæquatio, est Vniuersale subiectum ad Animalia, Vegetabilia & Mineralia, Vita rerum omnium: Et vt cum Sole Cælesti singularem concordantiam habet, sic etiam cum corpore humano sua forma interna magnam possidet affinitatem & Harmoniam [e]. Quemadmodum autem Sol Cælestis se habet erga reliquos Planetas, tanquam Rex enim sedet in meditullio aliorum Planetarum, luce, magnitudine, pulchritudine, omnes excellens, omnes illuminans, virtutemq́ illis ad inferiora quæq; disponenda distribuens: Ita etiam Sol Philosophicus seu naturale Aurum erga reliqua metalla: Metallorum enim purissimum [f] est Aurum, in quo splendor Solis Ignisq; Cælestis radius est, & in cuius corpore perfectissimo quatuor Elementa conueniunt. Rubinus habet in se effectũ omnium Lapidum pretiosorum, sic etiam habet aurum (nobilior lapis omnium pretiosorum) in se virtutem omnium lapidum ductibilium, metallorum scilicet, quia continet in se omne metallum, & ea tin-

samo Naturæ vniuersali, ab omni æuo Veræ Halchymiæ nomen dedit.

Lege Rodargirij Zodiacum inferiorem de signis hyemalibus.

Lullij Cœlũ Philosophorum de Sale Centrali. Huic Cælo Philosophico applicamus stellas suas Terrenas, quæ sunt plantæ, lapides & metalla.

Vt in animantibus vniuerso Corpori ipsum Cor, sic Cœlo & Mũdo præest Sol, gaudium totius Creaturæ in ipsum vniuersum

ea tingit & viuificat. Et sicuti superiores Cælestes Planetæ suum splendorem & Lumen accipiunt à Sole Cælesti: Eodem planè ac simili modo accipiunt Terrestres Planetæ vel corpora metallica suum Splendorem, Lumen, Vim, & Radios ab Auro, vtpote à Philosophico & Terrestri Sole. Hinc videre est, cur antiquissimi Cabalistæ & Sapientes Magiæ Naturalis periti, plenariam totius Naturæ cognitionem in Dei Lumine adepti, Exordia Rerum omnium totius mundi Puncto Lineæ rectæ & Peripheriæ assimilarunt: Item cur metallis Characteres & Nomina Cælestium Planetarum impertiti sunt, videlicet propter singularem correspondentiam, & quia se inuicem sine magno discrimine interpretantur. Auro metallorum Regi & Capiti secundum Hermetem, *corpori videlicet perfectissimo & purissimo, à nullo Elementorum domabili, & à Deo & à Natura perfectè secundum materiam & formam elaborato, non solùm omnes Cælestes Vires Planetarum aliorumq; corporum metallicorum ac mineralium, sed & Vegetabilium & Animalium infusæ sunt: Ideo hanc Temperatam Elementorum desponsationem & coniunctionem, non potest Ignis violentia separare, nec Terræ fæculentia vitiare, nec Aquæ limositas contaminare, nec cōtactus Aëris obumbrare aut*

mundū, & quæ in eo sunt, imperium habens.

Vide Monadē Hieroglyphicam.

Aurum est omniū Naturæ

corrumpere. Vnde à Sophis tam propter Cælestes, quàm Terrestres latentes vires omnis Homo, Microcosmus, & Adam nominabatur: sicuti illud finis & perfectio operis Naturæ: imò Septenarius perfectionis Numerus verè completus est, vltra quem Natura (sine adiutorio Artis) in sua potentia & operatione altius procedere non potis est, sed Sabbatizat & quiescit. Verum vt intelligatur quomodo Cælestia corpora Planetarum & stellarum, virtutes etiam Elementorum & Vegetabilium suas Vires Auro sub Terra communicent, sequentia syncere Philosophantium relinquimus consideranda & excutienda iudiciis. Tota machina Creationis secundum Cabalistas Hebræorum in tres Orbes seu Mundos diuiditur, in Mundum Elementarem, *scilicet hunc sensibilem, infimum, cuius partes sunt Cælum & Terra: in* Intellectualem *seu Angelicum: & in* Archetypum. *Hi tres Mundi sunt figurati à Moyse euidentissime in admirabili illius Tabernaculi sui, secundum Archetypum in Monte demonstrati constructione: in mundo sensibili est Elementaris Regio & Cælestis.* Elementaris *conclusa & cincta Cælo exteriori seu Firmamento, continet in se quatuor Elementa, generationibus & corruptionibus obnoxia: In Cælesti Planetæ & reliquæ stellæ, seu corpora Cælestia suam gubernationem*

Exod. c. 26. sect. 30.

Supremi ordinis monita medius ordo inferiorib. interpretatur.

nem habent & officia exequuntur. Secunda *Regio, habitatio seu locus Angelorum est, à doctis Rabinis* Mundus Intelligentiæ *vocatur.* Tertia *continet* Mundum Archetypum. *Iam verò descendit Potentia & Voluntas Diuina, antequam se inferioribus communicat, primò ad Intelligentias aut Angelos, ab illis ad Sphæras Firmamenti Planetarum aut stellarum: vltimò venit in mundum Elementarem, vel in Regionem quatuor Elementorum, vbi postrema executio mandatorum & Voluntatis Diuinæ (vt Hebræi loquuntur) impletur & perficitur. Deus autem vnicuiq; ex illis tribus Regionibus indidit similitudinem seu Exemplar suæ Diuinæ Omnipotentiæ non eo fine, vt sibi ceu Creatori æquale illud sit, velut per se sua sponte omnia facere potis esset: sed vt illæ effigies sint tanquam simulachra significantia saltem & demonstrantia Essentiam Diuinam, per quæ Deus Omnipotentem suam vim, & potentiam sentiendam & oculis cernendam exhibet, attestante Paulo Rom.* 1. Deum *Ethnicis vel Hominibus Inuisibilem suam Essentiam, hoc est, æternam vitam & Deitatem fecisse manifestissimam per opera sua, videlicet in Creatione mundi. In* Archetypo *sunt* Ideæ *& Diuinæ* Dignitates Dei: In Intellectualem *mundum collocauit* Angelos *seu* Intelligentias.

Mouetur tertius à secundo, secundus à primo regitur.

Sect. 10.

Deus in dispositione & ordinatione Rerum per gradus semper nobiliorē in summo gradu collocauit.

In Cœlestem verò *Regionem seu mundum hunc* Sensualem *collocauit* Primum Mobile,*seu, vt alij loquuntur, Secundam motionem post Angelos ceu primam Creaturam corporalem & Fontem omnis vitæ & motionis. In hanc autem Cælestem Regionem posuit* Solem *quasi Regem & Gubernatorem stellarum & fontem omnis Luminis. Anima enim mundi seu Natura media in* Sole *præcipuè habitat, vt quæ globum Solis totum implens radios suos vndiq; quasi spiritum effundit per omnia, vitam, sensum & motum ipsi vniuerso distribuens, cuncta permeans Entia. In Sole igitur omnes Naturæ vires, quasi in Receptaculo & Fonte perenni, reconditæ sunt: Et sicut in Humano corpore Cor est scaturigo vitalis spiritus & sanguinis, omnibus reliquis membris motum & vigorem impertiens: Ita Sol Cor Cæli vicissim tanquam omnium Virtutum Elementarium Dominus per vniuersam Naturam suos spargit & infundit radios. In Mundum Elementarem* Aurum, *quasi Receptaculum & subiectum omnium Elementarium Cælestium & Supercælestium Virium: quæ postquam à Supercælesti & Cælesti Influentiâ deorsum in Mundum Elementarem delapsæ sunt, simul in hoc metallum vnicum concentrando se, confluxerunt, & sic finaliter in illo colligatæ asseruantur*

Animæ omnès ad vnam Animã mundi, & Planetæ omnes ad Solem vnicũ ceu Regem omnium referri debent.

Super Omnia Lucet, & est Sapientiæ Humanæ Fermentũ.

Solis vis peculiariter micat in lapide, cùm enim in qualibet re Naturali eius insit spiritus, eo magis erit in Auro &

uantur & concludantur. Auri enim spiritus secretissimus Cælestis. omnibus Creaturis totius mundi Vitam, Substantiam, Essentiam largiens, & hac Ratione Imaginem DEI gerit proximè: Idem Spiritus in Cælo liberrimè diffusus motu & virtute sua est: In Terra autem maximè in Centro eius arctissimè contractus condensatur iam & quasi incorporatur in substantiam illorum, quæ in Centro Terræ proueniunt: In metallis totus clauditur & figitur: Et hoc vt clarius explicetur tenendum est. Quando Solis Peripheria in Cælo voluitur, & permeat vias seu plateas itineris cælestis (vbi ad Planetarum aliarúmve stellarum domos & hospitia diuertit, siquidem eius ductu Planetæ omnes agitantur, præsentiâ nondum coniuncti torquentur, & coniunctione corporali lætantur (confortando illarum vim, & operationem, quam in Aëre habent, excitat cum Marte videlicet Calorem, cum Saturno Frigus) & vnicuique infundit lumen, vitam & motum vsq; ad infima & profundissima loca Terræ. Vnde ab Heraclito Fons luminis Cælestis, ab Orpheo Lux Vitæ & Oculus mundi, seu viuificus Cæli Oculus, qui omnibus rebus calorem, lucem, vitamq; inspirat, dicitur. Ignis externi natura est omnes Ignes in occulto latentes viuificare: Ita Sol à Deo ordinatus in eum finem in hunc modum, vt omnes

Lapide, qui Naturam suo laborantem defectu iuuat & instaurat.

Ideo Paracelsus non sine ratione in libro vexationũ Aurũ constituit triplex.

Metalla infimum circuli sortita sunt locum, in medio Cẽtri Terræ delitescentia.

occultos & quiescentes Ignes incendat, nimirum Sphæras Planetarum qui nobis non apparent, per se enim sunt mortui, si verò incenduntur, sunt viui & operantur suas proprietates: A Paracelso Sol vocatur Spiraculum Vitæ Elemẽtorum: à Platone Zoroastro Cœlestis & Inuincibilis Ignis vocatus est: Pater Luminum splendorem Ignis sui emittens & communicans primò soli & cæteris Cœlestibus corporibus, inde tanquam per media instrumenta in hunc ignem nostrum influit: Et hoc modo omnium Planetarum vires & virtutes in Sole reperiuntur: Et Iamblichus verè dixit: Quicquid habemus doni, habemus à Sole, vel ab ipso solo, vel ab ipso per alia, quamuis enim aliquid ab aliis habeamus, illud tamen à Sole desumptum est. Ideo in Sole Cœli Corde, vt in potenti scaturigine vel fonte reperiuntur Cœlestes occultæ operationes corporum Cœlestium: sed Cœlestis Regina & Vxor solis Luna, videlicet omnium Cœlestium influxuum virtutumq́ vltimum receptaculum, Solis cæterorumq́ Planetarum atq́ stellarum radios & influxus quasi fœtum suscipiens, inferiori mundo sibi vicino quasi parturiens edit: Et æstimatur à Deo sapientissimo Sphæram Lunæ in infimo loco corporum Cœlestium, & supremo Elementarium motuum creatam & collocatam, vt ab illa desuper possint accipi Vires & Influentiæ

Sol à nemine accipit, sed ardet & lucet semper de se, & à solo Deo regitur.

Nil sine Lunæ beneficio vnquam profeceris, quia Luna virtute Solis Domina generationis augmẽti & decrementi.

Luna qua si Luce lucens aliena, quia ipsa nõ lu-

tiæ Cœlestes Astrorum, & ipsa supple Luna easdem à se refundere in omnia Elementaria, vel in ipsa Elementa vsq; in Terræ globum distribuere, & cuiusq; rei peculiare ac proprium Innatum Astrum cum superioribus conspirans hoc pacto excitare. Hinc apparet, quomodo anima mundi per supercœlestem, inuisibilem & insensibilem Ignem commoueat Lumen & ignem Solis, qui postea mouet Vires Astrorum & tandem demittit per Lunam in Terræ globum, vsque in intima abyssi profunda distribuendo, quemadmodum semen virile in globum vel vas matricis eiaculatur. Quia igitur hanc singularem conformitatem, concordantiam, similitudinem mutuò inter se habent Sol Cœlestis & Terrestre Aurum, veteres Sophi & Cabalistæ etiam vtrumq; tam Cœlestem quàm Terrestrem Solem vno Charactere Hyeroglyphico videlicet integro circulo & visibili Centro describere & præfigurare voluerunt: siquidem solis character tum Cœlum tum Terram refert, nam Circulus Cœlestes motus & Influentias, Centrum Terrenam & Fixam Naturam promittit. Quicunq; Veri Puncti & Centri Rationem cognoscit, nihil in Rerum natura vnquam ipsum latere potest, cuius non perfectam habet notitiam: In eo siquidem Rerum abditarum Fundamentum & Radix cùm consistat, non immeritò

cet de se, sed omnē splendorē suum à Sole mutuatur.

Absq; Luna intermedia, vim superiorum attrahere omnino nequimus.

Luna licet ab omnib. stellis vires suscipiat, potissimum tamen in Sole quoties illi coniungitur viuifica virtute repletur, ac pro illius intuitu complexionē mutuatur. Sol.

etiam omnium artium & scientiarum Fundamenta naturalia hinc primum elicienda & depromenda sunt: Sed ad communicatum Aurum Potabile veniamus.

Primò requiritur Calx Solis subtilissima, quam olim pro aliis tamen vsibus ita praeparaui.

♃ ℔ß *Aqua Fortis communis, solue in illa* ℥ j. *Salis Armoniaci*[g], *vel quantum soluere potest in paruo calore: Ita habebis Aquam Regis, in qua tantum solues Auri, quantum libuerit*[h], *postea effundatur solutio in vitrum capax, & guttatim saltem (propter ebullitionis strepitum & periculum) instilla de bono oleo Tartari*[i] *in cella per se resoluti: in huius defectu Tartari Sal in aqua communi solutum accipiatur: requiritur autem olei Tartari bona quantitas, tunc Aurum cadit ex repercussione in fundum: Vbi tota Auri Calx soluta fundum petiisse videtur (quod animaduertes è colore Aquae Regis, qui debet esse albus, nam si adhuc flauus sit, signum est totum Aurum nondum repercussum, plus igitur olei Tartari guttatim affundatur, hoc meo damno fideliter admonitus sis) tunc post subsidentiam aliquot horarum in calido liquorem superiorem effunde, & calcem (colore ferè Terram sigillatam pallidam referentem) quater vel quinquies aqua calida edulcoratam,*

coratam, postea in B. M. prudenter & paulatim lentissimo[k] *igne sicca, vel quod tutius, in patina vitrea per se sponte in hypocausto siccescat, nullo ignis calore adhibito: Calcem lignea spatula non ferrea, postea maioris securitatis gratia collectam ad vsus in vitreo vasculo reconde. Nota, magnum esse periculum, si alio modo exsiccetur, quàm prædictis duobus: quamprimum enim calorem ignis sentit aut fortiorem commotionem cum instrumento ferreo, concipit sponte flammam, & in auras abit purpurei fumi in modum, cum maximo sonitu & strepitu instar pulueris nitrati, adeò vt ne vnicam Atomum reperire possis. Noui, qui cum periculo vitæ hunc ex imprudentia confecerunt. Sunt qui magno iuuamine aliquot grana*[l] *huius Volatilis ad vsus medicos intra corpus loco Diaphoretici exhibent. Si aliquid de Sulphure vulgari trito ipsi immisceatur, & postea in crucibulo admoto igne exuratur, subtilissima Calx Auri*[m] *remanet brunni coloris, quæ omnem vim percutiendi amisit, quod mirum & notatu dignum est*[n].

℈ j. istius Auri Volatilis[o] *fortius & potentius ferè operatur, quàm ℔ß Pulueris Tormentarij.*

Granum vnum vel alterum cultro impositum si supposita candela accensa incalescat, simi-

lem sonum edit, ac si magna aliqua fuisset explosa bombarda, & sonus ille praeacutus audienti & astanti quasi auditum laedit.

Operatio huius Pulueris contraria est operationi Pulueris Pyrij. Vt enim hic vim suam per superiora ascendendo exerit: ita alter è contra per inferiora saltem deorsum operatur. Aliquot scrupuli super laminam ferream satis crassam carbone incensi, illam penetrando perforant.

Sal Armoniacum [p] *existimo esse percussionis illius causam. Rationes meas hîc in medium proferã, donec probabiliores ab aliis adducãtur. Quemadmodum enim Sal nitrum & Sulphur* [q] *sunt hostes, & se inuicem non compatiuntur, vt videmus in praeparati Pulueris Tormentarij accensione: Eodem modo Sal Armoniacum & Tartarus sibi contrariantur: Quando ergo Sal Armoniacum cum oleo Tartari suo hoste coniungitur, faciunt ex illa mutua pugna Aurum cadere, in Aqua Regis prius solutum, & oleum Tartari percutit Spiritum nitri summè purificatum, qui se in illo conflictu coniungit cum Sulphure Solis suo aduersario: Et quia Sulphur illud Solis à natura summè depuratum est, & vulgari nostro combustibili Sulphure longè subtilius, ideò valentius, & in minori quantitate operationes suas stupendas potenter perficit* [r]*: Eodem planè modo, quo Sulphur vulgare & Sal*

petra

petræ in Pyrio Puluere coniuncta & incensa, magnum strepitum & fragorem facere animaduertimus.

Hæc Calx in oleo Salis instar Butyri liquescit, idq́ propter remanentiam siccorum spirituum Salis nitri [f], *Vera tamen & radicalis non est solutio, quia iterum in corpus reduci potest.*

Hucusque est mea experientia, quam olim etiam Augustissimo Imperatori nostro Rudolpho *expetenti, cum aliis quibusdam secretis medicis communicaui.*

Sequitur iam Processus Auri Potabilis vlterior, quem singulari munere acceptum Chymiæ studiosis (vt & reliqua) gratis, at non expertum, libenter & fideliter offero.

♃ *Vrinæ Hominis sani bibentis vinum circiter* 20. *mensuras, pone in aliquot alembicis vitreis, abstrahe ab his viginti mensuris tantum phlegmatis in Balneo, vt saltem mensura vna* [t] *maneat residua, phlegmata abstracta abiiciantur, remanentiam in vnum collectam misceto, & abstrahe in arena, quantum stillare vult, vltimo augendo ignem fortiter, sublimabit se aliquantulum: sublimatum illum misce cum Spiritu destillato* [u], *residuum Sal, quod in fundo mansit, aufer, Spiritus destillatus fœtebit, cuius ferè mensura erit integra: Hunc Spiri-*

tum rectifica in Balneo, seruata priori quarta parte, quæ fortis & melior est, ac posteriori ablata. Postea accipe aquam pluuialem vel fontanam recentem, affunde Spiritui reseruato, & superet eundem pondere quadruplo, adapta vas recipiens, cùm guttæ acidæ cadunt, partim instar glaciei egrediuntur, affunde adhuc semel pluuialem vel fontanam aquam vt antea, & iterum destilla, si nulla aciditas amplius egreditur, tunc cessa: Spiritus Vrinæ primò venit, aqua pluuiali cum fœtore remanente. Huius Spiritus Vrinæ accipe partem j. optimi Spiritus vini partem alteram, misce, stent in leni calore per diem & noctem, postea vnà destillentur, tunc hi duo Spiritus se inuicem coagularunt: Et sic Spiritus Vrinæ ad hunc laborem paratus est [x].

Nunc oleum Salis requiritur, cuius præparatio talis est.

♃ Salis fusi, quantum vis, pone in retorta terrea loricata, adiunge capax vas recipiens, iuncturis bene clausis, quando Sal in fluxu [y] *stat, tunc Spiritus egrediuntur in vas recipiens: aut si cum argilla feceris, addi potest aqua in Recipientem, vt Spiritus egressi eò citius se cum illa misceant: Sed dictus Spiritus, ante vsum, prius supra Salem fusum recentem aliquoties rectificandus est, vt sit fortior, per se enim nimis debilis* [a] *est, ad hanc operationem.*

Postea

Postea accipe de calce Solis supradicta, & affunde Oleum Salis aa, ac, vt eo melius soluatur, abstrahe Oleum Salis iterum vsq; ad oleitatem, & denuo affunde oleum Salis, aliquoties hunc cohobationis laborem repetendo, donec calx bene soluta sit.

Deinde huius soluti accipe partem j. & præparati Spiritus Vrinæ partem alteram, instilla guttatim saltem Spiritum Vrinæ, obstruendo semper vitri capacis orificium, donec strepitus cesset: In lento calore Balnei per quatuor septimanas stet in putrefactione, postea per retortam in arena pellatur, seruatis gradibus Ignis primo lento, vltimo fortiori, vt retorta candescat, tum aurum maxima ex parte ascendit, quē sublimatum puluerē diligenter serua, Oleum enim salis per se egressum est, quod seponatur. Tandem accipe hunc sublimatum solis, affunde spiritum vini, & colorabitur in colore lento, affunde alium priori per inclinationem ablato, continuando donec affusus recens spiritus non coloretur. Hic spiritus vini potest abstrahi ad oleitatis remanentiam, vel ita tinctus cum Auri Essentia ad vsum medicum seruari. Calx solis in retorta remanens denuò soluatur Oleo salis, & digeratur cum spiritu Vrinæ, vt modo dictum, reiterando laborem, donec nil de Auro supersit amplius. Si verò spiritus vini cum

extracta Solis Tinctura aliquot ſeptimanas ſtet in digeſtione, tunc totum fit Volatile Aurum, & alembicum aſcendit.

Hunc proceſſum poterit experiri qui volet: ſi ſolutio eſſet rubicunda[bb]*, arrideret magis, ſiquidem ſolutiones Auri, quæ per corroſiua flauo fiunt colore, non dicuntur eſſe radicales ſolutiones, cùm vas ſtanneum ſeu argenteum in quod infunduntur nigredine afficiant, quod philoſophicæ ſolutiones facere non creduntur, quæ ſunt rubicundiſſimæ: Inſuper Metalla imperfecta tingunt, nec in corpus vllo artificio, niſi per proiectionis modum, reduci poſſunt. Lullus dicit præſtare Ignem ardentem comedere cum oculis Baſiliſci, quam loco Auri Potabilis, ſeu medicinæ per ſcientiam ignoratæ, Venenum applicare, quia Aurum Sophiſticatum eſt totum impuritate plenum ex Igne contra Naturam, cum quo Sophiſta operatur: nam ſtatim per res acutas Ignis contra Naturam (Humanæ Naturæ contrarias) Color*[cc] *Naturalis mortificatur & diſſoluitur, & reſoluuntur Cordis ſpiritus, in quibus Calor Naturalis conſeruatur. Ideo P. Seuerinus*[dd] *verè affirmat in ſua idæa, Perfectiſſimorum corporum Balſama & deſideratas proprietates illorum, tam duris (propter perfectã combinationem Elementorum) corporum carceribus contineri, vt fauorem & beneuolentiam, quam*

Nemo periculo ſemel facto vtetur ſecunda vice.

quam humanæ naturæ debent, demonstare non possint: Fiat ergo manifestatio occulti, quia omnes herbæ & mineralia ab intra sunt sanguis & sanguinei coloris, & sic præparata facile sanguinem nostrum immutare, & ad suam complexionem eleuare possunt. Ita Corallorum, Perlarum, Gemmarum, Auri, Argenti, reliquorúmque metallorum virtutes dolent se frustra in mundanam prouinciam venisse, & mortalium scelestam temeritatem incontinenter accusant, quod tantarum prædestinationum immemores, ad quas naturæ prouidentia destinabantur, in peregrinos, & infames vsus, eiusmodi Rerum majestatem commutauerint: Impuritatem pellis, inscitiam mentis tegere coguntur, & dolosa Auaritiæ, Superbiæ, Luxuriæ, Perfidiæ, Adulterij, Discordiæ, & Mortis ministeria subire: Hoc est, in non naturalem vsum Res transferre, iniquas vsuras exercere. Qui verò Dei benignitate Fontem Vniuersalis menstrui attingit, ille ex Philosophorum veridico relatu, poterit non solum omnia & singula metalla, tum etiam lapides tam nobiles, quàm ignobiles ac minerales etiam eiusdem beneficio Naturaliter & radicaliter [ee] in sua tria resoluere, qui resolutus & potabilis liquor Regeneratus [ff], separatis sponte [gg] in fundo fæcibus, postea à piè docto medico vsibus humanis pro sua volũtate & arbitrio se-

Oportet vt Mors præcedat Regenerationem.

S

cundum morbi exigentiam legitimè accommodari, & stupendo successu administrari potest.

Hoc loco syncerum lectorem candidè de quibusdam imposturis præcauendis admonitum velim, posse illo puluere Auri Volatilis à malitiosis Agyrtis, litera longa dignis, vario modo simplicibus & incautis hominib. imponi: Communicaram ipsum aliquando cuidam Philosopho corticario, sub synceritate & pietate Pharisaica, hypocriticum & colubrinum dexterrimè decipientem animum tegenti, qui hunc puluerem (postquam ei Sulphuris [hh] *triti admixtione, per admonitionem, vim percutiendi ademisset) de facie incognitum suis imposturis miscens, cum damno aliorum, & suo commodo auri multiplicationem apud plurimos attentauit. Idem furcifer, postquam intellexisset à me, Lunam in vulgari Aqua separatoria solutam, & aqua vulgari salita repercussam deiicere puluerem album in fundum, qui ter & quater edulcoratus postea ad ignem in tigillo liquesceret, & post effusionem Cornu forma referret, hanc Corneam Lunam incognitam, ad candelam & ignem facilè liquescentem, & cultro scissilem, aliis mineralibus & plumbo admiscuit* [ii], *& hac insigni ac damnabili impostura post cineritij examen, apud improuidos multos Saturni in Lunam transmutationem mentitus est.*

a Hoc

a Hoc eſt, in auro Philoſophico.

b Hoc eſt, Mercurium Philoſophorum primordialem, hoc eſt, materialem.

c Hoc eſt. Humor dementis.

d Non vulgaris, ſed ſpiritus ille puriſſimus perambulans totum orbem.

e Effectiuè.

f Habet intrinſecas impuritates, quæ per Philoſophicam ſolutionem deprehenduntur.

g Per ſal commune ſublimati.

h Potuerit.

i Parum phlegmatoſo.

k Propter periculum expoſitionis.

l Grana iij. vel iiij. in conuenienti vehiculo, inſigne eſt ſudoriferum & Bezoardicum.

m Quæ ſi poſtea reuerberij flamma ex more vrgeatur, fit brunni coloris, qualis eſt crocus Martis.

n Idem fragor & volatilitas huic calci ſolari protinus adimitur, copioſiore affuſione olei Tartari, ſi nimirum id tantiſper in ſolutionem auri aqua regis factam, infuderis, quantiſper totum compoſitũ nigricat inſtar atramenti ſcriptorij, non tamen certus ſis omne aurum ad fundum eſſe repercuſſum, ſed etiam nunquam illud poſtea, etiam ſtatim à prima exemptione ſi collectione fulminandi poteſt pollere, id quod omnino mirabile, duorum diuerſiſſimorum eff. ctuum vnam eandémque cauſam extare poſſe, quod ſanè alioquin per naturam poſſibile haud videtur. Idem nimirum quâ idem, non efficit niſi idem. Idem igitur nõ poteſt cauſa oppoſitorum, niſi in eodem concurrant, & concurrant diuerſa principia, quæ quandoque eiuſmodi ſunt, & impellunt, vt vnum & idẽ oppoſitorũ cauſa ſit.

Sic igitur oleum Tartari debita proportione infusum aurum repercutiens & fulminans facit. Sed idem eandem facultatem adimit, ipsi in proportione debita, & quidem excedente, adfusum, donec nempe totum nigrescat.

o Dicitur etiam aurum fulminans, ceraunocryson, Germanis das Schlaggold/ ab effectu.

p Negamus. Si nimirum esset causa, vtique ad omnem effectum talem requireretur, sed non hoc; Ergo neque illud. Mars nimirum in aqua forti, quæ nullum recipit ammoniacum, solutus & oleo Tartari repercussus, eadem fulminandi potestate pollet.

q Additur Carbo Tiliæ facilioris ignitionis ergo.

r Causa fulminis sola existit in auro, nitro & oleo Tartari. Vtriusque nimirum spiritus arctius cum corporibus solutis hæret. Sunt autem contrarij isti. Igitur eorum mutua inuicem actio, à calore vel igne excitata, simul in ipsum aurum iniuria est.

s Spiritus nimirum Nitri facilius soluit aurum, quam vlla aqua fortis.

t Falsum, in phlegmate enim est spiritus.

u Qui ab vltima mensura destillatus fuerit.

DESTILLATIO SPIRITVS VRINAE & vini omnium optima.

x In Præparatione & destillatione vera, tanquam vniuersalis menstrui ad Solis solutionem, rectius procedes hoc modo: ♃ Vrinæ puerorum 12. annorum & infra natorum vinum bibentium f.q. putrefiat in cucurbitis probè munitis in fimo equino

per

per mensem Philosophicum 40. dierum. Finito putrefactionis tempore vrina destilletur ex arena per alembicum in receptaculum satis capax, donec omnis humiditas satis ablata fuerit. Destillatum porro tertiò à capite mortuo vrinæ rectificetur, vt exinde spiritus iustè eleuari queat (vrinæ mensuræ 20. 30. 40. sumi possunt) Ex phiola igitur prolixioris colli cum suo alembico & recipiente, iuncturis vndique probè beneque munitis, ac per spongiam oleo oliuarum parcè imbibitam, & leuiter expressam in colli orificio staminantem per feruens Balneum destillatio instituatur. Eleuabitur sic spiritus vrinæ instar crystalli, ac alembici spondiliis adhærescet, nulla aquea humiditate cōcomitante, sed solo spiritu volatili prodeunte. Hæc verò destillatio ad completam totam eleuationem continuanda est. Fæces post spiritum in phiola residuæ abiiciātur: quod verò supernè sublimatione prodiit, cum aqua pluuiali destillata, soluitur & colligitur in alembico, similique modo ex phiola, vt prius, per spongiam oleaginosam destillatur, idque sexies repetitur, semper recentem aquam destillatam capiendo. Hic deniq; ad summam puritatem deductus spiritus vrinæ inq; phiolam Hermeticè reconditus per quindenā lento calore Balnei roridi digeritur, donec totus in liquorem limpidum resolutus fuerit. Huic postea additur æquale pondus spiritus vel alcoholis vini, ex vino ipso facti & correcti, qui ambo in frigidissimum locum positi, elapsa hora vna atque altera, in albissimum salem coagulantur. Qui sal denuo per lentum calorē Balnei vaporosi in phiola Hermeticè sigillata, spatio 20. vel 30. dierum, in liquorem conuertitur

deinceps obſeruandum. Alcohol autem vini ex generoſiſſimo vino eliciendum eſt hoc modo. Vinum generoſum, quale eſt Hiſpanicum, vel Hungaricum aliquandiu vel in fimo equino, vel in eius vicario Balneo Mariæ digere per 14. dies. Poſtea per phiolam ſpiritũ deſtilla, eundemq; aliquoties per eandem phiolam rectifica, donec nempe ad ſummam tenuitatem peruenerit. Huius ℔ ij. miſce cum recentis vini eiuſdem ℔ vj. & per phiolam denuo eandem quantitatem, librarum nempe duarum non plus, nec minus, deſtillando prolice, & ita deinde eandem quantitatem librarum nempe duarum cum recenti vino homogeneo ſepties & octies, ſemper de nouo addita & toties deſtillata ℔ ij. alcoholis fortiſſimi reſeruato: Illum Spiritum Hermeticè clauſum cuſtodiens; eſt nimirum penetrantiſſimus & ſubtiliſſimus. Reliquum vinum ad reſiduos ſpiritus vinoſos exinde deſtillando aliis reſerua. Hic verò ſpiritus diligentiſſimè in vaſe Hermeticè clauſo aſſeruandus eſt. Vide etiam Praxin chymiatricam p. 22.

y Sphalma Typographicum, vel autor errauit. Non nimirum fit, quando omnia fluunt, vt ſpiritus aſcendant: ideo nimirum argilla additur, ne ſalia fluant, quæ cum fluunt, ita figuntur, vt nulli ſpiritus aſcendant.

z Vel progredere eo modo, qui ſupra in præparatione ſpiritus ſalis adiectus eſt.

CONTINVATIO AVRI POTABILIS *ſincerior.*

Hæc ipſa calcis ſolis per oleum ſalis ſolutio, ac tandem eiuſdem cum ſpiritu vrinæ per retortam

depulſio

depulsio non est necessaria, neque etiam satis tuta. Itaque relinquimus autori suam mentem, nihilominus ad magis genuinam præparationem securius instituẽdam sic statuemus. Calx illa Solis antea per reuerberationem extremam in summam brunnitatem redacta, soluatur cum menstruo, prius quoque ex spiritu vrinæ & spiritu vini completè perfecto. Soluatur inquam in lento calore in solutionẽ sanguinis instar rubescentem: Hęc solutio deinceps digeratur vase hermeticè clauso per mensem. A fæcibus tandem separata solutione, abstractóque tandẽ ex lentissimi Balnei calore menstruo seu spiritu soluente in eosdem vsus postea adducto, & quasi perpetuo sufficiente. Sol manet in forma olei rubicundissimi, suauem odorem de se spargentis, & in quolibet liquore solubilis, proptereáque hoc oleũ auri potabilis veri locum supplere eiusque succedaneũ esse potest. Idem porro exaltatur seu purius redditur, quando nimirum spiritu solari à suo corpore separato, sola tinctura in qua potentissima vis duntaxat residet, per destillationem eleuatur. Solutionem itaque auri non per Balneum destillamus, sed per arenas vase humili igne aliquantulum fortiori. Sic nimirum post partem menstrui primam cum reliqua eius parte, ipsa Solis Tinctura per alembicum transit, instar sanguinis, relinquendo post se in fundo vasis terram nigram, aridam, spongiosam & leuem. Ipsum autem menstruum, quod cum tinctura auri prodiit, in Balneo saltem tepido, per alembicum separamus. Relictam tincturam in fundo vasis cum spiritu vini tenerrimo soluimus terna vice, eundémque ternis vicibus, vel amplius, denuò separamus. Hoc igitur est

aurum illud potabile, & quidem illud ipſum, quod hodie in Anglia habetur apud D. Franciſcum Antonium Medicum Londinenſem, non illud quidem Philoſophicum & verum, ab hoc nimirum illud Anglicanum multis modis ſuperatur, ac longè aliud eſt, neque hoc Anglicanum iuſtiſſimam veri auri potabilis δοκιμασίαν ſuſtinere poteſt. Reducitur nimirum, & cum corpore ſuo denuo in gratiam redit quod à vero auro potabili philoſophico planè alienum eſt. Cæterum poteſt quidem in vſu medico idem penè præſtare, quod aliàs de auro potabili ſperandum eſſe cenſent chymiatri; quantumuis hoc remiſſius agat, nec exaltatis ſeu aſtralibus morbis ſanabilibus æquè medeatur omnibus.

TYPVS AVRI POTABILIS corporalis.

Fons vniuerſalis menſtrui res, ſeu corpora in tria, hoc eſt, in ſua principia, Mercurium, ſalem & ſulphur, quæ ſingula & vniuerſa corpora conficiunt, reſoluere nimirum poteſt. Eſt nimirum pars Mercurialis, magni ſapientum magiſterij, itaque ad illius compoſitionem requiritur, & cũ reliquis partibus eſſentialibus ipſum magiſterium intrantibus rotatione Philoſophica tandem in vnum redit. Ad lapidis igitur Philoſophici confectionem aqua illa egregium ſpecificum eſt, nihilominus generalitatẽ ſeu vniuerſalitatem in ſe quoque eadem complexa eſt, qua ratione cælum dicitur, recipiens in ſe omnium rerum aſtra, hoc eſt eſſentias & modos ὑπάρξεως diſtinctas, qui alioquin in reſolutione corporum ſpagyrica in ſua tria conſpicui fiunt; ceu quod ſubſtantificum eſt vel eſſentiale natura ſua ineffabili;

bili: Est nimirum subiectum omnis mutabilitatis ad se trahens, ídque postea viuificans, hoc est ad agendum, operandúmque (quod generari & resuscitari philosophis est) admodum efficax & habile faciens. Eius exemplum nobis sit in auro corporali seu vulgari, quod reuera philosophicè potabile nūquam reddi potest, nisi cum hoc solo menstruo vniuersali aurum ad corroborandi facultatem reducente. Primo fiat calx auri subtilissima, & quidem eum in modum quem præcepit autor noster. Huius ℥ menstrui vniuersalis seu Mercurij Philosophici totidem vncias: Coniunge in cucurbita, & ex Balneo, iuncturis probè clausis & lutatis, lentissimè destilla, ac reaffuso menstruo semel atque iterum eandem destillationem repete. Tandem adhibito nouo menstruo ex Balneo sicco per retortam vrge fortius, & simul cum eodem calx solis transit, relictis paucissimis fecibus. Quod transit in Pelicano vel alio vitro Hermeticè clauso, ad lentum calorem vel solis vel hypocausti digere, donec aurum philosophicè resolutum, & ex ipso menstruo residet in fundum vasis, & sese omnino sponte separat à mēstruo, & aquositate, qua ab auro cautè remota, calcem leniter exsicca; est nimirum admodum volatilis. Exsiccatam reconde in phiolam proportionatam, hoc est talem, cuius quarta pars duntaxat ab ipsa calce compleatur, sigilla hermeticè, & in calore cinerum blando admodum, q ue leni pone, per dies 14. prudēter cauendo, ne calx auri caloris vehemētia ascendat & sublimetur. Postea colloca in arenam & per gradus ignis æquales de octiduo in octiduum serua, donec aurum, instar granati obscurè rubentis denuò fixissimum factum fuerit. Huius

℞ ℥ j. tere minutissimè, affunde spiritus vini purissimi ʒ ij. solue in calore leni & serua. Si quid prima vice solutum non fuerit, alio superfuso spiritu vini proportionato denuo solue, & omnia diligenter in vasis vitreis recondita serua. Hoc est verum aurum potabile, ex auro corporali factum. Eius in vsu medico tantum 10. vel 11. guttæ cum ℔ ij. vini optimi miscentur, & de hac mistione ℥ j. ℥ j ß. vel ℥ ij. singulis mensibus semel vel bis ad sanitatem conseruandam hauriuntur, atque hoc modo vis eius est diaphoretica. In morbis verò periculosissimis depellendis vsus eius ex prudentia periti Medici contemperãdus est; Solétque diuersimodè operari, per singula emunctoria, quod noxium est, expellendo.

bb Hæc solutio rubicunda est, verum rectè non procedit.

cc Lege calor.

dd Capite 15. pag. 391.

ee Impossibile.

ff Hoc est, ad gradum perfectionis & summæ puritatis reductus.

gg Beneficio caloris Balnei, siue digestionis.

hh Adimendum auro vim percutientem siue fulminantem.

ii Luna nimirum cornea non alterius, quàm plumbi beneficio, in catillo in corpus redigitur.

STOMACHICVM OLEVM VITRIOLI VENERIS ET MARTIS.

Modus faciendi Vitriolum è Venere & Marte sine corrosiuo.

Totum

Totum Artificium eſt, vt metallum[a] *bene per Sulphur calcinetur.*

♃ *Laminati ferri vel Veneris (vna enim eſt vtriuſq; via) quantum vis, ſcinde in fruſta magnitudinis ſemidaleri, fac ſtratum ſuper ſtratum cum Sulphure puluériſato in tigillo lutato, pone in Igne Rotæ*[b] *Ignis ab initio tigillum non attingat, ſed paulatim admouendo augendus eſt, quem vltimo fortificabis: Ita accenſo Sulphure calcinantur prædictæ Laminæ, quod intra horam abſoluitur: Vbi omnia refrixerunt, exime nigrocineritiam materiam inſtar æris vſti, & tritam cribra, eamq; in olla non vitreata aperta poſitam per tranſuerſum (vt in præparatione Vitri Antimonij fit) moue diligenter, ſupra ignem Carbonum, ne liqueſcat, & Vitriolum in Cupro euaneſcat*[c]*: ſic Sulphur incenditur vel euaporat, moue cum ferreo*[d] *vel cupreo*[e] *inſtrumento prout Vitriolum facere intendis de latere ad latus, vbi ferro vult adhærere, tunc ſatis eſt, & ab igne auferatur: Puluериſatam hanc Veneris Calcem pondera, & ad quamq; libram accipe Sulphuris tres lotones, miſce, & in olla pone ad latus, moue ſupra lentum ignem per quadrantem horæ*[f]*, vltimo olla quaſi candeſcat: Cuprum molleſcit inſtar paſtæ, & ferro adhæret: Frigeſcat ac tritum cribretur: adde denuò ad ℔ vnam tres lotones Sulphuris,*

calcina vt ante per quadrantem horæ. Hoc quinquies, vel ſexies, vel ſepties [g] *repetitur, tunc calcinatio eſt abſoluta. Nota diligenter, vt Calx ſemper bene ſiccetur, & ad* ℔ *j. ſaltem* ℥ *cum dimidia Sulphuris præciſè ſumatur. Calcem metalli tritam minutiſſimè accipe, & affunde in patina lignea aquam calidiſſimam, ſoluetur Calx, & aqua è Venere erit cærulea, cola, colatam euapora ſupra ignem incoquendo mediocriter, donec quaſi cruſtam acquirat, reliquum in frigido concreſcat, ſic habebis è Cupro pulcherrimum Vitriolum Cæruleum, è Ferro viride. Faces in aqua fundo remanentes ſicca, & non ſolutas iterum cum Sulphure calcina, vt prius feciſti, ſeruato pondere priori* [h]*, poſtea lixiuium fac, quo filtratum euaporabis. Hoc repete, donec toto Calx in lixiuium abeat. Inde in terreo vaſe Gôrlicenſi aut VVallenburgenſi, vel in Cucurbita magna vitrea (caue ne rumpatur) fac euaporet, donec cruſtam nanciſcatur, pone in loco frigido, tunc in fundo Veneris Vitriolum in ſtrias deſidet, ſapore ſubdulci* [i]*, aufer aquam & ſicca cryſtallos concretos: Aquam remanentem iterum incoque parum, & in frigidum locum ſi collocetur, denuo concreſcent lapilli, reiterando, donec totum in Vitriolum abeat: Poſſunt etiam bacilli imponi, vt vitriolum eò melius adhærere poſſit: Sulphur* [k] *illorum*

lorum fundum petens seorsim seruetur ad suos vsus.

Ex his duobus Vitriolis Ferri & Cupri, Spiritus & Oleum præparari Chymicè possunt vulgari ac cognito modo, longè maioris efficaciæ, & Virtutis, quam è Vitriolo communi[l].

Hoc pacto habetur Fons acidus Artificialis: Acetum Esurinum est in hoc Sulphure Vitriolato sine Corrosiuo præparato, perfectum arcanum in corroborando languente ventriculo. Vide Theophra. in lib. de Vita longa, & in lib. de Tartaro circa finem.

Huius Olei Vitrioli Vires & Vsus.

Paracelsus[m] *vocat partem Pharmacopolij quartam, & cuilibet Pharmacopæo ita commendat, vt sit instar lapidis angularis in sua officina.*

1. *Vtimur 6. 8. guttis in vino, aqua Mentæ crispæ, vel quod melius, in iure carnis calido: In debilibus ventriculis frigidis, quia digestionem promouet*[n].

2. *In Calculo & Arena in aqua Ononidis.*

3. *In Suffocatione matricis, in aqua Artemisiæ.*

4. *In febribus stomachi, caloribus & siti 12. vel 15. guttæ. In aqua Centaureæ, Vino, Rosarum, Anthos.*

5. *In omnibus morbis Capitis, in aqua Lilij conuallij, Lauendu æ.*

6. *In Ictero efficax est in aqua Chelidoniæ 15. vel 20. guttæ cum sudore.*

7. *In Peste ° miscetur cum saccharo Candi & Electuario Iuniperino, & sic etiam loco prophylactici sanitatis vtimur.*

8. *Inuncti hydrargyro, & malè affecti Oleo Vitrioli cum Theriaca mixta sudando restituuntur.*

9. *Externè Alopeciam, vnamquamqs Tineam tribus diebus illinendo per se vel cum aqua Chelidoniæ curat.*

10. *Tollit omnem serpiginem, scabiem, pruritum, & quicquid cuti solet adhærere, tentiginem prauam, syrones, &c. Sed sine commiseratione fiat inunctio, & pro defensiuo opodeltoch adhibeatur.*

Nemo sine dolore sanitatē recuperat instar prægnantis quæ sine dolore non conualescit.

11. *Post euacuatum corpus cum Theriaca seu aquis appropriatis ferè in omnibus morbis exhiberi potest, aciditate enim sua putredinem omnem arcet, partium verò tenuitate obstructiones pellit.*

Dosis.

Modus exhibitionis est saporis in acidum mutatio[p]*: Dantur in aqua Acetosæ vel specifica alia: potandæ tot guttæ, quot dentes stupidos non reddant, manifestam tamen gustui aciditatem*

tatem concilient: per se [q] *nullus sit eius vsus, sed cum vehiculo, & parcus. Hoc si Chymicorum iniquus quidam* [r] *conuitiator intellexisset, intempestiuo & immodico Olei huius vsu bonum aliquem aut innominatum Virum, non è medio sustulisset: Dum vtimur, probè debet agitari cum suo vehiculo, quia grauitate sua fundum petit.*

Cautiones.

1. *Propter aciditatem prodest Ventriculo languido, in quo tamen nulla Cholera aut Aposthema, alioquin est ebullitio mutua & efferuescentia (abstineant ergo Cholerici & Picrocholi, à noxio ipsius vsu) vt videmus in oleo Tartari & Aqua forti, quæ se inuicem non compatiuntur: Similis est ratio in Iecore* [s].

2. *Vsurus hoc Oleo, in vehiculo conuenienti calido fiat, postea contineat se in lecto ac sudet: Videmus enim eius operationem in maiori mundo in frigido non perfici, sed in calido: talis etiam ipsius operatio in microcosmo.*

Porrò Oleum Vitrioli pulcherrimo colore & durabili tingit [t].

Expressos succos Rosarum pallidarum.
Violarum.
Florum Pæoniæ.
Papaueris syluestris.

Item Extractum Alkermes [u].

Et Oleum Caryophyllorum, si singulis debitè remisceatur.

Dulce oleum [x] *Vitrioli, vt & illud Antimonij, de quo multi gloriantur, apud neminem adhuc videre licuit, sicut nec genuinum Vitriolatum Sulphur Fixum* [y], *cui Anodyno stupendas vires Paracelsus tribuit.*

Oleum Vitrioli subuiride smaragdinum magnarum virium in medicina [z].

Parari potest, si Vitriolum purificatum, vehementissimo igne destillatur, ac post extractionem & purificationem Salis è capite mortuo (quod Sal tamen nullo modo vlterius in igne calcinandum aut igniendum est) denuò cum omni egresso liquore ad suum tempus in Balneo circuletur.

Variè operatur hoc Oleum per vomitum, sedes, vrinam, sudorem.

Dosis guttæ 6. 8. 12. in liquore conuenienti.

a Mars & Venus.
b Circulari.
c Id quod fit, si Venus liquescat.
d Si ferreum.
e Si cupreum.
f Similiter mouendo.
g Scilicet cum adiectione noui sulphuris.
h Ad ℔ j. calcis lotones tres fermè.
i Magis tamen dulcescit Vitriolum Veneris.

k. Sulphur

k Sulphur illud reuera non est tale, sed est excrementitia terra, instar ochræ, quæ vim emplasticam habet, nullis aliis vsibus rectè accommodari potest. Anodynum autem nec paregoricum est: nec præterea aliud habet, quod in vsus medicos transferre potest.

l Est & alia via compendiosior, quâ fit vitriolum Veneris & Martis, sed Hermaphroditicum, id est, vtriusque, Veneris nempe & Martis, naturam habet: ex ambobus enim conficitur, & vbiuis à Basilio Valentino Monacho celebratur.

VITRIOLVM HERMAPHODITICUM.

Fiat primo oleum vitrioli, quale suprà factum est, in spiritu eiusdem & quale modo in stomachico fiet. Huius fiat quantitas aliquota. Deinde sit in promptu limatura ferri elegans, non puluerulenta, nec rubiginosa, sed recens facta: super hanc vero funde olei vitrioli aliquid pro lubitu, nec tamen nimium. Adde aquæ pluuialis destillatæ triplum eius quod adfudisti olei, si nempe illud fuerit acerrimum, & statim ebullire incipit. Labor autem totus in cucurbita capaci instituendus & absoluendus est, adfusioque olei Vitrioli per vices repetenda sæpius. Relinque aliquandiu, donec deferbuerint. Postea decanta & filtra, habebis liquorem viridem admodum & pulchrum, quem euapora ad cuticulam, & relinque in frigido, habebis vitriolum viridiusculum pulcherrimum, ex Venere & Marte factum dulce, magnarum virium. Cum limatura Martis à solutione prima, vt & reliquis solutionibus residua, perge, similiter solue

do cum oleo vitrioli, & si opus est, aqua pluuiali destillata, donec tota in liquorem versa viride vitriolum confeceris. Vnde potest oleum rubicundum fieri, & quidem eo modo, quem proponit autor noster hic. Vires sunt in medicina eædem. De vsu vitrioli Hermaphroditici vide Praxin chymiatricam pag. 171. 178. 179. Elegans specificum stomachicum reperitur in sale Ammoniaco seu Regio, quod fit ex Vrina & fuligine: Prius tamen ipsum rectè purgandum, postea vero illud sublimandum: præparationis modum & vsum vide in Practica chymiatrica nostræ editionis pag. 103. Eiusdem virtutis ex vegetabilibus sunt arcana centaurij minoris & pulegij, philosophicè præparata.

m Libro secundo de rebus.

n Ad olei vitrioli vsum stomachicum familiaris mihi est spiritus maluatici destillatus ex toto maluatico, in eius ℔ ij. macero pulegij Mj. vel Mß. Cuius essentiæ cochlear vnum exhibeo cum guttis olei vitrioli tot, quot ad gratam acredinem requiruntur, & sequitur effectus speratus & bonus.

o Vide specificum pestilentiale.

p Ne fiat stupor dentium.

q Scilicet internè.

r Thomas Erastus, qui Doctorem quendam & consiliarium Palatinensem è medio sustulit oleo vitrioli.

s Vbi bilis hospitatur.

t Tincturas extrahendo manifestat, in expressis succis rosarum & earum conseruis.

u Rubicundum facit.

x De oleo vitrioli dulci supra dictum est. De

oleo

oleo antimonij dulci consule currum triumphalem Basilij Valentini.

y De quo supra. Vide etiam Tractatum nostrum de opio & Laudano opiato, vbi, quomodo illud parandum sit, & in nobile Laudanum exaltandum, abundè dictum est.

z Nonnulli parare per descensum, alij per canales, sed nullum procedit. Hic autem ab autore positus modus omnium est conuenientissimus.

VTERINVM.

Artemisia [a] *omnes obstructiones mulierum deoppilat. Ante menstruum & post partum decoctum eius ad purgandam matricem adhibetur, addita vna atque altera gutta olei Succini.*

1. ELIXIR VTERINVM.

♃ *Castorei* ℔ß [b].
Croci ℥ ij. [c]

Extrahe tincturam cuiusque seorsim spiritu vini, & separa spiritum ad remanentiam Extractorum, quibus mixtis adde

Extracti Artemisiæ ℥ iiij. [d]
Salis matris Perlarum ℥ j.
Oleorum [e] *stillatitiorum Angelicæ.*
Anisi
Succini ana ʒ ij.

Digerantur mixta omnia per octo dies,

Vſus & Doſis.

Doſis huius Elixiris ℈j vel ij. ingruente paroxyſmo [f] *hyſterico, tunc citò ſanantur* [g]. *Quod ſi ſingulis menſibus appetentibus menſtruis æquali doſi vtantur, non reuertetur morbus* [h].

2.

Puluis compoſitus à Paracelſo [i] *deſcriptus è Lichenibus ſeu Callis* [k] *Equorum cruribus innaſcentibus, etiam efficaciſſimus eſt in ſuffocatione matricis. Fumus eius per tritorium* [k] *bombyce circumuolutum, ſuper ſedem clauſam* [l] *manè & veſperi, vel inſtante paroxyſmo ab hyſtericis exceptus* [m], *ſufficit ad tollendas omnes matricis ſuffocationes deſperatiſſimas: Interius interim datur Spiritus Vitrioli cum Sale Corallorum* [n] *in aqua Meliſſæ & Artemiſiæ.*

a Scilicet rubea, ſed præſtat eius arcanum.

b Minutim inciſi.

c Integri.

d Præſtat eius arcani ℥j.

e Olea ſoluantur prius in ſpiritu vini, poſtea adduntur.

f Qualicunque.

g Sudoribus ab hoc medicamento prouocatis.

h Morbus hyſtericus.

i De moribus amentium cap. 4. tom. 4. Eius compoſitio hæc eſt.

℞ Verrucarum ad genua equorum adnaſcentum ℥j.

Aſſæ fœtidæ ʒj.

Cornu

Cornu vngul.caprin.3 j.

Redige in puluerem: huius pulueris ℈j. super prunis accensus, & fumo ad genitalia promisso per tubulum vel tritorium, illico sistit suffocationes.

k Ita nimirum appellantur enascentia circa genua anteriora equorum: ab iis non sunt auferendę, (fit nimium cum periculo) sed sponte vbi decidunt, id quod plerumque eo tempore fit, quando etiam equi pilos suos ex parte mutant, id quod mẽsibus Februario & Martio plerumque contingit, sunt colligendæ. In medio ipsarum verrucarum reperitur albicans materia, quæ est instar humoris cristallini in oculo. Aiunt equisones, si violenter ademptæ fuerint, plerumque crurum contracturam pati. Quod si fumus de puluere illo verrucarum tantum efficere potest, vt sistat omnes suffocationes etiam desperatissimas, quanto magis præstiterit earum extractum, ea lege factum, vt in Practica chymiatrica editionis nostræ in Laudano suffocationum dictum est, pag. 181. quod in hunc locum transferendum.

k Vel collum retortæ.

l Diligenter.

m In matricem.

n Vel quinta essentia perlarum, de qua supra.

3. EXTRACTVM SPLENIS BOVIS.

Paracelsus [a] in Archidoxis facit in lib. mysteriorum huius mentionem, quod Lienis obstructiones expediat, & menses prouocet.

℞ igitur ſplenem Bouis caſtrati, ſcinde in laminas tenues, maceretur [b] *per aliquot dies in ſpiritu vini cum Myrrha eſſenſificato, poſtea exſicca in aëre: Hoc modo procedendum eſt, alioquin ſi per ſe velis exſiccare, fœtebit, poſtea cum S. v. eſſentiam extrahe, & ſapidioris efficaciæ ergo adde pro libitu aliquot guttas olei Angelicæ* [c].

Doſis.

℈ j. in aqua appropriata.

Obſeruatio.

In prouocandis menſtruis tempus obſeruandum, quo menſes in ægra fluere conſueuerunt, tunc enim Renum & Lumborum dolores adeſſe plerunque ſolent, & ſic, adiuuante Natura, Remedium operabitur efficacius.

a Lib. 7. tomo 6. pag. 81. in ſpecifico matricis.

b Non eſt opus, ſed ſtatim poteſt exſiccari in clibano.

c Idem præſtat extractum epatis bubuli, quod ſic fit.

EXTRACTVM EPATIS *Bubuli.*

℞ Epar bouis iunioris caſtrati, ſeca in particulas, aſſerculatim, eáſque in clibano exſicca & pulueriſa, adde vinum aduſtum à fæcibus ſuis craſſis deſtillatum, & cum eo extrahe ſubſtantiam ſubtiliorem epatis, quantum eius fieri poteſt. Si non amplius

amplius extractio procedit, puluerem epatis exsicca, vt prius, & secundo cum spiritu vini, vt antea extrahe, atque id repete etiam tertiò, coniunge omnes extractiones, & ad consistentiam quandam destillando redige: adde tandem sal proprium, ex capite mortuo hepatis cum aqua destillata extractum, & misce. Eius vsus est, vt extracti splenis bouis; sed longe promptior & expeditior. Datur ℈ j. in aqua artemisiæ, sabinæ, saluiæ, & alia appropriata.

4. SAL IOVIS.

♃ Cinerem stanni aperto igne sine sophisticatione præparatum, ex illo salem non aqua, vt habent irriti vulgarium descriptionum labores, sed aceto destillato extrahas, quem postea à suo sale aqua pluuiali, soluendo, filtrando & lenissimè in Balneo euaporando septies edulcora[a].

Vires, Vsus, & Dosis.

Secretum & efficacissimum in suffocatione calidè vmbilico inunctum: matrix vbi sentit calorem, confestim in locum suum redit, nec amplius inde mouetur.

Dosis, tria grana, tribus aut quatuor auroris cõtinuis in aqua Artemisiæ vel aquis cordialib.

AQVA SINGVLARIS, IN qua hystericis suffocationem patientibus offerri solet Sal prædictum.

℞ Rad. Diptami.
Sem. Dauci ana ℥ j.
Cinnamomi electi
Cassiæ lign.
Melissæ ana ℈ ij.
Croci Orientalis ℈ j.
Castorei recentis ℈ j. & ß.

Ex omnibus mixtis fiat puluis, affundantur aquæ Rutæ ℔ ij. cum dimidia, stent per quatuor dies in infusione, destilla in B. M. & serua ad vsum.

In huius Aquæ cochleari vno grana tria Salis offeruntur tepidè, tribus vel quatuor diluculis ieiuno ventriculo per tres horas.

a Tandem in deliquio in liquorem solue.

LIQVOR IOVIS.

Crystalli Jouis ad eandem medicationem suffocationum, & alia possunt sequenti modo elegantiores fieri. ℞ Stannum Anglicum, solue in aqua forti, quæ facta ex nitro & alumine, & stannum ipsum paulo post infunde, aqua fortis apparet in modum calcis albicantis. Hanc calcem exsicca, & per ollas super cucurbitam infra tubulatam positas sublima eum in morem, vt alioquin cum floribus antimonij albis fieri solet, & ita stanni spiritus sursum fertur, in forma pulueris vel farinæ candidissimæ. Hunc puluerem solue in aceto destillato, & extrahe per triduum quotidie bis vel sæpius agitando. Solutionem & extractionem sæpius repete

per

per recentem aceti spiritum. Extremo acetum per Balneum destilla ad siccitatem. Quod remanet cum spiritu vini extrahe, haud aliter, quam sicuti cum aceto factum est. Separa vicissim spiritum vini vsque ad medietatem, pone in locum humidum & nascentur crystalli, quos demùm in liquorem per deliquium solue.

Is liquor alias est vtilis ad morbum Gallicum; omnia vlcera fœtida, fistulas, cancrum, lupum, noli me tangere, & alia æsthiomnemata sanat à gutt. j. ad ij. vel ad summum iij. repetitis vicibus. In adultis vehementer & largiter mouet aluum.

FEBRILE.

Si Febris[a] è Mercurialibus[b], abstemij sunt.
Sulphure, euomunt quæ edunt.
Sale proprio, patiuntur orexin[c].
Hepate, sitis est vehementissima, tunc laudano[d] curatur.
Stomacho, sine siti pigerrimi sunt, olfaciunt quæ sentiunt, curatur Corallino[e].

Primò purgatio[f] instituatur Turpeto minerali vel Panchymagogo, vel Floribus Antimonij albis: Ablata materia peccante, postea sequens Puluis exhibeatur.

♃ Cochlearum longas testas, quæ prope piscinas & lacus reperiuntur, affunde acetum de vino paratum, stet per noctem, tunc extrahit

macorem, quem diligenter abrades cum scopis ferreis, quibus aurifabri vtuntur, postea testas illas oblongas calcinando incinera ad albedinem, & puluerisa [g].

Vsus & Dosis Pulueris.

Dosis ℈ ij. instante [h] *paroxysmo in haustu Cereuisiæ calidæ, cum tantillo butyro recenti. Rarò bis vel tertiò assumitur, quia primus haustus plerunque per sudorem sanat: Ideò in lecto se continentes infirmi sudorem expectent.*

Nota, medicamenta habere ex Theophrasti mente in Febribus exhiberi instante paroxysmo, vel paulò ante, vt simul cum paroxysmo operentur.

℞ Olei Vitrioli ℈ j.
Salis absynthij [i] *℈ j. & ß.*
Aquæ Cichorei ℥ j. misce.

Post hunc assumptum haustum patiens sudorem in lecto tectus expectet, abigit omnes febres [k]. *Robusto datur hic potus integer: imbecilliori detur in tali dosi:*

℞ Olei Vitrioli ℈ß.
Salis Absynthij ℈ j.
Aquæ Cichorei ℥ j. misce.

a Forma febris est in sulphure siue ardore sulphuris. Quotidiana est in stomacho, tertiana in epate residet.

b Excre-

b Excrementis.
c Sodam den Sod.
d Opiato.
e Arcano.
f Purgationes in febribus necessariæ sunt. Neque nimirum materia peccans commodius potest exterminari, quàm purgantibus. Præter autem eas purgationes, quas autor recenset, insigniter prosunt eæ, supra à me allegatæ, aqua nempe benedicta, pilulæ antimoniales febriles, dantur ante paroxysmi insultum, cùm vestigia horroris gliscunt. Mirifice febriles mineras, aliá que symptomata exhaurit. Vide praxin chymiatricam pag. 216. 223. Specificum in febribus tertianis præcipue est aqua formicarum composita, quam vide in Practica chymiatrica p. 217. & 223. Interea verò prudentis medici est diligenter prouidere, an patiens ad vomitum dispositus sit, & an causa morbifica febris per vomitum, aptè purgari possit, præterea an vires patientis constent; secus nimirum ad alia recurrendum fuerit, quæ mitiora & conuenientiora sunt. Inter specifica febrilia non infimum locum obtinet sal ammoniacum depuratum & præparatum, de quo paulò ante paroxysmum 6. vel 9. grana in arcano centaurij minoris, vel decocto cichorij, data post Vniuersalia præmissa, sudore hinc largius profluente febrem tollit. Eadem dosis potest reiterari, si prima vel secunda vice non successerit.) Præparationem vide in Praxi chymiatrica nostræ editionis, pag. 103. & pag. 123.
g Alij conchas ab omni colluuie & mucilagine purgatas, & transparentes factas, redigunt in puluerem sine calcinatione aliâ, & pro vsu seruant.

h Sed non nisi in firmis. Infirmi nimirum hæc non ferunt.

i Aut Spiritus salis absinthij ℈ß. ad gr.xv.

k Caput serpentum ante paroxysmum appensum in febribus intermittentibus probatum est. Datur etiam puluis serpentum. Vide Praxin chymiatricam p.119. Ad quartanam Auenzoar vsum nucleorum persicorum laudat. Guanerius decoctum raparum. Ego vtrumque magno successu multis exhibui, inquit Crato Epistola 203.

PESTILENTIALE.

Elixir Pestilentiale.

CVm Pestis[a] sit Ira & peculiare Dei Flagellum, sequentia post Reconciliationem cum Deo & proximo, Vitæq; emendationem ex vsu esse poterunt.

℞ Florum Sulphuris Spagyricè præparatorum (vt paulò post dicetur) ℥ iij. affunde olei Iuniperini[b] è baccis, in Balneo prius rectificati, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, (eodem modo cum Spiritu Terebinthinæ[c] fieri potest Balsamus Sulphuris, cuius Tinctura postea spiritu vini extrahitur ad effectus asthmaticos) olei Succini terna rectificatione in Balneo ab odoris vehementia liberati, quarta pars [d] ad oleum Baccarum Iuniperi itidem affundatur, stet in igne cinerum vel arena sæpius monendo,

nendo, vt flores lentè sine adustione soluantur & liquescant: Postea habeas Theriacæ Venetæ ℔ j. ex qua optimo spiritu vini Tincturam extrahes, quam à spiritu vini separatam seorsim seruato extrahe eodem spiritu, Radicum Elenij, Angelicæ, Baccarum Iuniperi contusorum & mixtorum ana ℥ ij. & Tincturam à spiritu vini in Balneo separatam misce cum Tinctura Theriacæ, ac affunde oleum Iuniperinum & Succini floribus sulphuris essensificatum, ac per papyrum bibulam prius filtratum: omniaq́; circula lentissimo cinerum calore per quatuordecim dies. Habebis secretum, quòd in Peste & morbis Epidemicis ex Dei benignitate ad miraculum operari solet.

Extractũ Enulæ Cãpanæ ferè Sulphur superat in Peste.

Vires, Vsus, & Dosis.

In Peste est Præseruatiuum & Curatiuum.

Dosis vna vel duæ guttæ in vino vel aceto quotidie manè: Vel singulis septimanis semel 8. vel 10. guttæ ieiuno ventriculo expectato sudore assumantur. Præseruat à putredine, & nil impuri relinquit in corpore.

Correptus Peste statim ab initio accipiat à ℈ j ad ij. in vino, aceto rutaceo, vel alio liquore appropriato, & sudet, potenter venenum è corpore pellit.

a In peste iræ diuinæ flagelli seuerissimi, cura-

tione, nemo tam felix vnquam fuit, qui, ſpecifico ſeu appropriato medicamento, illam ſe tollere poſſe gloriari auſus fuerit. Omnes conatus Medici in ea, Deo videlicet non permittente, deficiunt, & vana eſt, quæcunque ſine numine ſupponitur peſtis medicatio. Quantumuis ergo infinita ſint, ab infinitis producta alexipharmaca, ratione & experientia vtcumque confirmata & probata; manca tamen ſunt, ſæpe nullius virtutis vel poteſtatis. Imò nec ipſum ſapientum Magiſterium, contra hanc perniciosam luem malignam, ſatis roboris poſſidet, quin exoleſcat & deterioretur. Tantum itaque abeſt, vt peſtis ſpecificum, hoc eſt appropriatum particulare à quopiam promitti poſſe exiſtimemus, vt potius habenas in aëre volantes non tam hiſtrionicis ludis, quàm ſeriis veritatis adminiculis viſas eſſe credamus. Quæ itaque ab autore noſtro & à me quoque proferuntur peſtilentialia, eidem cenſui accenſenda ſunt, proficere aliquando poſſe, ſed tamen catholica haud eſſe. Anno ſuperiori 1611. graſſante peſte per Haſſiam & vicinos populos aqua mea peſtilentialis tempeſtiuè propinata multum profuit. Eius compoſitionem ingenue docui in Praxi chymiatrica p. 225. & tractatu Germanico Anno 1623. edito. Eiuſdem virtutis eſt oleum Camphoræ compoſitum, ex oleo præſertim caryophyllorum & ſale abſynthij factum, quod πεῤθήκης gratia à me addetur ad finem commẽtariorum. Huc pertinet etiam elixir proprietatis, Bezoardicum ſolare, Aurum tranſparens, Panacæa ex ſulphure antimonij.

b In Balneo rectificati ℥ viij.

c Potius oleo aniſi.

d ℥ ij. ʒ ij.

FLO-

FLORES SVLPHVRIS.

Crudi ſulphuris in medicina nullus debet eſſe vſus, niſi ad manus ſit illud, quod in ſodinis reperitur, & Sciſſile[a] *vocatur, à Natura purificatum, quod cum floribus ſulphuris arte paratis, nulla prorſus repugnat: Nam vt hîc artificioſo Igne, ita illinc Naturali, pars tenuior ſulphuris attollitur ad editiora loca, eaq́ & ratione plus coquitur: Ergo cùm ſciſſile ad manus eſt, licet loco Florum vti: Sed quia rarò Natura nobis copiam ſciſſilis ſuppeditat, medici Chymici cœperunt de artificio cogitare, quo in illius penuria ſubleuarentur.*

In agro Cracouienſi[b] *in Polonia, miro artificio Naturæ depuratum conſpicitur, & olim in Regno Neapolitano propè Puteolos, vbi Mons ſulphureus perpetuò ardet, cum deſiderio vidi.* *Veſuuius Cāpaniæ mons.* *Solet in illo loco ſulphur è ſaxis tanquam Ros exſudare: dulciſſimus eſt ille Flos, qui ſi in copia haberetur, poſſet verus Spagyricus ſingulare ſibi ex illo medicamentum Chymiſtico magiſterio elicere.*

Sulphur autem ibi conficitur, poſtquam vi ignis à lapidibus & Terra defæcatur[c].

Propè Salisburgum in Mineris cupreis, vbi Vitriolum coquunt è Minera, aſſatione, vt vocant, ſulphur ſolet auolare à Minera, quod

deinde pollinis instar adhærere consueuit camino, ad hunc excipiendum & retinendum fumum studiosè extructo: Hic Flos sulphuris bene depuratus est, & dum à Vitrioli Minera sublimatur, aliquam secum aciditatem retinuit.

Huius ergo in defectu Florum Chymicè præparatorum, cum commodo, sicuti sæpius expertus sum, vti possumus.

℞ Sulphuris flauissimi (illud enim rubri coloris habet multum Arsenici[d] *& Realgaris, & in medicinam non debet adhiberi) ℔ j. salis fusi ℔ß. fluat prius sal in crucibulo, quamprimum vbi fluxit effundatur & frigescat, in mortario vel supra lapidem: Vitrioli Vngarici purificati & calcinati ℔ß. Puluerisentur & misceantur inuicem, imponantur Cucurbitæ vitreæ (cum collo mediocri non nimium capaci,) argilla bene munitæ, imponatur Alembicus altus & capax cum Recipiente, collocetur in cineres vel arenam, notandum tamen, ne nimia quantitate arenæ cooperiatur, ne superior pars incalescens faciat Flores liquescere, & si tunc refrigescere sinis, Alembicus difficulter aufertur, nisi admotis prunis iterum liquescat: Non opus est luto, si bene quadret capitellum, nisi velis chartam farina madidam circumducere. His peractis da initio ignem lentum, post tres horas*

phlegma

phlegma ſtillare incipiet, & durabit per 4. vel 5. horas: Ignis augendus eſt ſenſim magnis Carbonibus, vt tandem patina ^e, in qua eſt arena, rubeat: Si ignis eſt continuus, ita vt Sulphur in Alembico quaſi fluat, tunc citius ſublimatur, non tamen ſit exceſſiuus, alioquin non flauo colore, ſed nigro aſcenderet.

Flores eleuati in Alembicũ citò eximantur, chartam, videlicet rotundam & quadrantem ſemper ſubtus tenendo, ne ſubleuando capitellũ Flores in arenam cadant, & interea, ſi Cucurbita tunc ſummè calet, ſine mora orificium eius tegatur, ne Sulphur ab aëre ingrediente, vt ſæpè fieri ſolet, accendatur, & reponatur Alembicus, ignisque continuetur ad decem horas.

Refrigerentur poſt abſolutam ſublimationem omnia & remoto Alembico Flores accipiantur, ac cum prioribus miſceantur: Caput mortuum in quaque ſublimatione ſit poroſum & friabile, prunis aſperſum nõ amplius ardeat: id enim ſignũ eſt priuationis omnis bonitatis.

Rurſus hos flores miſce cum Sale nouo & vitriolo ſeruata priori proportione, perge omnino, ſicuti prima vice, quod quo ſæpius fit, eò plus tenuitatis acquirunt Flores, fiuntque magis ac magis puriores. Tertio pariter facito, ſed pauciores Flores habebis: A tribus libris ter ſublimatis habebis ℥ xx. in hac tertia repetitio-

ne consistere debes, eò tum quod plurimum decedit, tum huia tandem vtiles partes Sulphuris figuntur.

Horum Florum dimidiam partem cũ gummatibus sequentibus selectissimis in tenuissimum puluerem tritis, mixtam seruabis ad vsum, vt monet Paracelsus [f] *in lib. Paragraph. & lib. de Natura, libro & capite de Sulphure.*

♃. Florum simplicium Sulphuris ter eleuatorum ℥ j. & ß.

Myrrhæ select. ʒ j.

Aloe Epatici ℈ j.

Croci grana xv.

Terræ sigillatæ ℈ j.

Sacchari quantum satis, dissoluatur in aqua Ros. vel Pectorali, & fiat massa, ex qua formentur Rotulæ.

Alteram partem modo sequenti sublimabis, quamuis sint, qui putent gummata inter sublimandum comburi: Elevatio ideò lente fiat sine adustione.

♃. ergo dictorum Florum ℔ j. & ß.

Colchotaris ℥ vj.

Salis fusi ʒ v.

Myrrhæ Alexandrinæ.

Thuris ana ℥ iij.

Aloës succo citrini purificati prius ℥ iiij.

Masticis ℥ iij.

Croci

Croci ℥ß.

Omnia trita simul & bene mixta imponantur priori [g] *vasi, si sit adhuc integrum, vel recenti, additoq; Alembico in furnum* [h] *reponito, ignem subdito, sicuti prima vice fecisti: post duodecim horas extrahe Flores, qui ascenderunt, rursus Alembicum repone, & ignem continua per duodecim alias horas. Nota, si nimium Materiæ vna vice imponis, tunc comburitur, eminentia trium vel 4. digitorum sufficit: Tunc ex libra vna vncias vndecim Florum habere poteris, quod si pauciores habueris, reposito Alembico perge adhuc ignem subministrare per duodecim alias horas.*

Aquæ destillantes ex vnaquaq; sublimatione, tam Florum Sulphuris simplicium, quàm compositorum, in Recipiente adaptato colligantur, ac seorsim seruentur, illæ postea rectificatæ in Balneo bullienti misceantur cum aqua illa, quæ ab vltimis Floribus compositis abstracta est, nec rectificatione eget, coloris lactei propter gummata, saporis accidi: Hæc seorsim colligenda, ne misceatur cum oleo subnigro, quod subsequi solet.

Vocant hanc Aquam Ens *seu* Lac *Balsami, cuius idem vsus, qui Florum.*

In Peste.

Febribus.

Pleurisi.
Colica.
Affectibus Pulmonum.
Obstructionibus Hepatis.

Dosis pro natura infirmi & iudicio præsentis medici.

Vires, Vsus & Dosis Florum Sulphuris.

1. *In peste summum est Curatiuum & præseruatiuum: resistunt enim impressioni,*[i] *& præseruant à putredine: Cum Extracto Enulæ Campanæ*[k] *ad miraculum operantur tempore infectionis.*

Dosis ʒ j. in aqua Cardui benedicti, vel in Theriaca. Vel in ℥ j. Syrupi de Citro, & ℥ ij. Aquæ Melissæ. Hic haustus præseruat, & curat absque omni alia medicina, vt πολύχρηστον, Pestem, Pleuritidem, omnes Putrefactiones, Apostemata.

2. *Quotidianus vsus est προφυλακτικὸν omnium morborum, cum accidentibus, & Naturæ & Sanitatis conseruatiuum.*

3. *Offertur in omnibus morbis, qui efficaci exsiccatione opus habent.*

4. *Sudorem in Lue Venerea*[n] *promouent.*

5. *In omnibus pulmonum affectibus, asthmate, tussi antiqua & recente: In Catharris pectoralibus, phlegmaticis.*

6. *In*

6. *In Pleurisi.*

7. *In Colica.*

8. *In Apostematibus & putrefactionibus corporis.*

9. *In omnibus Febribus præseruatiuum: tollunt enim omnes impuritates febriles & peripneumonicas leuiores tutò & subitò.*

10. *Præseruatiuum etiam in Epilepsia* [n].

11. *Conseruatiuum vini, si illi misceantur, impedit generationem Calculi.*

Dosis ℈j. robusto, iuueni ℈ß in cura.

Pro præseruatione grana 8. 10.

Miscentur etiam Sacchato & cum Dragac. in aqua pectorali soluto formentur tabellæ.

Cautio.

Oleum & flores sulphuris sublimati grauidis non temerè offerantur, quia menses promouent.

a Jederschwefel.

b Cracouiense sulphur cum nitro fixo sublimaui, flores fuere per edulcorationem albicantes, nitrum per duas horas sustinuit ignem, sic fixatum fuit.

c Interdum.

d Ob permistionem Venarum vicinarum fodinarum Arsenici, aut halitus perniciosos.

e Capella seu catinus.

f Tomo 3. pag. 174.

g Ex quo nempe ab initio flores sublimati sunt.

h Arenæ.

i Aſtrali.

k Quod multum in peſte valet. Doſis eſt ℈ j. ad ʒ j.

l Vlmariæ.

m Et omnibus morbis.

n In Vehiculo conuenienti.

AQVA THERIACALIS.

℞ Theriacæ Venetæ ℥ v.
Mirrhæ rub. Alexandrinæ ℥ ij. & ß.
Cinamomi ſelecti [a].
Croci Orientalis integri ana ℥ß.
Camphoræ ʒ ij.

Affunde optimum vini Spiritum diligenter rectificatum, vel ſi ad manus ſit è ſemine vel radicibus Angelicæ præparatus, qui efficacior eſt, ad eminentiam trium vel quatuor digitorum, ac in vitro clauſo in leni calore cinerum Tincturam extrahe: Per inclinationem tinctum Spiritum aufer, & affunde recentem Spiritum tamdiu, donec non amplius tingatur: Spiritum vini tinctum poſtea ad medietatem ſaltem abſtrahe, reliquum maneat cum eſſentia extracta, cui addes ℥ vj. Spiritus Tartari, ſicq́ſimul per octiduum vel quatuordecim dies circulabis & digeres.

Vires, Vſus, & Doſis.

1. *In Peſte maximus eius vſus, & talis vt infe-*

infectus intra 12. horas [b] *sumat cochl.j. in tribus cochlearibus vini* [c] *optimi, sudet horis tribus, & ab hac potione ad cibum ac potum capiendum ad minimum sex horæ interponantur.*

1. *Purgat caput, pectus & omnia corporis membra principalia, illaq; confortat, & si quæ labes illis aspersa, delet, & in pristinum naturalemq; statum ea reducit, & præcauet, ne inposterum facilè lædantur.*

3. *Illis bene confert,* [d] *qui hydrargyro fuerunt inuncti,* [e] *sua enim penetratione omnes neruos, musculos, medullam penetrat, & quicquid noxium reperit, corrigit ac expellit.*

4. *In rectificatione sanguinis* [f].
Lue Venerea [g].
Putredine [h].
Vermibus [i].
Punctis laterum [k].
Tremore cordis [l].
Febribus [m].
Ictero [n].

Potest etiam cũ aliis Diaphoreticis [o] *misceri.*

Dosis à cochleari semis ad cochl. integrum in [p] *aqua appropriata, in haustu vini, aqua Melissæ, Cardui benedicti.*

a Vel Cassiæ ligneæ. Differentia inter cinnamomum & cassiã est. Cassia nullas emittit fibras in fra-

ctione; cinnamomum autem multas.

b Scilicet à primâ infectione.

c Vel spiritus vini.

d Superaddito spiritu Vitrioli, quantum sufficit.

e In Lue Venerea, vel scabie contumacissima.

f In aqua Cichorij.

g In decocto guaiaci vel aqua persicariæ.

h In aqua asari.

i In aqua Tanaceti, florum persicorum.

k Scilicet partium superiorum, præsertim à sanguine coagulato, in aqua chærefolij.

l In aqua melissæ.

m In aqua Nicotianæ, vel etiam alia aqua.

n In aqua marrubij albi.

o Vt Antimonio Diaphoretico.

p In Vulneribus, præsertim sclopeto factis, ad euitandas conuulsiones aliaque accidentia vulnerum corrigenda, vide Wurtzium lib.3. cap.17. de accidentibus vulnerum in fine.

ZENEXTON PARACELSI.[a]

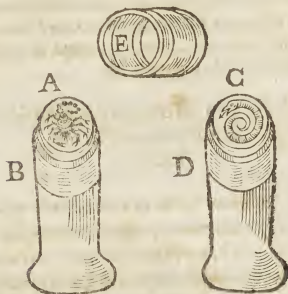
I.

Primo fiat Instrumentum chalybeum, in quo efformari possint placentulæ ad ℥j. & ß circiter ponderantes: Instrumenti sint partes tres: in superiori, quòd est instar maioris sigilli, est Serpens sculptus: in inferiori, quæ quasi paruam incudem repræsentat, est Scorpius: Annulus chalybeus cauus sesquidigitum transuersum circiter altus, continet materiam imponendam, ne elabi

elabi poſſit, ſed premendo ſupra & infra efformetur: Sculptura inſtrumenti fiat certo ſyderum cœleſtium poſitu, Sole videlicet & Luna Scorpionis ſignum ingredientibus: Eodem etiam tempore ſigillentur illa Pentacula, aut ad minimum cum Luna Scorpionis ſignum attingit: Sic enim ſuperiora cum inferioribus vnione ſympathica indiſſolubili maritantur & copulantur.

Magnetis Natura ſpiritualis, Sympathici vel Antipathici, licet inuiſibilis, attamen ex affectu ſufficienter ſenſibilis) vires mirifica.

Forma inſtrumenti talis eſt.

a Alij legunt Xenzethon. Zenexton Paracelsi est lib.2. de Peste cap.3. Amuletum Pagoicum (ita habet textus) hydrargyrus nempe seu argentum viuum, auellanæ nuci inclusus & collo appensus. Huius verò vis attractiua magnetica; attrahit ad se venenum Pestilentiale, tanquam homogeneum quoddam, vt illud non tam in corpus ipsum, quod eodem attrahendi modo pollet, iniurium sit, quam à simili suo, Zenexto nempe attractum, in eodem dissipabile fiat. Idem ad arsenicum translatum est, quod amuleti genus primus inuenit Jacobus Carpensis, & alij postea locupletarunt, & comprobarunt; eodem amuleto Hadrianum sextum Pontificem maximum à grauissima peste fuisse liberatum, aiunt, Fallopius, Montanus, Heurnius, Crato.

b In Scorpione coniunctis, quod fit in mense Octobri secundo aut tertio die.

Massa pro efformandis Amuletis seu Pentaculis constellatis.

♃ Bufonum[a] bene in aëre & Solis ardore exsiccatorum ac puluerisatorum sub aperto cælo[b], naribus obturatis[c] vel auersis, pistillo artificiosè pensili ℥ ij. Nota, nisi bene & citò exsiccentur, fœtent, ac difficulter teruntur. Octodecim bufones dant circiter ℥ ij. pulueris.

Zenith[d] iuuencularum, quantum haberi potest.

Arsenici

Arsenici Crystallini albi[e].

Arsenici Rubri seu Auripigmenti ana ℥ß.

Rad. Diptami

Tormentillæ ana ʒ iij.

Margaritarum non perforatarum ʒ j.

Corallorum

Fragmentorum Hyacynthi Orientalium
Smaragdi ana ʒß.

Croci Orientalis ℈ ij.

Propter odorem aliquot grana Musci seu Ambræ addi possunt.

Pulverisentur omnia subtilissimè & misceantur, postea Tragacanthum resoluatur in aqua Rosarũ instar mucilaginis, cum quo pulueres impastentur & formentur (Sole & Luna in Scorpione existentibus, aut ad minimum Luna) Pentacula rotunda, & Pistillis illis duobus, sub eadem Influentia cælatis signentur: aut si manis, parentur Scuta formam Cordis habentia, postea exsiccata sindone obducantur rubro, & Cordis regioni appendantur per intermediũ indusium.

Vsus.

Exterius collo appenditur funiculo serico, intermedio indusio ad regionem Cordis: non solùm præseruat à Peste, sed impedit, quo minus corpus à Venenis seu morbis Astralibus inficiatur: attrahit Venenum ab intra, & extra illud consumit.

ZENEXTON PRO DITIORIBVS MAGNATIBVS.

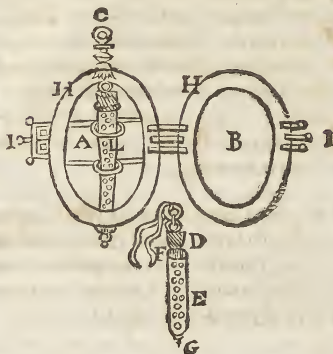
2.

Capsula ex auro conficiatur purissimo, cum fistula foraminibus plena, in medioq; fixa in vno latere veluti basis hærebit: In huius anteriori parte exterius Sapphirus Orientalis præstantissimi coloris adaptabitur, & in eius circuitu Bufonum lapides quatuor vel araneorum, qui formam crucis in dorso habent: Hoc enim araneorum genus lapides minutos præ se fert, qui præsentaneum sunt in Peste remedium, si de collo suspendantur: In altera verò siue posteriori parte Hyacynthus vnus iustæ magnitudinis simili modo aptabitur. Hisce ita absolutis, sumatur Bufo viuus, & dextro pede posteriori ligatus viuus & integer citra sanguinis emissionem suspendatur versus Orientem, donec perfectè exaruerit, ac puluerisari possit, caue ne à pluuia tangatur: & hic cum modico optimi præstantissimiq; Aceti commisceatur, donec formam pastæ habeat, qua tota capsula interius repleri vndiq; debet: Demum fistulæ, quæ in medio pastæ extiterit, particulæ seu frustula aliquot ex linteo (quod primo Virginis menstruo, quæ annum decimum quintum nondum excesserit, madefactum fuit) imponantur, adeo vt fistula plena prorsus & compacta lintea existant: Foramina eius

eius magnitudinis esse debent, vt per illa Bufonis puluis tangatur ab huiusmodi frustis: Nam ex mutua operatione oritur Sympathia vtriusque, quæ postmodum conuersis gradibus per Antipathiam Venenis vsq; adeò resistit & aduersatur, vt ille, qui hoc Amuletum de collo tempore Pestis suspensum gestauerit, liber prorsus post Dei prouidentiam & habendus & certissimè dicendus sit: Id quod experientia, & viua demonstratione callent hi, qui veram eius componendi rationem norunt.

Nota, aurea canna seu rimosa fistula superius postquam referta est, optimè & diligenter obstrui debet, requiritur ergo operculum ad modum cochleæ seu terebri, vt paretur cum annulo, sicuti ex sequenti Icone apparet.

Forma Inſtrumenti talis eſt.

a Integrorum

a Integrorum ſine transfixione.

b Menſe Julio.

c Non opus eſt. Bufo nimirum tantum in humoribus venenum habet. Bufo exſiccatus vel combuſtus in deſperatiſſimo hydrope ſecretum magnum.

d Sanguinis menſtrui primi.

e Ad hanc maſſam conficiendam alij ſolo arſenico tam rubeo, quàm albo, cum tragacantha in aqua roſarum diſſoluto, inque paſtillos formato vtuntur. Alij præterea addunt ad ℥ß arſenici vtriuſque radicis Angelicæ, Zedoariæ, Diptamni, Croci ana ℈ j. & cum Tragacantha in paſtillos formant: vbi multa ingredientia, ibi multus error.

ZENEXTA ALIA.

Ad periaptorum ſeu amuletorum, tempore peſtis ex collo penſilium, numerum ab autore propoſitum, accedere alia, quæ quidem genus ſeu materiam non mutant; præparatione tamen ab iis differunt. Eſt nimirum ingenij humani magna ſolertia eaſdem res in diuerſas figuras mutare ſatagentis, & nobilitatem ſuam inde monſtrantis. Argentum viuum in nuce auellana excauata, & poſtmodum exactè clauſa ad collum penſilis, principale nomen Zenexti peperiſſe, poſtea arſenicum in eundem cenſum relatum eſſe, ab initio dictum eſt. Vtrumque poteſt, eadem manente materia in magis aptam formam redigi, de quibus ſic tenendum eſt, & quidem primò de Mercurio.

ZENEXTON MERCVRIALE.

℞ Mercurij viui ℔ j.

Vitrioli Vngarici.
Salis communis ana ℥ iiij.
Æris viridis, seu æruginis ℔ß.

Coque in aceto vini vel etiam aqua in sartagine ferrea noua, lente semper cum spatula lignea mouendo, donec acetum vel aqua spadicei coloris fiat, & massa decoctorum sit instar pultis. Hanc massam, abiecto liquore exsicca cautè, & Mercurium residuum traiice per pannum linteum, quantum transire potest: massam in linteo reliquam extende super asserem mundum & leuigatum instar emplastri, cum quadam tamen crassitie, & statim hinc inde sigilla constellata scorpij imprime, etiam si placet, id obseruando tempus, quo Luna in cælo Scorpionem percurrit. Figuras verò impressas inuicem vel cultro incidendo, vel peculiari ad id negotium facto circulari insttumento instar nummorum separa, & per noctē in assere relinque. Interea coagulabitur Mercurius & indurabitur, vt ab assere remotus instar metalli tinniat. Hos nummos signatos in vsum serua, qui talis est. Induc singulos sindone rubeo & more vsitato vnum ex collo gesta. Quod si igitur sindon, tempore succedente fuerit ex colore rubeo in cæruleum mutatus, eum statim separa & igne luculento crema. Tabulam verò eandem, recenti sindone munitam, denuo ex collo suspende, & subinde colorem immutatum obserua. Exploratum nimirum est, quotiescumque pestis vel aliorum morborum epidemiorum tempore idem sindon, quo circumuoluitur tabella, ex rubeo in cæruleum abire visus fuerit, venenum attractum quidem esse, sed nondum plane consumtum. Ne igitur ipsius copia corpori noceat, conflagratio

gratio eius ſindonis veneno conſpurcati inuenta eſt. Hoc igitur in huius periapti vſu diligenter obſeruandum eſt.

ZENEXTON ARSENICALE.

Arſenicum cum aliis ſpeciebus mineralibus ſibi admixtis, accenſito etiam Mercurio, duplici modo in alias poteſt redire formas. Quarum prima hæc eſt.

℞. Arſenici rubei.
Mercurij crudi ana ℔ß.
Auripigmenti.
Sulphuris crudi ana ℥ iiij.

Miſce primum Mercurium cum ſulphure hoc modo. Eliqua ſulphur in tigillo lento igne, poſtea in idem ſemper agitando miſce Mercurium crudum, donec nigreſcat, & Mercurius totus in ſulphure conſumptus fuerit. Poſtea hanc maſſam tere, & cum reliquis ſpeciebus permiſce. Hæc omnia ex cucurbita adaptato alembico, more vſitato ſublima, & partes aliquotæ ſublimatione redigentur in rubedines admodum elegantes; ſublimatum quod eſt, omne collige, abiectis fecibus, & puluerem tum redige in placentulas cum Tragacantha, in aqua roſarum ſoluta, quas more ſolito ſigillatas, ſindone vel ſerico alio ex collo penſiles geſta, obſeruatis nonnihil iis, de quibus ad Mercurium coagulatum, facta eſt mentio.

MAGNES ARSENICALIS.

Poſterior forma arſenici, in periapti modum coaptandi, eſt hæc.

℞. Arſenici cryſtallini.

Sulphuris flaui.

Antimonij crudi ana ℥iij.

Puluerisata omnia subtiliter, & mista pone in vasculum terreum, & super igne lento fac, vt leniter fundatur, cauendo tamen à fumo. Agitentur spatula ferreâ, donec nempe instar Terebinthinę ductilentur, & color fiat rubeus subobscurus. Postquam refrixerint omnia, materia in picis modum indurescit, priusquam verò hoc fiat, manibus oleo rosarum illitis, ex materia adhuc tam molli formentur placentulæ, quæ in sindone collo appensæ simili modo ab infectione tutum retinent. (NB. Fumus est fugiendus, qui venenatus est ex arsenico.) Verendum non est, etiamsi ex venenis pernitiosis compositum sit. Sulphur nimirum tum antimonij tum arsenici virulentiam mitigat, eaque ad bonitatem magis idonea reddit. Cæterum ex hac ipsa compositione insigne fit causticū potentiale quod nullam parit inflammationem, sed sine dolore cutim corrodit. Ex eodem fit præstantissimum emplastrum attractiuum in peste, apostemata & carbunculos citissimè maturans, rumpens, & venena potentissimè attrahens. Similiter vlceribus putridis & venenosis, curationē non facilè admittentibus, applicatum biduo vel triduo Venenum in marginem vlceris attrahit, inque nigerrimam & putidam escharam condensat, quæ butyro recenti vel oleo rosarum emollita, spatulâ remouetur, subtus vlceribus fundo rubro & mundo existente compositio emplastri est talis.

EMPLA-

EMPLASTRVM EX MAGNETE *Arsenicali.*

℞ Gummat. serapini.
Ammoniaci.
Galbani ana ℥iij.

Dissolue in aceti squillitici s. q. postea per laciniam linteam exprime, & ebulliendo vicissim inspissa & serua. Deinde

℞ Ceræ.
Terebinthinæ optimæ ana ℥iiij.
Pulu. prædictæ compositionis ʒiij.
Olei succini ℥ij.

Ceram & Terebinthinam lento igne misce, & remotam ab igne agita, vt in modum Vnguenti coëant, adde gummata soluta & colata, cui vicissim agitando diligenter misce, exinde forma magdaleones, ac in vesica cum oleo scorpij illita ad vsum serua. Vide etiam Praxin chymiatricam editionis Lipsiensis pag. 229. 230.

PODAGRICVM.

INcipiens & leuis Podagra, secundum Seuerinum[a]*, vno vnguento seu Balsamo curatur, mixtionem admittit Resoluentium, Mitigantium, & Corroborantium.*

Podagra confirmata, quæ radices difficulter resolubiles vel in sanguine, vel in carnibus, vel in ipsa Synouia posuit, non solis externis Balsamis resoluentibus, mitigantibus, & corroboran-

tibus curari potest. Itaq; Purgationes Podagricæ adiungendæ, Mundificantia, Diaphoretica, Diuretica per madores, insensibiles transpirationes, consumptiones & perfectas ablationes instituenda. Euacuantia Podagrica tamen & consentanea accersemus [b].

Paracelsus [c] *dicit ad curationem Podagræ requiri tria, Resoluentia, Mitigantia, Corroborantia* [d].

In Resoluentibus Paracelsus [e] *commendat Arcanum Corallinum: Item sequentem Pulverem Artheticum:*

℞ *Hermodactyl.*
Turpeti optimi
Diagrid.
Fol. Sennæ
Rasuræ Cranij [f].
Sacchari ana ℥. misce, & fiat puluis subtilis.

Dosis ℥ß manè ex aqua Iuæ Artheticæ [g] *per dies 3. vel 4.*

Purgat securè & leniter omnes defluxiones Podagricas.

Loco Mitigantium sequentia duo Balsama vsui esse possunt.

Inter Corroborantia & defluxionem impedientia numeretur Spiritus Vitrioli vsus cum Sale perlarum [h], *& Vinum Paracelsi* [i] *medicatum*

tum à Caryophyllata & Acoro, quod defluxiones exſiccat & impedit.

BALSAMVM PODAGRICVM I. k

♃ ℔ ij. *Vitrioli ad flaued. calcinati.*
Mellis virginei cum fauo ℔ j.
Spiritus vini ℔ j. *ſi ſit ad manus ille Spiritus è confectione Laudani Opiati reſiduus, erit eò melior.*
Terebinthinæ ℥ iiij.
Verbenæ ℥ vj.
Roriſmarini tantundem.
Silicum calcinatorum ℔ß.

Omnia trita miſceantur, & imponantur iuſtæ amplitudinis Alembico vitreo, bene luto obducto, addito ſatis magno capitello cum Recipiente capaci, iuncturis bene lutatis, ponantur per triduum in lento arenæ calore ad digerendum, poſtea paulatim deſtillentur, vltimo fortificetur Ignis, quandiu vides guttas ſeu ſpiritus exire, poſtea frigeſcat: Caput mortuum ſeu fæces ſpongioſæ nigræ, reuerberentur ad albedinem, illiſq́ priorem liquorem denuò affunde, & ſecundo deſtilla.

Vires, & vtendi modus.

Efficaciſſimum eſt Balſamum: Neminem ſua expectatione ritè præparatum & adhibitum

frustratur: citò enim & subitò dolorem Podagricum sedat, si locus affectus inungatur, præmisso prius Puluere Paracelsi purgante è Hermodactylis seu Arcano Corallino [l]. *Linteola madefiant & applicentur loco affecto tepidè, & relinquantur, donec sponte exsiccentur, postea iterum imponantur, donec dolores cessent, visibiliter vapores extrahuntur: Si pars dolens nimio ardore & rubedine crucietur, poterit de succo è floribus Thapsi barbati* [m] *expresso & insolato ana admisceri.*

a Cap.14.pag.361.362. Podagrici vt plurimum sunt viuaces.imo paucissimi sunt mortui per se Podagra.

b Accersenda.

c Lib.2.de Vita longa cap.1.tom.6.157.& 200.

d Idem vti in omnibus ferè morbis obseruandum,ita etiam in Podagra.

e Lib.1.de morbis ex Tartaro tom.2.cap.2.item tom.4.pag.38.

f Præstant ossa hominis quàm cranium. Si Podagra est in pedibus, sumantur ossa pedum, & sic deinceps. Peracelsus non rasuram cranij, sed ossa humana loco allegato addit, eáque vehementer commendat, neque etiam extra rem, præsertim si sint calcinata. Sal nimirum eorundem, quod est in iisdem calcinatis, ventrem soluit & Tartarum ab ossibus & ligamentis educit.

g Fragariæ,millefolij.

h Ad preseruationem à Podagrâ,solitus est Regius

gius Medicus Galliæ Riuierius præscribere Magisterium perlarum, peculiari modo præparatum. Vide Practicam chymiatricam nostræ editionis, non Schwonwetteri p.184.185.

i Descriptionem in Practica nostra, pag.185.

k In huius balsami destillatione melius proceditur sic: Primo ex Vitriolo calcinato & melle cum adiectis silicibus calcinatis in pari quantitate totius, ana destilletur spiritus, igne ab initio lento; nã facile ebulliunt. Ab hoc spiritu auferatur phlegma destillando per Balneum. Oleo vero reliquo addatur Mastichis, Olibani, Myrrhæ rubræ, axungię humanæ, oponacis, bdellij ana ℥ ij. & adhuc semel destilletur, postea cum eodem spiritu misceatur spiritus vini æqualis portio, & vsui seruetur.

l Aut essentia radicis Hellebori nigri, de qua vide Paracelsum libro de Helleboro nigro tom.7.p. 67.121.

m Vel spermate ranarum. Aquæ compositæ ex spermate ranarum & stercore bubuli descriptionem, vide in Praxi chymiatrica pag.187.

BALSAMVM PODAGRICVM II.

♃ Olei [a] mandibularum inferiorum veterum equorum, tempestatibus diu expositorum.

Vel Olei [b] ex ossibus Hominis (violenta morte, reste vel rota perempti) siccis, Soli & Lunæ multis annis expositis.

Vel olei è sanguine Ceruino.

Cuiuscunq; huius olei aliquoties prius per se rectificati sumatur ℥ j.

Olei Laterini [c]

Terebinthinæ

Iuniperi ana ℥ iij. misce & destilla omnia adhuc semel in Balneo, & postea vngatur locus affectus, è vestigio tollit omnes dolores Podagricos è frigida causa ortos [d].

a Fit ita. Ossa frustulata induntur in cornutam. & primò ascendit aqua, postea oleum fœtidum, quod corrigitur supra colcothare.

b Paracelsus vocat liquorem de Mumia lib. 2. de Vita longa cap. 1. tom. 6. pag. 157. Item mumiam patibuli tom. 4. p. 35.

c Quod alias Philosophicum appellatur, & sic fit. ♃ Styracis calaminthæ p. iij. Terebinthinæ P. ij. olei Philosophorum p. j. digere aliquandiu, postea destilla per retortam & serua.

d Si à calida in destillato oleo soluitur camphoræ ʒ j.

III. VNGVENTVM ANODYNVM.

♃ Florum Rosarum syluestrium manipulos decem, Herbæ & corticis [a] *exterioris recentis Hyoscyami manipulos sex, concisis simul affunde mensuram semis vini, coquantur, & postea trita exprimantur ac colentur: à colatura, aqua in Balneo abstrahatur, vt instar mellis residentia maneat. Hunc liquorem in tigillo vitreato permitte paulatim euaporare, agitando continuè,*

nuè pistillo ligneo, donec inspissescere vult, postea affunduntur pinguedinis suillæ castratæ ℔ ij. & miscentur, tandem ita calidè ab igne auferantur, & parum refrigefactis ℥ j. Opij puluerisati ac in vino saltem soluti, & Croci puluerisati quantitatem duarum auellanarum, Extracti florum Verbasci [b] *℥ß addere conuenit, & mouendo diligenter immiscere, donec frigescendo fiat vnguentum cineritij coloris.*

Vires & Vsus.

Singulare in sistendo dolore Podagrico & Nephritico si calidè affectus illo inungatur [d].

Vbi dolori Nephritico velis applicare, operæ pretium feceris, si manipulos duos vel tres baccarum Iuniperi ab initio compositionis cum Hyoscyamo teras & exprimas.

a Hoc Vnguentum curam tantum palliatiuam respicit: Illa verò morbum non tollit; sed dolores statim repercutiendo lenit. Cautè igitur & magna cum prudentia, imo ne quid peius fiat, talia omnino sunt vsurpanda medico. Vix nimirum fieri potest, quin ab istiusmodi vsu plus contumeliæ & vituperij, quàm laudis sit reportaturus.

b Hoc est radicis & corticis.

c Cum spiritu vini facti.

d Huc referuntur ex praxi chymiatrica spiritus salis ammoniaci, pag. 187. Aqua Antipodagrica Rulandi, quàm Martinus Rulandus Pater in centuriis curationum empiricarum mirificè commen-

dat, ad omnes dolores arthriticos tollendos, pag. 187. In curanda feliciter Podagrâ hoc vnicè prouidendum est, vt quotannis stato tempore æquinoctiorum vel solstitiorum, circa eadem nimirum plerumque fluxiones Podagricæ vigent, corpus bene mundificetur, & inprimis ratio victus, quæ tamen nuspiam negligenda est, solers & recta instituatur, post mundificationem verò corpus corroborantia & Diaphoretica exhibeantur. Hoc modo nimirum Paroxysmi Podagrici rarò vel nunquam recurrunt, aut si insultus à leui errore externo aliquando coincidunt, tamen graues nunquam sunt, nec dolores excitant continuos vel insolentes: qui tamen externis balsamis facilè cedunt. Ex numero purgantium sunt præter ea, quæ ab autore posita, inprimis arcanum asari vel essentia radicum Hellebori veri, quæ cum spiritu vini tantum vulgari modo extracta sæpe vel sola vel cum arcano asari debita præparatione mixta, ac aliquandiu ante consuetum tẽpus paroxysmorum podagricorũ quotidie manè assumpta, totum corpus ab istius morbi fluxionibus arthriticis liberat, ídque eò magis si ad hanc ipsam euacuationem temperata victus ratio accesserit, ac vinum melissatum cũ caryophillata radice in mensa pro potu primo parcè tamen haustum fuerit. His feliciter peractis, si quæ impuritates crassiores adhuc relictę fuerint, eæ vel arcano corallino, vel puluere arthritico Paracelsi finaliter exterminãdę sunt, & statim ad confortantia Diaphoretica deueniendum. Diaphoretica sunt peculiaria duo, Solis nẽpe transparentis olei extractio, de quo supra in specificis diaphoreticis; & pillulæ meæ antipodagricę, quę vtraque cum arcano filicis aliquot diebus sumpta

per

per sudorem peripheriam corporis, atq; adeò partium extremarum seu articulorum compagem purificant, ac simul ne ad recipiendum fluxiones habiles fiant, confortant. Hæc autem duo præcipuè commendata sibi habeant collegæ, nam neque recens, neque etiam inueterata podagra, modo nodosa non fuerit, hæc nimirum externam curã, hoc est, apertionẽ cutis requirit, de qua postea, ab his ipsis diu subsistere & vigere potest, vbi tamen imprimis benedictio diuina cum medici prudentia concurrere debet. Pillulæ meæ antipodagricæ mihi hactenus cum nullis aut paucissimis communes, descriptæ sunt à Johanne Rhenano in claui, & manuductione in libros Paracelsi, quam dissertationi suæ chymotechnicæ denuo sub titulo Solis è puteo emergẽtis, editæ subiunxit pag. 18. 19. eas exinde huc transferre possunt collegę, sunt nimirum exactè descriptæ & citra vllam difficultatem positæ. Ad externam curam tophaceæ podagræ commendo emplastrum meum descriptum in Practica Chymiatrica pag. 189. 190. quod præter dolorum sedationem etiam ex articulis tophaceam materiam, seu Tartarum coagulatum, cute leniter aperta, resoluendo extrahit. Huc pertinet etiam liquor Saponis.

LIQVOR SAPONIS.

♃ Saponem Venetum incisum, affunde bonum spiritum vini, atque semel atque iterum destilla, affunde denuo eundem, relinque in loco calido, & postea per chartam filtra, est instar olei brunnei seu spadicei coloris, eo illine podagram & sentient leuamen magnum. Alij Hellebori albi radicem cum oleo Petræ coquunt, & locum illinunt, & statim dolor sistitur. Internè præstã ius non datur Tincturâ antimonij. Vide Praxin chymiatricã, p. 188. 189.

NEPHRITICVM.

Calculi[a] varia sunt genera, gradibus atque partium numero differentia: Omnia ex impuriori alimentorum portione subtiliata, & ad coagulationem destinata producuntur post benignioris alimenti separationem factam, beneficio spiritus seu caloris partium superuenientis ad absolutionem deducuntur: Variis exornantur figuris pro materiei varietate, ex qua veniunt, & partium in quibus hærent diuersitate multiplici, symptomata inferunt singulis conformia, & magna affinitate iuncta.

Si vis expulsiua debilis est, tunc vu Salis coagulatiua facit Tartarum.

Fortis digestio dat citam operationem ad Calculum. Nulla debilis digestio, vnquam calculum produxit: Nisi debili digestione per vim fortem expulsiuam expellatur, & non secernatur. fieri non potest, vt homo sine Tartaro reperiatur, quem Spiritus Salis coagulare solet, & quem Purgationes non tollunt.

Detur opera diligens, ne acuta medicamenta exhibeantur in Calculosis, qui aliàs sunt valetudinarij.

SAL CONTRA CALCVLVM.

In Remediorum longitudine nil situm esse dicit Paracelsus de Calculo[b], saltem in vera præparatione.

♃ igitur

♃ igitur Oculorum Cancri
Calculi microcosmi [c]
Lapidis Iudaici
Lyncis
Spongiæ
Aquilæ
Glaciei duræ seu Crystalli
Silicum
Lapidum Ciprinorum è Percis piscibus.

Resolue ex his singulis vel omnibus quantum velis aceto [d] *destillato, toties repetendo affusionem, donec omnes soluti sint, ac inde para Salem, abstrahendo acetum: Hoc Sale sæpius per aquam pluuialem prius dulcificato & purificato (soluendo scilicet filtrando & euaporando) vel per se vtere in liquore resoluto.*

Crustacei, vt sunt oculi Cancri, Lapides Ciprini, non egent calcinatione, per se enim in aceto destillato soluuntur, vt Perlæ & Coralli.

Silicei verò, vt Crystallus, Silex, Lapis Iudaicus, Lyncis, Spongiæ, Aquilæ calcinentur primò cum Sulphure & Sale nitro, vt suprà de liquoribus gemmarum dictum, postea resoluantur cum aceto Terebinthinato, & Sal dulcificatum ad vsus seruetur.

Ex his lapidibus specificis, propter varias signaturarum formas habebis Remedium vni-

uersale ad Calculum & Tartareos morbos.

Vnumquodq; è supra nominatis specificis rectè praparatum, est sufficiens ob scientiam signatam.

Crystallum Montanus[e] *Paracelsi Ludum esse putabat, qui omnem Tartari Anatomiam, Signaturam & Curam in se continet. Particulariter curando fieri non potest, vt omnes species dignoscantur: Calculi & Tartari genera sunt plusquam quingenta, & quodq; egeret suo Remedio specifico.*

Vsus, Vires, & Doses Salis.

In omnibus Calculorum generibus, in quibuscunq; sint membris.

Dosis à ℈ j ad duos pro praseruatione in Syrupo conuenienti singulis Luna quadris.

In Cura à ℈ ij. ad ʒ j. in aquis specificis Ononidis, Saxifragia, Pimpinella, Petroselini.

Mulieribus offertur in aqua Melissa seu Baccarum Iuniperi.

Obseruationes duæ.

1. *Nota illud; Sal sæpissimè solutum & coagulatum, vltimò cum optimo Spiritu vini digeratur, abstrahaturq; fortiter in cineribus, reiteretur labor, sic Sal fiet volatile*[f]*. Post quamlibet enim putrefactionem ʒß Salis ascendit. Illa*

vini

vini Essentia secundum Paracelsum non debet separari à Sale immixto ac volatili, vt eò potentius agat in Tartarum interiorem. Vbi enim Alcohol vini fermentatum est cum virtute lapidum, tunc habet vim resoluendi Calculum Hominis, quemadmodum Alcohol vini fortificatum cum Tartaro, Auro & Corallis rubedinem extrahere perhibetur.

2. Neminem terreat, quod Silicei lapides propter duritiem primò per Salem Petræ calcinandi sunt, vt eo melius per Acetum radicatum superius memoratum solui possint, alioquin non fieret. Nam [g] crudi Salis Nitri per Sulphur purificati cum tantillo Croci, Maceris & puluere lapidum Citrinorum, in Calculo est Remedium efficacissimum. *Puluis cōtra calculum singularis.*

a De generatione calculi, vide Anselmum Boëtium de Boodt lib.2.p.302.

b Scilicet renum & vesicæ.

c Excreti & exe&i.

d Vel radicato.

e Strigensis.

f Hoc simul cum spiritu vini transit per retortam.

g Remedium est certissimum & efficacissimum, si nempe Nitri ℈ j. pulu. Lapidum cyprinorum gr. vj. Maceris gr. x. Croci gr. v. Misceantur.

h Specifica nephritica ad calculum expellendū

Puluis oculorum cancri cõpositus.

præparantur plura. 1. Est oleum oculorum cancri, cuius præparationem in Practica chymiatrica, pag. 157. Quod specificum etiam sic præparatur in forma pulueris. Ex scoriis flauis Reguli antimonij extrahe cum vino sulphur antimonij ad placitum: imbibe puluerem illum aliquoties cum vino sulphuris antimonij ad placitum; totiésque leniter exsicca, donec acquirat colorem quoque flauum, quem in loco calido serua. Huius gr. iij. vsque ad vj. exhibita in conuenienti vehiculo vel vini, vel iusculi, vel aquæ ononidis, Raphani, equiseti, pimpinellæ, petroselini, aluum feliciter mouent, vrinã simul & calculum pellunt. 2. Celebre præterea Nephriticum paratur ex capitibus illis capillosis in fruticib. cynosbati seu rosæ caninæ aut syluestris enasci solitis, germanis vocãtur Schlaffäpffel/Schlaffkunzen/ concrescunt in extremitatibus quorundam surculorum eiusdem fruticis autumni tempore, ac manẽt postea per hyemem, per medium secta sunt callosa, ac in centro eius plerumque reperiuntur vermiculi, quandoque etiam Muscæ vel araneæ loco vermiculorum, Paracelsus in herbario expulsionem calculi mei vocat. Nec nimirum inter vegetabilia fortius ad expellendum omnis generis calculos, cuius experientiam in suo ipsius corpore sustinuit Paracelsus, & exinde nomen dedit. Donzellinus facit eius mentionem in consiliis Cratonis consil. 148. Præparatio fit ex exsiccatis & puluerisatis, exemtis tamen diligenter vermiculis, in modũ extracti cum spiritu vini facti, prius tamen pulueri isti cum oleo Tartari per deliquium facti, leniter aspergantur, vt sic tota essentia felicius extrahi possit. Dosis est à ℈ß ad ℈ j. in conuenienti liquore sæpius

Extractũ glomorum cynosbati.

pius exhibitum. Spiritus glomorum cynosbati descriptionem vide in Praxi chymiatrica nostræ editionis pag. 154. 3. Famosum est Lithontribon ex millepedibus, de quibus Dioscorides lib. 2. cap. 34. seu atellis aut potius oniscis, hoc est, vermibus illis, qui iuxta vasa aquaria, & etiam in cellis vinariis ad murorum lapides nascuntur, & à multitudine pedum ita dicuntur Keller Esel. Vermes illi hoc modo in medicinam abeunt. *Puluis oniscis.*

PVLVIS ONISCORVM.

℞. Oniscorum q. s. Laua diligenter cum vino, postea in olla noua vitreata, luto supernè & tegula benè munita, exsicca in clibano, ita vt puluerem in tenuissimum teri possit. Puluerem cum vini tantillo imbibe, quantum eius ille imbibere potest, rursus exsicca, idque fac ter vel quater. Vltimo denuo in puluerem reduc ac imbibe istius pulueris ℥ j. cum pauxillo aquæ fragariæ & ʒ j. olei salis, denuò in puluerem reduc & exsicca. Serua in vase vitreo vel argenteo probè ab omni immunditie. Vsus in grauissimis doloribus calculi, præsertim vesicam propter magnitudinem vel etiam multitudinem suam vehementissimè affligentis, huius pulueris vsus est nobilis admodum & efficacissimus. Estque talis istius pulueris præparati administratio; ʒ j. ad ℈ iiij. cum ℥ vj. vsque ad x. decocti cicerum rubrorum & ℥ ß. spiritus vini, mane ieiuno stomacho exhibe singulis vel alternis diebus, vsque ad xx. vel pauciores vel plures, pro ratione nimirum patientis, semper ante exhibitionem eiusdem applicando enema emolliens, ac diligenter prouidendo, vt aluus per totam

hanc curā libera ſit. Plerumq; ſolet fieri præſertim ab initio, & in iis qui temperamenti ſunt ſiccioris & calidioris, vt totum corpus febriliter incaleſcat, ſitis vrgeat, ac prætereа dolor in gremio excitetur. Id quod fit propter operationem medicinę in ipsū calculum, quem mirabiliter reſoluit, & per mucū craſſum exterminat: Prudenter itaq; ab omnibus calidis & vino & aromatibus abſtinendum, & dięta conueniens imperanda, imprimis verò ad ſitim vnicè prodeſt iulapiū ex aquis florū fabarū & fragorum ana ℥vj. cum ſpir. ſalis ad gratam acetoſitatē, vel cum lapide prunellæ ℈i ß. temperatum. Vrina ab initio primorū dierum ſolet eſſe pauca & valdè craſſa, ſed ſubſequentibus confeſtim procedit, & totius veſicæ impuritates feliciter expedit. Sæpius probatum medicamentum. In bilioſis dandū in minori doſi: aut die vno intermiſſo. 4 A multis vnicè in calculo totius corporis diſſoluendo expellendoq; commendatur oleum ſeu liquor cryſtalli, qui prorſus eo modo fit ad ſupra dicta de liquoribus gemmarū, id vero non eſt extra rem, prudentia tamen in eius adminiſtratione opus eſt ſingulari. Nā eius liquor neq; confertim neq; cōtinuè eſt adminiſtrādus, præſertim vbi natura languidior exſtiterit. Eius itaq; à gr. 10. vſq; ad xvj. guttæ vix ſunt propinandę ſemel, neq; id ſingulis diebus, ſed paulatim donec nimirum ipſius medicamenti operatio ſucceſſiuè id ſuſtulerit, quod voluimus & ſcopus curæ requirit. 5. Paracelſus de morbis ex Tartaro tract. 2. c. 4. T. 34. præparationem ludi humani miris modis commendat, nuſpiam tamē eius præparationem genuinam reliquit. Illam vero candidè tradidi in Praxi chymiatrica, pag. 152. 153. editionis veræ Lipſenſis.

Liquor cryſtallorum.

Liquor Ludi Paracelſi.

HYDRO-

HYDROPICVM.

ALimenta nostra Cibus & Potus tria habent in se Excrementa, vnum est Aqua, alterum Sulphur, tertium Sal vel Tartarus. Si hoc Sal medium reliquorum duorum ab Astrali Igne cum suo proprio Elementali Igne coniuncto lædatur,[a] *tunc fit & generatur ex illâ resolutione Salis, Hydrops.*

PVRGANS SPECIFICVM HYDROPICVM.

℞ Radicum Hellebori nigri debito tempore [b] *collectarum ℥ iij.*

NB. Vt ab Helleboro [c] *spuma* [d] *venenata in præparatione Essentiæ diligenter separetur.*

Colocyntid.[e] *℥ ij.*

Extrahatur Essentia cum Spiritu vini, & iterum separetur ab illa Spiritus, ad mellis spissitudinem.

Huius ℞ grana quatuor.

Mercurij per oleum Sulphuris [f] *præcipitati grana duo.*

Misceantur & formentur Pilulæ: Exhibentur tribus auroris [g] *successiuè: Postea sint ad manus flores Sulphuris ter per Vitriolum sublimati, quorum accipe tres partes, & adde extracta Essentia Croci Martis: Essentia*

hæc ex optimè præparato Croco Martis extrahitur, olei Vitrioli beneficio in digestione, cui bona quàntitas aquæ communis admixta est, quæ tamen iterum fortiter abstrahenda est, vt Puluis extractus per se remaneat. De hoc mixto Puluere, manè, meridie, vesperi exhibe ℥ß. *offeratur in Conserua Rosarum: Sudor oleo*[h] *Guaiaci rectificato cum aqua Theriacali*[i] *prouocandus: Vtatur cibo sicco conuenienti, potu exiguo, qui sit vinum Absinthites*[k] *chalybeatum*[l].

a Resoluatur.

b Mense Octobri.

c Nigro vero styriaco.

d Radices Hellebori austriaci spumam hanc non excitant.

e Annosæ non recentis, à seminibus liberatæ.

f Vt supra dictum.

g Ita tamen, vt posteriores doses semper duplo aut triplo Mercurio præcipitato augeantur.

h Spiritus conuenientior, nec ita ingratus.

i Mixtura simplici.

k Item vinum Juniperinum, aut decoctum ex Juniperis.

l Specifica in hydrope purgantia sunt, perquam multa. Nos potiora recensebimus. Autor noster supra inter virtutes præcipitati Mercurij, hanc quoque eidem tribuit, quod sit in hydrope remedium appropriatum habere nimirum eum vim expellendi; est quod non est extra rem: & propterea hic quoque in specifico hydropico cum extracto radicis Hellebori nigri & colocynthidis coniungit, vt

exinde

exinde vires eius nempe ad expellendum fortiores reddantur, & insuper doses Mercurij præcipitati facilius ad exhibendum vel absorbendum in forma nempe pillulatum formentur. Hic igitur Mercurius præcipitatus vnicè laudatur & commendatur,& sanè multum præstat. Idem efficit Mercurius vitæ seu flores butyri antimonij,de quibus supra,si eius grana 4. vsque ad 12. integro triduo,in extracto Hellebori & colocynthidis exhibeantur; feliciter nimirum salem resolutum expellit. Postea verò sudores & vrinæ moueantur cum decocto sarsaparillæ,ligni sancti,aut radice asari, adiecto semper spiritu Tartari, vel aliis diaphoreticis & diureticis, de quibus supra. Imprimis vero addito arcano absinthij vel carduibenedicti. Vbi tamen notandum, quod Mercurij vitæ triduana exhibitio sæpe soleat in adultis procidentiam ani gignere, quæ postea rarò imo difficulter sanatur. Oportet autem in curãdo hydrope, vt statim ab initio curæ talia purgantia adhibeantur: postea verò diuretica & hydrotica succedant. Secus nimirum scilicet ὕστερον πρότερον hic factitatum fuerit, serum seu aqua omnis ad renes & vreteres deuolutum, ibi postea propter aggrauationem, sæpe pertinacissima symptomata suboriri solent. Cæterum in præparatione extracti radicis Hellebori nigri, tutius est pro spiritu vini accipere vinum ipsum, cum quo leuiter saltem ebulliat sine strepitu tantum ipsa radix, ídque cum recenti vino tamdiu faciendum, donec omnis vis essentifica ex radicibus fuerit extracta, postea euaporando vel destillando ad spissitudinem mellis, extractum redigendum. Spiritus nimirum vini propter eam, qua pollet sulphure potius quàm liquore

Mercuriali, in quo purgandi vis consistit, attractionem, minus hic vtilis est, præstat itaque vinum. 3. Extractum Esulæ minoris radicis apud Rulandum in centuriis sæpissimè decantatum, sic quoque multum efficit. Fit autem sequenti modo.

EXTRACTVM RADICIS ESVLAE Rulandi.

℞ Radicum Esulæ minoris ceu in officinis veneunt, coque leniter cum aqua simplici, ad ignem despumando, cùm non amplius spumat, decanta aquam colando, & serua, aliámque superfunde & coque: collectam aquam omnem exhala ad spissitudinem mellis, postea distempera cum spiritu vini, & in vase clauso, ad calorem vasis serua, vt nempe hac ratione adiectus spiritus vini leniter euaporando auferatur. Extracti huius datur ℈ j. ad ℈ iij. in vino vel sero lactis. Feliciter aquam inter cutem pellit. Hoc itaque modo purgationes instituantur, quibus alioquin accenseri possunt & aliæ, quales sunt imprimis Diaturbithum cum Rhabarbaro in forma solida, item trochisci alhandal, ex quibus spiritus vitæ aureus Rulandi extractione saltem per spiritum vini Maluatici. Hæc nimirum similiter adiumento possunt esse, ad extrahendam aquam seu salem resolutum. A proprietate ad hydropem conferunt, & hæc 1. Aqua lumbricorum terrestrium, primo fit hoc modo.

AQVA LVMBRICORVM TERRESTRIUM.

℞ Lumbricos terrestres, qui in agrorum versione apparent, & quidem in s.q. purga per muscum

arbo-

arboreum, ita vt in olla posito musco, vermes adhuc viui, per eundem muscum hinc inde reptando sese ab omnibus inquinamentis mundent, ídque fac cum recenti musco bis vel ter, postea eosdem aliquandiu ciba cum vitello oui ad duritiem cocto, & in munda olla ipsi asperso, quem deuorant & eo commesto lutei fiunt. Tandem ipsos vermes in vitrum vel testam orificij angusti, subtus verò lati inde, & diligenter claude, & in massam panis clibano iam pistandum vndiquaque diligenter conde, simúlque in clibano cum pane assandũ relinque, remoto postea pane vbi refrixerint, intus lumbrici omnes in elegantissimam aquam cõmutati reperiuntur, paucis subsidentibus fecibus, quas abiice; aquã verò puram serua. Dosis est cochleare semis cũ syrupo cinnamomi, qui fit per vinum maluaticũ extrahendo cinnamomũ, & postea cum sacchato ad syrupi consistentiã redigendo. Hæc verò dosis repetatur sępius. 2. Stercus anserinũ viridiusculũ ʒ j. pondere cũ cochleari vrinæ capræ vel vituli destillatæ propinatũ repetitis vicib. mirificè exsiccat. Manifestũ nimirum est, vtrumque, hoc est, stercus anserinũ & vrinã capręaut vituli, vbicunque in terrã cadunt, funditus exarescentẽ terrã facere: similiter itaq; absumit humiditatem superfluam in corpore. *Stercus anserinũ.* 3. Valet Sal ranarum & bufonũ à granis iv. ad vj. sæpius in vino propinatum. Quin imò puluis bufonũ in clibano valde exsiccatorũ & quasi calcinatorum ʒ ß. in vino vel alio liquore datus mirabiliter per vrinã hydropẽ pellere experientia fidẽ fecit, cùm à primo huius specifici inuentore nõ nisi mortis acceleratione quæsita, exinde salus & cõualescẽtia consequuta fuisset. 4. In tympanitide egregiè valet ar- *Sal bufonum & ranarum.*

canum cumini, vel etiam carui Philoſophicè præparatum, ſi poſt primas purgationes leniores tamen, alioquin exaſperatur morbus, eius guttulæ aliquot cum ſudoriferis, vel etiam cum aliis ſpecificis identidem propinentur.

DYSENTERICVM.

Si digeſtio eſt bona, & non eſt ſeparatio, tunc adeſt[a] *Dyſenteria.*

Si eſt[b] *ſeparatio, & nulla*[c] *eſt digeſtio, tunc eſt Lienteria.*

Si neq; ſeparatio neq; digeſtio, tunc eſt Diarrhœa.

Si adeſt putrefactio materiæ ſtomachi[d]*, tunc eſt Fluxus ventris cum variis coloribus.*

PVLVIS DYSENTERICVS eximiæ virtutis.

℞ *Succini*
Sanguinis Draconis[e]
Lapidis Hæmatit.
Corallorum Rubeorum
Sem. Portulacæ
Plantaginis
Anthoræ
Rad. Tormentillæ
Terræ[f] *Strigenſis ana ℥ ij.*
Balauſtiorum ℥ j.
Nuciſtæ[g] *numero quatuor.*

Cina-

Cinamomi ℥ß.
Croci Martis h
Talci calcinati
Matris Perlarum calcinat.
Ossium microcosmi calcin. ana ℥ j.

Lapides in porphyrio in tenuissimum pollinem conterantur, postea ex omnibus reliquis tenuissimè tritis, & inuicem mixtis fiat puluis.

Vires, Vsus & Dosis.

In omnibus dolorificis alui profluuiis, cuiuscunque originis & diuturnitatis.
Dysenteriâ.
Lienteriâ.
Hæmorrhagiâ narium.

In mulieribus sanguinis profluuiis quantumuis magnis & contumacibus, etiam in prægnantibus. Sedatur enim ilicò in quibusdam, in aliis repetenda eadem Dosis horis aliquot post, longè à pastu, aut die sequenti in aurora, rarissimè tertiò repetitur, fœminis eo malo quantumuis graui liberatis.

Dosis à ʒ j ad ʒ j & ß etiam ad ij ʒ. cum ℥ tribus vel quatuor liquoris stillatitij Plantaginis.

In Dysenteria ab extra sequens Emplastrum regioni Ventris vtiliter imponitur.

℞ Theriacæ

Terræ sigillatæ ana, fac Emplastrum, applica tepidè [k].

a Archæus stomachi vim & naturam in se continet, separandi odoriferum à fœtido, malum à bono. Quod bonum est, noxam non infert, sed quod malum est. Nullus cibus est, qui sulphur fœtidum ac immaturum non habeat, ac laxatiuæ & elementaris naturæ non sit. Stomachi autem officium est ea separare & in stercus cogere & expellere. Stercus nihil est aliud, quàm alimentorum sulphur fœtidũ, & immaturum, ad nutritionem inutile & ineptum. Si igitur stomachus plus digerere conetur, quàm à separatione ipsi mandatum est, hoc est si præter bonum & stercus, sulphur immaturum digerere aggreditur, corruptum venenum laxatiuum, quod à cibo separatum est, oritur Diarhæa. Si verò is quoq; separationem molitur in initiis & spiritibus, iá causam diarhææ adfert, & prout separatio illa instituitur, profluuij fit morbus: Si ea mouet quæ non ingeruntur, vt quando ad se partium nutrimentum trahit, vel sulphur coagulatum in sanguine, in carne & aliis membris, cum appetitu isto corpori infligit morbum, simulac nutrimentum corpori subtrahit, & dum sincerum ipsius sanguinem absorbere desiderat, per necessitatem delabitur fitque dysenteria. Quoties igitur stomachus sulphuris immaturi edendi desiderio lacessitur, quoties separationis nimia voluptate capitur, & hoc siue seorsum vnum ab altero separat, iam per nimiam illam separationem fluxus concitatur.

Si nihil separetur & digeratur fit Lienteria.

Si non separetur & tamen digeratur, fit immodica

dica excrementorum per aluum Diarhæa.

Si per vomitum & aluum simul, quicquid in ventriculo & intestinis est, cum molestia excernatur, dicitur cholera.

Si serosus sanguis per sedem profluat, dicitur Dysenteria alba.

Si pinguia, hoc est, mucosum stercus tunicis adhærens, & pinguedo frequenter & copiosè euacuatur, dicitur etiam Dysenteria alba.

Si per vrinam potus indigestus copiosè excernitur, Diabetes dicitur.

Morbus sulphureus, nullo sale, Mercurio rectè & per se curatur, nisi ex accidéte; vel ob commixti sulphuris adunationé eius defectus instauretur. Solo sulphure perfecto, sulphureum stercus corrigitur & emendatur, archæus stomachi confortatur. His indiget natura in hoc morbo, quibus adiungitur adstrictiuum, ex quorum commixtione specificum sulphuris resultat, quod perfectam curam complet, si in intestinis quid resolutum iacet, lacte dulci per clysterem forâs educatur.

b Legendum, si neque separatio.

c Lege si nulla est separatio & tamen digestio.

d Sine separatione stomachi.

e Gummi rubentis.

f Sigillatæ. *g* Moschatæ.

h Vel illius quem autor postea docet. NB. In dysenteria non sunt vsurpanda adstringentia κατ' ὅλου, vt est crocus Martis ab initio.

i Puluis autoris nostri dysentericus ex multis crudis compositus, constrictiuus quidé est, sed specifici nihil videtur possidere. Cruda nimirum & tot inuicé consarcinata specifica non sunt, quia specifica dicũtur talia, quæ essentiis seu specieb. suis (spe-

cies nimirum & materia in medicina opponuntur) ens medium constituunt, proprietate sua morbo aduersantia, naturæ tamen maximè amica. Iraque vt entia nulla nisi per separationem fiunt, ita specifica citra illam nullam exstare, nec reuera dici possunt. Præterea in fluxionibus alui, præsertim malignis constringendis, non tam respiciendum est ad restrictiua, quàm confortatiua, sine quibus plus sæpius peccatur, quin etiam malum exaggeratur. Specifica itaque alia sunt accersenda. Multum autem hic præstat 1. Essentia seu Tinctura Smaragdi, cuius præparationem tradidi in Praxi chymiatrica pag. 116. 117. Eius guttæ vj. vel plures vsque ad x. in aqua vel arcano plantaginis, tormentillæ, exhibitæ omnem fluxum ventris sistunt, imprimis verò dysenteriam curant. 2. Dysentericum præstantius est sulphur Solis, quod à proprietate sua fixa, sulphuri microcosmico resoluto maximè confert, si in aqua menthæ, tormentillæ vel alia appropriata exhibeatur. Descriptio fideliter tradita est in Praxi chymiatrica nostræ editionis Lipsiensis pag. 119. 120 3. Idem præstat & quidem magna cum felicitate aurũ Potabile Anglicanum, cuius mirifica vis est in omnibus fluxionibus ventris sedandis. Descriptio exstat in Praxi chymiatrica nostræ editionis, p. 21. 22. 23. 4. In profluuiis seu dysenteriis diuturnis, ab epate suam originem ducentibus, vnicè prodest Sal corallorum, per simplicem resolutionem cum aceto factam, & exinde vicissim reuocato, denique in aqua pulegij, plantaginis ℈ j. vel ℈ j ß. dissolutum ac per vices, cæteris etiam ad Diætam pertinentibus non neglectis, exhibitum. 5. Idem præstat & quidem magna cum felicitate Laudanum opiatum meæ

Tinctura Smaragdi.

Sulphur Solis.

Sal corallorum.

meæ deſcriptionis ſupra traditæ, cuius vſum tempeſtiue tamen adhibitum, habebunt ſibi commendatum collegæ.

k Præſtat & hoc fomentum in dyſenteria ab extra.

℞ Abſinthij.
Menthæ.
Roſarum ana M j.
Calami aromatici.
Galangæ.
Zedoariæ ana ℥ij.
Rad. ariſtolochiæ rotundæ Numero vj.

Incide, miſce & coque cum ana aceti & vini. Hoc acetum cum ſpongia maiore exceptum, aut pane toſto imbibitum, ſupra regionem ventriculi impoſitum, mirificè iuuat.

CROCI MARTIS Eſſentia.

℞ Scoriam [a] ferri cæruleam (Norimbergæ vbi Laminæ chalybeæ fiunt optima haberi poteſt) vitreſcentem, reiectam in illis locis, vbi minera ferri funditur, tere in puluerem minutum, pone in vitro, affunde acetum vini deſtillatum acerrimum, ſtet in calore mediocri per 14. dies, & tingetur colore rubro, filtra & abſtrahe in Balneo, remanet materia rubra, à qua ter vel quater aqua pluuialis abſtrahitur, vt ſapor aceti euaneſcat: Poteſt etiam prius in Tigillo, in arena calida parum calcinari mouen-

do, vt aceti euanescat aciditas, & postea cum aqua edulcorari, si debitè tractetur, sponte sese in cella postea pars in oleum supra marmor resoluit.

Hæc Croci Essentia in medendo longè efficacior est, quàm vulgaris Crocus Martis reuerberatione per se factus, immittendo baculum ferreum vel chalybeum in fornacem vitrariam, vel irrorando laminas chalybeas aceto, & postea easdem in reuerberatorio ad rubedinem saltem ne nigrescat reuerberando.

Vires Essentiæ seu Croci Martis.

1. *Conducit in sistendis mensibus, & fluxionibus intempestiuis.*
2. *Prodest albæ profluuiei muliercularum.*
3. *Gonorrhææ.*
4. *Hæmorrhoïdibus.*
5. *Dysenteriæ & Diarrhææ.*
6. *Vrinæ incontinentiæ*[b].
7. *Hæmorrhagiæ internæ & externæ: si eius à scrupulo j. ad drachmam semis cum succo Cidoniorum condensato, seu Conseruæ Rosarum drachmis tribus assumatur, aut vulneri sanguinem fundenti, aliquid inspergatur: quamuis Fungi Betulini*[c] *ramenta ad miraculum Hæmorrhagiam externam longè efficacius sistant.*

8. *In omnibus Iecinoris & Lienis obstructionibus deploratis: sed sumentes prius medicinis attenuantibus & aluum subducentibus purgatos esse oportet. Lienosis datur ex Aqua Asplenij, Adianti, Tamarisci.* [d] *In Hepatis affectionibus, in aqua Intybi, Cichor. Agrimon. exhibetur, tunc sistit sanguinis sputum.*

9. *In morbis dissolutis, Hydrope & aliis, vbi consolidatione opus.*

10. *Ventriculum corroborat, & nauseam tollit in Conserua Rosarum, vino generoso.*

Dosis.

Dosis à gr. 8. 10. 12. ad 15.
In vino rubro.
Aqua Plantaginis.
Bursæ pastoris.
Tormentillæ.
In Conserua Symphyti.

a Inuenitur, da man die Riesen schmeltzet.

b Diabethe.

c Betula Humotenus ad radicem secta, & cum aqua calida fermento permista, perfusa, intra paucos dies fungos producit esui gratos, Brütling/ Birckeschwemme/ qui exsiccati & in puluerem triti, hæmorrhagiam externam sistunt. Idem facit muscus constellatus, in craneis suspensorum vel rota conquassatorum enatus.

d Felicis.

VENEREVM.

Confortans Vegetabile à descriptione Paracelsi [a] cum additione.

ESSENTIA SATYRIONIS.

QVemadmodum Rhabarbarum parua elixatione amittit vim purgantem: ita etiam Satyrion [b] exsiccatione: quamuis enim radix sicca Spiritu vini extrahatur, operatio tamen ex eius vsu nulla deprehenditur efficax: & Experientia demonstrat Aquam è viridi radice destillatam plus operari, quàm Puluerem radicis siccæ: A radice igitur humore suo adhuc imbuta per separationem eliciatur virtus, id quod in hanc fit sententiam.

℞ Primo Vere omnium Cynosorchidum specierum radices selectas succulentas & plenas ad placitum, contunde in mortario marmoreo. Nota, alterum è duobus testiculis semper flaccidum, mollem & rugosum, abuciendum, quia virtute contraria (quam Paracelsus Saturninam vocat) Venerem reprimit & extinguit: adde micam vnam atq; alteram [c] recentis panis similacei candidissimi, misceantur omnia in mortario lapideo diligenter, & propter lentoris dilutionem affunde sufficientem copiam Spiritus

Spiritus vini Maluatici, postea in Alembico cæco in digestione lentissima Balnei[d] *pone: Finito vno atque altero digestionis huius mense, exprime per prælum succum tenacem (fæces calcina & salem*[e] *extrahe candidum, sapore suaui, non vrinaceo, vt reliqua vegetabilium Salia) & colatum iterum in Alembicum cæcum per duos menses in digestione repone, tunc flauissimus liquor, (interdum etiam rubeus) separat sese in superficiem, remanentibus in fundo fæcibus impuris secernendis, quæ in forma hypostasis aut sedimenti in imo resident. Liquor separatus per inclinationem, ad vsum seruetur, cui addes Salem*[f] *proprium, & aliquid de Sale*[g] *Perlarum, guttam etiam vnam atque alteram olei Cinamomi, Maceris & Nucistæ, sic gratius & efficacius medicamentum erit. Posset addi Aurum Potabile,*[h] *si modo verum, genuinum, ac corrosiuis rebus non inquinatum & corruptum haberi posset.*[i]

Panis & vinum sustentationis præcipua fulcra & procreationis media singularia; quia sine Cerere & Baccho friget Venus. Zach. 9. Sect. 17.

Vires, Vsus & Dosis.

Mirabilis omnium ferè totius corporis membrorum externorum, vtriusque sexus signatura, in hisce variarum specierum radicibus deprehenditur. Ideo etiam totum hominem confortare non immeritò creduntur. Phædro vocat Radicem, Mumiam rubram, & singula-

rem cum microſco dicit habere συμπάθειαν.

Hoc igitur Extractum eſt vnum è ſummis totius corporis Confortatiuis : [k] *In confortanda Venere eſt præſtantiſſimum medicamentum, & datur magno iuuamento frigidis & maleficiatis : Senibus idem inualidi femoris virilitatem amiſſam potenter reſtituit.*

Doſis à ℈ j. ad ℈ ij. & iij. in vino Muſcatellino dulci, vel Maluatico, eundo cubitum : Vel miſceatur cum Conſerua Roſarum, de qua exhibeatur quantitas auellanæ, ſuperbibendo hauſtum vini Maluatici vel Muſcatellini. [m]

a Paracelſus cap.11. lib.3. de vita longa, radicis Satyrionis, quam Buteomen alioquin appellat in herbario, extractionem recenſet, ſed ſub breuibus & obſcuris verbis. Orchidum verò condita & ſpecies alios medicos alioquin ad ſtimulum veneris valde commendare, notum eſt : quod ſi itaq; vulgares præparationes corundẽ & aquæ exinde deſtillatę recens, multum poſſunt, quidni maiorum virium fuerit eſſentia & arcana inde facta? Autor igitur eſſentiam ſatyrionis ad mentem Paracelſi diligenter explicatam, eo quoq; nomine enucleat. Præſtantius autem eſt ipſius radicis arcanum Philoſophicum, eo modo præparatum, quem ſupra expreſsè in Panchymagogo vegetabili, & hactenus ſæpe in aliis declaraui.

b Scilicet rubeum.

c Dimidiam vel tertiam partem.

d Potius fimi equini.

e Saliũ extractio ex Vegetabilibus cõmuniter

fit,

fit, quando ex cineribus eorundem beneficio aquæ communis fit lixiuium, ex lixiuio postea euaporato sal, quod deinceps purificatur vel in igne fundendo, vbi tamen multum virtutis perit, vel multis solutionibus & coagulationibus sæpius repetitis. Sed hæc salium ex vegetabilibus confectio, non est admodum genuina, facilè nimirum liquescunt & odorem saporémque vrinosum lixiuiosúmque contrahunt, præterea nescio quam secum retinent naturam salis Tartari, cui & proximè accedunt, difficulter vel sapore vel odore ab eodem discernenda. Itaque rectè monet autor noster, vt salis satyrionis fiat legitima præparatio, quod nempe nihil istorum sapiat.

MODVS PRAEPARANDI SALES Vegetabilium Crystallinos vel instar Nitri transparentes.

℞ Cineres cuiuscunque vegetabilis, cum æquali parte sulphuris elegantis puluere, calcina seu cõbure igne non admodum leni, sic omnis pinguedo lixiuiosa à cineribus cum sulphure perit. De his cineribus tandem cum aqua communi vel propria, elice sal, extractiones vsque ad cuticulam destillando, & postea in frigido ad crystallisandum deponendo. Tantum sulphuris, quantum cinerum, sumendum. Hi sales sunt omnium optimi, & mirifice operantur, nec sapiunt instar lixiuij. Sic sal absinthij hac methodo præparatum, purgat per vomitũ, ventriculi & pectoris impuritates; si eius ℈ j. vel ʒß. in ℥ ij. aquæ exhibeatur. Sic sal imperatoriæ iuxta hanc viam ex radicibus factus à gr. iiij. ad viij. in Rob. sambucino exhibitus, tollit omnes febres,

ALIVS MODVS.

℞ Cineres cuiuscumque vegetabilis, ac solue pedetentim in aceto destillato, cum pauca quantitate aquæ fortis fortificato; solutionem tempera cum s. q. aquæ communis destillatę vel simplicis fontanæ puræ, filtra & euapora vsque ad succrescentem in superficie solutionis cuticulam, repone in locum frigidum, & fiunt crystalli, quos exceptos elue in aqua frigida, leniter exsicca & reserua, aut etiam comminuendo in puluerem tere. Hæc salia sunt pura, saporem habent suauem, nec liquescunt.

f Antea præparatum ad dictum modum.

g Vel magisterio.

h Anglicanum hic multum potest.

i Efficacissimum fit, si præter ea ingredientia, quæ autor noster recenset, aliquid addatur de ambra essentificata ad ℥ j. liquoris Satyrionis ʒ ij. essentiæ ambræ.

k Ideóque merito quoque inter confortatiua specifica recensetur.

l à ℈ß ad ℈ j. si ambra admixta fuerit. Castitatem alias præstat spiritus Saturni ardens, de quo infra. Item saccharum Saturni. Nam is in vmbilicum gutt. iiij. aut vj. immissus, & inuncto eodem Priapo, desiderium fœminarum minuit. Cui si vicissim mederi velis, vtere Balneo Laconico & inunctione vmbilici cum oleo nucis Moschatæ.

m Dantur & alia venerea specifica. Ad conciliandam venerem in impotentibus, & qui sunt femoris inualidioris, multa verò circumferuntur. Nobile est sequens, quod Paracelso quoque tribuitur.

VENE-

VENEREVM PARACELSI *specificum*.

℞ Castorei.
Galangæ.
Macis.
Caryophillorum.
Anisi.
Piperis longi.
Borracis veneti ana ℥ ij.
Boleti ceruini ʒ j ß.
Satureæ.
Rad. Satyrionis.
Valerianæ ana ʒ j.
Stinci marini sine cauda.
Aronis.
Cardamomi ana ʒ ß.

Misce & redige in puluerem tenuissimum, quem cum essentiâ ambræ tertia parte distempera, & fac inde cum spiritu pillulas. Dosis ℈ ß. vel ℈ j ß. leniter in ore dissolutæ deglutiantur. Cæterum in his & similibus venereis, probè despiciendum est ne violenter, & cęco cupiditatis impetu omnia fiant: nonnunquam nimirum talia tam fortem reddidere naturam, vt & simul anima cum vita expulsa fuerit. Omne nimium naturæ inimicum. 2. Valet ad tarditatem vel imbecillitatem coëundi excitandam, oleum Nucis muschatæ, eius scilicet in Balneo sicco in vmbilicum diligenter & fortiter fricando ingeratur. Est nimirum confortatiuum totius naturæ & medullæ quoque ossium. 3. Stercus perdicis in eiusdem felle dissolutus, glandi illinatur, mirum in modum auget. 4. Venere exsistente in Leone fode

radicem satyrionis, & misce cum oleo Juniperino, eius misturæ gusta aliquot guttulas & senties operationem. 4. Radices Satyrionis conditæ, hisce versus Ernestus Elector Coloniensis.

VENENATVM.

Theriaca de Mumia.

Sola Mumia [a] *est, quæ præsentissimum Remedium adfert, aduersus omnia Venenorum genera.*

Primò paretur Tinctura Mumiæ in hunc modum.

Eligatur Cadauer hominis ruffi, [b] *integri,* [c] *recentis sine macula, viginti quatuor annorum,* [d] *suspensi, vel rotâ contriti, vel hastati, per diem & noctem tempore sereno collectum.*

Hanc Mumiam, [e] *à duobus Luminaribus* [f] *semel illuminatam ac constellatam,* [f] *frustulatim vel assulatim conscinde, & asperge puluere Myrrhæ, & tantillo saltem Aloës (alioquin nimium amarescit) postea imbibe macerando aliquot dies in Spiritu vini, suspendatur parum* [h] *ac iterum imbibatur,* [i] *tandem in aëre frustra suspensa siccescant, tunc assimilatur carni fumo duratæ sine fœtore: Et postea Spiritu vini secundum artem, vel Spiritu Sambucino Tinctura rubicundissima extrahatur* [k].

Potest [l] *etiam oleum oliuarum seorsim cum con-*

concisa Mumia sicca (nam humiditas [m] *intolerabilem illum fœtorem in digestione causatur) macerari per mensem, sic tingetur, de hoc tincto oleo oliuarum, postea ad libitum Tinctura Mumiæ potest addi, antequam cum Theriaca misceatur.*

♃ ergo Tincturæ seu Extracti Mumiæ per Spiritum vini, à qua tamen Spiritus denuo abstractus sit ℔ß.

Theriacæ Andromachi ℥ *iiij.*
Olei oliuarum Mumiati ℥ *ij.*
Salis Perlarum & Corallorum ana ʒ *ij.*
Terræ sigillatæ ℥ *ij.*
Moschi ʒ *j.*

Misce & digere circulando per mensem.

Vires, Vsus & Dosis.

Plurimi morbi hâc Theriacâ de Mumia perfectè sanantur.

1. *In Peste tanta eius vis est, vt si ante infectionem fuerit administrata, nil prorsus incommodaturum sit venenum, & qui horis matutinis scrupulo vno vtetur, eodem die non inficietur.*

Infectus vtatur drachma semis vel drachma vna, in aqua Cardui benedicti, vel cum Theriacâ [n].

2. *In Apostematibus, Carbunculo, Anthrace, Pleuresi* [o] *℈j. administratur. Proinde exactis sex horis alteram ℈ adhibe, & qui illam horam attingit, vt secundam potiunculam accipiat, de salute certus est.*

3. *Contra quæuis Venena. Dosis à ℈ß ad vnam vel duas in summâ necessitate: Si quis Venenum hausit, offertur dicta Dosis in vncia vna, vel duobus olei* [p] *amygdalarum, vt patiens vomat, in lecto medicinæ operatio expectetur.*

Hac ratione pellitur, quicquid est Bestialium seu Mineralium Venenorum.

a Per Mumiam hoc loco intelligit autor non illud liquamen in sepulturis Ægyptiorum inuentum, in quibus cadauera humana aromatis condita, multos per annos seruata fuerint: sed secundum Paracelsum est caro hominis violenta morte perempti & aliquandiu in aëre asseruati, eius extractionem sed mysticam docet Paracelsus c.10.l.3. de vita longa. Aliàs vocatur Paracelso Mumia patibuli. Cæterum quæ autor hîc, specifica & alexipharmaca enchiremata posuit, sunt talia, qualia aliàs non habentur: ideóque merito magnifacienda. Siqúe aliàs vulgaria circumferuntur, illa nullo modo cum his comparanda sunt.

b Quia in illis sanguis sincerior est & lenior, illáque præstantior. NB. Ruffi homines omnes Mercuriales sunt, & tendunt vel ad bonum vel ad malum.

c Non mutilati.

d Vel circiter.

e Hoc eſt, carnem muſculoſam, femoris, pectoris, brachiorum & aliarum partium.

f Sole & Luna.

g Scilicet ab impreſſione Luminarium.

h Per dies 6. vel 10. in Sole.

i Cum eodem Spiritu vini, qui fit ex floribus ſambuci, prius fermentatis, poſtea more aliorum ſpirituum deſtillatis.

k Digerendo.

l Alij mumiam aſſulatim ſeu fruſtulatim, ſed leniter inciſam cum myrrha & aloë epatica ſaltem ſeorſim, non coaceruatim ſine ſpiritu vini, vel cum floribus ſulphuris ex croco, myrrha & aloë ſublimatis, condiunt, & ita relinquunt per menſem in loco ſatis commodo, vt paulatim tantum exſiccetur; deinde cum oleo oliuarum recenti per menſem alium putrefaciunt, exprimunt, & ex oleo cum ſuperfuſo ſpiritu vini vel ſambuci, tincturam extrahunt, quam deſtillatione ſpiritus adiecti ad conſiſtentiam redigunt.

m Sic nimirum vulgariter fit à nonnullis, qui recentem mumiam cum oleo oliuarũ in loco moderatè calido putrefaciunt, ſed cum tanto fœtore, vt nihil ſupra. Tunc autẽ cauſatur illa humiditas recenter adhuc admixta, quæ putrefactionem parit. Ea autem per exſiccationem ablata, etiamſi in oleo poſtea putrefiat, nihil tamen fœtoris excitatur, circulando Hyeme in Balneo, æſtate in ſole.

n Aut aqua Theriacali vel Vlmariæ.

o Malignâ.

p Vel si quis eo fastidiat, datur in alia aqua appropriata.

II. ARCANVM THEOPHRASTI AD QVÆVIS VENENI GENERA præstantissimum, cuiusmodi sunt Mercurius sublimatus, Arsenicum, Napellus, Puluis adamantis, [a] Virus Aranearum & Bufonum, Thora, Cerebrum Fellis, [b] Menstrua.

℞ Recentem Ciconiæ sanguinem, [c] *quantum in suo corpore continet, destilletur per Balneum Mariæ, in vitrea Cucurbita noua: aquam quæ promanat serua diligenter, & sanguinem coagulatum loco paululum calidiori exsicca, & contere in puluerem.*

Ventriculum [d] *similiter exsiccari conuenit, ac crucibulo impositum comburi tantisper, donec in cineres vertatur, è quibus cum proprio sanguinis liquore extrahendum est Sal, id quod diligenter custodiendum, & sanguini puluerisato coniungendum est.*

Hisce in vitro satis capaci impositis addi debent:

Succini [e] *albi electissimi ℥ j.*
Corallorum rubeorum &
Baccarum Vuæ versæ [f] *(nigrarum & bene maturarum) exsiccatarum & pulue-*

pulverisatarum
Essentia Mumiæ[g]
Radicis Anthoræ ana ℥ß.
Lapidis Bezoardici[h] *ʒiij.*
Theriacæ optimæ ℥j.& ß.

Hæc cum oleo (quod è nucleis Pini per validam expressionem conficitur) incorporanda & commiscenda sunt omnia simul, ac deinceps tantum olei superaddendum, vt trium digitorum vel quatuor latitudine id ipsum emineat: Deinde orificio vasis diligenter obstructo insolentur, quò enim vetustior compositio hæc euaserit, eò melior & fortior.

Efficacissimum est medicamentum contra omnia Metallica, Animalia, & Vegetabilia Venena.

Vsus & Dosis.

Vsus istius est, vt in omni Veneno corporali[i] *eiusdem detur ℥ß cum haustu aquæ, vini, vel quod melius est, lactis tepidè: nam decimasexta pars horæ non transitura est, quin patiens Veneni sumpti substantiam à se eiiciet,*[k] *ac liber euasurus est, qui deinde confortantibus refici ac auxiliari potest. Optimè hoc fit, si in recenti lacte*[l] *Corallorum rubeorum*[m] *pulverem quotidie semel sumpserit prius calefacto.*

Hoc arcano aliqui magnates[n] *intoxicati restituti sunt pristinæ sanitati, quũ prius Essentiis*

Monocerotis & aquis Theriacalibus ac huiusmodi innumeris mediis frustra vsi essent.

a An puluis Adamantis venenum sit, Vide Boëtij tract. de gemmis cap. 2. lib. 2.
b Venenum est cùm feles pruriunt in venere.
c Vnius vel plurium iuuenum vel adultarum.
d Ciconiæ.
e Orientalis.
f Einbeer.
g Antea per spiritum vini factæ.
h Veri vel mineralis.
i Hoc est externè assumto.
k Vel vomitu, vel secessu, vel sudore.
l Prius calefacto.
m ʒß. vel quod melius, magisterij ℈ß.
n Imprimis illustris Comes Ludowicus de Nassaw, Principis Vraniæ Wilhelmi frater cum veneno intoxicatus esset, ab Albani Ducis militibus, nec vllis remediis, (puta puluere serpentum & aliis) adiutus fuisset. Factum est id Bergis Hannouiæ.

Vipera apud Hieroglyphicos non sine causa Salutis Symbolum innuebat.

III. SERPENTVM [a] PRÆCIPUÈ viperarum alcohol contra omnia Venena Remedium est tam θεραπευτικὸν quàm προφυλακτικόν.

Post excoriationem intestina, caput & cauda auferantur (pinguedo ab intestinis separata seorsim pro singulari Ophthalmico asseruetur) reliqua

reliqua caro elota, [b] cum corde & iecore post lentam exsiccationem, siue per se, siue in B.M.[c] in Alcohol redigitur, ac in vsu medico intus præsumpta,[d] Venenum ad cutim propellit, tanquam Theamedes Lapis, qui ferrum longè à se expellit. Quod si quis huic testimonio & experimento consentire noluerit, non damnet veritatem, nisi prius quod testatur, aut contrarium assecutus sit. Hoc medicamento magnâ pecuniâ à quibusdam empto, cum fiducia vti licet, nec quisquam medicorum eius vsu famam vnquam periclitabitur.

Dosis à ℨß ad ℨj. in haustu vini Maluiatici, vel iusculo vini generosi.

Efficacia huius medicamenti non pariet illis admirationem, qui sciunt, plerunque in Natura apud summum [e] Venenum, latere etiam Medicinam: Et quia mala maiori bono copulata naturâ consistunt, ideò multi populi carne Viperinâ vescuntur, longitudinem vitæ præ se ferentes, idque nullo præeunte horrore, nullóve subsequente periculo. Non ergo sine causa Baldus Angelus in suo libello de admirabili Viperarum Natura in sequentia vera erumpit: Illud vnum venit mihi in mentem vehementer admirandum, Serpentis astu in orbem Terrarum mortem intrasse: Illud etiam mirum ex Viperæ serpentis nece, & eius carne ab omnibus grauioribus mor-

Triticum non habetur sine Lolio, nec mel absque aculeo reperitur.

bis atq; venenis curari & in pristinum restitui: Sed continuato Viperinæ carnis esu, ab omnibus morbis præseruari, hoc certè totum omnem admirationem superat & excedit.

Tantum beneuole Lector in præsentia sufficiat egisse tam de quibusdam morbis Elementaribus, Materialibus, Internis, qui Naturaliter videlicet ex Ente Naturæ generantur, & ab Obstructione & Tartaro, ortus sui principia ducunt, quàm de nonnullis ex Ente Veneni obortis, quomodo videlicet illi à Natura debitis & assignatis medicinis confortata curentur.

Entia morborum secundũ Paracelsum sunt quinque. Diuidit enim morbos in Naturales, qui quatuor Entibus comprehenduntur, Naturali; scilicet, Astrali, Venenali, ac Spirituali, & in Flagellum videlicet Quintum.

De morbis Astralibus, Spiritualibus, Imaginariis, Votalibus, Incantamentis, ex Ente Astrorum seu Spiritus prouenientibus, Paracelsus peculiares conscripsit libros, ad quos cupidum remitto lectorem: Vt enim morbi à deprauato cibo & potu, ab Animalibus, Vegetabilibus & Terræ fructibus orti, cum Arcanis herbarum & radicum sanantur, sicuti à Mineralibus & metallis cum horum etiam Arcanis sanantur, siquidem vegetabilium Arcana respuunt: Eodem planè modo, maxima pars morborum venientium ab Influentiâ cœlesti, & ab Astrali Impressione Firmamenti Maioris mundi, non cum promiscuis Remediis curari vult, vtpote per Arcana herbarum, mineralium, metallorum, sed per Influentiam Astronomicam

curatio

curatio instituatur cum iis saltem, quæ Analogiam ad maiorem & minorem mundum habent, in quibus est vera Magnetica vis Firmamenti & Impressio Cœlestis resistendi morbis è Firmamento maioris & minoris mundi, sicuti apparet in Persicaria, Solidagine maiore, Dracunculo, Symphyto maiore.

Si Supernaturaliter per incantationem vel Magicam Ascendentium Impressionem morbus vel dolor illatus, ibi priorum trium sanandi conatus irritus, sed secundum Paracelsum Magicè & Supernaturaliter procedendum, ac malum eò, quò illatum, modo vicissim repellendum: Alioquin in dictis Simplicibus est attractiuum Influentiale, ac omnia ex ordinatione Diuinâ Magicè, Astronomicè, Magneticè curant, quia medicina est in ipsis & in Homine Magnes: Vt enim Sol & Astra habent potentiam attrahendi humiditatem ab inferioribus: Ita Homo (suâ insitâ magneticâ vi attractiuâ instar Magnetis Ferri spiritum nutrimenti loco trahentis) ac Inferiora habent eandem attrahendi à Superioribus, vt videmus tempore Pestis, & hæ attractiones sunt Naturales, non Veneficia, Incantationes aut Superstitiones. Morborum ergo origo ex suo principio petenda, & tunc curatio instituenda. Insuper variæ sunt morborum Natura & proprietates, vt Phædro diligen-

Hæ Syderales & Firmamẽtales Infectiones ab Adepto medico cognoscũtur, & curãtur Firmamẽtaliter: medicina enim Adepta est Ars, quæ cognitionẽ dat Firmamentales Infectiones cognoscendi & expellendi.

Magnes Hominis

Cura Magica, in qua est cœlestis impressio post herbæ contactum herba donec putrefacta sit, attrahit medicinã in vlcus, sicque illud sanat.

tiſſimè annotauit, dum ait: Quidam morbi Remedia cùm Extrinſecus, tum intrinſecus adhibita patiuntur. Quidam extrinſecus morbi, & vlcera Intrinſeca, Remedia non ferunt: Sunt etiam quidam Intrinſeci morbi, qui nulla omnino nec Extrinſeca, nec Intrinſeca applicata Remedia patiuntur: Sunt porro quidam morbi & Intrinſeci & Extrinſeci, qui Verbis tantum, in quibus ſecundum artem Influentia impreſſa eſt, quidam qui herbis conſtellatis, quidam qui nec Remediis, nec Herbis conſtellatis nec Verbis adhibitis vt vſis curari volunt, vt quidam vulnus vel vlcus Diapenſiâ vel Alchimilla curare potuit, cultro iuxta ipſius ſitus terræ infixo, cauendo tamen ne cultro Radix pungatur, aliàs patiens foret incurabilis: Ita refert quandam vetulam ſolâ Alchimilla vlceri cancroſo adhibitâ varia Carcinomata curaſſe: Sic multa vlcera deſperata per curam Characteriſticam cum virtute Firmamentali perfectè curata eſſe. Nemini hæc videbuntur mira, qui legerit apud Agrippam in conſtellatis vocabulis, characteribus, lapidibus, & ſimilibus maximas latere Influentias ſeu virtutes in actu quæ ſint miraculi loco: Similiter idem Cornelius aſſerit eſſe dictiones, quæ pronunciatæ, ſtatim exhibeant obedientes creaturas viſibiles & inuiſibiles, tam de noſtro hoc mundo, quàm de aqueo, aëreo, ſubterraneo

terraneo & olympico. Sed hæc magnalia Primis & Antiquis parentibus notissima hoc loco obiter innuisse sufficiat.

a Serpentum seu viperarum antidotus, recens in vsum medicum venit, quâ hactenus à paucis annis nihil communius fuit, nõ tam apud Magnates, quam etiam apud alios & inferioris sortis homines. Viperarum Sal olim in vsu magno fuit apud Galenum, ac ex viperis magna illa confectio Theriaca, tum vires, tum nomen suum prius cepit. Colligendæ autem sunt ineunte vere priusquam intra sese oua concipiant, tum temporis nimirum non tam succulentæ sunt, & præterea videntur carere Balsamo vberiore seu præstantiore. Circa diẽ Gregorij, sed non ante horam nonam egrediuntur. Captura non est periculosa, modo prehensor non sit meticulosus, nec etiam nisi statim post caput apprehensionem moliatur. Solent nimirum mordere imprimis viperæ, à quarum morsu tamen tutus esse potest, qui vel puluere prophylactico se muniuerit antea, vel statim post morsum eundem puluerem pro therapeutico assumpserit. Præparatio pulueris admodum facilis est, nec eget aliquo artificio, saltẽ excoriatio rectè fiat, quã facilè præstamus, si funiculo ex collo serpentes ad clauum appendantur, ac cute cultro acuto in collo circum circa leui fissura q. aperta instar anguillarum excorientur. postea intestina, caput & cauda auferãtur, sunt tam ẽ vsibus asseruanda. Nam intestina exsiccata & in puluerem trita, omnis generis affectibus epidemicis maiorum & minorum animal ũ, imprimis verò ouium, & equorũ medentur, si illius pul-

ueris aliquot grana cum sale ingerantur. Caput vtile præbet periaptō in febribus intermittentibus: Cauda exsiccata doloré dentium tangendo tollit: Pinguedo si cū adipe cothurnicis & Thymali piscis misceatur, non tantum ophthalmiam, sed vngues & alia vitia oculorum tollit, visumque mirificè acuit. Tota vero caro reliqua elota, cum spina leniter exsiccatur, vel per se vel etiam in clibano, post exemptum panem, pulueriſaturque. Huic adiicimus corda, linguas & epata ad maiorem facultatem virium. Alioquin seorsim hæc asseruamus, pro confectione pulueris prophylactici, contra omnis generis Venena etiam ad aliquot annos. Dosis verò huius est minima à gr.4. ad 6. & ℈ß. vel gr.15. Illius verò possunt ℈ij. vel ℈iij. ad summū exhiberi. Nec vero huius vsus est tā ū in Venenis assumptis propellendis seu eneruādis (Venena nimirū quęlibet sine sensibili euacuatione eorundē, statim ab assumpto alexipharmaco mitescūr, nec quicquā incōmodi amplius pariunt) verū etiā in aliis morbis singulariter eū prodesse, experientia testatur. 1. In Morbo Vngarico seu febre causode, cum vehiculis cōuenientibus datur ad sudorem prouociendum, quo ritè recteq; cōmoto facile morbus cedit. 2. In pleuritide, pręsertim maligna, nihil prępsentius, si eius dosis in aqua scabiosæ tempestiuè datur, ac sudor inde prouocetur. 3. In Tabe seu phthisi, ab acribus fluxionib. capitis ad pulmones delapsis, egregiè valet. si eius ʒj. cum salis mensalis ℥j. misceatur. Sal verò prius in ligno aluto tornato & excauato ac deinceps simili cooperculo occluso, in igne calcinetur, donec lignum absumptum fuerit; cum pulueriſato tandem alcohol serpentum

tum miſcendum eſt, & ad quemlibet cibum aſſumendum. 4. In hydrope ſimiliter eius vſus aliquoties repetitus laudatiſſimus eſt. Cætera, quæ communiter de hoc puluere dicuntur, in medio relinquo. Hæc quæ addidi ſcio eſſe toties experimento tum meo tum aliorum comprobata. Vide praxin chymiatricam editionis Lipſienſis pag. 78. 89. 196.

b Cum Vino.

c Ægrè exſiccatur in Balneo Mariæ ob fœtorem.

d Juſculo vini generoſi, vel alio liquore conuenienti, ſudore plerumque ſubſequente.

e Lege ſuum.

EXTERNA.

VVLNERARIVM, [a] VLCEROSVM, PVSTVLOSVM, MVNDIficans, Mitigans, Conſolidans.

BALSAMVM VVLNERARIVM efficaciſſimum.

Quo omnia vulnera & punctiones membrorum, iuncturarum neruorum, ictus etiam telo ſeu globo tormentario facti, tutò ſine vllo ſuperueniente ſymptomate curari poſſunt.

℞ Florum Hypericonis ℔ j.

Colligantur flores cum solis ortu Balsamitico tempore, in exaltatione [a] videlicet circa festum Iohannis ante nouilunium.

Florum Cheyri, Verbasci, Chelidoniæ [c].
Centaur. minoris, Aristolochiæ
Prunellæ, Chamomillæ
Consolidæ mediæ vel maioris ana ℥ j. & ß.

Foliorum Ros. rub. ℥ j. ß [d].
Mumiæ Transmarinæ
Mirrhæ
Thuris ana ℥ j & ß [e].
Masticis ℥ j.
Storacis liquidæ ℥ ij [f].

Incisis incidendis, & tritis terendis, ponantur in vase, & affundantur mensuræ duæ [g] boni Spiritus vini, stent in digestione omnia retrò fornacem vel ad Solem: postea effundatur Spiritus vini tinctus, & fæces prælo exprimantur: Tandem addatur huic Spiritui tincto (nisi velis maioris efficaciæ ergo reiterare macerationem [h] florum) olei oliuarum recentis, quod supra ramenta pinguia abietina per octo dies in digestione stetit, libras quinq; Terebinthinæ claræ nostratis [i], & Resinæ Laricea lotæ in aqua Hypericonis ℔ j & ß. Iterum per quatuordecim dies omnia digerantur: Vltimò abstrahatur

tur

tur Spiritus vini in Balneo Mariæ, tunc Balsamum manebit in fundo Rubeum instar sanguinis.

Hyeme prædictarum herbarum semina parabilia trita Balsamo iniiciantur, & ponantur in digestione, & longè potentius operabitur.

Vires & Vsus.

1. *Contra omnis generis vulnera plumaceolum vel flocci molles, qui circa semen Cardui benedicti, vel in Populo arbore crescunt, tepide intingantur, & vulneri prius vino eloto indantur, superposito Emplastro stictico sequenti tamdiu, quoad nec venæ, arteriæve, nec nerui & vincula media, aut alia id genus appareant.*

2. *In omnibus Tumoribus, Inflammationibus, contractis & contusis membris, rupturis ossium.*

3. *Contra morsus canum, non neglectis aliis Remediis* [k], *si morsus sint venenati.*

Balsamum est ad vulnera & punctiones sanandas efficacissimum.

a Tres sunt genuini & artificiales modi, quibus omnium vulnerum consolidatio rectè iteque perficitur. Primus est Balsamorum. Secundus emplastrorum sticticorum. Tertius potionum vulnerariorum. De illis quidem præcipit autor noster, & quidem bene. De potionibus verò vulnerariis quę

dam addemus. Balsama vulneraria habentur hinc inde multa: obseruandum tamen est, ea balsama, quæ destillatione proliciuntur, minus apta esse propter nimiam penetrationem & empyreuma, quod plerumque destillatione contrahunt. Quod si verò hoc idem balsamum Hypericonis conficiendum esset, hic processus institui posset.

BALSAMUS HYPERICONIS.

♃ Flores prædictos omnes aridos seu exsiccatos, cum radicibus consolidæ maioris & aristolochiæ rotundæ. Postea adde reliquas species, & coque in vino bono, donec intense illud rubescat: Exprime, & vinum tandem cum oleo oliuarum & Terebinthinâ ad consumptionem coque: oleum per laciniam traiice & serua. Est penè æqualium viriũ, nisi quod prius propter ingredientium viriditatem aliquid præualeat. Vsu deprehensum est oleum cinnamomi fœtidum, ceu supra dixi, insigne balsamũ vulnerarium esse, vbi non eius destillatio, sed insita crassities & proprietas hanc facultatem consolidandi obtinet. Commendatur aliàs vnicè oleum nucum iuglandium expressum, & postea decoctione ad liquamen redactum. Balsamum etiam Vulnerarium fit egregium ex cera, galbano & Myrrha ana, simul cum laterum fragmentis sesquialtera vel dupla proportione destillatis. Oleum autem ceræ per se est Balsamus Vulnerarius excellens præsenter sanans vulnera. Nota quæ de illis omnibus sunt apud Felicem Wurtzium.

Oleũ cinnamomi fœtidum.

Oleũ Nucum iuglandium.

b Scilicet Lunæ. Exaltatio autem Lunæ est in signo Cancri.

c Recentium.

d Potius

d Potius ℥ij.ß.
e Vel ℥ ij.
f Lege ʒ iij.
g Hoc est, ℔ viij.
h Cum nouo spiritu vini.
i Germanicæ.
k Hoc est, internis præsertim puluere serpentum vel alio alexipharmaco supra proposito ad venenata.

EMPLASTRVM STICTICVM [a].

In cuiusq; salutaris Emplastri stictici compositione, secundum Paracelsum, quatuor diuersorum generũ ingredientia considerãda veniunt.

1. *Sanatio, quæ fit ratione Ceræ & Colophoniæ.*

2. *Accidentia, quæ tolluntur & impediuntur beneficio gummatum scilicet Opopon. Galb. Sagap. Bdell. Ammon. Elemi.*

3. *Putredo (quodlibet enim vulnus etiam sine accidenti putredini est obnoxium, generat vermes & carnis malã excrescentiam) quæ tollitur & præcauetur ope magnorum consolidatiuorum, Mastiche scilicet, Myrrha & similibus.*

4, *Vt præseruet à mucore, scabie, aridura, contractura, synouia, & similibus accidentibus, quod fit per mineralia, scilicet Lithargyrum, Minium, Antimonium, Cerussam, Marcasitam, Calaminarem, & similia.*

Vulnerum vlcerúmque telo inflictorum sticticum Emplastrum præstantissimum.

1. ℞ *Minij* [b]
Calaminaris ana ℔ß.
Lithargyrij auri & argenti ana ℥ iij.
Olei Lini
Oliuarum ana ℔ & ß.
Laurini ℔ *dimidiam.*
Ceræ
Colophoniæ ana ℔ j.
Vernicis
Terebinth. ana ℔ß.
2. *Opopanacis*
Galbani
Serapini
Ammoniaci
Bdellij [c] *ana* ℥ iij.
Carabe citrini [d]
Olibani
Mirrhæ Alexandrinæ
Aloë epat.
Vtriusq. Aristolochiæ [e] *longæ & rotundæ ana* ℥ j.
Mumia Transmarinæ
Magnetis
Hæmatit. ana ℥ j ß.
Corallorum alborum & rubeorum
Matris

Matris Perlarum
Sanguinis Draconis
Terræ medicatæ Strigensis [f].
Vitrioli albi ana ℥j.
Florum [g] *Antimonij* ʒij.
Croci Martis tantundem.
Camphoræ ℥j.

Modum parandi talem seruaui:

1. *Gummata quinq;* [a] *in aceto macerata & cocta exprimantur per linteum crassum bis repetendo cocturam. (Dosis gummatum potest augeri propter fæces ab expressione remanentes & abiiciendas) postea super lentum calorem in munda sartagine* [1] *vsq; ad consistentiam mediocrem inspissentur.*

2. *Oleum lini & oliuarum imponatur alteri sartagini & addatur Litargyrium Auri & Argenti, coquantur agitando, donec oleum coloretur, postea addatur Calaminaris, & paulo post Minium, omnia illa agitando ferè per duas horas coquantur simul ad sufficientiam, cuius Proba est, si supra vnguem gutta concrescat & condensetur, nec amplius diffluat.*

3. *Tandem etiam addatur circa finem Vernix, oleum Laurinum, Cera, Colophonia: omnibus bene inuicem mistis & liquefactis, & ab igne sepositis, postea da operam, vt sartago cum gummatibus paulatim calefiat, & successiuè af-*

funde liquorem è secunda sartagine gummatibus diligentissima agitatione incorporando, supra lentissimum calorem, caue ne bulliat, alioquin gummata in grumos coëunt, & oleo difficulter miscentur) postea agitando addantur pulueres, & diligenter per horam omnia agitentur: Vltimò Camphora resoluta in oleo Iuniperino [k] *addatur: si fortè nimis durum esset, addatur adhuc aliquid Ceræ & Colophoniæ.*

Proba iustæ decoctionis hæc est: Bacillo intincto guttulas aliquot in aquam stillare finito, si digitis adhæserit materia mollis, coquatur diutius, donec durescat. Tum demum ab igne deponitur, & in magnam peluim aqua plenam effundatur, ac manibus (oleo Camomælino, Rosarum, Iuniperino, Lumbricorum, Hypericonis ana q. v. mixto) perunctis pinsere, ac instar malagmatis subigere conuenit, horis tribus vel quatuor: seruetur ad vsum efformatis inde prius magdaleonibus alutæ [l] *includendis.*

Vires huius Emplastri sunt innumeræ: sub Lunari globo non reperitur efficacius.

1. *Contra inueterata vlcera, nec non recentia vulnera & ictus vbicunque sunt in corpore, etiam in capite.*

2. *Siccat & mundificat vulnera, carnem bonam*

bonam producit, consolidat, ac sanat vnâ septimanâ efficacius, quàm aliud mense integro.

3. *Putrescere non sinit bonum, insuper corruptionem, malaq; carnis excrescentiam impedit.*

4. *Neruis truncatis aut contusis optimum est Remedium.*

5. *Ferrum, lignum, plumbum, & alia quaq; de vulneribus extrahit, superpositum eis tātum.*

6. *Venenosorum animalium curat morsus* [m] *ictusq; attrahit enim Venenum.*

7. *Maturescere facit Apostemata* [n] *cuncta superpositione sola.*

8. *Contra Cancrum, Fistulam. Scrophulas, Ignem Persicum est remedium excellens.*

8. *Mitigat omnes dolores, cuiuscunq; vulneris aut ictus.*

10. *Contra Rupturam.*

11. *Vbi caput inflatum est, radantur capilli, & imponatur emplastrum.*

12. *Dolores Dorsi impositione tollit.*

13. *Ficus cutis extra & intra sanat imponendo.*

Vires suas seruat integros annos quinquaginta, quo tempore aequè efficax est ac recens compositum [o].

a Est & aliud, cuius toties Paracelsus mentionem facit in sua chirurgia, ídq; Barbaro vocabulo oppo-

deldoch vocat, sed eius descriptionem genuinam nunquam posuit. Compositionem nimirum habet Felix Wurtzius in sua chirurgia capite 2. quartæ partis. Anshelmus Boëtius de Bood ex Wurtzio transtulit, suppresso tamen autoris nomine, in libellum suum de Gemmis cap.233.lib.2.p.226.

ALIA DESCRIPTIO OPPODELDOCH Paracelsi.

Est & alia descriptio emplastri oppodeldoch magni, à Paracelso in vsu habiti. Eius formula est hæc.

℞ Galbani.
Oppopanacis ana ℥ iij.
Ammoniaci.
Bdellij ana ℥ j.

Macerentur per dies octo vel plures in aceto destillato, cola & tandem inspissa leniter ad mellis consistentiam, deinde

℞ Lythargiri tenuissimè puluerisati ℔ 3.
In olei communis ℔ j ß.

Coque lento igne, & continuè moue cum spatulâ, donec spadiceum colorem contrahat, adde

Ceræ ℔ j.

Qua liquefacta, immisce etiam superiora gummata, & paulò post

Olei Laurini ℥ iij.

Moue diligentissimè, donec nimirum omnia exactissimè fuerint mixta. Remoue ab igne, & extremo adde hos pulueres tenuissimè tritos.

℞ Croci Martis.
Mumiæ transmarinæ.
Magnetis præparati.

Magisterij

Magisterij corallorum alborum.
Rubrorum ana ℥ß.
Lapidis calaminaris præparati.
Myrrhæ rubeæ.
Thuris masculi.
Mastichis
Rad. Aristolochiæ rotundæ ana ℥ ij.

Hos pulueres infunde in liquefactum emplastrum, non confestim, sed pedetentim, & prouide diligenter, vt omnia perfectissimè coëant. Postremò omnium

℞ Pulu. succini ʒ j.
Olei laurini ℥ j.
Terebinthinæ ℥ß.

Misce & liquefac seorsim, solue in eodem
Camphoræ ʒ j.

Et tandem, Croci orientalis pulu. ʒß.

Hanc solutionem seorsim factam, cum emplastro calido misce, idque fac prudenter vt nimirum omnia per minima quasi coniungantur. Exinde fac magdaleones, malaxando nimirum cum oleo hypericonis & serua. Hoc emplastrum curat omnia vulnera, punctim & cæsim inflicta, sine omni pure. Excrescentiam carnis impedit, eius tantum, quantum opus est producendo. Vlcera antiqua prius mundificata similiter cum hoc emplastro curantur. Quod si vero illud fortius & ad sananda quæuis æstiomata & corrodentia vlcera: ℞ Croci metallorum, de quo supra ab initio, Vitrioli ad rubedinem calcinati, Mercurij per se præcipitati ana q. v. misce puluerisando. Huius pulueris ʒß. misce ad singulas ℥ß. emplastri, liquefacti prius in sartagine, ac postea pulueres tritos immisce, superaddendo

aliquid olei Terebinthinæ. Hoc emplastrum est præstantissimum, omnibus Vsibus seruiens, de quibus autor monet.

b Non natiui, sed factitij.

c Elemi.

d Hoc est, succini.

e Scilicet Radicis.

f Sigillatæ.

g Siue rubrorum siue alborum.

h Lege sex.

i Leni igne.

k Destillato vel expresso.

l Vel vesicæ suillæ.

m Specificum ad morsum canis rabidi est, eius qui momordit epar Vulneri impositum. Item si dente, quo vulnus inflictum, Vulnus laceres. item cuticula canis rabidi imposita.

n In idem verò opopanax, quod in aceto dissolutum additur, cum fructu etiam apponitur buboni pestilenti.

Potiones vulneraria an vtiles.

o De potionibus Vulnerariis magna est concertatio apud chirurgos: de iis optimè præcepit Felix Wurtzius in chirurgiâ sua cap.5.part.4.cuius boni viri considerationes & admonitiones, cum compositionibus earundem potionum vulnerariarum bene sibi commendatas habeant auditores. Quod si verò ex iis etiam simplicibus tales potiones præparandæ sunt, meo consilio praxis optimè instituuretur, si arcana ipsorum Philosophicè parata tandem miscerentur, & vsui accommodarentur, dosibus admodum exiguis. Hæc nimirum maximè penetratiua sunt, & vna vel altera dosis tantum præstat, quantum aliæ plures decoctorum vulnerario-

rum

rum. Imprimis autem arcanum Prunellæ est quasi instar omnium. Quod si nimirum eius ℈ j. vel ʒß. aut etiam integra in vino data fuerit, illico vulneris emendationem, bonúmque successum demonstrat, cuius sanè operationi nihil æquale reperitur.

LAPIS MEDICAMENTOSVS[a] EFFICAX.

℞ Vitrioli viridis ℔ *j.*
albi ℔ß.
Aluminis[b] ℔ *j. & ß.*
Anatron[c].
Salis communis ana ℥ *iij.*
Salis Tartari.
Salis Absynthij
Artemisiæ
Cichor.
Persicariæ.
Plantaginis ana ℥ß.

Ponantur in olla[d] *vitreata, affunde modicum*[e] *aceti Rosacei, coque igne carbonum lento, sæpius agitando: vbi incipit spissescere, adde Cerussæ Venetæ* ℔ß. *Boli Armeni* ℥ *iiij. Diligenter misceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis duritiem massa concreuerit, qui postea fracta olla eximendus, & ad suos vsus reseruandus.*

Si gummata, Myrrham videlicet & Thus,

addere voles, instituatur coctio lenta, ne comburantur, & vis illarum in igne euanescat.

Vires & Vsus.

Virtutes eius ferè sunt innumerabiles.

1. *In partibus corporis exterioribus omnia vlcera*[f] *subitò tollit: lauentur manè & serò & linteolum madidum super imponatur.*

2. *Omnes defluxiones*[g] *tollit, mundificat, & confortat partem affectam.*

3. *Desiccat vulnera & vetera vlcera Aphrodisia,*[h] *si linteum imbutum superimponatur.*

4. *Dentes confirmat, & gingiuas à putredine conseruat.*

5. *Oculorum lachrymas restinguit, rubedinem & oculorum dolores tollit, & caliginem, si pluma madefacta anguli oculorum externi irrorentur.*

Si in Ophthalmia vtimur, potest solui in aqua Rosarum vel Euphrasiæ vel Verbenæ: Verbena in Iunio & Iulio ante solis ortum colligatur, & cum vino per mensem prius digesta, postea destillentur.

6. *Ignem sacrum tollit, Erysipelas, linteum madidum super impositum, vbi siccum fuerit iterum madefiat, spatio 24. horarum abibit, & si sint foramina, eluantur hac aqua.*

7. *Scabiem*

7. *Scabiem manuum & corporis illa sanabis, si lauetur vesperi.*

8. *Contra Serpigines, sed tunc Aqua non nimium sit diluta, vt potentius agere possit: sic etiam contra Tineam.*[k]

9. *Adhibetur felicissimè ad Cancrū mammillarum iam apertum: item ad Cancrum oris,*[l] *aut quamcunque affectionem gingiuarum, Noli me tangere, aut alia oris vitia: vlcera gutturis, Scorbutum collutione sanat, expuendo postea, vel penicillo intincto abluantur.*

10. *Mortificat pulcherrimè, & mundificat quamcunque plagam*[m] *antiquam, sine vlla patientis molestia.*

11. *Vbi sunt vesicæ albæ & pustulæ in pedibus,*[n] *eluantur apertæ hac aqua.*

12. *Linteolum hac madidum, apostemati*[o] *impositum, medetur illi.*

13. *Ad omnis generis ambusta, linteolum madidum imponatur.*

14. *Ani ficus vtriusque sexus sanantur, si linteamina madefacta applicentur.*

Vtendi modus.

Vncia vna liquescat in lib. j. aquæ pluuialis[p] *vel fluuiatilis, non fontanæ dissoluta, post filtrationem, & fæcum abiectionem, aqua clara vtimur.*[q]

a Lapis Medicamentosus, dicitur aliàs lapis salutis, quia multum commodi affert in chirurgia, hoc est, medicina extrinsecus adhibenda. Alij breuius conficiunt ita, qui ne sic quidem suis viribus destituitur.

ALIA DESCRIPTIO BREVIOR lapidis salutis.

℞. Vitrioli ℔j.
Nitri ℔ß.
Cerussæ.
Aluminis.
Boli armeni ana ℥iiij.
Ammoniaci ℥ij.

Omnia bene puluerisant, cerussam vero & bolum in marmore prius benè terunt, ac aceto communi ad supereminentiam duorum digitorum affuso coquunt leniter in olla satis capaci, inter coquendum aliàs facile ebullit, donec redigantur omnia in lapidem durum.

ALIA DESCRIPTIO M. IOHANnis Greiff.

℞. Aluminis ℥iiij.
Vitrioli Vngarici ℥ij.
Vitrioli albi.
Tartari.
Borracis.
Masti chis.
Thuris.
Salis ammoniaci ana ℥j.
Cerussæ ℥vj.
Boli armeni veri ℥ iij.

Aluminis.

Aluminis.

Vitrioli vtriusque.

Crasso modo contusa, coquantur in olla vitreatâ capaci cum aceto fortissimo igne lento vsque ad consistentiam seu duritiem lapidis.

b Crudi.

c Fel vitri, Glasegalle/ reperitur in fornacibus vitrariorum ad parietes.

d Satis capaci.

e Non vsque adeo.

f Et quæ ad vlcera referri possunt.

g Non capitis, sed vlcerum.

h Venerea.

i Gargarisando cum aqua plantaginis. Nota autem Vitriolo dentes denigrari, qui postea dentisfriciis communibus purgandi.

k Germanis Erbgrinde.

l Oris anginam, linguæque inflammationem.

m Casu, conquassatione aut alia vi externâ factam.

n Eundo attritis.

o Qualicunque.

p Aut alia aqua destillata appropriatâ.

q Huius generis est aqua alia in similibus casibus, quibus lapis salutis destinatur, vsitata & conueniens, cuius compositio est talis.

AQVA MERCVRIALIS.

℞ Mercurij sublimati minutissimè in marmore triti ℥ß.

Cui superfunde aquæ Plantaginis ℔ j ß.

Soluatur in Balneo leniter ebulliendo, separa à fæcibus per filtrum traiiciendo: postea funde

in patinam stanneam mundissimam, ac linque per tempus exiguum, denigrabitur patina. Quo facto in aliam patinam stanneam satis mundam infundatur, quoad prior patina à sua nigredine mundata vicissim fuerit, deinde eandem aquam alteri seu purgatæ patinæ iniice, atque id per vices repete, donec nullæ amplius nigrescant patinæ, sed remaneāt albæ, quod 10. vel 12. vicibus consequeris. Serua postea ad vsus. Aqua est albi coloris: Hac vtere ad sananda vlcera, præsertim à Lue Venereâ orta, tam in ore, quàm in pene, item ad mortificandum cancrum. Quod si fortiorem desideras, sex vices infusionum in patinis sufficient, ita nimirum fortior euadet. Vsus eius est, saltem cum penicillo vlceribus leuiter hinc inde contactis. Valet etiam in generanda carne.

SAL, BVTYRVM, SACCHARVM SEV MEL SATVRNI.

Minium [a] vel Cerussa, Creta non adulterata, aceto vini destillato humectetur, misceatur & exsiccetur. Tritæ materiæ affunde acetum destillatum, ad supereminentiam trium vel quatuor [b] digitorum, stet in calido loco (non in hypocausto, in quo habitent homines, fumus [c] enim huius aceti infusi supra Saturnum nociuus [d] est) per duos dies, vel in cineribus in digestione quater quotidie agitando, & acetum in colorem flauum ac saporem dulcem mutabitur (vasa sint vitrea, nam terrea [e] perfluunt) effunde, & reitera

reitera laborem affundendo nouum acetum, donec non amplius coloretur & dulcescat. Abstrahe autem in Balneo, & manebit in fundo gummi[f]*, cui affundes aquam pluuialem destillatam, vt denuò soluatur, & faces residuæ aceti ad fundum cadant, perge recentem aquam affundere cineri*[g]*, donec nil amplius extrahat: aquam filtratam euapora*[h]*, habebis Sal, quod in cella humida in oleum resoluitur. Sal prima vice paratum potest parum saltem calcinari*[i]*, ne meliores spiritus auolent, & in marmore teri: acetum destillatum iterum affunditur, vt vicissim soluatur in cineribus calidis per tres vel quatuor dies mouendo sæpius, clarum filtratum effunditur ac euaporatur fæcibus abiectis: Si hoc aliquoties reiteretur, Sal erit pulcherrimum & crystallinum, quod vltimo in aqua fontana soluitur & euaporatur, vel per se in cella in oleum liquescit.*

Vires & Vsus.

Hoc Saccharum Saturni omnes Mercurios sublimatos[k] *ac corrosiuos dulces & innoxios*[l] *facit: ideoq; in vlceribus corrosiuis, quæ à Sale proueniunt, præstans est medicamentum: Sicuti etiam in vegetabilibus Saccharum vulgare acrimoniam & amaritudinem rerum temperat ac corrigit: ita Mineralium & Mercurij Arseni-*

ci tam in magno quàm paruo mundo hoc Saturni Saccharum mitigat ac emendat.

2. *Contra putredinem oris præstantissimum est medicamentum.*

3. *In vlceribus malignis, corrodentibus, cancrosis, & similibus Saturninis, Lupo.*

4. *Contra Impetigines.*

5. *Purgat & mundificat vlcera vetera, apostemata, vulnera, vix dici potest, quam his sit singulare Remedium.*

6. *Paracelsi singulare arcanum, contra omnis generis ambusta, Inflammationes, Tumores, Ignem Persicum, si misceatur cum aqua Plantaginis vel Solani & linteolis madidis tepide applicetur: Ita pannus cæruleus intinctus Igni Persico adhibetur.*

7. *Contra pustulas faciei rubeas.*

8. *Tumores tollit confestim si cum oleo oliuarum & Chamæmel. aqua Rosarum admixta applicetur.*

9. *In Inflammationibus & rubedine oculorum optimum in aqua Euphrasiæ & Rosarum.*

10. *Cum oleo Terebinthinæ mixtum curat omnia vlcera, vulnera & membra contracta inunctione continuata.*

11. *Contra Cancrum, Fistulas.*

12. *Vsus præstantissimus in vlceribus mammillarum.*

13. *Omnes*

13. *Omnes Tumores, Inflammationes & dolores membrorum illius vsu externo tolluntur.*

14. *In Colica aliquot guttæ olei intra corpus dantur in vino albo.*

15. *In magnis Inflammationibus internis tria grana in aqua Rosarum & Plantaginis offeruntur: Potest etiam affundi Spiritus vini, vt extrahat subtile, & hic essentificatus Spiritus loco Salis potest offerri: Saturnus est Naturæ Frigidæ, ideò omnibus Inflammationibus contrariatur.*

16. *In Quartana, & Lienis affectionibus: item punctura circa vmbilicum.*

17. *Potest misceri Emplastris, Linimentis, vel per se resolui in oleo, vel in aqua appropriata applicari.*

18. *Sua frigiditate hoc Sal Saturni intra corpus sumptum libidinem Veneream reprimit: Qui in cælibatu viuere constituerunt, & illo vti volent, consultius facient, si regionem saltem externam admixto aliquo oleo inungãt.*

Ex hoc Sacchаro destillatione artificiosa Spiritus elicitur inflammabilis, [m] *quo multi suo tamen proprio Sale fortificato conati sunt Auri Calcem, diligenter beneficio Aquæ Regis præparatam, facere potabilem.* [n] *Fides sit penes cuiusque Experientiam.*

a Est Saturnus calcinatus.

b Vel plurium.

c Euaporatio.

d Noxius, præsertim capiti.

e Nisi sint probè cocta.

f Instar mellis.

g Fæcibus.

h Vsque ad cuticulam.

i Calcinatio hæc inutilis est. Facile nimirum hoc sal fluit, exsiccari quidem potest, sed calcinari difficulter.

k Itaque etiam præcipitatos.

l Si tantum superfundatur.

Oleum Saturni & spiritus. *m* Spiritus Saturni ardens quomodo fiat, vide Tyrocinium lib. 2. cap. 4. de spiritibus §. vltimo, ac inter destillandum prodit simul oleum rubeum in guttulis rubris, exindéque totum, quod prolicitũ est, rubescens videtur. Quod si igitur rectificatur, habebis quatuor diuersa menstrua, spiritum ardentem nempe, qui primo loco prodit, deinde oleum flauum, quod secundo loco, tertium est phlegma; quartum est oleum rubeum, quod in rectificatione in vase manet. Rectificatio autem sic fiat: Omne quod à prima destillatione ex saccharo prodiit per paruam retortam tantum vapore Balnei lento destilletur, ac prodeunt illa omnia, quæ seorsim sunt seruanda.

Spiritus guttatim tantum prodit, sine vllis venulis in collo retortæ apparentibus. Oleum flauescens prodit cum venulis obliquis tantum ceu vinum ardens. Aqua verò seu phlegma cum venulis rectis. Exinde igitur eorum separationes æstimandæ sunt. Cum spiritu & phlegmate est elegans admodum

modum præparatio perlarum. Eæ nimirum in marmore statim tritæ soluuntur in eodem phlegmate, postea solutæ & à fæcibus liberatæ cum pauxillo spiritus eiusdem affuso iterum præcipitantur in liquorem instar spermatis, tantæ volatilitatis, vt etiã visu dignoscantur in auras abire. Hæc cum spiritu vini postea extractæ, vel cum eodem spiritu vini planè per retortam actæ, cordiale præbet, tantarum virtutum, quantas nulla alia perlarum præparatio alioquin polliceri potest. Dosis gutt.j. vel gutt.ij. in aqua cordiali. *Cordiale egregium.*

n Quod de auro potabili per spiritum Saturni innuit autor, non sunt de nihilo. Verumtamen aurum potabile hoc modo non fit. Est quidem extra controuersiam, si calx auri, ceu supra præcipit autor, in auro potabili facta, cum oleo flauescente, quod in rectificatione secundo loco prodit, per aliquot dies circuletur, compagem eius in liquorem solui, cuius vsus est contra Venena non contemnendus. Imo sæpe visum est, ab eiusdem gutt.iiij. ad viij. in vino exhibitis, etiam eos, qui existimabantur morti proximi, refocillatos fuisse. Multum autem præstat in caduco, apoplexia, paralysi & cæteris morbis capitis. *Aurũ potabile quorundam.*

SPERNIOLÆ [a] COMPOSITVM.

In Martio destilletur Sperma Ranarum [b] per se in Balneo triduum ante Nouilunium collectum: sic enim non fœtet. Habita hac Aqua,

℞ Myrrhæ selectæ.

Thuris ana ℥ ij.
Croci triti ℥ß.
Camphoræ ʒ iij.

Tere[c] *omnia & misce: Hunc puluerem in vitro Aqua Sperniola destillata vigesies vel trigesies imbibere conuenit, ita tamen vt semper prius sponte exsiccetur, postea ad vsus suos seruandus est. Intra corpus datur quantitas auellanæ semis*[d] *in aqua plantaginis in Hæmorrhagia interna, vbi omnia sunt trita.*

Vsus & Vires.

1. *Sua frigiditate sanguinem coagulat: nam ad sistendam Hæmorrhagiam internam è naribus & gutture, vbi omnia desperata sunt, tria vel quatuor grana intra corpus in aqua Bursæ Pastoris*[e] *tutò exhibentur.*

2. *Si resoluatur cum aceto & Erysipelati*[f] *seu doloribus Podagricis calidis exterius applicetur, plurimum confert.*

3. *Hæmorrhagiam vulnerum externam impositione sistit*[g].

4. *Si Panaritio per duas imponatur horas, necat illum,*[h] *vel imponatur digitale è corio multoties prius intus madefacto & exsiccato*[i].

5. *Mortificat etiam Cancrum, sed efficacius sola aqua Sperniolæ.*

6. *In profluuio muliebri contumacissimo,*

duo

duo vel tria grana intra corpus in Aqua Artemisiæ offerantur.

7. *In aqua Sperniolæ per se destillata, si tantillum aluminis soluatur, doloribus Podagricis linteis madefactis commodè & cum successu applicatur.*

a Sperniola est Paracelso sperma ranarum, quod ineunte vere hinc inde circa lacus palustres & stagna reperitur. Vnde postea beneficio Solis ranæ in viua animalia excoquuntur. Illud autem ad medicinam colligendum est mense Martio & quidem triduo vel quatriduo ante Nouilunium, ínque vsus adhibendum. Chirurgi periti eo crudo imbibunt lacinias, eásque viciſſim exſiccant, idque sæpius faciunt. Iis vtuntur postea ad inflammationes quaslibet vulnerum tollendas, imo si supra iisdem emplastra extenduntur, mirificè eosdem affectus retinent. In Erysipelate pedum vel manuum, aut alterius membri externi, sæpius recurrente, nihil eo vtilius est, si tantum sicca talis lacinia, cum sperniola cruda præparata loco affecto applicetur, ac membrum inuoluatur. In tibiis seu cruribus Erysipelas facilè cedit, si ex linteis fiant tibialia affabrè facta. Hæc verò septies vel etiam amplius cum eadem sperniola imbibantur, & quasi cum eadem conquassentur, denuóque exſiccentur. Hæc nimirum multos annos durare possunt, modo ne aqua alia extergantur vel mundentur. Ab eorum vsu nec tam facilè redit Erysipelas, nec tam difficulter repellitur, quin statim ab initio applicationis, & dolor & tumor cum rubore facessant.*

b In plenilunio maximè fætet, at in nouilunio confectum durat ad annos 30.

c Tenuiter.

d Vel gr.iij.vel v.

e Melanthij.

f Applicetur calidè vel tepidè. Erysipelas exulceratur alias de frigido.

g In stupha aliqua.

h Lege illud.

i Imò panaritium saltem in aqua sperniolæ intinctum enecat; sed in eâ immersione tanti cruciatus excitantur in digito, vt nisi patientem manibus fortiter teneas, vix cruciatus ferre possit. Sanguis Talpæ in papyro collectus & digito impositus valde iuuat.

COSMETICVM CONTRA faciei maculas.

℞ Mercurij optimè purificati [a], à quo omnis nigredo diligenter sit ablutione ablata, ℔ß. misce postea in paropside terrea [b] non deuitreata cum Mercurij sublimati pulucrisati ana, ponantur omnia in Alembico angusti orificij, superfuso aceto destillato, ad eminentiam 3. vel 4. digitorum, stent per dies tres vel quatuor, aliquoties in die mouendo, tunc album puluerem extrahit, aufer per inclinationem acetum subalbidum [c]: puluerem album sponte ex aceto fundum petentem, per aliquot dierum moram abiecto aceto serua: Reiteretur sæpissime hic labor,

bor, donec illius pulueris albi copiam habeas, quem per se sicca, & ad suos vsus [d] *repone: Non est corrosiuus, ideò nisi velis, ablutione non eget vlla.*

Vsus.

Externè saltem adhibetur illinendo sputo proprio vel aqua Fabarum, contra omnes faciei maculas: item Serpiginem: insuper magnum medicamentum Incarnatiuum [e] *est: In applicatione caue, ne oculos vel dentes attingat* [f].

a Vt supra factum in arcano corallino.

b Vel in Mortario lapideo marmoreo.

c Aliudque acetum affunde.

d Illinendo aqua florum Nympheæ vel oleo amygdalarum dulcium. NB. Cosmeticum hoc pituitosi sine difficultate non vsurpare possunt. Amat nimirum Mercurius humiditates, quibus pituitosi abundant.

e Nam in emplastris præsertim Basilico maiori frequenter in vlceribus Gallicis requiritur. Si cum vnguentis, præsertim verò pomadâ vel cum vnguento populeo debitè misceatur, omnem scabiem manuum, & totius corporis feliciter extinguit.

f Extergit quidem faciei maculas particulares ex Mercuriis sublimato & crudo, inuicem longa tritione permistis, & per acetum destillatum postea extractis, sed pro cosmetico illud venditare nō tam prudentis est. Licet nimirum faciei rugas & pleraque incommoda ipsius aliquandiu tegant, so-

lent tamen mirificè capiti & omnibus eius partibus nocere. Neruorum nimirum principio, hoc est cerebro Mercurius inimicus est: resoluit nimirum & magnorum morborum generationem causatur. Præterea dentes inextinguibili nigredine inficit, gingiuas resoluit, putridas & exulceratas facit, & casum dentium sine dolore minatur. Ideóque non frustra in fine admonet, ne in applicatione oculi vel dentes attingantur. Id quod sanè studiosè licet euitetur, tamen sæpius etiam sine tactu corporali (nam per cutem & carnem facile transit Lithargyrum) adfectionem hanc, more suo suscitat. Igitur ab eius vsu abstinendum esse suadeo. Cæterum fuci seu cosmetica reperiuntur infinita alia, quorum præstantissima sunt desiderabilia, à Domicellis magno ære recuperantur. Eorum addam vnum atque alterum.

COSMETICVM EX FELLIBVS Taurorum.

℞ Fella Taurorum, exsiccentur placidè in Sole. Postea affunde spiritum vini, & eliciatur Tinctura, quæ aliquantulum rubet, illine faciem cum eadem hâc illâc, & linque per triduum aut quatriduum, ita tamen ne exeant ædibus, aut aëri libero sese exponant. Elapso hoc tempore facies eluatur sæpius aquâ ex floribus fabarum vel Nenupharis vel polyginati, vel ex furfuribus, quanquam etiam ante illinitionem iisdem aquis faciei purgari possit. Sic ad miraculum vsque albedinem gratissimam, & cutem faciei; & colli tenerrimam & amabilem reddit. Hispaniæ Domicellæ vt & Anglicanæ alios fucos adhibent tempore æstiuo, alios hyberno.

Hyeme

Hyeme adhibent essentiam fellis Tauri ceu dictum est: æstiuo verò succum vel aquam recenter destillatam ex omphacio, hæc nimirum refrigerat magis & cutem retinet frigidam, imo facit, ne sudore vultus corripiatur. Præterea hanc electionem illæ æstate faciunt, vt studeant voluptati. Sumentes nimirum ab iisdem Domicellis oscula æstiuo tempore, plerumque refrigerationem sentiunt, contra hyemali tempore calorem. Genarum verò rubedo seu roseus color conciliari potest hoc quoque eleganti incarnante.

COSMETICVM EX CANCRIS.

℞ Ex Cancris fluuiatilibus elixis extremos apices carnis in forficibus extremis restitantes, eósque in mediocri numero collectos, exsicca leniter. Postea extrahe cum spiritu vini & tingitur pulcherrimè. Ablato per destillationem hoc menstruo ad quandam mellaginem, hanc serua & cum pauxillo eiusdem, prius genis ad libitum tinctis, postmodum cosmetica alia albificantia superilline.

COSMETICVM EX TALCO.

Alij vehementer expetunt cosmeticum ex Talco, cuius ritè rectéque præparati ℥ j. potest 80. vel 100. coronatis venire. Eius præparatio sequens non videtur à scopo aberratura, modo rectè agantur omnia. Primo fiat spiritus aceti vini Hispanici optimus, si nempe singularum destillationum remanentes medietates colligantur, & exinde acerrimus spiritus eliciatur: id quod omnino necessarium est, aliàs opere vix processuro. ℞ deinde

Talcum venetum elegantem & exquisitum, scinde id cultello in particulas, quantum fieri potest subtilissimas, affunde spiritus aceti acerrimi in conchâ vitreâ q.p. relinque æstiuo tempore in sole feruentissimo, vel etiam ad fimum digestionis per mensem, & quotidie aliquid de aceti spiritu superadde, donec acetum fiat quasi mucilaginosum seu oleosum, quod signum est perfectæ solutionis. Hanc igitur materiam totam per retortam loricatam igne nudo obseruatis gradibus in excipulum capax destilla, primò prodit acetum, postea oleum album elegans, vtrumque separa. Aceto possunt manus ablui, oleo verò fieri inunctiones vultus. Aiunt, si primo facies fuerit diligenter ab omnibus sordibus purgata, hanc infectionem vnam posse integrum mensem durare sine aliquâ noxâ.

VNGVENTVM SYMPATHETICVM: SEV STELLATVM Paracelsi.

℞ Adipis Verris aprugni
Vrsini ana lotones octo[a].

Quo seniora[b] *animalia, eo melior adeps. Vtriusq; animalis adeps prius in vino rubro per dimidiam horam lento igne bulliat, postea effunditur super aquam frigidam & cochleari colligitur pinguedo innatans, quicquid fundum petit, abiiciatur.*

Postea ℞ Lumbricorum[c] *ex vino vel aqua lotorum sextarios duos, torrefiant in olla tecta in*

in fornace pistoris, cauendum tamen nè adurantur, postea terantur in puluerem.

℞. huius pulueris.

Cerebri Aprugni siccati [d].
Sandali [e] *rubri odoriferi*
Mumiæ [f]
Hæmatit. ana ℥j.

Demum accipe Vsneæ [g] *è Cranio Hominis violenta morte perempti, abrasæ, Luna crescente, & in bona domo existente, Veneris si fieri possit, non Martis aut Saturni, ad pondus duarum auellanarum* [h] *circiter: Ex omnibus tritis & inuicem mixtis cum adipe* [i] *secundum artem Vnguentum fiat, in vitro clauso, vel pixide diligenter ad suos vsus reseruandum.*

Si fortè lapsu temporis Vnguentum exsiccaretur, dicto adipe vel melle virgineo humectari & emolliri de nouo poterit.

Paretur Vnguentum Sole in Libra [k] *existente.*

Vsus & Vires Vnguenti huius Sympathetici.

Per Veneficia non perficitur hæc cura, vt imperiti fatui opinantur, sed per medicamenti huius vim Magneticam attractiuam à syderibus causatam, quæ mediante aëre vulneri adducitur, & coniungitur, vt spiritualis opera-

tio in effectum deducatur.

Fit inquam propter coniunctionem Astralem & Elementalem: Vt enim Calor Solis concordat cum Terra, ita Persicaria cum morbo: abeunte Sole abit Calor, ita hîc etiam.

Tria ergò sunt, quæ causantur per hoc Vnguentum tàm mirabilem effectum.

1. *Sympathia Naturæ.*

2. *Influentia corporum cœlestium suas operationes per Elementa perficiens.*

3. *Balsamum*[m], *quod sanandi virtute præditum cuilibet Homini naturaliter inditum est:*

Hoc vnguento sanantur omnia vulnera, quocúnque telo, ictu, iactu, cuicunque etiam sexui inflicta (ita tamen vt nec nerui, arteriæ, nec vnum è tribus principalioribus membris[n] *læsum sit) modò telum haberi possit, etiam patiens multis milliaribus à nobis absit. Et quia est*[o] *conglutinantis, suppurantis & renouantis Naturæ, non permittit, si debito modo applicetur, vllum noxium symptoma superuenire.*

Obseruationes.

1. *Vngatur telum, quo homo vulneratus est, singulis diebus semel, si necessitas vrgeat, & vulnus sit ingens: alioquin secundo vel tertio die inunxisse sufficit, seruetur in mundo*

linteo-

linteolo [p] *& loco tepido non nimis calido* [q], *ne damnum inferatur patienti: Cauendum etiam ne puluis desuper telum cadat, nec ventus afflet in loco frigido, alioquin patiens ad insaniam redigeretur.*

2. *Antequam telum vngas, considera, an punctim vulnus factum sit, quod si est, vngatur defensorium* [r] *illud superius* [s] *(& non inferius) descendendo,* [t] *alioquin nocumentum adferretur ægrotanti.*

3. *Si verò non possis cognoscere, quàm profundè vel quomodo defensorium in carnem introiuerit, poteris illud totum perungere, alioquin sufficit locum teli, quo aliquis læsus, inunxisse* [u].

4. *Non est necesse consuere vulnus, more barbitonsorum, sed saltem linteolo mundo quotidie circumligare, in patientis vrina prius madefacto* [uu].

5. *Quo die quis inungat telum, abstineat à Venere* [x].

6. *Ante inunctionem teli, vulnerato etiam sistatur citissimè sanguis.*

7. *In fracturis & ruptura ossium aliquid pulueris Symphyti maioris* [y] *poteris addere vnguento, vel de radicibus Hellebori nigri.*

Habito telo, quo quis læsus, & cupias scire, vtrum patiens sit moriturus vel superuicturus, sic experiere.

Si illi telo ſupra carbones calefacto in tantum, quod poſſis manum deſuper tenere, ſubtiliſſimum puluerem è Sandalo rubro & Hæmatit. aſperſeris, ſi ſudat guttas ſanguinis, moritur patiens, ſin minus euadet.

Si verò ſcire volumus, vtrum patiens ſe rectè gubernet in potu & aliis requiſitis,

Hoc cognoſcitur, quando in defenſorio maculæ ſanguinis apparent, ſin minus, tum bene ſe gerit.

Notandum inſuper,

1. Non habitis armis ſeu telo, nihilominus quamlibet cutis aperturam & læſionem violentam, per quam ſanguis egreditur, hoc Vnguento ſanari poſſe, ita vt lignellum ſalicinetum [22] *in apertura cruenta madefiat, & poſtquam ſanguis adhærens ſiccatus eſt (non ad Solis vel Ignis calorem) ſed ſponte & per ſe, demum infigatur ſupradicto Vnguento in pixide aſſeruato, intus relinquendo.*

2. Si vulnus fortè magnum & profundum eſſet, ſingulis auroris mundificari poteſt & recenti linteolo ligari, ſine omni alio vſu extraneorum oleorum, vnguentorum & ſimilium: tunc ſanatur hoc vulnus quocunque modo inflictum per ſe, & ſufficit lignellum ſemel tantum in apertura ſeu vulnere cruento prius madefactum, vnguento pixidis infixum manere,

vſque

vſque ad ſanationem plenariam.

3. *Attamen quoties vulnus aliquod nouum ſanandum eſt, requiritur ſemper recens lignellum.*

4. *Si verò vulnus nollet ſanguinem emittere, tamdiu lignello ſcarificandum, donec ſanguis effluat: Sic etiam in dolore dentium ſanando, dens dolens tamdiu ſcarificetur ſcalpello, donec ſanguinem emittat, ſcalpellum poſt exſiccationem ſanguinis vngatur hoc vnguento, ſic confeſtim ſedatur dolor.*

Si equus ſit clauo transfixus pede, extrahatur prius clauus & inungatur, & citò curabitur pes equi, ſine ſuppuratione [bb].

Eodem modo poſſunt omnia animalia carnem & oſſa habentia curari [cc].

Summus medicus, cuius Verbo *Medicina ab ipſo creata demum eſt efficax, det ad horum legitimum vſum, ſuam gratiam & Benedictionem, omnibus ritè & piè vtentibus: ipſi ſoli Altiſſimo ſint laudes & gratiæ perennes ac perpetuæ, AMEN.* Exod. 15. ſect. 26. Sap. c. 16. ſect. 12.

a Scilicet ℥ iv.

b Septennium tamen non excedant.

c Regenwürme. In affectibus neruorum magnum vſum habent.

d In Veſicâ propriâ cum vrinâ eiuſdem aliquantulum macerati & poſtea exſiccati.

e Citrini non rubri.

f Communis scilicet Ægyptiorum, non Paracelsicæ ex patibulo.

g Meliores sunt ex suspensis.

h Hoc est ʒ j.

i Aprugni vel vrsi.

k Hoc est in Autumno.

l Si imponatur membro vt calefiat, & postea terra obruatur vt putrefiat, vulnus curatur.

m Sanguinis.

n Corde, cerebro, epate.

o Vnguentum subintellige.

p Vel etiam in aluta capreali.

q Non squallido.

r Telum.

s A cuspide.

t Versus crucem.

u Si cæsim, ab acie aduersus dorsum.

vv Aut aqua aut vino tepido.

x Etiam ille, qui inungit.

y Vel osteocollæ.

z Hoc faciendum est, antequam inunctum sit telum.

aa Vel salignum.

bb Vnguenti Hopliotrici seu armarij aut tromatici, hoc est Vulnerarij, τραῦμα enim vulnus Jonibus est τρῶμα, inde τρωματικὸν Vulnerarium, quod idem est quod κολλητικὸν, hoc est, glutinatorium. Compositionem & vsum peculiari tractatu & quidem thetico περὶ ὁπλιατρείας exagitauit diu Libauius, nuper verò postremo Tomo arcanorum chymicorum cap. 22. partis prioris Apocalypseos Hermeticæ, idem in hoc vnguentum ab autore nostro propositum inuehitur sophisticè, & pro more suo & in-

stituto

ſtituto argumentatur admodum ſcabioſè. Sed ſophiſticam Libauij tanti non facimus, quanti experientiam, à qua qui virium & poteſtatum in rebus ipſis exiſtentium effecta depromi manifeſtè cernimus, vt vt cauſas inexploratas deploremus, illi tamen & neceſſitate quadam coacti ſubſcribimus, eiuſque potentiam admiramur. Sanari autem vulnera ab ipſo Vnguento, non ipſis, ſed vel armis, vel quod armorum vicem obtinet, affricato, nemo non vidit, aut intellexit hactenus, nemo non expertus eſt. Quorſum igitur attinet in manifeſta experientiæ luce cæcutire: quamuis adhuc dum, cur iſthæc fiant, cauſæ veræ & adæquatæ inueſtigando explorari non potuerint, nulli poſſibiles fuerint. Magnes trahit ferrum, & vtrumque miro modo inter ſe afficitur, ſed quis tam ingenioſus fuit vnquam, qui iſtius mirabilitatis potuerit reddere cauſas connatas, & effectionem iſtam vnicè & κυρίως molientes? Eodem pacto de vnguento hoc ſtatuendum eſt, nec ſtatim ad Diabolicas artes, licet præter opinionem noſtram valde efficaces, recurrendum, vel rei hiſtoria in dubium vocanda, aut prorſus perneganda mundificationi vulneris totum aſſignando, quo pacto idem, vel ſine inunctione teli conſolidari poſſit, vbi in cauſarum momenta prius inquirere licet. Sed dicant eiuſmodi exagitatores,

1. Quamobrem ab hac chirurgia vulneris parum aut omnino nihil efficiatur, ſi vſnea à capite ſuſpenſorum non admixta vnguento fuerit.

2. Qui fiat, quod fruſtra inungatur telum, niſi cruore è vulnere manante tinctum fuerit.

3. Qui fiat, quod ægro vel dolores, vel leuamina

ab eo, qui curat, pro lubitu suo & per interualla conciliari possint.

4. Quid causæ subsit, quod fractura ossium non resarciatur vel saltem non æquè bene, nisi vel osteocolla, vel radix symphiti maioris vnguento adiungatur?

5. Cur prout vulnus vel punctim, vel cæsim inflictum sit, telum diuersimodè perungi oporteat?

6. Quod denique, si vulneratus diætæ limites à Medico imperatos transgressus fuerit, totum id cōfestim proditur in teli ligatura: Hæc & similia explicent illi, quicumque strenuè contra hanc chirurgiæ Martialis experientiam calamum stringunt. Libauius hic nullam concedit, eamque rerum naturalium solum esse, contendit, atque sympathia est continuatio Naturę, eiusque conuenientia: tametsi enim dissita sint Magnetis & ferri corpora, in iis tamen natura ita continuatur, vt etiam conueniant in vnam: quidni verò inter vulnus & vnguentum ipsum continuationem quandam, ac propterea sympathiam esse asseramus? Quid verò illa sit, in quo consistat, & quomodo fiat, & quæ sit eius causa, hoc verò est, quod quæritur. Atqui nemo vnquā tantam ingenij diuinitatē sibi attribuerit, vt isthæc per omnia ad vnguem explicare potuerit: Quiescēdum tamen non est, sed conandum quousq; mens nostra potest. Esse itaque sympathiam, in hac cura exploratum est, in qua primo considerandum est Subiectum seu materia, in qua ipse nempe Sanguis: secundo Efficiens, à qua, quæ est spiritus Mundi secretus omnia perlustrans. Tertio causa instrumentalis, sine qua non perficitur cura. Dicimus igitur

basin

basin vnguenti Martialis esse Vsneam seu spiritum animalem coagulatum scilicet corporeum: cùm enim strangulantur, spiritus vitales & naturales sursum feruntur, ibidémque cùm exitus propter solidam cranij humani duritiem nullus pateat inter suffocandum vnà cum animalibus includuntur, & quasi carceribus quibusdam circumscribuntur, donec temporis progressu in vnum coalescant, & foras ad cranij circumferentiam erumpant: Hinc accedente Mercurio seu spiritu Mundi à Neptuno per pluuias, rorem, niuem, pruinas, tanquam externa vehicula in hæc inferiora effuso, fit vsnea, basis scilicet huius medicamenti, quæ in se continet omnes virtutes animales, vitales, & naturales, quas eodem modo postea vnguento communicat. Quoad sanguinem: etiamsi, dum ille adhuc spirans è vulnere manat, spiritus volatiles illicò in aërem euanescerent, tamen spiritus sali sanguinis fixo inhærentes, quia non expelluntur, sed retinentur in ipso, cuius pars sunt, nullo prorsus modo sese subducere possunt: Est itaque in sanguine aliquid adhuc, in quo tales operationes fiunt. Quamprimum ergo telum medicamento perungitur, quod fit actu calidè, statim sal fixus sanguinis, in ense seu telo attrahit Magnetica & naturali, sibique insita virtute spiritum animalem ex vnguento, qui duo spiritus interueniente spiritu Mundi, qui per cuncta diffusus, atque insertus, omnium idealium seminum & rationum vector, omnium complexu suo conciliator, atque ita actiua secundum proportionem passiuis applicando, omnium, quæ fiunt, proximus autor euadit, amicabili nexu & copula vniuntur. Spiritus mundi verus est Mercurius catholicus, na-

turæ filius primogenitus, adhuc dum in virginitatis statu catholico existens, earumque rerum, quibus associatur, naturam induens, non secus ac cælestis ille Mercurius. Hinc sanè fit, vt quicquid vel commodi, vel incommodi spiritus ille extra venas coagulatus sentit, idem statim congeneri suo in venis residenti sympatheticè communicat, idque non nisi medio vniversalis illius spiritus, omnium corporum claustra reserantis, qui videlicet huic congaudet, vel compatitur: Atque exinde fit, cur æger doleat, si telum igni admoueatur, vel aëri turbido frigidoque exponatur; quia scilicet animalis, qui est extra hominem, prius patitur, & postea passionem suam communicat illi, qui intra corpus ægri degit per idem vehiculum, quo non tantum hæc, sed omnia alia in Mundo fiunt. Quinimo, hinc quoque vice versâ & id excutitur, quamobrem, si æger, vel cæpas, vel allium, sinapi comederit, venerémque exercuerit, id statim in telo obseruetur: quia nempe animalis spiritus in homine prius patitur, ac postea spiritum sibi homogeneum in telo passionis suæ participem reddit: Hæc igitur est huius actionis causa: atque exinde reliquæ paulò ante excitatæ quęstiones soluuntur & feliciter explicantur.

1. Argumentum. Agens & patiens hic non iustam obtinent proportionem: sanguis nimirum quo imbuitur telum, iam est mortuus. ℞. Sanguis telo affricatus, quamuis non informetur amplius à formâ viui, hoc est hominis, restat tamen forma misti, quæ efficit, vt adhuc ei insit tam vis agendi quàm patiendi.

2. Argumentum. Remedium est applicandum corpori

corpori sanando, iam verò totum non sanandum, sed pars vulnerata ℞. 1. Axioma hoc non est catholicum 2. remedia non semper parti affectæ applicari testantur amuleta. 3. Quomodo curatio, quæ hic telo administratur, communicabitur parti affectæ, cũ æger sæpe aliquot milliaribus absit. ℞. 1. Etymon vocabuli axiomati reclamat: Si est cura magnetica, præsupponitur certum spatium, per quod trahit. 2. Communicatio fit per vim magneticam eo modo, quo odor cadaueris communicatur naribus vulturum per multa milliaria. 3. Quantumuis fateamur modum hunc communicationis esse ignotum, non tamen inde sequitur confestim magicum esse proclamandum. Sic nimirum fluxum & refluxum maris magicum quid asserendum, quippe cuius causa multis fuit & est adhuc ignota. Idem etiam de aliis infinitis statuendum. Latent nimirum plurima in naturæ abyssis, & vix minima pars nobis perspecta, cætera vix sera posteritas curat. Vnde quia τὸ διότι nobis ignotum, non τὸ ὅτι ideo reiiciendum aut magicum proclamandum. 4. Argumentum. Adhibetur hic ablutio partis, vrina propria, ligatura, diæta, &c. ℞. Hæc aliquid faciunt ad consolidandum tanquam causa sine qua non: Sed adeo paucorum dierum spacio scopum præfixum ea assequi, experientia reclamat.

« Coronidis loco discipulis meis suauissimis, fideliter communico duo quædam Medico-chymica, quorum primum est oleum camphoræ, & exinde compositio cum aliis alexipharmacis contra pestem. Alterum est Præcipitatus Diaphoreticus ex cinnabari natiua in sua tria principia rectè

ſeparata, & poſtea ex iiſdem ritè coniunctis, qui præcipitatus certè eſt inſtar cuiuſdam Vniuerſalis, quibuſlibet morbis inſeruiens.

ALEXIPHARMACVM SINGVLARE.

℞ Camphoræ e.g. ℥ j ß. olei amygdalarum dulcium vel ſpiritus Terebinthinæ, aut quod omnium optimum & pretioſum eſt, olei caryophillorum ℥ iij. Salis abſinthij ℥ ij ß. tere primò camphorā quantum fieri poteſt ſubtiliſſimè, & paulatim tandem imbibendo cum oleo tere, donec planè fiat inſtar pultis, tandem etiam adde ſalem abſinthij ac inſuper aliquandiu tere, donec nempe omnia probè fuerint per minima quaſi miſta. Hæc per retortam breuioris admodum colli ex Balneo ſicco, quod in reuerberium clauſum eſt deſtilla in excipulum non vſque adeo magnum, ſed breue, ignis gradibus primò lentis, poſtea auctioribus, nec tamen omnino fortioribus, donec nempe & ipſum oleum prodeat, & cum eo camphora in forma lenta & butyracea prodeuntibus confertim ſimul multis ſpiritibus albis. In fine, ne nimirum empyreuma præſertim ſi oleum amygdalarum abſumptum fuerit, in cæteris id non eſt tenendum, contrahat, excipulū cum prægreſſo oleo eſt auferendum, & tandē ignis augendus, vt ſal abſinthij adhuc dum in retorta reliquum probè à fœtore mundetur & calcinetur, retortula etiam igne intenſiore demum candente: Salem abſinthij eundem deinde tere, & ſuperfuſo omni illo quod prima deſtillatione prodiit oleo denuo ex alia retortula, eodem modo vt prius, deſtilla, ac poſt omne oleum clarius, primò factum eſt euocatum. Salem denuo calcina, fætore eodem, quem

quem adhuc dum fæces olei amygdalarum dulciũ facere videbuntur,hoc modo ablato. Eundem laborem repete etiam tertiò,ſuper eundem ſalem idẽ oleum rectificando. Extremò in eodem oleo nonnihil adhuc propter camphoram butyraceam, ſed tamen puro, extingue fruſta laterum ignita ſ. q. & quidem eodem oleo iſti infundenda vaſe apto, quod operculo ſuo,ſtatim poſt iniecto,lateres (inflammatur nimirum oleum) operiri poſſit,ac tandẽ ex retorta leni igne deſtilla, & prodit oleum clarũ & tranſparens, à phlegmate ſi quod admiſtum eſt, ſeparandum. Interea dum iſtud oleum fit, poſſunt reliqua præparari, quæ in eandem compoſitionem ingrediuntur; ceu ſunt, extracta Myrrhæ, aloës & croci, præterea Gummi ſulphuris.Extracta fiunt ad eum modum, quem docet Tyrocinium chymicũ lib.2.cap.9.cum ſpiritu vini,ſed myrrha & aloë primum in aceto deſtillato ſoluenda ſunt, vt ſeparentur nimirum fæces,poſtea auocato aceto,reliquum per ſpiritum vini ad præſcriptum artis peragendum. Gummi Sulphuris fit ad præſcriptum balſami Sulphuris Tyrocinij.Sed in fine ſpiritus vini ab extracto Sulphure eſt ſeparandus, vt illud in fundo tandem reſtet, & in frigore coaguletur inſtar Gummatis. Compoſitio horum omnium eſt talis.

℞ Olei Camphoræ.
Extracti Myrrhæ ana ℥ j.
Aloës ℥ ß.
Croci.
Gummatis Sulphuris ana ʒ ij.

Miſce omnia diligenter & ſerua in vaſe mundo. Doſis eſt gr.ij.vel gr.iij. quotidie manè cum aquá

Theriacali, intra 24. horas à prima infectione vel semel vel bis ad sudores proliciendos sumta.

PRAECIPITATVS DIAPHORETICVS excellens.

Primò omnium fiat spiritus Nitri, ceu docet Tyrocinium chymicum lib.2.cap.4. Huius recipe libram vnam, salis gemmæ tenuissime puluerisati tantundem: misce, & ex retorta conuenienti è vestigio, cum suo recipienti antea coniuncta, destilletur ex reuerberio clauso aqua rubicundissima, quam serua. Deinde recipe Cinnabarim natiuam Vngaricam rubicundissimam, quæ minera est Mercurij seu argenti viui, probè à scoriis montanis liberatam, quantum vis, eamque paulatim in aqua præcedenti solue, ac imprimis vide, vt caute procedas: vehementer enim incalescunt inuicem, particulatim itaque minera iniicienda est, ac insuper ad eius totalem solutionem, quæ egregiè virescit, satis magna quantitas menstrui requiritur. Solutionem claram, & à sulphure combustibili, quod vel supernatat solutioni, vel in fundo residet, per inclinationem decanta, & ex cucurbita in igne arenæ destilla. Prodit primo menstruum, ac quæ principia sunt ipsius mineræ, in fundo manent, iam quidem propter hanc solutionem & menstrui ablationem discontinuata, sed deinceps separanda. Itaque posteaquam iam menstruum omne separatum fuerit, vrge ignem aliquantò fortius: & ad latera seu spondiola cucurbitæ eleuabitur mercurius sublimatus albissimus, in fundo verò retortæ sulphur & Sal dati subiecti simul residebunt. Detrunca itaque cucurbitam videlicet & Mercurium seorsim, nec

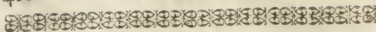
cum

cum cæteris principiis confusum, vt hæc eadem ab illo separata habere possis. Sublimatum communem, diligenter collige, & cum aceto destillato, in cucurbita, igne arenæ ebulliendo solue: fæces remoue; acetum clarum, Mercurium tamen in se contineas, abstrahe ad siccitatem: quod restiterit, cum aqua pluuia, vel rore majali, iterum ebulliendo, abiectis fæcibus, solue & aquam destilla vsque ad magma quodammodo nigricans, idem cum recenti aqua pluuiali destillata, vicissim ebulliendo, solue, abiectis fæcibus destilla, idque etiam tertia & quarta vice, donec nimirum Mercurius post quartam destillationem planè albissimus restet. Huic tandem affunde alcohol vini præstans, & cum alembico cæco in Balneo digere per aliquot septimanas, vel etiam per integrum mensem. Interea reliqua quoque principia, quæ in fundo cucurbitæ, post ablatum Mercurium, restitêre, separa & clarifica, quod hac ratione obtinebis. Super eadem infunde aquam pluuiam destillatam calidam: Statim sal soluendo sese in eandem aquam abit, sulphur verò flauescens solum manet. Quod si aliquid salis adhuc dum eidem adhærebit, illud per aliquot repetitas eluitiones aquæ pluuiæ destillatæ auferendum est, & priori salis extractioni miscendum. Vtrumque autem deinceps est purificandum, quod vnicè quoque per spiritum vini absoluendum est. A sale igitur aufer aquam destillatam, cum qua nimirum salem extraxisti, & eundem cum optimo spiritu vini solue, fæcibus remotis solutio futura est ex viridi flauescens: aufer spiritum vini ad cuticulam supereminentem & sal ipsum, instar Vitrioli transparentis, in fundo

coagulabitur, quod diligenter collige & serua. Sulphur verò, aliquoties cum aqua calida destillata prius lotum,& exsiccatum, simili modo cum spiritu vini aliquandiu digere,& eundem postea aufer. In promptu itaque hoc modo sunt duo principia salis & sulphuris purificata, ad eandem puritatem quoque redigendus est Mercurius. Posteaquam ille fuerit per destinatum tempus cum spiritu vini digestus & solutus:rubescit enim totum illud compositum eleganter: ex retorta, in excipulum capacissimum,igne arenæ lento primò destilla spiritum vini,postea vrge ignem & prodibit spiritus Mercurij,sæpe hinc inde per totum recipientem extendẽdo,& sublimando instar Crystalli: relinque omnia post exactam destillationem,& post horas 24. spiritus Mercurij crystallisatus in spiritum vini primò destillatum soluetur, qui denuo à spiritu vini separandus est,id quod fac per Balneum lene: Spiritus enim vini ascendit, & spiritum mercurij in fundo relinquit cineritij coloris,quem etiam serua. Habitis his principiis omnibus,tandem ad illorum coniunctionem anaticam est descendendum; quam hoc modo solue. Primo fiat omnium aqua coniunctiua ex eadem minera hac via. Solue mineræ argenti viui Vngarici ℥ vj. in aqua soluente, ex nitro & sale gemmæ primo loco facta,ac sequestratis fæcibus,resolutionem ex Balneo leni destilla,ad crassitiem vsque oleosam: affunde recentem aquam soluentem, ac vicissim ad oleositatem destilla, idque fac 5.vel 6. Postea repone in Balneo Mariæ vase clauso, ad putrefaciendum per 14. dies, tandem destilla lento igne arenæ, donec quicquid aquæ superfluum fuerit separetur: vbi spiritus albicantes prodierint,

prodierint,muta recipiens, aliudque apponendo, & diligenter lutando, eos cape, cum aqua simul postea prodeunte, vrge destillationem, vsque ad ignitionem vasis,aquam hanc serua. In huius ℥vj. solue salis supra facti ℥ij. ac circula aliquandiu in Balneo postea super ℥ß. sulphuris funde istius aquæ,in qua nempe sal est resolutum & digestum, ℥jß.ac vicissim per Balneum lene tandem separa ad crassitiem:denuo affunde eiusdem aquæ priorem quantitatem, nempe ℥jß. & distillando per Balneum euoca,atque ita perge,donec cum sulphuris ℥ß.salis ℥.vna integra fuerit copulata; id quod ex pondere cognosces,an ex ambobus factus sit vnus viscosus quidam liquor. Harum ℥ß.adde ℥ij.spiritus Mercurij supra præparati,inque phiola sigillo Hermeticè clausa,coque in Athanore, prudenter adhibitis ignis gradibus, donec omnia in puluerem rubicundum versa fuerint; id quod spatio mensium trium vel quatuor fiet, Puluerem hoc modo præparatum & tandem cum alcohole vini correctum serua. Est medicina vniuersalis, cuius gran.vnum vel ad summum duo in vehiculis conuenientibus, in quolibet morbo exhibita, balsamum internum,ad expellendum intrò hospitantem hostem, vel per vomitum, vel per aluum,vel per sudores,mirificè adiuuant.

Sit nomen Domini benedictum.

EPILOGVS.

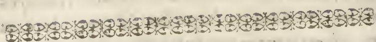
DEsinant nunc in posterum superciliosi Thrasones Academici, Chymicorum Medicamentorum conuitiatores, qui minis, violentisque obiurgationibus, pro maiestate sua decernentes, Auorum nostrorum fidelem Veritatem & diuinam scientiam hactenus stultè irriserunt, condemnarunt, & mille ludibriis affecerunt: Desinant inquam Hermetis discipulis, infamiæ, inuidiæ, inscitiæ & fraudis notas inurere, ac deinceps oculares demonstrationes, manifestosque operationum postulare modos: inusitata item & noua sua addiscendi ratione, imperiosè à Carbonariis, quos ita vocant, medicis Spagyrica exigere Secreta, quæ diuina Virtute inspirante, Reipub. pleno horreo hac vice communicaui candide: Interim hoc vnicum ab omnis Falsi & iniusti Vindice acerrimo summis contendens precibus, vt omnibus, qui cum ardenti inuocatione auxilij Omnipotentis DEI, grato animo his ritè præparatis ad Creatoris laudem & gloriam, proximi egeni commodum syncerum ac debitum arti Chymicæ immeritò proclamatæ Honorem vtentur, eaque post DEI liberalitatem Spagyricæ Reipub. accepta referent, Gratiam ijsdem & omnem Benedi-

nedi-

nedictionem in medendo præstet ac largiatur. Derisoribus autem indignis, ac illis, qui simulato contemptu hisce Dei donis clanculum vtentur, (sicuti hactenus multos Galenicos maleferiatos, ex aliorum laboribus sibi rectè laudem & æstimationem venantes, fecisse manifestum est) & interna perfidia benefactores Spagyros seu verbo seu dicto insectari non cessabunt, omnia eueniant contraria. Id vt firmum ac ratum sit, faxit illa Sacrosancta TRIVNITAS, quæ mihi voluntatem habilitatemq́; dedit, hos labores Chymicos, & hæc grana Spagyrica è paleis eruta, non sine maximis studiis penitissimè sæpissimeq́; examinata, perpetuæ posteritatis memoriæ consecrare, & dicat totus Senatus Populusq́; Spagyricus mecum ex intimo corde. Amen.

Viue, Vale Lector, si quid scis rectius illis,
Candidus imperti: si non, his vtere gratus.

FINIS.

LECTOR.

SEries Præparationum Chymicarum subſequens adeo commoda mihi viſa eſt, quippe ex qua facile veniat eruendum quicquid in præcedenti libro notabile eſt, vt cum editore Germano non dubitauerim ſine ampliori indice tibi Baſilicam Chymicam cum notis hac commodiori formula expedire. Vale.

P. C. Typographus.

SERIES

SERIES PRÆPARATIONVM CHYMICARVM, VT ordine in Basilica Chymica, & notis simul annexis, illæ habentur.

Anti-

Apo-

Aqua

FINIS.

OSWALDI CROLLII TRACTATVS,

DE SIGNATVRIS Internis Rerum, seu de vera & viua Anatomia maioris & minoris mundi.

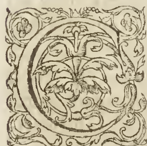
Epiſtola Nuncupatoria,

AD

Illuſtriſſimum Principem ac D.

D. PETRVM WOK VRSINVM,

DOMINVM A ROSENBERG, Inclytæ & Antiquiſſimæ Domus Roſenbergicæ Seniorem & vltimum, primariumq; Boëmorum Dynaſten, Bonorum ſtudiorum omnium Mecœnatem Excellentiſſimum.

COGITANTI mihi, ILLVSTRISSIME PRINCEPS, Domine Clementiſſime, qui munificâ & ALEXANDRINA liberalitate me Tuæ Celſitud. perpetuo debendæ gratiæ reum effeciſti, quâ Ingenij induſtria, quóve Venerationis Celſitud. Tuæ, iux-

ta deuotissimi animi mei obseruantiam, aliquem saltem gratitudinis conatū in præstitæ suæ erga me beneficentiæ Testimonium declararem: Animus erat munere aliquo pulchro & magno Celsitud. Tuam (pulcherrimis maximisque dignissimam) adornare: Ast Aurea Argenteáve gemmis & margaritis radiantia (quæ ex Dei beneplacito abundè C. T. possidet) mihi & meæ conditionis hominibus à fortuna denegata sunt. Munus igitur offero aliud, Botanologicum, Hortum videlicet pulcherrimis simplicibus instructum, conscriptum & exornatum, miram ex Innata Signatura cum corporis nostri membris Harmonicam Correspondentiam, iucundissimo spectaculo exhibentem & repræsentantem. Cùm enim inter omnia BONA à DEO Opt. Max. egentibus mortalibus erogata, ipsius Orphei, Platonis, & omnium Antiquorum testimonio vix vllum sit Medicinâ præclarius, Ars omnium, quas humana eruit solertia, saluberrima, Antiquitate, Nobilitate, & Diuinitate cæteras antecellens, quo nomine etiam veteres non sine causa in conuiuiis suis solennibus decantare solebant.

O Sanitas,

O Sanitas, tu maximum Hominibus Bonum.

Item:

Οὐδὲν ὄφελός ἐστιν, οὔτε χρημάτων, οὔτε σώματος, οὔτε τῶν ἄλλων
οὐδενὸς ἄτερ τῆς ὑγιείης.

Propter hanc Artis Medicæ dignitatem ac vtilitatem, quam Humano generi præſtat, illi de Rebus mortalium bene merentur, qui in hac augenda & illuſtranda omnes ingenij ſui neruos intendunt, nec ſumptibus, quoad fieri Poteſt, nec laboribus parcendo: ſiquidem nil præſtantius, nihilque Homini laudabilius eſſe poſſit, quàm de hominum genere quoquo modo bene mereri, eamque cognitionem, quam à Natura habemus, noſtra quoque opera arctius aſtringere: Id ego diligenter perpendens omni conatu ab ineunte ætate illuc perſpexi, vt pro mea, ad omnes liberales artes & pręclara ſtudia, ita quoque ad vtiliſſimam ſtirpium cognitionem, aliarumque rerum Naturalium, peculiari quadam inclinatione ac propenſione, ipſe quoque in communem vitæ vſum, ſtudiis & laboribus iuuandæ Reipub propagandæque Veritatis ergo, aliquid adferrem, de

eáque bene meritus exiſtimarer. Tanta ſiquidem mihi ſemper fuit iuuandæ in vniuerſum Reipub. Medicæ promptitudo, vt pro mea Tenuitate nec ſumptibus, nec vigiliis, nec laboribus pepercerim vnquam.

Herbaria hæc medicina, de qua hic tracto, Illuſtriſſime Princeps, à *Chirone* inuenta, ſemper in magno pretio fuit habita, & magnatum ſtudio & induſtria exculta: Imò Cæſarum Romanorum & Regum Priſcorum, in Plantarum inquiſitione, in Re inquam Herbaria colenda atque illuſtranda, mirum fuit ſtudiũ: quorundam ex illorum numero fama adhuc viret, & virebit, quandiu herbæ ab illis denominatæ vireſcent. Neque ob id ſolum huic ſtudio tantum laudis, admirationis & gloriæ debetur, quod eius cognitio iucunda & delectabilis ſit, ſed etiam quia vtilis admodum, & vitæ humanæ omnino neceſſaria exiſtit. Si igitur à publicis negotiis Celſitud. T. quando licebit reſpirare, huic ſtudio & contemplationi incumbat, in illo ſe per Sapientiæ Creatoris admirabilis recordationem oblectet, & manifeſta in occultis Naturæ Veſtigia Diuinitûs

uinitûs impreſſa intueatur, quia
Præſentémque refert qualibet Herba Deum.
Scio Celſ. Tuam è Naturalis Philoſophiæ Lectione plurimum voluptatis capere ſolere, neque in grauiſſimis ſuis & continuis pro gloria Dei & ſalute Patriæ curis & negotiis, in quibus dies & noctes verſatur, prætermittere, quin ſucciſiuis quibuſdam horis variis Scientiarũ ſtudiis vacet. Talis igitur cùm ab omnibus prædicetur Celſit. Tua, audacter ad eam cũ dedicatione huius libri profectus ſum, eoque maximè, quod nobiliſſimus & Egregius vir, *Theobaldus Hock* à Zwaybruck, Illuſtriſſ. Celſitudin. Tuæ conſiliarius intimus ac digniſſimus: inſuper Clariſſimi & Eruditione præſtantes viri *Mathias Timinus* ab Ottenfelt, & *Hermanus Bulderus*, qui Tuæ Celſitudini à Conſiliis medicis præſtò ſunt, quique Celſitud. Tuam omnes fideliſſimè colunt, ſæpiſſime eiuſdem Prudentiam, Humanitatem, Liberalitatem, tanto Heroico Principe dignam, paſſimque notam, mirificè & iure optimo apud me commendarint. Operæpretium igitur me facturum exiſtimaui,

ſi has Signaturarum Correſpondentias, veluti collectas naufragij Tabulas, poſtpoſita lectoris inquirendi moleſtia, in vnum corpus contractas, ac dilucida breuitate, concinno ordine, ſerie iuſta, in vnum comprehenſas *Nomini Tuo*, nulli obliuioni obnoxio, hac publicatione dicarem, Laudatiſſime Princeps, non ſolùm ob prædictas Eximias & Heroicas animi dotes, inſignem videlicet Pietatem, Eximiam Prudentiam, ſingularem Eruditionem, incredibilem Humanitatem: verum etiam quod Celſ. Tua de literis & literarum Profeſſoribus optimè merita, nullum de Muſarum cœtu excludere, nec triſtem vlla ex parte cum Auguſto dimittere, ſed in auribus & oculis Traiani illius optimi Exemplo libenter ferre, & facilem, quod in Pompeio laudat Cicero, ſe præbere, cum perenni & nunquam interitura Nominis ſui exiſtimatione ſoleat, ſicuti ſequens Eruditiſſima Epiſtola manu propria Celſ. Tuæ ad me exarata fidem etiam locupletiſſimam Innatæ ſuæ benignitatis, ad perpetuam Rei memoriam facit. Igitur Celſitud. Tuam ſubmiſsè Peto, vt haſce lucubrationes meas ac conatus

mei

mei primitias (ſtudij & ſubmiſſæ obſeruantiæ monumentum ſempiternum) ſub Honoratiſſimo Celſ. Tuæ Nominis ſplendore & patrocinio tectas in publicum prodire patiatur, eaſque benigno vultu, & liberali manu ſuſcipiat, & me ſuæ benignitatis fauore, ſicuti hucuſque clementiſſime fecit, in poſterum quoque complecti, ſibique commendatum habere non dedignetur. Is qui corda Principum moderatur, qui gubernationes felices ſolus efficere poteſt, qui Sapientiam, per quam Principes regunt, largitur, Deus Optimus Maximus, Celſitudinem Tuam ſaluam & incolumen in omni feliciſſima proſperitate quam diutiſſimè ſoſpitet: Peculiari namque Numinis fauore, dum Celſitudo Tua, in hac ſua veneranda Canitie omnes Europæ Principes longæuitate antecedit, nihilominus eiuſmodi ſenectus ita adhuc conſpicitur viridis, vt, cùm alioquin ſecundum Naturæ curſum ingraueſcente ætate vires animi & corporis labefactari ac diminui ſoleant, apud Eandem indies miraculi inſtar reiuueneſcere Ingenij acumen, & augeri deprehendatur: Quemadmodum autem

Rosenbergica Vrsinorum familia genus suum refert ad principes VrsinosRomanos, qui ipsi à Dominis Ascania & Ballensted adHarcyniam (qui Beer & Beringer cognominabantur) originem ducunt.

Antiquissimus ille Inclytæ Domus Rosenbergicæ Ramus, à primo originis suæ Trunco Vetustissima videlicet ac Laudatissima Anhaltinorum & Ascaniorum Prosapia exortus & prognatus, suis Heroicis virtutibus & factis in Comitatu Imperatorum & Regum emergere ac florere per tot sæcula perseuerauit: Ita etiam à Deo Omnipotente summis precibus contendo, cùm in Celsitudine Tua nunc postremus dicti Rami surculus (siquidem in hoc sublunari globo, vbi omnia mutabilitati obnoxia, nulla constans perennitas) fato desinere & finire incipiat ineuitabili, vt nihilominus illa Abauita & Heroica implantata virtus in Celsitud. Tuæ Filiis, seris Nepotibus & Abnepotibus, DEI benedictione, noua semper sobolis germinatione in Trunco duraturis (Inclytæ videlicet eiusdem stirpis Prosapiæ ANHALTINÆ Proceribus virtuosissimis) cum perenni & nullo vnquam æuo intermoritura Nominis, ac vnius & congeneris FAMILIÆ gloria, & honore vireat, floreat, & frondescat.

Vale Optime Princeps, & Nestoreos annos

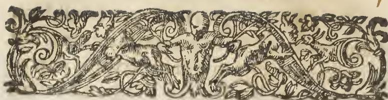
annos ad DEI gloriam, Reipublicæ Christianæ & Patriæ commodum, ſub indeſinenti Diuinæ protectionis patrocinio viue feliciſſimè. Pragæ è Muſeo, Anno 1608. 10. Septembris.

Celſ. T. Illuſtriſſimæ

Addictiſſimus

OSWALDVS CROLLIVS.

PETRVS WOK VRSINVS, DOMINVS DE ROSENBERG, SENIOR & vltimus Dominus domus Rosenbergiacæ,&c.

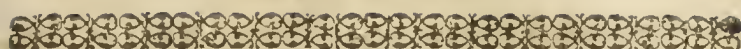
TERNAS Epistolas tuas, amice perdilecte Crolli, eruditas sanè & iucundas, vnà cum egregio ac Principe digno Pharmacopolio Chymico à te oblato recepimus; dici vix potest quanta voluptate nos eo affeceris, nimirum è quo maximum non modò officij, verùm etiam voluntatis erga nos tuæ fructum perceperimus, promptitudine idcircò ac diligentia incredibili, tibi gratiam habemus, gratosq; nos & memores persentisces. Fatemur enim nos in omnes eos, te inprimis, propensissimos, qui vera Pietate, purioris Religionis studio, certaq; artium suarum Scientia ornati sunt. Porrò quomodo rationis statera moderanda, æquilibriumq; explorandum sit, perpaucos modò videas, qui nouerint, quiq;

quiq; minimam hac in re temperaturam assequantur, & ad scopum colliment. Doctissime Crolli, Dn. agnatus filiusq; noster, Christianus Princeps Anhaltinus, & nos, meritò gaudemus, quòd nostram erga te beneuolam affectionem potius, quàm reliquorum splendorem pluris facis, admiraris, & commune quasi perfugium existimas, nostraq; boni consulis. Desiderio videndi tui semper tenemur, fatemurq; literis, præsentia, sermonibus, suauitate deniq; morum tuorum nos valde delectari, tædiumq; senectutis quasi leniri ac succollari. Verus etenim amor in cognitione & conformitate veri amoris consistit & acquiescit. Cùm ergo virtus, sanguis, internáque cognitio, qua infimi summis & summi infimis æquantur, recta coincidunt, quo quid præclarius arctiusve reperias? Horto tuo Botanologico non opus est suspensa hedera; matura quæsumus editionem, & effice, vt quàm accuratissimè, elegantissimè & emendatissimè typis prodeat, nobisque Exemplaria sufficientia in Bibliotheca nostra seponenda & asseruanda transmittas. Opus hoc adeò præclarum ac perpolitum est, vt nos beatos iudicemus, quod nostra in te benigna inclinatio, cum tua summa ac singulari dexteritate (qualem in professionis tuæ hominibus vix alibi æque, ac in te reapse, inuenimus) in omnibus ferè congruat. Perge

ſaltem Spartam; quam ſuſcepiſti, præclaraſq; animi dotes exornare, nec rebus mortalium diutius deſis. Conſiliarium noſtrum intimum Theobaldum Hock à Zvvaybruck, breui ad te amandabimus; is reliqua effectum dabit, de toto enim negotio haud difficulter conuenietis. Quæ nos præſtare poſſumus, non ſermone aut beneuolentia, ſed Re atq; beneficio repræſentare malumus, modo obſeruātia erga nos tua non tepeſcat, remoriſque omnibus abruptis ad nos acceleres, quo conſpectu tuo, prudentia, doctrináque eximia nos oblectare, & alter ab altero (nulla ſiquidem ætas ad diſcendum ſera) diſcere, iuniórque ſeniorem, ſenéxque iuuenem moderamine ſuo dirigere ac manu ducere poſſit. Hoc ſeriò exoptamus, téque amore, iudicio & bona noſtra Gratia, proſequimur; de quo noſtro animo ipſe Hock noſter præſenti ſuo ſermone, ſed noſtris verbis plura & fuſius tecum communicaturus eſt. Vale. Datæ VVitingauiæ Bohemorum, vltimo Auguſti, Anno 1608.

Manu propria.

NICO-

NICOLAI MAII, S. CAESAR. *Majestatis Consiliarij in Appellationibus, epigrammata in* OSWALDI CROLLII *opuscula Chymica.*

EST aliquid rerum vires & mystica scire,
Est aliquid medica consuluisse manu.
Tu maius CROLLI præstas, dum Chymica præbes
Pharmaca, quæ Ratio certa sat esse docet.
Et quæ longa tibi dedit Experientia rerum
Cognita, communi das manifesta Bono.
Perge, decus Veræ medicinæ, perge mereri
Velle, tibi è cœlo præmia digna vides.

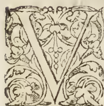
Aliud eiusdem.

ARtis opus magnæ est, si quis penetralia rerum
Norit, & hinc medicas applicuisse manus.
Sed maioris opus medicamina posse docere,
Quæ ratio atque Fides ipsa oculata præbent.
Hæc cùm præstiteris, CROLLI, tua Gloria iusta est.
Inuideant alij, non imitentur idem.

DE SIGNATVRIS, SEV VERA ET VIVA ANATOMIA maioris & minoris Mundi,

OSVVALDI CROLLII, MEDICI & Philoſophi Hermetici, ad Lectorem Præfatio.

TINAM noſtri temporis Botanici, qui formæ internæ ignari, materiam, ſubſtantiam, & corpus Herbarum ſaltem norunt, tam diligentem in dignoſcendis Plantarum Signaturis adhiberent curam, quam accuratam in earundem variis & ſæpe friuolis denominationum concertationibus, longè vberior, & fructuoſior inde in Rempub. Medicam redundaret vtilitas. Cùm autem plerique (quod ferè in omnibus artibus fieri conſueuit) relicto dulci & emedullato Scientiarum nucleo, inſtar plebeiorum oculis internis deſtitutorum, externámque ſaltem Rerum faciem conſiderantium, circa exteriorem demum occupentur amarum corticem, fit inde, vt multi Herbarum reperiantur Nomenclatores, Diuerſoria ſaltem, Habitationes & externa Plantarum Veſtimenta (in quibus vires, tanquam in domiciliis, hoſpitantur)

ſpirantur) magnificè deſcribentes: Incolam autem, Dei inuiſibilis in Creaturis Veſtigium, Vmbram, Imaginem Creatoris Creaturis impreſſam, ſeu internam vim illam & arcanam operandi virtutem, quaſi Naturæ dotem, Plantæ ceu Animæ à ſummo Deo inditam ac infuſam, primo per ſignaturam, mutuamque membrorum Corporis Plantarum Analogicam ſympathiam & conſpirationem, à ſagaci medico inueſtigandam: deinde Vulcani ſeu Anatomici Cultelli opera induſtrioſa eruendam, ſomnolenter & noxio prætereant ſilentio. Quas verò ex aliorum monumentis (nullo planè facto periculo) ſine ſignato Fundamento & ſeparatione veri à falſo, deſcriptas vires Heteroclitas complurimas, Herbis ſingulis appingunt, ipſa ſola Rerum & vnica magiſtra Experientia comprobat, ne decimam partem auidæ medicorum, ægrotorumque expectationi ſatisfacere. Magna Rationum deductione non egemus, ſi Experientia Veritatis Mater Fidem meretur. Perſpicatioribus ergò oculis, altiori ingenio, ſubtilioribus inquiſitoribus opus eſt, ſi plenariam & intimam Plantarum cognitionem (qualem ſtudioſis Rerum Naturalium amatoribus & admiratoribus Natura explorandam, & ſubtiliter excutiendam reliquit) deprehendere velimus, quam aliquot centum, primo intuitu, ſine Scientia Virtutis internæ, vulgari modo Nominibus diſcernere poſſe (Herbarum enim nomina non habent virtutes, ideò corpora examinanda ſunt, vt ſciamus, quid purget, quid odorem det, quid febres, quid vulnera ſanet) aut iniuſta & fallaci quatuor qualitatum cenſura, Caliditate videlicet, frigiditate, humidi-

Locus, in quo Deus ſtetiſſe dicitur, & è ſigno Deus ipſe, ſeu eſſentia eius cognoſcitur: nã omnes creaturæ ſuis proprietatibus Deum quaſi præſentem demonſtrant.

Diuerſæ & multiplices formæ ſunt ſigna verũ quodq; myſteriũ indagãdi.

Simpliciũ qualitates non conſiderandæ ſed eorum arcana.

tate, ſiccitate, illarum vires velle explorare, cùm tamen illæ ſint ſaltem vmbræ rerum, ſicut colores nec radices habent, nec poteſtates. Hoc illi non inficias ibunt, qui Virtutem ex radice Centri, non ex ſuperficie cognoſcentes, relicta Nominum inanium ſubtilitate, à Rebus ipſis Veritatem intima & profunda ſpeculatione, exquiſitius rimantur, manifeſta in occultis Naturæ veſtigia diuinitus impreſſa intuentur, ac Herbarum abditas dotes, ex ſuæ extimæ faciei inſpectione, venantur, & ſapiunt quanta ſit inter corticem & nucleum, inter domum & inquilinum, differentia, niſi ſtolidè velint ligna & lapides, ſtatuarum nomine inſignire, ſeu relictis colonis, meſſes cum tuguriis inſtituere. In omnibus rebus externis domus eſt ſaltem domicilium internarum habitantium virtutum à Deo inſtar Animæ corpori humano infuſarum. Rectius ille Philoſophus ingenia hominum & ſenſus non è nomine, ſed è ſermone (animi ſeu interioris Hominis charactere & indicio vero) petebat, dum puerum aſtantem tacitum ſic compellat: Loquere, vt te videam, ô adoleſcens, ſiquidem voce interprete mentis arcani motus aperiuntur: Ita Herbæ magicè per Signaturam penitus introſpicientem alloquuntur Medicum, ſuaque interiora, in occulto Naturæ ſilentio abdita, ipſi per ſimilitudinem manifeſtant: Eſt enim (vt clariſſimi viri Baptiſtæ Portæ verbis vtar) per ſimilitudinem demonſtrandi modus, quo ſæpiſſimè ſummus Rerum Opifex diuinas & occultas res ſolet patefacere, vt ſupremã Idæarum ſimilitudinem referrent: nec præſtantiori aut concinniori poterat modo: nam ſi plantam loqui

loqui fingamus, & ſecreta ſuæ Naturæ commoda, quibus præſtat, promere velle quocunque ſermone, quibuſve modis locutura non ab omnibus perciperetur, quum & ſermones & ſcribendi characteres ſingulis gentibus proprij ſint & peculiares: vnde aut vni nationi, aut infinitis loqui linguis oportuiſſet, ſic argutâ Naturæ ſolertiâ ſuis rerum ſimilitudinibus & breuiter & perſpicuè ſatis ſimul omnibus fit. Omnes herbæ, flores, arbores, aliaque è Terra prouenientia, ſunt libri & ſigna magica, ab immenſa Dei miſericordia communicata, non quod illa ſigna ſint noſtra medicina, ſed quod per illorum cognitionem ad veram medicinam, id eſt, ſignatum venire poſſimus. Qui ergo cupit eſſe medicus expertus, & habet cognitionem eorum, quæ ad ſe ſpectant, per artem illam, quam natura externè per ſigna proponit, cognoſcat, quid internè illa ſignificet: Omne enim quod Intrinſecum eſt, fert illius occulti externam Figuram, tàm in ſenſibilibus, quàm in inſenſibilibus Creaturis. Tacentibus nobis loquitur veluti notis quibuſdam Natura, ac ingenium cuiuſque & mores reuelat, quemadmodum ſcitè ab Adamantio Polemonis metaphraſte dictum eſt, σιγώντων μὲν ἐστιν ἀπόκεισις. λαλεῖ δὲ οἷον τοῖς σημείοις ἡ φύσις τοὺς τρόπους ἑκάστου ἀνακαλύπτουσα: Et vt noſtri intimi mores, ex corporis Extimis notis inueſtigari poſſunt: ſic ex Plantarum Exterioribus ſignis Interiorum virium Homo poteſt admoneri; Planta enim velut occultis verbis ęgris mortalibus vires reſerat, & abſtruſarũ rerum theſauros, vt diſcat omniũ miſerrimus Homo, quomodo ſuis morbis opem ferre poſſit. Quemadmodum externa

inducunt in cognitionem Interni Hominis & suorum morborum: sic etiam medicinæ Homini necessariæ & conducentes deprehenduntur ex simili Anatomia: sunt enim eiusdem Astronomiæ & Philosophiæ. Cognitionem autem Virtutis Arcanæ dat Magia, quæ in Lumine Naturæ doctrix est, & totius Philosophiæ Naturalis Perfectissima & consummata Scientia: Et sanè nil magis Pietatem auget, nil inquam ad cultum DEI eiusque amorem nos ardentiùs promouet, quàm vera eius Cognitio, quàm indesinens immensorum DEI operum & mirabilium Contemplatio, quàm Naturalis illa Magica (semper Internum nobis nucleum seu signatum per Externum corticem seu signum declarans & innuens) Cœli proles ac filia artium & arcanorum Inuentrix, quâ compellimur canere, Pleni sunt Cœli, Plena est omnis Terra Majestatis gloriæ Tuæ Creator omnipotens! Sed cùm videamus ita à Natura inter homines comparatum esse, vt peregrina quidem & aduentitia admirentur ingenia, sua, domesticáque ob familiarem vsum despiciant: sic etiam his peregrinarum Plantarum admiratoribus plerumque contingit, vt Nouitatis studio sua domestica, quæ noster gignit orbis, habeant despicatui, ipsis tamen exoticis longè meliora, recentiora, selectiora, & salubriora, quia sub nostri cœli influentia nata sunt, nostræ cuiusque naturæ conueniunt magis, domi nostræ debito tempore collecta, minori difficultate & sumptu haberi possunt, & nostris vsibus exigente necessitate à Patre misericordiarum destinata: Quæ igitur necessitas est iis vti peregrinis, si eadem similisque consilij & efficaciæ nostra Terra producit? sic vsus medicus edocuit

Chiromantia ex arte Cabalistica dicta est Inuentrix medicinæ.

Medicus instar Virginis debet videre ea, quæ sunt ante pedes, non vltramarina ambitiosè inquirere: Sufficit suæ Regionis productum.

euit Terram medicatam, quam DEVS nobis in multis Germaniæ locis dedit efficacia, bonitate & virtute non cedere Turcicæ: De Strigensi Silesiaca loquor, quam Joannes Montanus, reconditæ experientiæ senex, primus omnium detexit, post ipsum in plurimis Germaniæ locis Johannes Bertoldus Oschatiensis Silesius, curiosus ac sedulus subterraneorum scrutator, in agro Solmensi & nonnullis Hassiæ locis. Non longè à lacu Acromio in ditione Illustris Maximiliani Marschalci Bappenheimij, prope Arcem, quæ à longo lapide Nomen habet, in quadam disiecta rupe, maxima copia olim effossa fuit à Natura, inuolucro seu matrici, instar nuclei summè purificati, inclusa, testantibus adhuc ibidem vestigiis, qua in praxi medica cum fructu vsus sum. Augustissimus noster Imperator RVDOLPHVS Secundus, Brundusij in suo horto curauit effodi præter bolum duas SOLIS & LVNÆ, vt Paracelsus vocat, axungias, quarum partem à Sua Majestate dono acceptam in vsu medico, cõprobata illarum bonitate, Veræ Lemniæ congenerem, ac efficacissimam, nec Terræ Turcicæ cedentem animaduerti. Ita DEVS nobis largitus est variis in locis, cum Vnicornu verum propter raritatem in magno pretio sit, alterum ἀντιβαλλόμενον, quod Minerale vocant, & interdum è stagnis effoditur, aut è montibus, sicuti aliquando in Morauia tribus milliaribus Brunnâ (vbi tunc temporis cum clarissimo viro D. Johann. Bergero Pannonio medicinam faciebam) non longè à Territorio Abbatis Obrouicensi, sub altissima rupe duorum inusitatæ magnitudinis animalium incognitorum ossa, vna cum duobus iunioribus effossa sunt, quæ absque

Multorum Potestatẽ ignoramus, ex sola negligẽtia experimentandi.

dubio tempore Diluuij aquarum impetu perierunt in illa solitudine, quorum ossium & mirabilium dentium nonnullas reliquias, aliquot menses pòst ex improuiso illuc locorum veniens, & admonitus eius rei, effodi curaui: & in vsu medico eandem fere in ipsis deprehendi efficaciam, quæ monocerotis Cornu attribui potest. In eodem tractu non longe est stupendum antrum, excauato monti in Italia, in Villa Costozza, intra Patauium & Vicentiam haud dissimile, in quo mira & varia reperiuntur Naturæ ludentis opificia, dum stillantes guttæ è superiori fornice in illo cauo & multis labyrinthis intricato monte confestim in lapidem (mediante Salis spiritu) sponte concrescunt, & suo casu alto, varias lapideas statuas & formas effingunt: Porro lapis ille in pollinem redactus drachmæ pondere, sudorem efficaciter ciere solet: & fractis tusisque ossibus ab extra Emplastris conuenientibus mixtus, maximo applicari iuuamento. Si resoluatur aceti destillati beneficio in salem, in Calculo & Podagricis illis nodosis affectibus propter signaturam operatur efficaciter: His enim duobus morbis cum Contractura, propter cæmentosa vina in Morauia, valde familiaribus Natura etiam idoneis connatis & domesticis prospexit Remediis: Vbi malum aliquod vel morbus, ibi proximè è Natura Remedium exhibetur opportunum, ne longius à nobis sit mendicandum. Ideo Ruellius non immeritò dicit: Nullam medicinæ partem incertiorem esse, quàm illã, quæ ab alio orbe, quam à nostro, petitur: Et Paracelsus diligentissimus Luminis Naturæ scrutatur, exoticam multorum medicorum curiositatem Plantas (neglectis internis

Terra est Dei pharmacopolion, & nil non herbarum vi effici posset, si plurima rerum vires non ignorarentur.

Quando cum simplicibus medicinis possumus iuuare, cũ compositis non operãdum est.

internis viribus à ſignaturâ petendis) ſaltem de Nomine noſſe cupientem, meritò ridens affirmat, ruſticum quemlibet Verum Pharmacopolium ante ſuas ædes habere. Qui ſimpliciſſimis herbis & radicibus curant, omnium feliciſſime curant, teſte Carrichtero: Eſſentia enim medica ſeu Aurum magicum æquè bene continetur in illis, vt pretioſioribus aliis. Sicuti autem terra cuique Regioni victum & amictum exhibet: ſi non ad ſuperfluam voluptatem, tamen ad neceſſitatem ſufficientem: ſic etiam Rerum ipſa mater, eadémque parens Natura, quæ omnibus prouidit abundanter, medicamentorum ſufficientiam diſtribuit neceſſariam: Vnaquæque Patria ſui Elementi in ſe continet matrices, ſibique ipſi, quod eſt neceſſarium exhibet: Suis quibuſque terris & regionibus, ſuæ genti, ſuo climati, ſuo cœlo, ſuo ſæculo, Natura herbas producit atque temperat: In quibus, vt in ſtirpibus, cùm maſculum & fœmellum genus reperiatur (quemadmodum in rebus Creatis Prouidentia Diuina diſtinxit Anatomiam in Marem & Fœminam non fruſtra) in applicationis vſu non temerè ſexus confundendus eſt: vt enim vir & mulier Naturâ ſunt diſtinctâ, ita etiam eorum Remedia, vt nunc taceam ſimplicia ſeu medicamina Hermaphroditica: Imò quædam iuuentuti, quædam ſenio proſunt, vt in Helleboris videre eſt: Ita etiam Paracelſus iubet medicos eſſe memores diſtinctionis Herbarum, ætatis, medicinarum, morborum & Lunæ: verè igitur Agrippa dicit ſtultum eſſe, ex India petere, quod domi habemus, exiſtimantes propriam neque terram, neque mare ſufficere,

Secundum Climatū Regionúm que diuerſitatem homines, mores, plātarum vires variātur.

patriísque rebus peregrina, frugalibus sumptuosa, facile acquisibilibus difficilia, & ab ipsis vsq; Terræ finibus importata præferentes. Et vt videmus Turcarum, Indorum, Æthiopum, & Christianorum mores & Naturam diuersam: Ita etiam Crescentia secundum quatuor mundi plagas & diuersa climata prouenientia sine dubio differunt, ac sæpius, quę apud alios sunt alimenta, apud nos medicamenta sunt, sicuti grauissimi restantur Viri, cuius Rei, quãtumuis infinitis Testimoniis fidem facere possimus, hac vice vnum duntaxat subiiciam illorum Exemplum, de radice Aronis, ad confirmationem Veritatis adductum: quæ Radix in locis nostris frigidioribus adeò feruens & mordax est, vt mandentium os & fauces exurat: At quæ in Lydia, prope Cyrenem vrbem prouenit, exteriori forma nostræ planè respondens, dulcis & grata esse dicitur gustu, vt rapatum instar Homines in cibo sine nocumento vti possint: Et quamuis Exoticæ maiores habetent vires, sicuti desidiosi nostra non inquirentes, ac ex peregrinâ arrogantiâ peregrina semper sectãtes asserunt, qui non communem salutem, sed suæ negotiationis compendium quærunt, persuadentes nobis, non nisi pretiosa quæque plurimum prodesse: Tamen illa, non nisi in sui climatis hominibus, quibus creata & producta sunt, putabimus salubria: Si enim peregrina nostris corporibus tantoperè conuenirent medicamina, procul dubio Natura factum esset, quæ omnibus cumulate prospexit, vt hæc apud nos quoque nascerentur. Transmarina ergo & domi nostræ non nascentia medicamenta, corporibus nostris, propter climatum & influentiæ diuersitatem, non possunt adeò amica & familiaria esse,

Gal. lib. 2. de alimentorum Facultatib.

esse, vt taceam nunc, quod vel non debito tempore & loco (vnde sæpe plurimum imminet periculi) collecta sint, vel illorum Scelera & Cadauera saltem ad nos, plurimum à Barbaris mercatoribus mittantur, Viribus inuisibilibus internis maxima ex parte, senio, carie, teredine, viarum longitudine, & sophisticationum fraudibus, deperditis, exesis, absumptis, corruptis, & adulteratis. Domestica, quæ DEVS nobis sufficienter suppeditat, contra infirmitates corporis, vilescere cœperunt, tum, quia Medicorum Sericeorum (carbonum nigredinem, fumi & argillæ fastidia detrectantium) fidem & diligentiam debitam in præparando requirebant, tum etiam, quod Pharmacopæorum vulgarium pars potissima gloriæ & auaritiæ stimulis incitata, officiis suis sæpe abutitur, & frequentius ad ægroti crumenæ euacuationem, quàm corporis refectionem, intenta est. Hinc magno totius Reipublicæ detrimento, & multorum Vitæ naufragio fit (testantur illi, qui mortem suam magna emerunt pecunia) vt nil ferè in magno habeatur pretio, quod non à Mari Rubro, vt ita dicam, vel ab extremis Gadibus aut Indis aduectum credatur, vel mundo decipi cupienti & volenti ita saltem persuadeatur. Deus nil frustra creauit, sed vnamquamque Creaturam, licet abiectam, peculiaribus Virtutibus, secundum Diuinæ Voluntatis suæ beneplacitum, dotauit. Eam ob causam longè aliter sentiunt illi, qui Naturam etiam in minimis & abiectissimis obseruant cum stupore maximam esse, & vbi defecit in corpore, abundasse in viribus. Vermis (vnde Orientalium grana Kermes) & Muricis Ostrum dāt Purpuram, Regum colorem sumptuosissimum.

Et quãuis merces sint laudatæ, tamen hoc opus, hic labor, ægrotum restituere.

Nil à Natura creatum reperitur, quod non in medicum vsum venire possit.

Sir. cap. 6. sect. 2. 3.

Sæpe sub sordido pallio magna latet sapientia.

Apes induſtriæ inimitabilis Mel dulciſſimum. Culmus fragilis Frumentum, Vitæ noſtræ Baculum deſideratiſſimum. Vitis lignorum abiectiſſima, Vinum, Cor Hominis moderatè ſumptum mirè lætificans. Anima intellectualis Dei ſoboles in Hominis corpore, ceu Vaſe fictili ac Teſta fragili, hoſpitatur, quæ omnia non ſine maxima ratione ab æterna ſapientia ita ordinata ſunt. Paracelſus, ſecretorum Pater, pro ſuo inter alia præclara in Rempublicam medicam promerita, verum Medicum & ſcientiâ & vſu Medicinæ innoteſcere cupientem, ad dignoſcendas Signaturas & Hieroglyphica grammata ſedulò hortatur in ſuis ſcriptis, & dicit eſſe tria, per quæ Natura nil Inſignatum prætermittens, Hominem, & omnia Creata manifeſtet, primò per CHIROMANTIAM, quæ eſt Aſtrum Rerum Naturalium, & externas Hominis partes complectitur, manus, pedes, lineas, venas. Secundò per PHYSIOGNOMONIAM, quæ Faciem & Caput comprehendit. Tertiò per Habitum & proportionem totius corporis, mores, vſus, animi ſenſa, & cordis cogitationes denotantem. Poſt hunc Johannes Baptiſta Porta Neapolitanus inſignis Phytopta, & Naturæ ſagaciſſimus æmulator, in ſua Φυτογνωμονίᾳ inſignem operam vtilitati publicæ impendit: Interea autem, vt in hac re perfectioribus altiora & accuratiora ſcribendi occaſionem ſuggeram, dum aliis annuentibus ſuperis in hoc ſtudio progrediatur, qui autumnum ingreſſus calamo elimatiori fructus edat maturiores (cui hac vice lampadem trado) conſignatas has meas obſeruationes nonnullas (Inſuetas enim tentare vias arduum) cum Signaturarum ſtudioſis, vlterius

Leuit.26. Pſ.104. ſect.15. Ezech.c. 15. Syr.c.31. ſect. 32.33. Pſ.104. ſect.15. Iud.cap.9. ſect.13.

Anima fidelis eſt ſanctuarium Dei. 2.Cor.4.

Signatum cæleſte nõ ex forma, ſed ex corde, id eſt, operibus & fructibus manifeſtat homines: ſic Herodi vulpinum animum exprobrat Saluator noſter, & Phariſæorum viperinam proſapiam Iohan Baptiſt. taxat.

rius mecū discere non erubescentibus, libenter volui etiam habere communes, quas, tam è Lectione Paracelsi & Portæ, quàm experientia propria, adsecutus deprehendi conuenienter & analogicè Harmonicas: Sufficit enim quodam prodire tenus, si non datur vltra. Vtinam Carrichteri, Rei Plantariæ consultissimi viri, tantoperè desideratus liber, de Signatura Rerum, aliquando in publicum prodiret, in quo Plantarum Stellas terrenas, Stellis Firmamenti miro ac Harmonico modo accommodat, Respublica Botanica meritò sibi gratulari posset. Stellæ, secundum Paracelsum, sunt formæ & matrices omnium Herbarum, & quælibet Stella in Cœlo nihil aliud est, quàm spirituali & Chaotico modo præfigurata Herba, qualemcunque etiam in Terra repræsentans. Ita quælibet herba est Stella terrena vergens Cœlum versus, & vnaquæque Stella est cœlestis Herba in forma spirituali, in nulla re ab Herbis in terra crescentibus discrepans, sola materia excepta: Ideo Stellæ omnes morbos futuros prænuntiant, per sua excrementa & Nostoch: Ita herbæ cœlestes deorsum tendunt Terram versus, ac respiciunt suas herbas à se procreatas: Hoc fundamento cognito, notæ etiam erunt Herbarum cœlestium & terrestrium constellationes & compositiones, videlicet: Hæc est Stella Rorismarini Absynthij, &c. & habet illarum herbarum virtutes. Obseruabit etiam in Herbis terrenis, quot Colores Florum, tot virtutes Herbarū esse. Nil temerè & frustra in Plantarū familia confictum est, sed rato modo, ordinatis causis, accurato numero, tépore & loco opportunis: Et vt muti, quib. pro sermone gestus sunt, &

Multi potuissent in viros literatissimos euadere, nisi falsa ambitione sibi persuasissent se solide doctos esse.

Syr. c. 39. sect. 26. Omnia ordine, tépore, mente & iure &

alia animalia sermone carentia, motibus corporis suos indicant affectus: ita etiam Deus cuique Plantæ indidit proditorem suum, vt genuinæ vires Herbarum latenter absconditæ per Signaturas externas, id est, similitudinem Formæ atque Figuræ, (vtpote per Indices officij, essentiæ, ac virtutis latentis) ex illarum aspectu cognosci, diuinari ac manifestari possint; imò vt modo dictum, illæ magicè nobiscum per Signaturas loquuntur. Qui enim thesaurum obruendo defodiunt, notare locum aliquo signaculo consueuerunt: Ita Deus etiam cõplurima in Natura, quæ non posuit in propatulo, signauit tantum, vt diligenti inquisitione possimus illa explorare. Sic videmus Mosen non meminisse Gemmarum & Metallorum, in abscondito Terræ Creatorum, cùm tamen in illis maxima Naturę Arcana contineantur: Eorum saltem meminit, quæ in aperto creata sunt: Ideò autem Deus absconditè creauit Metalla exterius, vt sciremus, in ipsis absconditas esse virtutes Naturæ arcanas interius: Quo nomine etiam occultum Sacrosanctæ Scripturæ sensum, Spiritus DEI semper per Metalla & Gemmas in occulto vel abscondito Terræ creatas, præfigurat. Et si fortè alicui mirum videatur, cur Deus aliquas creaturas in aperto, alias verò in abscondito crearit, Hermeticæ Medicinæ scrutatori diligenter considerandum Propono. Quas in Cẽtro Terræ creauit Deus Creaturas, Mineralia puta ac Metalla, (occultorum Sapientiæ, videlicet, Creaturæ seu naturæ) illas potissimum pro solis Hominibus, seu pro Spiritu Vitæ, in Centro Cordis humani sedem habente, conseruando ac Balsamando creasse: sicuti Herbas in superficie Terræ exi-

pondere à Deo creata subsistunt. Sap. 11. sect. 12.

Quodlibet opus manifestat & notat suũ opificẽ & fabricatorem, qui est Medicina, arcanum & mysteriũ.

S. Anatomia Formarũ Naturas Rerum indicat.

Sciuit Deus labore acquisita gratiora hominibus esse, quàm sine labore obuia, quæ plerunq; fastidire solent.

Moïses in descriptione Cœli & Terræ ineffabilia

existentes (manifestũ Sapiétiæ, hoc est, Naturæ seu Creaturæ) pro conseruanda ac iuuanda massa corporis humani externâ, ídque pro omnibus animantibus simul: *Semper enim DEVS in abscondito posuit Maximum, in aperto autem minimum*: In Centro etiã collectas creauit omnes virtutes simul, quas in superficie dispersas creauit semel: Et quod mirandum est, omnia Astra Cœlestia, quæ in Cœlo Corporibus suis manifestè patent creata, etiam in Terra Spiritibus suis occultè clausa latent. Et sicuti Cœlestis Sol suo Calore spirituali generat omnia Terrestri modo: ita Sol Terrestris suo Calore spirituali creat & regenerat omnia Spiritualiter: Per Solem Cœlestem operatur spiritus Domini in Natura omnia Naturaliter: Sed per Terrestrem Solem operatur idem ille spiritus omnia, sed spiritualiter. Nã Spiritus per nullum aliud medium, quàm per Solem operatur, quia in Sole saltem, & non alibi vsquam, TABERNACVLVM suæ habitationis posuit corporaliter. Quemadmodum autem Sol supernus bifariam, modo extra Res omnes corporaliter, & manifeste, modò in omnibus Rebus occultè operatur: ita etiam alter Sol bipartitus, nunc extra Res omnes manifestus & corporalis, nũc in Rebus omnibus occultus & spiritualis est: Et vt Sol supernus intrinsecè spiritualis est in omnibus Rebus, & Calor Naturalis Rerum omnium: sic Sol TERRENVS interne spiritualis est in omnibus rebus Calor natiuus, omnium Rerum Balsamum, Lychnus, & Oleum: Ille Spiritus Vitæ in omnibus rebus latens vocatur: Hic Sulphur Naturæ suo proprio & genuino nomine in omnibus rebus appellatur. Si antiquissimis Philosophis & Cabalistis (quorum stu-

mysteriorum Arcana verbis operuit simplicibus.

Ps.19.sect.6.

Per Solem, id est, Cor macrocosmi viuum Cor microcosmi.

A trina Virtute Ter magnus dictus, quia Rex Philosophus & Propheta fuit Trina Philosophia monarcha.

dium fuit à signis ad signatum, à Creaturis ad Creatorem, & per Angelos ad Deum ascendere, & cum illo iungi, & sic secundum Pythagoram Deificari) Veritatem nobis enarrantibus fidem non derogamus: Superiora sunt in Inferioribus, & Inferiora omnia sunt in Superioribus, non tamen vt in se, sed secundum Naturam & modum Superiorum: Sicuti enim Arbor tota in Nucleo suo complicita, Arbor Astralicè, sic mundus sensibilis explicitus, est in DEO Dealiter complicitus. Cuius etiam rei, *Ter Maximus* ille triplici Diademate insignitus Rex HERMES, vel suo quodam Vetustatis iure, omnium Philosophorum Pater, ab initio in Famosissimæ suæ Smaragdinæ Tabulæ, omnibus totius mundi gemmis meritò anteferendæ, fidem nobis locupletissimam & indubitatam facit: Quæcunque inquiens, sunt infra, sunt etiam Supra, meliori tamen, perfectiori, & nobiliori modo: In mundo Angelico seu intellectuali eadem sunt Entia quæ in ista visibili machina, sed spiritualiter & inuisibiliter: In supremo mundo Deali ὑπερτάτῳ increato, infinito, incomprehensibili, Archetypo, tam Angeli, quàm mundus vnum sunt & simul, modo Diuino perfectissimo: Infima ergo monstrant Superna, corporalia declarant intellectualia, per inferiorum & Terrestrium Naturas & Proprietates ascendimus in Naturas & Proprietates Superiorum & Cœlestium, siquidem hæc inferiora, Externa, ac Visibilia exemplaria Superiorum notæ, ac Inuisibilium Internorum symbola sunt, quibus nos è temporalibus seductoriis manuducimur ad Æuiæterna & spiritualia. Tota Creatura & hæc ampla mundi machina, in qua Creator

Mundus Deitatis seu Pauli Cœlũ Tertium: Supra vel extra Deum nullus alius mundus seu Cœlũ reperiri datur.

Creatura sunt plena DEI. Ps. 34. sect. 4.

Iam est specculum, in quo æternus Opifex se contemplandum exhibet.

Creator Inuiſibilis ſe nobis videndum, audiendum, guſtandum, odorandum & tangendum exhibet, nil aliud eſt, quàm vmbra DEI, ac figura Interni Paradiſi, ille videlicet Intuitus, quo clarè videntur & intelliguntur Creaturæ, quę ſunt Creaturis poſteriora, & effectus, per quarum cognitionem cognoſcitur Creator opifex: & Prima cauſa agens omnia: Creatura enim omnis à Deo creata eſt, vt ſit in Teſtimonium Verbo Creatoris, per quod facta eſt: Et qui Rerum creatarum cognitionem ſeparat à ſuo Opifice, is Rerum vniuerſarum vmbram ſolummodo habet. Quòd autem Archetypis omnia contineantur Inuiſibili modo & ſpirituali, quæ in hoc viſibili corporaliter apparent: & quod omnia ab intra fluant incompoſitum, & nihil ab extra ſumatur, probat & demonſtrat ipſum Naturæ Lumen aſcendendo & deſcendendo, intrando & exeundo. Tres numerantur mundi, & hi tres vnum ſunt vniuerſum, cùm vnus mundus ſit in alio: DEVS ſcilicet, ANGELI, *Machina Viſibilis*. Quiſque inferiorâ Superiori regitur, & ſuarum virium ſuſcipit influxum, ita vt ipſe Archetypus & ſummus opifex per Angelos, Cœlos, Stellas, Elementa, Animalia, Plantas, Metalla, Lapides, ſuæ Omnipotentiæ virtutes exinde in nos transfundat, in quorum miniſterium hæc omnia condidit & creauit. Introitus vel aſcenſus fit, quando per ſcalam Jacob ex infimo eleuat ad ſupremum: ex ſenſibilibus ad intellectualia, ex Creaturis ad ipſum Creatorem aſcendendo: Hebræorum Cabaliſtę vocant quinquaginta Portas Intelligentiarum: gradus ſunt ſeu limites omnium Rerum ex primo Geneſeos capite collecti, quibus, ceu ſymbolis ac notis,

Primus Intuitus DEI eſt de facie ad faciē: Alter quo videntur poſteriora eius. Deus cognoſcitur in ſuis operibus: ideò nulla re ad malum ſeu perniciem abuti cōuenit.

Quicquid in omnib. ſimul eſt mundis, id & in ſingulis continetur, neq; eſt aliquis vnus ex eis, in quo non omnia ſint, quæ ſunt in ſingulis, teſte Anaxag. Pythag. Platone. Gen. 28. ſect. 12. 13.

ad omnium Rerum, tam visibilium, quàm Inuisibilium, cognitionem deducimur. Egressus verò seu descensus fit, vbi ex DEO ad Creaturas, ex Intellectualibus ad Externas formas, à Centro ad Circũferentiam deuoluimur: Vt intueor oculo sensuali, exempli gratia, hunc nucleum pomi, relicta autem corporeitate, recipio me ab externa forma, ad interius semen inuisibile, & oculo mentali contẽplor totam Arborem, cum Radice, trunco, ramis, surculis, foliis, floribus, fructibus suo tempore per separationem manifestandis complicari: istud semen illa corporalia non ab extra sumit aliunde, sed ex se, ex suis penetralibus emittit singula. Cùm ergo eiusmodi Astrum seu semen sit Imago seu vmbra Angelicæ substantiæ, & totam molem corpoream Arboris intra sua penetralia complicet absq; quantitate & qualitate, &c. Certè vnicus Angelus complicabit semina omnium Rerum spiritualiter intra se multò facilius vt præstantior, superior, & excellentior Natura: Nam quò quid simplicius, eò quoque perfectius, absolutius & potentius: Et quicquid potest potentia inferior, idem potest Potentia superior multò excellentius & efficacius. Angelus ergo dans homini vinum, panem, fructus, & alia etiam ex agro crescentia, non extra se sumit aliunde, sed ab intra è suis penetralibus (quia perfecta Dei imago producit & largitur, quando vult & quoties vult citra sui diminutionem aut decrementũ. Nam Angelus omnia secum gerit & habet Angelico & spirituali modo: imo totam mundi machinam in se complicat, & est ista omnia inferiora: Et quicquid Natura & Ars per Naturam potis est, illud etiam Spiritus vel Angelus, supra Naturam & Artem constitutus

Quemadmodũ ignis de se emittit mille alios & semper manet vniformis.

ſtitutus & eleuatus, multò melius & celerius poteſt. Qui hanc Philoſophiam Centralem ſeu Circularem ſuo intellectu mentiſque oculo depurato diligenter conſiderat, illi non erit difficile credere, Angelum vel Magnum Cœleſtem totum Firmamentum in Gamaæam poſſe includere, vel totum mundum in ſuum pugnum. Cum autem Angelus ſit perfecta & abſoluta Dei imago, & omnia in ſuo Abyſſo complicet, habeat atque poſſideat, negandum non erit, primam & ſupremam Cauſam, à ſeipſa exiſtentem, inde pendentem, omnia ſecum inuiſibiliter & ſpiritualiter in Abyſſo ſuo complicare: imò omnia eſſe in Fontali vnitate ſimpliciſſimè. Nam omnia creata, producta ſunt ab illo, qui eſt omnia in omnibus, Prima ſcilicet & vltima rerum omnium cauſa: Non ex materia præiacente, nec ab alio quicquam ſumpſit, nec extra ſe accepit abundè. Quicquid enim poteſt & habet, vt ſupra dictum eſt, Potentia inferior, hoc idem poteſt & habet Potentia ſuperior, ſed multò excellentiùs, efficaciùs, imò ſuperexcellenter, Nulla enim collatio infiniti ad Finitum, Creatoris ad Creaturam. Deus Centrum & Circulus ſui ipſius. in ſeipſo habitans, hoc eſt in Abyſſo Infinitudinis (Heb. vocant Enſuph, incomprehenſibilem infinitatem) vbi in æternum nullus locus, nullum principium, nec finis perueſtigari aut excogitari poteſt. Nec ab alio nec à ſeipſo factus eſt: ab alio enim non potuit fieri, quia neminem habuit ante ſe priorem, aliàs non eſſet cauſa prima: ſeipſum quoque non fecit, nam ex nihilo fit nihil: ſemper igitur יהוה (& hoc eſt nomen Eſſentiale τετραγράμματον Ineffabile, ob tremendam maieſta-

Nihil Diuinum. Aleph tenebroſum. Lux tenebroſa.

Deus ineffabilis & innominabilis trigrammus notatur in natura, Tetragrãmus in Lege. Pentagrammus in gratia. Status futura beatitudinis.

Erat DEVS ante rerum productionem ab extra nudus & solus, donec placuit diuinæ Bonitati suæ exire ad rerũ productionem & se quodammodo vestire: Quare autem Deus mũdum non citius creauit, propter humillimam obediẽtiã reuerentiã & timorẽ creatori debitam, creatura ad euitandum peccatum nõ permissum est inquirere. VERBVM DEI est prima rerũ omniũ

tem, ac ob eius incomprehensibilitatem Schemhamphoras vocatum nomen Dei magnum & mirabile, quod est super omne nomen) id est sine Causa priore, sine Tempore, sine Loco, sine Termino, nihil aliundè accipere, sed sibi ad omnia sufficere, nullius rei indigere, & omnes suos amatores efficere sibi conformes, vt etiam nihilo ab extra egeant, sed omnia intra se ipsos possideant in patria sua, & Hoc est REGNVM DEI intra credentes, siquidem habitabunt in Deo, & Deus in ipsis in omnem æternitatem. Ideò JESVS CHRISTVS, Verbum & Filius DEI Patris, ac sapientia Deificans, Verus Magister, factus Homo, sicut sumus nos, vt nos perficeret filios DEI, sicuti est ipse, qui est benedictus in omnia secula.

Deus ergo Ingenitus Vniuersitatis Dominus, Vniuersorum principium, medium & finis, non ex vlla egenti naturæ necessitate, sed sola Voluntate sua liberrima, & ex mera Bonitate, propter infinitam gloriam suam, omnia ex suo gremio seu profundissimo Diuinitatis conceptu & recessu (Hermes dicit è visceribus Tenebrarum) emittens per VERBVM suum primò produxit Lucem, id est, Angelicas substantias, dicendo, *Fiat Lux*: Ex Luce illa Angelica emanarunt Astra, ex Astris corpora seu mundi machina visibilis, ex quatuor Elementis compacta, & sic omnia sunt in omnibus suo modo, & vnum manet in altero, sicut semen in arbore, & Arbor in semine, hæc duo licet distincta, sunt tamen vnum: Omnia corpora seu Elementa visibilia sunt in Astris inuisibilibus seu spiritualibus Elementis, & Astra sunt in corporibus: Astra sunt in Angelis, & Angeli sunt in Astris:

Angeli

Angeli sunt in Deo, & Devs est in Angelis: Ita vt semper suum Superius possit esse absque Inferiori, sed non è contra. Nam mundus visibilis seu nulla corporalia consisterent, nisi adessent Astra: sic, nulla adessent Astra, nisi Essentiæ Angelorum adessent, Angeli nō extarent, nisi esset increatus Devs, à quo dependerent. Cognito Deo cognoscuntur Angeli, sunt enim perfecta & absoluta Dei imago: cognitis Angelis, nota erunt Astra: cognitis Astris, nota erunt omnia creata, seu mundus visibilis: cognito mundo visibili tandem notus erit Homo microcosmus Filius mundi: nam talis est Filius, qualis est Pater per omnia, sicut ex Visibilibus deprehendimus Inuisibilia. Omnia ab intra manant ad inferiora & externa. Nam à Deo dependent Angelicæ substantiæ, ab Angelis dependent Astra, id est, Inuisibiles Virtutes Rerum, & ab Astris dependēt visibiles Formæ, hoc est, corpora. Sicuti igitur in Deo omnia sunt diuinè, & in Angelis Angelicè: Ita in mundo sunt omnia corporaliter seu mundaliter: Nam vt Lux lucet in Tenebris, ita Superius est in Inferiori: vice versa, Quicquid est in mundo visibili sensibiliter, hoc est in Elementis & Astris Astraliter, id est, spiritualiter: & quicquid est in Astris astraliter, hoc est in Angelis angelicè: quod in Angelis angelicè, hoc est in Deo diuinè: Per Catenā seu restim auream cœlitus fragilitati nostræ demissam in Terrā Mens seu Anima nostra intellectualis, ope

Idea, sic mundus hic extrinsecus ad exemplar mundi intrinseci videlicet intelligibilis fabricatus est & effigiatus à Conditore Optim. Maxim.

DEVS est ENS omnium Entium, hoc est, locus, origo & complicatio Creaturarum omnium à quo omnes, & ad quem omnes remeare nituntur.

Angeli sunt specula certissima nulli obnoxia corruptioni, quæ diuinitas assidua sui contemplatione explorauit. Quæ sunt in Superioribus in Inferioribus etiam visuntur, sed de genere, conditione & adulterata.

Omnia in Deo sunt, sicuti Numeri in Vnitate & in Centro omnes Linea Circuli.

diuinâ per Creaturarum ordinem, ab imis ad media,& per hæc extra mundum ad ipſum Rerum opificem aſcendit & aſſurgit, ad Vnum primum & ſummum, ad quod, tanquam ad deſideratum Terminum, omnes Creaturæ conatu ſuo atque gemitu, voluntario tendunt impetu. Tota mundi machina in DEO nil eſt niſi DEVS, & in Angelis eſt Angelus,& in Aſtris eſt Aſtra: In ſemine Arboris latet tota Arbor cum radice, trunco, ramis, foliis, fructibus: Ex grano hordei procedit radix, culmus, ſpica, grana alia & paleæ. Hæc omnia ideò procedunt ex ſemine, quod latebant in eodem: Simili modo tota mundi machina in Angelo latet angelicè, in DEO autem diuinè. Semen eſt arbor complicita, Arbor eſt ſemen euolutum & explicatum: Vnitas eſt numerus complicatus, Numerus eſt vnitas euoluta: Angelus eſt Aſtra complicata, Aſtra ſunt Angelus euolutus. DEVS eſt, in quo, ceu Archetypo, mundus complicatus eſt diuino modo: Mundus eſt DEVS (vt ita dicam) euolutus. Exuperantiſſimus enim DEVS Lux omnem Lucem in ſe continens per Radium ſuæ majeſtatis, hoc eſt, per genitum Filium creat Lucem Angelicam,& impertit eis omnia, per Angelos fluit in quatuor Elementa inuiſibilia ſeu Aſtra: ex Elementis ſeu Aſtris fluit in corpora, è quibus tandem fructus proueniunt in conſpectum noſtrum. In microcoſmo etiam ſimiliter patet inferiora ſcilicet eſſe in ſuis ſuperioribus, vltima in penultimis, & rurſus priora his ſimiliter in prioribus aliudque ſemper in alio, quouſque perueniatur ad ſummum. Nam ſenſus quinque ſunt in Imaginatione, Imaginatio eſt in ratione, Ratio eſt in Mente, MENS eſt in DEO, DEVS in nullo niſi in

Rom. 8. ſect. 21. 22.

Supremus naturæ Creator, creauit in vno momento ſine temporis occupatione, antequam placeret facere, mirabilem ipſorũ ſeparationem ſeu diuiſionem.

in seipso: Est enim sui ipsius sedes, & habitaculum, quia est omnia, & est à se, & per se, à quo, ceu à largissimo & perenni fonte Vnitatis omnia fluunt: Ideo etiam singula è summo bono manantia ad DEVM, tanquam ad suam originem, sunt reducenda. Verùm cùm hæc non sint huius loci, & pauci tantas diuitias & tam inexhaustos Thesauros suis Tuguriis & angustis limitibus comprehendere possint, nec vlterius etiam in vulgus spargi debeāt, genium nunc quieto Harpocratis silentio placabo: Difficulter etiam ab illis comprehenderentur, qui Cabalisticos fontes sine fundo non degustauerunt, nec nisi vmbratilem illam Animalem & mundanam cognouerunt sapientiam, quæ apud Cœlestem nil nisi mera stultitia est: Sed vt eo reuertar vnde digressus eram, summopere è Republica medica est, vt diuinum hoc Signaturarum studium (quod aliqui Botanici quidem innuunt, sed aliis reliquerunt docendum & probandum) magis ac magis patefiat: Ideò non sine graui causa Medici Titulo indignum iudicat illum Paracelsus, qui ex signo signato, id est, Chiromantia & Physiognomonia Medicinam non faciat, cùm propter admirandam maioris & minoris mundi Anatomiam Essatam ac Harmonicam, sine ægrotantium vitæ discrimine, Antiquæ medicinæ cultores, illo carere, neutiquam possint nec debeant. Quilibet enim morbus (sicut supra in Præfatione prioris libri retulimus) & medicina eius, vnius sunt Physiognomoniæ, Chiromantiæ & Anatomiæ. Et qui huius fundamenti intellectu caret, huiusque Philosophici & medici Alphabeti cognitione destituitur, non potest esse probatus medicus. Naturæ enim Chara-

Habitaculum Dei non est distinctum ab Essentia diuina, ne fiat defectus in Deo.

Iacob. 3. sect. 15.

Vt enim Homo è fructib. dignoscitur: ita Herba etiam è fructibus suæ signaturæ. Non sine causa ab Homero vocatur medicus ἀντὶ πάντων ὑπέρεχος ἀλλων.

Anatomiæ & Formæ herbarum concordanda Anatomiis & Formis Morborũ.

Nisi enim Physiognomonia ac Chiromantia eam morborum quàm Remediorum Anatomia Essata ac Essentialis sit à medico cognita, nil fructuosi in medendo præstabit.

Signatura in Philosophia & medicina summum fundamentum.

Rom. 1. sect. 19. Sap. 23. sect. 1. Sap. 15. Ps. 19. Mat. 17. Iac. 12.

ſterismi, & hæ ſignaturæ Naturales, quæ ex Creatione non atramento, ſed ipſo DEI Digito in omnibus ſunt exaratæ Creaturis (ſiquidem quælibet Creatura eſt liber DEI) melior eſt pars Veræ Literaturæ, per quam omnes res occultæ leguntur & inueſtigantur, poſthabitis quatuor qualitatibus, velut externis virium corticibus. Inuiſibilia enim & Interna ſemper ſunt nobiliora, præſtantiora, & valentiora, quàm Viſibilia Externa, quæ minus perfecta & ſuis internis viliora ſunt: Sic Domus res externa ædificatur ob Inhabitatorem: ſed incola nobilior eſt omnibus lignis, lapidibus & toto ædificio, cùm ſit viua & Rationalis Creatura: ſine Phyſiognomia & Chiromantia (quarum miniſterio non ſolum totus Homo, cuius interiora ſemper aliquo externo indicio deteguntur, ſed ſpecificæ & occultæ Rerum omnium virtutes, imò omnia Naturæ ſecreta manifeſtantur) vix vllum Medicinæ habetur arcanum, quod experientiæ ſuſtineat examen: Creaturæ enim ſunt præceptores medici à Deo creati.

Primus noſter Protoplaſtes Adam, in ſtatu Innocentiæ ex Arte prædeſtinata, id eſt, ſignata, rerum Naturalium abſolutam habuit cognitionem, ac cuilibet Rei nomen indidit proprium internam

Ideo Hermes dicit, Deum per ſingula creata vbique ſplendere, & eam ob cauſam fabricaſſe omnia, vt eum per ſingula cerneremus. Nil enim reperitur in mundo quod Diuinæ Virtutis ſcintilla careat.

Chiromantia & Phyſiognomonia dant ſigna omnium futurorum membrorum. Hoc Fundamentum ſignatum è Lumine Naturæ depromptum per ſcientiam magicam addiſcitur.

Gen 2. ſect. 19. 20. Ars hæc ex Lumine Naturæ per diuinam gratiam communicata fuit.

Naturam

Naturam ſimul exprimentem: Deus enim omnium rerum vires ac Naturam hominem ipſum vno tantum ſpiritus Diuini efflatu docuit. Sunt qui erunt, qui hæc noſtra imperfecta eſſe iudicabunt: eos propter publicam Rei Medicæ ſtudioſorum vtilitatem peramanter rogatos volo, vt his meliora, commodioríque ordine poſteritati communicent. Quantum ingenio, ſtudio & induſtriâ, quantum labore & curâ, quantum denique iudicio conſequi potui, præſtare conatus ſum. Benignus ideò ac candidus Lector, quia Bonæ voluntati non adfuit optata complendi poſſibilitas, hoc meum ſaltem incœptum (ſiquidem in magnis voluiſſe ſat eſt, nec ſemper licet quodlibet) de ſignaturis ſtudium boni conſulet, & hoc noſtro Tyrocinio fruetur, donec DEVS aliquem excitet, qui infinita Bonitate iuuante huic laudatiſſimo & planè neceſſario ſtudio extremam imponat manum.

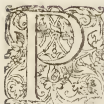
AMEN.

DE SIGNATVRIS PLANTARVM, HVMANA MEMBRA SIMILITVdine repræſentantium.

CAPITIS.

I.

PAPAVER *cum corona repræſentat Caput & Cerebrum, ideò decoctum eius in multis Capitis affectibus vtiliter exhibetur.*

2. Juglandes *habent integram Capitis ſignaturam : Cortex exterior ſeu herbaceum inuolucrum, Pericranij, qua de cauſa Sal corticum ad vulnera Pericranij ſingulare eſt.*

Cortex interior durior, ſeu ligneum putamen, Cranij.

Pellicula circumdans nucleum, Meningum & membranarum cerebri.

Nucleus

Nucleus ipsius cerebri figuram habet: ideò etiam ad cerebrum conducit & venena hebetat: Nam nucleus tritus si cum Quinta Essentia vini humectatus vertici capitis imponatur, confortat cerebrum & caput potenter.

3. *Folliculus Floris* Pæoniæ *conclusus adhuc, habet signaturam & analogiam quandam Capitis cum Suturis, item Venulis cerebrum circumdantibus: Flores mox excludendi aperiunt externam pelliculam Cranium repræsentantem, & hac viâ sicuti etiam semen postea exiliendo fulminis instar Epilepsiam seu Syderatum morbum expellunt.*

4. Agaricum *excrescentia est Laricis arboris veluti fungus, & caput purgat.*

5. Scylla, *quæ ad Epilepsiam commendatur.*

CAPILLORVM.

1. *Lanugo malorum* Cydoniorum *refert aliquo modo Capillos: ideò decoctum eius in restituendis capillis à lue Venerea defluxis, efficacissimum est.*

2. Muscus *oblongus arboribus adhærescens Pilorum instar: Eius decoctum similiter commendatur in casu capillorum.*

3. *Herba quædam in palustribus crescit, Pilos oblongos formâ penitus referens, aquis innatat, & flosculo albo conspicitur: Cuius deco-*

ctum etiam conducit (vt & priorum ab extra adhibitorum) in pilorum profluuio.

4. Adiantum, Trichomanes & Polytrichon *Apuleij, sunt etiam Capillares plantæ, quæ rigidiusculis cincinnis, exilibusq́ fibrillis Capillorum faciem exprimunt, & crines densos, crispos & pulchriores reddunt.*

5. Thapsia *folio fœniculaceo seu capillaceo: Auicenna dicit illam parem non habere in operiendo capillis capite in Alopecia.*

AVRIVM.

1. *Folia* Asari *habent signaturam: ideò ex floribus eius Conserua paratur, quæ comesta auditum & memoriam plurimùm confortat.*

2. *Notandum hîc* Cochleas *auriculis prælongis signatas coqui in aqua & sale & despumari, post exsiccationem macerantur in oleo succini, & deinde destillatio instituitur: promanans inde oleum mirificum est ad recuperandum auditum: Reptile est acutissimi sensus.*

OCVLORVM.

1. *Grana nigra Herbæ* Paris *seu Aconiti salutiferi, habent Pupillæ signaturam: Oleum, inde Chymicè prolectum vel expressum, ad oculorum affectus efficacissimum est medicamentum, à nonnullis Anima oculorum vocatum.*

2. Flos

2. Flos Euphrasiæ *habet Anatomiam omnium vitiorum oculi: ideò oculis mirè conducit.*

3. Anthemis, Caltha, Hieracium, *(quâ herbâ accipiter oculis hebetudinem discutit)* Argemone, Anemone, Scabiosa, Flos asteris Attici: *Hæc omnia propter signaturam oculis conducunt.*

4. Potentillæ *flos Pupillam in oculo repræsentat: Aqua eius destillata est singularis.*

5. *Lapis vulgo* Beloculus, *quia in albo orbiculo, circinata nigra Pupilla conspicitur, vnde nomen adeptus, manibus gestatus claritatem visus conciliat.*

NASI.

Mentastri *aquatici folium Nasi formam refert: herba illa est, quæ folia angusta hirsuta habet, flore è puniceo albicante. Extractum eius specificum in amissione odoratus.*

GINGIVARVM.

Sedum *Minus muris adhærens habet Gingiuarum signaturam: ideò succus eius expressus in Scorbuto seu Stomacace plurimùm commendatur.*

DENTIVM.

1. *In* Hyoscyamo *receptaculum seu siliquæ seminis habent Dentis maxillaris figuram:*

ideò oleum eius ſeu liquor per ſe expreſſus, vel decoctum radicis cum herba Perſicaria in aceto, elotione calida, dentium dolores efficaciſſimè ſiſtit.

2. Acini Mali Punici *Dentes repræſentant: ad gingiuarum vitia & dentium firmitatem valet decoctum.*

3. Pinei Nuclei *Inciſorios optimè dentes mentiuntur: ideò pini folia cum aceto decocta, dolores dentium mulcent.*

4. Dentaria *Herba, cuius radix miro Naturæ artificio compactili ſquammarum ſerie conſpicitur.*

GVTTVRIS.

1. Pyrola, *ideò in gargariſmis vtimur.*
2. Vuularia.
5. Ceruicaria.

JECORIS.

1. Hepatica, Lichen.

2. Fungus Betulinus & Quercinus, *habent etiam peculiarem Iecinoris ſanguinis officinæ ſignaturam: quo nomine puluis vtriuſq; ad miraculum vſq; ſanguinem è naribus ac vulneribus erumpentem inſperſione ſiſtit.*

3. Jecoraria *parietibus fontium adhærens, quæ contra Hepatis affectus & ſcirrhos*

rhos peculiariter valet.

4. Pira *habent quodammodo signaturam Iecoris : ideò ad Iecur etiam conducunt.*

CORDIS.

1. Citrium *sui fructus effigie Cor repræsentat.*

2. Anthoræ *radices duæ quasi corcula ostendunt.*

3. Alleluya *in cauliculorum summo profert folia Cordis figurâ.*

4. Melissophyllon *Cordis specie fert folium.*

5. Cardiaca *seu* Molucca *folia melissæ profert.*

6. Nardus, Myrobalanum, Mala *Cydonia.*

Omnium eximiæ sunt dotes ad Cor.

PVLMONIS.

1. Pulmonaria *tam saxis quàm arboribus adhærens.*

2. *Pulmonariæ quædam species Pulmonis maculas subalbicantes referunt : ideò omnium decoctum in variis Pulmonum affectibus conducit.*

MAMILLARVM.

Specula Pennarum Pauonis : *habent*

enim Mamillarum & vberum formam: ideò hausta sanant vbera mulierum malè affecta.

FELLIS.

Herbaceum Viride *inuolucrum Iuglandis, si succus eius exprimitur viridis, assimulatur succo Fellis colore & sapore, & conducit ad Fellis expurgationem.*

LIENIS.

1. Scolopendrium *verum*, Asplenum, *Ceterach.*

2. Lingua Ceruina & *Vulgaris* Phyllitis.

3. Lupinus *sua effigie Lienem demonstrat: ideò eius decoctum Lienosis prodest.*

VENTRICVLI.

1. Folia Cyclaminis *saltem: radicem enim membra Paralytica reddere tradunt.*

2. Zingiber.

3. Galanga, *est externus Ventriculus, per quam internus seruatur.*

VMBILICI.

Vmbilicus Veneris seu Cotyledon *concauum adfert folium rotundum, læue, fœmineum, Vmbilicum imitatum, crassum, carnosum & succulentum. Ad amatoria valere affirmat Dioscorides, quia medici Vmbilicum Luxuriæ sedem dicunt.*

INTESTINORVM.

1. Calamus Aromaticus.
2. Caſſia Fiſtula.

VESICÆ.

1. Alkekengi, Halicacabum, Veſicaria *veſiculas ferens humanis ſimiles, intus acinum incluſum gerit, cuius celeberrimus vſus ad calculos lotiumq́ ciendum.*

2. Veſicaria Repens, Staphylodendros.

3. Colutea.

4. Solanum.

PVDENDI.

1. Aron *præter piſtillum execti ferè genitalis effigie, integrum generationis inſtrumentum demonſtrat.*

Sunt qui putent Satyrion Erythroneum, ſeu Verum Paracelſi Satyrion, eſſe Aron, ſeu omnes Dracontij ſpecies, quæ habent ſignaturam totius Pudendi, & poſt maturationem in gramine ſupra terram inſtar ſerpentis incuruatæ iacent.

2. Fabæ *habent etiam integram Pudendorum & Colis glandis Anatomiam: ideò à Pythagora damnatæ: Farina illarum ad inflationem pudendorum commodè à proprietate ſimilitudinis adhiberi ſolet.*

3. Cichorij *piſtillum erectum, Veretrum*

ostentat, cuius decoctum intra & extra adhibitum singulare pro maleficiatis ex incantatione.

4. Hieracij *caulis concauus: decocti eius cum aqua communi quotidianus haustus calidus, specificum est in inflammatione purulenta penis.*

5. *In* Cicere *& maximè in* Lupino *Mentulæ forma apparet.*

6. *Vt & eandem* Pini Fructus *repræsentant: ideò nuclei eius & Pistachiorum esus Venereis exercitiis conducunt.*

7. Glans *summam Colis partem ostendit, quam preputium tegit.*

TESTIVM seu GENITALIVM.

1. *E Bulbaceo genere omnes* Orchidum *species à similitudine testiculorum Veneris sunt incentiua, si cui desit facultas: alter alterius potu resoluitur, Superior maior & plenior ad stimulandos coitus, Inferior, mollior ac rugosior ad inhibendos valet: Natura hominum generationi satagens hâc testiculorum imagine ad vires Venereas, conceptum & prolem eos valere significauit, siquidem etiam seminis odorem habent. Ideò Satyrij essentia in restituenda amissa virilitate viris frigidis efficacissima est: siquidem hominum & animalium luxurioso-*

rum

rum testes ita affabrè mentiuntur, vt nemo sit, qui videat, qui se eos cognoscere non fateatur.

2. Tragorchis *hircinus Testiculus, hircum olet, & spirillis aruncis caprillam barbam ementiens ad Venerem inflammat, omnium bulborum valentissimus, vt hircus animalium luxuriosissimus.*

3. Satyrium Erythronium, *id est rubrum, cortice radicis gracili ruffo, intus albo: non secus atque Scincus libidinem excitat; etiamsi manu teneatur, & magis si bibatur è vino, teste post Dioscoridem Lobelio.* *Pseudo Hermodactylus Matthioli & Italorum.*

4. Dragunculus *maior radice bulbosa donatus rotunda, instar Testiculi, in vino sumptus Venerem proritat.*

5. Porrum *adeò scroto simile, vt in prouerbium abierit: etiam Venerem excitat.*

6. Flores Cynosorchi *homines ad fœcunditatem & lasciuiam inuitant, Venerem conciliantes, irritantes, augentes, & sopitam vellicantes.*

7. Boletus Ceruinus *Pudendorum habet signaturam: ideò non solùm ab intra confortando conducit, verum etiam ab extra; Inflaturis Testiculorum vtiliter imponitur.*

8. Phallus *ab Adriano Iunio peculiari scripto in hunc eundem vsum commendatus.*

9. *Vtriusque sexus genitalium signatu-*

ram habent Vuarum Acini: *Ideò Veteres non sine causa dixerunt, sine Baccho frigere Venerem. Zacha.* 19. *sect.* 17.

MATRICIS ET VTERI.

1. Aristolochia *rotunda vera fœminei vteri formam imitatur, & optimè puerperis opitulatur.*

2. Pisa.

3. *Interior Cortex* Betulæ *viridis habet signaturam Matricis cum venulis sanguineis: ideò decoctum eius purgat matricem.*

4. Sabina *habet signaturam Venarum matricis: ideò dissoluit Tartarum in venis muliebribus.*

5. Malum Granatum seu Punicum *glabrum est, & membranâ tegitur, Malicorium dicta, Sole hiat cortex, aperiturque leuissima vel aëris iniuria: sic etiam infans maturationis tempore exitum è matrice parat.*

6. Cyclaminus *suo circinnato radicis bulbo, muliebrem vterum affabrè demonstrat effigiatum: Theophrastus eius bulbum ad amatoria valere dixit.*

7. Leontopetalon *cuius radix fœminæ pubem lanuginoso mollique flocco pubescentem suo intuitu & similitudine affabrè demonstrat. Tradit Dioscorides appensam ad amatoria valere.*

8. Ma-

8. Macis *Matricis signaturam etiam refert: Includit enim nucem myristicam (fœtus in vtero signaturam) Macis, vt Matrix embryonem.*

RENVM.

Portulaca *habet suam signaturam ad Renes.*

SECVNDINÆ.

Nimphæa *huius signaturam habet. Ideò etiam Secundinam expellit.*

SPINÆ DORSI.

1. Equisetum.

2. Filix *Fœmina: ideò eius decoctum (in Ischiade & doloribus Spinæ) & fomentatio è vino & aqua per multos dies præstantissimum est ex arte signata Remedium: Spinæ dorsi enim effigiem non obscurè repræsentat.*

TIBIARVM & OSSIVM.

1. Gratia DEI seu Geranium *habet signaturam Ossis Tibiæ: ideò puluis eius singularis in ossibus fractis.*

2. Ossisana *seu Lapis sabulosus propè Spiram & Darmstadium repertus, miraculosus in conglutinandis ossibus ruptis, idque propter signaturam eius Magicam.*

NERVORVM & VENARVM.

1. Plantago *habet signaturam integram,*

imò & manuum & pedum Chiromanticam figuram, ſiquidem manus herbarum ſunt folia.

2. Sauina *habet etiam venarum ſignaturam.*

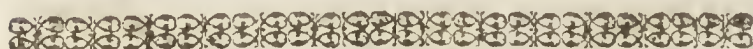
POROR VM CVTIS.

Hypericonis *folia perforata ſignaturam habent: Tollunt obſtructionem pororum & ſudorem pellunt.*

MANVS.

1. Palma Chriſti.

2. Folia Ficus: *ideò articulorum doloribus conferunt.*

MORBORVM SIGNATVRÆ.

APOPLEXIÆ.

1. Lilium Conuallij *Flos habet* Guttæ *ſignaturam, quia flos quaſi gutta pendet: ideò in hoc morbo magnus eius vſus eſt.*

2. *Carpionis* Lapis *ſemilunari formâ ſupra oculos exiſtens, commendatur in illâ Apoplexia, quæ cum commotione & contractione muſculorum ſupra oculos inuadit.*

CAL-

CALCVLI.

Omnia, quæ Calculum pellunt, sunt Magicè signata à similitudine, & morbum significant suis imaginibus.

1. Cryſtallus, Silex, Lapis Citrinus, Judaicus, Lyncis: *Lyncis vrina coit in Lapidem: ideò eius vrina ad Veſicæ ſtillicidia peroptima eſt.*

2. Calculus Microcoſmi.

3. Saxifragiæ *Radices.*

4. Lithoſpermon ſeu Milium Solis *calculos candore & rotunditate margaritarum ferens, duritie lapideâ cum aliis ſeminibus ſaxeis ad comminuendos calculos valet.*

5. *Fructus & ſiliquæ* Ononidis.

6. Lachryma Jobbea *ad deturbandos calculos nunquam ſatis laudata.*

7. Fructus Alkekengi.

8. Nuclei Ceraſorum, Perſicorum, Meſpilorum.

9. *Fructus* Roſeti *Rubei: Item plurimi alij in ſenticetis rubro colore in autumno ad maturitatem prouenientes.*

10. Cæpæ *etiam habent ſignaturam Calculi.*

CANCRI.

5. Dactyletus: *ideò, ſecundum Paracelſum, hauſtus Cancrum curat: alij putant eſſe*

Hermodactylum exoticum officinarum cum radice rotunda sese in centrum contrahente, non aliter vt cancer facere consueuit.

2. Lunaria *quæ signaturam habet Cancri, cum quâ Carrichter affirmat sc omnes mamillarum Cancros curasse.*

3. Ros Solis seu Rorella.

COLICÆ.

Conuoluulus *in segetibus prouenięns Intestina repræsentat: ideò decoctum eius est in Colica singulare.*

Anguilla *in Colica pestis.*

CICATRICVM.

1. Olea.

2. Vlmus.

3. Resiniferæ *omnes, quæ caudicis scissuras sustinent, ad cicatrices & vulnera certissimo experimento vtilissimè.*

DYSENTERIÆ.

1. Acori Aquatici *Lutei radix in Maio effossa, & collecta, singulare Amuletum contra Dysenteriam appensum ad ventriculi regionem: habet enim colorem & signaturam Excrementorum.*

2. *Ita* Baccæ Sambuci *conferunt.*

ERYSIPELATIS.

1. *Semen* Oxylapathi, *quod semper carneum colorem, non plane rubrum habet: decoctum*

ctum eius haustum efficacissimum est.

2. Colchotar Vitrioli *calcinatum fortiter: ideò exterius in aqua plantaginis solutum utiliter imponitur.*

3. Acorus Palustris: *quo nomine de collo gestatur.*

EPILEPSIÆ.

1. Viscus Quercinus *cum suo glutine maturat morbum.*

2. Grana Pæoniæ *circularia ac nigricantia, præsertim quæ à prima emergunt fœturâ (quia matura è capitibus sponte exiliunt) expellunt.*

3. *In Epilepsia* Crux seu Officulum *illud est præstantissimum medicamentum, quod alij volunt in Craniis Epilepticorum, alij verò in strangulatorum, vbi iuncturæ committuntur: quia quilibet ferè strangulandus Epilepsia in Agone corripitur, dum spiritus vitæ interclusus exitum quærens, suffocatur: tunc commissuras capitis hac vehementia separari necesse est: In principio paroxysmi sub Exaltatione Lunæ datur.*

4. Passer *in Caduco pestis à Paracelso commendatur.*

EXCRESCENTIÆ.

Agaricum *& reliqua Arborum Excrescentiæ, quæ supra ramos & frondes contra Na-*

turæ ordinem excrescunt, humanorum artuum excrescentibus partibus medentur.

EXANTHEMATA.

1. Semen Raparum.
2. Lentes: *ideò decoctum illorum expellit.*

FICVS ANI.

Scrofularia *maior & minor, habent integram signaturam: ideò decoctum in exterendis ficubus mariseisve non solùm vtiliter bibitur, verùm etiam pro Amuleto de collo ad orificium stomachi virtuosè appenditur.*

FISTVLÆ.

Junci Aquatici *habent signaturam: ideò sal artificiosè extractum, intra & extra corpus cum iuuamento offertur.*

Rapunculus *Herba Carrichteri flore cæruleo eandem habet signaturam & efficaciam.*

FOETVS in VTERO.

Ætites *Lapis veluti prægnans, cum quatitur alio in vtero sonante, grauidis continet partus, cùm vterus parum tenax sinistro brachio mulierum alligatur, donec partus hora instet, tunc sinistræ coxæ imponitur, vt feliciter sine labore & periculo enitatur, post fœtum exclusum tollitur confestim, ne vterus subsequatur.*

FOE-

FOETVS VTERO ADNATI.

Conferunt à similitudine Grana Florum Tiliæ, *supra pedunculum dimidia ex parte folio adnatorum. Dantur infantibus adnatis illorum granorum quinq; vel sex vna vice, vel etiam mulieri grauidæ, cuius fœtus adnatus: Colliguntur in festo decapitationis Iohannis, & cortex exterior abiicitur.*

FASCINI.

Conferunt Herbæ quæuis, quæ per scissuram aut foramen saxi, aut lapidis alicuius enascuntur.

HERNIÆ & RVPTVRÆ.

1. Radix Aronis.
2. Perfoliata.
3. Herniaria.
4. Telephij radix.
5. *Folia* Fraxini *etiam habent signaturam: ideò oleum è ligno destillatum illitum, efficacissimè medetur.*
6. *In foliis* Vlmi *folliculi quidam seu vesiculæ erumpunt & innascuntur mense Maio humore plenæ admodum vulnerario, ad Enterocela valent.*
7. Poma *foliis* Quercinis *adnascentia in Maio colligantur, & in vitris suspensa per se in Sole in liquorem redigantur: Hic liquor inunctione plurimum conducit,*

8. *A signatura Magica obseruentur Animalia, quæ se extendunt & contrahunt: Ita Elephas proboscidem extendit & retrahit: ideò Spodium calcinatum hîc prodest.*

9. *Similiter* Testudo *se contrahit, cuius calcinatæ puluis etiam conducit.*

10. Hirudo Spinosa *itidem se contrahit, cuius aqua destillata vel cinis combustus, miras habet in hoc affectu vires. Sola olei eiusdem inunctione Herniosi curati sunt.*

HÆMORRHAGIÆ.

1. Santalum Rubrum, *cuius decoctum in vino rubro styptico, mirè compescit Hæmorrhagiam.*

2. Tormentillæ *Radix.*

3. Hæmatites, Coroneolus, *Lapis maximè,* Sarda, Corallium, *quæ omnia sanguinem sistunt, ex Anatomia, manibus si includantur.*

4. *Sextum* Geranij *genus dictum* Sanguinarium, *radice rubra tantoperè in sistendo sanguinis profluuio prædicatum.*

5. Chalcanthum *combustum, sanguinei coloris euadit, erumpentem sanguinem è cerebri vena, & è pectore mirabiliter cohibet.*

6. Anagallis Mas, *sanguineo flore, manibus detenta, vbi incaluit, impedire ferunt sanguinis effluxum ex incisa vena.*

HÆ-

HÆMORRHOIDVM.

Omnes Villosæ plantæ, & mollia herbarum folia lanuginosa, quæ lanosiore flocco, quasi canescunt, conducunt etiam ex sympathia Hæmorrhoidibus, asperum tactum horrescentibus.

1. Folia Verbasci, *quæ cana densaq́ lanugine, bombaceoq́ tomento vestiuntur, huius decoctum conducit.*

2. Oculi Populi Arboris, *oleo oliuarum macerati & insolati, mirè vtiles: semen coloris sanguinei planè repræsentat nates.*

3. Pes Leporis *herba, etiam lanuginosa est, & decoctum vtile.*

4. Scrophularia, *quæ tuberculis & papillosis capitulis scatet.*

5. Aron Minus, *Tonsillas & Hæmorrhoides mulcet.*

6. *Inter Verbasci nomenclaturas est* Lupina Cauda, *à pilorum molli lanugine, quam imitatur: Eius decoctum etiam prodest.*

HYDROPIS.

Radix Bryoniæ *habet signaturam pedum Hydropicorum: ideò Extractum aquas educit.*

2. *Radix* Michoacæ.

3. Dentaria seu Aneblattum *Cordi habet etiam signaturam inflationis Hydropicæ.*

4. Medulla *Ligni* Sambuci, *pressura etiam relinquit cauum vestigium, quale videmus in pedibus Hydropicorum: ideò succus arboris conducit sicuti etiam* Fungorum *Sambucinorum destillata aqua.*

5. Mala Persica *habent etiam signaturam: ideò flores Persici & folia cum nucleo siccata & puluerisata omnia debita quantitate leniter purgant in tumoribus & Hydrope.*

ICTERITIÆ.

1. Chelidonia, Crocus, *quæ duo à similitudine flaui coloris iuuant. Item Radix* Curcumæ.

2. Centaurea.

3. Pediculi, Scarabæi *flaui.*

4. *Cutis interior flaua* Oxyacanthæ: *Item medianus flauus Cortex* Sambuci.

5. Lapis in Felle *Bouis repertus flauus.*

6. Anchusæ *aruensis radix colore rubro & sapore amaro. Horum decocta iuuant.*

7. Tenca viua *supra vmbilicum ponitur, donec moriatur, præsertim in Ictero pestis.*

8. Anthos *Rosarum peculiariter confert. Dosis* ʒß.

LENTIGINVM.

1. Betulæ *Cortex albis interlitus maculis, vt videatur sturnum imitari, lentigines & faciei maculas abstergit.*

2. Flores

2. Flores Sambuci *etiam maculati sunt: ideò fotus ex decocto florum in aqua commendatur.*

LEPRÆ.

Fraga *habent signaturam: ideò illorum destillata aqua palliat rubicundam Leprosorum faciem, si bibatur & liniantur maculæ: Quo nomine etiam Raymundus Lullius Fragorum in spiritu vini maceratorum vsum in pallianda Lepra plurimùm commendat in libro de Quinta Essentia.*

Viperæ: *ideò caro illarum præparata Leprosis cum commodo offertur.*

LVMBRICORVM.

1. Viciæ *habent signaturam Lumbricorum: ideò decoctum illarum conducit in expellendis Lumbricis.*

2. *In cauitate Rosæ Caninæ interiore Tineæ quædam candidæ interdum occluduntur, quibus puluerisatis ad expellendos vermes intestinorum, multi feliciter vtuntur.*

MENSTRVORVM RVBEORVM.

Artemisia Rubra: *ideò efficacissimis virtutibus prædita herba, in sistendis & corrigendis mensibus superfluis.*

MEMBRORVM TABIDORVM.

Salix *non fert semen, sed virgula abscissa etiam ferè emarcida sola infixione in terram crescit: ideò Balneum è decocto salicis præstantissimum ad membra tabida.*

MACVLARVM.

1. Allium.
2. Arum, Arisarum.
3. Dracontium.
4. Persicaria.
5. Hirundinaria *minor. Omnes item Maculosæ plantæ maculas corporis nostri abstergunt.*

NODORVM in CARNE.

Mercurialis *cum nodis: ideò decoctum eius cum Mechoaca, nodos cutis tollit.*

PRVNELLÆ.

1. Sal Armoniacum: *ideò liquor eius destillatus cum succo Aizoi est Euporiston medicamentum: Extrahit enim Tartaricum sublimatum Realgar, gutturi seu collo adhærens, & linguam nigredine afficiens.*
2. Flores Prunellæ *sua forma guttur repræsentantes, commendantur etiam vt plurimum in hoc morbo.*

PVNCTVRÆ LATERIS.

1. Carduus Benedictus *suis punctionibus*

bus curam Pleuresis indicat, vt &

2. Carduus Mariæ: *Vtriusq; stillatitius liquor vel decoctum plurimùm confert.*

3. Hippoglossum *alterum folium gerit maximè acutum, non sine maximo aspicientium miraculo & Naturæ raritate: ad Laterum puncturas valere Neotericorum constat experimento.*

4. *Puncturis in corpore* Maxilla seu crux *Lucij* Piscis *contrita & potui data, subuenit.*

5. Consolida Regalis, *cuius tres vel nouem flores comedantur.*

PHANTASMATVM.

1. *Fibræ super folia* Hypericonis *habent signaturam, quod perforata certo tempore & debito modo collecta omnia Phantasmata, & spiritus Phantasticos sine superstitione ab homine & extra hominem pellit, qui spiritus etiam Vermium spiritum in aliam Phantasiam adigit, vt illorum spiritus animalis ab hoc spiritu fugiat. Nomen Græcum denotat, quod* ὑπὲρ εἰκόνας *super Imagines & Spectra dominium habeat, Fuga Dæmonum vocatur: ideò fumigatio seminis eius, vt dicit expertissimus Philosophus Lullius, fugat omnem Dæmonem à proprietate corporis, vel à domo. Portus Neapolitanus affirmat, obsessos nec odorari,*

nec ſupra ſe ferre valere: Vt enim Sol cœleſtis ſua Luce fugat omnes malignos ſpiritus in Tenebris gaudentes: ſic Hypericon (inter herbas Solares numeratur præcipua) à Paracelſo Solis Terreſtris Nomine inſignitum, eiuſdem efficaciæ deprehenditur.

2. Ruta, *propter Crucis ſignum ſemini impreſſum.*

3. *Crux* Baccis Juniperinis *innata, præſertim magnis granis, nucis auellanæ quantitatem æquantibus, qualia inter peregrinandum in copia prouenire vidi in agro Neapolitano ad litus maris Tyrrheni: ideò experientia demonſtrat, quod proſint maximoperè à Spiritibus malignis obſeſſis.*

4. Antirrhinum *contra Phantaſmata & Incantationes: ſemen enim quaſi Sceleton repræſentat, defunctiq; Hominis Caluariam oſtendit.*

PANARICII.

Archangelica ſeu Vrtica Alba *habet ſignaturam, contuſa & impoſita confeſtim necat.*

PESTIS.

1. *Bufo*, Cochleæ, Rana: *ideò vtiliter ab extra imponuntur, ſiquidem venenum attrahunt: Futuræ ac inſtantis Peſtis ſigna in linguis Ranarum maculatis apparent, ac vbi cateruatim*

tim

tim ſeſe mutuo conſcedunt, tot funera ſimul ſepelienda prædicere ſolent.

2. *Anthracis & Carbunculi ſignatura eſt in* Sapphiro,*in quo eſt peculiaris virtus Anthracem ſine corroſiuo tollendi, & in Eſcharam promouendi. Similis eſt etiam in Lacerta vis, ideò extrahit Eſcharam.*

3. Gamandræa *cum rotundo pomo etiam Peſtis ſignaturam habet: ideò infecti herbam hanc, ſed ſub ſuo climate productam, magno iuuamine macerant in quotidiano potu: Ita Tubera rotunda Quercubus adnaſcentia ſiue recentia ſiue puluerifata feliciter imponuntur Peſti: Sic & puluis Naciſtarum maceratarum applicatus extrahit venenum.*

SEMINIS PROFLVVII ſeu GONORRHOEÆ.

Vrtica Mortua, Galeopſis: *ideò Carrichter decoctum eius in vino plurimùm commendat.*

SCROFVLÆ.

1. Scrofularia *mas & fœmina.*

2. Scrofularia *minor ſeu* Chelidonium *minus, cuius ſtrumoſa radix è multis granis frumenti videtur coaluiſſe.*

SQVINANTHIÆ.

Fructus Mori *habent Squinanthiæ ſigna-*

turam: ideò ſuccus eius & folia gargariſando conducunt.

SCABIEI Corporis & Pedum.

1. Arbuta *ſeu Piceæ Coni ſquammulis loricati: decoctum illorum cum Capite mortuo Vitrioli præſtantiſſimum medicamentum externum eſt.*

2. Scabioſa *in ſummis caulium capitulis florum calices promit compactili ſquammarum ordine ſtructos: ideò Scabiei medetur.*

3. Polypodium *in dorſo ſcabritiem habet: ideò à proprietate ſua decoctum eius pellit Scabiem.*

SQVAMMARVM CVTIS.

1. Vitis & Reſiniferæ, *quæ corticem abiiciunt, ad cutem deglubendam & Squammarum vitia conducunt.*

2. *Sic ad Squammas capitis Herba* Filicis vel Filiculæ *conducit.*

SQVAMMOSORVM PEDVM.

Scoria Ferri *habet ſignaturam oſtracoſorum labiorum vlceris: Vt enim Scoria hæc inter fundendū à ferro ad ſuperficiem eiicitur: ita etiam ab interno Hominis Archæo ſeu arte Naturæ fit ſeparatio Mineralium & Excrementorum in corpore microcoſmico: ideò Crocus Martis & oleum eius in tali caſu plurimum proſunt.*

SPAS-

SPASMI.

1. Limaces *vix commoti contrahunt se: ossiculum exiguum in Limacibus albis per medium scissis, in papiro reconditur, & in Spasmo efficacissimè exhibetur.*

1. Poples Leporis, *animalis velocissimi in cursu, itidem prodest.*

STRVMARVM.

1. Gladiolus *radice geniculata constat, paruorum Bulborum modo super alium insidente, inferior gracilis, superior vegetior, Strumis certò medetur.*

2. Scrophularia *radicem habet tuberculis asperam & papillosis capitulis donatam, strumoso subtus porrecto cespite: vlceribus strumosis & tuberculis ab humore frigido glaciatis emolliendo opitulatur.*

3. Ficus *Strumæ modo tument, valent ad easdem.*

4. *Sic* Spongiæ Marinæ.

5. Iridis *radix strumosa delet strumas.*

6. Est & Scrophularia *minor dicta herbula foliis hederæ, habet radices quôdam callo pendentes paruas, complures, vt grana tritici in acerui modum collectas, quarum tres vel quatuor in longius protenduntur. Hâc recentiores in eximendis strumis, ficubus & mariscis magna vi & experimento vtuntur.*

7. Sal Vngaricum ſeu Tranſyluanicum *natiuum multas grumas Strumæ inſtar habet, cuius frequentem vſum, vt & Salis Gemmæ Paracelſus in depellendis ſtrumis ſtudioſè commendat.*

SVGILLATIONVM.

1. Perſicariæ *folium liturâ maculæ modo conſcriptum, quæ Cornicularis Lunæ imaginem refert, ſugillata delet.*

2. Chelidonium *minus etiam propter foliorum magicam ſignaturam in hoc caſu ſpecificum eſt: nec ſolùm ab extra vnguentis admixtis illinitione delet maculas externas, ſed etiam in vino macerata & quotidie ter vel quater hauſta, ab intra ſanguinem concretum è corpore ad miraculum expellit.*

TARTARI VENTRICVLI.

Caſſutha ſeu Cuſcuta *ſignaturam habet: Eius decoctum maximoperè commendatur.*

VRINÆ RETENTÆ.

1. Medulla *in Calami Anſerini concauitate contenta: ſiccata & tuſa mirè in vino remoratam vrinam pellit.*

2. Anima *Halecis (vt vulgus vocat) coloris argentei repræſentat etiam cauum penis*

ductum: pulueriſata & exhibita efficaciſſime vrinam ciere ſolet.

VENENI.

1. Syderica, Dracontium *Maius*, *in quolibet folio habet figuram ſerpentis; Inde magico indicio confirmamur, quod decoctum contra ictus ſerpentum ſit efficaciſſimum.*

2. Dracunculus Minor *ludentis Naturæ miraculum ad primas ſerpentum Vernationes exerit ſe terrâ, & cum iis in terram conditur, nec omninò occultato eo apparet ſerpens: officioſo Naturæ munere remedium demonſtrantis & formidinis tempus præmonentis.*

3. Biſtorta, *Serpentaria, Colubrina, ad viperarum & ſerpentum morſus.*

4. Ophiogloſſum, *vt & præcedens Herba figuram habet ſerpentinæ linguæ cupientis lædere.*

5. *Inter* Allij *genera* Ophioſcorodon *ſignatum eſt.*

Omnes autem plantæ, quæ ſerpentis Exuuium maculoſum exprimunt, & Verſicolores viperarum maculas oſtendunt, imò ſerpentum effigiem ex omni ſua parte conſpicuam reddunt, contra eorum morſus valent.

VERRVCARVM.

Culmorum Nodi *habent Verrucarum*

ſignaturam: ideò etiam magnetica cura per illos tolluntur.

VVLNERVM.

1. Sapena Riparum ſeu Hydropiper, *in aquis pigro lapſu repentibus naſcens, propter maculas ſanguineas in foliis, medetur Vulnerum recentium ſuperuenientibus ſymptomatibus: ſiquidem fluxus ſanguinis in ſanguineo Perſicariæ pedunculo, Soli obiecto apparet. Hæc* Perſicaria *à Paracelſo vocatur Mercurius Terreſtris, & dicit in illa eſſe Influentiam Carnalem ſeu Attractiuum Influentiale non aliter, vt Sol & omnia ſydera ab inferioribus attrahunt, & inferiora viciſſim à ſuis ſuperioribus: Guttæ in foliis habent ſignaturam.*

2. Hypericonis *Folia innumeris foraminulis quaſi acu traiectis perforata videntur: ideò ad omnes externas & internas cutis læſiones proſunt: Et quia flores etiam poſt putrefactionem in formam ſanguinis abeunt, ſignant vſum peculiarem ad Vulnera.*

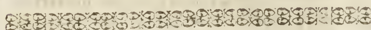
3. Millefolium, & Betonica, *lancinatis & inciſis foliis.*

4. Gentianella ſeu Cruciata, *cuius radix in modum crucis transfoſſa eſt.*

5. Aſcyrum.

6. Vlmus *etiam perforata folia habet: & ſic*

ſic omnes plantæ perforatis foliis ad Vulnera corporis valent.

MEDICAMENTA, A SIMILITVDINE iuuantia.

Notandum etiam eſt, quod quædam medicamenta, à ſimilitudine prodeſſe, & miro modo à morbis liberare deprehendimus, quia vnum alterius Anatomiam habet; cui enim potius comparandum eſt ſimile, quàm ſuo ſimili?

Arſenicus *vlceribus Arſenicalibus ſubuenit: Inter omnes fructus Aquæ, non eſt maius Venenum, quàm in materia Reſinorum, & omnis Venenoſitas Reſinorum, confirmante Paracelſo, confluxit in Arſenico, tanquam in vnum corpus.*

Aconitum *ex vino tepido datum percuſſis à Vipera aut Scorpione ſalutiferum eſſe expertum eſt à nonnullis medicis peritiſſimis, adeò Venena plerunque Venenatis ſunt Venena.*

Boletus Ceruinus *Fungus eſt, quem ad res Venereas adhibent, è ſemine eius Animalis genitali oritur.*

Cancer, *quia corpus ipsius tumet, ideò Carcinomata & Perniunculos cum decocto melle lenit: fluuiatilium Cancrorum cinis vtiliter etiam inspergitur.*

Cancer *item viuus, ligatis chelis* Cancro *imponitur, donec moriatur: Ita Cancer Cancrum interficit, qui si sit exulceratus, postea quouis opodeltech curatur.*

Cardiacam *tollit puluis* Cordis Perdicis.

Capilli *Hominum si destillentur, egreditur succus, qui* Capillis *prolongandis inunctione prodest.*

Cerebrum Suillum, Phreneticis *prodest: ideò etiam ij, qui memoriam amiserunt, cum iuuamento vescuntur Cerebro Porcino, cum myristica & cinamomo aromatisato.*

Cor Motacillæ *cum successu appenditur in* Congelatione, *vbi* Corriget.

Cor *Hominis in* Cardiaca *& Syncope corroborat Essentia præparata de* Cordis Cerui *Ossibus.*

Coli *cruciatus demulcet particula de* Vmbilico *infantis recenter nati, in argentea capsulâ vel annulo inclusa, & ita gestata, vt carnem attingat, certissimo experimento multorum accepi.*

Cranium *Hominis* Epilepsiæ *subuenit,*

sumatur

sumatur autem pars anterior, non posterior, & fœminæ fœmineum, mari masculum accommodetur.

Cucumeris *syluestris fructus maturi, leuiter contrectantem maculant, dum de se solo tactu succum eiaculantur: sic huius coagulati succi seu Elaterij vsus, hoc magico indicio, serosos Humores corporis Humani vehementer expurgat.*

In Dysenteria *maximo iuuamine adhibetur rubra illa medulla, quæ in Lapicidinarum iuncturis reperitur & eruitur, vulgus Iecur Lapideum vocat.*

Epilepsia, Alces & Hirundines *corripiuntur: ita etiam contra eundem morbum specificè, instar Amuleti, conducit Alcis posterioris pedis dextra vngula, quam auriculæ sinistræ ingruente paroxysmo immittunt, seq; hoc pacto à paroxysmo liberant: Ex Hirundinibus Aqua Antiepileptica singularis paratur.*

Fœtum *excludit Exuuij* Serpentis *Cingulum, quo, si instante partu, nudum grauidæ corpus cingatur, feliciter enititur.*

Flauam Bilem *expurgat* Rhabarbarum *eiusdem coloris.*

Fungi *in agro Neapolitano propè vrbem Somam, quotannis è* Lapidibus *Terrâ saltem obrutis enascuntur, qui siccati & puluerisati*

pondere ℨß *in Aqua appropriata manè & vesperi exhibiti, ad miraculum omnem Calculum comminuunt, & instar farinæ expellunt.*

Gladiolus *tusus & impositus*, Spiculas & Spina *extrahit à similitudine.*

Globus *seu Pila à Scarabæo conglomerata supposita, extrahit* Globos Plumbeos *è corpore.*

Hæmorrhoides *in locis obscœnis se manifestant, sanantur à Scarabæis in Equorum excrementis latitantibus, in cinerem prius redactis & inspersis.*

Hydrophobiam *tollit inopinatus, subitusq́; impulsus in Aquas: Ita metus metu discutitur.*

Jecur Lupinum *confert* Jecinoris *infirmitatibus.*

Linguæ *Hircinæ semen*, Echium, *Viperinis capitulis simile: ideò* Viperarum, *cæterorumq́; serpentum morsibus medetur, & prophylacticum est medicamentum.*

Lumbrici *Maioris & Minoris Mundi* Lumbricis *Hominis medentur: Eiusmodi autem vermes exsiccati, & in puluerem redacti, propinati, ac in lacte caprillo exhibiti, Lumbricos in ventriculo & intestinis morantes interficiunt, & è corpore eiiciunt ac expellunt.*

Lumbricus *Viuus per viginti quatuor horas*

ras Panaricio *circumligatus, donec moriatur, interficit ipsum.*

Lupus corporis Humani, curatur beneficio vnguentorum & cataplasmatum, è Carne & Pinguedine Lupina *præparatorum.*

Matricis *Gallinæ puluis in collum* Matricis *iniectus, eiusdem fluorum exsiccat, & sterilitatem fœminis indè causatam tollit, & conceptionem iuuat.*

Mammarum *Muliebrium fissuris medetur inunctio Glutinis ex* Vberibus *Vaccinis præparati.*

Nascuntur in Podice veluti fructus Mori *cruenti, molles, & in Sroto, qui ex fructuum* Mori, *frondiumq́; puluere sanantur.*

Oculi Bouis *Humor Crystallinus destillatus, omnibus* Oculorum *vitiis succurrit.*

Pedum *Anserinorum abstracta cutis*, Pedibus Refrigeratis, *(vt & Panaricio) medetur, cum Artemisia fiat decoctum, quod vtiliter imponitur.*

Priapus Tauri *aut* Cerui, Penis ἀτονίαν *aufert, & Venerem suscitat: Horum enim Animalium Natura luxuriosa.*

Profluuium Menstrui *immodicum, dum purus sanguis simul effluere incipit, sistunt tres vel quatuor guttæ purissimi illius* Sanguinis, *vltimò effluentis, fœminæ patienti insciæ, in vini vel cereuisiæ potu, exhibiti.*

Pulmo Vulpis, *afflicto* Pulmoni *prodest.*

Renouant *nostra corpora, & iuuentutem restituunt, quæcunque* Animalia *habent in se virtutem* Renouatiuam, *vt de vipera & Serpentibus traditur.*

Sanguis *è Naribus & venis profluens, torrendo friabilis factus, Narium & Venarum* Hæmorrhagiam *insufflatus & inspersus sistit. Datur etiam intra corpus.*

Similiter Sanguis è Vulneribus *effluxus calidè* Vulneri *iterum immittitur, vt nimiam Hæmorrhagiam eius sistat.*

Sagittas *extrahit Herba* Sagittalis *in pratis ad ripas crescens, & sagittam repræsentans.*

Scorzoneræ *radix, ad serpentis cuiusdam* Scorzone *dicti formam effigiata, contra eiusdem morsum vnicum Antidotum.*

Serpens *si filo lineo suspendatur & suffocetur, funiculus ille in Angina & Apostematibus faucium valet plurimum.*

Contra Synouiam *offertur ipsi patienti aliquid supra particulam panis præsentaneo successu.*

Secundinam, *Secundina lota ac in fictili torrefacta, & ʒß pondere in iusculo gallinarum exhibita, mirificè educit.*

Sto-

Stomachi *Lupi Corium gestatum* Stomachi *iuuat digestionem: Ita etiam Vulturis & Oloris pelles ab alutario præparatæ.*

Spiritus Tartari fœtor, fœtorem humorum putridorum in Peste è corpore humano expellit.

Tartarus *seu Sal Vrinæ Hominis, contra Tartarum &* Calculum *singularis est.*

Tormentillæ Radix Nodosa, *tusa & imposita, Nodos in cute tollit.*

Torsionibus *intestinorum in Colica conducit Intestini Lupi exiccatum Cingulum, vt & Excrementa eius gestata.*

Tumori *seu Gummi, quod nostris membris innascitur, dissoluendo medetur Gummi illud è Ceraso desudans, aceto dissolutum & appositum.*

Variolis *infantum, seminis Raparum & Lentium decoctum medetur à similitudine.*

Vertigine *non corripiuntur Damæ & Serpentes loca inuia accedentes: ideò illarum pinguedo, si tantillum de illa Temporibus illinatur, contra Vertiginem maximoperè confert: vt & Ciconiarum Essentia Quinta, siquidem Ciconiæ longo tempore in aëre in gyrum circumuolitare consueuerunt.*

Paracelsus vocat das Ferch *Idiomate Germanico.*

Vitalis *spiritus seu vita in musculis formâ refert Animam Halecis, vt loquuntur, seu ar-*

gentum argento viuo superinductum: vbi in sanguine refrixit, euanescit, punctim vel cæsim vulnerato, vbi in sanguine profluente apparet, sine mora patienti in potu exhibetur, non sine manifesto iuuamento.

Vesicæ Bouis, *omnibus Vesicæ morbis medentur.*

Vesicam Suis, quæ terram non attigit, pubi impositam, vrinam ciere dicit Plinius.

Vesica Ouilla vel Caprina *cremata, & ex posca bibita iis, qui vrinam inuiti reddunt, benefacit.*

Vesica Carpionis *siccata & puluerisata, singulariter prodest parturientibus in ipso enixu adeò læsis: vt aquam continere non possint, & vrinam inuitæ reddant.*

Cum Vesicis *nigris in pedibus subortis, Vuæ Versæ, seu Aconiti salutiferi folia nigra cum baccis signaturam habent. Cum hac herba Phædro magneticè, vt & Paracelsus cum Persicaria, admiranda in deploratis vlceribus curandis se præstitisse affirmat.*

Ventriculus *Gallinæ, interior scilicet membrana,* Ventriculo *malè affecto subuenit.*

Zibetta Colicæ stercora expellit.

VENE-

VENENOSI MORBI plerunque propriis Antidotis sanantur.

Aconitum, *vt dictum est, medetur morsui Viperarum, & Scorpionum.*

Araneus *mus, qui morsum intulit, dissectus si apponatur, ictus sui maleficia luit.*

Apum *Aculeos fixos, Mel sanat.*

Bufonio *Lapide in capite, Bufonis reperto, eius morbi curantur.*

Bufonius *puluis, morsui venenato impositus, Venenum attrahit.*

A Bufone *permicti, Bufone sicco cum iuuamento se demulcent.*

Canis Rabidi *morsui eiusdem Canis primò pili imponuntur ab extra vulneri, siquidem Venenum attrahunt, similiter exusti propinantur, deindè Iecur Rabiosi tostum, demorsũ, si commedit, liberat, & tuetur, ne tentetur Aquæ metu, quo nomine etiam eiusdem Canis dentem exemptum, & pelliculæ inditum pro Amuleto, brachio annectunt.*

Crocodili *adeps suos morsus, sanat.*

Murium *morsus, Murium combustus puluis sanat.*

A Muribus *permicti, eorundem cinerem inspergunt, antequam carnem exedat.*

Os Cordis Cerui *Venenata Caudæ Cer-*

vinæ degustatæ succurrit.

Serpentum *Axungia etiam commendatur aduersus suos morsus.*

Contra ictus Serpentum, *Capita Serpentum trita, vel Exta illorum, præcipuè Fel impositum.*

Scorpius *ipse, qui ictum vibrauit, tritus, & percusso loco impositus suæ plagæ Remedium est ob cæcam quandam Naturarum Discordiam: Vndè profectum malum, inde emanet Remedium.*

Sic etiam Oleum Scorpionis aduersus suos ictus.

Sic aliquando geminata, commixtaque contrariæ facultatis Venena, remedio sunt, non exitio. Fuerunt, qui bubonem pestiferum excisum & exiccatum puluerisarunt, & infectis exhibuerunt, non absimili modo, vt Scorpionis oleum contra venenum Scorpionis administratur, atque sic Venenum sibi congeneris Veneni exterminium molitur.

Quemadmodum ab Ouo frigore congelato per impositionem in aquam frigidissimam ad tempus, frigus instar glaciei extrahitur, & in integrum restituitur: ita etiam membra frigore vitiata sanantur, per impositionem frigidæ aquæ Niualis: Ita frigus extrahit frigus.

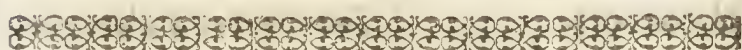
Similimodo, membra supra modum incalescen-

lescentia restaurantur, per appositionem Spiritus Vini rectificatissimi, (qui merus est Ignis, vel Sulphuris Quinta Essentia) Sic calor vi magneticâ extrahit calorem.

Chiromantiæ *cognitio quantoperè medico necessaria sit, dictum est superius: Nam ex Chiromanticis Lineis Remedia illi Homini conuenientia sciri possunt.*

Qui lineam Architectam in manu habet, ille obnoxius est Colica, & ex illa moritur: ideò Linea Architecta in Herbarum folijs, medicina in Colica est.

Ita etiam Linea Anchora est Linea Apoplexiæ: ideò Linea Anchora in Acoro est medicina Apoplectica.

SIGNATVRARVM CORRESPONDENTIÆ MAIORIS ET MINORIS mundi.

IN MVNDO.

Minori *seu Microcosmo.*	Maiori *seu Macrocosmo*
Physiognomonia *seu faciei forma.*	*Cæli facies.*

Chiromantia.	*Mineralia.*
Pulſus.	*Motus Firmamenti.*
Anhelitus.	*Eurus Zephyrus.*
Febrium *Horror.*	*Terræ motus.*
Lienteria, Dyſenteria, Diarrhœa.	*Pluuiæ.*
Torſiones *Colicæ*	*Ventorum Tonitru.*

Quot enim Naturæ Ventorum in Mundo, tot ſpecies Colicæ in Homine.

Eadem Apoplexiæ, quæ Fulminis generatio, vtriuſque etiam operationes admirandæ.

Difficultas *meiendi in dolore Nephritico.*	*Coruſcatio.*
Apoplexia.	*Eclipſis, Coniunctio ſeu Fulmen.*
Tabes, Phthiſis *ſeu Aridura microcoſmi.*	*Siccitas.*
Hydrops.	*Inundatio, Diluuium.*
Epilepſia.	*Tempeſtas.*

Tonitru demõſtrat cauſam, materiã, originem Caduci.

Quæ enim Generatio Tempeſtatis & Tonitru in mundo maiori: eadem etiam Epilepſiæ in minori: & ſicut Tempeſtas mutat & labefactat Animalem ſenſum & intellectum, vt apparet in crocitatione Gallorum gallinaceorum inuſitatâ, inſueto item cantu & clamore aliarum auium & beſtiarum, mordenti inſuper muſcarum furore: ita etiam in Epilepticis.

In

IN MACROCOSMO.	IN MICROCOSMO.
1. *Fit mutatio aëris Tempestate instãte.*	1. *Mutatio Rationis ingruente Epilepsiâ.*
2. *Nubila succedunt.*	2. *Oculi Tenebrosi, Somnus.*
3. *Ventus.*	3. *Colli & Ventris Inflatio.*
4. *Fractio & Tonitru.*	4. *Fractio Vesicæ, & Concussio corporis.*
5. *Fulgetra & Corruscationes.*	5. *Ignei & lucentes oculi.*
6. *Pluuia.*	6. *Spuma.*
7. *Fulminis ictus.*	7. *Spiritus coacti lacerantes artus in cute clausa.*
8. *Serenum Tempus.*	8. *Reditus ad mentem & sermonem.*
Postquam viæ lutosæ pluuia madidæ sunt à Sole iterum exsiccatæ.	*Vbi scilicet Homo ad se redit, & Sol Microcosmi Rationem, mentem & reliquas corporis functiones post requisitam quietem iterum in pristinum statum restituit.*

Lapicidinæ, quæ sunt ossa Magnæ matris: *Ossa in Carne: Vt enim Terra Lapidibus: ita corpus Ossibus munitum est, quæ auro assimulantur, vtpote eiusdem Naturæ.*

> *Quot genera lignorũ in mundo, tot genera ossium in Homine.*

Omnium membrorũ Hominis Forma reperitur in Vegetabilibus, Lapidibus & Mineralibus.

Terra.	*Caro.*
Flumina magna.	*Venæ magnæ.*
Mare.	*Vesica.*
Septem Metalla in montibus, vel septem Planetæ cœlestes.	*Septem Membra principalia in Homine.*

Et sicuti in terra Flores stellarum colores: Ita Sydera in Cœlo Terræ pratum ostendunt.

Homo cognoscitur ex Natura Animalis, cuius primũ esse in se dominatur.

Hinc illud Chaldæorum: Homo varia ac multiformis & desultoria Naturæ Animal.

Nihil est in mundo, cuius proprietas non etiam in Homine Microcosmo reperiatur. Deus enim gloriosus non creauit aliquam Creaturam sapientiorem ac nobiliorem Homine, *quia omnium Animalium mos ac Primum Esse in ipso reperitur, ac cùm sit omnium Creaturarum Fasciculus, se ipsum ipse in omnis Carnis Faciem, in omnis Creaturæ Ingenium, instar Poëtici alicuius* Protei, *effingit, fabricat, & transformat: Nam vt reconditioris Literaturæ scientissimus Picus Mirandulanus asserit, Nascenti Homini, omnifaria semina & omnigenæ vitæ germina indidit Pater Cœlestis, quæ quisq; excoluerit, illa adolescent, & fructus suos ferent in illo: si Vegetabilia, Planta fiet: si Sensualia, obbrutescet: si Rationalia, Cœleste euadet Animal: Intellectualia, Angelus erit & DEI Filius: Etsi nulla Creaturarum sorte contentus, in* Vnitatis

tis *suæ Centrum se receperit, Vnus cum Deo spiritus factus, in solitaria Patris* Caligine, *qui est super omnia constitutus, omnibus antestabit: Et hanc conditionem, quam in Vniuersi serie sortitus est Homo, meritò idem Picus, non brutis modò, sed Astris & Vltramundanis Mentibus inuidiosam dicit. Homines autem Animales & Astrales de Arbore propriæ superbiæ comedentes, qui neglecto Patrimonio æterno, Astrorum mancipia in hoc mundo viuunt, & se à spiritu Astrorum (quibus Sapiens spiraculum vitæ agens seu Deus potius in sapiente dominatur) regi patiuntur, poterunt in se post excitationem (vt paulo post dicetur) obseruare parentum suorum delitescentes mores. Nullus Homo tam pius & iustus est, in quo non lateant occulta illa malignorum Astrorum semina, Sapientum precibus quotidianis suffocanda & supprimenda, ne crescendo se manifestent, siquidem in Impiis, præseruante Gratiâ* DEI *destitutis, facile erumpunt: Ideò Propheta Dauid conqueritur de publica malitia Hominum Belial, & Deo agit gratias, suam messem in Herba suffocari.* Christus *& Apostoli Astronomis fuerunt incogniti: Credentes enim seu Renati Astris non sunt subiecti, sed sunt Domini Firmamenti, & septem spirituum in Firmamento: Quo nomine* Filius Dei *suos Discipulos supernè* Regene-

Vir sapiens dominatur Astris, præcipit, cogit, mandat.
Hos. 2. sect. 18.
Hiob. 5. sect. 23.
Hinc illud vulgare, Aut sumus aut fuimus, aut possumus esse quod hic est.
Eccles. c. 7. sect. 21.
2. Sam. ca. 23. sect. 6. & 7.
Homo habet Patrē æternum, huic debet viuere, nō Spiritui animali:
Deus ere-

gauit ipsi Animale corpus, non vt in illo viuat, sed saltem ad Tempus habitet.

ratos, *post abiectionem & valedictionem omnium Astralium, vocat* Lumina Mundi, & Sales Terræ. *Paracelsus dicit, quamprimum Homo in Ratione obbrutescit, æquum est, si secundum illum spiritum Brutalem viuit, vt illius Bruti nomine nuncupetur: Qui verò secundum spiritum Humanum instar Hominis Rationalis viuit, Hominis Nomine nominari debet, sic Saluator noster Herodem Vulpem vocat.*

Luc. 13. sect. 32.

SIGNATVRAS suas sumpserunt Homines.

Animosi, *audaces, fortes, magnanimi:* à Leonibus & Aquilis.

Amicitia suum.

Amici Fidi: Delphinis, *quorum Fidelis Amicitia erga Homines in historiis nota: Ita Constantis Amicitiæ signum in* Porcis *apparet, læso & grunniente vno, grunniunt accurrendo & suppetias ferendo reliqui caternatim omnes: Diuersum in Canibus videre est, si saxo impetitur vnus, & dolorem eiulandi latratu significat, aufugiunt alij omnes.*

Amici Veri & Constantes. Hedera, *quæ post mortem etiam arboribus adhæret suis radiculis, è germinibus inter folia emissis, illasq; etiam emortuas amplectitur.*

Amici

Amici Fraudulenter *Misericordiam Mentientes:* Crocodilis, *qui Lachrymis sub specie misericordiæ, decipiunt.*

Amici Corticarij, *ad Fortunæ motum se mouentes:* Auibus Æstiualibus, *quæ æstate fortunante nobis adsunt, inclementiâ frigoris pulsæ recedunt.*

Ambulantes Peripatetici: Cornice, *quæ frequenter sola secum sicca spaciatur arena.*

Adulatores: *à* Felibus & Canibus *caudâ abblandientibus: Hæc enim Animalia habent facilem consuetudinem cum Hominibus.*

Adulteri: Sargo *mirè salaci pisce, qui è mari egressus alienas vxores deperit, fœdo caprarum amore mirè tenetur, sicuti ab Oppiano describitur:*

Inuadit Sargos Caprarum mira cupido.
Qui madidi simas cupiunt tractare Capellas.
Montanis gregibus, quamuis tot agmina Ponti.

Hiob.c.39. sect.19. Vide Paracelsum in suo Aroth.

Ἄστρουθοι. Struthiocamelo.

Auari *& Austeri:* Coruis.

Casti & Cœlibes: Monocerote: *ideò non sine mysteriosa significatione in Sanctissimæ Virginis Mariæ sinum caput inclinare à veneranda ac sapiente Antiquitate depingitur.*

Crudeles & Impij. Leæna.

Damnum Sibiipsis Inferentes: Turdis *cacantibus sibi proprium malum, videlicet visci gluten, quo capiuntur postea.*

Ps. 147. sect. 9. Hiob. c. 39. sect. 3.

Deuoti. 1. Pullis Coruorũ. 2. Alauda, *quæ ante & post cibum, volando versus cœli conuexum, Deum suis Hymnis suo etiam modo laudat. Sic etiam* Elephantibus, *quadam Naturæ recondita Ratione, Religione & Veneratio syderum est.*

Desperati: *ab* Elephante.

Discipuli Dociles *e discendi facilitatem didicerunt:* Simia, Psittaco, Elephante.

Discipuli Indociles: Ariete & Asinis.

Dissoluti *& Vagabundi:* Apris.

Fatui:

Fatui:	Pecude.
Feroces & Sæui:	Tigridibus.
Fœcundæ Mulieres & Fertiles:	Lepore & Cuniculo, *qui fœcundissimi duodecies in anno generant pariuntq́.*
Fures:	Coruis & Sturnis.
Gementes:	Turture & Palumbis.
Horridi:	Struthiocamelo.
Immundi *& Spurci:*	Porcis.
Impudentes Importuni:	Muſcis, *quæ licet ſæpius abactæ, continuò nihilominus redeunt.*
Inuida Maledicentia Mordaces:	Canibus.
Inobedientes & Rebelles:	Regulo.
Ingrati:	Cuculo.
Indomiti *& faſtuoſi:*	Tauro.
Inimici Maledicentes:	Angue. *Nam hoc Animal nullo alio mẽbro pollet, quàm ore.*

Infenſi *omnibus: ab* Anguillis. *Hæ enim ſeorſim ab aliis piſcibus degunt, nec iunctæ*

cum aliis inueniuntur: Ita etiam Noctuæ *omnibus auibus.*

Iracundi: Gallis Indicis, *præ irâ nimiâ intumescentibus.*

Latrones: Vrsis.

Lachrymantes: Vitibus *deputatis.*

Libidinosi: Passeribus.

Liberales: Gallis Gallinaceis, *quos præcipuè excitandis in opera mortalibus rumpendoq́ somno Natura genuit.*

Loquaces. Psittacis, Sturnis, monedulis, Graculis & Picis, *quæ in vocis imitatione singularem Naturam sortita est: Inde,*

Pica loquax, varias modulatur gutture voces,
Scurrili strepitu, quicquid & audit, ait.

Luxuriosi *& fortis amoris:* Cuniculis & Scaro, *qui Mites inter pisces clamore tremendo intonat, & solus pallentes ruminat herbas.*

Lucifugi: Noctuis & Vespertilionibus, *quæ sunt Nocturnæ Aues.*

Magnates

Magnates Consortis Impatientes *de Dominatu concertantes.* Tauris.

Matrimonij Laudabilis Mutuus Amor: Palumbis, *qui ex auibus castissimi sunt. Mas & Fœmina, tanquam nuptiis alligati, mutuâ consensione adeò stabili, certo connubio per summam castimoniam adhærescunt, vt neuter alienum cubile attingat: si impudico amore capti, ad alienam vxorem oculos adiecerint, eos reliqui circumsedentes discerpunt, & fœminæ fœminas, teste Aeliano. Simili modo idem Autor narrat, Columbas cum aliis vxores coire non pati, neq; coniugium iam inde à primo ortu initum deserere, nisi cælibes aut viduas: ab adulterio illæ castissimæ sunt: nunquam enim ex societate inter se institutа neque mas, nisi morte ipsa destituitur, neque fœmina dissociatur, nisi vidua fuerit: in partu mas adest, & cultu omníque officio fungitur: fœminam pigrius ad nidum euntem alis percutit mas, cogitq; intrare, quum peperit oua, cogit vt incubet, incubantq; ambo vicissim, mas diu, noctu fœmina: si maritus obierit, fœmina cibo potuq; omni abstinẽs longo tempore luget & se*

disperdit: Tantus est mutuus amor Columbarum, vt fœmina marem etiam non admittat, nisi ante osculatus fuerit.

Mansueti:	*ab* Agnis.
Malitiosi:	Bubonibus.
Meticulosi & Timidi:	Leporibus.
Melancholici & Sordidi:	Vpupa, *quæ nigris maculis colorata, & ob id melancholicæ complexionis, desertas quærit nemorum & inuias plagas, spurcissima auis, in sepulchris commorans, & oleto nidum circumliniens.*
Mundi:	*à* Catis.
Muti:	Piscibus. *Ideò Pythagorei, teste Athenæo, à Piscibus abstinebant* ἐχεμυθίας ἕνεκα.
Musici:	Carduele & Philomela, *quæ vocis modulatione mirificè delectant, & quibus inter Aues, nullæ suauiori cantu dulcius aures demulcent, & exhilarescunt: Ex omnibus Auibus sola* Luscinia *somni expers est, & dum oua gremio fouet insomnem noctis laborem cantilenæ suauitate solatur.*
Mulieres Obstreperæ, Linguaces, & Loquaces:	Anseribus, & Anatibus, *gregatim vociferātibus: Imò*

etiam

etiam à Cicadis *aſſiduè adeò vocalibus, vt clamando diſrumpantur:*

Nocui:	Muribus.
Otioſi:	Cicadis.
Obſtinati & Laſciui:	Vitulo.
Paraſiti & Scurræ:	Simiis, *ad omnia imitanda habilibus.*
Parricidæ:	Hippopotamo, *qui parricida ingratitudinem meritorum & iniuſtitiam nuntiat.*
Petulantes & Salaces:	Hircis.
Philoſtorgi:	Hirundine & Cygno, *Sunt enim pullorum maximè amantes: Hirundo non niſi quinq; pullos parit, in quibus educandis & paſcendis tam Mas, quàm fœmina ſumma laborant æquitate, incipientes ab eo, qui maximus eſt natu, & ita in cæteris ortus rationem habentes.*

Pij *erga* Parentes: *à* Ciconia *&* Cucupha, *quæ aues ſunt piiſſimæ & gratitudinis ſignacula: Solæ enim hæ parentibus ſenio confectis gratiam referunt.*

Prudentes *& Circumſpecti:*	Serpentibus.
Prædones:	Lucio *piſce*, & Accipitre.

Inde Naso:

Odimus Accipitrem, quia semper viuit in Armis.

Recalcitrantes: Mulis.

Ridentes: Mæo *aue, risum & cachinnum humanum ad miraculum imitante: Eiusmodi aues duæ è Turcia Imperatori nostro* Rudolpho *allatæ fuerunt, vna per incuriam Hortulani auolauit, altera adhuc Pragæ in Horto Suæ Majestatis cum aliis Exoticis volucribus asseruatur.*

Prouer. 6. sect. 8. Item 30. sect. 25. Sapientes & Prouidi: Formicis & Apibus, *norunt sibi prouidere pro hyemis necessitate, & tutas parare latebras: Mirum Formicam sentire vices syderis, Interlunij tempore cessare, & in plenilunio noctibus operari dicitur.*

Scientia *pleni & humiles:* Spicis, *granis onustis, semper se demittentibus & inclinantibus.*

Scientia *Inopes, & tamen videri volentes:* Spicis *vacuis, sponte se erigentibus. Item à Fæce & Spuma in olla bullientis carnis semper superficiem occupante. Eodem sensu Dolia vacua sunt sonora, Dolia plena nullum edunt sonum.*

Simplices: Columbis.

Soler-

Solertes: Pastinaca *Marina, quæ ex occulto in transeuntes radium figit.*

Somnolenti: Herinaceo & Gliribus, *qui totam hyemem sic obdormiunt, sic somno expirant, vt vix igne reuocari queant: Dissectus immobilis tanquam mortuus manet, donec coquatur, tum primum in bullienti aqua, dissecta membra vitam ostendunt. Hi fortè (vt nunc Ciconiarum & Hirundinum Hyeme submersarum, & verno tempore reuiuiscentium, ex Piscatorum relatu Historias taceam) suas signaturas Hominibus in Ruscia dederunt, qui hyemis frigore asperrimo in syluis perire, & aduentante æstate resurgere dicuntur: Porro Animantia illa, quæ sine cibo hyeme viuunt in cauernis, ex eorum substantia viuunt, sicuti videmus in Arboribus perpetuâ comâ virentibus, vbi succus in causa est, qui suo lentore facit, vt sibi ipsi sufficiat.* *Fides sit penes Historicos.*

Stolidi, Pigri, Patientes: Asinis.

Supplicabundi: à Canibus.

Superbi: Capris, Equis, Pauonibus.

Triſtes & Melancholici: Noctuis, *quæ aues ſunt Saturnales & ſolitariæ.*

Triumphantes de Hoſtibus: Gallis Gallinaceis, *qui victi ſilent, canunt autem ſi vicerint, & ſuperbo ingreſſu, ſpectatiſſimum illud Naturæ acceptum inſigne, Criſtam videlicet erigunt.*

Verſuti: Chamæleonte, *qui præ nimio metu colore mutato multiformis efficitur.*

Verſipelles, Doloſi & Fraudulenti Hypocritæ: Vulpibus, Polypo, & Sepia, *quæ ſuo aſtu non vacat: vbi enim piſcantem ſenſere ſeu præſentiam voraciorum piſcium, effuſo atramento, quod pro ſanguine ipſis eſt, aquâ abſconduntur.*

Veloces & Agiles: Capreolo.

Voraces, Inſatiabiles & Rapaces: Lupis, *pilos & oſſa deuorantibus.*

Vindictam *de ſe ipſis, ob perpetrata ſcelera ſumentes:* Camelo, *qui dum ignorans matrem ſuam init, poſtea id deprehendens, ipſe ſibi propriis dentibus genitalia abſcindit, tanquam vindicans in ſe inceſtum.*

Vxorij, & Zelotypi: Gallis Gallinaceis, *qui matre gallina extincta*

extincta incubant, pullosque ex ouis excludunt, ac tunc silentio vtuntur, quod sanè sibi conscij sint, muliebre munus obire: Certant insuper quemadmodum & Cerui, *pro fœminis, seque mutuis vulneribus vt & mortis periculo conficiunt.*

Et sic consequenter ex his reliqua suo marte quilibet coniiciat.

Ita plurimi Mechanici *suorum* Artificiorum Modum & Scientiam *didicerunt, nimirum.*

Ædificandi *artem*	*à* Cochleis, Hirundinibus *& industriosissimis* Apibus.
Acupictoriã *Phrygiam Aulæorum parandorum, versicolori textura spectabilium.*	*à* Pratis Viridantibus, *variis colorum floribus pictis, eorundemq́ inenarrabilem varietatem repræsentantibus.*
Coloniam *docuerunt educere.*	Apes *suis Examinib. Item* Grues, *qui sui commodi causa loca longinqua petunt, è Scythia ad Nilum se conferunt hybernatum.*

Excubiarum *modũ:* *à* Damis & Gruibus. Grues *clamosi sunt, quicquid sentiũt, voce significant: Excubias habent nocturnis temporibus, lapillum pede sustinentes,*

qui laxatus ſomno decidens indiligentiam coarguat: Ducem eligunt, qui clamet, dum cateruæ dormiunt: dum volant in extremo agmine diſpoſitos viciſſim habent, qui acclament, & gregem voce contineant, quum in terram deſcendunt, Dux multum clamat, vt omnes conueniant & ſimul paſcantur, quod ſi nimio clamore rauceſcet, alius ſubſtituetur. Quum peragrant ob ſenſuum acrimoniam Trianguli formam efficiunt, vt aëra facilius aduerſum ſecent, deinde ſenſim ab vtroque latere, tanquam remis, ita pennis curſum alarum leuant: ſi ſæuit cælum & ventus exoritur, non frontatim (at lunato globi ſitu volant, quum eſt tranquilquillum) ſed in cuneum momento ſe traducunt: ſi ab Aquila ſe impeti proſpiciant, in orbem conſiſtunt, & falcatæ tanquam in aciem ſtructæ pugnæ ſpeciem oſtendūt, quare Aquila regreditur: in volatu ad tergum præuolantium colla admitentes (id quod etiam Cerui in tranādis fluminibus faciūt) laborem facilem efficiunt, & prima deficiens incipit eſſe poſtrema: quum conſiſtunt, cæteræ dormiunt, Dux, quæ ſenſerit, voce vigilans ſignificat. Simili modo Anſer *nocturnas Excubias celebrat, & vigilias ſuas cantu aſſiduè teſtatur.*

Fabri-

Fabricandorum Armorum ſcientiam: à Cancris, Crocodilis, & Teſtudinibus.

Glomerandi: Scarabæis, *qui medicos etiam docuerunt pilulas voluere: Scarabæus totidem digitis vel pedibus nititur quot menſis diebus conſtat, in quibus Sol exoriens ſuos perſequitur curſus: is Solis & Lunæ coitum apertè demonſtrat, quandoquidem ex bubulo ſtercore pilulam ab ortu ad occaſum rotando verſans in orbis imaginem effingit, quam viginti octo diebus facto humi ſcrobiculo adobruens, tantiſper celat, dum Signiferum ambiens Luna ad Intermenſtruum reuertens ſileat, apertoq́; tum orbiculo coitus ſyderum denuncians nouam prolem edit, nec aliam naſcendi nouit originem.*

Luſum Pilæ Palmariæ à Catis.

Monomachiam *milites docuerunt.* Galli Gallinacei, *qui inter ſe dimicantes, pugnaciſſimi ſunt, elati & in certaminibus pertinaces: Eis prærogatiuam quandam Natura largita eſt, quod ſoli inter aues tanquam galea chriſtam gerant, & in pedib. calcaria, pennas per colla ceruiceſq́; diffuſas, quaſi iubas pugna-*

turi explicant: Cùm limen intrant, tametsi supremum altissimum existat, tamen se inclinant, quòd superbia efficit ne crista vspiam offendatur: Quum in certamine Victores, tum oculorum eminentiâ, tum superba ardua ceruice elata, tum in sublime quoq; cauda falcata erecta, cantus contentione insolenter efferuntur, & Triumphanti Victor similis efficitur: Victus autem occultatur silens, ægreq; seruitium patitur.

Natandi *artem:* *ab*	Anseribus & Amphibiis *Animalibus.*
Nauticam:	Sciuris.
Nendi:	Vermibus Seriuomis.
Plaustrorum *structuram:*	*à* Murmentis, *qui dorso recubantes,*

extensis quatuor pedibus currum efficiunt, commeatu ab aliis pro futura necessitate onerandum, & cauda loco temonis in speluncà Horreum posteà trahendum: ideò in Autumno tergus semper glabrum habent. Eadem solers prouidentia in Castore *(animali Amphibio) obseruatur, qui sibi casas in fluminum ripis construit, cum aliquibus gradibus & pluribus tabulatis, vt aqua fluminis crescente ascendat, & descendente descendat;*

ſcendat: arborem, quam elegit ſecandam, ad ſuæ domus ædificium & ad eſcam, non prius relinquit, quàm totam dentibus ſuis ferociſſimis & acutiſſimis diſſecuerit, & propè caſuram ſingulis ictibus ſuſpicit, ne opprimatur improuidus: E ſuo genere peregrino & natu grandiori ad vitam inepto quum lignatum prodit, ſuper reſupinati ventrem ligna imponit, & ne labantur ligna, vt pro vehiculo ſit, inter crura artificiosè componit, & ſic onuſtum ad caſam trahit.

Textoriam & Venatoriam: *ab* Araneis.

Medici & Chirurgi *multa admodum* Morborum *Remedia &* Rerum Virtutes à Brutis Animantibus *edocti ſunt, in quibus eſt Naturalis Peritia, & Ars innata Medicinalis.*

Dictamnum *herbam ad extrahendas* Sagittas *vtilem: item Clauum pedis plantæ infixum inhærentem docuerunt eximere* Cerui, *ſiquidem percuſſi telo venenato illud eius herbæ paſtu eiiciunt & excutiunt.*

Vomicæ *Curationem demonſtrarunt Chirurgis* Capreæ Syluestres, *quæ montibus oberrant, paſcunturq́ odoratis herbis & Nardo præcipuè: His ſanguis putreſcit intra cutem & carnem: concepta ſanies, antequam vomica*

A ſpiritu enim Animali & ſydereo brutorũ, vtpote Tẽpore Priori, edoctus fuit Animalis Hominũ ſpiritus Tempore Poſterior, qui in ſe

rumpatur, suapte natura ad maturationem spectat, ad quam cùm ventum fuerit, fera, titillantis humoris lancinatu noxio lacessita, saxis & cotibus longo insolatu candentibus sese affricat magno oblectamento, donec facto vomicæ emissario, tota saniei vis à folliculo supra lapides effundatur, non aliter, quàm abscessus pure cocto farctus dissilit: vlcus postmodum cicatricem ducit, rursumq; ruens sanguinis impetus eò se recipit, impletq; vmbilicum, dum abscedens in consimilem vomicam extuberet.

totum collectum habet, quicquid in omnibus Animalibus dispersum est.

Serpens Oculos *malè affectos* Fœniculo *curandos docuit: Item Vulnera, Serpentina, Colubrina & Consolida.*

Similiter Feles *ad confortandum* Visum *insignem* Valerianæ *demonstrarunt vsum:* Sic Hirundines Chelidoniam Visui *salubrem Herbam monstrauere, quæ cum ea pullorum suorum oculis medentur.*

Venæ Sectionem, & Scarificationem *monstrauit* Hippopotamus, *seu fluuiatilis equus, qui dum se assidua satietate grauatum sentit, arundinetum ingreditur, caudici arundinis tandiu se affricat, donec ruptâ vena sufficientia sanguinis emissa sit, aperturam postea limo seu cœno superinducto sistit, & sanat.*

Vrsi, *quibus ad Oculorum hebetantium medelam aculei* Apum *loco scalpelli sanguinem*

nem elicere solent, & sic grauedinem illam leuare.

Eodem modo caliginem Oculorum dum Caprinum *pecus patitur, eam optimè curare scit: quum enim Conturbatum* Oculum *& non probè affectum sentit. eum ad Rubi spinam & admouet, & reserandum permittit oculum: vt pupugit, Pituita statim euocatur, & nulla pupillæ læsione facta, videndi vsum, teste Aeliano, recuperat.*

Equi Vngarici *propriis* Dentibus *sibi Naturali instinctu venas incidunt, & sanguinem grauantem emittunt.*

Enematum *vsum habemus ab* Ibice, *quæ prima Clysteris vsum commonstrauit, quod consuetudinem habeat se purgandi, rostri aduncitate eam proluens partem, qua ciborum onera redduntur. Item ab* Ardea *sibi suo rostro salsam Aquam Marinam loco Clysteris infundente.*

VOMITIVORVM ET Catharticorum vsum habemus.

1. A Canibus, *qui esu graminis se malè affectos per superiora & inferiora purgant.*
2. Laro *Hiante (aue aquatica) qui adminiculo duarum angustarum arborum, preli instar se cibo nimis repletum exonerat.*

Item ab illo Animali voraci & nunquam non insatiabili, quod quidam Latinè Crocutam, *alij verò* Gulonem Boophagon, *à suâ voracitate vocitant: illud cum pastu cadaueris præter modum satiatum, ex cibo ingesto facultatis concoctricis calore potenti partem Nutritionis nobilissimam exsuxit, inter angustias arborum siue rupium sese comprimens, fæces virtute omni & essentia vtiliore spoliatas, tam per anteriora quàm posteriora exciudit, humore solummodo alimentario intra stomachum retento, vnde postea absq; omni cibo alio, longo tempore vitam miraculosè sustentat, viresq; corporis integras seruat.*

3. Palumbi, Graculi, Perdices, Merulæ *Lauri foliis, ac sibi cognitis remediis annuum fastidium purgant: Lauri folio Corui etiam Chamæleontis venenum expurgant.*

4. *Ita* Ceruæ *paulò ante partum purgant se quadam Herbâ* Seseli, *quæ dicitur Ceruaria.*

Dignotionem Pulsus, Simiæ, *hominem in Arte Sphygmica longè superantes, manifestarunt: vbi enim per tactum mortem deprehendit, vel morbum putridum, inusitato narium strepitu confestim eundem propalat.*

Jurisperiti, *Iudiciorum consessum in* Ciconiis *viderunt, Adulteria Leonum instar*

morte

morte vindicantibus. Præter Guilhelmi Parisiensis relationem Historicam intellexi è Viri fide digni αὐτοψία Ciconiam adulterio conuictam per olfactum masculi, congregata à masculo multitudine Ciconiarum ac detegente ipso crimen fœmellæ, ipsam à tota illa multitudine, tanquam omnium iudicio ream iudicatam, deplumatam, ac prope vrbem Spiram, in sylua discerptam fuisse: Miranda hæc & opinioni fortè inimica videri possent, nisi fidem etiam facerent creditæ Antiquitatum Historiæ.

Philosophi Hermetici Adepti, *modum* Renouandi *Iuuentutem didicerunt ab Halcyone, Aquila, Cancro, Serpentibus, &c. quotannis ferè depositis antiquis exuuiis ætatem suam renouantibus ac Iuuenescentibus: Si enim hoc Brutis animalibus concessum esse videmus, quid ni Homini ad Imaginem D E I creato, & intelligenti, possibile foret?*

Sic quoque Elementa veteri abiecta palla & sorde sua exuta reuirescunt, læta quadam Iuuenta: sus etiam Natura positis micat lætior exuuiis.

Aquila abiectione pennarum Senectam deponit, & Iuuentutem recuperat.

Angues membranam Vernationis tempore relinquunt & alia renascitur, dumque renouantur, Ceruis etiam præstant, vt renouentur, & ad nostri corporis renouationem valent ac senectutem retardant. Ostendit enim prouida Natura, vt iam dictum, quam plurima esse

Cancri ranarum esu se renouant. Gallinæ aranearum vsu.

Aquilæ mediante testudine. Serpentes pastu bufonum. Cerui deuoratis serpentibus. Naribus suis in serpentis cauernam incumbens vehementissimè respirando quasi amatorio quodam etiã inuitum extrahit: sic Rubeta mustelam, & hæc mures attrahit.

Animantia (vt Serpentes & Lacerti, inter marina Locustæ, Gambari & Cancri) quæ vere & autumno senectam exuunt, annuamq́ crustam deponunt, hominem admonendo, vt quam ipsa possident qualitatem eidem profuturam scilicet ad cutis decorticationem vel innouationem valere. Ceruus siquidem sentiens se grauatum senectute, spiritu suo per nares, munifico Naturæ beneficio è cauernis Serpentes etiam renitentes & pedibus conculcando enectos vorat, ac superata Veneni pernitie illorum pabulo reparatur ac iuuenescit.

Horum brutorum animalium Exemplis & Prudentia moti Homines & excitati, etiam propter vtilitatem suam dictis animantibus multis modis festinationi moriendi obuiantibus, suamq́ vitam per Industriam Naturalem prolongantibus insidiati sunt, vt scirent Vires Herbarum & Lapidum & Metallorum, ac aliarum rerum, quibus postea sua corpora rectificarent multis modis tanquam miraculosis.

Serpentes linguã amissam & à viuis ad vsus magicos in

Refert Rogerius Bacchon, olim quendam Sapientem serpentem quæsiuisse, inuentum in parua frusta secuisse, remanente nihilominus pelle ventris, supra quam reperet integra: ille serpens prout poterat repebat ad herbam quandam, cuius tactu sanabatur statim: & experimentator inde collegit herbam admirandæ virtutis, quia humana

humana Ratio excitata per eiusmodi Exempla brutorum excogitare potest vias meliores, & omnem bestialem Prudentiam superare.

Plenilunio erutā recuperant, si dimissi vrticā offendere possunt.

Futuræ Resurrectionis & transformationis nostræ, præter indubitatam Sacrarum literarum assertionem, habemus inter tot naturalia quotannis post hyemis sepulturam, verno Resurrectionis tempore se renouantia, etiam à Creatore certificatam adumbrationem, in duobus Exemplis manifestissimis, Formica *scilicet &* Bombyce, *vt nunc taceam Halcyona è primis Entibus nutrientem se, & quotannis suam cutem & plumas post mortem renouantem: Muscas item, Hirundines, Vespertiliones post hyemis sepulturam in loco calido ac verno calore vitam recuperantes.*

Halcyon & Ibu inter omnes aues plurimum in se habent rerum arcanarū, quarum etiā essentia nō recedit à suo domicilio.

Formica *laboriosissimum animalculum illam toti etiam Naturæ inditam habet promissionem, vt absoluto suo curriculo possit ad meliorem statum venire, & requiem habere plenariam, ad quam omni conatu tendit: ideo incessantibus laboribus ad senium anhelat, siquidem in senectute mira & consideratione dignissima metamorphosi Natura ei in præteritorum laborum solatium ac recompensationem, Alas creat, & ex animalculo repente muscam volantem facit.*

Rom. 8. sect. 21. 22.

Sic etiam videmus Bombycem *(è semine*

perexiguo beneficio verni Solis exclusum) Vermem abiectum & deformem absoluto functionis penso emori, & post putredinem sepositis prioribus Vermiculi repentis exuuiis in viuacem & volantem transformari & resurgere Papilionem.

Hac animaliũ regeneratio, verius est transplantatio, remanente radice, nouo surcu.o inserendis.

Nos breuitati hic studentes Signaturæ studiosis Rerum abdita, & in Naturæ recessibus latitantia eruere Mysteria laborãtibus similia inuestiganda commendamus & proponimus, sicuti hoc nostro tentare Exemplo, de cætero feliciori poterunt successu, per totam Naturæ Latitudinem, & consensum concordantiamq́ omnium magna cum iucunditate deprehensam admirabuntur. Hîc digito tantum Arcanarum rerum curiosis Exploratoribus iter indicare, cui insistere debeant non amicè solum, sed & fidelissimè volumus.

Hezra lib. 4. c. 5. sect. 23.

Porro quæ signatura sit in Tritico primi nostri Parentis, quæ mysteria DEIparæ Virginis, in Vitis incisione artificiali: Aquilæ bicipitis & aliorum mysteriorum è Felice, si artificioso ingenioso excindantur: & quæ sint Gladioli, Tonitru Cunei, vtriusq́ Victorialis Radicis multis loricis perplexæ & constellato Tempore collectæ, vt & Herbæ Cruciatæ, contra Armorum incidentium vim, signa magica Naturalia, solis veræ Magiæ alumnis & initiatis reuelanda innuisse

nuisse hac vice satis sit, ne fortè litigiosis Sophistis contemnendi materiam præbeamus, aut impiis Hominibus ansam demus malefica excogitandi, alioquin percupida mirabilium rerum discendi Ingenia pleniore demereremur obsequio. Vbi prius animaduertero, qua fronte hæc excipientur, poterunt me incitare ad vlteriorem euulgationem.

Primò, Curationum Magneticarum, Magicarum & Characteristicarum.

Secundò, Quo debito Constellationis Tempore Medicinalium maxima pars colligi debeat.

Tertiò, de Incantamentis & Veneficiis maleficiatis dignoscendis & curandis.

Quartò, δοκιμασίας multorum morborum Conualescentiæ aut mortis prænuncias verissimas.

Sed ne nimium CROLLI.

Nam iam summa procul villarum culmina fumant,
Maioresq́; cadunt altis de montibus vmbræ.

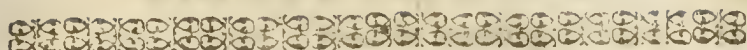
Ergo laboriosa (Dei Opt. Max fauore & auxilio) nauigatione absoluta, qui lembum hunc Philosophicum ad portum direxisti felicem, Hymnum *meruisti Noctis Quiete gaudentem. Tibi igitur* Silentium Sacrum *(in cu-*

ius solius indeficienti Lumine Veritatem videmus indubitatam) Tibi, inquam sedenti super Thronum, cuius magnitudo effluentis Misericordiæ est incomprehensibilis, unà cum Agno *Immaculato sit Laus, Gratiarum actio & Benedictio per infinita sæculorum sæcula. Tua ineffabili* Charitatis *Clementia efficias obsecro, vt omnium, te in Nouitate vitæ per quotidianam mortificationem ac plenariam sui abnegationem, cordialiter summoq; studio Timere, tuaq; mandata, mediante Gratia tua, iuxta amorem Proximi in hac Carnis infirmitate Religiosè obseruare Laborantium (siquidem in hoc maligno mundo hic Verissimus* DEI *Cultus est) Oratio & Actio semper in Diuinæ Voluntatis tuæ beneplacito consistat, donec tandem mortalibus rebus superatis & dimissis vnà cum Beatorum cœtu ad summum* Bonum, *Principium & Fontem omnium scandere possimus, eiusq; Cognitione & Fruitione æterna gaudere Beatitudine.*

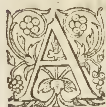
Amen.

Eccles. 12. *sect.* 13. *Act.* 10. *sect.* 34. *Ezech.* 18. *à sect.* 5. *ad* 10. *Mih.* 6. *sect.* 8. *Hiob.* 1. *sect.* 1. *Zach.* 8. *sect.* 16. 17. *Sirach.* 1. *sect.* 17. *ca.* 10. *sect.* 15.

COROL-

COROLLARIVM.

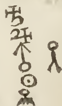

NTIQVISSIMI *sapientes, quos Græco sermone Philosophos appellamus, si quæ vel Naturæ vel Artis reperissent Arcana, ne in prauorum notitiam deuenirent, variis modis atque figuris occultabant: Eodem modo Philosophi Hermetici certis notis Hieroglyphicis solebant insignire Planetas Terrestres, quibus eorum latentes vires seu virtutes intuendas, quasi ob oculos intelligentibus & inspicientibus filiis artis exponerent: Vt autem eiusmodi signa ab interitu vel sepulturâ vindicarentur, operæ pretium me facturum arbitratus sum, si cum aliorum Mineralium Characteribus ad Profanum ac indignum Vulgus ab hoc studio arcendum à Prouidenti Antiquitate excogitatis, in gratiam discipulorum Hermeticorum, nunc Reipub. Chymicæ vnâ operâ à me communicentur.*

Vide Monadẽ Hieroglyphicam Ioannis Dee Londinensis.

NOTÆ METALLORVM.

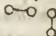
Saturnus	Plumbum
Jupiter	Stannum
Mars	Ferrum
Sol	Aurum
Venus	Æs, Cuprum

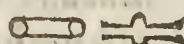

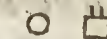
Mercurius Argentum viuum
Luna Argentum.

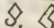
NOTAE MINERALIVM ET aliarum rerum Chymicarum.

Antimonium

Arſenicum

Auripigmentum

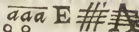
Alumen

Aurichalcum

Atramentum

Acetum

Acetum deſtillatum

Amalgama

Aqua vitæ

Aqua fortis ſeu Aqua ſeparatoria

Aqua Regis ſeu Aqua Stygia

Alembicus

Borax

Crocus Martis

Cinnabaris, vſifur

Cera

Crocus

Crocus Veneris, ſeu æs vſtum

Cineres

Cineres clauellati

Calx

Caput mortuum

Gummi

Lateres cribrati ſeu Tegularum farina

Lutum Sapientiæ

Marcaſita

Mercurius ſublimatus

Mercurius Saturni

Mariæ Balneum MB.

Magnes

Oleum

Purificare

Realgar

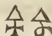
Sal petræ

Sal commune

Sal gemmæ

Sal Armoniacum

Sal Alkali

Sulphur

Sulphur Philosophorum

Sulphur nigrum

Sapo

Spiritus

Spiritus vini

Sublimare

Stratum super Stratum

Tartarus

Tutia

Talcum

Tigillum

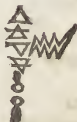
Vitriolum

Vitrum

Vrina

QVATVOR ELEMENTOrum Notæ.

Ignis
Aër
Aqua
Terra
Dies
Nox

FINIS.

INDEX GEMINVS IN LIB. DE SIGNATVRIS.

Prior breui Synopsi totius Opusculi Seriem ordine exhibens.

Macu-

INDEX ALTER
IN LIB. DE SIGNATVRIS,
ea diligenter complectens, quæcunque ibi ordine Alphabetico non traduntur.

A

Ceterach

Crocitatio

Equi

H

Hirun-

Mam-

Q

R

S

Sal

morsus

Tema

Viciæ,

FINIS.

8